

T A
Č R

Program **Beta2**

Centrum pro otázky
životního prostředí
Univerzita Karlova v Praze

Evaluace Státní politiky životního prostředí 2012–2020

výstup projektu Nové metody pro hodnocení plnění strategických dokumentů MŽP (MEHOSTRADO)

identifikační kód projektu č. TITOMZP702

9. draftová verze

Praha, srpen, 2019

Zpracovali

Centrum pro otázky životního prostředí

Miroslav Havránek

Tereza Kochová

Jakub Skála

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Edita Koblížková

Jan Mertl

Jan Pokorný

Jak číst předkládanou evaluaci	8
SMART Metodika	8
Interakce specifických cílů	10
Mimotržní efekty	10
Souhrnné vyhodnocení evaluace Státní politiky životního prostředí 2012–2020.....	12
Vyhodnocení plnění jednotlivých specifických cílů a opatření.....	12
1. Ochrana a udržitelné využívání zdrojů	17
1.1 Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu	17
1.1.1 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice	17
1.2 Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů	55
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	55
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním.....	74
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů.....	100
1.3 Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí.....	123
1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy.....	123
1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí.....	134
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností	155
1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	181
2. Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší	205
2.1 Snižování emisí skleníkových plynů	205
2.1.1 Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005.....	207
2.2 Snížení úrovně znečištění ovzduší	240
2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity	246
2.2.2 Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemných suspendovaných částic (PM _{2,5})	316
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	320
2.3 Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti	324
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	324

2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy.....	341
2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	351
3.	Ochrana přírody a krajiny	373
3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině	373
3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny	400
3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny	425
3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny	449
3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	473
3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot	502
3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny	502
3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť.....	525
3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci..	552
3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech	574
3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech.....	577
3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech.....	596
3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech	618
4.	Bezpečné prostředí	641
4.1	Předcházení rizik	641
4.1.1	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik.....	641
4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací	695
4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik	695
4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí	722
4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	755
4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	790
5.	Vyhodnocení průřezových nástrojů pro realizaci politiky ŽP	820
	Průřezový nástroj N.N.1. Zlepšit právní vymahatelnost složkových právních předpisů	820
	Průřezový nástroj N.N.2 Vyhodnocovat a odstraňovat nekonzistenci a nadbytečnost právních předpisů, jejichž aplikace se dotýká oblastí životního prostředí a nakládání se zdroji	822
	Průřezový nástroj N.N.3 Zvýšit nároky na aplikovatelnost a využívání metodik certifikovaných orgány státní správy	826
	Průřezový nástroj N.N.4 Aktualizovat opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v ČR z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí spolu se zprávou o jejich dosavadním provádění	828
	Průřezový nástroj N.E.1 Optimalizovat nastavení podpor v oblasti životního prostředí (PRV, Operační programy, národní programy aj.) s cílem posílit pozitivní synergické efekty v oblasti životního prostředí a vyloučit negativní dopady.....	830

Průřezový nástroj N.E.2 Zavést hodnocení možných negativních dopadů na životní prostředí do procesu přípravy nových podpor (např. dotačních programů, daňových zvýhodnění) na základě metodiky, kterou zpracuje MŽP, a tím zabránit nežádoucímu zavádění podpor s významnými negativními dopady na ŽP	833
Průřezový nástroj N.E.3 Pravidelně analyzovat efekty poplatků ve složkových zákonech a v případě potřeby navrhnout jejich úpravu s ohledem na dosahování cílů SPŽP	835
Průřezový nástroj N.I.1 Rozvíjet JISŽP na základě deklarovaných cílů a priorit SPŽP.....	838
Průřezový nástroj N.I.2 Koordinovat aktivity směřující k budování a využívání systémů COPENICUS pro potřeby managementu ŽP	840
Průřezový nástroj N.M.1 Revidovat a aktualizovat stávající systém získávání relevantních analytických dat pro potřeby vyhodnocování změn v oblasti životního prostředí, zejména přírody a krajiny	844
Průřezový nástroj N.M.2 Doplnit systém vhodných indikátorů pro sledování stavu ŽP a vyhodnocování SPŽP a vytvořit kritéria pro vyhodnocování prevence a zmírňování následků krizových situací na životní prostředí	847
Průřezový nástroj N.D.1 Podporovat uzavírání dobrovolných dohod s významnými znečišťovateli a dalšími zájmovými skupinami za účelem snižování dopadů na životní prostředí nad rámec legislativních požadavků.....	850
Průřezový nástroj N.D.2 Podporovat zapojování veřejnosti do péče o přírodní prostředí a krajinu a jejich ochranu včetně dobrovolnické práce organizované dle zákona o dobrovolnické službě	852
Průřezový nástroj N.D.3 Využívat Národního programu čistší produkce k rozšiřování informací o možnostech aplikace eko-efektivních opatření v podnicích a podpoře realizace konkrétních projektů	854
Průřezový nástroj N.D.4 Podporovat uplatňování moderních nástrojů environmentálního řízení v podnicích a dalších organizacích, především realizací Národního programu EMAS.....	856
Průřezový nástroj N.D.5 Podporovat rozšiřování výrobků s nižšími environmentálními dopady, zejména prostřednictvím Národního programu environmentálního značení a Pravidel uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy.....	859
Průřezový nástroj N.D.6 Zvyšovat počet obcí, které aplikují Místní agendu 21 a zvyšovat úroveň realizace procesu MA21 v dané municipalitě.....	862
Průřezový nástroj N.IN.1 Zajistit potřebnou metodickou podporu a vzdělávání státní správy v oblasti kontroly a vymáhání práva ŽP	866
Průřezový nástroj N.IN.2 Zlepšit metodickou podporu výkonu státní správy, zkvalitnit činnost autorizovaných osob i státních organizací a veřejné správy ve vztahu k ochraně životního prostředí, resp. ochraně přírody a krajiny, včetně vhodného hospodaření v nivách, ekologické správy vodních toků, vymezování a realizaci ÚSES i vymezování, ochrany a správy systému sídelní zeleně.....	868
Průřezový nástroj N.V.1 Podporovat výzkum a analýzy zaměřené na nákladovou efektivnost politik, vedoucí k minimalizaci nákladů na dosažení cílů vytyčených v SPŽP	872
Průřezový nástroj N.EVVO.1 Podporovat vzdělávání a informovanost státních zaměstnanců v problematice životního prostředí.....	874

Průřezový nástroj N.EVVO.2 Podporovat zvyšování environmentální gramotnosti v celé společnosti, u všech hlavních cílových skupin	876
Průřezový nástroj N.EVVO.3 Zvyšovat environmentální povědomí veřejnosti o životním prostředí podporou systematické informovanosti, osvěty a ekoporadenství.....	879
Průřezový nástroj N.EVVO.5 Zajistit provádění a plnění úkolů vyplývajících pro Českou republiku z Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuská úmluva)	881
6. Vyhodnocení průřezových nástrojů mezinárodní spolupráce	883
Průřezový nástroj N.EU.1 Plnit závazky plynoucí ze stávající environmentální legislativy EU, v oblasti řízení vedených proti ČR pro nesplnění povinností vyplývajících z této legislativy (tzv. EU Pilot a infringementových řízení) zajistit efektivní komunikaci mezi dotčenými subjekty a najít vhodné řešení s cílem dosáhnout ukončení řízení a předejít zahájení řízení proti ČR před Soudním dvorem EU	883
Průřezový nástroj N.EU.2 Aktivně vystupovat při projednávání nových legislativních, nelegislativních a strategických dokumentů EU na všech úrovních projednávání ve strukturách EU s dopadem na životní prostředí s cílem prosazovat zájmy ČR	885
Průřezový nástroj N.EU.3 Aktivně působit v evropských institucích – např. Evropská agentura pro životní prostředí (EEA), síť inspektorů IMPEL (Implementation and Enforcement of Environmental Legislation)	887
Průřezový nástroj N.MEZ.1 Aktivně se zapojovat do spolupráce a aktivit v rámci mezinárodních mezivládních organizací a programů globálního i regionálního charakteru zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje (UNEP, HLPF, EHK OSN, ISDR OSN, OECD, GEF, GCF atd.) a uplatňovat v národních podmínkách standardy a plnit závazky přijaté v rámci členství ČR v těchto mezinárodních organizacích	891
Průřezový nástroj N.MEZ.2 Usilovat o racionalizaci a zefektivnění mezinárodní správy udržitelného rozvoje a životního prostředí v kontextu implementace Agendy 2030 jak ve vztahu k návrhům na vznik nových mezinárodních institucí, tak zejména ve vztahu k vnitřním reformám stávajících mezinárodních organizací.....	893
Průřezový nástroj N.MEZ.3 S přihlédnutím k prioritám ČR a EU v oblasti racionalizace a zvýšení efektivnosti mezinárodní správy se zapojit do vyjednávání vzniku nových pro ČR relevantních mezinárodních organizací a iniciativ zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje vč. krajiny a pravidelně hodnotit přínosy stávajících členství v MeO	895
Průřezový nástroj N.MULTI.1 Plnit závazky plynoucí z již ratifikovaných mnohostranných environmentálních smluv a aktivně se zapojit do jejich dalšího vývoje na mezinárodní úrovni	897
Průřezový nástroj N.MULTI.2 Zapojit se do vyjednávání nových pro ČR relevantních environmentálních smluv a vytvářet podmínky pro jejich ratifikaci na národní úrovni (např. Minamatská úmluva o rtuti, Pařížská dohoda k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu)	899
Průřezový nástroj N.MULTI.3 Vyhodnocovat plnění relevantní ustanovení Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci v zemích postižených velkým suchem s ohledem na řešení otázky eroze půd	901
Průřezový nástroj N.BIL.1 Rozvíjet bilaterální spolupráci se sousedními zeměmi ČR a usilovat o zlepšení životního prostředí v přeshraničních oblastech zejména v oblasti kvality ovzduší, vod a ochrany přírody a krajiny a plnit závazky plynoucí z již ratifikovaných bilaterálních smluv ve všech oblastech životního prostředí.....	903

Průřezový nástroj N.BIL.2 Rozvíjet bilaterální spolupráci s vybranými partnerskými zeměmi, zaměřenou na ochranu všech složek životního prostředí s důrazem na šíření moderních environmentálních technologií	906
Průřezový nástroj N.BIL.3 Podporovat proces rozšiřování EU a poskytovat zkušenosti kandidátským zemím pomocí bilaterální spolupráce i realizací twinningových projektů (fondy EU)	915
Průřezový nástroj N.BIL.4 V souladu se stávající Konceptí zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010-2017 a s Agendou 2030 pro udržitelný rozvoj prosazovat oblast životního prostředí jako klíčovou v rámci ZRS	918
Průřezový nástroj N.BIL.5 Spolupracovat na rozšíření přenosu zkušeností ČR do zemí západního Balkánu, do regionu jihovýchodní a východní Evropy, Kavkazu a střední Asie s prioritním důrazem na státy Východního partnerství, v souladu s prioritami české zahraniční politiky	920
Průřezový nástroj N.BIL.6 Napomáhat zapojení českých firem do mezinárodních programů Světové banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj	923

Jak číst předkládanou evaluaci

Toto vyhodnocení vychází z metodiky pro hodnocení plnění strategických dokumentů, která vznikla v rámci projektu TAČR „Nové metody pro hodnocení plnění strategických dokumentů MŽP“ (MEHOSTRADO), identifikační kód projektu č. TITOMZP702.

Zpráva je strukturována dle prioritních oblastí, cílů a opatření stávající SPŽP 2012–2020 pro celé její období. Cílem je poskytnout analytický materiál pro potřeby aktualizace politiky a ověřit využití evaluační metodiky v praxi.

- Při zpracování tohoto výstupu řešitelský kolektiv vycházel z návrhu metodiky pro hodnocení plnění strategických dokumentů (projekt MEHOSTRADO),
- Prezentované výsledky jsou založené na vstupech stakeholderů politiky, tj. gestorů jednotlivých opatření a dále na odborném posouzení řešitelským týmem.

SMART Metodika

Ke kvalitativnímu posouzení cílů byl použit soubor mezinárodně používaných evaluačních kritérií SMART. Soulad specifického cíle s jednotlivými SMART vlastnostmi je hodnocen tříbodovou škálou od nejhoršího skóre dané vlastnosti (1 bod) po nejlepší skóre vlastnosti (3 body).

SMART 1 😞 cíl nesplňuje dané SMART kritérium, jeho formulaci je nutné přepracovat

SMART 2 😐 cíl splňuje SMART kritérium částečně, je možné ho použít, ovšem je vhodné provést jeho revizi

SMART 3 😊 cíl je zcela v souladu se SMART kritériem

Tabulka Specifikace zvolených SMART kritérií a jejich hodnocení

Kritérium	Hodnocení
S – SPECIFIC značí jedinečnost, specifičnost cíle. Kritérium hodnotí, jak přesně je subjekt, který cíl hodnotí, popsán. Zda existuje více výkladů anebo je subjekt cíle specifický a nezaměnitelný. Specifičnost cíle je vyšší pokud obsahuje explicitně nebo i implicitně definované cílové hodnoty	😞 Formulace cíle je vágní a nespecifická, cílová hodnota je numericky nedefinovatelná. Cíl je formulován napříč složkami životního prostředí a hospodářskými sektory. 😐 Cíl je definován jako trend, týká se jedinečné složky životního prostředí nebo hospodářského sektoru, v rámci nich však není zcela specifický 😊 Cíl je definován cílovou hodnotou, případně i trendem, je zaměřen na jedinečný jev nebo proces.
M – MEASURABLE značí měřitelnost cíle, která se posuzuje na základě existence metodik, dat a obecně prostředků pro vyhodnocení cíle. Měřitelnost je zásadní pro následné hodnocení plnění cíle.	😞 Cíl je zaměřen na neměřitelný stav nebo proces. Neexistuje ani není ve vývoji metodika pro sledování cíle, data pro jeho hodnocení nejsou k dispozici. 😐 Cíl je měřitelný, data pro jeho sledování jsou však pořizována pouze ad-hoc v rámci

výzkumných projektů a nejsou k dispozici v delší časové řadě a pro celé území ČR. Existují však ad-hoc pořizovaná proxy data, pomocí kterých je možné plnění cíle hodnotit.

😊 Cíl je měřitelný, data pro jeho hodnocení jsou rutinně sbírána dle standardizované metodiky a jsou dostupná v delší časové řadě.

A – APPROPRIATE značí vhodnost a přijatelnost, zda cíl zapadá do celkového konceptu strategie a přispívá k naplňování nadřazených cílů a účelu strategie.

😞 Specifický cíl nepodporuje naplňování priorit a globálních cílů strategie, nezapadá do struktury ostatních specifických cílů a jeho plnění nemá žádnou, případně jen okrajovou souvislost s nadřazeným strategickým cílem

😐 Specifický cíl podporuje naplňování nadřazených cílů a priorit strategie pouze v dílčích aspektech přispívá k plnění nadřazeného strategického cíle pouze částečně

😊 Specifický cíl je zcela vhodnou součástí plnění nadřazeného strategického cíle, vazba na plnění strategického cíle je kauzální. Specifický cíl řeší významné jevy a procesy, ke kterým se vztahují cíle jiných strategických dokumentů a mezinárodní závazky

R – RESOURCED – označuje dostupnost kapacit a zdrojů pro plnění cíle. Konkrétně jde o institucionální zajištění, existující opatření a finanční zdroje.

😞 Plnění cíle není institucionálně ošetřeno, pro jeho plnění nejsou k dispozici potřebné kapacity a finanční zdroje. Pravděpodobně se jedná o nový cíl, případně cíl, který nezapadá do celkového konceptu a priorit resortu životního prostředí a ostatních resortů

😐 Pro naplnění cíle jsou k dispozici pouze omezené kapacity a dostupnost opatření a nástrojů k jeho plnění včetně odpovídající implementační struktury je omezená

😊 Plnění cíle je vhodně podpořeno dostupnými kapacitami a zdroji. Opatření k jeho plnění jsou dlouhodobě a úspěšně implementována a implementační struktura pro jeho plnění je již nastavena a je prokázána její efektivnost.

T – TIME-BOUND značí časovou vymezenost cíle. Tedy zda je cíl pevně zakotven v časovém rámci (je určen horizont plnění), nebo zda je neurčitě

😞 Cíl nemá stanoven žádný časový horizont plnění, resp. ten je nejasný, a to i ve vztahu k horizontu platnosti strategického dokumentu.

zasazen do kontextu dokumentu, nebo řešen průběžně.

Cíl nemá stanoveny žádné časový horizont, ale existuje předpoklad jeho plnění v horizontu platnosti daného strategického dokumentu.

Cíl má stanoven konkrétní časový horizont plnění (přímo nebo s odkazem na jiné dokumenty).

Interakce specifických cílů

Synergické, případně ambivalentní interakce mezi cíli byly identifikovány na základě matice cílů (viz jednotlivé cíle). Sloupce v matici značí, jak daný cíl ovlivňuje plnění jiných cílů (Obr. 1). Údaje v řádcích označují, jak plnění daného cíle je ovlivňováno plněním ostatních cílů. Pro specifikaci interakcí byla použita tříbodová škála:

- +1 Synergické působení, plnění cílů a opatření k nim určená se navzájem podporují
- 0 Plnění cílů se neovlivňuje, případně je vazba neprůkazná
- 1 Vztah cílů je ambivalentní, cíle působí protichůdně, tj. plnění jednoho cíle brání a omezuje plnění druhého cíle

Evaluace jednotlivých specifických cílů, opatření a nástrojů

Každý specifický cíl, opatření a nástroj byl vyhodnocen ve škále Plněn průběžně – Plněn částečně – Neplněn (resp. ještě také Splněn).

Míra plnění cíle, implementace opatření a nasazení nástrojů, tj. poměr mezi skutečnou realizací aktivit a kroků vůči plánu stanoveným strategickým dokumentem, byl posouzen gestory v rámci sběru dat:

- Plněn průběžně (resp. Splněn): plná (úspěšná) implementace, byly provedeny veškeré aktivity naplánované pro plnění cíle
- Plněn částečně: částečná implementace, trend směřuje k splnění nastaveného cíle ke stanovenému horizontu
- Neplněn: žádná případně nedostatečná implementace, nastavený cíl není plněn a trend je nepříznivý.

Mimotržní efekty

Součástí evaluace každého opatření je také vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů provedené ve škále pozitivní–bez dopadu–smíšený vliv–negativní dopad. Pro potřeby této evaluace vybrány tyto efekty:

- Zranitelnost ČR vůči změně klimatu
- Ekosystémové služby: regulační, zásobovací, kulturní, podpůrné
- Chráněné zájmy státu (tj. cíle státu, které jsou prioritně ochraňovány): zdraví lidí, majetek občanů, infrastruktura

Prezentovaná škála a hodnocení vychází z expertního posouzení jednotlivých opatření a jeho úkolů.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Hodnocení plnění SPŽP je založeno mimo hodnocení plnění jednotlivých cílů, opatření a nástrojů také na vyhodnocení jednotlivých indikátorů, které jsou navrženy a zpracovány pro jednotlivé specifické cíle.

Pro každý indikátor je vyhodnocen stav, vývoj a mezinárodní srovnání. Hodnocení obsahuje jak textovou, tak grafickou interpretaci (mapy, grafy, tabulky) a je také navíc rozšířeno o barvu hodnocení stavu, vývoje a mezinárodního srovnání (viz následující tabulka).

V rámci evaluace samotné je plnění specifického cíle doplněno pouze o grafické znázornění jednotlivých indikátorů, indikátory představují samostatný podklad.

Tabulka Interpretace hodnocení stavu a vývoje jednotlivých indikátorů

Hodnocení	Interpretace
	Pozitivní hodnocení
	Neutrální hodnocení
	Negativní hodnocení
	Data nejsou k dispozici/Nerelevantní

Souhrnné vyhodnocení evaluace Státní politiky životního prostředí 2012–2020

Vyhodnocení plnění jednotlivých specifických cílů a opatření

Na základě výsledků předložené evaluace je možné konstatovat, že z celkově 30 specifických cílů bylo průběžně nebo zcela splněno 8 specifických cílů (27 %), částečně splněno bylo 21 cílů (70 %) a neplněn byl pouze cíl 1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí (Tabulka 1). Z tematických oblastí evaluace indikuje nejlepší plnění cílů, a tedy i nejvyšší efektivitu politiky oblast ochrany klimatu a ovzduší a dále růst využívání OZE a snižování energetické a materiálové náročnosti hospodářství. Pouze částečně byly v období platnosti SPŽP plněny cíle v oblasti odpadového hospodářství, ochrany vody a půdy, ochrany krajiny a jejích funkcí a ochrany biodiverzity. Rovněž jako částečně plněné bylo vyhodnoceno snižování antropogenních rizik pro životní prostředí včetně sanace již vzniklých ekologických škod. Nejnižší efektivita politiky a neplnění cíle bylo zjištěno v případě protierozní ochrany, a to s ohledem na změnu klimatu, která zvyšuje expozici rizikovým procesům zvyšujícím vodní a větrnou erozi půdy.

Uvedených 30 specifických cílů bylo implementováno prostřednictvím opatření, které představovaly vlastní aktivity a procesy vedoucí k naplnění (operacionalizaci) cílů. Z celkových 139 opatření bylo celkem 116 opatření plněno průběžně, resp. splněno (83 %), částečně bylo plněno 23 opatření (17 %).

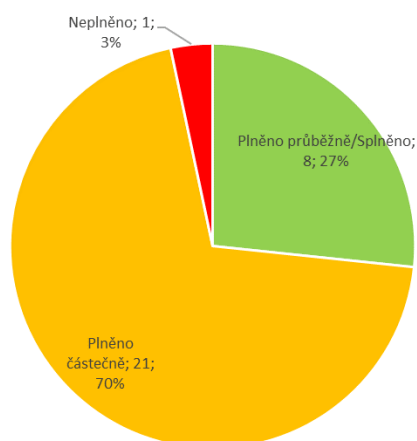
Tabulka 1: Celkový přehled plnění jednotlivých specifických cílů SPŽP

SC 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice	Plněno průběžně
SC 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Plněno částečně
SC 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním	Plněno částečně
SC 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů	Plněno částečně
SC 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy	Plněno částečně
SC 1.3.2	Snížování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Neplněno
SC 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností	Plněno průběžně
SC 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	Plněno částečně
SC 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005	Plněno částečně
SC 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity	Plněno průběžně
SC 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemných suspendovaných částic (PM _{2,5})	Plněno průběžně
SC 2.2.3	Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Plněno průběžně
SC 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Plněno průběžně
SC 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy	Plněno částečně
SC 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Plněno průběžně
SC 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny	Plněno částečně
SC 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny	Plněno částečně
SC 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny	Plněno částečně
SC 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Plněno průběžně
SC 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny	Plněno částečně
SC 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť	Plněno částečně

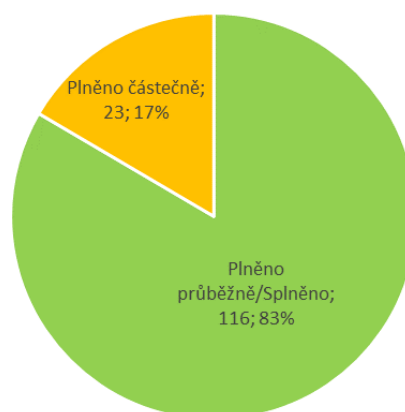
SC 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci	Plněno částečně
SC 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech	Plněno částečně
SC 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Plněno částečně
SC 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech	Plněno částečně
SC 4.1.1	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Plněno částečně
SC 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik	Plněno částečně
SC 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí	Plněno částečně
SC 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Plněno částečně
SC 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Plněno částečně

Graf 1: Celkový přehled plnění jednotlivých specifických cílů a opatření SPŽP

Hodnocení plnění specifických cílů

Hodnocení plnění opatření

Na základě závěrů evaluace SPŽP je možné konstatovat postupné naplňování jednotlivých cílů a opatření s tím, že nutné je upřít pozornost zejména do oblasti ochrany a udržitelného využívání vody a půdy, posilování ekologické stability krajiny v kontextu zvyšujících se projevů změny klimatu, ochranu urbánního prostředí a jeho adaptace na změnu klimatu a také na zmírňování vzniku a dopadů antropogenních i přírodních rizik.

Souhrn hlavních doporučení a překážek pro úpravu SPŽP

Na základě provedené evaluace jednotlivých opatření a příslušných úkolů byla identifikována zejména tato doporučení:

- SPŽP by měla být průřezovým dokumentem oblasti životního prostředí, a dle toho by bylo vhodné navrhnout jednotlivé cíle a opatření v návaznosti na ostatní sektorové strategie, opatření a nástroje by měly být podrobněji rozpracovány v sektorových strategiích, na které se SPŽP bude odkazovat, a nenastane duplicita,

-
- Některá opatření jsou velmi široce formulována, je doporučena jejich bližší specifikace případně rozdělení na více dílčích opatření (např. 1.1.1.3),
 - V mnoha případech je doporučena konkretizace formulace opatření (např. (1.1.1.5),
 - Některá opatření se více či méně překrývají, je doporučeno jejich sloučení (např. 3.1.3.3, 3.1.3.4, 3.1.3.N.1 nebo 2.1.1.2, 2.1.1.3 nebo 4.2.4.3 a 4.2.4.7),
 - Pro implementaci opatření je nutná vzájemná spolupráce dílčích aktérů zodpovědných za plnění opatření,
 - Mezi hlavní překážky v implementaci opatření patří zejména finanční a majetkoprávní problémy, v menší míře pak důvody technické, časové a legislativní.

Obr. 1: Interakce specifických cílů SPŽP 2012–2020

[illegible]

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

1. Ochrana a udržitelné využívání zdrojů

1.1 Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu

1.1.1 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

SMART vlastnosti specifického cíle¹

Specifický cíl 1.1.1 **plní kritéria specifičnosti, měřitelnosti a přiměřenosti**. Specifičnost a měřitelnost cíle je vymezena Rámcovou směrnicí o vodní politice, formulace cíle je však komplikovaná a za zvážení by stálo jeho zjednodušení. Přiměřenost (důležitost) cíle je s ohledem na další priority SPŽP a dopady změny klimatu na vodní složku životního prostředí vysoká.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	
M (Měřitelnost)	
A (Přiměřenost, vhodnost)	
R (Pokrytí zdroji)	
T (Časové vymezení)	

Interakce² specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 1.1.1 **synergicky podporuje** naplňování cílů v oblasti ochrany půdy a horninového prostředí (prioritní oblast 1), ochrany přírody a krajiny (prioritní oblast 3), zejména pokud jde o vodní režim v krajině a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů. Plnění cíle rovněž podporuje omezení antropogenních rizik a sanace kontaminovaných míst (prioritní oblast 4).

¹ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

² Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.1.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	X	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Je ovlivňován	X	+	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0	+	0	+	0	+	+	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Znečištění půdy a její degradace má vliv na vodní složku životního prostředí.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Opatření k zvýšení ekologické stability krajiny synergicky podporují opatření k ochraně povrchových a podzemních vod.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Vodní režim krajiny se týká plnění cíle 1.1.1.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Jednou z mimoprodukčních funkcí zemědělské a zejména lesní krajiny je retence vody v krajině.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Antropogenní vlivy zatěžují vodní složku životního prostředí.
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Sanace odstraní rizika pro kvalitu vody.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Plány povodí pro období 2016–2021 (národní plány povodí, plány dílčích povodí)
- Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v ČR

Míra naplňování specifického cíle

Průběžně plněno

Specifický cíl je průběžně plněn, zatím splněn nebyl. Časový rámec byl stanoven nejpozději do roku 2027. Chemické kvalitativní limity pro povrchové i podzemní vody jsou nadále překračovány, kvantitativní parametry povrchových a podzemních vod nepříznivě ovlivňuje změna klimatu.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.1.1	Stav útvarů povrchových vod		Není dostupné	Není relevantní
1.1.2	Stav útvarů podzemních vod		Není dostupné	Není relevantní
1.1.4	Čištění městských odpadních vod			
1.1.5	Obnova přirozených koryt vodních toků			Není dostupné
1.1.6	Specifická ochrana vod v chráněných územích			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. Na vodní složku životního prostředí působí antropogenní aktivity i změna klimatu, která je aktuálním problémem.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Zjednodušit formulaci cíle

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany vod, ať již povrchových či podzemních, vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 115 mld. Kč. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na odvádění a čištění odpadních vod (cca 95 mld. Kč), dále úpravu drobných vodních toků (9,6 mld. Kč) a revitalizaci říčních systémů (3,9 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 219 mld. Kč, z toho opět nejvíce v rámci odvádění a čištění odpadních vod (cca 210 mld. Kč), dále úpravu drobných vodních toků (6,3 mld. Kč) a revitalizaci říčních systémů (1,3 mld. Kč).³ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁴:**
 - o prioritní osa 1 (zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.1 (snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 420 projektů v celkové výši 18,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 12 mld. Kč), proplaceny byly cca 3,3 mld. Kč

³ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁴ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

- specifický cíl 1.3 (zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami); v rámci konkrétních opatření např. zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků či výstavba a rekonstrukce vodních děl sloužících povodňové ochraně schváleno cca 30 projektů v celkové výši 648 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 549 mil. Kč), proplaceno byla cca 74,8 mil. Kč
- specifický cíl 1.4 (podpořit preventivní protipovodňová opatření); v rámci konkrétních protipovodňových opatření (např. analýzy odtokových poměrů, mapy povodňového ohrožení, studie a podklady pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní apod., dále také budování hlásných, předpovědních a výstražných systémů na národní i lokální úrovni a digitální povodňové plány) schváleno cca 260 projektů v celkové výši 768 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 558 mil. Kč), proplaceno bylo cca 336 mil. Kč
- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření např.: revitalizace, resp. renaturace vodních toků a niv, obnovy a rekonstrukce vodních ploch aj. schváleno cca 200 projektů v celkové výši 1,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 321 mil. Kč
 - specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření schváleno 10 projektů v celkové výši přes 167 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 125 mil. Kč), proplaceno bylo 28 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní)
 - oblast podpory 1.1 (snížení znečištění vod); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 790 projektů v celkové výši 48,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 39,7 mld. Kč
 - oblast podpory 1.3 (omezování rizika povodní); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 600 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,3 mld. Kč
 - prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 1 450 projektů v celkové výši 6,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,4 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) – proplaceno cca 550 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 550 ha vodohospodářských opatření
 - v rámci AEKO (opatření M10) bylo mimo jiné i na zpomalení povrchového odtoku vody z orné půdy či zvýšení retence vody a snížení rizika eroze půdy vyplaceno cca 1,5 mld.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

KČ (zatravňování orné půdy, pěstování meziplodin, biopásy, dráhy soustředěného odtoku)

- výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
- výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
- výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha

- **PRV 2007–2013**

- opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
- opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality vody (1 170 635 ha)
 - redukce vstupů dusíkatých hnojiv cca 92 tis. tun dusíku za celé období
- podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic
 - podporována mimo jiné základní vodohospodářská infrastruktura (ČOV, kanalizace)
 - schváleno pro realizaci celkem 1120 projektů; celkové čerpání na opatření cca 5,3 mld. Kč (82 % projektů bylo zaměřeno na revitalizaci dopravní infrastruktury, 17 % na skupinu projektů vodohospodářské infrastruktury a přibližně 1 % projektů bylo zaměřeno na zpracování územních plánů)
 - v těchto projektech bylo rekonstruováno nebo nově postaveno 108 ČOV, podpořeno 153 projektů zaměřených na kanalizace a 35 projektů na vodovody

- **národní zdroje:**

- NPŽP administrovaný SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti I. Voda byly v letech 2015-2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti environmentálně citlivé obnovy a údržby vodních ploch a toků, čistoty povrchových a podzemních vod či kofinancování vodohospodářských projektů, v rámci kterých bylo podpořeno cca 45 projektů za téměř 147 mil. Kč
- národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu,
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
 - Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ
 - celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů v oblasti ochrany vody cca do 50 mil. Kč/rok
- národní programy financované MZe:
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
 - Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
 - Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže
 - Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

- celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů cca 200–300 mil. Kč/rok
 - Prevence před povodněmi III (2014–2019) s alokací 4,7 mld. Kč (do konce roku 2017 proplaceno cca 1,2 mld. Kč)
 - Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II (2017–2022) s alokací cca 3 mld. Kč na podporu výstavby kanalizací a ČOV
 - finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo v letech 2014–2017 poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)

Dalším významným zdrojem financování opatření v oblasti ochrany vody byly vlastní zdroje státních podniků Povodí, resp. státního podniku Lesy ČR. V souladu s realizací programu opatření z plánů dílčích povodí vynaložily v letech 2010–2017 státní podniky Povodí zejména na protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, rekonstrukce a opravy vodohospodářských staveb více než 16 mld. Kč. Lesy ČR pak v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2010–2017 celkem 3,5 mld. Kč.

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30,0	30,0
Celková plocha koryta revitalizovaného toku	ha	2 990,5	2 985,5
Celková plocha obnovených nebo zakládáných mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Celková plocha revitalizovaného území nivy	ha	15 289,2	15 288,4
Celková plocha území pro přirozený rozliv povodní	ha	183,6	183,6
Celková vodní plocha obnovených nebo zakládáných vodních nádrží při HMAX	ha	1 376,6	1 342,3
Celkový objem akumulačního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX	m ³	26 770 278,5	26 173 349,8
Vodní zdroje (podzemní vody) – celkový počet realizovaných opatření	počet	424,0	424,0
Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	km	4 732,6	4 695,2
Délka nových kanalizačních řadů	km	4 578,7	4 533,4
Délka nových kanalizačních sítí	km	5 471,6	5 343,8
Délka rekonstruovaných kanalizačních řadů	km	153,9	161,8
Délka rekonstruovaných kanalizačních sítí	km	206,0	200,7
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti nad 2000 EO	EO	1 948 636,5	1 933 099,0
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti pod 2000 EO	EO	97 416,0	97 416,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti nad 2000 EO	EO	241 214,0	240 955,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti pod 2000 EO	EO	232 850,8	234 458,0
Počet nových ČOV pod 2000 EO	počet	308,0	308,0

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Počet nových ČOV nad 2000 EO	počet	46,0	46,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	113,0	113,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV pod 2000 EO	počet	43,0	43,0
Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	159,0	159,0
Počet ekvivalentních obyvatel nově napojených na vyhovující ČOV	EO	541 506,5	519 664,0
Množství vypouštěných čištěných odpadních vod	tis. m ³ /rok	273 581,2	222 929,8
Snížení N-NH ₄ ⁺ ve vypouštěných odpadních vodách	t/rok	1 600,9	1 314,4
Snížení BSK ₅ ve vypouštěných odpadních vodách	t/rok	13 866,8	12 733,7
Snížení N _{celk.} ve vypouštěných odpadních vodách	t/rok	2 687,6	2 251,6
Snížení nerozpuštěných látek ve vypouštěných odpadních vodách	t/rok	14 067,4	11 710,0
Snížení TOC ve vypouštěných odpadních vodách	t/rok	59,1	25,4
Snížení vypouštěného znečištění v ukazateli CHSK _{Cr}	t/rok	28 878,7	25 168,0
Snížení vypouštěného znečištění v ukazateli P _{celk.}	t/rok	476,7	570,2
Počet monitorovaných a analyzovaných profilů, vodních útvarů povrchových/podzemních vod	počet	2,0	2,0
Počet monitorovaných vodních útvarů	počet	2,0	2,0
Mapové dílo – počet mapových listů 1:10 000 k mapám rizik eutrofizace a eroze	počet	1,0	1,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní	počet	6,0	6,0
Celková délka upravovaného úseku koryta	m	4 772,0	4 729,0
Mapové dílo – počet mapových listů 1:10 000 map povodňových rizik, map povodňového nebezpečí a map záplavových území	počet	2 563,0	2 563,0
Počet analyzovaných povodí z hlediska zadržení vody v krajině a eroze	počet	230,0	230,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,2
Délka řešených kilometrů toků	Počet kilometrů	0,2	4,9
Nově vybudované záchytné nádrže	nádrž	3,0	6,0
Objem retardované dešťové vody	m ³	309,8	5 412,5
Návrhová kapacita nově vybudovaných a rekonstruovaných ČOV	Ekvivalentní obyvatelé	47 198,0	357 623,0
Nově vybudované ČOV	ČOV	17,6	172,0
Rekonstruované ČOV	ČOV	11,1	69,0
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené čištění odpadních vod	Ekvivalentní obyvatelé	8 522,0	173 541,0
Počet analýz v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem	Analýzy	13,0	211,0
Počet studií v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem s návrhem povodňové ochrany přírodě blízkým způsobem	Studie	15,0	33,0
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	ks	13,0	27,0
Počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním	Osoby	136 302,0	242 910,0

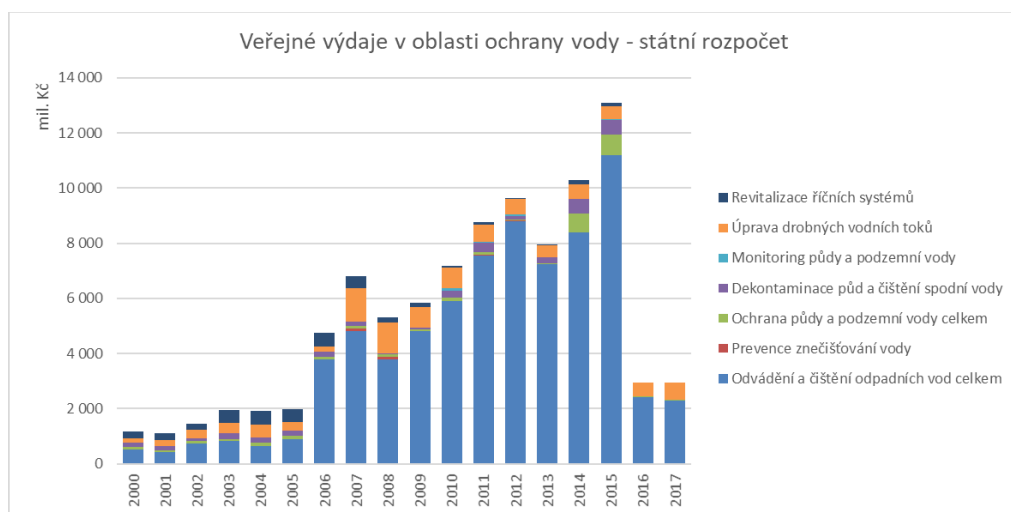
Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

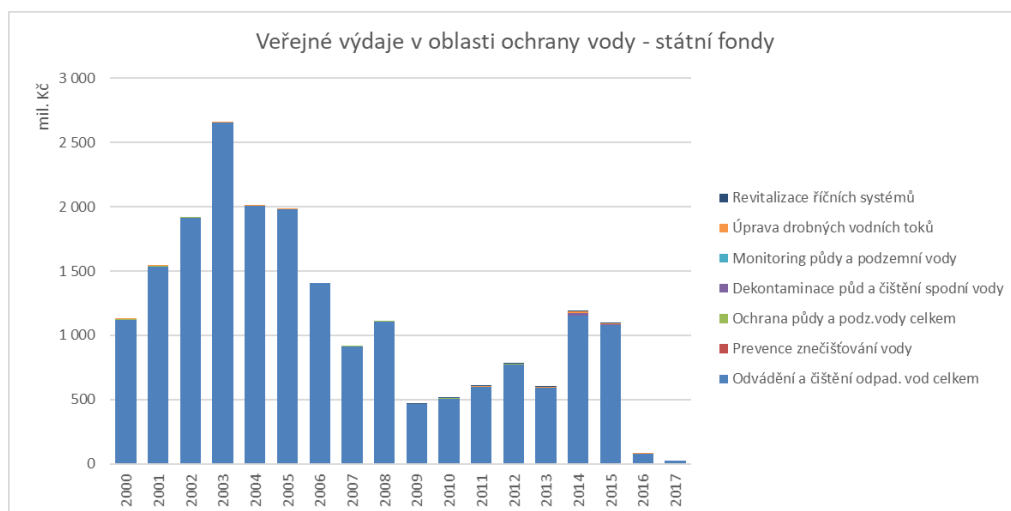
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Odvádění a čištění odpadních vod celkem	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	521 331	883 793	5 891 149	7 558 614	8 785 496	7 231 015	8 390 105	11 198 329	2 402 764	2 299 726	75 034 062
Prevence znečišťování vody		0	0	9 000	32 000	37 784	0	0	0	1 733	7 095	254 256
Ochrana půdy a podzemní vody celkem		87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 059	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace půd a čištění spodní vody		170 926	170 808	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
Monitoring půdy a podzemní vody		0	0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	32 426	1 066	0	235 671
Úprava drobných vodních toků		154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Revitalizace říčních systémů	CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET	254 171	472 859	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
		1 187 541	1 982 420	7 165 211	8 777 288	9 644 683	7 966 810	10 280 162	13 077 633	2 962 185	2 938 438	95 120 159
Odvádění a čištění odpad. vod celkem		1 120 616	1 980 814	508 864	599 985	775 128	594 425	1 151 849	1 078 283	76 502	22 814	19 907 677
Prevence znečišťování vody		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ochrana půdy a podz.vody celkem		2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace půd a čištění spodní vody		0	0	0	0	0	0	23 766	10 274	0	0	34 031
Monitoring půdy a podzemní vody	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Úprava drobných vodních toků		5 617	1 477	775	2 453	689	954	7 384	4 542	497	0	30 202
Revitalizace říčních systémů		0	0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
		1 129 026	1 982 291	510 802	604 567	779 670	598 619	1 190 675	1 088 289	76 999	22 814	20 005 293
Odvádění a čištění odpad. vod celkem		5 709 331	10 381 069	14 861 056	17 243 205	15 105 175	13 391 759	13 797 236	21 284 355	9 995 323	12 374 595	209 879 671
Prevence znečišťování vody	Územní rozpočty obcí a krajů	6 626	7 652	8 564	7 524	4 426	14 645	9 726	7 313	3 592	7 883	308 395
Ochrana půdy a podz.vody celkem		21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 699	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace půd a čištění spodní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
Monitoring půdy a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
Úprava drobných vodních toků		162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		6 023 020	10 898 835	15 619 641	18 038 429	15 383 191	13 832 493	14 224 904	21 993 212	10 433 474	12 917 968	219 108 758

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

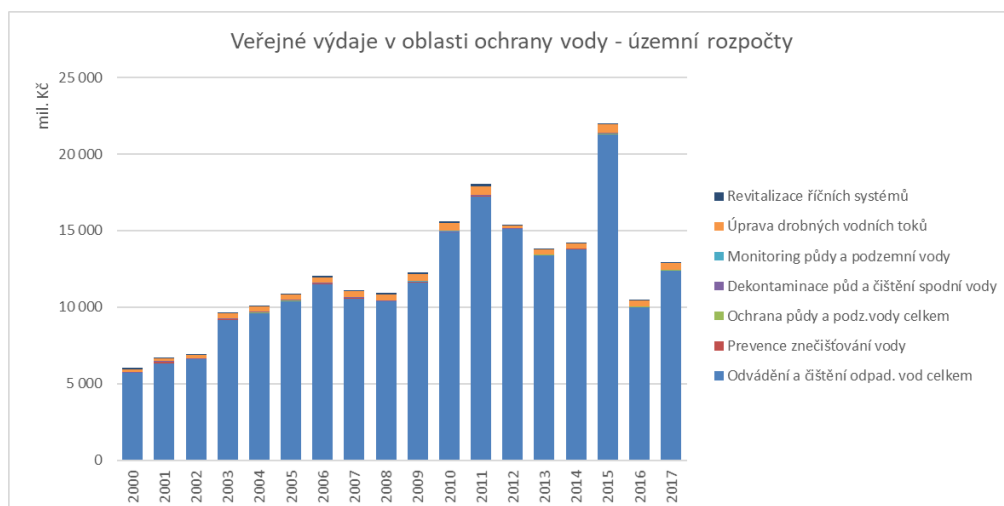
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.1.1

Nástroj 1.1.N.1 Zvýšit sazbu poplatků dle §88 vodního zákona za odběr podzemní vody tak, aby minimálně odpovídala úrovni průměrné ceny za odběr povrchové vody při minimalizaci sociálních dopadů

Věcný přehled plnění nástroje

Novelizace dotčených ustanovení vodního zákona č. 254/2001 Sb. předpokládala zvýšení sazby poplatku za odebrané množství podzemní vody. Poplatek za odběr podzemní vody byl navrhován na úrovni minimální ceny za odběr vody povrchové. MŽP vypracovalo v rámci RIA návrh na změnu poplatků. Posuzovány byly dvě varianty:

- Var. 0 (současná): Ponechání současného stavu nastavení sazby poplatku za odběr podzemní vody v administrativně stanovené výši 2 resp. 3 Kč/m³ podle užití a limitních hodnot pro zpoplatnění odběratele ve výši 6 000 m³ ročně a 500 m³ měsíčně.
- Var 1 (návrh): Postupné zvyšování sazby poplatku za odebrané množství podzemní vody až na 8 Kč/m³ v roce 2022.

Ve vládní verzi novely vodního zákona předložené Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v roce 2016 po koaliční neshodě již tato problematika byla vypuštěna a měla být řešena až při další novele vodního zákona. Ani v připravované novele vodního zákona zaměřené především na problematiku sucha nebylo navrženo zvyšování sazby poplatků za odběr podzemní vody.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Neplněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- ČHMÚ
- VÚV T.G.M.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou kompetentní k prosazení změn.
Legislativa		Vychází z povahy nástroje – úprava legislativy je připravená, nicméně politicky neprůchozí. Nutná úprava § 88 vodního zákona a přílohy č. 2 k tomuto zákonu.
Financování		Nutné finanční prostředky na osvětu potřeby nástroje, aby se rozdíl ceny vody z povrchových zdrojů a z podzemních zdrojů dále nezvětšovaly a následně nebylo přijato skokové řešení. Zatím byl navrhován postupný nárůst.

Překážky implementace nástroje

Nedostatečná informovanost veřejnosti o potřebnosti implementace nástroje a jeho skutečných dopadech jak pro hospodaření s vodou, tak z pohledu sociálních dopadů.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Osvěta poslanců a senátorů o nutnosti postupné změny ceny podzemní vody a hledání možného kompromisu. Osvětové akce cílené na veřejnost.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

V rámci úkolu N.E.3 Pravidelně analyzovat efekty poplatků ve složkových zákonech a v případě potřeby navrhnout jejich úpravu s ohledem na dosahování cílů SPŽP bude vyhodnocena efektivnost poplatku ve spolupráci s gestorem jakožto součást analýzy efektivnosti poplatků.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Cena za odběr povrchové a podzemní vody

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Administrativně právní	Úprava § 88 vodního zákona a přílohy č. 2 k tomuto zákonu
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj nebyl dosud implementován. Veřejnost není přesvědčena o potřebnosti opatření a o jeho dopadech. Nutnost prosadit úpravu poplatků na politické úrovni a následně při legislativním procesu novelizace vodního zákona.

Nástroj 1.1.N.2 Zajistit realizaci Programů monitoringu povrchových a podzemních vod pro vyhodnocení všech opatření prováděných podle Rámcové směrnice, jako základního nástroje pro vyhodnocení jejich efektivity

Věcný přehled plnění nástroje

Programy monitoringu se sestavují na dobu šesti let s možností aktualizace, a to nejpozději k datu 31. října předcházejícího roku. Podklady pro aktualizaci programů monitoringu předkládá MŽP a MZe zpracovatelům programů (SPP, ČHMÚ) do 31. srpna, aby bylo možné zpracovat aktualizaci Programu monitoringu povrchových vod do 31. října. Návrh Programů monitoringu schvaluje Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Programy monitoringu pro zajišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod jsou definovány v § 12 vyhlášky č. 98/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů k zákonu 254/2001 Sb. Rozsah monitoringu, hustota sledovaných objektů, sledované ukazatele a četnost vzorkování jsou pro všechny programy stanoveny Rámcovým programem monitoringu. Ke schválení jeho aktualizace došlo 22. 11. 2018, ke schválení programů monitoringu státních podniků Povodí na rok 2019 došlo 27. 11. 2018. Program monitoringu povrchových vod se zpracovává v rámci správy povodí podle § 54 vodního zákona v členění na dílčí povodí.

Dílčí složkou Rámcového programu monitoringu je dále Program monitoringu podzemních vod, který je v gesci ČHMÚ. Rozsah monitoringu, hustota sledovaných objektů, sledované ukazatele a četnost vzorkování jsou pro všechny programy stanoveny Rámcovým programem monitoringu.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Plány povodí pro období 2016–2021 (národní plány povodí, plány dílčích povodí)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- ČHMÚ
- VÚV T. G. M.
- Podniky povodí, s.p.

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Správci vodních toků, popř. další výše zmiňované instituce disponují kompetentními kapacitami k nastavení a doplnění chybějících kroků včetně monitoringu.
Legislativa		RSV byla do české legislativy transponována
Financování		Zpracování kvalitní analýzy vlivů a dopadů a monitoring jsou obecně nákladné záležitosti. Roli zřejmě hraje i skutečnost, že náklady na monitoring, hodnocení a související činnosti nelze hradit z prostředků EU, je tedy třeba tyto opakující se kroky zavést (nastavit rozsah) a nastavit způsob jejich financování (obdobně jako je tomu např. v případě monitoringu chemických a fyzikálně-chemických ukazatelů). Na vytváření a aktualizaci metodik a samotných plánů povodí jsou vynakládány značné finanční prostředky (cca až 10 mil. Kč/ročně).

Překážky implementace nástroje

- Stávající systém monitoringu vodních útvarů jak povrchových, tak podzemních je uzpůsoben primárně na hodnocení stavu těchto útvarů. Ve specifických případech např. ochrana povodí

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

vodárenské nádrže Švihov je monitoring zaměřen i na sledování dopadů opatření zejména v sektoru plošných zdrojů znečištění, jež mají vliv na kvalitu surové vody pro výrobu pitné vody.

- V rámci ČR se v plném rozsahu provádí monitoring chemických a fyzikálně-chemických ukazatelů a vybraných biologických složek, na základě kterého se určuje stav vodních útvarů povrchových vod. Monitoring hydromorfologických složek je pro hodnocení stavu prováděn pouze doplňkově.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- MŽP: projekty zaměřené na metodiku monitoringu:
 - množství povrchových vod;
 - jakosti podzemních vod;
 - množství podzemních vod;
 - kontaminace vodních ekosystémů,
 - kontaminace sedimentů a plavenin pro hodnocení ekologického stavu/potenciálu a chemického stavu povrchových vod,
 - chemických a fyzikálně-chemických ukazatelů pro vyhodnocení ekologického stavu/potenciálu a chemického stavu povrchových vod;
 - biologických složek (makrozoobentos, fytoplankton, fytobentos, makrofyta a ryby) pro hodnocení ekologického stavu/potenciálu povrchových vod
 - hydromorfologických složek pro hodnocení ekologického stavu/potenciálu u povrchových vod; kontaminace sedimentů a plavenin
 - jakosti povrchových vod pro potřeby směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/44/ES o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb;
 - jakosti povrchových vod pro potřeby směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES, o řízení jakosti vod ke koupání, v rozsahu uvedeném vyhláškou č. 98/2011 Sb.;
 - kontaminace vodních ekosystémů.
- MŽP a MZe: Monitorovací sítě kvality povrchových a podzemních vod v ČR a sběr a zpracovávání dat zde získaných

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Dle reálných potřeb hodnocení stavu útvarů povrchových vod přizpůsobit rozsah provádění monitoringu stavu hydromorfických složek.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Monitoring vod podle schváleného Rámcového programu monitoringu.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Vyhláška č. 98/2011 Sb., o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod § 14. Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 252/2013 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v ČR (vč. jejich monitoringu), Strategie implementace směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (nitrátová směrnice) (vč. jeho monitoringu)
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je implementován průběžně.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření 1.1.1.1 Realizovat a aktualizovat plány povodí dle § 24 vodního zákona

Věcný přehled plnění opatření

Plány povodí dle § 24 vodního zákona, kterým je do národní legislativy transponována Rámcová směrnice o vodách, jsou připravovány pro 6letá období. Národní plány pro 2. plánovací období povodí Labe, Dunaje a Odry byly schváleny 21. 12. 2015 vládou ČR. Aktuálně probíhá realizace opatření uvedených v plánech povodí pro období 2015–2021 a současně započaly přípravné práce pro 3. plánovací období (2021–2027).

Tyto přípravné práce zahrnují přípravu potřebných metodik, jako jsou metodika určení významnosti vlivů a metodika návrhu opatření včetně aktualizace katalogu opatření. Došlo k aktualizaci maket plánů dílčích povodí a národních plánů povodí a datového rámce pro podávání zpráv EK.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Národní plán povodí Labe pro období 2016–2021
- Národní plán povodí Dunaje pro období 2016–2021
- Národní plán povodí Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horního a středního Labe pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horní Vltavy pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Berounky pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Dolní Vltavy pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horní Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Dyje pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí ostatních přítoků Dunaje pro období 2016–2021

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MD
- ČHMÚ
- VÚV T. G. M.
- VÚMOP
- Krajské úřady
- AOPK
- Podniky povodí, s.p.
- ČSÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Správci vodních toků, popř. další výše zmiňované instituce disponují kompetentními kapacitami k nastavení a doplnění chybějících kroků včetně monitoringu.
Legislativa		RSV byla do české legislativy (vodního zákona) transponována.
Financování		Aktualizace plánů povodí je financována v rámci běžné činnosti z rozpočtu MZe, MŽP a státních podniků povodí.

Překážky implementace opatření

- Chybějící metodické dokumenty
- Proces plánování výrazně komplikuje dělená kompetence MŽP a MZe a dále velké množství zapojených institucí, které však nevnímají proces plánování jako svou zodpovědnost.
- Nedostatečná "váha" opatření (tj. plánů povodí) v celém procesu povolování nových lidských aktivit (např. proces EIA/SEA)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- revitalizace vodních toků a údolních niv
- výstavby a rekonstrukce ČOV a kanalizací
- výsadby břehových porostů
- výstavby rybích přechodů
- odstranění starých ekologických zátěží
- protipovodňová opatření

Synergické efekty

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

NPP a PDP a opatření v nich navržená řeší komplexně vodní režim v jednotlivých povodích a svým rozsahem zasahují do dalších témat SPŽP, a tím dochází k naplňování i jiných cílů, především z tematických oblastí 2. Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší a 3. Ochrana přírody a krajiny. Na národní úrovni podporuje naplnění cíle 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny a cíle 4.2.3 Zmírnění dopadu změny klimatu a adaptace.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Bude se pokračovat v realizaci programu opatření z plánů povodí, které přispívají ke zlepšení stavu vodních útvarů.

Do roku 2020 jsou plánované přípravné práce na zpracování 3. etapy plánů povodí, mezi které mj. patří:

- schválení časového plánu a programu prací
- monitoring – vstupy pro hodnocení vodních útvarů
- aktualizace silně ovlivněných vodních útvarů
- identifikace významných vodohospodářských problémů
- zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod
- aktualizace map povodňového nebezpečí a povodňových rizik
- předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami
- zpráva o pokroku při provádění programu opatření apod.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Dotační tituly z OPŽP Národní plány povodí Listy opatření C
Administrativně právní	Zákon č. 254/2001 Sb. Vodní zákon
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní plány povodí Listy opatření C
Informační	webová platforma heis.vuv.cz/projekty/rsv
Institucionální	Komise pro plánování a její pracovní výbory pro implementaci Rámcové směrnice o vodách a Povodňové směrnice

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření je implementováno průběžně.

Opatření 1.1.1.2 Na základě vyhodnocení monitoringu a hodnocení stavu vodních útvarů identifikovat projekty směřující ke zlepšení stávajícího stavu znečištění vod.

Věcný přehled plnění opatření

Monitoring a vyhodnocování chemických a fyzikálně-chemických ukazatelů je prováděno pravidelně, kontinuálně probíhá také realizace těchto opatření např. v podobě výstavby a modernizace kanalizací nebo ČOV, revitalizací, zajišťování migrační prostupnosti apod. Opatření na řešení difúzních a plošných zdrojů znečištění jsou navrhována prostřednictvím listů opatření typu C, které jsou zaměřeny na celé území ČR.

Dále probíhá monitoring biologických složek a byl připraven pracovní postup určení významných vlivů na hydromorfologii a hydrologický režim. Opatření primárně pro zlepšení stávajícího stavu biologických a hydromorfologických složek jsou sice navrhována, ale jejich realizace je spíše ojedinělá.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v ČR
- Národní plán povodí Labe pro období 2016–2021
- Národní plán povodí Dunaje pro období 2016–2021
- Národní plán povodí Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horního a středního Labe pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horní Vltavy pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Berounky pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Dolní Vltavy pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Horní Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí Dyje pro období 2016–2021
- Plán dílčího povodí ostatních přítoků Dunaje pro období 2016–2021

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MD
- VÚMOP
- ČHMÚ
- AOPK ČR
- ÚZEI
- VÚV T. G. M.
- Podniky Povodí, s.p.
- ČSÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Správci toků, popř. další instituce disponují kompetentními hodnotiteli,
Legislativa		Legislativní opora v pořádku RSV byla do české legislativy transponována.
Financování		K provádění monitoringu byla v prosinci 2018 uzavřena dohoda mezi MŽP a MZe na úrovni ministrů: Dohoda o zabezpečení sledování a zjišťování jakosti, stavu a množství povrchových a podzemních vod (monitoring) pro naplnění povinností vyplývajících z národních a evropských právních předpisů a mezinárodních dohod České republiky.

Překážky implementace opatření

- majetkoprávní problémy
- nedostatek financí
- technické, časové a legislativní důvody

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Jedná se hlavně o projekty revitalizace vodních toků a údolních niv, výstavby a rekonstrukce ČOV a kanalizací, výsadby břehových porostů, výstavby rybích přechodů, odstranění starých ekologických zátěží, protipovodňová opatření.

Synergické efekty

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Přínosy výsledků plnění opatření se budou zvyšovat jejich využitím při následném pravidelném přehodnocování zásob podzemních vod v šestiletých cyklech v souladu s požadavky vodního zákona.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Zaměřit se nejen na znečištění, ale i další parametry vodního útvaru, např. morfologii toku, protipovodňová opatření
- Zaměřit se nejen na revitalizaci toků, která jsou finančně náročná a téměř nerealizovatelná, ale především na renaturaci toků
- Opatření ke zlepšení stávajícího stavu vod by měla být navrhována až na základě posouzení vlivů, monitoringu stavu a posouzení dopadů. Implementace opatření by tedy měla zahrnovat celý tento postup.
- V rámci implementace RSV je vhodné realizovat nejen projekty, ale obecně opatření na zlepšení prostředí vodního toku – např. výzkum, přípravu podkladů atd.
- Opatření by bylo vhodné řešit i v kontextu naplňování Společné zemědělské politiky

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Vyhodnocení stavu vodních útvarů pro 3. plánovací období.

Do roku 2020 jsou plánované přípravné práce na zpracování III. etapy plánů povodí, mezi které mimo jiné patří: metodická podpora, zveřejnění časového plánu a programu prací, monitoring – vstupy pro hodnocení vodních útvarů, aktualizace silně ovlivněných vodních útvarů, identifikace významných vodohospodářských problémů, zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod a aktualizace map povodňového nebezpečí a povodňových rizik. Bude pokračovat realizace opatření z programu opatření plánů povodí, která přispívají k zlepšení stavu vodních ekosystémů.

VÚV TGM bude nadále poskytovat odbornou podporu pořizovatelům plánů povodí

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Národní plány povodí – List opatření C – dotační tituly k posílení retence vody v krajině
Administrativně právní	Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách Zákon č. 99/2004 Sb. o rybářství Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. Vyhláška č. 5/2011 Sb. Vyhláška č. 24/2011 Sb.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

	Vyhláška č. 98/2011 Sb. Připravovaná vyhláška k § 39 odst. 8 vodního zákona
Sankční	Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách
Koncepční (plánovací)	Národní plány povodí – List opatření C
Informační	Osvěta zemědělců a vlastníků zemědělské půdy ve smyslu šetrného chování k přírodním zdrojům
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Monitoring, jeho vyhodnocení, hodnocení stavu vodních útvarů i identifikace projektů směřujících ke zlepšení stávajícího stavu znečištění vod průběžně probíhá. Mezi překážky v implementaci opatření patří u opatření listů A a B zejména finanční a majetkoprávní problémy, v menší míře důvody technické, časové a legislativní.

Je vhodné postupovat směrem k renaturaci toků. Důležitá je harmonizace SPŽP a připravované zemědělské politiky. Doporučujeme přeformulovat opatření, a termín projekty v souladu s RSV změnit na opatření. Aktivitu prováděnou v rámci implementace opatření je vhodné koordinovat s protipovodňovou ochranou.

Opatření 1.1.1.3 Snižovat znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělských zdrojů na základě monitoringu stanovit území a aktivity v každém povodí, která vyžadují prioritní pozornost a v nich cíleně aplikovat místně specifická opatření

Věcný přehled plnění opatření

Opatření snižování znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělských zdrojů je řešeno v Národních plánech povodí listem opatření typu C (LO Snižování znečištění ze zemědělství a ochrana vodního prostředí), které navrhuje konkrétní opatření na omezení vstupu znečištění do vodního prostředí a snižování eroze půdy. Dále pak plněním specifických směrnic a akčních plánů, konkrétně Nitrátové směrnice a Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů v ČR. Objem finančních prostředků určených pro implementaci Nitrátové směrnice se pohybuje kolem 1 mld. Kč ročně.

V rámci 2. cyklu plánů povodí dochází k realizaci programu opatření z plánů povodí, které přispívají ke zlepšení stavu vodních ekosystémů. V rámci 3. cyklu plánů povodí proběhla část přípravných prací, jako je příprava potřebných metodik/metodických pokynů (metodika určení významnosti vlivů, metodika návrhu opatření včetně aktualizace katalogu opatření), dochází k aktualizaci maket a typizovaného vzoru plánů povodí, zveřejnění návrhu a schválení časového plánu a programu prací pro zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik, zpracovává se Zpráva o pokroku při provádění programu opatření.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Proběhla aktualizace Národního akčního plánu pro bezpečné používání pesticidů pro období 2018–2022, která obsahuje dílčí cíle a opatření zaměřené na snížení rizik a omezení dopadů používání přípravků na ochranu rostlin na lidské zdraví a životní prostředí, s cílem podpořit zejména vývoj a zavádění integrované ochrany rostlin tak, aby se snížila závislost na používání přípravků.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Plán rozvoje venkova ČR
- Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v ČR pro 2018–2022
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní plány povodí pro období 2016–2021
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MD
- VÚMOP
- ČHMÚ
- AOPK ČR
- ÚZEI
- VÚV T. G. M.
- Podniky Povodí, s.p.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Omezené personální a institucionální kapacity
Legislativa		Schází konkrétní legislativa zaměřená na aplikaci pesticidů při zemědělské činnosti.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Překážky implementace opatření

- Nadměrné aplikování hnojiv a krmiv na vodních plochách bez reálné limitace
- Chybějící metodické dokumenty či chybějící data (např. vstupní data k hodnocení vlivů na vodní útvary).
- Nutnost schválení protierozní vyhlášky

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekty zaměřené na ochranu strategických vodních zdrojů, např. projekt Želivka

Synergické efekty

Přínosy výsledků plnění opatření se budou zvyšovat jejich využitím při následném pravidelném přehodnocování zásob podzemních vod v šestiletých cyklech v souladu s požadavky vodního zákona.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Využít synergii s opatřeními v Národním akčním plánu k bezpečnému používání pesticidů v ČR, primárně směřujícími k omezení dávkování pesticidů na zemědělských plochách.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Realizace aktivit dle Nitrátové směrnice zaměřené na Snižování znečištění ze zemědělství a ochranu vodního prostředí, dále pak na její monitoring zaměřený na povrchové a podzemní vody
- Přípravné práce na zpracování III. etapy plánů povodí
- Pokračující realizace programu opatření z plánů povodí, které přispívají k zlepšení stavu vodních ekosystémů

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Národní plány povodí - Listy opatření C - dotační tituly k posílení retence vody v krajině
Administrativně právní	Rámcová směrnice o vodách 740: Zákon č. 254/2001 Sb o vodách Zákon č. 56/1998 Sb. o hnojivech Vyhláška č. 274/1998 Sb. o skladování a způsobu používání hnojiv
Sankční	-

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Koncepční (plánovací)	Metodiky k provádění monitoringu, schváleno EU Národní plány povodí – Listy opatření C Strategie financování implementace směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (nitrátová směrnice) Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v ČR pro 2018–2022
Informační	Bulletiny, informační akce ze strany MZe Osvěta zemědělců
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Znečištění ze zemědělských zdrojů a jejich dopad na vodní ekosystémy je dobře měřitelné, zemědělství je zásadním zdrojem plošného znečištění povrchových a podzemních vod. Nitrátová směrnice dobře nastavena (jak opatření, tak akční nástroje), existuje monitoring jejího plnění u zemědělců a její plnění je navázáno na dotační prostředky. Zásadní je identifikace a kritéria vymezení zranitelných oblastí. Probíhající monitoring je dostatečný.

Opatření je velmi široce formulováno, doporučujeme jeho bližší specifikaci případně rozdělení na více dílčích opatření. Doporučujeme zohlednit širokou paletu opatření definovaných v NAP AZK, primárně směřujících zejména k omezení dávkování pesticidů na zemědělských plochách.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření 1.1.1.4 Napravovat negativní zásahy způsobené lidskou činností obnovováním přirozených koryt vodních toků s příznivým dopadem na vodní a vodu vázané ekosystémy a přednostně se zaměřit na ty úseky toků, které tvoří biokoridory a toky v sídlech

Věcný přehled plnění opatření

Náprava negativních zásahů je řešena v Národních plánech povodí listem opatření typu C (LO Obnova přirozených koryt vodních toků), které navrhuje konkrétní opatření na eliminaci negativních vlivů technických úprav vodních toků.

Pro formulaci a koordinaci těchto opatření byla ustavena Pracovní skupina pro hydromorfologii při Komisi pro plánování v oblasti vod, jejíž náplní bylo vypracovat metodické postupy překonání obtíží při realizaci revitalizací a renaturací vodních toků a niv a metodické postupy pro vytipování úseků vodních toků a niv vhodných k samovolné nebo iniciované renaturaci.

V roce 2018 MŽP ve spolupráci s AOPK ČR vypracovalo návrh metodického materiálu, jehož součástí je i postup pro vytipování úseků vodních toků a niv vhodných k samovolné nebo iniciované renaturaci. Tento návrh je ve fázi vnitřní revize MŽP a následně bude k dispozici Pracovní skupině pro hydromorfologii při Komisi pro plánování v oblasti vod.

Byly zpracovány pilotní projekty renaturace vodních toků:

- Povodí Labe, s.p.: ponechání migračně průchodného torza jezu na Smědé v říčním km 14,1 a souvisejícího úseku toku po povodni bez opravy
- Povodí Moravy, s.p.: 3 připravované akce v dílčím povodí Moravy, a to na řece Bečvě
- Povodí Odry, s.p.: Připraven projekt na revitalizaci a renaturaci vodního toku Osoblaha, a to v úseku ř. km 0,4 - 7,5.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní plány povodí pro období 2016–2021
- Plány dílčích povodí pro období 2016–2021
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK ČR
- SFŽP ČR
- MZe
- Podniky povodí, s.p.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

➤ VÚMOP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné personální a institucionální vzhledem k náročnosti přípravy projektů revitalizací vodních toků. Personální kapacity by měly být směřovány do podniků povodí, kde je zkušenost s přípravou a realizací projektů.
Legislativa		Dle § 1 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) je jeho účelem chránit povrchové a podzemní vody. Ochrana koryt vodních toků se věnují příslušná ustanovení hlavy VI vodního zákona.
Financování		Finanční zajištění obnovy všech koryt vodních toků v neuspokojivém stavu významně převyšuje reálné možnosti, část lze financovat prostřednictvím OPŽP. Implementace opatření by měla být směřována k ekologicky orientované správě vodních toků a na podporu přirozených renaturačních procesů.

Překážky implementace opatření

- Vzhledem k náročnosti přípravy a realizace revitalizačních opatření (majetkoprávní poměry, personální kapacity) není revitalizace dostatečná. S ohledem na rozsah vodních toků v neuspokojivém stavu by bylo výrazně efektivnější a srovnatelně přínosné využívat a podporovat samovolné nebo řízené renaturace vodních toků, tedy podporovat probíhající přirozené korytotvorné procesy.
- Nízká osvěta společnosti, která by dokázala racionálně (v číslech) vyjádřit přínosy implementace tohoto opatření pro společnost i jednotlivce
- Chybějící metodické dokumenty (např. k hodnocení hydromorfologie vodního toku) či chybějící data (např. vstupní data k hodnocení vlivů na vodní útvary); neexistence sankcí
- Nedostatek finančních prostředků na revitalizační projekty

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Jedná se především o revitalizace vodních toků a údolních niv, renaturace, výsadby břehových porostů, výstavby rybích přechodů, protipovodňová opatření.

Synergické efekty

Přínosy plnění opatření se projeví v řadě oblastí. Protichůdné efekty se nepředpokládají.
Synergie v rámci SPŽP:

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

- 1.1.1.1 Realizovat a aktualizovat plány povodí dle § 24 vodního zákona;
- 3.1.2.1 Realizovat revitalizační a přírodě blízká protipovodňová opatření ve vodních tocích a nivách;
- 3.1.2.4 Podporovat samovolnou renaturaci vodních toků a niv;
- 3.1.3.5 Realizovat systémová opatření k zajištění migrační prostupnosti vodních toků pro ryby a další na vodu vázané organismy;
- 3.3.3.5 Podporovat revitalizaci vodních toků v sídelních útvarech;
- 4.2.3.1 Realizovat opatření vedoucí ke stabilizování vodního režimu v krajině, mj. posilováním organické složky v půdě, k posilování a efektivnímu využívání vodních zdrojů a ochraně vodních zdrojů, ke zvládání extrémních hydrologických situací – povodní a dlouhodobého sucha.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Je potřeba snížit administrativní náročnost přípravy projektů. Efektivitu opatření řešit v rámci plánu povodí dle RSV. Systematický sběr dat probíhá, za biologické složky ve 3letých intervalech.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Průběžná realizace dalších revitalizačních projektů
- Přípravné práce na zpracování III. etapy plánů povodí
- Pokračující realizace programu opatření z plánů povodí, které přispívají k zlepšení stavu vodních ekosystémů
- Připomínkování a zpracování Metodických postupů pro překonání obtíží při realizaci revitalizací a renaturací vodních toků a niv

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	dotační tituly k posílení retence vody v krajině: POPFK, PPK, OPŽP
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní plány povodí – Listy opatření C, vodní zákon, RSV
Informační	Osvětové akce k podpoře revitalizačních projektů na municipální úrovni
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je implementováno průběžně. Efektivitu opatření je obtížné vyhodnotit, neprovádí se systematický monitoring, jen ad-hoc výzkumné projekty realizované např. VÚV, v.v.i., VÚMOP, v.v.i. Vyhodnocení efektivity se liší dle lokalit, tj. není srovnatelné.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření 1.1.1.5 Zajistit podporu výstavby a rekonstrukce ČOV v obcích do 2000 ekvivalentních obyvatel se stávající kanalizací v souladu s články 7 a 2 odst. 9 Směrnice Rady 91/271/EHS

Věcný přehled plnění opatření.

V rámci NPŽP, prioritní oblasti 1 – Voda, Podoblast 1: Snížení množství vypouštěného znečištění povrchových vod, jsou podporované aktivity:

- 1.1.A – Výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující ČOV v aglomeraci, výstavba oddílné kanalizace za předpokladu související výstavby, modernizace a intenzifikaci ČOV včetně decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod;
- 1.1.B – Výstavba, modernizace a intenzifikace ČOV.

Podpora ČOV a kanalizace je umožněna v rámci OPŽP 2014-2020 ve specifickém cíli 1.1, jehož alokace je cca 12 mld. Kč (příspěvek EU). Prostředky jsou však již prakticky vyčerpány a žádné nové výzvy nejsou plánovány.

Realizaci opatření podporovaly tyto dotační programy MZe:

- dotační program 129 180 „Podpora výstavby a obnovy infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ (2009-2015) s alokací 5,4 mld. Kč
- program 129 250 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací“ (2012-2017) s alokací 3,4 mld. Kč
- 129 300 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II na roky 2017–2022 s alokací 3,1 mld. Kč

Předměty podpory:

- výstavba, dostavba, rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod (dále jen ČOV) v obcích, kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem (v případě budování nové ČOV musí být v rámci akce zajištěno napojení minimálně 50 % obyvatel obce);
- výstavba hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojenou s výstavbou ČOV podle předchozího bodu;
- dostavba kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 100 obyvatel v obcích, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV;
- odstranění volných výustí realizací komplexního opatření řešícího odkanalizování obce spojené s výstavbou ČOV.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Plány povodí pro období 2016–2021 (národní plány povodí, plány dílčích povodí)
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK ČR
- SFŽP ČR
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		opatření vyžaduje velké finanční zajištění

Překážky implementace opatření

- Chybějící kvalitní investorská příprava

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Jedná se hlavně o výstavbu nových ČOV či jejich rekonstrukci nebo intenzifikaci a dostavbu kanalizací v rámci probíhajícího OPŽP 2014–2020 a NPŽP.

Synergické efekty

Přínosy plnění opatření se projeví v řadě oblastí, např. kvalitě povrchových a podzemních vod, znečištění půdy atd.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Naplnění NPŽP a programu 129 300. Pokračuje příjem žádostí v rámci výzvy č.17/2017 (u této výzvy probíhá příjem žádostí do 30.6.2019)

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Ekonomické	Dotační programy – NPŽP, OPŽP, Plán rozvoje venkova ČR
Administrativně právní	Pravidla pro poskytování státní finanční podpory Zákon č. 128/2000 Sb. (rozpočtová pravidla).
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní plány povodí Územně plánovací dokumentace
Informační	Osvěta veřejnosti a municipalit o potřebnosti výstavby ČOV a kanalizací
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je implementováno průběžně.

Doporučujeme konkretizovat formulaci opatření, kolik ČOV resp. pro kolik EO se má ročně postavit, aby bylo opatření hodnotitelné. Zvážit sloučení opatření s opatřením 1.1.1.6

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření 1.1.1.6 Dokončit realizaci opatření směřujících k naplnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod

Věcný přehled plnění opatření

ČR již téměř dosáhla naplnění požadavků směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod. Z výsledků reportingu za rok 2016 byla nevyhovující již jen ÚČOV Praha a ČOV Kladno – Vrapice. Na ÚČOV již pracuje ve zkušebním provozu nová vodní linka. ČOV Kladno – Vrapice byla v roce 2017 ve zkušebním provozu.

V rámci OPŽP 2014-2020 prioritní osy 1. Zlepšování kvality vody a snižování rizika byly finančně podpořeny tyto aktivity:

- výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující čistírny odpadních vod v aglomeraci, výstavba kanalizace za předpokladu související výstavby, modernizace a intenzifikace čistírny odpadních vod včetně decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod;
- výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Plány povodí pro období 2016–2021 (národní plány povodí, plány dílčích povodí)
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- SFŽP ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

		legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto

Překážky implementace opatření

V rámci OPŽP byly výše uvedené aktivity podpořeny a přidělené prostředky specifického cíle 1.1 byly již prakticky vyčerpány (cca 12 mld. Kč v rámci příspěvku EU). **Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření**

Jedná se hlavně o výstavbu nových ČOV či jejich rekonstrukci nebo intenzifikaci a dostavbu kanalizací v rámci probíhajícího OPŽP 2014–2020 a NPŽP.

Synergické efekty

Přínosy plnění opatření se projeví v řadě oblastí, např. kvalitě povrchových a podzemních vod, znečištění půdy atd.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Na ÚČOV Praha bude provedena rekonstrukce stávající vodní linky, s předpokládaným začátkem prací od r. 2021. Během rekonstrukce bude stávající vodní linka odstavená, čímž nadále nebude zajištěna dostatečná kapacita pro čištění odpadních vod z aglomerace Praha na úroveň požadovanou Směrnicí.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Dotační programy – OPŽP, NPŽP.
Administrativně právní	Pravidla pro poskytování státní finanční podpory Zákon č. 128/2000 Sb. (rozpočtová pravidla).
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je implementováno průběžně a lze ho považovat za splněné.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Doporučujeme opatření vypustit nebo sloučit s opatřením 1.1.1.5. Pro potřeby vyhodnocení opatření a jeho finanční efektivity je třeba opatření formulovat konkrétněji a soustavně sbírat data o počtu postavených/zrekonstruovaných ČOV, nákladů na výstavbu konkrétních ČOV a o počtu EO žijících v obcích s postavenou ČOV/kanalizací.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Opatření 1.1.1.7 Zajistit ochranu (CHOPAV), vyhledávání a realizaci zdrojů povrchových a podzemních vod pro zásobování obyvatelstva a omezit ohrožení podzemních zdrojů vod v důsledku zvyšování těžby štěrkopísků v nivách toků

Věcný přehled plnění opatření

CHOPAV je poskytována ochrana na základě legislativy, tj. dle §28 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon a příslušných nařízení vlády.

Plnění opatření je prováděno na základě kompetencí daných platnými právními předpisy (kompetenční zákon, zákon o geologických pracích) MŽP a ČGS. MŽP řeší průzkumy ložisek štěrkopísku (stanovení průzkumného území – PÚ, schválení výpočtu zásob, vydání osvědčení o ložisku) pouze jedná-li se o výhradní ložisko. V rámci ochrany přírody je obecně snaha eliminovat těžbu štěrkopísků v CHÚ/CHKO.

Byl dokončen projekt ČGS – Rebalance zásob podzemních vod ČR 2012–16/17, výsledky jsou na webu ČGS. ČGS připravila v roce 2018 projekt Podzemní voda v krystaliniku („Krystalinikum“), který je v jednání a reaguje na problematiku sucha v oblastech s dynamickými zdroji mělkých podzemních vod ve 3 vybraných hydrogeologických rajonech oblastech (Krystalinikum v povodí střední Vltavy, Kutnohorské krystalinikum a Krystalinikum v povodí Jihlavy) na léta 2019–23. Navazujícím projektem je projekt Podzemní voda v krystaliniku („Krystalinikum“) s aktuálním návrhem rozpočtu téměř 87 mil. Kč.

V případě vrtů realizovaných v rámci skončeného projektu Rebalance je z prostředků OG MŽP (cca 500 tis. Kč ročně po období 2017–2020) financován jejich částečný monitoring zajišťovaný ČGS.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Plány povodí pro období 2016–2021 (národní plány povodí, plány dílčích povodí)

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- SFŽP ČR
- ČGS

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		implementace opatření je finančně dostatečně pokryto

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Projekt ČGS – Rebalance zásob podzemních vod ČR (Rebalance 7/2010–6/2016, financován z OPŽP osy 6.6.)

Synergické efekty

Přínosy výsledků plnění opatření se budou zvyšovat jejich využitím při následném pravidelném přehodnocování zásob podzemních vod v šestiletých cyklech v souladu s požadavky vodního zákona.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Realizace projektu Balance zásob podzemní vody v krystaliniku (projekt ČGS: „Rebalance 2“):

Navržený projekt má za cíl stanovit možnosti krystalinika z hlediska zajištění zdrojů pitné vody, jež jsou sice lokální, ale mohou být významné z pohledu zásobování. Současně bude jeho výstupy možné využít i pro realizaci opatření v krajině, která povedou ke stabilizaci hydrologického cyklu.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Dotační programy
Administrativně právní	Pravidla pro poskytování státní finanční podpory Zákon 128/2000 Sb. (rozpočtová pravidla).
Sankční	-

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.1	Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
Specifický cíl 1.1.1	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvalitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice

Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je implementováno průběžně.

Plnění opatření vyplývá přímo ze zákona, opatření doporučujeme zaměřit přímo na omezení těžby štěrkopísků v CHOPAV.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

1.2 Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů

1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

SMART vlastnosti specifického cíle

Specifický cíl 1.2.1 zcela **plní kritéria specifičnosti, měřitelnosti, přiměřenosti a pokrytí zdroji**. Formulace cíle je jednoznačná, cíl je měřitelný na základě spolehlivých a ověřených dat. Význam cíle je dán zátěžemi životního prostředí, které skládkování odpadu působí. Časový rámec není specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti politiky, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	😊
M (Měřitelnost)	😊
A (Přiměřenost, vhodnost)	😊
R (Pokrytí zdroji)	😊
T (Časové vymezení)	😞

Interakce⁵ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 1.2.1 podporuje plnění dalších cílů v oblasti odpadového hospodářství (strategický cíl 1.2). Implementace cíle rovněž synergicky podporuje plnění cílů v oblasti ochrany vodní složky životního prostředí, ochrany přírody a krajiny a omezení antropogenních rizik. Protichůdné působení plnění cíle 1.2.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.2.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	X	+	+	+	0	+	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	+
Je ovlivňován	0	X	+	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0

⁵ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů snižuje množství odpadů k odstranění.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Pokles produkce odpadů zajistí snížení množství odpadů ukládaných na skládky.
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Odpadové hospodářství je zdrojem kontaminace vod, skládkování je pro kvalitu vod ze způsobů odstraňování odpadů nejrizikovější.
2.1.1 Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005	Skládkování odpadu je zdrojem emisí skleníkových plynů, konkrétně metanu (CH ₄).
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Zátěže životního prostředí ze skládek je jeden ze zdrojů antropogenních rizik.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Státní energetická koncepce ČR
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů
- Akční plán pro biomasu v ČR 2012–2020
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství v ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 & akční plán SRR
- Program předcházení vzniku odpadů v ČR

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Specifický cíl je částečně plněn, došlo ke zlepšení. Skládkování je nadále převažujícím způsobem odstraňování komunálního odpadu. Podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním na celkové produkci komunálních odpadů mezi lety 2009 a 2017 klesl z 64,0 % na 45,4 %.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.2.2	Produkce a nakládání s komunálním odpadem			Nehodnoceno
1.2.3	Struktura nakládání s odpady			Nehodnoceno

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. Skládkování je významnou zátěží životního prostředí a je třeba jeho podíl na odstraňování odpadů snižovat.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti nakládání s odpady vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 25 mld. Kč. Jednalo se především o aktivity a opatření zaměřená na snižování závažných vlivů odpadů na životní prostředí, tj. sběr, svoz, přepravu, třídění a úpravu odpadů, výstavbu recyklačních závodů, kompostáren či asanace starých skládek aj. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na sběr a svoz komunálních odpadů a jejich využívání a zneškodňování (14,8 mld. Kč), dále pak na sběr a svoz nebezpečných odpadů (cca 6 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 144 mld. Kč, z toho opět nejvíce v rámci sběru a svozu komunálních odpadů a jejich využívání a zneškodňování (cca 122,3 mld. Kč), dále sběru a svozu ostatních odpadů (4,4 mld. Kč).⁶ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁷:**
 - o prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.2 (zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 1 130 projektů v celkové výši 5,3 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 3,9 mld. Kč), proplaceno bylo cca 1,9 mld. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)
 - oblast podpory 4.1 (zkvalitnění nakládání s odpady); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 4 000 projektů v celkové výši 19,0 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 14,0 mld. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**

⁶ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁷ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

- prioritní osa 3 (účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin)
 - specifický cíl 3.4 (uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin); v rámci konkrétních opatření zaměřených na podporu vybudování infrastruktury na získávání, zpracování a využívání druhotných surovin z výrobků a materiálů s ukončenou životností bylo ve 3 výzvách schváleno cca 40 projektů v souhrnné výši podpory cca 345 mil. Kč (do roku 2018 proplaceno cca 62 mil. Kč)
- program OPPIK Nízkouhlíkové technologie a aktivity/Druhotná surovina – ve třech výzvách bylo alokováno celkem 320 mil. Kč
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v oblasti nakládání s odpady byly v rámci prioritní oblasti 3 (odpady, staré zátěže, environmentální rizika) v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti výrobků s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie (zejména autovraky), v rámci kterých bylo podpořeno cca 65 projektů za více než 30 mil. Kč
 - Program na podporu zpracování plánů odpadového hospodářství krajů – v letech 2014–2017 podpořeno 13 projektů s celkovou výší podpory přes 7 mil. Kč
 - programy administrované TA ČR:
 - programy Alfa, Epsilon, Zéta, Éta – v oblasti nakládání s odpady, resp. materiálového využití druhotných surovin v rámci oběhového hospodářství bylo v letech 2016–2018 podpořeno přes 30 projektů s celkovou finanční podporou cca 220 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková kapacita zařízení pro nakládání s odpady	t/rok	11 025 574,7	10 695 738,1
Kapacita kompostárny	t/rok	1 470 760,1	1 465 320,6
Kapacita překladiště a skladů odpadů	t/rok	101 768,8	101 731,8
Kapacita sběrného dvora	t/rok	423 505,8	409 375,4
Plocha sběrného dvora	m ²	1 078 596,4	1 052 575,4
Počet vybudovaných sběrných dvorů	počet	1,0	1,0
Kapacita systému separace a svozu odpadů	t/rok	1 665 913,2	1 645 060,0
Kapacita zařízení na energetické využití odpadů	t/rok	64 488,0	64 508,0
Kapacita zařízení na materiálové využití odpadů	t/rok	7 222 782,9	6 949 908,6
Kapacita zařízení na nakládání s nebezpečnými odpady	t/rok	567,0	553,0
Kapacita zařízení na třídění odpadů	t/rok	725 016,4	712 979,5
Kapacita zařízení na úpravu odpadů	t/rok	1 016 685,7	991 361,2

OPŽP 2014–2020

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Kapacita nově podpořených nebo zmodernizovaných zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady	tuny za rok	1 570,0	22 348,0
Kapacita nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití komunálních odpadů	tuny za rok	750,0	51 096,1
Kapacita nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití ostatních odpadů	tuny za rok	750,0	63 341,0
Kapacita podpořených zařízení pro materiálové využití komunálního odpadu	tuny za rok	71 166,4	92 603,92
Kapacita podpořených zařízení pro materiálové využití ostatních odpadů	tuny za rok	96 321,7	126 640,5
Nově vytvořená kapacita systémů separace a svozu všech odpadů	tuny za rok	102 404,4	176 192,5
Zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů	tuny za rok	6 043,0	60 957,3
Celkové množství energeticky využitých ostatních odpadů	tuny za rok	.	1 200,0
Množství energeticky využitých komunálních odpadů	tuny za rok	.	601,0
Množství odpadů zpracovaných v systémech separace a svozu všech odpadů	tuny za rok	21 308,4	31 677,5

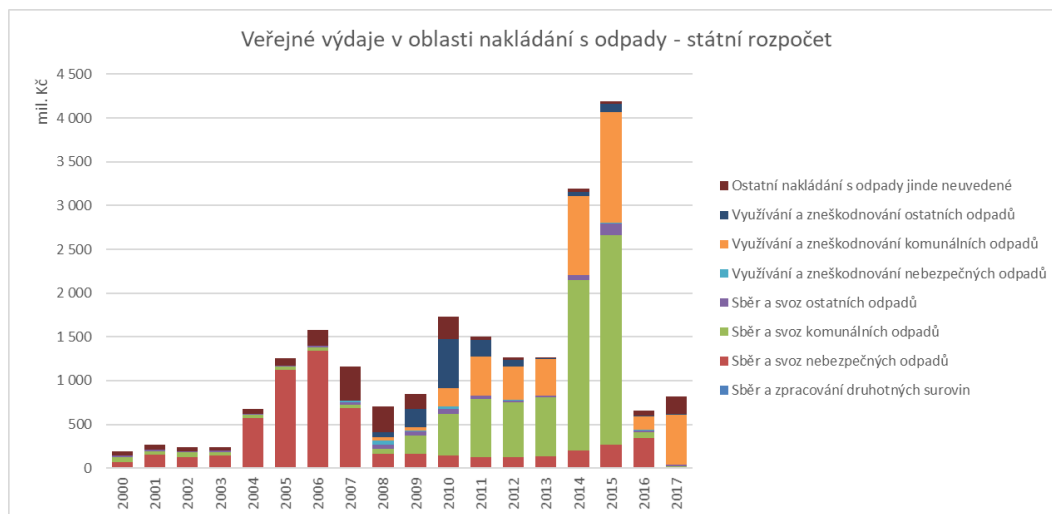
Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti nakládání s odpady, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

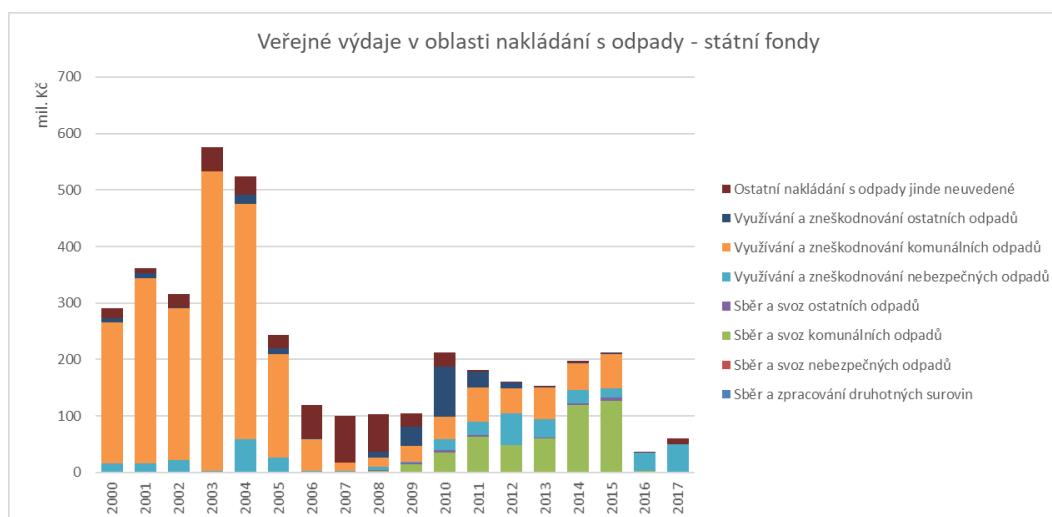
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Sběr a zpracování druhotných surovin	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sběr a svoz nebezpečných odpadů		69 099	1 118 917	140 045	128 103	124 997	138 723	198 268	268 551	339 679	5 279	5 877 741
Sběr a svoz komunálních odpadů		52 467	38 705	479 335	660 033	630 317	668 536	1 948 447	2 391 466	71 872	19 761	7 480 653
Sběr a svoz ostatních odpadů		18 646	16 632	58 267	38 122	19 352	16 655	55 997	134 129	20 377	15 844	586 284
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů		0	0	26 414	4 310	5 859	5 674	4 710	7 716	5 090	0	135 334
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů		34	21	207 254	444 856	379 380	416 604	904 349	1 261 542	156 852	572 787	4 417 623
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	559 649	190 858	74 809	6 638	44 008	97 440	3 593	7 802	1 254 138
Ostatní nakládání s odpady jinde neuvedené		54 932	85 991	255 286	34 143	33 335	9 243	38 739	25 961	58 932	199 235	2 031 827
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		195 178	1 260 266	1 726 251	1 500 526	1 268 050	1 262 074	3 194 518	4 186 805	656 395	820 708	21 783 600
Sběr a zpracování druhotných surovin	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sběr a svoz nebezpečných odpadů		0	0	963	445	262	57	1 512	290	9	0	6 215
Sběr a svoz komunálních odpadů		0	0	33 372	62 045	48 436	60 426	117 302	125 859	2 757	0	465 368
Sběr a svoz ostatních odpadů		0	0	5 328	3 157	235	600	2 855	6 468	419	0	22 559
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů		15 571	26 305	18 900	24 299	55 826	32 785	24 261	15 613	31 226	49 109	405 506
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů		249 199	182 811	39 475	59 584	43 680	56 883	47 513	60 558	1 273	0	2 399 531
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	Územní rozpočty obcí a krajů	7 682	11 113	88 651	28 130	10 946	830	1 605	2 646	0	0	223 951
Ostatní nakládání s odpady jinde neuvedené		18 347	23 111	25 500	3 146	1 764	1 879	2 291	971	596	10 469	427 442
CELKEM STÁTNÍ FONDY		290 799	243 338	212 190	180 806	161 149	153 460	197 339	212 406	36 280	59 577	3 950 572
Sběr a zpracování druhotných surovin	Územní rozpočty obcí a krajů	12 190	22 683	45 567	19 799	11 585	14 917	14 580	23 160	16 820	19 836	314 086
Sběr a svoz nebezpečných odpadů		55 034	130 067	155 164	146 359	168 982	165 800	174 577	167 046	161 797	159 689	2 396 480
Sběr a svoz komunálních odpadů		2 634 385	5 123 438	6 671 369	6 929 917	6 969 713	6 971 523	6 955 632	7 618 151	7 141 422	7 520 061	103 482 541
Sběr a svoz ostatních odpadů		91 665	232 436	531 353	535 174	518 750	532 232	571 170	791 668	615 829	728 103	7 366 235
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů		9 147	26 750	27 265	26 641	25 127	25 460	21 654	43 944	27 857	31 005	482 749
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů		566 264	866 394	1 086 958	1 032 768	1 071 083	1 046 524	1 229 612	1 962 820	1 504 636	1 820 542	18 899 357
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY	11 967	37 144	94 897	189 862	177 488	118 866	194 139	541 501	124 597	190 159	2 169 752
Ostatní nakládání s odpady jinde neuvedené		360 608	419 507	626 801	579 342	447 698	430 619	691 905	655 900	313 339	446 639	8 763 655
		3 741 260	6 858 419	9 239 373	9 459 861	9 390 426	9 305 941	9 853 270	11 804 189	9 906 295	10 916 034	143 874 854

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

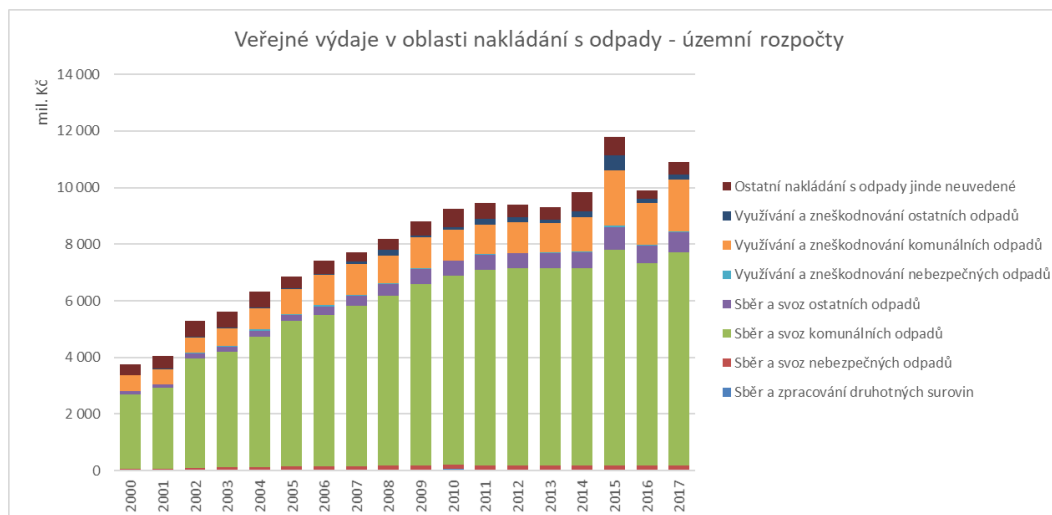
Výdaje státního rozpočtu v oblasti nakládání s odpady, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti nakládání s odpady, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti nakládání s odpady, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.2.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Bez dopadu
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl by mohl být přeformulován specificky pro podporu postupného dosažení cíle EU zákazu skládkování od roku 2024 pro směsný komunální odpad (SKO), a recyklovatelné a využitelné odpady.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.2.1

Opatření 1.2.0.1 Usilovat o zajištění hierarchie v nakládání s odpady a minimalizovat finanční zátěž obyvatel z řádného nakládání s odpady

Věcný přehled plnění opatření

Cílem opatření bylo zajistit hierarchii nakládání s odpady dle platného POH v následujícím pořadí: předcházení vzniku, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (například energetické využití) a na posledním místě odstranění (bezpečné odstranění), a to při dodržení všech požadavků, právních předpisů, norem a pravidel pro zajištění ochrany lidského zdraví a životního prostředí.

Opatření bylo implementováno prostřednictvím podpory hierarchie nakládání, informování obcí, občanů o správném nakládání s komunálními odpady např. prostřednictvím seminářů o správném nakládání s odpady v obcích (tzv. „PAYT tour“), jejichž spoluorganizátorem bylo MŽP a také se jich aktivně účastnilo. Při přípravě POH ČR a nového zákona o odpadech bylo přihlédnuto k ekonomické analýze POH, která se věnovala ekonomickým (finančním) dopadům cílů POH ČR na obyvatele. Na webu MŽP jsou prezentovány tematické materiály k hierarchii nakládání s odpady.

Ze strany ČR byla činěna opatření, která vedou k důsledné kontrole dodržování hierarchie nakládání s odpady. Při přípravě POH ČR a nového zákona o odpadech bylo přihlédnuto k ekonomické analýze POH, která se věnovala ekonomickým (finančním) dopadům cílů POH ČR na obyvatele.

V roce 2017 MŽP vyhodnotilo Program předcházení vzniku odpadů – většina cílů je plněna.

V roce 2018 pokračovala podpora hierarchie nakládání, informování obcí, občanů o správném nakládání s komunálními odpady. Tematické materiály byly prezentovány na webu MŽP.

Prevence vzniku odpadů je podporována v rámci OPŽP 2014–2020.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Program předcházení vzniku odpadů ČR
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Národní program reforem ČR 2013
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012 až 2020

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

➤ CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, v přípravě novela legislativy
Financování		Probíhá projekt TAČR – byly již připraveny letáky apod. Příprava dalších propagačních materiálů by vyžadovala další financování. Zdroj ke krytí nákladů – rozpočet MŽP. Při naplňování hierarchie nakládání s odpady budou zapotřebí investice do zařízení a ostatní infrastruktury odpadového hospodářství. Klíčové investice a projekty, které umožnily rozšíření a modernizaci infrastruktury odpadového hospodářství České republiky, byly realizovány s podporou OPŽP 2007–2013. V současné době je směřována podpora do odpadového hospodářství z OPŽP 2014–2020.

Překážky implementace opatření

Problematické řešení sociálních dopadů, chybí politická shoda o potřebnosti opatření.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

V současné době probíhá projekt financovaný z programu BETA 2 Technologické agentury České republiky, VZ0046719: Prognózování produkce odpadů a stanovení složení komunálního odpadu.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Naplňováním opatření plnění hierarchie nakládání s odpady přispěje ke splnění dalších cílů pro využití a recyklaci odpadů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění opatření prostřednictvím POH ČR 2015–2024 a Programu předcházení vzniku odpadů ČR.

Plánovaná opatření jsou nastavena do roku 2024 a budou plněna průběžně.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Ekonomické	Poplatky za uložení odpadů dle § 45–48, příloha 6 z. č. 185/2001 Sb. o odpadech, příloha 6
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech Zákaz skládkování od roku 2024 pro směsný komunální odpad (SKO), recyklovatelné a využitelné odpady
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	POH ČR
Informační	Webové stránky MŽP: Letáky: https://www.mzp.cz/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu Informace: https://www.mzp.cz/cz/zpetny_odber_vyrobu https://www.mzp.cz/cz/obaly Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství ČR za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	Kampaň MŽP Dost bylo plastu

Návrhy pro aktualizaci SPŽP

Návrh na vypuštění 2. části opatření – minimalizovat finanční zátěž obyvatel z řádného nakládání s odpady.

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní. Příprava propagačních materiálů a osvětových akcí vyžaduje dodatečné financování. Implementaci opatření podpoří přijetí novely zákona o odpadech.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Nástroj 1.2.N.1 Podporovat u výrobků internalizaci externalit spojených s nakládáním s odpady z nich vzniklých (systémy zpětného odběru, rozšířená odpovědnost výrobců, informační kampaně, hodnocení životního cyklu výrobků atd.)

Věcný přehled plnění nástroje

Nástroj byl realizován plněním jednotlivých úkolů a opatření v Politice druhotných surovin ČR a v Akčním plánu na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami dle stanovených termínů.

V roce 2016 byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností. Oba nové zákony v oblasti odpadového hospodářství prošly v roce 2016 meziresortním připomínkovým řízením, následně byly projednány na komisích LRV a opakovaně na plénu LRV. Na základě diskusí na plénu LRV byly zákony upraveny a jsou připraveny pro novou vládu, která bude ustavena. Na rozhodnutí nové vlády bude další legislativní postup u obou dotčených zákonů.

Od roku 2015 novela č. 223/2015 Sb. zákona o odpadech umožnila vznik kolektivních systémů v oblasti zpětného odběru pneumatik. Tato zákonná úprava přispěla ke správné nakládání s pneumatikami v rámci zpětného odběru, k ochraně životního prostředí a úsporám energie. Správné nakládání s pneumatikami na konci jejich životnosti zamezí finančnímu zatěžování konečného uživatele, který se chce zbavit použitých pneumatik.

V roce 2016 MŽP připravilo novelu zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, za účelem provedení směrnice (EU) 2015/720, která se týká snižování spotřeby lehkých plastových nákupních tašek. Novela vyšla ve sbírce zákonů jako zákon č. 149/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. Nově zavedené opatření, které zavádí zákaz bezplatného poskytování plastových odnosných tašek s výjimkou velmi lehkých plastových odnosných tašek, vstoupilo v účinnost 1. 1. 2018.

V roce 2018 docházelo k dalšímu rozvoji zpětného odběru pneumatik, je však třeba přijmout novou právní úpravu, která by zvedla minimální cíle pro zpětný odběr pneumatik (dnes pouze 35 %). Dále byla zavedena nová legislativní opatření cílená na snížení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR pro období 2017–2018

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Jako hlavní gestor Ministerstvo životního prostředí disponuje dostatečnou kapacitou, neboť nástroj je průběžně implementován, včetně spolugestora Ministerstva průmyslu a obchodu.
Legislativa		V současné době je účinný balíček oběhového hospodářství vydaný Evropskou komisí a připravuje se transpozice příslušných směrnic do nových zákonů o odpadech a o vybraných výrobcích s ukončenou životností.
Financování		Implementace nástroje je finančně dostatečně pokryta. Realizace je podporována OPŽP, prioritní osy 3, specifického cíle 3.1 Prevence vzniku odpadů.

Překážky implementace nástroje

Implementace nástroje vyžaduje součinnost soukromých subjektů (výrobců, firem nakládajících s odpady). Nedostatečné povědomí veřejnosti o externalitách pocházejících z nakládání s odpady.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

TAČR Beta č. TB050MZP009 „Hledání nových způsobů informační podpory při realizaci Programu předcházení vzniku odpadů ČR“

Synergické efekty

Vzájemná provázanost Plánu odpadového hospodářství ČR a Programu předcházení vzniku odpadů a Politiky druhotných surovin, spolupráce MŽP a MPO na přípravě věcného záměru zákona o výrobcích s ukončenou životností a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Nový zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností bude finalizován k předložení vládě během roku 2019 za spoluúčasti MPO. Obecně je počítáno s dalším rozvojem systémů rozšířené odpovědnosti výrobců u elektrozařízení, baterií a akumulátorů, pneumatik a obalů.

Dále je v plánu nový zákon o odpadech, nový zákon o obalech a nové prováděcí právní předpisy.

V přípravě je aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019–2022, kde budou stanoveny nové konkrétní úkoly k podpoře uplatňování principů oběhového hospodářství a jejich postupné plnění, očekává se implementace připravované směrnice pro omezení plastů na jedno použití.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin České republiky,
Informační	Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení
Dobrovolné	Např. dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj se průběžně plní.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Opatření 1.2.1.1 Do roku 2020 snížit množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky na 35 % z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995 (v souladu se směrnicí 1999/31/ES)

Věcný přehled plnění opatření

Z důvodu nesplnění cíle směrnice o skládkách odpadů k roku 2013, bylo nutné zpřísnit legislativní povinnosti pro obce, zajistit vyšší míru využití BRKO a snížit obsah biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu, který je ukládán na skládky, a to již před uplynutím roku 2020, který je posledním rokem pro splnění cílů směrnice.

Zavedením celoročního sběru BRKO se nepředpokládají zvýšené náklady na pořízení sběrných prostředků vzhledem k tomu, že obce mají povinnost zajistit místa pro oddělené soustředování BRKO rostlinného původu od dubna do října již od roku 2015. Pouze za předpokladu, že by současný počet sběrných prostředků neodpovídal zvýšené produkci BRKO, je možné počítat s jejich navýšením. Nicméně vzhledem k tomu, že se povinnost rozšíří o část roku mimo vegetační období, nelze navýšení nákladů v tomto ohledu předpokládat. Zpočátku zavedení povinnosti lze počítat se zvýšením nákladů za svoz BRKO do koncového zařízení, a to z důvodu přenesení povinnosti i mimo vegetační období. Tyto náklady, které lze očekávat spíše v prvních letech zavedení celoročního sběru, budou však časem kompenzovány snížením množství směsného komunálního odpadu, a tedy i jeho frekvencí svozu. Se zavedením povinnosti celoročního sběru BRKO může obcím napomoci také OPŽP 2014–2020.

V roce 2018 ve Sbírce zákonů vyšla novela (č. 206/2018 Sb.) vyhlášky č. 321/2014 Sb., kterou se stanoví rozsah a způsob zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů. Nově je obec je povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu. V období od 1. listopadu do 31. března následujícího kalendářního roku může obec přizpůsobit nastavení četnosti svozu klimatickým podmínkám a množství produkovaných biologických odpadů. Dále je obec povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování jedlých olejů a tuků. Jedlé oleje a tuky nesmí být soustřeďovány společně s jinými biologicky rozložitelnými odpady.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Akční plán pro biomasu v ČR 2012–2020
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství v ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 & Akční plán SRR
- Novela zákona č. 229/2014 Sb.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- EKO-KOM
- MŽP
- MF

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Implementace pokryta kapacitami dostatečně
Legislativa		Příprava nového zákona o odpadech.
Financování		Zdroj ke krytí nákladů na zajištění sběru bioodpadů bude z veřejných financí obcí a také z OPŽP.

Překážky implementace opatření

V přípravě je novelizace zákona o odpadech. Překážkou může být zajištění financí na zajištění sběru bioodpadů.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Projekty jsou řešeny s podporou OPŽP 2014-2020 v rámci specifického cíle 3.1, aktivita 3.1.1 Předcházení vzniku komunálních odpadů. **Synergické efekty**

Novela vyhlášky č. 321/2014 Sb., kterou se stanoví rozsah a způsob zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů přispěje ke zvyšování využití BRKO a snížení množství skládkovaných biologicky rozložitelných komunálních odpadů, které jsou v převážné míře obsaženy ve směsném komunálním odpadu.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritou je zajištění sběru bioodpadů, kvalitního materiálového využití s vazbou na aplikaci produktů v zemědělství, optimalizace sítě k nakládání s bioodpady a omezení skládkování směsných komunálních odpadů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech. Vyhláška č. 321/2014 Sb., kterou se stanoví rozsah a způsob zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady.
Sankční	Dle zákona o odpadech.
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Institucionální	Spolupráce s MZe v řešení otázky využívání kompostů
Informační	Webové stránky MŽP: https://www.mzp.cz/cz/biologicky_rozlozitelne_odpady Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015 – 2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní částečně.

Nástroj 1. 2. 1. N. 1 Nastavit poplatky za ukládání odpadů na skládky tak, aby došlo minimálně k vyrovnání nákladů tohoto, z pohledu ochrany životního prostředí nejméně vhodného, způsobu nakládání s odpady s náklady vhodnějšího způsobu (tzn. energetického využití) a v souladu s hierarchií nakládání s odpady

Věcný přehled plnění nástroje

V roce 2016 byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech, včetně nového nastavení poplatků za ukládání odpadů na skládky, a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností. Poplatky mají

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

znevýhodnit skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů. Nastavení výše a struktura poplatků posune nakládání s odpady k vyšším stupňům hierarchie.

V roce 2017 MŽP vyhodnotilo Program předcházení vzniku odpadů se závěrem, že většina cílů je plněna.

V roce 2018 byly připraveny návrhy nových zákonů v oblasti odpadového hospodářství (zákon o odpadech, zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností a zákon o obalech) s ohledem na nově přijatou evropskou legislativu v rámci tzv. balíčku k oběhovému hospodářství, který byl přijat v květnu 2018. Zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností byl koncem roku 2018 postoupen do VPŘ.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementaci nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- MŽP
- EKO-KOM
- MF
- Provozovatelé skládek

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Legislativa je v přípravě
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto (dále viz Ekonomická analýza Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024)

Překážky implementace nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.1	Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů

Obcházení odvodů poplatků soukromými subjekty, obtížná kontrola dodržování legislativy. Dosud chybějící účinná legislativa, zejména novelizace zákona o odpadech.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

neprobíhají

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Omezování skládkování a rozvoj nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady. V rámci úkolu N.E.3 Pravidelně analyzovat efekty poplatků ve složkových zákonech a v případě potřeby navrhnout jejich úpravu s ohledem na dosahování cílů SPŽP bude vyhodnocena efektivnost poplatku ve spolupráci s gestorem jakožto součást analýzy efektivnosti poplatků.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Příprava a předložení nové odpadové legislativy.

2019 – předpokládaná účinnost nového zákona o odpadech

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	poplatky za uložení odpadů dle § 45–48, příloha 6 z. č. 185/2001 Sb. o odpadech, příloha 6
Administrativně právní	Zákaz skládkování od roku 2024 pro směsný komunální odpad (SKO), recyklovatelné a využitelné odpady
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nastavení poplatků doporučujeme provést takovým způsobem, aby nikoliv vyrovnalo, ale ekonomicky zvýhodnilo jiné, k životnímu prostředí šetrnější formy nakládání s odpady.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

SMART vlastnosti specifického cíle

Specifický cíl 1.2.2 zcela **plní kritéria specifičnosti, měřitelnosti a přiměřenosti**. Formulace cíle je jednoznačná, cíl je měřitelný na základě spolehlivých a ověřených dat. Pokrytí plnění cíle finančními zdroji bylo označeno jako omezené. Časový rámec není vůbec specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti politiky, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	😊
M (Měřitelnost)	😊
A (Přiměřenost, vhodnost)	😊
R (Pokrytí zdroji)	😞
T (Časové vymezení)	😞

Interakce⁸ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Implementace cíle 1.2.2 je podporována plněním dalších cílů v oblasti odpadového hospodářství, zejména cíle k poklesu skládkování komunálního odpadu (1.1.1). Synergický vliv plnění cíle byl rovněž identifikován u cíle k ochraně vod (1.1.1), využívání obnovitelných zdrojů energie a předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik. Významnější protichůdné působení plnění cíle vůči ostatním cílům SPŽP nebylo identifikováno za předpokladu, že bude zajištěn minimální vliv spalování odpadu na kvalitu ovzduší.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.2.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	+	X	0	+	0	+	0	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	0
Je ovlivňován	0	+	X	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

⁸ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předemtného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů sníží množství komunálních odpadů ukládaných na skládky.
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Růst materiálového a energetického využití komunálního odpadu omezí skládkování odpadu, které je značnou zátěží půdy.
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Pokles skládkování bude mít příznivý vliv na kvalitu povrchových vod.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Odpad je druhotný zdroj a jeho spalování nahradí spalování fosilních zdrojů.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Odpadové hospodářství je zdrojem antropogenních rizik.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů energie
- Program předcházení vzniku odpadů v ČR
- Balíček EK pro oběhové hospodářství

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je částečně plněn. K pozitivnímu trendu docházelo v oblasti materiálového využití odpadů, kdy se v letech 2009–2017 zvýšil podíl materiálově využitých odpadů na celkové produkci odpadů ze 72,5 % na 80,5 %. Energeticky využívána je jen malá část z celkové produkce odpadů. V dlouhodobém horizontu má trend energetického využití odpadů spíše stagnující tendenci.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.2.2	Produkce a nakládání s komunálním odpadem			Nehodnoceno
1.2.3	Struktura nakládání s odpady			Nehodnoceno
1.2.5	Zpětný odběr výrobků			Nehodnoceno
1.2.6	Produkce a recyklace odpadů z obalů			Nehodnoceno

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. Růst materiálového a energetického využití komunálního odpadu sníží zátěže životního prostředí z odpadového hospodářství.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Nebyly uplatněny

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz předchozí specifický cíl 1.2.1.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.2.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Bez dopadu
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

Nebyly uplatněny

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.2.2

Opatření 1.2.2.1 Zvýšit do roku 2020 nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů, jako jsou papír, kov, plast a sklo, pocházejících z domácností a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností

Věcný přehled plnění opatření

Novela zákona č. 229/2014 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, zavedla od roku 2015 povinný sběr kovů a biologicky rozložitelných komunálních odpadů v obcích, zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024.

Plnění Politiky druhotných surovin ČR bylo zajištěno Akčními plány (Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami pro období 2015 a 2016 a Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017 a 2018). V Akčních plánech jsou stanoveny úkoly zaměřené na podporu vyššího využívání druhotných surovin získaných z výrobků a materiálů po ukončení jejich životnosti. V aktuálním Akčním plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR pro období 2017–2018 je stanoveno 14 konkrétních úkolů zaměřených zejména na plasty, sklo, stavební odpady atd. Realizace podporována z OPPIK (SC3.4 Nízkouhlíkové technologie, aktivita c) Druhotné suroviny).

Realizace opatření směřovala k plnění cílů POH ČR, které jsou stanoveny na 48 % opětovného použití a recyklace pro rok 2018 a 50 % v roce 2020. Docházelo k rozšiřování sběrné sítě na materiálově využitelné složky komunálních odpadů a je podporováno třídění komunálních odpadů.

V roce 2017 byl dosaženo 50,8 % plnění. Cíl je splněn.

V roce 2018 byly připraveny návrhy nových zákonů v oblasti odpadového hospodářství (zákon o odpadech, zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností a zákon o obalech) s ohledem na nově přijatou evropskou legislativu v rámci tzv. balíčku k oběhovému hospodářství, který byl přijat v květnu 2018. Zákon o odpadech byl koncem roku 2018 postoupen do VPŘ.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MF ČR
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacita je k dispozici, do budoucna však bude zapotřebí personální kapacitu navýšit s ohledem na zpřísňující se podmínky evropské legislativy.
Legislativa		Chybí prováděcí předpisy stanovující podmínky pro vedlejší produkty a odpady, které přestaly být odpadem.
Financování		Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci Operačního programu OPPIK 2014–2020, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převis poptávky na možnou alokaci programu. Podpora vybudování infrastruktury na získávání, zpracování a využívání druhotných surovin z výrobků a materiálů s ukončenou životností realizována v rámci I. výzvy (schváleno 17 projektů (souhrnná výše podpory cca 132 mil. Kč.), dosud proplaceno cca 11 mil. Kč) a v rámci II. výzvy (podáno 21 žádostí (souhrnná výše dotace u podaných žádostí cca 283 mil. Kč), hodnocení žádostí dosud probíhá). Náklady na realizaci Soutěže Přeměna odpadů na zdroje 270 tis. Kč.

Překážky implementace opatření

Cíl je aktuálně plněn, do budoucna může jeho plnění komplikovat chybějící legislativa a nedostatečné finanční pokrytí opětovného využití a recyklace odpadů.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Projekty jsou řešeny prostřednictvím OPŽP 2014–2020 v rámci specifického cíle 3.1, aktivita 3.1.1 Předcházení vzniku komunálních odpadů. **Protichůdné efekty**

Růst celkového množství odpadů určených k využití ovlivňuje podíl recyklovaných odpadů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Podpora zejména rozšiřování sběrné sítě na materiálově využitelné složky komunálních odpadů.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Nový zákon o odpadech a prováděcí předpisy.

Podpora nových technologií nakládání s komunálními odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady.

Aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019–2022, kde budou stanoveny nové konkrétní úkoly k podpoře uplatňování principů Oběhového hospodářství a jejich postupné plnění. Opatření bude dále podporováno z OPPIK a OPŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Informační	Akční plán implementace Politiky druhotných surovin České republiky, Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení
Dobrovolné	Např. dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství, CSR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Plnění tohoto opatření bude s ohledem na omezené množství zbývajících prostředků v OPŽP 2014-2020 probíhat již jen částečně.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Opatření 1.2.2.2 U odpadů z obalů zvyšovat do roku 2020 míru jejich materiálového využití až na úroveň 70 %, cílová míra celkového využití obalů v roce 2020 je 80 %

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2016 bylo zrecyklováno 75,3 % a využito 79,9 % odpadů z obalů uvedených na trh v ČR. Opatření je plněno prostřednictvím povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů, které jsou stanoveny zákonem o obalech. Osoba, která uvádí obaly na trh, je povinna tyto obaly zpětně odebrat a využít v rozsahu stanoveném zákonem o obalech.

V roce 2017 bylo v ČR dosaženo materiálového využití v míře 73,7 % a celkového využití 78,6 % odpadů z obalů uvedených na trh v ČR. Pro rok 2020 a roky následující je požadovaný rozsah recyklace stanoven na 70 % a požadovaný rozsah pro celkové využití na 75 %.

Většina osob uvádějících na trh nebo do oběhu obaly plní výše uvedené povinnosti prostřednictvím autorizované obalové společnosti (AOS), která na základě autorizace udělené Ministerstvem životního prostředí zajišťuje sdružené plnění těchto povinností. V roce 2017 bylo do systému AOS zapojeno 20 778 výrobců a 6 123 obcí. Systém tak pokrývá cca 99 % obyvatel.

Plnění je také obsaženo ve Vyhodnocení plnění Politiky druhotných surovin České republiky za období 2014–2016 a Vyhodnocení Akčního plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR. Plnění Politiky druhotných surovin ČR je zajištěno Akčními plány (Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami pro období 2015 a 2016 a následný Akční plán pro období 2017 a 2018. Plnění úkolů bylo podporováno z OP PIK prostřednictvím III. výzvy a postupně dalších výzev v rámci PO 3, SC 3.4 Nízkouhlíkové technologie, aktivita c) Druhotné suroviny.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

➤ EKO-KOM, a.s.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		V současné době již personální kapacita dosáhla maximálního využití a do budoucna bude zapotřebí personální kapacitu navýšit s ohledem na zpřísnující se podmínky evropské legislativy.
Legislativa		V současné době je připravována implementace změn ve směrnici o obalech a obalových odpadech a v rámcové směrnici o odpadech
Financování		Dostatečné finanční zajištění je zejména v režii autorizované obalové společnosti, která nastavuje výši příspěvků za zajišťování sdruženého plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů ve smyslu § 10 a 12 zákona o obalech. V rámci OP PIK 2014–2020 (PO 3 SC 3.4 písm. c) druhotné suroviny) probíhá realizace podpory vybudování infrastruktury na výrobu produktů s obsahem druhotných surovin a na zpracování a využití výrobků a materiálů po ukončení jejich životnosti.

Překážky implementace opatření

Dosud neschválená novelizace zákona o odpadech a legislativy o obalech a obalových odpadech.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání

Zejména příspěvky povinných osob dle zákona o obalech autorizované obalové společnosti. 86 % takto vybraných prostředků je investována do přímých nákladů sběru a recyklace.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

neprobíhají

Synergické efekty

Naplněním opatření dochází ke snižování podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů nebo k náhradě primárních zdrojů surovin druhotnými zdroji.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Implementace změn ve směrnici o obalech a obalových odpadech a v rámcové směrnici o odpadech vyplývajících ze schváleného balíčku oběhového hospodářství.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatková struktura AOS
Administrativně právní	Zákon o obalech, rozhodnutí o autorizaci
Sankční	Sankce vyplývající ze zákona o obalech, kontrolní činnost ČIŽP
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Informační	Osvětová činnost AOS Webové stránky EKO-KOM Webové stránky MŽP https://www.mzp.cz/cz/obaly Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva) https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Opatření 1.2.2.3 Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou materiály nahrazeny v souladu s platnou legislativou stavebním a demoličním odpadem kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů (zemina a kamení).

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2015 bylo dosaženo 81,6 % využití stavebních a demoličních odpadů, které nemají nebezpečné vlastnosti. V roce 2016 byla vydána novela č. 387/2016 Sb, která podporuje skutečnou recyklaci neupravených stavebních a demoličních odpadů včetně jejich dalšího využití ke stavebním účelům. Byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností.

K zajištění správného nakládání se stavebními a demoličními odpady odbor odpadů MŽP vydal v roce 2018 Metodický návod pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi. Dále byl zpracován metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a při nakládání s nimi.

V roce 2017 bylo dosaženo 79,9 % využití stavebních a demoličních ostatních odpadů. Cíl byl tedy splněn.

Opatření bylo plněno v rámci plnění strategických cílů a opatření stanovených v Politice druhotných surovin ČR a 14 konkrétních úkolů stanovených usnesením vlády 355/2017 k Vyhodnocení Akčního plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR.

V oblasti silniční dopravy je problematika využití recyklovaných materiálů řešena především technickými podmínkami. V oblasti železniční dopravy směrnice „Hospodaření s vyzískaným materiálem“ (SŽDC č. 42) reguluje veškerý pohyb, kategorizaci, evidenci a nakládání se stavebním a demoličním odpadem a recyklovanými materiály vznikajícími při rekonstrukcích a opravách železničních dopravních cest.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Česká republika 2030
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Splněno

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MMR
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- ŠŽDC
- ŘSD
- CDV, v.v.i.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Jako hlavní gestor Ministerstvo životního prostředí disponuje dostatečnou kapacitou.
Legislativa		Chybí prováděcí předpisy stanovující podmínky pro vedlejší produkty a odpady, které přestaly být odpadem. Zejména je potřeba stanovit kritéria pro betony, cihly, sádrokartony a řadu dalších stavebních materiálů, aby se tak usnadnilo jejich opětovné využití a recyklace. Současný stav je bariérou pro vyšší využívání odpadů/druhotných surovin.
Financování		Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci OPPIK, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převis poptávky na možnou alokaci programu. V rámci aktivity bylo ve třech výzvách (IV. výzva je nyní připravována) v programovém období 2014-2020 pro aktivitu Druhotná surovina alokováno celkem 320 mil. Kč a nárokováno 786 mil. Kč.

Překážky implementace opatření

Ne zcela dostatečná odpadová infrastruktura s vhodnými technologiemi pro zpracování odpadů a druhotných surovin a jejich přeměnu na výrobky.

V současně platné právní úpravě chybí prováděcí předpisy stanovující podmínky pro vedlejší produkty a odpady, které přestaly být odpadem. Zejména je potřeba stanovit kritéria pro betony, cihly, sádrokartony a řadu dalších stavebních materiálů, aby se tak usnadnilo jejich opětovné využití a recyklace. Současný stav je bariérou pro vyšší využívání odpadů jako druhotných surovin.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Schválené projekty jednotlivých výzev OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotná surovina.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

neuveďeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování realizace POH ČR.

Podpora využívání recyklátů ze stavebních a demoličních odpadů.

Aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019–2022, kde budou stanoveny nové konkrétní úkoly k podpoře uplatňování principů Oběhového hospodářství a jejich postupné plnění, nový Akční plán implementace Politiky druhotných surovin České republiky, další výzvy Operačního programu OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotné suroviny.

Prováděcí akční plány Politiky druhotných surovin ČR se zpracovávají na 2 roky. V akčních plánech jsou stanoveny úkoly zaměřené na podporu vyššího využívání druhotných surovin získaných z výrobků a materiálů po ukončení jejich životnosti.

Realizace dalších ročníků soutěže Přeměna odpadů na zdroje a zajištění dalších efektivních způsobů osvěty a vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin České republiky
Informační	Webové stránky MŽP. Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. (usnesení vlády č. 1080/2014). http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Dobrovolné

Např. dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství, CSR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření bylo splněno.

Opatření 1.2.2.4 U odpadních elektrických a elektronických zařízení dosáhnout úroveň sběru, využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití dle cílů směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních.

Věcný přehled plnění opatření

Cíle sběru elektroodpadů a cíle materiálového využití stanovené původní směrnicí jsou průběžně plněny, cíle jsou stanoveny od roku 2016. V roce 2017 probíhala transpozice balíčku k odpadovému hospodářství.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech stanovuje, že odpadní elektrozařízení lze předat především do systémů výrobců (popř. samotným zpracovatelům elektroodpadů). Míra sběru je stanovena v závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 od roku 2016. Zákon o odpadech také stanovuje povinnost výrobců zajistit materiálové využití odpadů vzniklých z elektroodpadů.

Od 8/2018 došlo k novému evidenčnímu členění výrobků do jednotlivých skupin a podskupin, kdy z původních 10 skupin EEZ je nyní pouze 6 (změna zákona o odpadech).

Nový zákon o výrobcích s ukončenou životností upravující nakládání s vybranými výrobky, který naplňuje povinnosti vyplývající z legislativy EU, je v přípravě od roku 2017 a v roce 2019 bude finalizován k předložení vládě.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- Svaz průmyslu a dopravy

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

- Hospodářská komora, Svaz výkupců a zpracovatelů druhotných surovin
- Svaz průmyslu druhotných surovin

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Jako hlavní gestor Ministerstvo životního prostředí disponuje dostatečnou kapacitou, neboť opatření je průběžně plněno
Legislativa		V současné době je účinný balíček oběhového hospodářství vydaný Evropskou komisí a připravuje se transpozice příslušných směrnic, mimo jiné jsou zde uvedeny nové povinnosti pro rozšířenou odpovědnost výrobce a také i pro národní autoritu
Financování		Finanční zajištění je řešeno v rámci rozšířené odpovědnosti výrobce přímo výrobcí elektrických a elektronických zařízení a dále v případě kolektivního plnění i jednotlivými kolektivními systémy. Navýšení cílů sběru a využití, recyklace a opětovného použití může znamenat navýšení nákladů pro tyto subjekty.

Překážky implementace opatření

Stávající právní úprava nedostatečně a nepřesně popisuje práva a povinnosti výrobců elektrozařízení, popř. zpracovatelů elektroodpadu.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

neprobíhají

Synergické efekty

Opětovným použitím dochází k plnění cíle předcházení vzniku odpadů.
Plněním cílů dochází ke zvyšování celkového využití odpadů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nový zákon o výrobcích s ukončenou životností upravující nakládání s vybranými výrobky za účelem splnění povinností ukládaných ze strany legislativy EU.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024, Politika druhotných surovin ČR
Informační	Propagace kolektivních systémů, webové stránky MŽP
Dobrovolné	Soutěž MPO „Přeměna odpadů na zdroje“

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Opatření 1.2.2.5 U vybraných autovraků opětovně použít a využít nejméně v míře 95 % průměrné hmotnosti všech vybraných vozidel převzatých za kalendářní rok a opětovně použít a materiálově využít v míře nejméně 85 % průměrné hmotnosti všech vybraných vozidel převzatých za kalendářní rok

Věcný přehled plnění opatření

Plnění opatření zajišťují jednotliví zpracovatelé autovraků, v rozsahu stanoveném v zákoně o odpadech. To znamená, že budou demontovat vozidla a opětovně používat díly k původnímu účelu, budou odevzdávat materiálově využitelné odpady jako je sklo, plasty, pneumatiky a další odpady k materiálovému využití a další odpady budou energeticky využity.

V roce 2015 nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky (270/2015 Sb.), která změnila ohlašovací povinnosti všech zpracovatelů za účelem zlepšení informovanosti o plnění cílů.

Cíle pro vybrané autovraky byly v roce 2015 splněny. V roce 2015 činilo materiálové využití a opětovné použití autovraků 90,2 %, přičemž celková míra využití, včetně využití energetického, dosáhla 95,7 %. V roce 2016 bylo opětovně použito a materiálově využito bylo 90,3 % průměrné hmotnosti všech vybraných vozidel a opětovně použito a využito bylo 95,4 % průměrné hmotnosti všech vybraných vozidel.

Někteří zpracovatelé se zapojili do programu na podporu systému nakládání s autovraky, který je financován v rámci NPŽP. Tento program do roku 2016 podporoval materiálové využití vybraných komodit a v roce 2017 byl prodloužen na další období (2018 a 2019). Je naplánované zvýšení finanční podpory na zpracovaný autovrak za předpokladu, že definované hmotnostní množství odpadů ze zpracovaného autovraku bude předáno k materiálovému využití oprávněnému zařízení (částečně je možné předat i k energetickému využití).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečné personální kapacity pro plnění opatření.
Legislativa		V současné době je účinný balíček oběhového hospodářství vydaný Evropskou komisí a připravuje se transpozice příslušných směrnic.
Financování		Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převís poptávky nad možnou alokací programu. Náklady na plnění cílů nesou zpracovatelé autovraků. Tento cíl je však znám dlouhodobě a neměl by přinášet okamžité nadměrné náklady. Národní program Životní prostředí, prioritní oblast Odpady, staré zátěže, environmentální rizika, podoblast 2 Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie je podporovaná aktivita 3.2.A – Rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků.

Překážky implementace opatření

Nedostatečná kontrola zpracovatelských zařízení (malá personální kapacita ČIŽP). Nedostatečné využívání finančních prostředků vybraných při první registraci použitého vozidla kategorie M1 a N1 do registru silničních vozidel v České republice.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Ne zcela dostatečná odpadová infrastruktura s vhodnými technologiemi pro zpracování odpadů a druhotných surovin a jejich přeměnu na výrobky.

Problematika autovraků není v OPŽP zařazena.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Synergické efekty

Opětovným použitím se snižuje množství odpadů určených k odstranění.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V případě zájmu ze strany zařízení ke zpracování autovraků (autovrakovišť) bude na další období vyhlášen nový program na podporu systému pro nakládání s autovraky s podporou SFŽP a NPŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Národní program Životní prostředí, prioritní oblast Odpady, staré zátěže, environmentální rizika, podoblast 2 Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie je podporovaná aktivita 3.2.A – Rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků
Administrativně právní	Zákon o odpadech
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Informační	Webové stránky MŽP a SFŽP
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Opatření 1.2.2.6 Ve sběru baterií a akumulátorů dosáhnout do 26. září 2016 minimální úrovně sběru 45 % vzhledem k množství uvedenému na trh za daný rok. Dosahovat vysoké recyklační účinnosti v procesu recyklace odpadních baterií a akumulátorů v souladu se směrnicí 2006/66/ES

Věcný přehled plnění opatření

Cíl sběru 45 % přenosných baterií v roce 2016 byl splněn. Celkem bylo v roce 2016 sebráno 52 % z množství přenosných baterií uvedených na trh. Bylo dosaženo vysoké míry recyklační účinnosti u olověných akumulátorů 80,4 %, u Ni-Cd baterií 94,6 %, u ostatních baterií a akumulátorů 58,53 %. V roce 2017 bylo sebráno 47 % z množství přenosných baterií uvedených na trh. Míra recyklační účinnosti u olověných akumulátorů se zvýšila na 82,6 %, u Ni-Cd baterií dosáhla 94,6 %, u ostatních baterií a akumulátorů 52,8 %.

Byl posílen dohled nad činností kolektivních systémů pro zpětný odběr přenosných baterií nebo akumulátorů, sběr dat od výrobců průmyslových baterií a akumulátorů a autobaterií. MŽP připravilo a publikovalo metodické pokyny pro plnění povinností povinných subjektů. V rámci průběžné komunikace a dohledu nad činností kolektivních systémů (výrobců) požaduje MŽP plány na splnění stanovených cílů, a to včetně dodržování zákonných povinností, jako je např. zajištění dostatečně husté sběrné sítě.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity pokrývají implementaci.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Legislativa		Aktuální legislativa podporuje implementaci opatření a zároveň nová aktualizovaná legislativa vzhledem k vývoji trhu v oblasti lithiových baterií a akumulátorů je v přípravě.
Financování		Opatření vyžaduje finanční zajištění ze strany výrobců, a to na základě rozšířené zodpovědnosti výrobce. Výrobci musí investovat především do informačních kampaní a systému zpětného odběru a odděleného sběru.

Překážky implementace opatření

Současnou legislativu je třeba aktualizovat vzhledem k vývoji na trhu, a to zejména v oblasti průmyslových a automobilových lithiových baterií.

Malé povědomí občanů a jejich neochota provádět zpětný odběr.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

neuveдено

Synergické efekty

Zvýšením a plněním cílů sběru baterií a akumulátorů se předchází znečištění životního prostředí, které hrozí při nesprávné manipulaci s odpadními bateriemi a akumulátory.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

MŽP v rámci průběžné komunikace a dohledu nad činností kolektivních systémů požaduje plány na splnění stanovených cílů, a to včetně dodržování zákonných povinností, jako je např. zajištění dostatečně husté sběrné sítě.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech. Vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech.
Sankční	Dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. (usnesení vlády č. 1080/2014).
Informační	Webové stránky MŽP https://www.mzp.cz/cz/baterie_akumulatory

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

	Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady Webové stránky CENIA, SFŽP
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

V rámci SPŽP případně dalších strategických materiálů aktualizovat strategie pro zpětný odběr, resp. oddělený sběr, průmyslových a automobilových lithiových baterií a akumulátorů.

Opatření 1.2.2.7 Zvýšit podíl energetického využívání odpadů, zejména komunálního při respektování hierarchie nakládání s odpady

Věcný přehled plnění opatření

Novela zákona č. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, zavedla od roku 2015 povinný sběr kovů a biologicky rozložitelných odpadů v obcích, dále zavádí zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024. V roce 2016 byl připraven návrh nového zákona o odpadech, včetně nového nastavení poplatků za ukládání odpadů na skládky. Poplatky mají znevýhodnit skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů. Nastavení výše a struktura poplatků posune nakládání s odpady k vyšším stupňům hierarchie.

Z připravovaného Balíčku EU k oběhovému hospodářství vyplývá povinnost snižování množství skládkovaného odpadu.

Opatření je implementováno prostřednictvím naplňování priorit POH. V prioritách je obsaženo energetické využívání odpadů, komunálních odpadů, zejména směsného komunálního odpadu. Je potřeba zajistit dostatečné kapacity pro energetické využití komunálních odpadů, zejména směsného komunálního odpadu.

Plnění opatření má vazbu i na další strategické dokumenty, zejména mj. SEK ČR, NAP OZE a další. Dotační podpora implementace opatření je zajištěna z OPPIK, program podpory - Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina (nelze využít na komunální odpady). Energetické využívání odpadů je podporováno v rámci OPŽP 2014-2020, prioritní osa 3, specifický cíl 3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů, není však podporováno energetické využití komunálních odpadů (tj. nové spalovny).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

- Národní akční plán pro energii z obnovitelných zdrojů (NAP OZE)
- Státní energetická koncepce ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečné krytí
Legislativa		Nový zákon o odpadech zavede nové nastavení poplatků. V současné době je účinný balíček oběhového hospodářství vydaný Evropskou komisí a připravuje se transpozice příslušných směrnic
Financování		Krytí a financování nových technologií zpracování odpadů, které doposud byly skládkovány z veřejných zdrojů a OPŽP. Na budování nových zařízení a technologií byly čerpány dotace z OPŽP – spec. cíl 3.2 (součástí je i podpora energetického využití odpadů). Z OPŽP není možné využít prostředky na výstavbu nových zařízení na energetické využití komunálních odpadů, z OPŽP není podporováno energetické využití komunálních odpadů (tj. nové spalovny). Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převís poptávky nad možnou alokací programu. Ve třech výzvách (IV. výzva je nyní připravována) v programovém období 2014–2020 alokováno celkem 320 mil. Kč a nárokováno 786 mil. Kč, byly schváleny i projekty termické degradace materiálu (pyrolýzy) za více než 55 mil. Kč.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Překážky implementace opatření

Pro schvalování projektů na zařízení pro energetické využití odpadů je značně náročný administrativní schvalovací proces a značná investiční náročnost těchto projektů.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Pořízení jednotky termické dekompozice odpadů pro společnost W.P.E.,a.s.
- Pořízení jednotky nízkoemisní termické dekompozice odpadů pro společnost Anylopex plus s.r.o.

Synergické efekty

Růst celkového využití odpadů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nastavení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky, další výzvy OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotné suroviny, plnění Státní energetické koncepce ČR a Národního akčního plánu obnovitelné zdroje energie.

Výzvy na materiálové a energetické využití odpadů jsou otevřeny a plánovány také v rámci OPŽP 2014–2020, nikoli však na energetické využití komunálního odpadu (tj. nové spalovny).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatek za uložení odpadu na skládku.
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech.
Sankční	Dle zákona o odpadech.
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024, Státní energetická koncepce ČR, Národní akční plán pro energii z obnovitelných zdrojů
Institucionální	Spolupráce s MPO v podpoře nových technologií
Informační	Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

	Weby gesčních rezortů, Agentura pro podnikání a inovace, Státní fond životního prostředí
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Opatření 1.2.2.8 Zpracovat pravidla a zajistit podmínky pro využití jednotlivých odpadových toků a pro vybrané způsoby využívání a odstraňování odpadů, zejména v návaznosti na předpisy EU, za účelem zajištění ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2016 byly přijaty nové prováděcí právní předpisy k zákonu o odpadech:

- Novela č. 437/2016 Sb. vyhlášky o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě
- Novelou č. 387/2016 Sb. změněna vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, která podporuje skutečnou recyklaci těchto odpadů včetně jejich dalšího využití ke stavebním účelům. Dále vyhláška upřesnila zákaz ukládání na skládku pro biologicky rozložitelné odpady. Výjimku představuje pouze biologicky rozložitelná složka směsných komunálních odpadů. Byl zpřísněn parametr výhřevnosti pro skládkování výstupů z úpravy směsných komunálních odpadů z 8 000 KJ/kg na 6,5 MJ/kg v sušině.

Je plně zajištěn soulad právních předpisů ČR s evropskými předpisy. V roce 2018 proběhla adaptace ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 do českého právního řádu. Probíhá příprava novel právních předpisů např. vyhlášky č. 383/2001 Sb. Zpracování návrhu vyhlášky o asfaltových směsích.

Dále v roce 2018 byly připraveny návrhy nových zákonů v oblasti odpadového hospodářství (zákon o odpadech, zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností a zákon o obalech) s ohledem na nově přijatou evropskou legislativu v rámci tzv. balíčku k oběhovému hospodářství, který byl přijat v květnu 2018. Zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností byl koncem roku 2018 postoupen do VPŘ.

Opatření je podporováno plněním cílů a opatření stanovených v Politice druhotných surovin České republiky a 14 konkrétních úkolů stanovených usnesením vlády 355/2017 k Vyhodnocení Akčního plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR a k aktualizaci úkolů pro období 2017–2018. Stanovená opatření se však týkají pouze využívání odpadů a druhotných surovin.

Získávání, zpracování a využívání druhotných surovin je podporováno v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina (nelze využít na komunální odpady). Opatření a úkoly jsou zaměřeny na řadu specifických, toků zejména na stavební a demoliční odpady a materiály, odpadní sklo, plasty, papír, kovy, použité pneumatiky, elektrická a elektronická zařízení, akumulátory a baterie, autovraky, vedlejší energetické produkty.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Věcný záměr nového zákona o odpadech (schválen usnesením vlády č. 368/2015 z 18. května 2015)
- Věcný záměr zákona o výrobcích s ukončenou životností (viz usnesení vlády č. 347/2015 z 13. května 2015)
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin ČR pro období 2017–2018
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou zajištěny.
Legislativa		V současné době je účinný balíček oběhového hospodářství vydaný Evropskou komisí v 1/2 roku 2018 a připravuje se transpozice příslušných směrnic. Avšak v současně platné právní úpravě chybí prováděcí předpisy stanovující podmínky pro vedlejší produkty a odpady, které přestaly být odpadem. Tento stav je bariérou pro vyšší využívání odpadů/druhotných surovin.
Financování		Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převís poptávky nad možnou alokací programu. V rámci aktivity bylo ve třech výzvách (IV. výzva byla vyhlášena v listopadu 2018) v programovém období OPPIK 2014–2020 pro aktivitu

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

	Druhotná surovina alokováno celkem 320 mil. Kč a nárokováno 786 mil. Kč. Nedostatečné je financování podkladů pro přípravu nové legislativy.

Překážky implementace opatření

Případné nepřijetí nového zákona o odpadech

Nedostatečná infrastruktura vhodných technologií pro zpracování odpadů a druhotných surovin a jejich přeměnu na výrobky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Schválené projekty jednotlivých výzev OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotná surovina byly např.:

- Pokročilá technologie TPE-V – zpracování odpadu z pneumatik
- Pořízení jednotky nízkoemisní termické dekompozice odpadů pro společnost Anylopex plus s.r.o.
- Pořízení jednotky termické dekompozice odpadů pro společnost W.P.E.,a.s.

Materiálové využití odpadů je podporováno také v rámci OPŽP 2014-2020.

Synergické efekty

Výrazné omezování skládkování, rozvoj nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady. Zvýšení využití a recyklace odpadů. Přispění k plnění cílů využití odpadů. Rozvoj zpracovatelského (recyklačního) průmyslu.

Vyšší využívání druhotných surovin.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Legislativní proces a následná účinnost novelizace zákona o odpadech.

Aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019–2022, kde budou stanoveny nové konkrétní úkoly k podpoře uplatňování principů Oběhového hospodářství. Další výzvy Operačního programu OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotné suroviny.

Příprava nových zákonů a prováděcích právních předpisů vyplývajících ze schváleného balíčku oběhového hospodářství.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatek za uložení odpadu na skládku.
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí právní předpisy

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.2	Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním

Sankční	Dle zákona o odpadech.
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Informační	Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení apod., odborná periodika.
Dobrovolné	Např. dobrovolná implementace principů Oběhového hospodářství, CSR , Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

1.2.3 Předcházení vzniku odpadů

SMART vlastnosti specifického cíle

Cíl 1.2.3 není dostatečně specifický, proces předcházení vzniku odpadů je obtížně definovatelný, vhodnější by bylo cíl vztáhnout k produkci odpadů. S tím souvisí i obtížná měřitelnost, která je však spolehlivě zajištěna u produkce odpadů, včetně dostupnosti spolehlivých a ověřených dat. Kritéria přiměřenosti a pokrytí zdroji cíl plní. časový rámec sice není specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti politiky, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	😊
R (Pokrytí zdroji)	😊
T (Časové vymezení)	😊

Interakce⁹ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 1.2.3 a tedy pokles produkce odpadů příznivě ovlivňuje zvýšení energetické (a s tím provázané) materiálové efektivity hospodářství (2.2.3). Plnění cíle rovněž ovlivní zátěže životního prostředí, pokud jde o zdroje antropogenních rizik (cíle 4.1.1), ochranu půdní (cíle 1.3.3) a vodní složky životního prostředí (cíle 1.1.1). V oblasti odpadového hospodářství je synergické působení s cílem k omezení skládkování odpadu (cíle 1.2.1). Nebylo identifikováno, že by cíle 1.2.3 komplikoval plnění jiných cílů.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.2.3 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	+	0	X	+	0	+	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0
Je ovlivňován	0	+	0	X	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

⁹ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předemtného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkové odstranění odpadů	Při poklesu produkce odpadů dojde i k snížení množství skládkovaného odpadu.
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Skládkování odpadu způsobuje kontaminaci půdy, tato zátěž půdy bude při omezení skládkování snížena.
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Odpadové hospodářství má vliv na vodní složku životního prostředí.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Růst energetické a materiálové účinnosti sníží množství odpadů z energetiky a zpracovatelského průmyslu.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Odpadové hospodářství je zdrojem antropogenních rizik.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů
- Program předcházení vzniku odpadů v ČR
- Balíček EK pro oběhové hospodářství
- Strategický rámec Česká republika 2030

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je plněn částečně. Celková produkce odpadů (součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů) stoupá, v období 2009–2017 stoupla o 7,0 %. Celková produkce odpadů na obyvatele vzrostla v tomto období o 183,6 kg.obyv.⁻¹ na 3 259,1 kg.obyv.⁻¹ v roce 2017. Stanovená opatření SPŽP však jsou plněna.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.2.1	Celková produkce odpadů			Nehodnoceno
1.2.2	Produkce a nakládání s komunálním odpadem			Nehodnoceno

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. Pokles produkce odpadů sníží zátěže životního prostředí z odpadového hospodářství.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti prevence vzniku odpadů vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 170 mil. Kč, v rámci monitoringu nakládání s odpady bylo vynaloženo dalších 14 mil. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 na prevenci vzniku odpadů vynaloženo cca 3,8 mld. Kč a na monitoring cca 161 mil. Kč.¹⁰ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např. v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020¹¹:**
 - o prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.1 (prevence vzniku odpadů); v rámci konkrétních opatření (např. zejména pořízení kompostérů) bylo schváleno cca 380 projektů v celkové výši 719 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 611 mil. Kč), proplaceno bylo cca 540 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)
 - oblast podpory 4.1 (zkvalitnění nakládání s odpady); v rámci konkrétních opatření zaměřených zejména na kompostování schváleno 990 projektů v celkové výši 3,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 3,0 mld. Kč
- **národní zdroje:**
 - o národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - pro oblast EVVO, v rámci které probíhají i aktivity týkající se prevence vzniku odpadů, bylo v letech 2014–2017 podpořeno cca 60 projektů v celkové výši podpory cca 40 mil. Kč

¹⁰ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

¹¹ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

- národní programy administrované MŽP:
 - Program na podporu nevládních neziskových organizací – v oblasti EVVO a poradenství v odpadovém hospodářství, resp. předcházení vzniku odpadů bylo v letech 2014–2017 podpořeno cca 20 projektů s celkovou výší podpory cca 4 mil. Kč
- programy administrované TA ČR:
 - program Alfa, Beta, Centra kompetence – v oblasti předcházení vzniku odpadů bylo v letech 2014–2018 podpořeno přes 10 projektů s celkovou finanční podporou cca 2 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Kapacita kompostárny	t/rok	1 470 760,1	1 465 320,6

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Množství nevyprodukovaného průmyslového odpadu	tuny za rok	267,1	618,8
Nově vybudovaná kapacita pro předcházení vzniku komunálního odpadu	tuny za rok	53 189,0	115 050,5

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

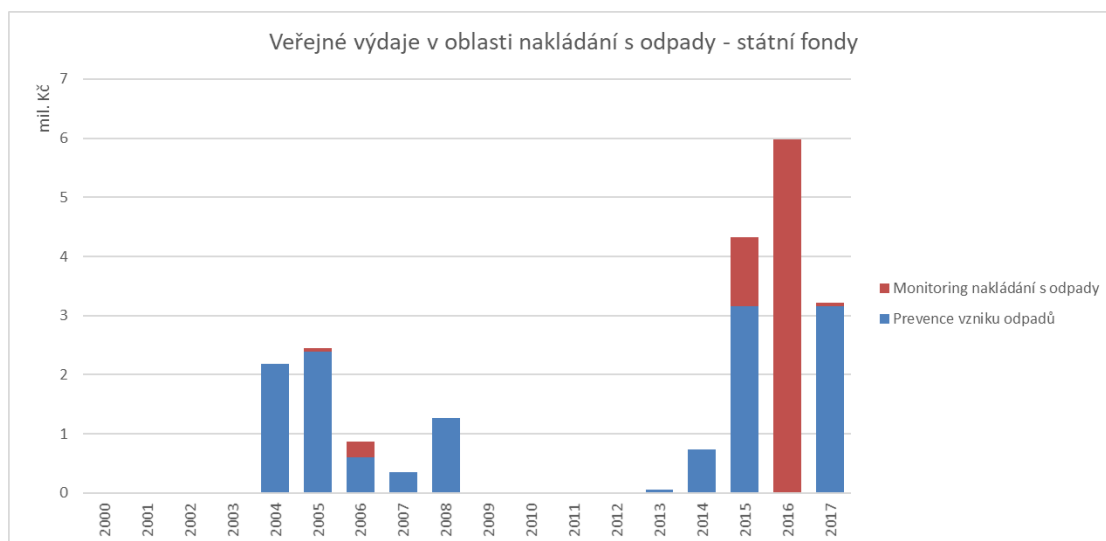
Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti prevence vzniku odpadů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Prevence vzniku odpadů	Státní rozpočet včetně	0	0	0	0	0	828	12 383	54 176	194	82 364	157 287
Monitoring nakládání s odpady	předfinancování	0	0	54	1 442	1 322	1 238	598	0	0	0	6 494
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET	prostředků z fondů EU	0	0	54	1 442	1 322	2 066	12 981	54 176	194	82 364	163 782
Prevence vzniku odpadů	Státní fondy (zejména	0	2 392	0	0	0	49	728	3 157	11	3 161	13 918
Monitoring nakládání s odpady	SFŽP ČR, SZIF MZe či	0	51	0	0	0	0	0	1 170	5 972	50	7 504
CELKEM STÁTNÍ FONDY	SFDI MD)	0	2 444	0	0	0	49	728	4 327	5 983	3 211	21 423
Prevence vzniku odpadů	Územní rozpočty obcí a	98 405	235 784	413 718	382 083	216 685	203 612	244 652	39 403	28 276	53 151	3 826 509
Monitoring nakládání s odpady	krajů	24 358	11 427	5 781	7 184	5 439	4 891	3 412	5 178	5 340	4 983	161 140
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		122 763	247 211	419 500	389 267	222 124	208 503	248 064	44 580	33 616	58 134	3 987 649

Výdaje státního rozpočtu v oblasti prevence vzniku odpadů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

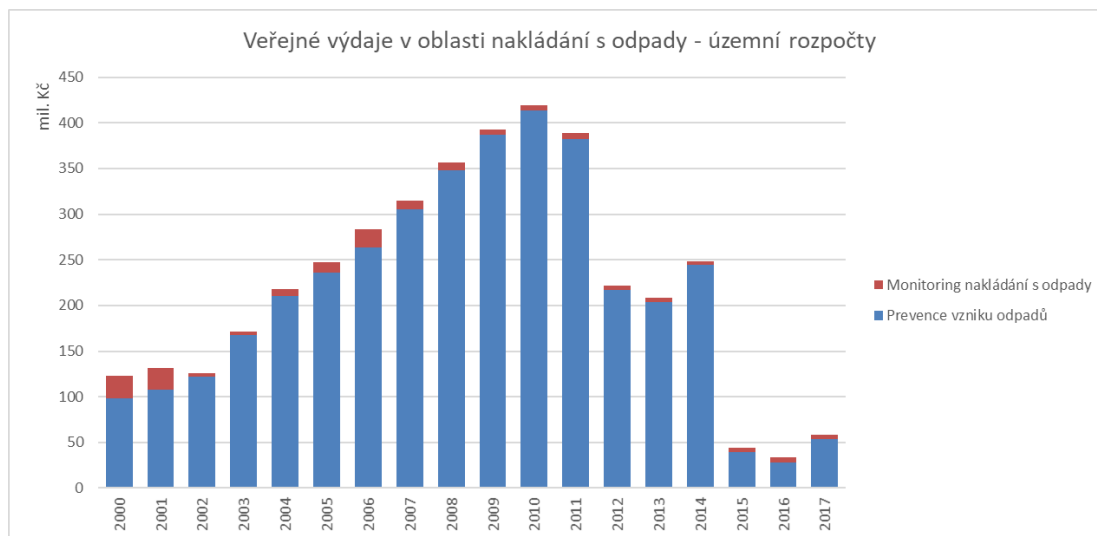

Výdaje státních fondů v oblasti prevence vzniku odpadů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Výdaje územních rozpočtů v oblasti prevence vzniku odpadů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.2.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl nastavit jako pokles produkce odpadů a tento pokles dále kvantitativně specifikovat.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.2.3

Opatření 1.2.3.1 Připravit nový zákon o odpadech, postavený s důrazem na důsledné dodržování ekologických a technických standardů EU, principů hospodářské soutěže a principů rozšířené odpovědnosti výrobců

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2016 byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností. Příprava a schvalování těchto dokumentů dále pokračovalo v období 2017–2018. Vzhledem k přípravě změn odpadových směrnic v rámci EK vydaného balíčku oběhového hospodářství byl návrh zákonů z projednávání LRV v r. 2017 stažen.

V 6/2018 nabyt platnosti nový balíček oběhového hospodářství, resp. novely řady směrnic v oblasti odpadového hospodářství.

Zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností byl koncem roku 2018 postoupen do VPŘ.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Personální a institucionální kapacity		Jako hlavní gestor Ministerstvo životního prostředí disponuje dostatečnou kapacitou, , včetně spolugestora Ministerstva průmyslu a obchodu.
Legislativa		Novelizace legislativy je v přípravě.
Financování		Byly investovány finanční prostředky (MŽP, TA ČR) za účelem zpracování některých analýz, jako podklady pro tvorbu legislativy či analýzy RIA a důvodové zprávy (Hodnocení dopadů regulace (RIA) k věcnému záměru nového zákona o odpadech. Hodnocení dopadů regulace (RIA) k věcnému záměru nového zákona o výrobcích s ukončenou životností).

Překážky implementace opatření

Obtížná prosaditelnost legislativy s ohledem na řadu protichůdných zájmů v oblasti odpadů a zajišťování povinností v rámci systémů rozšířené odpovědnosti výrobce.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Poskytování poradenství při zpracování 7 vzorových závěrečných zpráv hodnocení dopadů regulace RIA
- Analýza materiálových toků odpadních elektrozařízení a možností navýšení jejich recyklace, využití a opětovného použití

Synergické efekty

Nejsou

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Legislativní proces cílený na sválení nové legislativy (mezirezortní připomínkové řízení, předložení vládě ČR, přijetí obou nových zákonů poslaneckou sněmovnou parlamentu ČR).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Informační	Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení
Dobrovolné	Dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství, CSR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je plněno průběžně, v přípravě je transpozice směrnic nového balíčku oběhového hospodářství.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Opatření 1.2.3.2 Zajistit účinnou kontrolu přeshraničního pohybu odpadů formou posílení inspekční činnosti

Věcný přehled plnění opatření

Kontrola přeshraniční přepravy probíhá průběžně, ve spolupráci ČIŽP a orgánů Celní správy České republiky.

V roce 2015 bylo provedeno 458 kontrol vozidel a zjištěno 16 porušení, 36 kontrol během celního řízení a zjištěna 2 porušení, 11 kontrol v provozovnách a zjištěno 9 porušení.

V roce 2016 dosáhl celkový počet provedených kontrol odděleními mobilního dohledu CÚ počtu 299 (porušení: 11) v roce 2017 se jednalo o 168 kontrol (porušení: 23) a v roce 2018 (do 31. července) o 191 kontrol (porušení: 7).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČIŽP
- Celní správa ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	ČIŽP GŘC	Posílení inspekční činnosti je limitováno kapacitou inspekčních orgánů. Bez nárůstu kapacity je možné kontrolu v oblasti přeshraniční přepravy odpadů zásadněji posílit jen na úkor jiných oblastí.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

		GŘC: V rámci každého kraje na území ČR jsou personální stavy v rámci odborů Dohledu Celních úřadů dostatečné k provedení kontrolní akce.
Legislativa	😊	Kompetence kontrolních orgánů vyplývají z nařízení EP a Rady (ES) č. 1013/2006, o přepravě odpadů, a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech Celní správa disponuje potřebnými pravomocemi potřebnými ke zjišťování neoprávněné přepravy odpadů.
Financování	😊	Dostatečné finanční pokrytí kontrolní činnosti Finanční zdroje pocházejí výhradně ze státního rozpočtu. Výše vynaložených nákladů není sledována, neboť se při jejich vynakládání nedělá rozdíl, zda plynou na plnění uvedeného cíle nebo na jinou činnost celní správy danou právními předpisy.

Překážky implementace opatření

Limitovaná inspekčních kapacita na úrovni ČIŽP.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Není relevantní

Synergické efekty

Nejsou

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování kontroly přeshraničního pohybu odpadů.

Plánování dalších kontrolních akcí ročně či pololetně, prioritně dohodnutých v rámci pracovní skupiny CS – ČIŽP – PČR-MŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativní a právní	Nařízení EP a Rady (ES) č. 1013/2006, o přepravě odpadů, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech Kontrolní činnost – výkon oprávnění Celní správy ČR (CS) dle zák. o Celní správě ČR a zák. o odpadech, plánování součinnostních akcí na úrovni pracovních porad MŽP-ČIŽP-CS.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Sankční	Sankce dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v kompetenci ČIŽP (v případech vyššího stupně závažnosti orgány činné v tr. řízení)
Koncepční (plánovací)	Plán kontrol přeprav odpadů pro období 2017–2019 Spolupráce CS – ČIŽP – MŽP eventuálně i PČR při plánování a následném provedení kontrolních akcí Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) pro období 2015–2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. (usnesení vlády č. 1080/2014). http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf
Informační	Webové stránky MŽP: https://www.mzp.cz/cz/preshranicni_preprava_odpadu Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015–2016 (1. Hodnotící zpráva). https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, byly však identifikovány nedostatečné personální kapacity na úrovni ČIŽP pro provádění kontrol přeshraničního pohybu odpadů.

Opatření 1.2.3.3 Pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat nakládání s odpady i plnění povinností původců a oprávněných osob při nakládání s odpady

Věcný přehled plnění opatření

Správné nakládání s odpady, stejně jako podmínky provozování zařízení určených k nakládání s odpady, je pravidelně kontrolováno ČIŽP podle zákona o odpadech/obalech.

V letech 2015 proběhlo celkem 3643 kontrol, v roce 2016 se jednalo o 3261 kontrol, z toho 1024 subjektů (966 v roce 2016) bylo sankcionovaných. Výše uložené pokuty na základě těchto kontrol v roce 2016 činila 59 364 tis. Kč. V období 2015 – 2017 se uskutečnily celkem 4 celorepublikové kontrolní akce Policie ČR (název Blue 24), které byly z pohledu zákona o odpadech zaměřeny na kontrolu sběren kovových odpadů a při nichž byli přítomni rovněž inspektoři ČIŽP.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

V r. 2017 ČIŽP provedla v oblasti odpadového hospodářství celkem 3359 kontrol. Při zjištění porušení výše uvedených zákonů jsou ukládány sankce. V roce 2017 nabylo právní moci 877 rozhodnutí o pokutách, 13 rozhodnutí o opatření k nápravě a 1 rozhodnutí o omezení provozu.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
- ČIŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Z pohledu dozoru dodržení právních předpisů v oblasti nakládání s odpady jsou kapacity dostatečné při započtení všech kontrolních orgánů (krajské úřady, obecní úřady obce s rozšířenou působností, obecní úřady
Legislativa		ČIŽP provádí kontroly dle stávající legislativy (zákon o odpadech, zákon o obalech apod.). Nové zákony – zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností jsou v přípravě.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta – financování činnosti ČIŽP je zajištěno ze státního rozpočtu.

Překážky implementace opatření

Chybějící novela legislativy

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Není relevantní

Synergické efekty

Vlastními kontrolami subjektů, sankcionováním porušení zákona nebo ukládáním nápravných opatření dochází k omezování chybného nakládání s odpady, k nápravám zjištěných chyb a prevenci v ochraně životního prostředí a zdraví lidí. Rovněž roste všeobecné povědomí o dané problematice a získávají se konkrétní zjištění přímo v terénu, která jsou využitelná pro následnou strategii v odpadovém hospodářství.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

ČIŽP bude pokračovat v plánovaných i neplánovaných kontrolách.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech.
Sankční	Ukládání správních trestů dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, případně ukládání nápravných opatření.
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Informační	Výroční zpráva ČIŽP, internet ČIŽP
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, kapacity alokované v ČIŽP jsou pro implementaci opatření dostatečné.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Opatření 1.2.3.4 Podporovat vývoj a výrobu snadno *opravitelných, recyklovatelných, a materiálově využitelných výrobků*

Věcný přehled plnění opatření

MŽP se aktivně účastní jednání a přípravy podkladů v rámci naplňování Akčního plánu na podporu zvyšování soběstačnosti České republiky v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami. V roce 2016 byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností.

V roce 2017 byl zpracován návrh vyhlášky o asfaltových směsích, která nabyla účinnost v roce 2018. V roce 2018 byla navržena možnost úprav legislativních a technických podmínek pro odstraňování staveb. Byly realizovány další ročníky soutěže Přeměna odpadů na zdroje a byla zajištěna efektivní celospolečenská osvěta vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství.

Opatření je rovněž implementováno prostřednictvím plnění strategických cílů stanovených v Politice druhotných surovin ČR a 14 konkrétních opatření stanovených usnesením vlády 355/2017 k Vyhodnocení Akčního plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR a k aktualizaci úkolů pro období 2017–2018, podpora získávání, zpracování a využívání druhotných surovin v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina (nelze využít na komunální odpady).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Ministerstvo průmyslu a obchodu i Ministerstvo životního prostředí disponuje dostatečnou kapacitou.
Legislativa		Příprava nového zákona o odpadech a o výrobcích s ukončenou životností
Financování		Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci Operačního programu OPPIK, programu podpory – Nízkouhlíkové technologie a aktivity Druhotná surovina eviduje převis poptávky na možnou alokaci programu.

Překážky implementace opatření

Chybějící novela legislativy

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- pořízení a implementace recyklační linky ve společnosti BOPAL- Window and door accessories, s.r.o., která využívá původní plastová okna na výrobu nových oken
- zpracování Strategického analytického dokumentu pro oblast zpracování a využívání druhotných surovin v ČR včetně SEA k PDS
- zpracování dokumentu "Určení nástrojů a konkrétních úkolů k zajištění realizace opatření a naplnění cílů, včetně návrhu jejich hodnocení, stanovených v Politice druhotných surovin ČR"
- zajištění Soutěže Přeměna odpadů na zdroje – 270 tis. Kč

Synergické efekty

Diskuze o oběhovém hospodářství na úrovni EU.

Projednávání přípravy aktualizace směrnic z oblasti odpadového hospodářství v rámci plnění Akčního plánu EU pro oběhového hospodářství (rámcové pozice, instrukce pro jednání na úrovni EK).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Aktualizace Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019–2022, kde budou stanoveny nové konkrétní úkoly k podpoře uplatňování principů Oběhového hospodářství a jejich postupné plnění, další výzvy Operačního programu OPPIK, programu Nízkouhlíkové technologie, aktivity Druhotné suroviny.

Realizace dalších ročníků soutěže Přeměna odpadů na zdroje a zajištění efektivní celospolečenské osvěty a vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Ekonomické	OPPIK
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR,
Informační	Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení, odborná periodika
Dobrovolné	Dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně plněno, pro jeho implementaci v dalším období bude nutné přijmout novou legislativu a alokovat dostatečné finanční prostředky v rámci OPPIK.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Opatření 1.2.3.5 Snižovat obsah nebezpečných látek ve výrobcích, které se stávají po ukončení jejich životnosti *nebezpečnými odpady*

Věcný přehled plnění opatření

MŽP připravilo metodický návod, jak správně nakládat s odpady z extrudovaného polystyrenu který je zařazen mezi perzistentní organické znečišťující látky (POPs) škodlivé pro lidské zdraví a životní prostředí. V roce 2016 byla jako projekt TAČR zpracována „Metodika pro nakládání s odpady ze zdravotnických, veterinárních a jim podobných zařízení“.

V roce 2016 byly připraveny návrhy nového zákona o odpadech a nového zákona o výrobcích s ukončenou životností. V roce 2017 byl na MŽP připraven metodický pokyn k správnému nakládání s odpady z azbestu.

Nařízení vlády č. 391/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 481/2012 Sb., o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních rozšířilo výčet nebezpečných látek omezovaných v elektrických a elektronických zařízeních

V roce 2018 pokračovala příprava nového zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností. V návaznosti na ně budou v dalším období připraveny nové prováděcí právní předpisy. Novelizace legislativy probíhala v rámci adaptace na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 a Nařízení Rady (EU) č. 2017/997, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

K zajištění správného nakládání se stavebními odpady, odbor odpadů MŽP vydal v roce 2018 Metodický návod pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi a metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a při nakládání s nimi.

Souběžně je provozován systém Registrace chemických látek REACH dle Nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky.

V rámci elektrických a elektronických výrobků je účinná Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU ze dne 8. června 2011, (RoHS), o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (EEZ).

MPO implementuje požadavky směrnice č. 2011/65/EU o omezování používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, včetně systému kontroly. Implementace je prováděna do nařízení vlády č. 481/2012, aktuálně byly provedeny další novelizace dle požadavku směrnice NV č. 391/2016 a NV č. 101/2018.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Nařízení vlády č. 481/2012 Sb., o omezování používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních ve znění nařízení vlády č. 391/2016 Sb.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Ministerstvo průmyslu a obchodu i Ministerstvo životního prostředí disponují dostatečnou kapacitou.
Legislativa		Nový zákon o odpadech, o výrobcích s ukončenou životností.
Financování		V rámci OPŽP 2014-2020 je v rámci specifického cíle 3.2 podporována aktivita 3.2.4 – Výstavba a modernizace zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů (vyjma skládkování). Náklady na implementaci opatření jsou přenášeny na výrobce, dovozce a distributory.

Překážky implementace opatření

U řady výrobků je velmi složité hledání vhodných alternativ či substitucí pro jejich výrobu dle požadavků směrnice č. 2011/65/EU, v některých případech jsou udělovány výjimky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Neprobíhají

Synergické efekty

Nejsou

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Legislativní proces a následně účinnost nového zákona o odpadech a prováděcích předpisů.
Podpora nových technologií nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady.

Dojde k rozšíření působnosti zákazu používání o další 4 omezované látky: BBP, DBP, DEHP, DIBP, a to s účinností 22. 7. 2019.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy, Směrnice č. 2011/65/EU o omezování používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, včetně systému kontroly, nařízení vlády č. 481/2012 (novelizace NV č. 391/2016 a NV č. 101/2018). Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
Sankční	Kontrolní činnost ČIŽP
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
Informační	Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení
Dobrovolné	Dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství, CSR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se průběžně plní.

Opatření 1.2.3.6 Usilovat o minimalizaci množství používaných obalových prostředků

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno prostřednictvím zákona o obalech, podle kterého je osoba, která uvádí na trh obal, povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele. Zákon o obalech, jehož novela byla připravena na MŽP v roce 2016, dále nařizuje zákaz bezplatného poskytování plastových odnosných tašek, kromě velmi lehkých plastových odnosných tašek (účinnost od 1. 1. 2018). Klienti autorizovaných obalových společností (AOS) jsou motivováni minimalizovat množství použitého obalového materiálu finančně, neboť výše poplatku závisí na hmotnosti a typu použitého materiálu. Další finanční motivací je absence poplatků za opakovaně použitelné obaly v rámci systému AOS EKO-KOM.

AOS dále systematicky informuje své klienty o možnostech předcházení vzniku odpadů. Tyto informační aktivity jsou buď obecné, formou elektronických dokumentů, uveřejňovaných na webových

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

stránkách AOS, nebo jsou realizovány prostřednictvím workshopů a seminářů nebo prostřednictvím individuálních konzultací.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
- Politika druhotných surovin ČR
- Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami (pro období 2015–2016)
- Akční plán implementace politiky druhotných surovin pro období 2017–2018

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečné personální a institucionální kapacity.
Legislativa		Novelizace legislativy je v přípravě.
Financování		Implementace opatření je financována zejména na základě principu rozšířené odpovědnosti výrobců.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Neuvedeno

Synergické efekty

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.2	Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.
Specifický cíl 1.2.3	Předcházení vzniku odpadů

Naplněním opatření dochází také např. k zajišťování hierarchie v nakládání s odpady a k minimalizaci finanční zátěže obyvatel v důsledku nutnosti zajistit řádné nakládání s odpady.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Implementace změn ve směrnici o obalech a obalových odpadech a v rámcové směrnici o odpadech vyplývajících ze schváleného balíčku oběhového hospodářství
- Nový zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností, jehož přípravy jsou finalizovány k předložení vládě během roku 2019 za spoluúčasti MPO
- Nový zákon o odpadech, obalech a nové prováděcí právní předpisy

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a prováděcí předpisy
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 Akční plán implementace Politiky druhotných surovin ČR
Informační	Soutěž Ministerstva průmyslu a obchodu Přeměna odpadů na zdroje, webové stránky dotčených rezortů, průmyslových svazů, asociací a sdružení
Dobrovolné	Dobrovolná implementace pravidel Oběhového hospodářství, CSR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, implementace v dalším období bude závislá na schválení novelizované legislativy.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

1.3 Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí

1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy

SMART vlastnosti specifického cíle

Specifický cíl 1.3.1 **plní kritéria specifčnosti přiměřenosti**. Cíl je dobře měřitelný a pro jeho hodnocení jsou k dispozici data ČÚZK a další data krajinného pokryvu a ekosystémů, není však numericky stanoven. Implementace cíle naráží na tlaky na rozvoj území a dopravní infrastruktury zejména ve značně urbanizovaných územích a pokrytí plnění cíle finančními zdroji je omezené. Časový rámec není vůbec specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti SPŽP, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	
M (Měřitelnost)	
A (Přiměřenost, vhodnost)	
R (Pokrytí zdroji)	
T (Časové vymezení)	

Interakce¹² specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Omezení záborů zemědělské půdy (cíle 1.3.1) podporuje plnění cílů v oblasti ochrany přírody a krajiny (prioritní oblast 3), konkrétně omezení záborů zemědělské půdy dopravou (cíle 3.1.3) snižuje fragmentaci krajiny. Plnění cíle podporuje adaptaci změně klimatu (cíle 4.2.3). V důsledku omezení záborů dojde ke snížení tlaků na životní prostředí, což podpoří např. plnění cíle 1.3.3. Mírné protichůdné působení je možné identifikovat u růstu využití obnovitelných zdrojů, což vytváří tlaky na krajinu a zemědělskou půdu.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.3.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	-	0	0	0	X	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0
Je ovlivňován	0	+	+	+	X	0	+	0	0	0	0	0	-	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

¹² Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Udržitelné zemědělství chrání půdní složku životního prostředí, výstavba a další nezemědělské využití způsobuje degradaci půdy.
3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny	Omezení fragmentace krajiny dopravou sníží zábery zemědělské půdy pro potřeby výstavby dopravní infrastruktury.
1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Zábory zemědělské půdy zrychlují odtok vody z krajiny a riziko eroze půdy.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Mimoprodukční funkcí vhodného zemědělského hospodaření je retence vody v krajině.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Omezování zemědělského půdního fondu je z hlediska adaptace změně klimatu nepříznivé.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Tlak na využití zemědělské půdy pro potřeby fotovoltaických elektráren, pěstování rychle rostoucích dřevin i využití zemědělského fondu pro instalaci větrných elektráren.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika územního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 a Akční plán SRR
- Politika architektury a stavební kultury ČR

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je plněn částečně, rozloha zemědělské půdy klesá ve prospěch zastavěných území.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.1a	Zábory a vývoj využití zemědělského půdního fondu a lesních pozemků			Není relevantní
3.1.3	Fragmentace krajiny			
3.3.2	Brownfieldy			Není dostupné

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální. Ochrana zemědělského půdního fondu je významná z pohledu zajištění potravinové soběstačnosti. Navíc ochrana zemědělského půdního fondu a omezení nárůstu zastavěných ploch je součástí adaptačních opatření pro změnu klimatu.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

V rámci rozpočtové skladby MF ČR není za účelem omezování záborů zemědělské půdy specifikována konkrétní kategorie veřejných výdajů. Část těchto prostředků však může být v souvislosti s regenerací brownfields vynakládána v rámci oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy. Konkrétně se jedná o aktivity a opatření zaměřená na ochranu půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím a dekontaminaci půd a čištění podzemní vody. Zde bylo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů vynaloženo cca 6,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem cca 1,2 mld. Kč. Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v rámci hodnocení výdajů u specifického cíle 1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností.

Finanční prostředky byly vynakládány např. v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020¹³:**
 - o prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření týkajících se realizace ÚSES či zpracování Plánů ÚSES (biocentra, biokoridory) bylo schváleno přes 80 projektů v celkové výši cca 420 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 400 mil. Kč), proplaceno bylo cca 64,6 mil. Kč; celkově bylo v rámci oblasti 4.3 za účelem posílení funkcí krajinných struktur a prvků včetně vodních ploch schváleno cca 500 projektů v celkové výši cca 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 556 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.5 (podpora regenerace urbanizované krajiny); v rámci konkrétních opatření zaměřených zejména na regeneraci brownfield a jejich přípravu pro další možnou zástavbu (místo výstavby na zelené louce) schváleny 2 projekty v celkové výši 12,7 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 10,2 mil. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**
 - o prioritní osa 2 (rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků)
 - specifický cíl 2.3 (zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání – program Nemovitosti); na konkrétní opatření zaměřená i na podporu rekonstrukcí technicky nevyhovujících objektů nebo objektů typu brownfield na

¹³ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

podnikatelský objekt je pro malé a střední podniky do roku 2020 alokováno 3,9 mld. Kč

- **PRV 2014–2020 (okrajově):**

- podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
- v rámci AEKO (opatření M10) a ekologického zemědělství (opatření M11) bylo na šetrné využití a prevenci kontaminace zemědělské půdy vyplaceno cca 17,5 mld. Kč (integrováná produkce, travní porosty, zatravňování orné půdy a drah soustředěného odtoku, pěstování meziplovin, biopásy, ekologické zemědělství)
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
 - výměra půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha

- **PRV 2007–2013:**

- opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k zamezení marginalizace (794 255 ha)

- **národní zdroje:**

- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (2017–2023); na řešení problémů brownfieldů a hospodářského oživení znevýhodněných regionů (strukturálně postižené kraje: Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hospodářsky problémové regiony) byly alokovány 2 mld. Kč (v rámci 2 výzev v letech 2017–2018 schváleno 8 projektů s celkovými způsobilými výdaji cca 165 mil. Kč a požadovanou dotací cca 130 mil. Kč)
 - žadatelé, kteří rekonstruují objekt typu brownfield, bývají bodově zvýhodněni i v rámci jiných programů (např. IROP)
- programy administrované MMR:
 - program Podpora revitalizace území, podprogram Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – v rámci demolice chátrajících budov bylo v letech 2016–2017 podpořeno 65 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč dotace ze státního rozpočtu); v roce 2018 nově spuštěn podprogram Regenerace brownfields v intravilánu obcí pro nepodnikatelské využití – v roce 2018 v rámci 2 výzev alokováno cca 400 mil. Kč

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur	Počet	6 822,0	6 828,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	564,0	1 117,0

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.2.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Smíšený dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Pro potřeby monitoringu – časové a lokální porovnání na základě prostorových dat

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.3.1

Opatření 1.3.1.1 Podporovat využívání brownfieldů

Věcný přehled plnění opatření

V oblasti územního plánování je opatření plněno při územně plánovací činnosti obcí. Ve stavebním zákoně k plnění opatření přispívají ustanovení § 53 odst. 5 písm. f) a § 55 odst. 4. K uvedeným ustanovením stavebního zákona vydalo MMR v r. 2008 metodický návod „Vyhodnocení účelného využití zastavěného území a vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch“. V roce 2018 MMR objednalo podklad pro aktualizaci metodického návodu. Aktualizace metodického návodu se předpokládá v roce 2019.

Plnění opatření může napomoci, že novelou vyhlášky č. 500/2006 Sb. v roce 2018 byl mezi sledované jevy v územně analytických podkladech doplněn nový sledovaný jev „brownfieldy“.

Opatření bylo implementováno prostřednictvím programu Nemovitosti v rámci programového období 2014–2020 a Programu na regeneraci a podnikatelské využití brownfieldů (MPO).

V přípravě byla aktualizace Národní strategie regenerace brownfieldů 2016–2020, vč. zajištění odborné podpory MŽP. Průběžně byla plněna opatření z Politiky územního rozvoje ČR, z Politiky architektury a stavební kultury ČR (zejm. 1.3.1 a 1.3.2) a z dalších strategických materiálů v rámci běžné územně plánovací činnosti.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1
- Politika architektury a stavební kultury ČR 2015
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Novela vyhlášky č. 500/2006 Sb. – zavedení pojmu „brownfield“ v textu vyhlášky a jevu „plochy nebo místa brownfieldů“ v příloze vyhlášky č.1 (územně analytické podklady obcí).
- Národní strategie regenerace brownfieldů 2016–2020

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- MPO
- MZe
- Agentura Czechinvest
- Regionální rozvojové agentury
- MŽP
- AOPK

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

- samospráva - odbory plánování výstavby
- VÚMOP
- SŽDC
- ŘSD
- SFDI
- CDV, v.v.i.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		MPO uvádí dostatečné kapacity, dle MZe by měly být personální a institucionální kapacity by měly být výrazně posíleny v zájmu urychlení implementace a jejího naplňování v potřebném rozsahu.
Legislativa		Legislativa by měla komplexně a jednoznačně vymezit rámec pro rychlou a účinnou implementaci opatření. Dle MPO je komplikací obtížná vymahatelnost stavebního zákona.
Financování		Finanční zajištění by mělo dle MZe umožňovat implementaci v rámci celé republiky, ne pouze ve vybraných rozvojových regionech. V rámci schváleného programu MPO nejsou alokovány dostatečné finanční prostředky. Na úseku územního plánování je opatření plněno zejména v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí, tedy z obecních rozpočtů, což negeneruje samostatně vyčíslitelné náklady.

Překážky implementace opatření

Opětovné využití brownfieldů je dražší oproti výstavbě na zelené louce, proto je třeba mít účinné ekonomické nástroje (dotace apod.). Úloha plánovacích, legislativních atd. nástrojů bude ve srovnání s ekonomickými nástroji vždy jen podpůrná.

Program "Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů" je určen pouze pro strukturálně postižené kraje a vybrané obce.

Dle MZe je proces regenerace brownfields nadměrně složitý a způsobuje značnou administrativní zátěž.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Regenerace pivovaru Litoměřice
- Případové studie k obnově a znovuvyužití kasárenského objektu například Kozlov, Rakovník

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Propojení investorů a samosprávy ve fázi záměru, investiční pobídky.

Synergické efekty

Přínosem jsou synergické efekty při naplňování cílů a opatření v oblasti antropogenních rizik, ochrany půdního a horninového prostředí, povrchových a podzemních vod, řešení následků po těžbě nerostných surovin.

Předpokládáme synergické vazby s tematicky příbuznými opatřeními 3.3.2.1 Podporovat revitalizaci (regeneraci) brownfieldů v zastavěném území s ohledem na komplexní potřeby územního rozvoje a požadavky na kvalitu životního prostředí a 3.3.2.3 Podpora přednostní výstavby na plochách brownfieldů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Průběžná aplikace stavebního zákona při pořizování územních plánů a jejich změn. Zpracování aktualizace uvedeného metodického návodu MMR se předpokládá v roce 2019
- Probíhá výzkum TAČR Éta k ekonomickým nástrojům územního plánování.
- Plnění opatření dle strategických dokumentů PÚR ČR, PASK ČR, a z dalších strategických materiálů v rámci běžné územně plánovací činnosti.
- Využití brownfieldů na dopravních plochách (např. brownfieldy u železničních stanic pro potřeby parkovišť (P+R) nebo pro menší terminály multimodální nákladní).
- Schválení aktualizované Národní strategie regenerace brownfieldů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Program na regeneraci a podnikatelské využití brownfieldů
Administrativně právní	Územní plánování, viz ustanovení § 53 odst. 5 písm. f) a § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb. Ochrana zemědělského půdního fondu, viz např. ustanovení § 4 a 5 zákona č. 334/1992 Sb. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	Nástroje územního plánování, zejména územní plán Prostorové řešení ve fázi plánování záměru investora Harmonogram výzev. Webová metodická aplikace Limity využití půdy Národní strategie brownfieldů

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy webový portál http://www.brownfieldy.eu
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Opatření téměř shodné s opatřením 3.3.2.1 a 3.3.2.3, doporučujeme je všechna sloučit do jednoho opatření. MZe doporučuje zavést přímou státní podporou regenerace a využívání brownfieldů v rámci celé republiky.

Nástroj 1.3.1.N.1 Udržet současnou výši odvodů za hektar za odnětí ze zemědělského půdního fondu bez výjimek (tj. výše základních odvodů za hektar se bude měnit pouze při změnách úředních cen zemědělských pozemků)

Věcný přehled plnění nástroje

Od 1. 4. 2015 byl zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 41/2015 Sb., upraven postup stanovení odvodů za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (navýšen koeficient zahrnutý do výpočtu odvodu u zemědělských půd zařazených do IV. a V. třídy – z 2 na 3). V rámci poslanecké novely zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF účinné od 28. 6. 2016 došlo ke změně ustanovení týkajících se platby odvodů za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, konkrétně byla upravena řada výjimek z platby odvodů.

V roce 2018 došlo k vydání sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního MŽP k výkladu pojmu „přírodě blízké koryto vodního toku“ a pojmu „vodní nádrž“ obsažených v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Cílem výkladu bylo zajistit správnou aplikaci ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) a ustanovení § 11a odst. 1 písm. n) zákona, které umožňují poskytování výjimky z nutnosti žádat o souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, respektive z placení odvodů. Výše zmíněnými výklady by mělo dojít k zamezení/předcházení zneužití těchto výjimek, které byly do zákona implementovány za účelem snazšího procesu při povolování staveb, které jsou prospěšné pro životní prostředí. Sdělení bylo publikováno ve Věstníku MŽP za měsíc září 2018, kde je možné najít jeho plné znění.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Výše poplatků za odnětí ze ZPF se nezměnila, nadále jsou však uplatňovány výjimky, které snižují efektivitu tohoto ekonomického nástroje.

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MPO
- MZe
- Agentura Czechinvest,
- Regionální rozvojové agentury
- MŽP
- samospráva – odbory plánování výstavby

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Potřebná novelizace legislativy
Financování		implementace nástroje je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Řada výjimek ze zákona při stanovování odvodů nejen pro účely ochrany přírody a krajiny. Nedodržování zákona č.334/1991 Sb. O ochraně zemědělského půdního fondu ve smyslu odnímání půdy v I. a II. třídě ochrany pro stavební účely.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Není relevantní

Protichůdné efekty

Zákonné výjimky spočívající ve snížení nebo vyloučení odvodů za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

- Vytvoření funkčních nástrojů na ochranu zemědělské půdy před záborů zástavbou
- Zvýhodnění zastavování zemědělsky již degradovaných půd a brownfield
- Propojení investorů a samospráv ve fázi záměru, investiční pobídky.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Naplnění zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.1	Omezování záborů zemědělské půdy

Případné další publikace výkladů pojmů týkajících se výjimek z placení odvodů či výjimek z nutnosti získat souhlas k odnětí zemědělské půdy ze ZPF.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Investiční podpora
Administrativně právní	Ochrana zemědělského půdního fondu, viz např. ustanovení § 4 a 5 zákona č. 334/1992 Sb.
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	-
Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP a závěrečné vyhodnocení

Opatření je plněno částečně. Je doporučeno ve formulaci nástroje uvést konkrétní výši poplatků (nikoliv současnou, protože není zřejmá časová reference), kterou je třeba udržet v zájmu zajištění ochrany ZPF.“

Jednou z hlavních příčin úbytku půdy jsou zábory pro stavební účely, tyto zábory jsou velmi často nevratné. Příčinou je zakrytí půdy nepropustnými materiály, čímž půda ztrácí své přirozené vlastnosti a není nadále schopna plnit své přírodní funkce. Poplatky za zábor půdy jsou účinným nástrojem ochrany půdy před zničením zástavbou. Při zvýšení odvodů za vyjmutí půdy ze zemědělského půdního fondu obvykle dojde také ke zpomalení tempa úbytku orné půdy.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

1.3.2 Snížení ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

SMART vlastnosti specifického cíle

Cíl 1.3.2 je **specifický jen zčásti**, neboť není jasné, jakým mechanismem se bude ohrožení půdy snižovat. S tím souvisí **neplnění kritéria měřitelnosti**, k dispozici jsou jen modelová data oblastí ohrožených erozí, snížení erozní ohroženosti pomocí realizace protierozních opatření je možné kvantifikovat jen obtížně. Kritérium přiměřenosti je plněno, vodní eroze je významný degradační faktor ohrožující půdu, s postupující změnou klimatu a častějším výskytem přívalových srážek jeho nebezpečí dále stoupá. Pokrytí zdroji bylo vyhodnoceno jako průměrné, časový rámec není specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti SPŽP, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	😊
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce¹⁴ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 1.3.2 synergicky podporuje plnění cílů v oblasti zvyšování ekologické stability krajiny, obnovy vodního režimu krajiny a zachování a posílení mimoprodukčních funkcí krajiny a lesů, mezi které patří mimo jiné retence vody. Plnění cíle podporuje implementace cílů v oblasti zmírňování následků přírodních nebezpečí, např. pokud jde o protipovodňovou ochranu, a zmírňování dopadů změny klimatu.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.3.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	X	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	+	X	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

¹⁴ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předemtného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy	Zvyšování rozsahu antropogenních ploch urychluje odtok vody z území, a tedy i potenciální erozní ohrožení.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina disponuje krajinnými prvky, které mají protierozní působení.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Opatření k obnovení vodního režimu krajiny, retence vody v krajině a k protierozní ochraně se navzájem podporují.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Mimoprodukční funkcí lesů je retence vody a zpomalení jejího odtoku z krajiny, což snižuje riziko vodní eroze.
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí	Opatření k zmírňování následků, např. revitalizace vodních toků v rámci protipovodňové ochrany, snižuje riziko vodní eroze.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Jedním z aspektů adaptace je ochrana před přívalovými srážkami a jejich důsledky.
Protichůdně působící cíle nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika územního rozvoje ČR
- Společná zemědělská politika 2021+
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2020
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR
- Generel vodního hospodářství krajiny ČR
- Strategický rámec ČR 2030
- Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)

Míra naplňování specifického cíle

Neplněno

Specifický cíl není plněn, riziko ohrožení půdy vodní a větrnou erozí je nadále značné. Jedná se o důsledek kombinace zemědělského a lesního hospodaření, a to i přes to, že jsou plněny standardy správné zemědělské praxe a realizována protierozní opatření (zatravňovací pásy atd.), a nepříznivých dopadů projevů změny klimatu, zejména pokud jde o častější výskyt přívalových srážek.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.3.1	Eroze půdy			
3.1.2	Retenční schopnost krajiny		Není dostupné	Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. S ohledem na změnu klimatu bude stoupat riziko vodní i větrné eroze půdy a tím i její degradace.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Pojem díl půdního bloku nahradit opisem (např.: souvislá plocha téže plodiny), neboť na dílu půdního bloku se může nacházet i více různých plodin

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti protierozní ochrany půdy vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 16 mld. Kč. Vedle toho bylo v rámci podpory celospolečenských, resp. mimoprodukčních funkcí lesů vynaloženo dalších 6,8 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 na protierozní ochranu půdy vynaloženo cca 7,2 mld. Kč a na celospolečenské funkce lesů cca 2,5 mld. Kč.¹⁵ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020¹⁶:**
 - o prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na ochranu proti vodní a větrné erozi (např. zakládání či obnova mezí, remízů, svodných příkopů, větrolamů) bylo schváleno cca 200 projektů v celkové výši 360 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 303 mil. Kč), proplaceno bylo přes 131 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní) + prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 1.3 (omezování rizika povodní) + 6.3 (obnova krajinných struktur) + 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny); v rámci konkrétních

¹⁵ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

¹⁶ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

opatření zaměřených protierozní opatření, remízy, větrolamy aj. schváleno přes 300 projektů za více než 600 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno přes 490 mil. Kč

- **PRV 2014–2020:**

- podpora v rámci pozemkových úprav na protierozní a ekologická opatření – proplaceno více než 250 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření; realizováno 3 207 km cest
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo na zatravnění orné půdy a zatravnění drah soustředěného odtoku vody vynaloženo cca 422 mil. Kč
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravnění orné půdy: 6 tis. ha
- v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na prevenci eroze zemědělské půdy bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- v rámci investic do hmotného majetku (opatření M04) bylo v letech 2014–2017 za účelem podpory rekonstrukcí a budování lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest (operace 4.3.2) schváleno téměř 220 projektů za 519 mil. Kč (řešení projektů rovněž zohledňuje omezení erozního účinku odvodnění lesních cest)
- v rámci investic do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů (opatření M08), bylo konkrétně za účelem:
 - zavádění preventivních opatření v lesích (operace 8.3.1) schváleno 12 projektů za 27,3 mil. Kč (např. podpora projektů malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystřin nebo stabilizací strží)
 - investic do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (operace 8.5.1) schváleno 39 projektů za 4,1 mil. Kč

- **PRV 2007–2013:**

- opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - vodohospodářská opatření prokazatelně zajišťují bezpečný odtok přívalových dešťů (příkopy, propustky, zpevněné dráhy soustředěného odtoku, suché nádrže) a tím také zabraňují škodám na krajině (protierozní opatření)
- opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. Ha
 - výměra podpořené zemědělské půdy (zatravnění orné půdy) v erozně ohrožených oblastech cca 10 860 ha (potenciál k ovlivnění/eliminaci vodní eroze v důsledku zatravnění)
- opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

- cílem rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
- celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
- snížení eroze – při průměrné hodnotě erozního smyvu 5 t/ha by mělo opatření přispět k omezení eroze v rozsahu přibližně 15 575 tun půdy za hodnocené období
- opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
 - cílem zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny (meliorace)
 - celkové čerpání přes 19 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 49, podpořená plocha lesa se zlepšeným stavem lesní půdy, zvýšenou stabilitou lesních porostů (vyšší podíl MZD), zlepšeným vodním režimem přes 2 760 ha
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015-2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech
 - Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích
 - v rámci výše uvedených programů bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
 - národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu – na protierozní opatření, resp. výsadby nelesní zeleně (solitéry, liniové a skupinové prvky) bylo v rámci podprogramu PPK B (volná krajina) vynaloženo v letech 2010–2017 cca 235 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – na protierozní opatření je zaměřen zejména podprogram Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy, v rámci kterého bylo v letech 2010–2017 vynaloženo více než 75 mil. Kč
 - Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ – v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů, působících na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
 - národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin bylo v letech 2014–2017 poskytnuto 36,7 mil. Kč (podpořena obnova více než 7100 ha porostů melioračními a zpevňujícími dřevinami)
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále opraveny

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)

- dalším významným zdrojem financování opatření v oblasti ochrany vody v lesích byly vlastní zdroje státního podniku Lesy ČR
 - z těchto zdrojů Lesy ČR v letech 2014–2017 vynaložily cca 1,8 mld. Kč (včetně dotací pak 2,1 mld. Kč), mimo jiné i na realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu a protierozní opatření (v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2014–2017 celkem 1,3 mld. Kč)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur	počet	6 822,0	6 828,0
Celková délka protierozních liniových opatření	m	55 692,9	55 621,9
Celková plocha, na které bude realizováno protierozní opatření	ha	77,4	77,4
Celková délka zakládaného a regenerovaného stromořadí	m	417 206,6	416 696,6
Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle	ha	13 655,3	12 807,2
Celkový počet ošetřených dřevin	počet	127 437,0	127 362,0
Celkový počet vysazených a ošetřených dřevin	počet	3 168 087,0	3 168 181,0
Celkový počet vysazených dřevin	počet	3 040 650,0	3 040 819,0

OPŽP 2014–2020

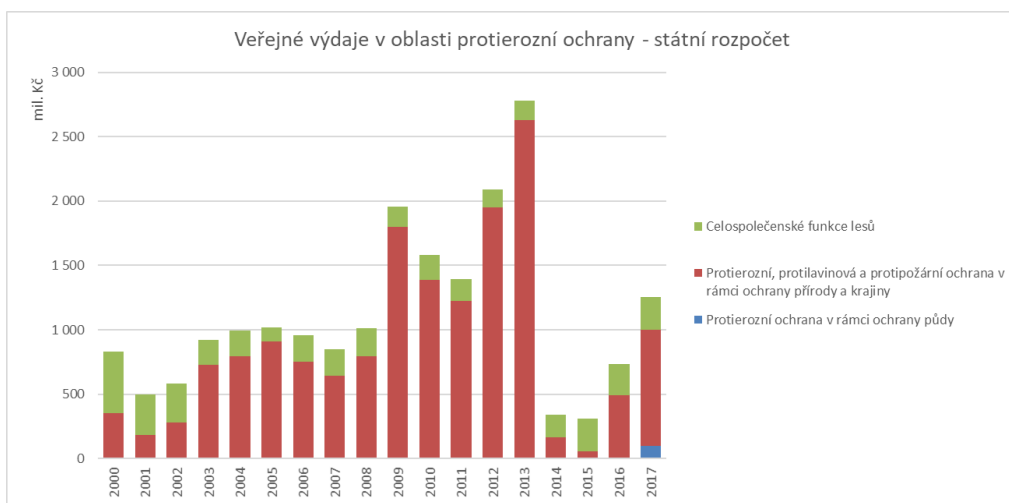
Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	836,5	17 878,9
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokalita	564,0	1 117,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti protierozní ochrany a celospolečenských funkcí lesů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

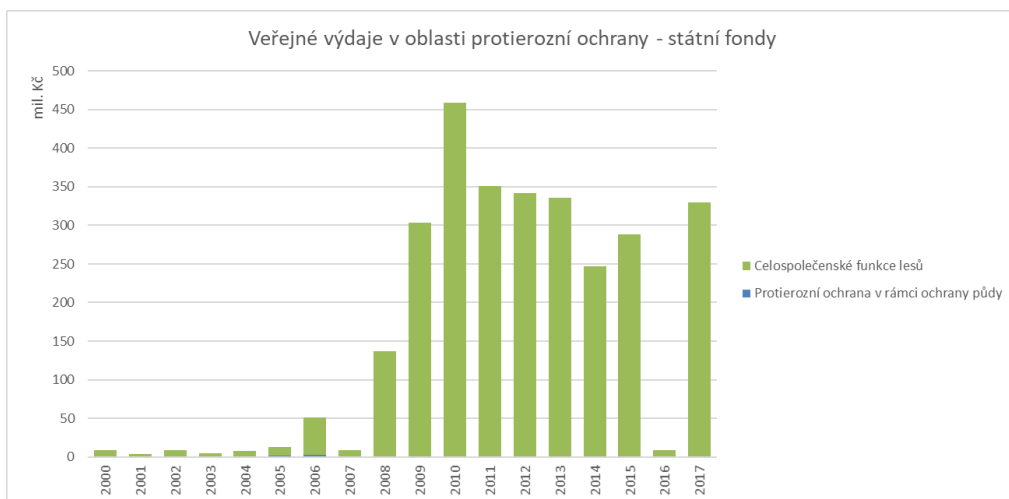
Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000–2017
Protierozní ochrana v rámci ochrany půdy	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	0	0	4 605	6 101	0	530	4 417	441	0	99 718	124 549
Protierozní, protilavinová a protipožární ochrana v rámci ochrany přírody a krajiny		352 503	907 670	1 384 143	1 220 493	1 953 440	2 629 578	162 021	55 024	493 284	900 668	16 025 569
Celospolečenské funkce lesů		477 158	110 450	190 936	167 323	134 254	152 565	171 973	252 190	239 439	254 367	3 940 377
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		829 662	1 018 120	1 579 685	1 393 917	2 087 693	2 782 673	338 411	307 655	732 723	1 254 753	20 090 495
Protierozní ochrana v rámci ochrany půdy	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	1 667	274	359	0	31	260	26	0	0	6 239
Celospolečenské funkce lesů		8 723	10 702	458 261	350 366	341 957	335 486	246 705	288 623	9 184	329 799	2 899 923
CELKEM STÁTNÍ FONDY		8 723	12 368	458 535	350 725	341 957	335 517	246 964	288 649	9 184	329 799	2 906 162
Protierozní ochrana v rámci ochrany půdy	Územní rozpočty obcí a krajů	8 189	6 042	8 380	3 937	5 246	6 564	14 478	5 120	7 804	10 998	163 116
Protierozní, protilavinová a protipožární ochrana v rámci ochrany přírody a krajiny		183 769	961 896	573 883	270 574	153 254	641 722	633 995	236 987	172 507	243 110	7 023 535
Celospolečenské funkce lesů		129 294	120 820	184 417	165 186	100 292	88 027	118 613	137 823	183 456	202 841	2 518 840
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		321 252	1 088 758	766 680	439 697	258 792	736 312	767 086	379 930	363 767	456 949	9 705 491

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

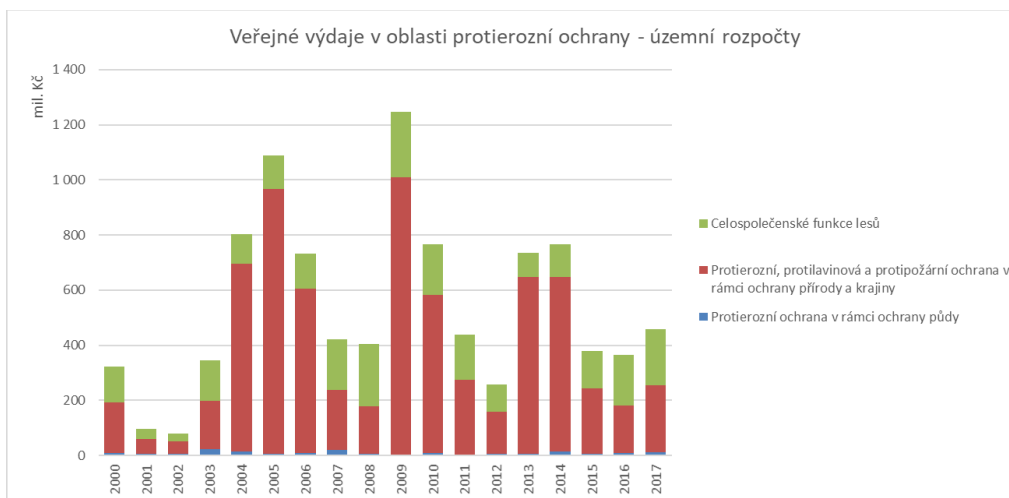
Výdaje státního rozpočtu v oblasti protierozní ochrany a celospolečenských funkcí lesů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti protierozní ochrany a celospolečenských funkcí lesů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti protierozní ochrany a celospolečenských funkcí lesů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.3.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Pojem díl půdního bloku nahradit opisem (např.: souvislá plocha téže plodiny), neboť na dílu půdního bloku se může nacházet i více různých plodin

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 1.3.2

Opatření 1.3.2.1 Podporovat a rozšiřovat uplatňování souboru zejména agrotechnických, biotechnických a organizačních opatření ke zpomalení půdní eroze i její prevenci, vyhodnocovat jej a dle potřeby doplňovat

Věcný přehled plnění opatření

Od účinnosti novely zákona č. 334/1992 Sb. (od 1. 4. 2015) probíhá kontinuální příprava protierozní vyhlášky, jejímž cílem je omezit následky eroze na zemědělské půdě. Návrh protierozní vyhlášky již prošel mezirezortním připomínkovým řízením, ale nadále probíhá spolupráce a diskuze mezi garantem MŽP a spolupracujícím MZe za účelem nalezení finálního znění protierozní vyhlášky. Pokračovala implementace opatření PRV.

Proběhla metodická podpora hospodařících subjektů ke zmírnění a nápravě projevů eroze.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030
- Koncepce výzkumu, vývoje a inovací ministerstva zemědělství na léta 2016–2022
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- VÚMOP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, např. zákon o ochraně půdního fondu Protierozní vyhláška je v přípravě.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, podpora vhodných opatření je však náročná na finance. Přímé platby SZP, kontrola podmíněnosti a Greening; AEO a AEKO Programu rozvoje venkova 2007–2013, 2014–2020; OPŽP 2014–2020 – opatření proti vodní a větrné erozi jsou podporována v rámci prioritní osy 4, specifického cíle 4.3.

Překážky implementace opatření

- Vysoký podíl nájemní půdy pro hospodaření, nezájem vlastníků půdy o její stav, neuplatňování principu znečišťovatel platí, změna způsobu hospodaření, chybějící funkční systém náhrad
- Zvyšování konkurenceschopnosti zemědělských podniků může vést k intenzifikaci hospodaření na zemědělské půdě a k vyššímu ohrožení půdy erozí
- Nastavení přímých plateb vyplývajících ze společné zemědělské politiky na příliš velkou plochu 1 ha, bez zohlednění protierozních prvků, jako jsou biopásy, protierozní meze apod.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

PRV – Zatravňování orné půdy, Zatravňování drah soustředěného odtoku

Synergické efekty

Implementace opatření podporuje plnění těchto dalších opatření SPŽP:

3.1.2.3 Realizovat protierozní opatření v krajině

3.1.4.3 Zvýšit diferenciaci způsobů hospodaření na zemědělském půdním fondu (ZPF) a zlepšit druhovou a prostorovou skladbu lesů

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

4.2.3.3 Šetrně využívat území a udržitelně hospodařit s půdou (ochrana proti erozi a degradaci, zvýšení podílu organické složky v půdě, zvýšení retence vody v krajině, zachování půdní úrodnosti), zavádět nové technologie, diverzifikovat zemědělství atd.

4.2.3.4 Realizovat adaptační opatření vůči negativním dopadům změny klimatu také v rámci zemědělství, lesního hospodářství, biologické rozmanitosti, energetiky a průmyslu, ovzduší, zdraví obyvatel, urbanizované krajiny, dopravy a cestovního ruchu atd.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Propojení investorů a samosprávy ve fázi záměru, investiční pobídky.

Podpora drobných zemědělců, středně velkých a velkých zemědělských podniků při pěstování protierozních plodin pomocí plateb TOP-UP.

Dlouhodobá podpora drobných zemědělců středně velkých a velkých zemědělců při zakládání a udržování protierozních prvků.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Schválení protierozní vyhlášky.

Příprava Strategického plánu pro implementaci SZP pro období 2021–2027, dotační tituly pro hospodařící subjekty, osvěta a metodická podpora.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	Prostorové řešení ve fázi plánování záměru investora Plán k využití nemovité infrastruktury
Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Opatření je implementováno průběžně, byly však identifikovány protichůdné efekty ekonomického a legislativního charakteru komplikující efektivitu opatření. Opatření by mělo být implementováno v návaznost na analýzu stavu a být konkrétní dle typů protierozních aktivit, např. podpora tvorby krajinných prvků, volba plodiny (agrotechnické), organizační – situování pozemků atd.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Nástroj 1.3.2.N.1 Legislativně upravit hospodaření na zemědělské půdě s cílem snížení jejich erozního ohrožení (zmenšení velikosti půdních bloků a přísnější kritéria pro jejich vymezování, vyšší odpovědnost majitelů a uživatelů pozemků za způsobené škody)

Věcný přehled plnění nástroje

Od účinnosti novely zákona č. 334/1992 Sb. (od 1. 4. 2015) probíhá kontinuální příprava protierozní vyhlášky, jejímž cílem je omezit následky eroze na zemědělské půdě. Návrh protierozní vyhlášky již prošel meziorezortním připomínkovým řízením, ale nadále probíhá spolupráce a diskuze mezi garantem MŽP a spolupracujícím MZe za účelem nalezení finálního znění protierozní vyhlášky.

Novelou NV č. 48/2017 došlo k navýšení plochy ochrany půdy před erozí z 10,57 % na 25 %.

V rámci přímých plateb, jejichž právní rámec je dán nařízeními Rady a Evropského parlamentu pro omezení velikosti půdních bloků, není vytvořen legislativní nástroj. Proto implementace tohoto nástroje skrze přímé platby není možná. Případné omezení velikosti půdních bloků by bylo nezbytné řešit na úrovni národní legislativy, mimo rámec Společné zemědělské politiky.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030
- Koncepce výzkumu, vývoje a inovací ministerstva zemědělství na léta 2016–2022
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- Státní pozemkový úřad (SPÚ)
- Výzkumný ústav meliorací, v. v. i. (VÚMOP)
- Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF)
- ÚKZÚZ
- Agentura Czechinvest
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kontrolní činnost prováděná pracovníky SZIF je časově velmi náročná a již v současné době zaměstnává volné kapacity SZIF. Po vstoupení v platnost redesignu vymezení erozního ohrožení půd nároky na kontrolní činnost SZIF ještě vzrostou.
Legislativa		Příprava protierozní vyhlášky Není řešeno na národní úrovni ani na úrovni přímých plateb
Financování		Financování je nedostatečné. Hlavním přínosem financování je alespoň vytvoření evidence informací o kvalitě půdy, v jehož důsledku dojde ke zkvalitnění ochrany životního prostředí. Náklady veřejné správy jsou odhadovány na cca 500 tis. Kč ročně. Tyto náklady představují zřízení evidence informací o kvalitě půdy. Roční náklady na její provoz jsou odhadovány na cca 170 tis. Kč dle údajů získaných z rezortu zemědělství.

Překážky implementace nástroje

Neochota zemědělců, vysoký podíl nájemní půdy, nezájem vlastníků půdy.

Úloha plánovacích, legislativních atd. nástrojů bude ve srovnání s ekonomickými nástroji vždy jen podpůrná.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

neprobíhají

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Propojení investorů a samosprávy ve fázi záměru, investiční pobídky.

Synergické efekty

Implementace opatření podporuje plnění těchto dalších opatření SPŽP:

3.1.2.3 Realizovat protierozní opatření v krajině

3.1.4.3 Zvýšit diferenciaci způsobů hospodaření na zemědělském půdním fondu (ZPF) a zlepšit druhovou a prostorovou skladbu lesů

4.2.2.2 Zpracovat návrh regulace činnosti v ohrožených oblastech

4.2.3.3 Šetrně využívat území a udržitelně hospodařit s půdou (ochrana proti erozi a degradaci, zvýšení podílu organické složky v půdě, zvýšení retence vody v krajině, zachování půdní úrodnosti), zavádět nové technologie, diverzifikovat zemědělství atd.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

4.2.3.4 Realizovat adaptační opatření vůči negativním dopadům změny klimatu také v rámci zemědělství, lesního hospodářství, biologické rozmanitosti, energetiky a průmyslu, ovzduší, zdraví obyvatel, urbanizované krajiny, dopravy a cestovního ruchu atd.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Proces přípravy všeobecně závazné protierozní vyhlášky a její uvedení v platnost.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Investiční podpora, dotace
Administrativně právní	Ochrana zemědělského půdního fondu, viz např. ustanovení § 4 a 5 zákona č. 334/1992 Sb. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	Nástroje územního plánování, např. územní studie krajiny Prostorové řešení ve fázi plánování záměru investora
Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální, a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci. Opatření je třeba formulovat konkrétněji – prostřednictvím jaké legislativy a její novely se má dosáhnout snížení erozního ohrožení půdy, jakým způsobem mají fungovat ekonomické nástroje (poplatky, pozitivní motivace – např. dotace pro tvorbu krajinných prvků atd.).

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Nástroj 1.3.2.N.2 Zachovat současný podíl lesů ve vlastnictví státu s preferencí přírodě bližších forem hospodaření při respektování konkurenceschopnosti a zabezpečit zvýšenou podporu mimoprodukčních funkcí lesů a více zohlednit tyto funkce při rozhodování

Věcný přehled plnění nástroje

Aktuální právní norma zaručuje zachování nejen lesních pozemků ve vlastnictví státu ve vyjmenovaných kategoriích ZCHÚ. Stát ručí občanům za existenci a trvale udržitelný rozvoj lesních ekosystémů jako základní a nenahraditelné složky životního prostředí. MŽP dlouhodobě podporuje zavádění přírodě bližších způsobů obhospodařování lesů do lesnické praxe především prostřednictvím dotačních programů (OPŽP, PPK, POPFK). MO zachovává současný podíl lesních pozemků a lesů zvláštního určení ve vlastnictví státu, kde v souladu se Zásadami státní lesnické politiky preferuje přírodě bližší formy hospodaření.

Byla zavedena dotační opatření na podporu mimoprodukčních funkcí lesů.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 289/1995 Sb. o lesích
- Usnesení vlády ČR ze dne 1. října 2008 č. 1221 o Národním lesnickém programu pro období do roku 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 21. listopadu 2012 č. 854 k Zásadám státní lesnické politiky
- Národní lesnický program pro období do roku 2013
- Zásady státní lesnické politiky

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- Regionální rozvojové agentury
- MŽP
- UHÚL
- výzkumné instituce a organizace
- univerzity

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Personální a institucionální kapacity		Dostatečné kapacity
Legislativa		Stávající legislativa podporuje implementaci přírodě bližších forem hospodaření.
Financování		Používání stanovištně vhodných dřevin je spojeno s vyšší nákladovostí. Finančně je nákladný odkup vhodných pozemků do vlastnictví státu.

Překážky implementace nástroje

Konzervatismus klasických lesníků, komplikované vlastnické vztahy, administrativně, personálně a časově náročné řešení vlastnictví pozemků.

Využívání zdrojů pouze dle požadavků trhu a komerční efektivity, vybírání druhu sortimentu dle odběratele.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Podpora adaptační schopnosti lesů, podpora mimoprodukčních funkcí lesa,
- Využití melioračních a zpevňujících dřevin pro zalesňování, budování lesních cest
- směny nebo získání pozemků do vlastnictví státu
- Obnova lesních porostů po kalamitách. Rekonstrukce porostů náhradních dřevin, Preventivní opatření v lesích,

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Rozšiřování státního lesního vlastnictví by se mělo stát základní investiční strategií.

Arondace a tvorba komplexů jak státních, tak soukromých lesů.

Synergické efekty

Opatření je synergicky podporováno implementací těchto opatření a nástrojů:

3.1.N.1.5 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny revizí a komplexně právní úpravou oblasti legislativně – ekonomických aj. nástrojů v oblasti ochrany přírody (náhrady škod, újmy, směna a výkup pozemků, nápravná opatření aj.);

3.1.4.2 Realizovat legislativně administrativní i finanční podporu pro rozvoj a plošné rozšíření trvale udržitelných způsobů zemědělského, rybářského a lesnického hospodaření;

3.1.4.3 Zvýšit diferenciaci způsobů hospodaření na zemědělském půdním fondu (ZPF) a zlepšit druhovou a prostorovou skladbu lesů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zajištění financování opatření PRV každoročně až do roku 2020.

Digitalizovat meziresortní záznamy o pozemcích vhodných ke směně/ prodeji. Při hospodaření upřednostňovat stanovištně vhodné dřeviny.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Dotační opatření PRV
Administrativně právní	OPRL, PLO, lesní zákon
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Projekty pro jednotlivé období, OPRL, PLO
Informační	Vzdělávání, školení
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Podpora mimoprodukčních funkcí lesa.

- Přijetí nového lesního zákona, případně novelizace aktuálně platného zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.
- Úprava a doplnění vyhlášky č. 298/2018 Sb. o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů ve smyslu výrazného zvýšení podílu tzv. melioračních a zpevňujících dřevin pro jednotlivá stanoviště.
- Při obnově lesů citlivě pracovat s geograficky nepůvodními druhy dřevin, a to jak v rámci MZD i cílových dřevin, a to na základě jejich vhodnosti v rámci daného stanoviště a postupující změny klimatu a jejich šířením v nepůvodním areálu.
- Vypustit smrk ze skupiny dřevin základních cílových na stanovištích nižších středních poloh, které jsou ohrožené plošnými rozpady nebo kde již k tomu dochází, upravit obmýtlí a obnovní doby tak aby reflektovaly aktuální potřeby praxe lesního hospodaření daných stanovišť a cílů managementu.

Environmentální priority a cíle lesnické politiky mohou být lépe zajišťovány ve státních lesích přímým vlivem zakladatele, a to bez potřeb náhrad. Např. oblasti lesů poškozené emisní zátěží vyžadují a budou vyžadovat nadále zvýšenou péči. Náklady na obnovu a výchovu těchto lesů by byly pro jiného vlastníka než stát neúnosné. Stát jako hospodář má navíc možnost přelévat finanční prostředky z více produktivních oblastí do oblastí problematičtějších, což by u menších vlastníků lesa nemuselo být možné.

Vlastnění lesů soukromými subjekty je opodstatněné v oblastech, kde dlouhodobý zájem společnosti o mimoprodukční funkce lesa převládá nad zájmy skupin či jednotlivců. Tento aspekt je nezbytné zohlednit v hodnocení hospodářského výsledku.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Nástroj 1.3.2.N.3 Zajistit ve zvláště chráněných územích a u vybraných zvláště chráněných druhů v co nejvyšší míře státní vlastnictví pozemků dle stanovených priorit ochrany přírody z důvodu snížení finančních nákladů na újmu a z důvodu sjednocení péče a managementu.

Věcný přehled plnění nástroje

Existence a ochrana ZCHÚ a ochrana vybraných zvláště chráněných druhů je veřejným zájmem, proto je vhodné, aby stát měl pozemky, kde se ochrana provádí, ve svém vlastnictví. Aktuální právní úprava zaručuje zachování pozemků ve vlastnictví státu v ZCHÚ. Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny nelze zcizit lesy, lesní půdní fond, vodní toky, vodní plochy a nezastavěné pozemky na území NPR a NPP ve vlastnictví státu. Jedinou výjimkou mohou být změny vlastnického práva na základě předpisů o majetkové restituci.

Nezastavěné pozemky na území PR a PP, lze dle zákona o ochraně přírody a krajiny zcizit jen se souhlasem MŽP. MŽP dlouhodobě zastává názor, že z pohledu ochrany přírody a krajiny je jednoznačně vhodnější státní vlastnictví, a proto souhlasy ke zcizení pozemků v příslušných kategoriích dává jen výjimečně a vždy s prioritním ohledem na zájmy ochrany přírody a krajiny. I v těchto případech může být jedinou výjimkou změna vlastnického práva na základě předpisů o majetkové restituci.

Na území NP nelze dle zákona o ochraně přírody a krajiny zcizit pozemky, které jsou ve vlastnictví státu. Jedinou výjimkou mohou být směny pozemků odůvodněné zájmy ochrany přírody.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- AOPK ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, nejsou však dostatečné
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Financování		Opatření je finančně zajištěno, prostředky jsou však omezené. Běžící Program na podporu výkupu pozemků ve zvláště chráněných územích, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích.

Překážky implementace nástroje

Nedostatečné personální kapacity, omezené prostředky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Realizované výkupy pozemků v rámci Programu na podporu výkupu pozemků ve zvláště chráněných územích, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Propojení investorů a samosprávy ve fázi záměru, investiční pobídky.

Synergické efekty

Opatření je synergicky podporováno implementací těchto opatření a nástrojů:

3.1.N.1.5 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny zejména revizí a komplexně právní úpravou oblasti legislativně – ekonomických aj. nástrojů v oblasti ochrany přírody (náhrady škod, újmy, směna a výkup pozemků, nápravná opatření aj.)

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Novelizace zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (konkrétně zacíleno na § 58). Další Navyšování rozlohy pozemků ve vlastnictví státu v ZCHÚ.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Investiční podpora, dotace
Administrativně právní	Zákon č. 114/1992 Sb. Ochrana zemědělského půdního fondu
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	
Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy
Dobrovolné	-

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Doporučení pro aktualizaci SPŽP a závěrečné vyhodnocení

Opatření je plněno částečně, problematické jsou nedostatečné personální a institucionální kapacity pro jeho implementaci.

Nástroj 1.3.2.N.4 Posílit vymahatelnost odpovědnosti vlastníků pozemků za plnění povinností plynoucích ze složkových právních předpisů

Věcný přehled plnění nástroje

Od 1. 6. 2016 platí vyhláška č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu.

Předmětem této vyhlášky je ochrana kvality zemědělské půdy, a to stanovením preventivních hodnot obsahů rizikových prvků a rizikových látek a indikačních hodnot obsahů rizikových prvků a rizikových látek v zemědělské půdě.

Dosavadní právní úprava neodpovídala současným znalostem vědy v oblasti posuzování kvality a degradace půdy. Ve vyhlášce stanovené preventivní a indikační hodnoty obsahů rizikových prvků a rizikových látek v půdách nyní stanoví správně mezní úroveň kontaminace půdy, a tak poskytují správná kritéria pro výkon státní správy v souvislosti s ochranou životního prostředí.

Kontrola dodržování limitů a ukládání sankcí za překročení je v působnosti České inspekce životního prostředí.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1
- Zákon č. 41/2015 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu
- Vyhláška č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- MZe
- MŽP

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, nejsou však dostatečné
Legislativa		Legislativa je v přípravě, příprava protierozní vyhlášky
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta a nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Historické přerušení zodpovědného vztahu k vlastnictví půdy

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Neprobíhají

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Upravit výši sankcí za neplnění povinností.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v aplikaci účinné legislativy a uplatňování sankcí, které z porušení legislativy vyplývají.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Investiční podpora, dotace
Administrativně právní	Územní plánování, viz ustanovení § 53 odst. 5 písm. f) a § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb. Ochrana zemědělského půdního fondu, viz např. ustanovení § 4 a 5 zákona č. 334/1992 Sb. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění
Sankční	Sankce obsažená a uváděná v pravidlech pro žadatele.
Koncepční (plánovací)	Nástroje územního plánování, zejména územní plán Prostorové řešení ve fázi plánování záměru investora

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.2	Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

	Plán k využití nemovité infrastruktury
Informační	Webová metodická aplikace Limity využití půdy
Dobrovolné	-

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Nástroj je velmi široce a nekonkrétně formulován. Doporučujeme se zaměřit na konkrétní způsob vymahatelnosti plnění legislativy od vlastníků pozemků, např. pokud jde o stanovení výše sankcí a pravidel pro jejich udělení. Vymahatelnost práva zvýší kvalitní inspekční činnost a účinné udělování sankcí.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

SMART vlastnosti specifického cíle

Specifický cíl 1.3.3 je velmi široce formulován, vlastnost specifičnosti tak splňuje jen zčásti. Obtížná je rovněž jeho měřitelnost. Měřitelná je jen úroveň chemické kontaminace, nikoliv fyzikální degradace půdy. Kritérium přiměřenosti je zcela plněno, zhoršování kvality půdní složky životního prostředí má vliv i na další složky, zejména na kvalitu vody a na zachování biodiverzity. Pokrytí zdroji je nutné hodnotit na úrovni opatření, časový rámec není vůbec specifikován, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti SPŽP, tj. do roku 2020.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	
M (Měřitelnost)	
A (Přiměřenost, vhodnost)	
R (Pokrytí zdroji)	
T (Časové vymezení)	

Interakce¹⁷ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Realizace cíle 1.3.3 podporuje plnění cílů v oblasti antropogenních rizik (cíle 4.1.1), ochrany přírody a krajiny (prioritní oblast 3) a ochrany vodní složky životního prostředí (cíle 1.1.1). K plnění cíle přispívá naplňování cílů v oblasti odpadového hospodářství, zejména cíle 1.2.1. k omezení skládkování odpadu, cíle k omezení negativních důsledků hornické činnosti a cíle zaměřené na sanaci kontaminovaných míst (4.2.4). Jediné a pouze nevýrazné protichůdné působení bylo identifikováno u cílů k růstu využívání OZE (2.3.1 a 2.3.2).

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.3.3 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	+	0	X	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	+	+	0	0	+	0	+	+	0	0	+
Je ovlivňován	+	+	+	+	+	+	X	+	0	0	0	0	-	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+	+	0	+	+	0	0	+

¹⁷ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Kontaminace půdy má vliv na stav povrchových a podzemních vod, omezením kontaminace se kvalita vod zlepší.
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální kontaminaci půdy.
1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	Odstranění zátěží z hornické činnosti sníží kontaminaci a degradaci půdy.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Odstranění antropogenních tlaků na půdu zvýší ekologickou stabilitu krajiny.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Degradace půdy je jedním z antropogenních rizik pro životní prostředí, cíle působí synergicky.
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Sanací kontaminovaných míst se sníží degradace půdy způsobená starou ekologickou zátěží.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Růst využívání OZE způsobuje tlaky na změnu využití zemědělské půdy, pěstování zemědělských plodin k výrobě biopaliv je náročné na použití agrochemikálií a způsobuje kontaminaci půdy a vody.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Zákon o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., v aktuálním znění
- Vyhláška č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití kalů na ZPF, Vyhláška č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na ZPF

Míra naplňování specifického cíle

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Plněno průběžně

Specifický cíl je plněn, k omezení znečištění dochází, přesnější a objektivnější vyhodnocení však komplikuje formulace cíle ve většině aspektů neplní SMART požadavky.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.3.2	Aplikace kalů z čistíren odpadních vod na zemědělskou půdu			Není dostupné
1.3.3	Spotřeba minerálních hnojiv a přípravků na ochranu rostlin			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, neboť antropogenní tlaky na půdu jsou v některých lokalitách extrémní. Z tohoto důvodu je třeba věnovat zvýšenou pozornost problematice omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou právě lidskou činností.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 6,4 mld. Kč. Jednalo se především o aktivity a opatření zaměřená na ochranu půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím a dekontaminaci půd a čištění podzemní vody (celkem za 6,2 mld. Kč). V rámci monitoringu půdy a podzemní vody pak bylo vynaloženo dalších 236 mil. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 1,3 mld. Kč, z toho na ochranu a dekontaminaci půdy podzemní vody cca 1,2 mld. Kč a na monitoring 120 mil. Kč.¹⁸ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020¹⁹:**
 - o prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.4 (dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na analýzy rizik, sanační práce a inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM) bylo schváleno přes 100 projektů v celkové výši 3,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,7 mld. Kč), proplaceno bylo 337 mil. Kč

¹⁸ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

¹⁹ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- specifický cíl 3.3 (rekultivace starých skládek technicky nezabezpečených, které byly provozovány před účinností zákona č. 238/1991 Sb. nebo nejpozději v termínu a způsobem dle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 238/1991 Sb.); v rámci konkrétních opatření bylo schváleno 17 projektů v celkové výši 370 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 315 mil. Kč), proplaceno byla cca 113 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní osa 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)
 - oblast podpory 4.2 (odstraňování starých ekologických zátěží); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 180 projektů v celkové výši 6,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,2 mld. Kč
 - prioritní osa 5, resp. oblast podpory 5.1 (omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 170 projektů v celkové výši 2,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,5 mld. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**
 - prioritní osa 2 (rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků)
 - specifický cíl 2.3 (zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání – program Nemovitosti); na konkrétní opatření zaměřená i na podporu rekonstrukcí technicky nevyhovujících objektů nebo objektů typu brownfield na podnikatelský objekt je pro malé a střední podniky do roku 2020 alokováno 3,9 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
 - v rámci AEKO (opatření M10) a ekologického zemědělství (opatření M11) bylo na šetrné využití a prevenci kontaminace zemědělské půdy vyplaceno cca 17,5 mld. Kč (integrována produkce, travní porosty, zatravňování orné půdy a drah soustředěného odtoku, pěstování meziplovin, biopásy, ekologické zemědělství)
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
 - výměra půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - redukce vstupů dusíkatých hnojiv cca 92 tis. tun dusíku za celé období
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality vody (1 170 635 ha)
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality půdy (1 485 844 ha)

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v oblasti prevence, resp. odstraňování kontaminace půdy byly v rámci prioritní oblasti 3 (odpady, staré zátěže, environmentální rizika (podporované aktivity 3.3.A–F)) v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží nebo odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí; v rámci těchto výzev bylo podpořeno 10 projektů za více než 90 mil. Kč
- národní programy administrované MŽP:
 - podpora projektů identifikace, dokumentace a vyhodnocení geochemických a fyzikálně-chemických anomálií v horninovém prostředí – celková alokace cca 415 mil. Kč
- programy administrované TA ČR:
 - programy Centra kompetence, Beta(2), Epsilon, Zéta – v oblasti podpory vývoje nových postupů dekontaminací podpořeno do roku 2018 cca 30 projektů s celkovou výší podpory téměř 600 mil. Kč
- programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz bod PRV 2014–2020 výše
 - program Demonstrační farmy – od roku 2017 podpořeno celkem 11 farem za více než 6 mil. Kč
- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (2017–2023); na řešení problémů brownfieldů a hospodářského oživení znevýhodněných regionů (strukturálně postižené kraje: Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hospodářsky problémové regiony) byly alokovány 2 mld. Kč (v rámci 2 výzev v letech 2017–2018 schváleno 8 projektů s celkovými způsobilými výdaji cca 165 mil. Kč a požadovanou dotací cca 130 mil. Kč)
- programy administrované MMR:
 - program Podpora revitalizace území, podprogram Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – v rámci demolice chátrajících budov bylo v letech 2016–2017 podpořeno 65 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč dotace ze státního rozpočtu); v roce 2018 nově spuštěn podprogram Regenerace brownfields v intravilánu obcí pro nepodnikatelské využití – v roce 2018 v rámci 2 výzev alokováno cca 400 mil. Kč

Zvláštním mimorozpočtovým zdrojem určeným mimo jiné i k dekontaminaci dotčených území jsou prostředky zaniklého FNM ČR, které jsou spravovány MF ČR v rámci zvláštních účtů privatizace. Tyto výdaje konkrétně směřují k odstranění starých ekologických škod vzniklých před privatizací a způsobených dosavadní činností podniků, resp. na nápravu ekologických škod způsobených těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Celkově bylo za tímto účelem v letech 2000–2017 vynaloženo cca 94 mld. Kč. Příkladem uvedených výdajů jsou finanční prostředky určené na odstraňování následků po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, dále prostředky pro kraje Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a Karlovarský určené na odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních společností v souvislosti s restrukturalizací hutnictví a na revitalizaci dotčených území.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Kubatura demolované kontaminované stavby	m ³	30 534,0	28 292,0
Kubatura odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	67 379,9	74 863,5
Kubatura vytěženého kontaminovaného materiálu	m ³	124 897,4	113 811,9
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu a demolované stavby	m ³	222 811,3	216 967,4
Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	m ²	1 798 636,8	1 737 675,9
Plocha rekultivovaných starých skládek	m ²	1 087 215,3	1 080 162,4
Počet rekultivovaných starých skládek	počet	4,0	4,0
Počet odstraněných nepovolených skládek v ZCHÚ	počet	9,0	9,0
Počet nově inventarizovaných lokalit se starou ekologickou zátěží	počet	3 502,0	3 502,0
Počet zpracovaných analýz rizik	počet	154,0	154,0
Následky hornické činnosti – celkový počet realizovaných opatření	počet	5,0	5,0

OPŽP 2014–2020

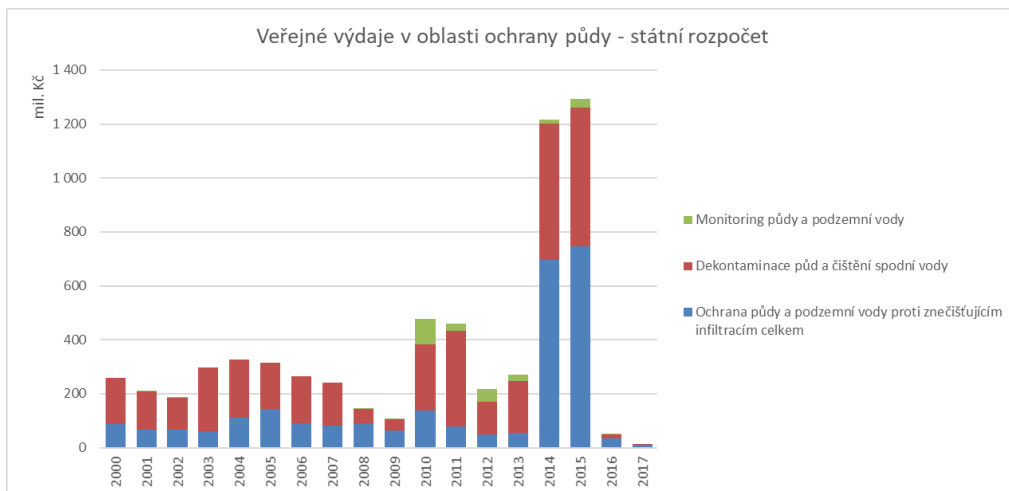
Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 189,4	184 164,7
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0
Vybudovaná nebo rekonstruovaná zařízení (environmentální rizika)	Zařízení	6,0	8,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

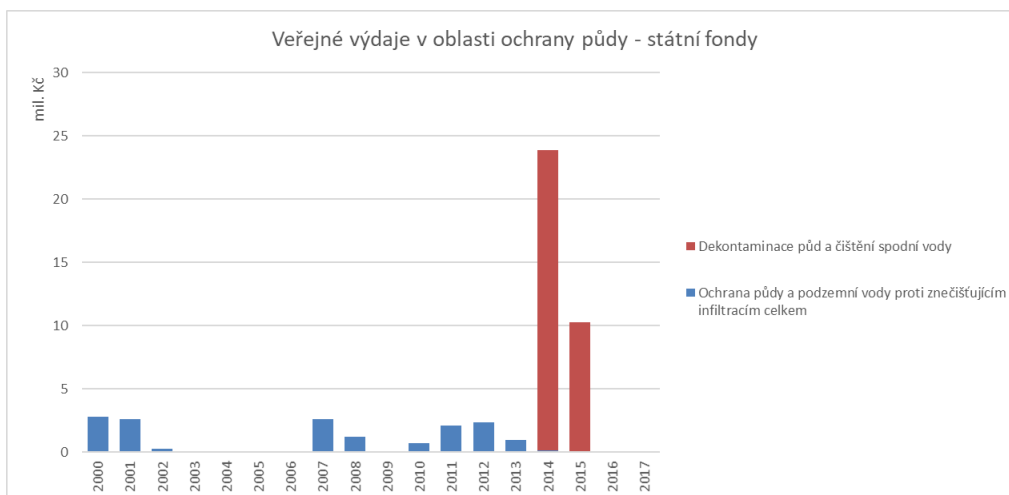
Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím látkám	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 059	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		170 926	170 808	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
Monitoring půdy a podzemní vody		0	0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	32 426	1 066	0	235 671
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		257 929	315 772	476 997	460 761	216 624	269 851	1 214 863	1 293 254	49 885	12 474	6 344 689
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím látkám	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		0	0	0	0	0	0	23 756	10 274	0	0	34 031
CELKEM STÁTNÍ FONDY		2 794	0	732	2 095	2 331	928	23 865	10 274	0	0	49 710
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím látkám	Územní rozpočty obcí a krajů	21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 699	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
Monitoring půdy a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		60 971	99 790	103 003	101 567	53 631	35 162	30 428	95 323	66 405	70 714	1 295 846

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

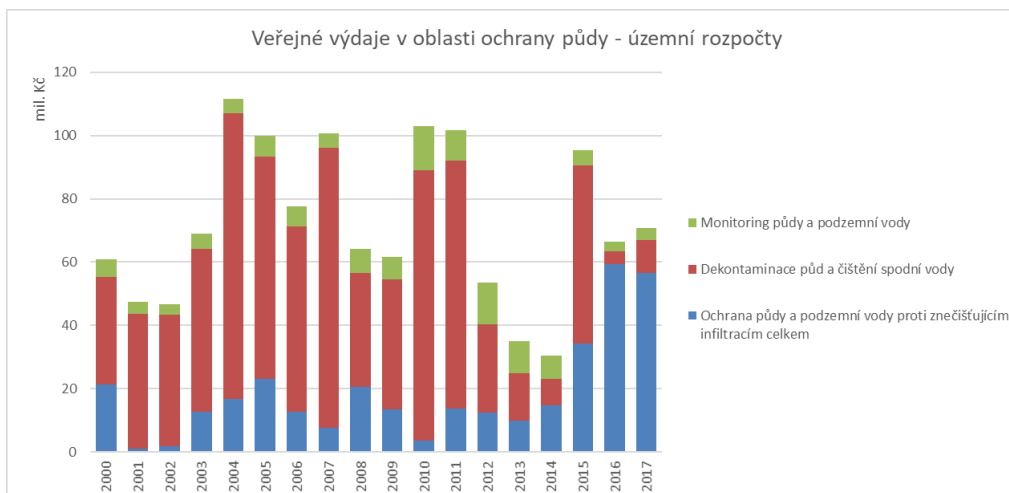
Výdaje státního rozpočtu v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.3.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl dle principů SMART
- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální, a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Opatření 1.3.3.1 Zvýšit účinnost kontroly a regulace v oblasti ochrany půdy

Věcný přehled plnění opatření

Novelou NV č. 48/2017 dochází k navýšení plochy ochrany půdy před erozí z 10,57 % na 25 %.

V rámci MZe běží dotační program Demonstrační farmy, jehož cílem je sdílení zkušeností, jak skloubit efektivní, ziskovou výrobu s ochranou půdy a krajiny. V roce 2017 bylo z tohoto dotačního programu podpořeno 7 demonstračních farem, v roce 2018 se jejich počet rozšířil na 11 farem (z toho 6 je pokračujících z roku 2017) V dotačním programu jsou v roce 2018 zařazené dvě farmy orientované na ekologické zemědělství.

Podpůrné metodické materiály: MZe pro zemědělce připravilo podpůrný metodický nástroj Protierozní kalkulačka. Je to internetová aplikace pro podporu rozhodování v oblasti protierozní ochrany půdy. Aplikace poskytuje uživatelům informace o míře erozní ohroženosti hodnocených lokalit (DPB v rámci LPIS, erozní parcely či libovolné erozně uzavřené celky), poskytuje informace o ochranném účinku modelových osevních postupů s možností vytvářet a hodnotit vlastní osevní postupy, po aplikaci osevního postupu na lokalitu vyhodnocuje potřebu přijmout konkrétní doplňující protierozní opatření a vyhodnocuje jeho účinnost, vyhodnocuje dopad balance organické hmoty na erodovatelnost půdy. V roce 2017 byla rozšířena o řadu užitečných funkcionalit. V rámci Protierozní kalkulačky byl vytvořen modul Optimalizace velikosti a rozměrových parametrů dílů půdních bloků. Aplikace je dostupná na adrese <https://kalkulacka.vumop.cz>.

Pro potřebu zemědělců, odborné veřejnost a studentů zajistilo Ministerstvo zemědělství Kalkulačku vláhové potřeby osevního postupu, která je k dispozici na adrese:

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

<https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/>. Na stejné adrese jsou k dispozici kolektivem odborníků VÚRV ve formě dokumentu zpracovaná Praktická doporučení pro hospodaření s půdní vláhou. Tento samostatný modul aplikace Protierozní kalkulačka slouží k určení vláhové potřeby a závlahového množství vody pro zemědělské plodiny a zadaný osevní postup. Modul využívá funkcionalit Protierozní kalkulačky, jako jsou například agrotechnické termíny, výběr agrotechniky, protierozní a půdoochranná opatření, a další. Zemědělec si s pomocí nástroje optimalizuje osevní postupy vzhledem k jejich vláhové potřebě, a to zejména v období suchých period a nedostatku vody. Nástroj je možné využít například i pro nastavení dotační politiky v oblasti sucha v souvislosti s plněním Usnesení vlády ČR č. 620 ze dne 29. 7. 2015.

Optimalizovaný Monitoring eroze.

Základní principy:

Jsou sledovány erozní události, které jsou evidovány v rámci webové aplikace „Monitoringu eroze zemědělské půdy“ - <http://me.vumop.cz>. K datu 19. 9. 2018 je evidováno celkem 1172 erozních událostí, v letošním roce to je zatím 231 událostí). Dojde-li k opakované erozní události, nebo události, která způsobila vážné ohrožení intravilánu měst a obcí, komunikací, útvarů povrchových vod, dalšího majetku fyzických a právnických osob, zemědělského půdního fondu jsou tyto plochy přeřazeny do přísnějšího režimu hospodaření. Z loňského roku bylo přeřazeno cca 370 ha.

Komplexní pozemkové úpravy

Ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5% plochy ZPF je rozpracováno.

Ke konci roku 2017 bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření. Realizováno bylo celkem 3 207 km cest.

Zábory zemědělské půdy

Zastavování půdy (soil sealing), spojené s nekontrolovatelným rozšiřováním sídel, je patrně nejvýznamnějším degradačním procesem, protože při něm dochází ke zničení všech ekologických a produkčních funkcí půdy. Zábor půdy pro satelitní výstavbu a výstavbu hal a skladů se rozvíjí převážně v blízkosti velkých měst a podél dopravních tepen, kde probíhá výstavba především na zemědělské půdě. Vzhledem k poloze ČR uprostřed Evropy je zde vysoký potenciál pro výstavbu tranzitních center a skladů.

Z legislativního hlediska řeší zábory půdy Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s problematikou záborů zemědělské půdy nechalo MZE ve spolupráci s VÚMOP, v.v.i. vyvinout webovou aplikaci Limity využití půdy, která si klade za cíl podpořit zachování nejvyšší kvality zemědělské půdy pro zemědělskou produkci. Aplikace je volně dostupná na adrese <http://limitypudy.vumop.cz> a s touto aplikací mohou pracovat obce, potenciální investoři, odborné útvary státní správy a další. Pomůže jim vybrat lokalitu pro konkrétní výstavbu a zároveň přitom ochránit nejcennější půdu. Nabízí totiž možnosti s nejmenším dopadem na životní prostředí. V aplikaci zájemci najdou i kompletní databázi nevyužívaných území (tzv. zemědělské brownfieldy), která jsou pozůstatkem po zaniklých zemědělských družstvech a lze je například využít pro menší výroby.

V zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF byly novelou č. 41/2015 Sb., platnou od 1. 4. 2015, posíleny prvky kvalitativní ochrany půdy (ochrana před poškozováním půdní úrodnosti a dalších funkcí půdy degradačními procesy, zejména erozí a kontaminací). Pro účinnější řešení případů podezření na znečištění půd rizikovými látkami (tj. prevence a včasné řešení případů prokázaného znečištění půdy)

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

byla stanovena nová kompetence pro ČIŽP. Přesněji byly definovány skutkové podstaty přestupků na úseku ochrany ZPF. V této oblasti nedošlo během roku 2018 ke změně.

Z hlediska ochrany zemědělské půdy před vodní erozí byla připravena prováděcí vyhláška, která řeší vyhodnocování míry erozního ohrožení. Podoba vyhlášky je v současné době projednávána po mezirezortním připomínkovém řízení mezi rezorty MŽP a MZe.

V rámci projektu „Stanovení systému ochrany zemědělské půdy před biologickým a chemickým znečištěním sedimenty“ byl vytvořen na základě podpory z programu Beta (poskytovatel dotace: TA ČR) „Metodický pokyn k využití sedimentů z vodních toků, vodních nádrží (vodních děl) na zemědělském půdním fondu“. Metodický pokyn je souborem praktických postupů a informací, které slouží k nastavení jednotné praxe v rámci zkoumání kvality sedimentů z vodních toků, nádrží /děl a z mezideponií za účelem jejich použití v souladu s vyhláškou č. 257/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (vyhláška o používání sedimentů na zemědělské půdě).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- SZIF
- ČIŽP
- ÚKZÚZ
- VÚMOP
- SPÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Nedostatečné personální kapacity kontrolních orgánů SZIF.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, resp. je v přípravě. Vyhláška č. 13/1994 novelizována, Novelizované NV č. 48/2017 Protierozní vyhláška v přípravě.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Na zajištění monitoringu obsahu organické hmoty v půdě bude třeba výrazných prostředků materiálových. Jedná se o prioritní opatření, které by mělo být zajištěno kofinancováním ze všech potenciálních zdrojů.

Překážky implementace opatření

Slabá mezirezortní koordinace.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Viz Věcný přehled plnění opatření (např.: Stanovení systému ochrany zemědělské půdy před biologickým a chemickým znečištěním sedimenty)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 a Implementačního plánu Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030.

Aktualizace vyhlášky MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu. Vyhláška, kterou se stanoví postupy při předávání údajů do evidence informací o kvalitě zemědělské půdy, způsob zhodnocení informací, podrobnosti o správě evidence informací o kvalitě zemědělské půdy a o údajích zasílaných a vedených v evidenci odněti zemědělské půdy

Kontinuální kontrolní činnost ČIŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů Vyhláška MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu NV č. 48/2017
Sankční	nespecifikováno

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Koncepční (plánovací)	Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 Implementační plán Strategie resortu ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, MZe a jejich resortních organizací
Informační	Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní částečně, byly identifikovány zásadní problémy v personálním kritériu (zejména nedostatečné personální kapacity kontrolních orgánů SZIF) a částečně i ve finančním kritériu (na zajištění monitoringu obsahu organické hmoty v půdě bude třeba výrazných prostředků materiálových i lidských). Překážkou plnění tohoto opatření je rovněž slabá mezirezortní koordinace. Doporučuje se zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění a zajistit lepší mezirezortní koordinaci.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Opatření 1.3.3.2 Uplatnit v praxi nové limity rizikových látek v půdách

Věcný přehled plnění opatření

Hotová kompletní databáze zemědělských brownfieldů. Těchto zemědělských brownfieldů je v současné době v projektu vedeno 3 620, z nichž 1 925 je s prioritní potřebou regenerace.

- Vytvořena komplexní webová aplikace Limity půdy
- Probíhá digitalizace Komplexního průzkumu půd
- Naplňování datové sady „Půda“ v rámci INSPIRE

MZe je gestorem plnění požadavků INSPIRE pro téma z Přílohy III – Půda. Data o zemědělské půdě budou naplněna výsledky projektu „Digitalizace KPP“. Lesní půda bude charakterizována na základě dat Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

- Vyvinuta aplikace kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu
- S účinností od 1. 1. 2017 byl optimalizován Monitoring eroze
- S účinností od 1. 1. 2019 je navýšena plošná ochrana půdy před erozí z 10,5 % na 25%.
- Dotační program Demonstrační farmy, jehož cílem je sdílení zkušeností, jak skloubit efektivní, ziskovou výrobu s ochranou půdy a krajiny. V roce 2017 bylo z tohoto dotačního programu podpořeno 7 demonstračních farem, v roce 2018 se jejich počet rozšířil na 11 farem (z toho 6 je pokračujících z roku 2017) V dotačním programu jsou v roce 2018 zařazené dvě farmy orientované na ekologické zemědělství.

Podpůrné metodické materiály

MZe pro zemědělce připravilo podpůrný metodický nástroj Protierozní kalkulačka. Je to internetová aplikace pro podporu rozhodování v oblasti protierozní ochrany půdy. Aplikace poskytuje uživatelům informace o míře erozní ohroženosti hodnocených lokalit (DPB v rámci LPIS, erozní parcely či libovolné erozně uzavřené celky), poskytuje informace o ochranném účinku modelových osevních postupů s možností vytvářet a hodnotit vlastní osevní postupy, po aplikaci osevního postupu na lokalitu vyhodnocuje potřebu přijmout konkrétní doplňující protierozní opatření a vyhodnocuje jeho účinnost, vyhodnocuje dopad balance organické hmoty na erodovatelnost půdy. V roce 2017 byla rozšířena o řadu užitečných funkcionalit. V rámci Protierozní kalkulačky byl vytvořen modul Optimalizace velikosti a rozměrových parametrů dílů půdních bloků. Aplikace je dostupná na adrese <https://kalkulacka.vumop.cz>.

Pro potřebu zemědělců, odborné veřejnosti a studentů zajistilo Ministerstvo zemědělství Kalkulačku vláhové potřeby osevního postupu, která je k dispozici na adrese: <https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/>. Na stejné adrese jsou k dispozici kolektivem odborníků VÚRV ve formě dokumentu zpracovaná Praktická doporučení pro hospodaření s půdní vláhou. Tento samostatný modul aplikace Protierozní kalkulačka slouží k určení vláhové potřeby a závlahového množství vody pro zemědělské plodiny a zadaný osevní postup. Modul využívá funkcionalit Protierozní kalkulačky, jako jsou například agrotechnické termíny, výběr agrotechniky, protierozní a půdoochranná opatření, a další. Zemědělec si s pomocí nástroje optimalizuje osevní postupy vzhledem k jejich vláhové potřebě, a to zejména v období suchých period a nedostatku vody. Nástroj je možné využít například i pro nastavení dotační politiky v oblasti sucha v souvislosti s plněním Usnesení vlády ČR č. 620 ze dne 29. 7. 2015.

- Optimalizovaný Monitoring eroze.

Základní principy:

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- Jsou sledovány erozní události, které jsou evidovány v rámci webové aplikace „Monitoringu eroze zemědělské půdy“ - <http://me.vumop.cz>. K datu 19. 9. 2018 je evidováno celkem 1172 erozních událostí, v letošním roce to je zatím 231 událostí). Dojde-li k opakované erozní události, nebo události, která způsobila vážné ohrožení intravilánu měst a obcí, komunikací, útvarů povrchových vod, dalšího majetku fyzických a právnických osob, zemědělského půdního fondu jsou tyto plochy přerazeny do přísnějšího režimu hospodaření. Z loňského roku bylo přerazeno cca 370 ha.

- Komplexní pozemkové úpravy

Ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5% plochy ZPF je rozpracováno.

Ke konci roku 2017 bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření. Realizováno bylo celkem 3 207 km cest.

- Zábory zemědělské půdy

Zastavování půdy (soil sealing), spojené s nekontrolovatelným rozšiřováním sídel, je patrně nejvýznamnějším degradačním procesem, protože při něm dochází ke zničení všech ekologických a produkčních funkcí půdy. Zábor půdy pro satelitní výstavbu a výstavbu hal a skladů se rozvíjí převážně v blízkosti velkých měst a podél dopravních tepen, kde probíhá výstavba především na zemědělské půdě. Vzhledem k poloze ČR uprostřed Evropy je zde vysoký potenciál pro výstavbu tranzitních center a skladišť.

Z legislativního hlediska řeší zábory půdy Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s problematikou záborů zemědělské půdy nechalo MZE ve spolupráci s VÚMOP, v.v.i. vyvinout webovou aplikaci Limity využití půdy, která si klade za cíl podpořit zachování nejkvalitnější zemědělské půdy pro zemědělskou produkci. Aplikace je volně dostupná na internetu na adrese <http://limitypudy.vumop.cz> a s touto aplikací mohou pracovat obce, potenciální investoři, odborné útvary státní správy a další. Pomůže jim vybrat lokalitu pro konkrétní výstavbu a zároveň přitom ochránit nejcennější půdu. Nabízí totiž možnosti s nejmenším dopadem na životní prostředí. V aplikaci zájemci najdou i kompletní databázi nevyužívaných území (tzv. zemědělské brownfieldy), která jsou pozůstatkem po zaniklých zemědělských družstvech a lze je například využít pro menší výroby.

- Uplatňování nových limitů v praxi

– jsou prováděny pravidelné kontroly všech výsledků analýz půd, při překročení indikačních hodnot metodou AR (lučavka královská) se provádí analýzy v 2M NH₄NO₃ – dle požadavků vyhl. Č. 153/2016; při překročení indikačních hodnot (dosud nezjištěno) informujeme ČIŽP a provádíme kontrolu krmiv
Probíhá naplňování ustanovení §3 odst. 1 písm. a), §3 odst. 2 a § 3 odst. 3 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- SZIF
- ČIŽP
- VÚMOP
- VÚRV

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Nedostatečné personální kapacity kontrolních orgánů SZIF.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, resp. je v přípravě. Vyhláška č. 13/1994 novelizována, Novelizované NV č. 48/2017.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Jedná se o prioritní opatření, které by mělo být zajištěno kofinancováním ze všech potenciálních zdrojů.

Překážky implementace opatření

Slabá mezirezortní koordinace.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- např.: Databáze zemědělských brownfieldů, Digitalizace KPP

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvezeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Aktualizace vyhlášky MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů Vyhláška MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu NV č. 48/2017
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Strategie resortu ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 Implementační plán Strategie resortu ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, MZe a jejich resortních organizací
Informační	Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, byly však identifikovány zásadní problémy v personálním kritériu (zejména nedostatečné personální kapacity kontrolních orgánů SZIF) a částečně i ve finančním kritériu (vzhledem k prioritě tohoto opatření bude třeba výrazných prostředků materiálových i lidských). Překážkou plnění tohoto opatření je rovněž slabá mezirezortní koordinace. Doporučuje se zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění a zajistit lepší mezirezortní koordinaci. Kontrola půdy z hlediska obsahů rizikových látek je zcela v gesci MŽP, resp. ČIŽP, která disponuje jak personálními, tak finančními zdroji. V §13 zákona č. 334/1992 Sb. není MZe, ani jiná organizace ze sektoru zemědělství zmíněna. Až v §17b jsou uvedeny dvě povinnosti pro ÚKZÚZ (předávání informací o kvalitě zemědělské půdy do evidence – do LPIS; a předávání informací ČIŽP).

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Opatření 1.3.3.3 Podporovat vývoj nových postupů dekontaminací

Věcný přehled plnění opatření

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programů CK, EPSILON a ZÉTA. V programu CK a EPSILON bylo v této problematice podpořeno celkem 22 projektů – konkrétní čísla projektů jsou uvedena v evaluaci SPŽP z roku 2015 a 2017; v současné době probíhá vyhodnocení VS EPSILON 4. V programu ZÉTA bylo podpořeno šest projektů, které se aktuálně řeší.

TA ČR umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu BETA2. MŽP uplatnilo podporu této konkrétní oblasti do svých výzkumných potřeb v rámci programu BETA2, které se připravují k realizaci.

Předpokládaná celková výše nákladů prozatím podpořených projektů činí 864 mil. Kč s výší podpory cca 597 mil. Kč.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TAČR
- ÚV VVI
- RVVI
- MZe
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Současná legislativa plně umožňuje implementaci tohoto opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Implementace opatření je finančně pokryta v rámci programů a prostředků TA ČR.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekty na téma – technologické postupy na odstraňování znečišťujících látek v povrchových vodách a tvorba nástrojů na identifikaci znečištění

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňující toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (konkr. programy TAČR).
Administrativně právní	Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů Vyhláška MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu NV č. 48/2017
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Strategie resortu ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 Implementační plán Strategie resortu ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Koordinace TAČR (podpora projektů VaV)
Informační	Webové stránky TA ČR (https://www.tacr.cz/index.php/cz/)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány žádné problémy v personálním, legislativním ani finančním kritériu. Doporučuje se však přeformulovat text opatření. Pokud má TA ČR být hlavním gestorem (spolugestorem), je třeba jeho úkol formulovat např. takto: "Vytvořit podmínky pro podporu výzkumu...." Pokud se jedná o vlastní podporu výzkumu v dané oblasti, má zde hlavní úlohu MŽP, které

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

identifikuje odpovídající výzkumné cíle pro přípravu veřejných zakázek v programu BETA2 nebo veřejných soutěží v dalších programech TA ČR (bez těchto návrhů nemůže TA ČR uvedená opatření realizovat). Dále se doporučuje blíže specifikovat prioritní témata v dané oblasti - současná opatření jsou definována velice široce a obecně.

Do budoucna se předpokládá pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňující toto opatření.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Opatření 1.3.3.4 Sanovat antropogenní anomálie rizikových látek v půdách, dnových sedimentech a horninovém prostředí, podzemních a povrchových vodách

Věcný přehled plnění opatření

Průběžné plnění formou projektů geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS).

V roce 2018 pokračovaly realizace projektů geologických prací zaměřených na identifikaci, dokumentaci a vyhodnocení zejména geochemických a fyzikálně-chemických anomálií v horninovém prostředí. Zkoumány byly vlivy antropogenní – důsledky historické těžby surovin, jejich zpracování a depozice a mobilita v důsledku exogenních přírodních procesů a dále zákonitosti přírodních projevů (radon) v závislosti na geologické stavbě.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Odpovídá vynaloženým prostředkům.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Finanční prostředky na geologické práce pro odbor geologie MŽP (OG MŽP) (1 663–2 000 tis. Kč). Ekonomické a sociální souvislosti inventarizace a analýz geofaktorů nebyly detailně analyzovány, kvalifikovaný odhad nákladů od r. 2012 je cca 9 mil. Kč. Řešené projekty týkající se tohoto tématu budou podpořeny částkou 414 576 tis. Kč, míra celkové podpory činí 66,3 % celkových nákladů

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

S vyššími finančními prostředky lze opatření řešit intenzivněji. Volné odborné kapacity existují zejména v privátní sféře.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Vymezení pozice a zhodnocení rizikovosti struskové depozice v NPP Rudické propadání (ČGS + AOPK)
- Zhodnocení rizik rybníčních usazenin v ponorných oblastech Moravského krasu (spolupr. AOPK)
- Prostorové variace radonu a dávkového příkonu na tektonických poruchách klastických sedimentů (flyš, pánve)
- Registr opuštěných úložných míst (OÚM) po historické těžbě nerostných surovin, etapová aktualizace webových stránek ČGS
- Aktualizace stavu nejvíce rizikových úložných míst těžebního odpadu (doplňkový průzkum)
- Měření metanu v místě zlikvidované těžební sondy Žukov Zu108
- Geologické mapy a vysvětlivky edice základního geologického mapování ČR 1:25 000
- Expertní a posudková činnost ČGS

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžné plnění formou projektů geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS).

Bude pokračovat systematické vyhledávání, ověřování a dokumentace vč. operativní dokumentace projevů antropogenních a přírodních anomálií, které ovlivňují přírodní podmínky nebo mají vliv na lidské aktivity.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	zákon č. 157/2009 Sb. , o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů pro naplnění Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2006/21/ES (o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES) zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby), zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky, zákon o odpadech (185/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů), zákon o vodách (254/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů),

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

	stavební zákon 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, horní zákon 44/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon o geologických pracích 62/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon o předcházení ekologické újmě (167/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů) apod.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Koordinace ČGS
Informační	Na webových stránkách České geologické služby (ČGS) v Katalogu geohazardů http://www.geology.cz/aplikace/geohazardy/ , v Registru rizikových úložných míst: http://mapy.geology.cz/rroum/ , archiv ČGS viz http://www.geology.cz/extranet/sluzby/aplikace/ Na webových stránkách MŽP – kompetence: http://www.mzp.cz/cz/kompetence Metodické pokyny: http://www.mzp.cz/cz/metodiky , databáze SEKM – Chyba! Odkaz není platný., http://www.mzp.cz/cz/system_evidence_mist , Pro podrobnější informaci o celkové činnosti: http://www.mzp.cz/cz/stare_ekologicke_zateze
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány žádné problémy v personálním, legislativním ani finančním kritériu. S předpokládanými vyššími finančními prostředky lze opatření řešit intenzivněji. Volné odborné kapacity existují zejména v privátní sféře.

Do budoucna se předpokládá průběžné plnění formou projektů geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS). Bude pokračovat systematické vyhledávání, ověřování a dokumentace vč. operativní dokumentace projevů antropogenních a přírodních anomálií, které ovlivňují přírodní podmínky nebo mají vliv na lidské aktivity.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Opatření 1.3.3.5 Připravit Národní program ochrany půdy a zahájit jeho realizaci

Věcný přehled plnění opatření

Hotová kompletní databáze zemědělských brownfieldů. Těchto zemědělských brownfieldů je v současné době v projektu vedeno 3620, z nichž 1925 je s prioritní potřebou regenerace.

- Vytvořena komplexní webová aplikace Limity půdy
- Probíhá digitalizace Komplexního průzkumu půd
- Naplňování datové sady „Půda“ v rámci INSPIRE

MZe je gestorem plnění požadavků INSPIRE pro téma z Přílohy III - Půda. Data o zemědělské půdě budou naplněna výsledky projektu „Digitalizace KPP“. Lesní půda bude charakterizována na základě dat Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

- Vyvinuta aplikace kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu
- S účinností od 1. 1. 2017 byl optimalizován Monitoring eroze
- S účinností od 1. 1. 2019 je navýšena plošná ochrana půdy před erozí z 10,5 % na 25 %.
- Dotační program Demonstrační farmy, jehož cílem je sdílení zkušeností, jak skloubit efektivní, ziskovou výrobu s ochranou půdy a krajiny. V roce 2017 bylo z tohoto dotačního programu podpořeno 7 demonstračních farem, v roce 2018 se jejich počet rozšířil na 11 farem (z toho 6 je pokračujících z roku 2017) V dotačním programu jsou v roce 2018 zařazené dvě farmy orientované na ekologické zemědělství. V roce 2017 se na 188 demonstračních akcích účastnilo 3500 koncových příjemců benefitů dotačního programu.

Podpůrné metodické materiály:

MZe pro zemědělce připravilo podpůrný metodický nástroj Protierozní kalkulačka. Je to internetová aplikace pro podporu rozhodování v oblasti protierozní ochrany půdy. Aplikace poskytuje uživatelům informace o míře erozní ohroženosti hodnocených lokalit (DPB v rámci LPIS, erozní parcely či libovolné erozně uzavřené celky), poskytuje informace o ochranném účinku modelových osevních postupů s možností vytvářet a hodnotit vlastní osevní postupy, po aplikaci osevního postupu na lokalitu vyhodnocuje potřebu přijmout konkrétní doplňující protierozní opatření a vyhodnocuje jeho účinnost, vyhodnocuje dopad bilance organické hmoty na erodovatelnost půdy. V roce 2017 byla rozšířena o řadu užitečných funkcionalit. V rámci Protierozní kalkulačky byl vytvořen modul Optimalizace velikosti a rozměrových parametrů dílů půdních bloků. Aplikace je dostupná na adrese <https://kalkulacka.vumop.cz>.

Pro potřebu zemědělců, odborné veřejnosti a studentů zajistilo Ministerstvo zemědělství Kalkulačku vláhové potřeby osevního postupu, která je k dispozici na adrese: <https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/>. Na stejné adrese jsou k dispozici kolektivem odborníků VÚRV ve formě dokumentu zpracovaná Praktická doporučení pro hospodaření s půdní vláhou. Tento samostatný modul aplikace Protierozní kalkulačka slouží k určení vláhové potřeby a závlahového množství vody pro zemědělské plodiny a zadaný osevní postup. Modul využívá funkcionalit Protierozní kalkulačky, jako jsou například agrotechnické termíny, výběr agrotechniky, protierozní a půdoochranná opatření, a další. Zemědělec si s pomocí nástroje optimalizuje osevní postupy vzhledem k jejich vláhové potřebě, a to zejména v období suchých period a nedostatku vody. Nástroj je možné využít například i pro nastavení dotační politiky v oblasti sucha v souvislosti s plněním Usnesení vlády ČR č. 620 ze dne 29. 7. 2015.

Optimalizovaný Monitoring eroze.

Základní principy:

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- Jsou sledovány erozní události, které jsou evidovány v rámci webové aplikace „Monitoringu eroze zemědělské půdy“ - <http://me.vumop.cz>. K datu 19. 9. 2018 je evidováno celkem 1172 erozních událostí, v letošním roce to je zatím 231 událostí). Dojde-li k opakované erozní události, nebo události, která způsobila vážné ohrožení intravilánu měst a obcí, komunikací, útvarů povrchových vod, dalšího majetku fyzických a právnických osob, zemědělského půdního fondu jsou tyto plochy přeřazeny do přísnějšího režimu hospodaření. Z loňského roku bylo přeřazeno cca 370 ha.

- Komplexní pozemkové úpravy

Ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5% plochy ZPF je rozpracováno.

Ke konci roku 2017 bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření. Realizováno bylo celkem 3 207 km cest.

- Zábory zemědělské půdy

Zastavování půdy (soil sealing), spojené s nekontrolovatelným rozšiřováním sídel, je patrně nejvýznamnějším degradačním procesem, protože při něm dochází ke zničení všech ekologických a produkčních funkcí půdy. Zábor půdy pro satelitní výstavbu a výstavbu hal a skladů se rozvíjí převážně v blízkosti velkých měst a podél dopravních tepen, kde probíhá výstavba především na zemědělské půdě. Vzhledem k poloze ČR uprostřed Evropy je zde vysoký potenciál pro výstavbu tranzitních center a skladišť.

Z legislativního hlediska řeší zábory půdy Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s problematikou záborů zemědělské půdy nechalo MZE ve spolupráci s VÚMOP, v.v.i. vyvinout webovou aplikaci Limity využití půdy, která si klade za cíl podpořit zachování nejkvalitnější zemědělské půdy pro zemědělskou produkci. Aplikace je volně dostupná na internetu na adrese <http://limitypudy.vumop.cz> a s touto aplikací mohou pracovat obce, potenciální investoři, odborné útvary státní správy a další. Pomůže jim vybrat lokalitu pro konkrétní výstavbu a zároveň přitom ochránit nejcennější půdu. Nabízí totiž možnosti s nejmenším dopadem na životní prostředí. V aplikaci zájemci najdou i kompletní databázi nevyužívaných území (tzv. zemědělské brownfieldy), která jsou pozůstatkem po zaniklých zemědělských družstvech a lze je například využít pro menší výroby.

Byl novelizován zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. Byl zpracován Vzorový návrh regionálního programu ochrany půdy vycházející ze strategie ochrany půdy EU, zpracovaný pro potřeby ochrany půdy na krajské úrovni.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- VÚMOP
- VÚRV
- ÚKZÚZ
- MŽP
- ČIŽP

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

- Orgány ochrany půdy (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady)

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Připravuje se novelizace NV č. 48/2017 a připravuje se Protierozní vyhláška (je ve fázi mezirezortního projednávání).
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Jedná se o prioritní opatření, které by mělo být zajištěno kofinancováním ze všech potenciálních zdrojů.

Překážky implementace opatření

Slabá mezirezortní koordinace.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Databáze zemědělských brownfieldů
- Digitalizace KPP
- Kalkulačky (viz informační nástroje, resp. věcné plnění)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Ustavení mezirezortní pracovní skupiny se zastoupením odborníků z rezortních organizací a vysokých škol.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů. NV č. 48/2017.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.3	Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností

Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Společná zemědělská politika Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Koordinace MŽP a MZe (je třeba zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci)
Informační	Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz) aj.
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní částečně, byly realizovány dílčí aktivity, avšak aktivity související s hlavním cílem tohoto opatření, tj. připravit Národní program ochrany půdy, nebyly dosud realizovány. Byly identifikovány problémy v personálním kritériu (nedostatečné využití personálních kapacit, mezirezortní pracovní skupina je v přípravné fázi) a částečně v legislativním kritériu (legislativa v přípravě) i ve finančním kritériu (jedná se o prioritní opatření, které by mělo být zajištěno kofinancováním ze všech potenciálních zdrojů). Překážkou plnění tohoto opatření je rovněž slabá mezirezortní koordinace. Doporučuje se zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální, a hlavně finanční zajištění a zajistit lepší mezirezortní koordinaci. V následujícím období se plánuje ustavení mezirezortní pracovní skupiny se zastoupením odborníků z rezortních organizací a vysokých škol.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

SMART vlastnosti specifického cíle

Cíl 1.3.4 plní vlastnosti **specifičnosti** zčásti, formulace je jednoznačná ovšem není jasné, jak zajistit prevenci negativních důsledků. **Měřitelnost** plnění cíle je možná jen dle plochy rekultivací, míru prevence měřit nelze. Přiměřenost je vzhledem k vlivu těžby surovin na krajinu a další složky životního prostředí jednoznačná. Pokrytí zdroji musí být v souladu s realizací Surovinové politiky ČR a Státní energetické koncepce ČR a v tomto kontextu je nutné ji hodnotit, jedná se o cíl spadající více do gesce MPO než MŽP. **Časový rámec** není vůbec specifikován, předpokládá se, že se jedná o průběžný proces.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	☹️
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce²⁰ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 1.3.4. synergicky podporuje plnění cílů prioritní oblasti 4 Bezpečné prostředí, zejména pokud jde o zmírňování dopadů antropogenních rizik a sanaci kontaminovaných míst a cíle 1.3.3 k omezení kontaminace a degradace půdy. S plněním cíle je rovněž pozitivně provázáno snižování emisí skleníkových plynů (pokles získávání energie z fosilních zdrojů, pokles fugitivních emisí z paliv) a pokles energetické náročnosti hospodářství (2.3.3). Protichůdné působení cíle 1.3.4 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo identifikováno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 1.3.4 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	+	X	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	+
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	+	X	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

²⁰ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v kapitole 1.1.2.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Hornická činnost je jedním ze zdrojů kontaminace a degradace půdy.
2.1.1 Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005	Z povrchové těžby uhlí pocházejí fugitivní emise metanu, které rekultivací dolů budou sníženy.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	S růstem energetické účinnosti klesá tlak na nižší spotřebu fosilních zdrojů, což podporuje útlum těžby energetických surovin.
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	Rekultivace dobývacích území zmírňuje antropogenní rizika z hornické činnosti.
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Uzavřené doly jsou jednou z forem starých ekologických zátěží, implementace cílů se synergicky podporuje.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Národní strategie regenerace brownfieldů

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je plněn částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.3.5	Rekultivace po těžbě nerostných surovin			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Téma řešené specifickým cílem je aktuální, hornická činnost má vliv zejména na krajinu a její estetiku. Útlum těžby uhlí v severočeské hnědouhelné pánvi vyžaduje rekultivaci uzavřených dobývacích území.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci rekultivací půdy v důsledku těžební a důlní činnosti vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 4,4 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem přes 1,4 mld. Kč.²¹ Problematika zahlazování negativních důsledků těžební činnosti úzce souvisí i s omezováním a regulací kontaminace a ostatní degradace půdy. Konkrétně se jedná o aktivity a opatření zaměřená na ochranu půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím a dekontaminaci půd a čištění podzemní vody. Zde bylo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů vynaloženo cca 6,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem cca 1,2 mld. Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Velkou část nákladů na sanace a rekultivace pozemků dotčených těžbou však vynakládají samotné těžební společnosti, které v rámci svých finančních rezerv za tímto účelem vynaložily v letech 2013–2017 celkem 3,2 mld. Kč (resp. přes 21 mld. Kč od roku 1993).

Zvláštním mimorozpočtovým zdrojem určeným mimo jiné i k rekultivacím po těžbě jsou prostředky zaniklého FNM ČR, které jsou spravovány MF ČR v rámci zvláštních účtů privatizace. Tyto výdaje konkrétně směřují k odstranění starých ekologických škod vzniklých před privatizací a způsobených dosavadní činností podniků, resp. na nápravu ekologických škod způsobených těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Celkově bylo za tímto účelem v letech 2000–2017 vynaloženo cca 94 mld. Kč. Příkladem uvedených výdajů jsou finanční prostředky určené na odstraňování následků po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, dále prostředky pro kraje Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a Karlovarský určené na odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních společností v souvislosti s restrukturalizací hutnictví a na revitalizaci dotčených území.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020²²:**
 - o prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.4 (dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže); v rámci konkrétních opatření zaměřených na sanační práce (spíše však v areálech zpracovatelského průmyslu) bylo schváleno cca 30 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,3 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)

²¹ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

²² Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

- oblast podpory 4.2 (odstraňování starých ekologických zátěží); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 180 projektů v celkové výši 6,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,2 mld. Kč
- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.6 (prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod); v rámci konkrétních opatření týkajících se monitoringu následků hornické činnosti schváleny 2 projekty v celkové výši 6,5 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,2 mil. Kč (celkově v rámci této oblasti podpory schváleno 460 projektů v celkové výši 2,0 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,6 mld. Kč)
- **OPPIK 2014–2020:**
 - prioritní osa 1 (rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace)
 - specifický cíl 1.1 (zvýšit inovační výkonnost podniků – programy Inovace, Potenciál a Aplikace); na konkrétní opatření zaměřená mimo jiné i na výzkum a vývoj nových technologií využitelných v oblasti těžby a dopravy a zpracování surovin a náhrady primárních zdrojů druhotnými zdroji do roku 2020 alokováno 26,3 mld. Kč
 - prioritní osa 2 (rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků)
 - specifický cíl 2.3 (zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání – program Nemovitosti); na konkrétní opatření zaměřená i na rekultivace území po bývalé těžbě nerostných surovin v městských i venkovských oblastech do roku 2020 alokováno 3,9 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v oblasti prevence, resp. odstraňování kontaminace půdy byly v rámci prioritní oblasti 3 (odpady, staré zátěže, environmentální rizika (podporované aktivity 3.3.A–F)) v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží nebo odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí; v rámci těchto výzev bylo podpořeno 10 projektů za více než 90 mil. Kč
 - financování geologických prací administrované MŽP:
 - financování geologických prací v rámci odboru geologie MŽP ve výši cca do 1 mil. Kč ročně
 - programy administrované TA ČR:
 - program Beta(2) – v oblasti obnovy na územích po těžbě nerostných surovin a využitelnosti ložisek a zdrojů nerostných surovin od roku 2017 podpořeno 5 projektů s celkovou výší podpory téměř 5 mil. Kč

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

- programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz bod PRV 2014–2020 výše
 - program Demonstrační farmy – od roku 2017 podpořeno celkem 11 farem za více než 6 mil. Kč
- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program TRIO (2016–2021) – v rámci podpory průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje se zaměřením na rozvoj potenciálu ČR alokovány cca 4,4 mld. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Následky hornické činnosti – celkový počet realizovaných opatření	počet	5,0	5,0
Kubatura demolované kontaminované stavby	m ³	30 534,0	28 292,0
Kubatura odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	67 379,9	74 863,5
Kubatura vytěženého kontaminovaného materiálu	m ³	124 897,4	113 811,9
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu a demolované stavby	m ³	222 811,3	216 967,4
Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	m ²	1 798 636,8	1 737 675,9
Počet nově inventarizovaných lokalit se starou ekologickou zátěží	počet	3 502,0	3 502,0
Počet zpracovaných analýz rizik	počet	154,0	154,0

OPŽP 2014–2020

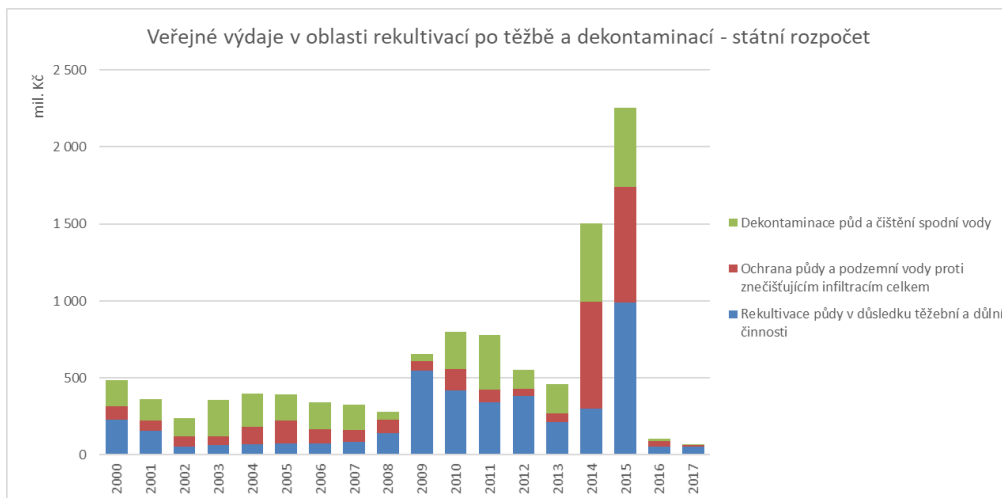
Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 189,4	184 164,7
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti rekultivací půdy v důsledku těžební a důlní činnosti (+ omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy), 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

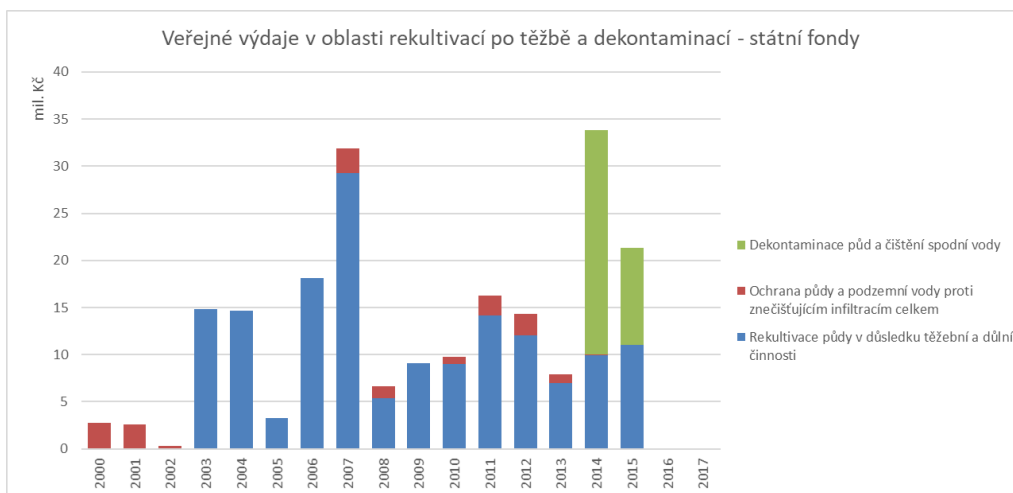
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	227 000	76 402	418 348	342 556	381 181	214 858	299 272	991 373	55 229	53 266	4 247 844
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím celkem		87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 059	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		170 926	170 808	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		484 929	392 174	801 591	777 043	552 752	461 818	1 501 848	2 252 201	104 049	65 740	10 356 862
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	3 246	9 017	14 189	12 019	7 021	9 931	11 058	25	0	157 903
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím celkem		2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		0	0	0	0	0	0	23 756	10 274	0	0	34 031
CELKEM STÁTNÍ FONDY		2 794	3 246	9 750	16 284	14 350	7 949	33 796	21 332	25	0	207 614
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti	Územní rozpočty obcí a krajů	156 802	59 055	31 228	58 947	55 392	29 099	31 678	62 410	9 983	33 806	1 241 268
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím celkem		21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 699	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		212 219	152 409	120 176	151 011	95 698	54 002	54 901	152 975	73 327	100 805	2 417 396

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

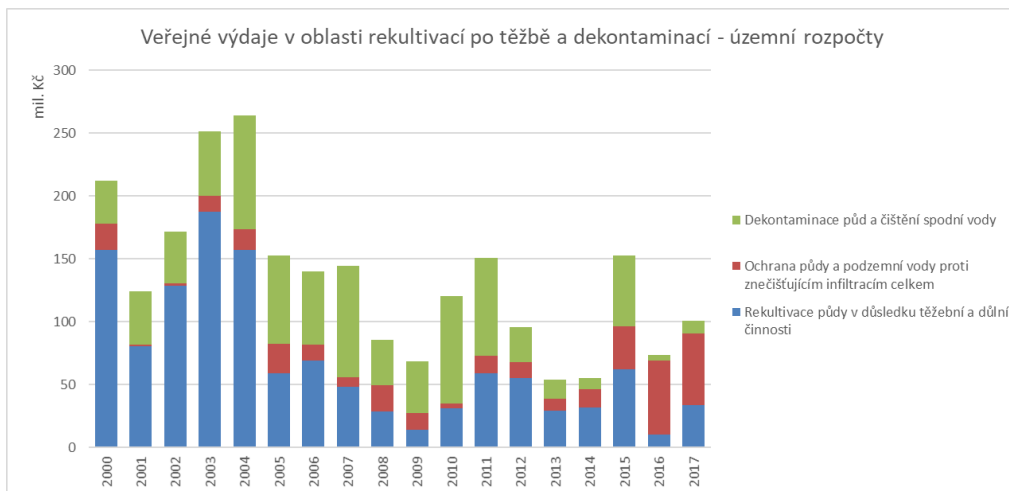
Výdaje státního rozpočtu v oblasti rekultivací půdy v důsledku těžební a důlní činnosti (+ omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy), 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti rekultivací půdy v důsledku těžební a důlní činnosti (+ omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy), 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti rekultivací půdy v důsledku těžební a důlní činnosti (+ omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy), 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 1.3.4

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Bez dopadu
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl podle principů SMART
- Řešit plnění cíle v rámci strategického materiálu MPO, pod jehož gesci těžba surovin spadá

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Opatření 1.3.4.1 Snížit rozsah krajiny narušené dobýváním nerostů, včetně podpory dočerpávání již otevřených ložisek v případě, že není takový záměr v rozporu s ochranou životního prostředí

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno formou řešení projektů geologických prací, geologického mapování, dokumentací a inventarizací identifikovaných ploch. Dále je opatření naplňováno v rámci výkonu státní geologické služby prováděném Českou geologickou službou dle §17 zákona č. 62/1988 Sb.

Stávající legislativa v oblasti územního plánování vytváří podmínky pro plnění opatření průběžně v rámci územně plánovací činnosti.

Odbor surovinové politiky MPO připravil aktualizaci Surovinové politiky České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů, kterou schválila vláda ČR svým usnesením č. 441 ze dne 14. června 2017. Tato Surovinová politika se také zabývá ekologickými aspekty využívání disponibilních zásob nerostných surovin při zachování kontinuity těžebních schopností strategických surovin, mezi něž patří např. hospodárné využívání zdrojů, k tomu směřující maximální možná recyklace užívaných komodit, či snaha o co nejvyšší materiálovou produktivitu, využívání nejmodernějších dobývacích metod s cílem minimalizace dopadů využívání nerostných surovin na životní prostředí a odstraňování negativních následků hornické činnosti (sanace a rekultivace). Doporučovanými nástroji k tomu jsou: podpora šetrného využívání zdrojů, materiálová produktivita, recyklace; dosažení udržitelného vztahu mezi ekonomickou efektivností materiálové spotřeby a dopadem materiálových toků na životní prostředí v mezinárodně vymezeném metodickém rámci; minimalizace dopadů těžby a zpracování surovin na životní prostředí a obyvatelstvo.

Průběžně probíhají rekultivační práce na oblastech, kde probíhalo dobývání a úprava uranové rudy. Práce zajišťuje, dle finančních prostředků přidělených státním rozpočtem, nebo dotacemi z EU, DIAMO, státního podniku. Rekultivované oblasti jsou předávány k dalšímu užívání.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Personální a institucionální kapacity	x	nevyhodnoceno
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování	x	nevyhodnoceno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- realizace projektů geologických prací, geologického mapování, inventarizací apod.
- rekultivační práce v oblastech, kde probíhalo dobývání a úprava uranové rudy (DIAMO s.p.)
- Aktualizace relevantních databází (Registry ČGS)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS), resp. pokračování činností uvedených ve věcném plnění opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (např.: financování geologických prací v rámci odboru geologie MŽP ve výši cca do 1 mil. Kč ročně, OPŽP, OPPIK, NPŽP)
Administrativně právní	zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Surovinová politika České republiky Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	Koordinace MŽP a MPO.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Informační	Na webových stránkách České geologické služby (ČGS) v Katalogu http://www.geology.cz/aplikace/ (údaje o dobývacích prostorech a těžených nevýhradních ložiscích) archiv ČGS viz http://www.geology.cz/extranet/sluzby/aplikace/
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, formou řešení projektů geologických prací, geologického mapování, dokumentací a inventarizací identifikovaných ploch. Dále je opatření naplňováno v rámci výkonu státní geologické služby prováděném Českou geologickou službou dle §17 zákona č. 62/1988 Sb. Pro dosažení cíle minimalizace dopadů využívání nerostných surovin na životní prostředí a odstraňování negativních následků hornické činnosti (sanace a rekultivace) jsou doporučovanými nástroji např.: podpora šetrného využívání zdrojů, materiálová produktivita či recyklace aj.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Opatření 1.3.4.2 Minimalizovat negativní dopady dobývání nerostů s využitím přírodně blízkých postupů rekultivace (a zachováním samovolně vzniklých přírodních hodnot v dotčených územích)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je řešeno v rámci rekultivace vytěžených území podle požadavků schválených báňským úřadem v plánu otvírky a přípravy dobývání (POPD).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- ČBÚ
- těžební organizace
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Problematikou sanací a rekultivací se v těžebních společnostech zabývají celé technické útvary.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Realizováno v rámci procesu sanací a rekultivací.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- V rámci programu řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji proběhla rekultivace Podkrušnohorské výsypky, Radovesické výsypky, rekultivace v okolí lomových jezer Medard-Libík, Milada a Most.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Při rekultivacích území dotčených těžbou nerostných surovin i nadále začleňovat přírodě blízké prvky a plochy pro vývoj samovolnou sukcesí v souladu s platnou legislativou ČR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční rezervy na provedení sanací a rekultivací dle § 37a horního zákona
Administrativně právní	zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění
Sankční	při neplnění podmínek Plánu přípravy otvírky a dobývání mohou být uplatněny sankce dle § 44a zákona č. 61/1988 Sb.
Koncepční (plánovací)	Surovinová politika České republiky Souhrnný akční plán strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje Plány přípravy otvírky a dobývání schvalované místně příslušným obvodním báňským úřadem Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	orgány státní báňské správy
Informační	Web MŽP, část "obecná ochrana přírody a krajiny" (https://www.mzp.cz/cz/obecna_ochrana_prirody_krajiny). Na webových stránkách České geologické služby (ČGS) v Katalogu http://www.geology.cz/aplikace/ (údaje o dobývacích prostorech a těžných nevýhradních ložiscích) archiv ČGS viz http://www.geology.cz/extranet/sluzby/aplikace/
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně v rámci rekultivace vytěžených území podle požadavků schválených báňským úřadem v plánu otvírky a přípravy dobývání (POPD). Nebyly identifikovány závažnější problémy v personálním ani finančním kritériu, pouze v rámci legislativy byla konstatována její nedostatečnost.

Doporučuje se sloučit toto opatření s opatřením 1.3.4.3 Revitalizovat území postižená těžbou nerostných surovin, především černého a hnědého uhlí, těžbou uranu ale i dalších surovin, ponecháním částí ploch (dostatečných z hlediska ekologických funkcí) samovolné nebo řízené sukcesí.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Opatření 1.3.4.3 Revitalizovat území postižená těžbou nerostných surovin, především černého a hnědého uhlí, těžbou uranu ale i dalších surovin, ponecháním částí ploch (dostatečných z hlediska ekologických funkcí) samovolné nebo řízené sukcesi

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je řešeno v rámci rekultivace vytěžených území podle požadavků schválených báňským úřadem v plánu otvírky a přípravy dobývání (POPD). Jedná se však o menšinová území, a to z důvodu, že musí být respektován zákon o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb. MPO však nemůže ovlivnit postupy rekultivace, které jsou realizovány soukromými těžebními společnostmi.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- ČBÚ
- těžební organizace
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Problematikou sanací a rekultivací se v těžebních společnostech zabývají celé technické útvary.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Realizováno v rámci procesu sanací a rekultivací.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

- V rámci programu řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji proběhla rekultivace Podkrušnohorské výsypky, Radovesické výsypky, rekultivace v okolí lomových jezer Medard-Libík, Milada a Most.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Při rekultivacích území dotčených těžbou nerostných surovin i nadále začleňovat přírodě blízké prvky a plochy pro vývoj samovolnou sukcesí v souladu s platnou legislativou ČR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční rezervy na provedení sanací a rekultivací dle § 37a horního zákona
Administrativně právní	zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění
Sankční	při neplnění podmínek Plánu přípravy otvírky a dobývání mohou být uplatněny sankce dle § 44a zákona č. 61/1988 Sb.
Koncepční (plánovací)	Surovinová politika České republiky Souhrnný akční plán strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje Plány přípravy otvírky a dobývání schvalované místně příslušným obvodním báňským úřadem Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	orgány státní báňské správy
Informační	Web MŽP, část "obecná ochrana přírody a krajiny" (https://www.mzp.cz/cz/obecna_ochrana_prirody_krajiny). Na webových stránkách České geologické služby (ČGS) v Katalogu http://www.geology.cz/aplikace/ (údaje o dobývacích prostorech a těžebních nevýhradních ložiscích) archiv ČGS viz http://www.geology.cz/extranet/sluzby/aplikace/

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně v rámci rekultivace vytěžených území podle požadavků schválených báňským úřadem v plánu otvírky a přípravy dobývání (POPD). Nebyly identifikovány závažnější problémy v personálním ani finančním kritériu, pouze v rámci legislativy byla konstatována její nedostatečnost.

Doporučuje se sloučit toto opatření s opatřením 1.3.4.2 Minimalizovat negativní dopady dobývání nerostů s využitím přírodě blízkých postupů rekultivace (a zachováním samovolně vzniklých přírodních hodnot v dotčených územích).

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Opatření 1.3.4.4 Podporovat efektivní využití nerostných i druhotných surovin

Věcný přehled plnění opatření

Z pohledu MPO k plnění opatření napomáhá skutečnost, že nařízením vlády č. 98/2016 Sb., došlo k dvojnásobnému zvýšení sazby úhrady z vydobytych vyhrazených nerostů, což vede ke snížení ztrát při dobývání (snahou těžaře je zobchodovat veškerou vytěženou surovinu, z které platí úhradu). Opatření podporuje efektivní nakládání s vydobytým nerostem v procesu expedice a úpravy, nikoliv při jeho využití.

Publikování ročenky surovinové zdroje ČR v Č-A verzi za rok 2017, příprava ročenky 2018 v průběhu roku 2018 a zpracování pohybu zásob na výhradních ložiscích nerostných surovin v letech 2007-2016. Probíhá aktualizace systému a databází SurIS (Surovinový IS) ČGS.

Probíhá aplikovaný výzkum k metodice stanovování obecných podmínek využitelnosti iniciovaný odborem geologie MŽP jako výzkumná potřeba (MŽP TIMZP0002: Stanovení obecných limitních ukazatelů pro využitelnost ložisek a zdrojů nerostných surovin v ČR) pro program BETA TAČR v Centru kompetence efektivní a ekologické těžby nerostných surovin (CEEMIR) TE02000029.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- ČBÚ
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Problematikou sanací a rekultivací se v těžebních společnostech zabývají celé technické útvary.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Hospodaření se zásobami výhradních ložisek se řídí částí třetí zákona č. 44/1988 Sb. (horní zákon).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Efektivní a bezztrátové využití vytěžených nerostných surovin a následný prodej je základem podnikání v těžebním sektoru.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Odborné výstupy za r. 2018: Ročenka Surovinové zdroje ČR za rok 2017 (Č+A verze), Pohyb zásob na výhradních ložiscích nerostných surovin v letech 2007-2016

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Budou probíhat práce a vydávání ročenek surovinových zdrojů za r.2018, 2019 a 2020 a předpokládá se zpracování pohybu zásob VLNS za období 2017-2019. Zahájení provozu aktualizovaného SurIS od r.2019. V r.2019 vypracování metodiky z projektu MŽP TIMZP0002: Stanovení obecných limitních ukazatelů pro využitelnost ložisek a zdrojů nerostných surovin v ČR Centrem kompetence CEEMIR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	sazby úhrady
Administrativně právní	zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění Nařízení vlády č. 98/2016 Sb., o sazbách úhrady – úhradová vyhláška formou zvýšení sazeb odvodů za vytěžený nerost
Sankční	nejsou
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin České republiky, kterou vláda schválila dne 15. září 2014 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	orgány státní báňské správy
Informační	Surovinové zdroje ČR – nerostné suroviny (www.geology.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány závažnější problémy v personálním, finančním ani legislativním kritériu.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Nástroj 1.3.4.N.1 Vytvořit legislativní a metodické podmínky pro širší uplatnění přírodě blízkých metod rekultivace těžbou zasažených území

Věcný přehled plnění nástroje

Metodické podklady možných přístupů/realizací přírodě blízké obnovy, které vycházejí z projektů:

1. TB030MZP114 – Možnosti přírodě blízkých způsobů obnovy na územích po těžbě nerostných surovin vyplývajících z konsolidace dat výsledků průzkumu v dosud nezkoumaných krajích ČR s daty zjištěnými VaV Sp/2d1/141/07,

2. TB040MZP214 – Metodika pro postupy OOP v souvislosti s využitím přírodě blízké obnovy území zdevastovaných těžbou nebo deponiemi materiálů (podrobněji níže – plnění 2017),

budou zveřejněny na přelomu roku 2018 a 2019 na webových stránkách MŽP. Změna legislativy v současné době není řešena, není potvrzena její nezbytnost.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Změna legislativy v současné době není řešena.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

- Možnosti přírodě blízkých způsobů obnovy na územích po těžbě nerostných surovin vyplývajících z konsolidace dat výsledků průzkumu v dosud nezkoumaných krajích ČR s daty zjištěnými VaV Sp/2d1/141/07,
- Metodika pro postupy OOP v souvislosti s využitím přírodě blízké obnovy území zdevastovaných těžbou nebo deponiemi materiálů (podrobněji níže – plnění 2017)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Postupné zveřejnění výstupů z projektu (po meziresortním vypořádání připomínek k metodickému materiálu), jejich využití v praxi OŽP, ČBÚ, těžaři.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Dotační podpora (TA ČR)
Administrativně právní	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění
Sankční	nejsou
Koncepční (plánovací)	Politika druhotných surovin ČR, kterou vláda schválila dne 15. září 2014 Státní program ochrany přírody a krajiny ČR Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	orgány státní báňské správy
Informační	Výstupy z projektů Surovinové zdroje ČR – nerostné suroviny (www.geology.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány závažnější problémy v personálním, finančním kritériu. Pouze v rámci legislativního zajištění opatření je konstatováno, že změna legislativy v současné době není řešena.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Nástroj 1.3.4.N.2 Podporovat výzkum, vývoj a využívání environmentálně šetrných technologií a postupů při těžbě, dopravě a zpracování surovin a náhradě primárních zdrojů druhotnými zdroji

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu výzkumu, vývoje a využívání environmentálně šetrných technologií a postupů zejména v rámci programů Beta2 a Epsilon.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- TA ČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci nástroje.
Financování		Implementace nástroje je v rámci programů a prostředků TA ČR finančně pokryta. Projekty se mohou o podporu ucházet v rámci existujících široce zaměřených programů MPO: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK, 2014–2020) a program na podporu aplikovaného výzkumu TRIO (2016–2021). Těžební sektor jako takový sice není mezi podporovanými odvětvími operačního programu, nicméně výzkum a vývoj výše uvedených technologií využitelných v tomto sektoru podporovaný je. V rámci hodnotících kritérií jsou projekty s pozitivním dopadem na životní prostředí bonifikovány, stejně jako jsou neekonomické přínosy (zejména životní prostředí a zdraví lidí) pozitivně hodnoceny v programu TRIO.

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- s podporou TA ČR byly realizovány 2 projekty – celkem za téměř 3 mil. Kč:
 - o Možnosti přírodě blízkých způsobů obnovy na územích po těžbě nerostných surovin vyplývající z konsolidace dat výsledků průzkumů v dosud nezkoumaných krajích ČR s daty zjištěnými VaV SP/2d1/141/09
 - o Metodika pro postupy OOP v souvislosti s využitím přírodě blízké obnovy území zdevastovaných těžbou nebo deponiemi materiálů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuveдено

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Národní i mezinárodní dotační podpora (TA ČR, OP PIK aj.)
Administrativně právní	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění
Sankční	nejsou
Koncepční (plánovací)	Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami Politika druhotných surovin ČR, kterou vláda schválila dne 15. září 2014 Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020, s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	orgány státní báňské správy
Informační	Výzva pro předkládání projektů je publikována na stránkách MPO. http://www.mpo.cz/dokument158414.html Výzvy pro předkládání projektů jsou publikovány na stránkách API. https://www.agentura-api.org/ Program Epsilon

Prioritní oblast 1	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů
Strategický cíl 1.3	Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí
Specifický cíl 1.3.4	Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin

	https://www.tacr.cz/index.php/cz/programy/program-epsilon.html Program Beta https://www.tacr.cz/index.php/cz/component/content/article/19-programy/765-beta-beta2-rozcestnik.html
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány závažnější problémy v personálním, finančním ani legislativním kritériu. Doporučuje se však:

1. Přeformulovat text opatření. Pokud má být TA ČR hlavním gestorem (spolugestorem), je třeba jeho úkol formulovat např. takto: „Vytvořit podmínky pro podporu výzkumu ...“. Pokud se jedná o vlastní podporu výzkumu v dané oblasti, má zde hlavní úlohu MŽP, které identifikuje odpovídající výzkumné cíle pro přípravu veřejných zakázek v programu Beta2 nebo veřejných soutěží v dalších programech TA ČR (bez těchto návrhů nemůže TA ČR uvedená opatření realizovat).
2. Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné.
3. V souvislosti s předchozím bodem rovněž uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány.

2. Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší

2.1 Snižování emisí skleníkových plynů

Průřezový nástroj 2.1.N.1 Zavést pravidelné vyhodnocování politik a opatření ke snižování emisí skleníkových plynů podle jednotné metodiky

Věcný přehled plnění

V provozu je Národní systém pro politiky, opatření a projekce, který koordinuje ČHMÚ. V roce 2019 se rozbíhá projekt v rámci TAČR Théta, který má sloužit k dalšímu posílení a zkvalitnění tohoto systému v ČR.

Vývoj emisí skleníkových plynů je hodnocen dle každoročních inventur Národního inventarizačního systému, který koordinuje ČHMÚ. Emisní inventury jsou zpracované dle jednotné metodiky IPCC a jsou reportovány ve standardizovaném formátu do UNFCCC.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

Politika ochrany klimatu v ČR

Souvislost s opatřeními Politiky ochrany klimatu v ČR „1J) Zřízení národního systému pro politiky, opatření a projekce pro oblast klimatu, energetiky a ochrany ovzduší“ a „2J) Povinnost vyhodnocovat a vykazovat efekt jednotlivých sektorových strategií, politik a programů včetně jednotlivých navržených opatření s vlivem na emise skleníkových plynů“.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Státní fond životního prostředí
- MŽP
- ČHMÚ
- Enviros, s.r.o.
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečná personální kapacita v rámci ČHMÚ.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Legislativa		Specifická legislativa není potřebná, existuje na úrovni EU.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto a nevyžaduje samostatné velké finanční prostředky

Překážky implementace opatření

Je nezbytné posílit spolupráci s ostatními resorty na vyhodnocování politik a opatření.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Metodika tvorby a hodnocení politik a opatření pro snižování emisí skleníkových plynů (projekt číslo TD03000356)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Viz plánované aktivity do roku 2020

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Rozvoj a posílení národního systému pro politiky, opatření a projekce.

Další aktualizace POK proběhne k roku 2023, je nutné harmonizovat POK a SPŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	irelevantní
Administrativně právní	irelevantní
Sankční	irelevantní
Koncepční (plánovací)	irelevantní
Informační	Prezentace a zveřejnění výsledků hodnocení
Dobrovolné	irelevantní

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, je však potřeba posílit personální kapacity Národního systému pro politiky, opatření a projekce.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

2.1.1 Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 7 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.1.1 **plní všechna SMART kritéria.**

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😊

Cíl zcela splňuje specifičnost, je měřitelný dle mezinárodně používané metodiky a tudíž je jeho plnění i mezinárodně srovnatelné. O jeho přiměřenosti a vhodnosti nelze pochybovat, vzhledem k významu změny klimatu na globální úrovni a zapojení ČR do mezinárodního úsilí mitigace změny klimatu. Institucionální i finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč resorty, plnění cíle podporují i strategie mimo resort životního prostředí. Časové ohraničení je stanoveno přímo ve formulaci cíle.

Interakce²³ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Cíl 2.1.1 je komplexní a jeho plnění se prolíná všemi prioritami SPŽP. Plnění cíle 2.1.1 je **synergicky podporováno** plněním cílů v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie, ochrany kvality ovzduší (Prioritní oblast 2), a omezení změn využití území (Prioritní oblast 3). Opatření k redukci emisí skleníkových plynů rovněž plnění těchto cílů recipročně podporují, zejména pokud jde o kvalitu ovzduší a vyšší využívání OZE. Protichůdné působení plnění cíle 2.1.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

²³ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.1.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	+	0	0	0	0	0	+	X	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Je ovlivňován	0	+	+	+	0	0	0	0	X	+	+	0	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Vyšší využití OZE snižuje emise skleníkových plynů, pokles emisí skleníkových plynů lze realizovat přes zvýšení využití OZE.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy	Viz komentář výše, vyšší využití OZE v dopravě sníží emise skleníkových plynů z dopravy.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Růst energetické a materiálové efektivity vede ke snížení emisí skleníkových plynů.
2.2.2 Plnění národní emisní stropů pro emise oxidu siřičitého (SO2), oxidů dusíku (NOx), těkavých organických látek (VOC), amoniaku (NH3) a jemných suspendovaných částic (PM2,5)	Opatření k omezení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší se synergicky podporují se snižováním emisí skleníkových plynů, jde o tzv. integrovaný přístup k ochraně ovzduší a klimatu.
2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity	Viz komentář výše
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Mimoprodukční funkcí lesů je působení na klima, lesy zajišťují ukládání uhlíku v biomase.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Mitigační a adaptační opatření se navzájem podporují. Zmírnění expozice změně klimatu sníží negativní následky.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 2.1.1 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů
- Klimaticko-energetický rámec EU 2030
- Státní energetická koncepce ČR

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

- Národní program snižování emisí ČR
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je průběžně plněn, emise ze zařízení zapojených do systému EU-ETS klesají. Cíl k roku 2020 však zatím splněn nebyl, celkové emise v EU-ETS poklesly dle nejnovějších dostupných dat v období 2005–2017 o 17,8 %. Emise mimo EU-ETS mají rozkolísaný průběh, emise z dopravy a z odpadů stoupají. Celkové zvýšení emisí mimo EU-ETS vůči roku 2005 však nepřesáhlo stanovených 9 % a cíl je tedy plněn. Redukční cíl pro EU-ETS zatím nesplněn, ale trend je klesající. Mimo EU-ETS dochází k růstu, který je však zatím pod limitní hodnotou 9 %

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.1.1	Agregované emise skleníkových plynů			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální, emise skleníkových plynů mají zcela zásadní vliv na probíhající změnu klimatu.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany ovzduší, resp. snižování emisí skleníkových plynů v letech 2000–2017 vynaloženo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů téměř 110 mld. Kč²⁴. Konkrétně zejména v rámci opatření ke snižování produkce skleníkových plynů bylo vynaloženo přes 21 mld. Kč, v programech zateplování a úspor energie a ve změnách technologií vytápění bylo vynaloženo dalších 74 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 v rámci opatření ke snižování produkce skleníkových plynů vynaloženo přes 27 mil. Kč, v programech zateplování a úspor energie a ve změnách technologií vytápění bylo vynaloženo 7,5 mld. Kč.²⁵ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020²⁶:**
 - prioritní osa 2 (zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech)
 - specifický cíl 2.2 (snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek); v rámci

²⁴ Další prostředky byly vynaloženy v rámci provozní podpory OZE, která aktuálně činí více než 40 mld. Kč ročně.

²⁵ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

²⁶ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

konkrétních opatření vedoucích rovněž ke snížení emisí skleníkových plynů ze stacionárních zdrojů v sektoru energetika, průmysl a zemědělství bylo podpořeno přes 130 projektů v celkové výši 6,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 3,6 mld. Kč), proplaceno bylo přes 850 mil. Kč

- specifický cíl 2.4 (snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek v uhelných regionech) s alokací 1 mld. Kč (příspěvek EU); prozatím nepodpořen žádný projekt, první výzva č. 136 nového SC 2.4 byla vyhlášena dne 7. 2. 2019
- prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.2 (zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. jímání metanu v rámci bioplynových stanic bylo schváleno přes 10 projektů v celkové výši podpory přes 500 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní oblast 2 (zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí)
 - oblast podpory 2.2 (omezování emisí); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 930 projektů v celkové výši 21,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 10,2 mld. Kč
 - prioritní oblast 3 (udržitelné využívání zdrojů energie)
 - oblast podpory 3.2 (realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry); v rámci konkrétních opatření schváleno téměř 5 500 projektů v celkové výši 26,9 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 22,1 mld. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**
 - prioritní osa 3 (účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin (např.: programy OZE, Úspory energie, Úspory energie v soustavách zásobování teplem, Smart grids)
 - na konkrétní opatření zaměřená na energetické úspory a využívání OZE v podnikatelském sektoru bylo podpořeno přes 1 300 projektů v celkové výši 25,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 9,8 mld. Kč)
 - např. v rámci programu Úspory energie bylo ve třech výzvách do konce roku 2017 podpořeno přes 100 projektů za cca 2,5 mld. Kč (v roce 2018 vyhlášena 4. výzva s alokací 6 mld. Kč), plánovaná energetická úspora do roku 2020 ve výši 51,1 PJ (do roku 2018 však uspořena teprve třetina)
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci prioritní osy 2 (zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů) a specifického cíle 2.5 (snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení) bylo za účelem energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti v sektoru bydlení podpořeno přes 1 300 projektů s celkovou výší podpory 8,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (příspěvek EU 2,8 mld. Kč)
 - program JESSICA – v rámci rekonstrukce či modernizace bytových domů se zaměřením na energetické úspory od roku 2014 do ukončení programu podpořeno 150 projektů s celkovou výší podpory přes 600 mil. Kč (energetická úspora činí v průměru přes 40 %)
- **OP PPR 2014–2020:**

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

- v rámci energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti na území Prahy podpořeno přes 16 projektů s celkovou výší podpory 760 mil. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - prioritní 5 (podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu)
 - v rámci prioritní oblasti 5C (usnadnění dodávek a využívání energie z obnovitelných zdrojů, vedlejších produktů, odpadů a reziduí a z jiných nepotravinářských surovin pro účely biologického hospodářství) podpořeno 11 projektů s podporou 23 mil. Kč; v rámci konkrétních opatření zaměřených např. jímání metanu pokračuje také podpora výstavby či rekonstrukce bioplynových stanic (v současné době však žádný realizovaný projekt, spíše realizace výstavby peletáren (jednotky projektů))
 - v rámci prioritní oblasti 5E (podpora ukládání a pohlcování uhlíku v zemědělství a lesnictví) dotace vyplacena na více než 56 ha nově zalesněné půdy s podporou přes 76 mil. Kč
 - obecně jsou provozovatelé bioplynových stanic podporováni zejména prostřednictvím zeleného bonusu y BPS – rostoucí podpora – v roce 2013 cca 6,4 mld. Kč, v roce 2017 více než 8 mld. Kč, avšak výroba energie z BPS stagnuje, kolem 2 600 gWh/ročně
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - řada opatření prokazatelně přispívá k prevenci klimatické změny, neboť váží CO₂ (zatravněné plochy, výsadba dřevin atd.)
 - v důsledku změny užívání půdy (přeměny orné půdy na travní porosty) je odhadován příspěvek opatření k redukcí CO₂ emisí v řádu 587,5 Gg CO₂ za programové období oproti scénáři bez implementace opatření, dále lze vyjádřit příspěvek opatření za celé programové období k redukcí oxidu dusného na úrovni 998,6 Gg CO₂ eq.
 - opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
 - celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
 - prevence změny klimatu – sekvestrace CO₂ podpořenými lesními porosty, při zalesnění plochy 3 115 ha (kumulovaně za období) dochází dlouhodobě k ukládání 34,9 Gg. CO₂
- **OPD 2014–2020:**
 - za účelem rozvoje veřejné dopravy, organizace integrovaných dopravních systémů a infrastruktury, podpory alternativních druhů dopravy či multimodální nákladní dopravy aj. byly podpořeny např. následující oblasti:
 - zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití železniční dopravy (specifický cíl 1.1), podpořeno přes 70 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 37,5 mld. Kč

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

- vytvoření podmínek pro větší využití multimodální dopravy (specifický cíl 1.3), podpořeny 4 projekty se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 64 mil. Kč
- vytvoření podmínek pro zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy ve městech v elektrické trakci (specifický cíl 1.4), podpořeno 10 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 630 mil. Kč
- zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu ve městech (specifický cíl 1.5), podpořeno 5 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 1,4 mld. Kč
- zlepšení propojení center a regionů a zvýšení bezpečnosti a efektivnosti silniční dopravy prostřednictvím výstavby, obnovy a modernizace dálnic, rychlostních silnic a silnic sítě TEN-T včetně (specifický cíl 2.1), podpořeno přes 20 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 30 mld. Kč
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v rámci prioritní oblasti 5 (životní prostředí ve městech a obcích) byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.:
 - výzvy v oblasti zavádění nízkoemisních zón v obcích (2/2016 a 9/2017), v rámci kterých bylo podpořeno zpracování studií proveditelnosti NEZ, regulačních plánů a plánů udržitelné mobility (přes 10 projektů s podporou cca 10 mil. Kč)
 - výzvy v oblasti podpory alternativních způsobů dopravy (elektromobilů, plug-in hybridních vozidel, vozidel na CNG); v rámci výzvy 13/2016 (s alokací 37 mil. Kč) bylo podpořeno 178 elektromobilů, 7 plug-in hybridů a 80 CNG vozidel; v další výzvě 21/2017 (s alokací 95 mil. Kč na elektro + plug-in a 5 mil. Kč na CNG + hybrid) bylo podpořeno 252 elektromobilů, 47 CNG, 8 hybridů a 2 plug-in
 - výzvy v oblasti osvětových projektů v oblasti čisté mobility; v rámci těchto výzev bylo podpořeno přes 20 projektů za více než 20 mil. Kč
 - národní programy – podpora vytápění tepelnými čerpadly v budovách, podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu, podpora ekologicky příznivé dopravy (cca 20 projektů za více než 15 mil. Kč)
 - program Nová zelená úsporám – běží od roku 2014 (navazuje na program Zelená úsporám, v rámci které bylo vyplaceno více než 20 mld. Kč na cca 75 000 žádostí), spadá do oblasti programů zateplování a úspor energie, resp. změny technologií vytápění a opatření ke snižování produkce skleníkových plynů
 - V rámci jednotlivých výzev tohoto programu vyplacena na opatření v rodinných a bytových domech (přes 20 000 podpořených projektů) cca 4,4 mld. Kč (stav k 29.10.2018); hlavním zdrojem financování programu je stanovený podíl z výnosů aukcí emisních povolenek EUA a EUAA v rámci systému EU ETS a celková alokace pro program bude především závislá na výši těchto příjmů. Oprávněný podíl příjmu MŽP z dražeb emisních povolenek dle zákona 383/2012 Sb. Ve znění pozdějších úprav je výrazně vyšší než jsou celkové zdroje programu NZÚ, které jsou limitovány příjmy a výdaji státního rozpočtu kapitoly

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

315 MŽP. Do roku 2020 jsou zdroje programu 18,45 mld. Kč, s MF je vyjednáno financování i v roce 2021, celková částka je tak 22,95 mld. Kč, ale v rámci přípravy SR na rok 2020 a ve střednědobém výhledu na 2021 je návrh ze strany MF zdrojů programu NZÚ celkem o 5,6 mld. Kč nižší (S300 podala proti tomuto dalšímu krácení zdrojů námitky). Program běží nepřetržitě, o dotaci je možné požádat kdykoliv až do roku 2021 nebo do vyčerpání prostředků v programu

- odhad úspor energie dosažených ke konci roku 2018 činí 2,7 PJ/rok
- programy administrované TA ČR:
 - programy Omega – v oblasti opatření snižování emisí skleníkových plynů podpořen např. projekt MŽP (+ Enviros s.r.o.) „Metodika tvorby a hodnocení politik a opatření pro snižování emisí skleníkových plynů“
- programy administrované MMR, resp. SFRB:
 - program PANEL 2013+ – v rámci revitalizací bytových domů, resp. energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti podpořeno cca 480 projektů s celkovou výší podpory 1,8 mld. Kč (celkové úspory energie z realizovaných projektů 135 774 GJ)
- programy administrované MPO:
 - program EFEKT 1/2 – v rámci energetických úspor od roku 2014 podpořeno přes 800 projektů za 280 mil. Kč s průměrnou úsporou cca 2 tisíce t/CO₂ a 5–10 tisíc GJ ročně
- programy administrované MD ČR, resp. SFDI:
 - z rozpočtu SFDI vypláceny např. na:
 - příspěvky ke zvýšení bezpečnosti dopravy (vč. zklidňování dopravy) a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace (v roce 2017 čerpáno 410 mil. Kč, v roce 2018 schváleny příspěvky na 211 akcí ve výši 748 mil. Kč)
 - příspěvky na výstavbu a údržbu cyklistických stezek částka (v roce 2017 čerpáno 131 mil. Kč na 23 akcí, v roce 2018 schváleno 49 akcí za 354 mil. Kč)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Snížení emisí CO ₂	t/rok	732 464,6	716 049,3
Snížení spotřeby energie	GJ/rok	4 626 002,6	4 317 500,4
Plocha zateplení konstrukce (výplně otvorů + obvodové zdivo + střechy)	m ²	17 501 818,2	17 421 959,3

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, u kterých bylo provedeno opatření ke snížení emisí (lokální vytápění domácností + ostatní zdroje)	Stacionární zdroje	42 272,0	56 815,0
Odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů (v rámci prioritní osy 2 – zlepšování kvality ovzduší)	Tuny ekvivalentu CO ₂ /rok	1 152,6	4 236,6

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů (v rámci prioritní osy 5 – energetické úspory)	Tuny ekvivalentu CO ₂ /rok	3 135,5	50 530,9

V souvislosti s vynaložením uvedených výdajů a realizací opatření poklesly emise skleníkových plynů v období 1990–2017 o 35,1 %. V období 2005–2017 agregované emise poklesly o 12,9 % (19 Mt CO₂ ekv.), cíl Politiky ochrany klimatu v ČR (pokles o 32 Mt CO₂ ekv. vůči roku 2005 do roku 2020, tj. přibližně 20 %) tak nejspíše nebude splněn.

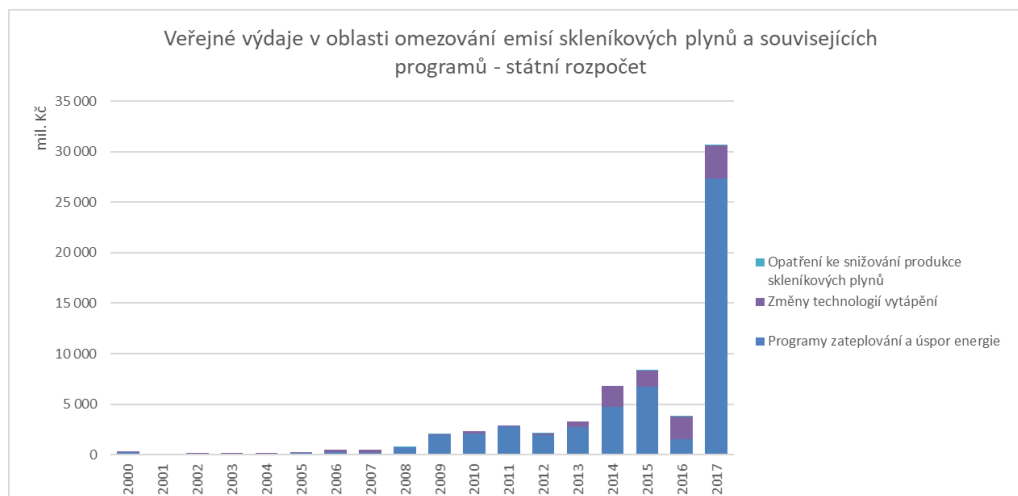
Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí skleníkových plynů a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

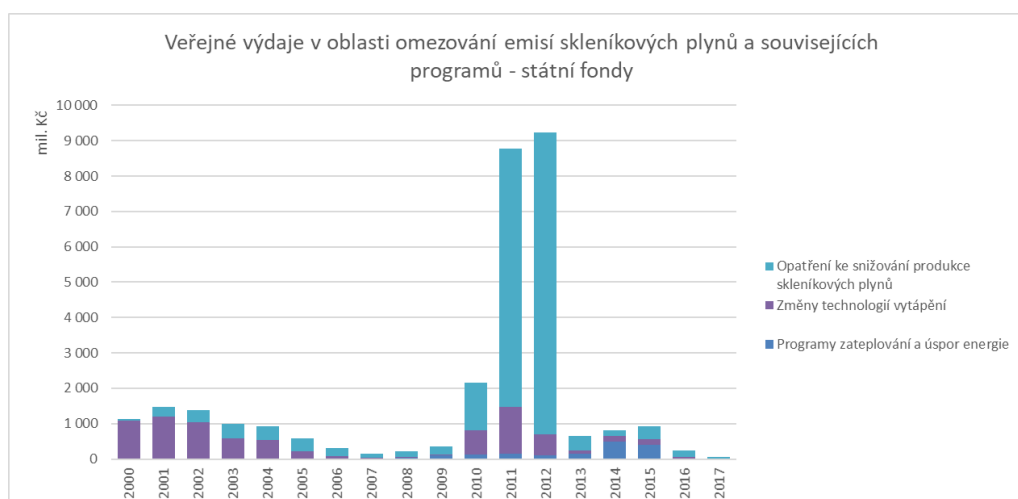
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Programy zateplování a úspor energie		219 159	174 115	2 093 028	2 781 757	1 916 509	2 721 855	4 765 418	6 701 033	1 495 393	27 354 543	53 801 378
Odstaňování tuhých emisí		0	0	190 637	47 739	276 615	244 238	1 806 286	2 462 124	66 595	320 585	6 243 570
Odstaňování plyných emisí		0	0	18 882	83 834	137 301	357 319	529 263	264 340	20 047	37 140	1 453 080
Změny technologické vytápění		94 305	69 891	212 820	137 199	187 710	565 285	2 062 917	1 586 125	2 261 080	3 243 455	11 170 253
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů		0	0	0	0	12 760	0	0	50 227	426	29 168	151 222
Změny výroby, technologie za účelem odstranění emisí	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	0	0	13 617	20 970	11 159	123 938	199 298	242 803	43	42 416	664 594
Monitoring ochrany ovzduší		0	0	0	216	6 278	660	0	1 152	787	64 961	79 814
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		2 007	8 744	70 639	49 398	43 619	736 411	2 101 359	1 024 606	29 166	49 081	4 228 423
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		315 471	252 750	2 599 823	3 121 113	2 591 951	4 749 706	11 464 541	12 332 409	3 873 537	31 141 349	77 792 336
Programy zateplování a úspor energie		0	0	120 524	159 154	99 523	153 071	482 225	404 019	19 750	3 364	1 586 097
Odstaňování tuhých emisí		1 416	9 641	0	618	69	29 929	150 601	76 028	1 341	0	296 348
Odstaňování plyných emisí		12 280	2 679	0	50	0	26 257	6 220	13	55	0	60 324
Změny technologické vytápění		1 074 152	211 232	680 720	1 313 257	591 592	88 703	1 65 024	147 531	38 078	205	7 817 215
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů	Státní fondy (zejména SFZP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	52 896	372 045	1 349 350	7 294 828	8 533 223	419 951	1 666 348	368 408	183 147	50 231	20 944 568
Změny výroby, technologie za účelem odstranění emisí		12 647	360	573	80	0	0	0	0	0	0	27 592
Monitoring ochrany ovzduší		180	395	72	1 663	3 672	2 593	735	681	1 224	620	73 617
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		8 835	1 574	2 790	2 244	792	57 877	74 992	21 801	1 138	15 818	249 826
CELKEM STÁTNÍ FONDY		1 162 406	597 926	2 154 028	8 771 894	9 228 872	778 381	1 046 146	1 018 481	244 732	70 238	31 055 585
Programy zateplování a úspor energie		26 813	11 035	119 970	165 875	31 422	40 691	120 374	307 024	99 383	107 527	1 685 757
Odstaňování tuhých emisí		0	0	0	75	504	2 154	7 553	7 083	1 777	21 032	40 210
Odstaňování plyných emisí		0	0	3	2	7 204	9	5	0	22	0	7 272
Změny technologické vytápění		507 607	177 396	91 603	52 449	35 347	52 668	56 212	90 150	1 258 382	1 648 178	5 777 297
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů	Územní rozpočty obcí a krajů	0	0	3 559	162	712	1 232	666	988	850	901	27 347
Změny výroby, technologie za účelem odstranění emisí		0	0	29	33	11	0	0	1	205	60	2 012
Monitoring ochrany ovzduší		16 163	24 145	22 408	23 132	36 203	28 816	17 695	19 576	25 836	32 061	405 805
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		44 625	20 906	20 433	18 721	28 208	51 358	37 950	65 435	115 602	96 571	725 537
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		595 208	233 482	258 005	260 449	139 611	176 928	240 455	490 258	1 502 057	1 906 330	8 671 236

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

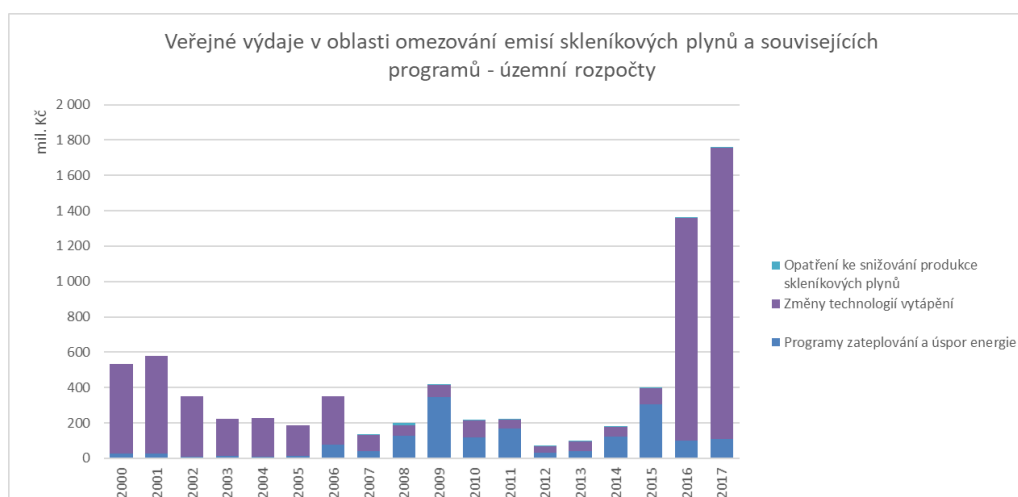
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí skleníkových plynů a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí skleníkových plynů a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí skleníkových plynů a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2-1-1	Agregované emise skleníkových plynů			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální. Změna klimatu je globální megatrend s velkým potenciálním dopadem na ekonomiku, obyvatelstvo a kvalitu životního prostředí. K snižování emisí se ČR zavázala v rámci mezinárodních úmluv a k poklesu emisí se vztahuje i legislativa EU.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.1.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Je nutné aktualizovat cíl s platnou POK a cíli na úrovni EU. Cíl 21 % v EU ETS je platný do roku 2020 a následně 43 % pro období 2021-2030. Evropský cíl poklesu celkových emisí skleníkových plynů je o alespoň 40 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 1990, cíl mimo EU ETS je pro ČR pokles o 14 % do 2030 ve srovnání s rokem 2005.
- Doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050.
- Uvést cíl/e do souladu s Národním energeticko-klimatickým plánem ČR.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 2.1.1

Opatření 2.1.1.1 Zajistit pokračování stávajících a přípravu nových programů zaměřených na snižování emisí skleníkových plynů

Věcný přehled plnění opatření

V rámci OPŽP 2014-2020 jsou prostředky PO 2 prakticky vyčerpány. Nové programové období 2021+ je v současné době v přípravě, včetně věcného zaměření.

V programu Nová zelená úsporám, který je průběžně vyhodnocován a rozšiřován, jsou postupně doplňována vhodná další opatření směřující ke snížení skleníkových plynů.

Plnění opatření je také zajištěno prostřednictvím programu MPO EFEKT. Program EFEKT 1 byl ukončen k 31.12.2017. Pokračovatelem je program EFEKT 2 – Státní program na podporu úspor energie na období 2017-2021.

Případné další programy jsou ve fázi plánování.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Politika ochrany klimatu v ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Státní fond životního prostředí
- MŽP
- ČHMÚ
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a institucionální kapacity plně pokrývaly implementaci. Vzhledem k novému programovému období od roku 2021 však bude nutné personální kapacity posílit, neboť od roku 2020 bude třeba připravit nový program za současně probíhající administrace stávající Nové zelené úsporám.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Legislativa je pro programy zaměřené na snižování emisí skleníkových plynů dostatečná -
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto. Nová zelená úsporám je financována prostřednictvím aukcí emisních povolenek..

Překážky implementace opatření

Jelikož jsou náklady na nákup emisních povolenek (cena v dražbě cca 24 EUR/povolenku na t emisí) zatíženy jen velké zdroje spadající do EU ETS (teplárny, elektrárny), je obava z konkurenceschopnosti CZT vůči lokálním topeništím. Z tohoto důvodu je zvažováno zdanění fosilních paliv pro všechny konečné uživatele mimo EU ETS.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Opatření, tak jak je naformulováno, je plněno a nejsou potřeba další opatření či nástroje.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Pokračování stávajících programů na snižování emisí skleníkových plynů
- Návrh a implementace dalších programů na snižování emisí skleníkových plynů, zejména v sektorech dopravy a energetiky

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Zavedení uhlíkové daně. Pobídky na obnovu vozového parku v silniční dopravě a zvyšování využití elektromobility a alternativních zdrojů.
Administrativně právní	Uhlíková daň, která by měla být implementována novelizací zákonů č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, a zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.
Sankční	irelevantní
Koncepční (plánovací)	irelevantní

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Informační	Osvěta k snižování emisí skleníkových plynů.
Dobrovolné	irelevantní

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní a jeho implementace je dobře pokryta existujícími kapacitami. Do budoucna je třeba podpořit přípravu a implementaci dalších programů na snižování emisí skleníkových plynů v sektoru dopravy a energetiky.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Opatření 2.1.1.2 Analyzovat varianty řešení a navrhnout zdanění emisí mimo EU ETS (na základě výstupů analýzy případné zavedení uhlíkové daně v souladu s výsledky úkolu NPSE)

Věcný přehled plnění opatření

Na základě usnesení vlády č. 978 z roku 2015 byla ve spolupráci MF, MŽP a MPO zpracována a na začátku roku 2017 na vládu předložena „Analýza k možnostem a dopadům zohlednění environmentálních prvků v sazbách spotřebních a energetických daní v České republice“. Analýza se všeobecně týká ekonomických, sociálních a částečně environmentálních dopadů zohlednění environmentálních vlastností paliv v sazbách spotřebních a energetických daní. Analýza neřeší návrh konkrétního opatření ani například možnosti recyklace příjmů. Vláda svým usnesením č. 6 ze dne 9. ledna 2017 uložila MF ve spolupráci s MŽP a MPO aktualizovat analýzu na základě výsledků vyjednávání o přístupu ke snižování emisí v sektoru EU ETS a mimo EU ETS, doplnit ji o podrobnější odhad environmentálních dopadů a do 31. prosince 2018 předložit vládě doporučení k případnému zohlednění environmentálních prvků v sazbách spotřebních a energetických daní v České republice. Termín předložení analýzy vládě byl následně posunut na 31. 3. 2019.

Opatření reaguje na fakt, že v ekonomice fungují znečišťovatelé, kteří si nemusejí kupovat povolenky (například těžbařské firmy prodávající uhlí pro domácí kotle a kamna) a na potřebné projekty (např. v rámci programu NZÚ) vůbec nepřispívají. Při rostoucí ceně povolenky jsou stále více diskriminovány domácnosti napojené na centrální zásobování teplem oproti těm, které spalují uhlí v domácím kotli či kamnech. Teplárny totiž platí emisní povolenky, zatímco producenti tříděného uhlí, které přitom způsobuje na jednotku vyrobené energie násobně vyšší znečištění ovzduší, neplatí.

Vláda by měla tuto nerovnost odstranit a zavést environmentální složku energetické daně. Zavedení daně je důležité jako motivace domácností opustit hnědé uhlí, její výnos by také (spolu s dalšími zdroji) umožnil financovat nutné výměny starých kotlů a kamen. Peníze z evropských fondů na současné kotlíkové dotace totiž pokryjí jen malou část domácností, kde je nutné modernizovat vytápění.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Státní energetická koncepce ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MF ČR
- GŘC
- MŽP
- ČHMÚ
- MPO
- COŽP UK

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

➤ ČSÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		V rámci státní správy je obecně obtížné z kapacitních důvodů vyčlenit pracovníky, kteří by se plně zabývali pouze touto agendou. Například je nutné získat některé části studie od externího dodavatele.
Legislativa		Analýza má být podkladem pro rozhodnutí, jestli má příslušná legislativa vzniknout. K plnění opatření (analýze) není legislativa zapotřebí. Legislativní opatření by byla vyžadována až v případě rozhodnutí o zavedení uhlíkové daně. Výsledek analýzy ale predikuje, že do roku 2020 nebude uhlíková daň zavedena.
Financování		Zpracování analýzy bylo finančně pokryto ze stávajících prostředků a interních zdrojů spolupracujících resortů, nebo byly práce provedeny v rámci jiných studií. V letech 2013–2020 výnos z prodeje emisních povolenek cca 26 mld. Kč, rozdělení ½ MŽP – hlavně program NZÚ, ½ MPO – program EFEKT a další. Většina z poloviny výnosů pro MPO je vynakládána na kompenzaci nákladů na podporu OZE.

Překážky implementace opatření

Absentující politická podpora, problematické řešení sociálních dopadů, chybí politická shoda o potřebnosti opatření.

Pozice MF je k zavedení uhlíkové daně významně negativní s ohledem na závazek nezavádět žádnou novou daňovou zátěž, což vyplývá i z programového prohlášení vlády. MŽP se k zavedení tohoto nástroje staví kladně a vnímá ho jako účelný nástroj motivace snížení emisí skleníkových plynů mimo sektor EU ETS. MPO hájí pozici, ve které se nestaví striktně proti zavedení tohoto nástroje, a to i s ohledem na požadavek zavést politiky, které povedou k narovnání podmínek mezi „velkou“ a „malou“ energetikou, a považuje za účelné provést všechny důležité analýzy. MPO zároveň upozorňuje na nutnost minimalizovat dopady na průmysl a ostatní sektor ekonomiky, minimalizovat sociální dopady a iniciovat případné zavedení určité formy uhlíkové daně až v rámci provedení celkové daňové reformy.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Vládou zastavená novela zákona o spotřebních daních a energetických daní v roce 2011–2013, poté tato analýza v roce 2015–2016 a její aktualizace v letech 2017–2018
- Dopadová studie COŽP UK

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Rozpracování analýzy o environmentální a sociální dopady.
- Dokončení analýzy na základě připomínek dotčených institucí.
- Na základě výsledků analýzy by měl být připraven příslušný legislativní návrh.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	zavedení uhlíkové daně
Administrativně právní	Novelizace zákonů č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, a zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.
Sankční	irelevantní
Koncepční (plánovací)	irelevantní
Informační	irelevantní
Dobrovolné	irelevantní

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, byly identifikovány jisté problémy v rámci personálního zajištění, kdy je obecně obtížné z kapacitních důvodů vyčlenit pracovníky, kteří by se plně zabývali pouze danou agendou. Jako poměrně významná překážka implementace opatření byla identifikována absentující politická podpora, resp. chybějící politická shoda mezi MŽP a MPO pro zavedení uhlíkové daně.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Opatření 2.1.1.3 Zpracovat technický (metodický) předpis pro plánování rozvoje veřejné dopravy v krajích, včetně organizace integrovaných dopravních systémů a infrastruktury, zvyšovat dostupnost a komfort veřejné dopravy a alternativních způsobů dopravy

Věcný přehled plnění opatření

CDV, v.v.i. zpracovalo metodický předpis, na základě kterého vznikají ve městech nad 40 tis. obyvatel v kompetenci samospráv plány udržitelné městské mobility. Tyto plány komplexně řeší městskou mobilitu, pokud jde o snižování emisí z dopravy, rozvoj nízkoemisní veřejné dopravy, využívání alternativních pohonů, omezení individuální dopravy a rozvoj cyklo dopravy, a to v zájmu zvýšení kvality života ve městech. Plány městské mobility se tedy nezaměřují výhradně na veřejnou dopravu, ale na udržitelnou mobilitu jako celek, což je preferovaný a koncepční přístup i ze strany MD, které však reálně do tvorby a implementace plánů mobility nezasahuje.

Plány dopravní obslužnosti zpracovává stát a jednotlivé kraje v rámci své samostatné působnosti, a to dle zákona o veřejných službách v přepravě cestujících. V červnu 2015 Vláda ČR schválila Koncept veřejné dopravy, na kterou bude navazovat novelizace zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících, a to tak, aby zpracování plánů dopravní obslužnosti bylo podrobněji metodicky uchopeno.

Politika územního rozvoje ČR, a to v rámci kapitoly 2 „Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území“ má vazbu na rozvoj veřejné dopravy, dopravní dostupnost a integrovaný dopravní systém.

Organizace integrovaných dopravních systémů a zvyšování dostupnosti i komfortu veřejné dopravy a alternativních způsobů dopravy je často zahrnuto do tzv. urbánní integrovaných nástrojů (ITI a IPRÚ), jejichž metodickým gestorem je MMR-ORP. Nicméně finanční zdroje pro realizaci opatření obsažených ve zmíněných strategiích nejsou v působnosti MMR-ORP.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Dopravní politika ČR 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Politika územního rozvoje ČR
- Národní akční plán čisté mobility
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy
- Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Bílá kniha – Koncepce veřejné dopravy – usnesení Vlády ČR č. 467/ 2015
- Program rozvoje rychlých železničních spojení v ČR – usnesení vlády ČR č. 389/2017
- Metodika pro přípravu plánů udržitelné mobility měst České republiky (SUMP)

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
- Státní fond dopravní infrastruktury
- Sdružení dopravních podniků
- Technická správa komunikací

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a institucionální kapacity plně pokrývají implementaci, je nutné zajistit koordinaci kapacit na jednotlivých úrovních (státní, komunální)
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, vyžaduje však značné finanční prostředky a je nutné zajistit udržitelnost financování. Projekty na zpracování a implementaci plánů udržitelné mobility jsou podporovány z OPD a IROP. Rozvoj a údržba dopravní infrastruktury jsou pokryté ze SFDI. Provoz veřejné dopravy na všech úrovních (celostátní, krajská a obecní objednávka) je financován každoročně z veřejných rozpočtů na úrovni více než 20 mld. Kč.

Překážky implementace opatření

Značné finanční náklady, zajištění udržitelnosti financování, značný počet zapojených aktérů včetně soukromých subjektů.

Synergické efekty

Rozvoj environmentálně šetrné veřejné dopravy a celkově udržitelné městské mobility podporuje opatření na implementaci cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů, zlepšení kvality ovzduší a zvýšení materiálové a energetické efektivity hospodářství.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Zajistit udržitelnost financování rozvoje environmentálně šetrné veřejné dopravy
- Zajistit podporu nákupu vozidel s alternativními pohony i rozvoj infrastruktury alternativních pohonů

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

- Koncepce udržitelné městské mobility je v přípravě, do konce roku 2019 má být předložena do MPŘ. Prioritou je udržitelná a dostupná doprava pro všechny.
- Dle Koncepce veřejné dopravy do roku 2019 předložit materiál k organizaci veřejné dopravy, vč. návrhu legislativní úpravy.
- Od roku 2020 nastavit nový způsob financování veřejné dopravy, zejména železniční (v souvislosti s ukončením platnosti memoranda mezi státem a kraji o podpoře financování regionální železniční dopravy a v souvislosti s postupným otevíráním trhu v železniční osobní dopravě).
- Aktualizace Koncepce veřejné dopravy.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Spotřební daň na pohonné hmoty, dotace MHD, slevy na MHD
Administrativně právní	Nízkoemisní zóny ve městech, klidové zóny bez aut, omezení rychlosti – snížení hlukové zátěže
Sankční	
Koncepční (plánovací)	Osvěta veřejnosti k výhodám využívání veřejné dopravy
Informační	x
Dobrovolné	místní Agenda 21, Evropský týden mobility

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno. Pro další období implementace SPŽP doporučujeme opatření formulovat komplexněji směrem k vytváření a realizaci plánů udržitelné městské mobility, jejichž je veřejná doprava součástí. Jejich prosazení povede k zvýšení kvality života ve městech a k poklesu zátěží životního prostředí z dopravy.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Opatření 2.1.1.4 Zvýšení podílu nízkoemisní nákladní dopravy, podporovat rozvoj logistických řešení a organizace dopravy na základě principu komodality (využívání optimálního druhu dopravy samostatně nebo v kombinaci), podporovat veřejné terminály pro multimodální dopravu s případnou vazbou na logistická centra

Věcný přehled plnění opatření

Vláda ČR usnesením č. 57/2017 přijala Koncepti nákladní dopravy pro období 2017–2023 s výhledem do roku 2030, která nahrazuje koncepci veřejné logistiky. Hlavním cílem Koncepte nákladní dopravy je vytvářet podmínky pro rozvoj kombinované dopravy, a to rovněž jako služby pro silniční dopravce (kontinentální přeprava silničních návěsů a výměnných nástaveb). Koncepte předpokládá implementaci multimodální dopravy, kdy při přepravě nad 300 km bude preferována nízkoemisní železniční doprava, ze které budou zajištěny překládové uzly na dopravu silniční, s preferencí využití alternativních zdrojů energie (CNG, případně i elektřina) a paliv vyrobených s využitím obnovitelných zdrojů energie (např. vodík, biometan apod.).

Akční plán koncepte nákladní dopravy pro období 2017–2023 je v přípravě. Akční plán, využívající ITS (informační telematické systémy), bude vycházet z dopravního modelu, který je vytvářen za použití institucionální podpory MD na CDV, v.v.i. Dopravní model umožní prognózování objemu, přepravního výkonu a intenzity nákladní dopravy a tím i optimalizaci multimodální dopravy, a to i s ohledem na snižování environmentálních vlivů, zejména znečišťování ovzduší.

Pokračuje realizace programu na podporu rozvoje a modernizace sítě terminálů kombinované dopravy. Dochází k zpřesňování podmínek v rámci Programu na pořízení jednotek pro kombinovanou dopravu (intermodální jednotky). Byl vytvořen školícího program pro dopravce v silniční dopravě o kombinované dopravě. Probíhá program na podporu výstavby plnicích a dobíjecích stanic (elektro, CNG, LNG, vodík).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Usnesení vlády ČR č. 1571/2009 Strategie podpory logistiky z veřejných zdrojů
- Usnesení vlády č. 57/2017 Koncepte nákladní dopravy pro období 2017–2023 s výhledem do roku 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Národní program snižování emisí ČR (NPSE)
- Národní akční plán čisté mobility

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

- CDV, v.v.i
- ČESMAD
- ŽESMAD

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a institucionální kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa podporuje implementaci opatření, na základě legislativy vznikly strategické dokumenty k implementaci opatření.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které je však limitováno. Implementace opatření je financována ze zdrojů OPD.

Překážky implementace opatření

Nedostatek finančních prostředků, prostupnost dopravní sítě, především velkými železničními uzly.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

CDV – dopravní model k prognózování objemu dopravy a přepravních výkonů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Výkony v kombinované dopravě mají dlouhodobě výrazně rostoucí trend. Důležité je, že o přepravy s využitím železnice mají velký zájem i automobiloví dopravci, pro které může železniční doprava vytvářet oboustranně výhodné služby.

Zatraktivnění železnice je navrhováno řešit prostřednictvím snížení poplatku za využití OZE ze spotřebované elektřiny železničním dopravcům.

Cíl přesunu 30 % silniční nákladní dopravy se však aktuálně jeví jako nereálný, byl odvozen z evropského dokumentu (Bílá kniha Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje), který ale tento cíl uvádí pouze pro přepravy nad 300 km, a to jako evropský cíl pro přesun na železniční a vodní dopravu včetně příbřežní námořní dopravy.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Přijetí Akčního plánu koncepce nákladní dopravy.

Rozvoj využití ITS v nákladní dopravě (optimalizace průjezdu, kapacita překladevých uzlů, identifikace kongescí atp.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Schválení programu na pořízení intermodálních jednotek pro kombinovanou dopravu, průběžné hodnocení Koncepce nákladní dopravy. Naplnit dokončovaný program na podporu rozvoje sítě terminálů multimodální dopravy.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Neuvedeno, možné využití – růst sazby silniční daně, snížení, případně osvobození nákladní železniční dopravy od poplatků na podporu OZE ze spotřebované elektřiny
Administrativně právní	neuvedeno
Sankční	neuvedeno
Koncepční (plánovací)	Akční plán koncepce veřejné dopravy
Informační	informační kampaň, osvěta dopravců
Dobrovolné	neuvedeno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je plněno v rámci procesu Dopravní politiky ČR 2014-20 s výhledem do roku 2050. K datu hodnocení se nepodařilo dosáhnout rostoucího trendu nízkoemisní nákladní dopravy (železniční a vodní dopravy) ve struktuře přepravních výkonů nákladní dopravy. Doporučujeme opatření v nákladní dopravě v rámci SPŽP řešit průřezově za celý dokument, nikoliv v rámci jednotlivých specifických cílů. Je na zvážení, zda opatření, která jsou součástí i Dopravní politiky, je nutné v rámci harmonizace strategických dokumentů v SPŽP vůbec uvádět.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížení emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Opatření 2.1.1.5 Snížit emise metanu ze zemědělství a z produkce odpadů, zejména omezením skládkování odpadu, snížením podílu jeho biologicky rozložitelné složky a vyšším využitím odpadů ze zemědělství

Věcný přehled plnění opatření

Investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějším přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- VÚMOP
- MZe
- MPO
- ČSÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci Klíčová je spolupráce s privátním sektorem a respektování tržních vlivů a Společné zemědělské politiky EU.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Biologicky rozložitelné odpady jsou v gesci MŽP a legislativní podporu jejich sběru a využití je třeba dořešit. V gesci MZe je průběžně upravována legislativa týkající se hnojiv.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta (MD, OPD, IROP). V rámci RPV jsou zajištěny i finance pro podporu digesce a jímání metanu, bude však třeba upravit jejich strukturu.

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Konzervativnost zemědělců, nutnost dokončení obnovy operátu katastru nemovitostí a pozemkových úprav, pomalý pokrok v přenastavení systému odpadového hospodářství (BRO).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Provozní podpora bioplynových stanic.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Zajistit podporu výstavby a provozu bioplynových stanic, a to v souladu s cíli na rozvoj využití OZE v dopravě, pokud jde o využití biometanu jako obnovitelného zdroje. Je třeba nastavit možnost obchodování záruk původu biometanu pro jeho využití v dopravě.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování dosavadních aktivit, závazný cíl pro ČR na rok 2020 je v této oblasti splněn, dodatečná opatření nejsou vyžadována. Ze SPŽP vypustit aktivity, které se budou překrývat s Národním klimaticko-energetickým plánem.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	provozní a investiční podpora
Administrativně právní	zákon o odpadech, zákon o hnojivech, zákon č. 165/2012 Sb.
Sankční	obsažené v legislativě
Koncepční (plánovací)	strategie a akční plány
Informační	vzdělávání a poradenství
Dobrovolné	není relevantní

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, nejsou identifikovány žádné vážnější problémy jak z hlediska institucionálního, tak i z hlediska finančního a legislativního, dodatečná opatření nejsou vyžadována. Překážkami, které mohou potenciálně bránit další implementaci opatření, jsou především konzervativní přístup zemědělců, nutnost dokončení obnovy operátu katastru nemovitostí vč. pozemkových úprav a pomalý pokrok v přenastavení systému odpadového hospodářství (BRO). Omezení emisí metanu musí být v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, pokud jde o podporované zdroje energie. Je třeba zajistit návaznost na strategické dokumenty k využití OZE v dopravě.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Opatření 2.1.1.6 Zvýšit účinnost stávajících energetických zdrojů, snížit podíl fosilních paliv na výrobě elektřiny a tepla, zvýšit podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie a zvýšit energetické využití odpadů

Věcný přehled plnění opatření

Modernizace a rekonstrukce stávajících energetických zdrojů, tam kde to nebude možné či efektivní, ukončení provozu zdroje. Rozšíření FVE (střechy rodinných domů) a zvýšení počtu VTE, dostavba jaderných zdrojů, stavba ekologicky provozovaných spaloven komunálního odpadu. Podpora úspor energie a využívání OZE.

Na základě směrnic 2012/27/EU a (EU) 2018/2002 jsou nařízena a vyčíslena opatření k úspoře energie v budovách, jejich realizací poklesne spotřeba tepelné energie, bude možno spalovat méně paliva, což povede k snížení emisí. Současné velké tepelné zdroje jsou na hranicích své energetické účinnosti, nutno modernizovat. Zdroje, které nesplní kritéria, ukončí činnost. V oblasti KVET je podpora výrobců elektřiny diferencována podle hodnoty úspory primární energie, vyvinut tlak na provozovatele ke zvýšení účinnosti zdrojů. S novelou zákona č. 165/2012 Sb. je usnadněna instalace malých FVE na objekty v soukromém vlastnictví, odstranění byrokratické zátěže a očekávaný rozvoj decentralní výroby elektřiny z OZE. Zdroje spalující biomasu mají zvláštní podporu při výrobě tepla, jedná se o nové zdroje se zvýšenou účinností.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MPO
- SFŽP ČR
- Komora OZE

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa je v přípravě.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

V rámci OPŽP 2014-2020 je prioritní osa 5 zaměřena na úspory energie a využití OZE u veřejných budov.

Oprávněný podíl příjmu MŽP z dražeb emisních povolenek dle zákona 383/2012 Sb. ve znění pozdějších úprav je výrazně vyšší, než jsou celkové zdroje programu NZÚ, které jsou limitovány příjmy a výdaji státního rozpočtu kapitoly 315 MŽP. Do roku 2020 jsou zdroje programu 18,45 mld. Kč, s MF je vyjednáno financování i v roce 2021, celková částka je tak 22,95 mld. Kč. V rámci přípravy SR na rok 2020 a ve střednědobém výhledu na 2021 je návrh zdrojů programu NZÚ ze strany MF celkem o 5,6 mld. Kč nižší (S300 podala proti tomuto dalšímu krácení zdrojů námitky). Dále je nutné konstatovat, že náklady na opatření jdou k tíži provozovatelů zdrojů, teplárenské společnosti je odhadují na 700 mil. až 1,5 mld. Plnit opatření jsou schopny ekonomicky výkonné společnosti.

Překážky implementace opatření

Nedostatečné celospolečenské vnímání významu problému.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Například podpora úspor energie a využívání OZE v sektoru bydlení v rámci programu Nová zelená úsporám.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Efektivněji aplikovat provozní podporu OZE

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění je podřízeno evropské legislativě se stanovenými posuny v energetické účinnosti a Státní energetické koncepci.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	podpora úspor energie, podpora OZE
Administrativně právní	Vyhláška č. 441/2012 – o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie Vyhláška č. 453/2012 – o elektřině a vysokoúčinné kombinované výrobě elektřiny a tepla; novela vyhlášky 453/2012 Sb. byla nahrazena vyhláškou č. 37/2016 Sb. Vyhláška č. 194/2013, kontrola kotlů Vyhláška č. 193/2013, kontrola klimatizačních systémů Novela zákona č. 165/2012 – o podporovaných zdrojích energie Novela z. č. 406/2000 Sb Státní energetická koncepce; Aktualizace státní energetické koncepce
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	podpora osvěty, výchovy, vzdělávání
Dobrovolné	dobrovolné audity v rámci Čistší produkce

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, jsou identifikovány určité problémy v rámci personálního zajištění příslušné agendy a dále se schvalováním příslušné legislativy (např. Zákona o snižování emisí skleníkových plynů). Problematický je rovněž fakt, že ČR neplní cíle dle čl. 5 a čl. 7 směrnice o energetické účinnosti a dále nedostatečné celospolečenské vnímání významu problému. Na druhou stranu je nutno vyzdvihnout efektivní využívání programů na úspory energie v rodinných či bytových domech (NZÚ). Doporučujeme zvýšit kvantitativní cíle v oblasti úspor energie a využívání OZE, zvýšit celospolečenské povědomí, schválit Zákon o snižování emisí skleníkových plynů a aplikovat zákazy používání uhlí v zařízeních s nízkou účinností.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Nástroj 2.1.1.N.1 Efektivně využít prostředky z prodeje emisních povolenek a flexibilních mechanismů Kjótského protokolu a Rozhodnutí EP a Rady č. 406/2009/ES

Věcný přehled plnění nástroje

Výnosy z prodeje jednotek přiděleného množství (AAU) byly využity pro financování dotačního programu Zelená úsporám (ZÚ), v jehož rámci stát přispěl na zateplování budov, výstavbu nízkoenergetických či pasivních domů a instalaci obnovitelných zdrojů energie pro vytápění.

Od roku 2013 je část výnosů z aukcí evropských emisních povolenek (EUA) a leteckých povolenek (EUAA) účelově vázána na opatření na podporu inovací v průmyslu, na opatření, jejichž cílem je zvýšit energetickou účinnost včetně výstavby a rekonstrukce soustav zásobování tepelnou energií, snižování energetické náročnosti budov a zvyšování účinnosti užití energie v průmyslu a energetice. Finanční prostředky jsou dále využívány na podporu vědy a výzkumu v oblasti efektivního nakládání se zdroji a na podporu úspor energie na straně spotřebitelů. Tuto část stanovuje § 7 odst. 6 zákona č. 383/2012 Sb. (ve znění zákona 257/2014 Sb.).

V současné době zhruba polovina účelově vázaných prostředků získaných z výnosů aukcí emisních povolenek financuje dotační program Nová Zelená úsporám (NZÚ), který byl spuštěn v roce 2014. NZÚ podporuje především snižování energetické náročnosti budov, efektivní využití energie a výstavbu nízkoenergetických či pasivních domů. Od startu programu v roce 2014 byla vyplacena 22 tisícům žadatelů na úsporné renovace a stavby rodinných a bytových domů k 29.10.2018 podpora ve výši 4,4 mld. Kč. Odhad úspor energie dosažených ke konci roku 2018 činil 2,7 PJ/rok.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP ČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. SFŽP má dostatečnou personální i administrativní kapacitu pro implementaci nástroje.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci. Legislativa je fungující a dostačující – viz zákon o emisním obchodování

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížení emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Financování		Implementace je finančně dostatečně pokryta. Prostředky na program NZÚ pocházejí z výnosu aukcí emisních povolenek. Hlavním programem, který efektivně využívá prostředky z prodeje emisních povolenek, je program Nová zelená úsporám (nahrazující dřívější programy Zelená úsporám a Nová zelená úsporám 2014). Hlavním zdrojem financování programu je stanovený podíl z výnosů aukcí emisních povolenek EUA a EUAA v rámci systému EU ETS a celková alokace pro program bude především závislá na výši těchto příjmů, které jsou příjmem státního rozpočtu (kapitola MŽP). V letech 2013-2020 výnos z prodeje emisních povolenek cca 26 mld. Kč, rozdělení ½ MŽP – hlavně program NZÚ a ½ MPO, program EFEKT a další. Od roku 2017 je program NZÚ řízen MF a na program jde nižší podíl výnosu z aukcí, cca 1-2 mld. Kč za rok.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Implementace programů podporujících snižování energetické náročnosti obytných budov (komplexní nebo dílčí zateplení), výstavbu domů s velmi nízkou energetickou náročností, environmentálně šetrné a efektivní využití zdrojů energie a obnovitelné zdroje energie (OZE). Hlavním cílem programů je zlepšit stav životního prostředí snížením produkce emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů (především emisí CO₂). Záměrem programu je dosáhnout úspory energie v konečné spotřebě a stimulovat ekonomiku ČR s dalšími sociálními přínosy, kterými jsou například zvýšení kvality bydlení občanů, zlepšení vzhledu měst a obcí, nastartování dlouhodobých progresivních trendů.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování dosavadních aktivit, program běží nepřetržitě, o dotaci je možné požádat kdykoliv až do roku 2021 nebo do vyčerpání prostředků v programu.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snižování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	dotační podpora v rámci příslušných programů
Administrativně právní	Směrnice MŽP č. 7/2010 o poskytování finančních prostředků v rámci Programu Zelená úsporám v oblasti podpory Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru Směrnice MŽP č. 9/2009 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu Zelená úsporám (obytné budovy) Usnesení vlády České republiky ze dne 6. listopadu 2013 č. 848 (Směrnice MŽP č. 1/2014 o poskytování finančních prostředků z programu Nová zelená úsporám) Usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 229 (Směrnice MŽP č. 2/2015 o poskytování finančních prostředků z programu Nová zelená úsporám od roku 2015) Usnesení vlády České republiky ze dne 2. listopadu 2016 č. 955 (Směrnice MŽP č. 7/2017 o poskytování finančních prostředků z programu Nová zelená úsporám) Zákon č. 383/2012 Sb. o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve znění zákona č. 257/2014 Sb. Zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů
Sankční	irelevantní (resp. specifikováno v rámci podmínek pro žadatele)
Koncepční (plánovací)	uvedeno u strategií a akčních plánů
Informační	vzdělávání a poradenství
Dobrovolné	irelevantní

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření lze považovat za průběžně plněné, resp. splněné zejména z důvodu efektivního využívání prostředků z prodeje emisních povolenek v rámci programu Nová zelená úsporám (nahrazující dřívější programy Zelená úsporám a Nová zelená úsporám 2014). Tento program je obecně velice pozitivně hodnocen a využíván.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Nástroj 2.1.1.N.2 Aktivně se zapojit do nastavování pravidel pro Evropský systém emisního obchodování pro další období

Věcný přehled plnění nástroje

Příprava a nastavování pravidel v oblasti obchodování pro třetí obchodovací období, které bylo zahájeno v roce 2013, zahrnovala řadu konzultací a veřejných jednání na národní i evropské úrovni.

Mezi klíčové oblasti, pro které bylo třeba nastavit nová pravidla, patřil:

- postupný přechod od přidělování bezplatných emisních povolenek k systému nákupu povolenek v aukcích; cena povolenky v roce 2018 dosáhla v průměru cca 24 EUR;
- úprava náležitostí spojených s vydáváním povolení k emisím skleníkových plynů;
- úprava konkrétních podmínek potřebných k zajištění agendy obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a hospodaření s jednotkami přiděleného množství;
- zapracování příslušných legislativních předpisů Evropské unie do české legislativy, především transpozice revidované směrnice 2003/87/ES.

V rámci vyhodnocení dopadů návrhu zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů na všechny zúčastněné subjekty byla podpořena varianta č.2, v níž nový zákon počítá s uplatněním derogací emisních povolenek (tj. bezplatné alokace pro výrobce elektřiny). Přínosem této varianty byly nižší dopady na výrobce elektřiny, časově zvýhodněné investice na modernizaci provozů a přesná lokalizace prostředků na investice. Mezi náklady patřil především významný ekonomický dopad v podobě nutnosti nákupu emisních povolenek pouze na provozovatele zařízení v některých vybraných odvětvích a nižší výnosy z aukcí.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.1	Snížování emisí skleníkových plynů
Specifický cíl 2.1.1	Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005

Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Irelevantní.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Přijetí revidované směrnice EU ETS, která má nastavit pravidla pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů na čtvrté obchodovací období, tj. 2021–2030.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	evropský systém emisního obchodování
Administrativně právní	Zákon č. 383/2012 Sb. o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů; novelizován zákonem č. 257/2014 Sb.
Sankční	irelevantní
Koncepční (plánovací)	uvedeno u strategií a akčních plánů
Informační	irelevantní
Dobrovolné	irelevantní

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedené opatření lze považovat za splněné zejména z důvodu aktivní a průběžné přípravy a nastavování pravidel v oblasti obchodování pro třetí obchodovací období.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

2.2 Snížení úrovně znečištění ovzduší

Průřezový nástroj 2.2.N.1 Zahrnout podmínky ochrany ovzduší do veřejných soutěží na zakázky obcí a krajů

Věcný přehled plnění nástroje

Podmínky ochrany ovzduší zahrnuté do veřejných soutěží nově v rámci Programu zlepšování kvality ovzduší. Poprvé v roce 2015: kód opatření EA1 – Podmínky ochrany ovzduší pro veřejné zakázky.

Z hlediska řešeného opatření je nutno rozlišit zadávací podmínky a hodnotící kritéria:

- Zadávací podmínka je podmínka realizace veřejné zakázky (předem stanovena v zadávacích podmínkách). Pokud ji uchazeč o veřejnou zakázku nesplní, nemůže mu být veřejná zakázka přidělena.
- Hodnotící kritérium ovlivňuje výběr dodavatele. V případě, že je nabídka uchazeče hodnocena i z jiných hledisek než jen podle nabídkové ceny, je možné mezi hodnotící kritéria zahrnout i vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí (§ 78 odst. 4 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách). Hodnotící kritéria lze v rámci tohoto opatření uplatnit zejména tam, kde je nevhodné požadovat striktně stanovenou zadávací podmínku.

Pro obě kategorie platí, že nesmí být diskriminační, tj. nesmí uměle vylučovat velký počet uchazečů, musí se vztahovat k předmětu veřejné zakázky a jejich rozsah a počet musí být přiměřený předmětu a rozsahu veřejné zakázky. Pro striktní zadání konkrétních podmínek plnění veřejné zakázky (např. minimální úroveň emisí) je nejvhodnější použití zadávacích podmínek. V rámci těchto minimálních hodnot (nebo tam, kde je jejich uplatnění nemožné) lze dále bodovat vhodnost jednotlivých nabídek pomocí dílčích kritérií z hlediska vlivu na životní prostředí.

Dále v Národním programu snižování emisí České republiky je stanoveno opatření EA3-EA5 „Zohledňování kritérií ochrany ovzduší při zadávání veřejných zakázek“.

V zadávací dokumentaci bude zadavatel stanovovat technické podmínky nebo zvláštní technické podmínky ve smyslu zákona o veřejných zakázkách, které zajistí minimalizaci dopadů spojených s realizací veřejné zakázky na kvalitu ovzduší. V průběhu zadávacího řízení veřejných zakázek v oblasti dodávky stavebních prací, zařízení majících dopady na kvalitu ovzduší či služeb vyžadovat plnění podmínek ochrany ovzduší, např. formou požadavků na použité postupy, technologie, použité zdroje energie či požadavku na certifikaci podle ISO 14000.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- Kraje, obce

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Plněno v rámci: Programů zlepšování kvality ovzduší, Národního programu snižování emisí České republiky, dále zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší a zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Jedinou možností MŽP, jak zasahovat do veřejných soutěží na zakázky obcí a krajů je vytvoření metodik, které jsou však nezávazné a nemusí být zohledňovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Vypracovat doporučení pro obce a kraje, vytvořit metodiky.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Nespecifikováno
Administrativně právní	Národní program snižování emisí České republiky Program zlepšování kvality ovzduší
Sankční	Nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Uvedeno v rámci NPSE ČR a Programu zlepšování kvality ovzduší
Informační	Nespecifikováno
Dobrovolné	Nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

I nadále podporovat implementaci a plnění nástroje, a vyžadovat plnění podmínek veřejných soutěží.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Průřezový nástroj 2.2.N.2 Podporovat osvětu o možnostech čerpání dotací na snižování emisí znečišťujících látek do ovzduší a na realizaci opatření ke zlepšení kvality ovzduší

Věcný přehled plnění nástroje

V rámci Operačního programu Životní prostředí 2007-2013 byla implementace nástroje 2.2.N.2 podporována v rámci prioritní osy 8 „Technická pomoc“. Vzhledem k tomu, že v průběhu programového období bylo třeba zjistit dostatečnou absorpční kapacitu pro čerpání v prioritní ose 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí byly uskutečněny semináře na podporu čerpání z prioritní osy 2 OPŽP. Názvy projektů:

- Zajištění seminářů k vytvoření potřebné absorpční kapacity pro OPŽP, prioritní osu 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí (náklady 544 500 Kč)
- Uspořádání seminářů na podporu čerpání finančních prostředků z Prioritní osy 2 OPŽP (náklady 854 400 Kč)
- Za účelem podpory nejvíce znečištěného regionu – Moravskoslezského kraje byl uskutečněn seminář s názvem projektu:
- Informační kampaň ke zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji s podporou OPŽP (náklady Kč 6 729 012)
- Obecný seminář k OPŽP
- Propagace OPŽP v Magazínu Evropského Parlamentu (náklady 201 667,5 Kč).

Na přelomu let 2015/2016 proběhla informační kampaň o možnostech podpory poskytované v rámci PO2 OPŽP 2014 – 2020, specifického cíle 1 včetně náležitostí žádostí o podporu, možné výše dotace a podmínek, za kterých lze podporu realizovat. Informační kampaň byla zaměřena na podání srozumitelné informace o zdravotních účincích zhoršené kvality ovzduší, o podílu lokálních topenišť na znečištění ovzduší, o možnostech využití různých druhů paliv a energií a ekonomických dopadech využití těchto paliv a energií v domácnostech, o ekonomické rozvaze a souvisejících nákladech ve spojení s výměnou zdroje lokálního vytápění. MŽP vydalo propagační materiály ke kotlíkovým dotacím (OPŽP, SC 2.1), které jsou zveřejněny na úřední desce MŽP, publikovány v tisku a médiích, distribuovány byly na krajské úřady a obce, které byly vyzvány, aby informovaly občany o možnostech dotací, např. v lokálním tisku, formou letáků apod.

V rámci OPŽP 2014–2020, PO 2 – Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech dochází k úspěšnému čerpání stanovené alokace.

Bylo vydáno Sdělení odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.

Informace o možnostech čerpání dotací z OPŽP a NPŽP jsou poskytovány rovněž v rámci odborných seminářů a konferencí zaměřených na ochranu ovzduší.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, zejména prostřednictvím Národního programu Životní prostředí, výzva č. 2/2015 Čistá mobilita
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, a to prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí, 2007–2013 a 2014–2020.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

I nadále pokračovat v implementaci opatření v rámci OPŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Nebyly identifikovány
Administrativně právní	Národního programu Životní prostředí, Operační program Životní prostředí
Sankční	Nebyly identifikovány
Koncepční (plánovací)	Uvedeno u NPŽP a OPŽP
Informační	Nespecifikováno
Dobrovolné	Nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

I nadále podporovat implementaci a plnění nástroje, a podporovat osvětu.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 15 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.2.1 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné. Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, vhodné by však bylo doplnění časového horizontu, a to i přesto, že plnění tohoto cíle navazuje na neovlivnitelný faktor, kterým jsou aktuální meteorologické podmínky v jednotlivých částech roku.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce²⁷ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.2.1 synergicky podporováno plněním cílů v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie a dále také snížením emisí skleníkových plynů, dále je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), a také je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4 v návaznosti na územní plánování městských oblastí. Protichůdné působení plnění cíle 2.2.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.2.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	+	0	0	0	0	0	+	x	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	+	+	+	0	0	0	0	0	x	+	+	0	+	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+	0

²⁷ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí znečišťujících látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Potenciální riziko při materiálovém a energetickém využití odpadů z výdechových zdrojů jednotlivých provozů.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Cíle působí synergicky.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Energetická činnosti v městských aglomeracích negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší v sídlech. OZE a jejich využívání tuto zátěž snižují.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy	Zvýšení alternativních zdrojů v dopravě přinese nižší imisní zátěž měst. Doprava je v městském prostředí jedním z nejvýznamnějších faktorů znečištění.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Snížení emisí znečišťujících látek. Cíle působí synergicky.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech	Funkční stav sídelní zeleně působí pozitivně na kvalitu ovzduší, městská zeleň zachytává znečišťující látky, zejména suspendované částice.
3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Regenerací brownfieldů se sníží environmentální zátěž měst.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Degradace půdy je jedním z antropogenních rizik pro životní prostředí, cíle působí synergicky.
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Sanací kontaminovaných míst se sníží environmentální zátěž měst.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
- Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění ovzduší
- Operační program životní prostředí
- Národní program snižování emisí ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- Programy zlepšování kvality ovzduší
- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně ZPF, v aktuálním znění
- Nařízení 2015/1189, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva
- Nařízení 2015/1185, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign lokálních topidel na tuhá paliva

Míra naplňování specifického cíle

Plněno průběžně

Specifický cíl je plněn, ke zlepšení kvality ovzduší v sídlech dochází i na základě meziresortní spolupráce.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.2.1	Emise SO ₂ , NO _x , NH ₃ , VOC a PM _{2,5}			
2.2.2	Podíl území s překročenými imisními limity			
2.2.3	Emise těžkých kovů a POPs			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, i přes dlouhodobý pokles emisí znečišťujících látek nejsou plněny imisní limity, a to zejména v zatížených oblastech (vliv lokálního vytápění, dopravní zátěž nebo průmyslová činnost).

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.2.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit udržení dlouhodobé mezirezortní koordinace.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany ovzduší, resp. snižování emisí znečišťujících látek letech 2000–2017 vynaloženo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů téměř 110 mld. Kč. Konkrétně v rámci opatření k odstraňování tuhých a plyných emisí bylo vynaloženo přes 8 mld. Kč, v rámci změn výrobních technologií za účelem odstranění emisí (např. BAT techniky) bylo vynaloženo téměř 700 mil. Kč. Největší suma finančních prostředků však byla vynaložena v programech zateplování a úspor energie a ve změnách technologií vytápění (např. kotlíkové dotace, Nová zelená úsporám), a to v celkové výši přes 74 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 v rámci oblasti ochrany ovzduší, resp. snižování emisí znečišťujících látek vynaloženo celkem 8,7 mld. Kč. Z toho na opatření k odstraňování tuhých a plyných emisí 47,5 mil. Kč, na změny výrobních technologií za účelem odstranění emisí 2 mil. Kč a na programy zateplování a úspor energie a na změny technologií vytápění bylo vynaloženo 7,5 mld. Kč.²⁸ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020²⁹:**
 - o prioritní osa 2 (zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech)
 - specifický cíl 2.1 (snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek); v rámci 2 výzev (3. výzva vyhlášena na poč. 2019), tzv. kotlíkových dotací, bylo podpořeno téměř 40 000 projektů (zejména výměn kotlů) v celkové výši 6,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 6,7 mld. Kč), proplaceno bylo přes 6,1 mld. Kč
 - realizací vyhodnocených projektů v rámci druhé výzvy OPŽP bude dosaženo snížení emisí prekurzorů částic PM_{2,5} o 1,29 kt
 - celkově je plánována do konce programového období výměna minimálně 80 tisíc kotlů

²⁸ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

²⁹ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

- specifický cíl 2.2 (snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek); v rámci konkrétních opatření ke snižování emisí ze stacionárních zdrojů v sektoru energetika, průmysl a zemědělství bylo podpořeno přes 130 projektů v celkové výši 6,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 3,6 mld. Kč), proplaceno bylo přes 850 mil. Kč
 - vyhlášeny dvě výzvy zaměřené rovněž na pořízení technologií ke snižování emisí NH₃ z chovů hospodářských zvířat, v rámci kterých bylo podpořeno téměř 30 projektů za cca 37 mil. Kč prostředků EU, resp. a na schválení čeká dalších 20 projektů za 38 mil. Kč
 - efektem podpořených projektů je snížení emisí NH₃ o cca 68 t NH₃/rok
- specifický cíl 2.3 (zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů); v rámci konkrétních opatření bylo podpořeno cca 30 projektů v celkové výši 514 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 437 mil. Kč), proplaceno bylo 236 mil. Kč
- specifický cíl 2.4 (snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek v uhelných regionech); prozatím nepodpořen žádný projekt, první výzva č. 136 nového SC 2.4 byla vyhlášena dne 7. 2. 2019
- prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.2 (zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. jímání metanu v rámci bioplynových stanic bylo schváleno přes 10 projektů v celkové výši podpory přes 500 mil. Kč
- osvěta a publicita
 - např.: uspořádání seminářů na podporu čerpání finančních prostředků z prioritní osy 2 OPŽP (náklady 0,8 mil. Kč); realizována Informační kampaň za účelem podpory nejvíce znečištěného regionu – Moravskoslezského kraje (6,7 mil. Kč)
 - v rámci 3. výzvy u kotlíkových dotací možnost navýšení způsobilých výdajů na propagaci ze strany kraje až na 1 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní oblast 2 (zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí)
 - oblast podpory 2.1 (zlepšení kvality ovzduší); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 1 540 projektů v celkové výši 8,3 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 6,4 mld. Kč
 - oblast podpory 2.2 (omezování emisí); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 930 projektů v celkové výši 21,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 10,2 mld. Kč
 - prioritní oblast 3 (udržitelné využívání zdrojů energie)
 - oblast podpory 3.2 (realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry); v rámci konkrétních opatření schváleno téměř 5 500 projektů v celkové výši 26,9 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 22,1 mld. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

- prioritní osa 3 (účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin (např.: programy OZE, Úspory energie, Úspory energie v soustavách zásobování teplem, Smart grids)
 - na konkrétní opatření zaměřená na energetické úspory a využívání OZE v podnikatelském sektoru bylo podpořeno přes 1 300 projektů v celkové výši 25,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 9,8 mld. Kč)
 - např. v rámci programu Úspory energie bylo ve třech výzvách do konce roku 2017 podpořeno přes 100 projektů za cca 2,5 mld. Kč (v roce 2018 vyhlášena 4. výzva s alokací 6 mld. Kč), plánovaná energetická úspora do roku 2020 ve výši 51,1 PJ (do roku 2018 však uspořena teprve třetina)
- program OPPIK Nízkouhlíkové technologie a aktivity – ve dvou výzvách bylo alokováno celkem 175 mil. Kč např. na podporu pořízení elektromobilů či dobíjecích stanic
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci prioritní osy 1 (konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony) a specifického cíle 1.2 (zvýšení podílu udržitelných forem dopravy) bylo za účelem podpory nízkoemisních a bezemisních vozidel vynaloženo cca 4,8 mld. Kč z fondů EU na nákup 545 nízkoemisních a bezemisních vozidel pro veřejnou dopravu v dosud schválených projektech (např.: v rámci 20. výzvy IROP „Nízkoemisní a bezemisní vozidla“ bylo podpořeno 26 projektů za 2,8 mld. Kč, v rámci kterých by mělo být do konce roku 2018 pořízeno 287 nízkoemisních a bezemisních vozidel (65 elektrobusů, 146 CNG autobusů, 48 trolejbusů, 28 tramvají); podpora pořízení nízkoemisních a bezemisních vozidel je dále zahrnuta ve výzvě č. 50 Udržitelná doprava (ITI), 51 Udržitelná doprava (IPRÚ) a 53 Udržitelná doprava (CLLD) – v integrovaných nástrojích jsou na podporu nízkoemisních a bezemisních vozidel alokovány cca 3 mld. Kč (ke konci roku 2017 registrováno 26 schválených projektů ve výši 2 mld. Kč, které zahrnují pořízení 259 nízkoemisních a bezemisních vozidel, z toho 184 CNG autobusů, 61 trolejbusů, 9 elektrobusů a 5 tramvají)
 - program JESSICA – v rámci rekonstrukce či modernizace bytových domů se zaměřením na energetické úspory od roku 2014 do ukončení programu podpořeno 150 projektů s celkovou výší podpory přes 600 mil. Kč (energetická úspora činí v průměru přes 40 %)
- **OP PPR 2014–2020:**
 - v rámci energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti na území Prahy podpořeno přes 16 projektů s celkovou výší podpory 760 mil. Kč
- **OPD 2014–2020:**
 - za účelem rozvoje veřejné dopravy, organizace integrovaných dopravních systémů a infrastruktury, podpory alternativních druhů dopravy či multimodální nákladní dopravy aj. byly podpořeny např. následující oblasti:
 - zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití železniční dopravy (specifický cíl 1.1), podpořeno přes 70 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 37,5 mld. Kč
 - vytvoření podmínek pro větší využití multimodální dopravy (specifický cíl 1.3), podpořeno 4 projekty se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 64 mil. Kč
 - vytvoření podmínek pro zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy ve městech v elektrické trakci (specifický cíl 1.4), podpořeno 10 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 630 mil. Kč (např.: podpora

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

rozvojových projektů zejména tramvajových a trolejbusových tratí, podpora telematiky městské silniční a městské hromadné dopravy s cílem zvýšit plynulost silničního provozu a zvýšit kvalitu a atraktivitu hromadné dopravy)

- zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu ve městech (specifický cíl 1.5), podpořeno 5 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 1,4 mld. Kč
- zlepšení propojení center a regionů a zvýšení bezpečnosti a efektivnosti silniční dopravy prostřednictvím výstavby, obnovy a modernizace dálnic, rychlostních silnic a silnic sítě TEN-T včetně (specifický cíl 2.1), podpořeno přes 20 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 30 mld. Kč
- v rámci OPD vyhlášen program „Podpora infrastruktury na alternativní paliva“ s celkovou alokací 1,2 mld. Kč; součástí je 5 podprogramů, které jsou zaměřeny na podporu rozvoje jednak rychlodobíjecích a běžných dobíjecích stanic a současně na podporu výstavby plnicích stanic na CNG, LNG a vodík (vyhlášeny 2 výzvy – 1. výzva z podprogramu 1a (podpora rychlodobíjecích stanic) a 1. výzva z podprogramu 1b (běžné dobíjecí stanice))

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:

- NPŽP – v rámci prioritní oblasti 2 (ovzduší) byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucí ke snížení emisí znečišťujících látek nebo v oblasti podpory opatření vyplývajících ze schválených programů zlepšování kvality ovzduší, v rámci těchto výzev bylo podpořeno cca 20 projektů za více než 35 mil. Kč
- NPŽP – v rámci prioritní oblasti 5 (životní prostředí ve městech a obcích) byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.:
 - výzvy v oblasti zavádění nízkoemisních zón v obcích (2/2016 a 9/2017), v rámci kterých bylo podpořeno zpracování studií proveditelnosti NEZ, regulačních plánů a plánů udržitelné mobility (přes 10 projektů s podporou cca 10 mil. Kč)
 - výzvy v oblasti podpory alternativních způsobů dopravy (elektromobilů, plug-in hybridních vozidel, vozidel na CNG); v rámci výzvy 13/2016 (s alokací 37 mil. Kč) bylo podpořeno 178 elektromobilů, 7 plug-in hybridů a 80 CNG vozidel; v další výzvě 21/2017 (s alokací 95 mil. Kč na elektro + plug-in a 5 mil. Kč na CNG + hybrid) bylo podpořeno 252 elektromobilů, 47 CNG, 8 hybridů a 2 plug-in
 - výzvy v oblasti osvětových projektů v oblasti čisté mobility; v rámci těchto výzev bylo podpořeno přes 20 projektů za více než 20 mil. Kč
- národní programy – podpora vytápění tepelnými čerpadly v budovách, podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu, podpora ekologicky příznivé dopravy (cca 20 projektů za více než 15 mil. Kč)
- program Nová zelená úsporám – běží od roku 2014 (navazuje na program Zelená úsporám, v rámci které bylo vyplaceno více než 20 mld. Kč na cca 75 000 žádostí), spadá do oblasti programů zateplování a úspor energie, resp. změny technologií vytápění a opatření ke snižování produkce skleníkových plynů a znečišťujících látek

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

- V rámci jednotlivých výzev tohoto programu vyplacena na opatření v rodinných a bytových domech (přes 20 000 podpořených projektů) cca 4,4 mld. Kč (stav k 29.10.2018); hlavním zdrojem financování programu je stanovený podíl z výnosů aukcí emisních povolenek EUA a EUAA v rámci systému EU ETS a celková alokace pro program bude především závislá na výši těchto příjmů. Oprávněný podíl příjmu MŽP z dražeb emisních povolenek dle zákona 383/2012 Sb. Ve znění pozdějších úprav je výrazně vyšší než jsou celkové zdroje programu NZÚ, které jsou limitovány příjmy a výdaji státního rozpočtu kapitoly 315 MŽP. Do roku 2020 jsou zdroje programu 18,45 mld. Kč, s MF je vyjednáno financování i v roce 2021, celková částka je tak 22,95 mld. Kč, ale v rámci přípravy SR na rok 2020 a ve střednědobém výhledu na 2021 je návrh ze strany MF zdrojů programu NZÚ celkem o 5,6 mld. Kč nižší (S300 podala proti tomuto dalšímu krácení zdrojů námitky). Program běží nepřetržitě, o dotaci je možné požádat kdykoliv až do roku 2021 nebo do vyčerpání prostředků v programu
- odhad úspor energie dosažených ke konci roku 2018 činí 2,7 PJ/rok
- programy administrované TA ČR:
 - program Beta2 – v oblasti opatření snižování emisí znečišťujících látek podpořen např. projekt MŽP „Měření a analýza znečištění ovzduší s důrazem na vyhodnocení podílu jednotlivých skupin zdrojů“ s celkovou alokací 20 mil. Kč
- programy administrované MMR, resp. SFRB:
 - program PANEL 2013+ – v rámci revitalizací bytových domů, resp. energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti podpořeno cca 480 projektů s celkovou výší podpory 1,8 mld. Kč (celkové úspory energie z realizovaných projektů 135 774 GJ)
- programy administrované MPO:
 - program „Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů 2017–2023“ (ve spolupráci s agenturou CzechInvest) v rámci vládního programu RE:START (celková alokace v rámci dvou vyhlášených výzev cca 200 mil. Kč, podpora cca 5 projektů)
 - program EFEKT 1/2 – v rámci energetických úspor od roku 2014 podpořeno přes 800 projektů za 280 mil. Kč s průměrnou úsporou cca 2 tisíce t/CO₂ a 5–10 tisíc GJ ročně
- programy administrované MD ČR, resp. SFDI:
 - z rozpočtu SFDI vypláceny např. na:
 - příspěvky ke zvýšení bezpečnosti dopravy (vč. zklidňování dopravy) a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace (v roce 2017 čerpáno 410 mil. Kč, v roce 2018 schváleny příspěvky na 211 akcí ve výši 748 mil. Kč)
 - příspěvky na výstavbu a údržbu cyklistických stezek částka (v roce 2017 čerpáno 131 mil. Kč na 23 akcí, v roce 2018 schváleno 49 akcí za 354 mil. Kč)
- ostatní:
 - roční provozní náklady ČHMÚ za úsek ochrany čistoty ovzduší: cca 160 mil. Kč

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

- náklady na provoz národní sítě imisního monitoringu, včetně laboratoří: cca 45 mil. Kč
- příprava podkladů pro realizaci nového Národního programu snižování emisí: cca 2 mil. Kč
- vypracováno 10 PZKO celkem za 15,3 mil. Kč, náklady na jejich aktualizaci se předpokládají ve výši 10 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Snížení emisí CO	t/rok	3 130,9	1 158,5
Snížení emisí CO ₂	t/rok	732 464,6	716 049,3
Snížení emisí NH ₃	t/rok	708,8	1 867,3
Snížení emisí NO _x	t/rok	13 900,5	14 835,1
Snížení emisí NO _x z veřejné silniční dopravy ve vybraných regionech	t/rok	126,7	128,7
Snížení emisí ostatních látek	t/rok	254,3	214,0
Snížení emisí primárních částic a prekursorů sekundárních částic	t/rok	31 813,0	31 658,7
Snížení emisí SO ₂	t/rok	9 227,5	10 302,3
Snížení emisí tuhých znečišťujících látek (TZL) z veřejné silniční dopravy ve vybraných regionech	t/rok	4,8	4,5
Snížení emisí TZL	t/rok	14 144,1	11 845,5
Snížení emisí VOC	t/rok	787,8	775,9
Počet instalovaných zachytných zařízení NH ₃	ks	1 490,0	1 494,0
Počet instalovaných zachytných zařízení NO _x	ks	35,0	45,0
Počet instalovaných zachytných zařízení ostatních látek	počet	5,0	5,0
Počet instalovaných zachytných zařízení prachových částic	ks	398,0	400,0
Počet instalovaných zachytných zařízení SO ₂	počet	11,0	14,0
Počet instalovaných zachytných zařízení VOC	ks	57,0	59,0
Počet zařízení určených k omezování prašnosti z plošných zdrojů	počet	1 109,0	1 110,0
Počet nově připojených objektů na centrální zdroj tepla	ks	742,0	746,0
Počet nově připojených odběratelů zemního plynu	počet	336,0	318,0
Nově vybudované (rekonstruované) rozvody	km	1 142,6	3 951,9
Nově budované rozvody STL včetně přípojek	km	24,7	24,0
Nový instalovaný výkon zdroje	MW	928,9	934,4
Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	počet	303,0	303,0
Počet plnicích stanic CNG	počet	4,0	4,0
Počet systémů určených pro sledování a hodnocení imisní zátěže	počet	913,0	913,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, u kterých bylo provedeno opatření ke snížení emisí (lokální vytápění domácností + ostatní zdroje)	Stacionární zdroje	42 272,0	56 815,0
Množství odstraněných emisí NH ₃ z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů (ostatní zdroje)	tuny za rok	28,8	68,2
Množství odstraněných emisí NO _x z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	10,1	224,5

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Množství odstraněných emisí PM ₁₀ pocházejících z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	78,3	755,8
Množství odstraněných emisí prekurzorů PM ₁₀ z terciárního sektoru z podpořených projektů	tuny za rok	4,6	20,0
Množství odstraněných emisí PM _{2,5} z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	26,3	324,8
Množství odstraněných emisí prekurzorů PM _{2,5} pocházejících z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	6,7	412,8
Množství odstraněných emisí prekurzorů částic PM _{2,5} z terciárního sektoru z podpořených projektů	tuny za rok	1,9	12,6
Množství odstraněných emisí SO ₂ z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	0,7	1 282,6
Množství odstraněných emisí TZL pocházejících z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	166,2	1 178,9
Snížení emisí tuhých znečišťujících látek (v rámci prioritní osy 5 – energetické úspory)	tuny za rok	8 909,0	226,4
Množství odstraněných emisí VOC z průmyslu a zemědělství z podpořených projektů	tuny za rok	0,2	58,9
Počet pořízených licencí a nově vyvinutých nebo zmodernizovaných softwarových nástrojů ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	Nástroje	9,0	11,0
Počet pořízených přístrojů a techniky ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	Přístroje	186,0	382,0

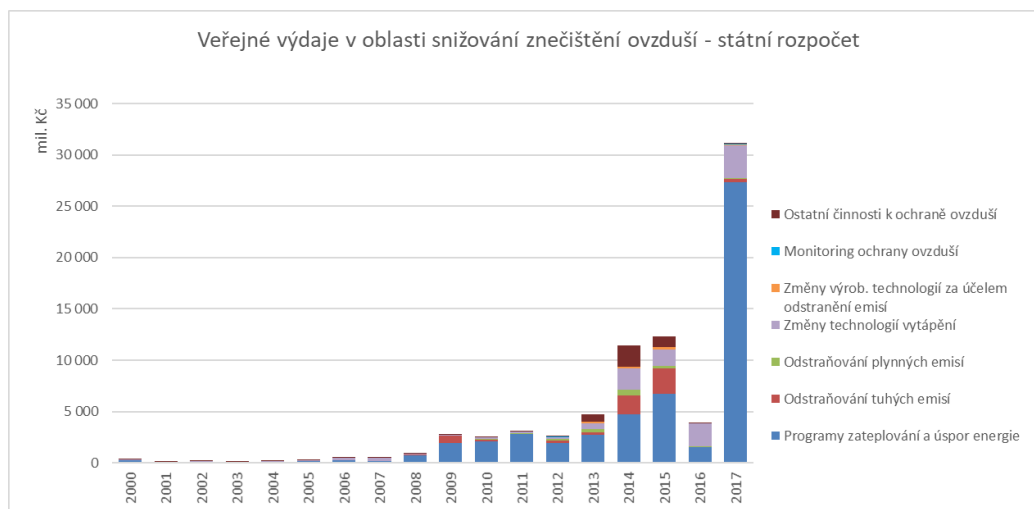
Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí znečišťujících látek a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

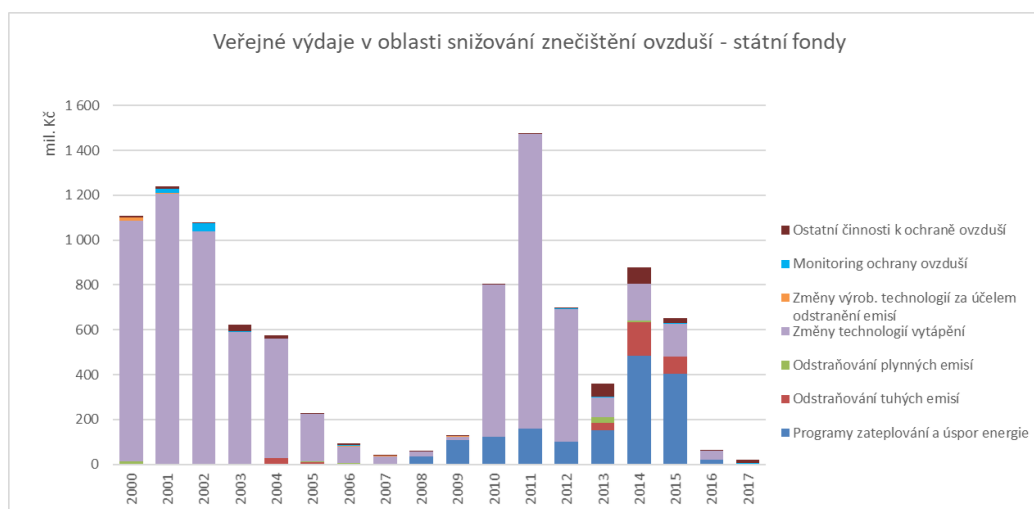
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Programy zateplování a úspor energie	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	219 159	174 115	2 093 028	2 781 757	1 916 509	2 721 855	4 765 418	6 701 033	1 495 393	27 354 543	53 801 378
Odstraňování tuhých emisí		0	0	190 637	47 739	276 615	244 238	1 806 286	2 462 124	66 595	320 585	6 243 570
Odstraňování plyných emisí		0	0	18 882	83 834	137 301	357 319	529 263	264 340	20 047	37 140	1 453 080
Změny technologií vytápění		94 305	69 891	212 820	137 199	187 710	565 285	2 062 917	1 586 125	2 261 080	3 243 455	11 170 253
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů		0	0	0	0	12 760	0	0	50 227	426	19 168	151 222
Změny výroby, technologií za účelem odstranění emisí		0	0	13 617	20 970	11 159	123 938	199 298	242 803	43	42 416	664 594
Monitoring ochrany ovzduší		0	0	0	216	6 278	660	0	1 152	787	64 961	79 814
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		2 007	8 744	70 639	49 398	43 619	736 411	2 101 359	1 024 606	29 166	49 081	4 228 423
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		315 471	252 750	2 599 623	3 121 113	2 591 951	4 749 706	11 464 541	12 332 409	3 873 537	31 141 349	77 792 336
Programy zateplování a úspor energie	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MVČR či SFDI MD)	0	0	120 524	159 154	99 523	153 071	482 225	404 019	19 750	3 364	1 586 097
Odstraňování tuhých emisí		1 416	9 641	0	618	69	29 929	150 601	76 028	1 341	0	296 348
Odstraňování plyných emisí		12 280	2 679	0	50	0	26 257	6 220	13	55	0	60 324
Změny technologií vytápění		1 074 152	211 232	680 720	1 313 257	591 592	88 703	165 024	147 531	38 078	205	7 817 215
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů		52 896	372 045	1 349 350	7 294 828	8 533 223	419 951	166 348	368 408	183 147	50 231	20 944 568
Změny výroby, technologií za účelem odstranění emisí		12 647	360	573	80	0	0	0	0	0	0	27 592
Monitoring ochrany ovzduší		180	395	72	1 663	3 672	2 593	735	681	1 224	620	73 617
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		8 835	1 574	2 790	2 244	792	57 877	74 992	21 801	1 138	15 818	249 826
CELKEM STÁTNÍ FONDY		1 162 406	597 926	2 154 028	8 771 894	9 228 872	778 381	1 046 146	1 018 481	244 732	70 238	31 055 585
Programy zateplování a úspor energie	Územní rozpočty obcí a krajů	26 813	11 035	119 970	165 875	31 422	40 691	120 374	307 024	99 383	107 527	1 685 757
Odstraňování tuhých emisí		0	0	0	75	504	2 154	7 553	7 083	1 777	21 032	40 210
Odstraňování plyných emisí		0	0	3	2	7 204	9	5	0	22	0	7 272
Změny technologií vytápění		507 607	177 396	91 603	52 449	35 347	52 668	56 212	90 150	1 258 382	1 648 178	5 777 297
Opatření ke snižování produkce skleníkových plynů		0	0	3 559	162	712	1 232	666	988	850	901	27 347
Změny výroby, technologií za účelem odstranění emisí		0	0	29	33	11	0	0	1	205	60	2 012
Monitoring ochrany ovzduší		16 163	24 145	22 408	23 132	36 203	28 816	17 695	19 576	25 836	32 061	405 805
Ostatní činnosti k ochraně ovzduší		44 625	20 906	20 433	18 721	28 208	51 358	37 950	65 435	115 602	96 571	725 537
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		595 208	233 482	258 005	260 449	139 611	176 928	240 455	490 258	1 502 057	1 906 330	8 671 236

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

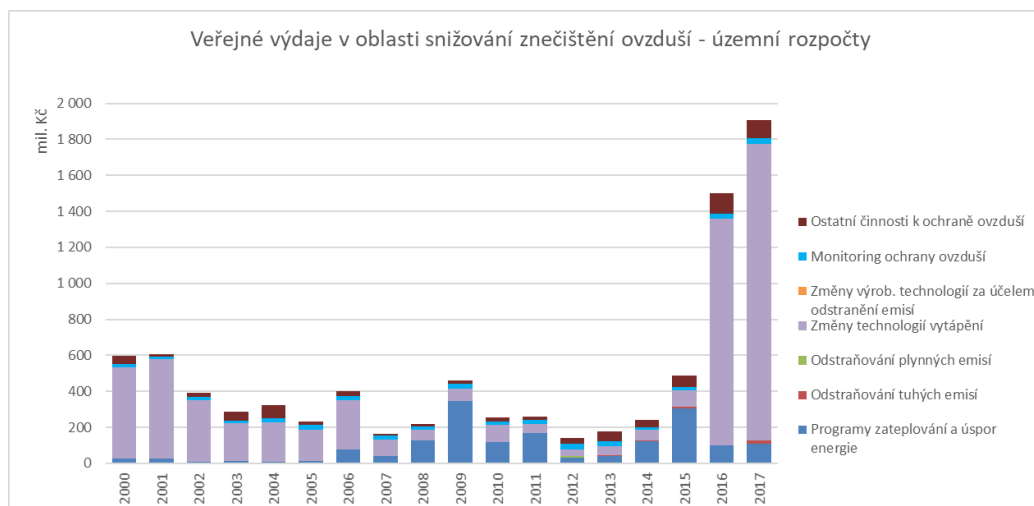
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí znečišťujících látek a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí znečišťujících látek a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany ovzduší se zaměřením na omezování emisí znečišťujících látek a související programy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 2.2.1

Opatření 2.2.1.1 Do roku 2020 snížit emise PM_{2,5} a dalších znečišťujících látek (zejména polycyklických aromatických uhlovodíků) náhradou spalovacích zdrojů v domácnostech a zajistit jejich řádný provoz a účinnou kontrolu

Věcný přehled plnění opatření

Podpora náhrady zdrojů tepla v domácnostech probíhá prostřednictvím dotačních titulů (Nová zelená úsporám a tzv. kotlíkové dotace). V červenci 2015 byla vyhlášena první výzva kotlíkových dotací pro kraje v rámci SC 2.1 OPŽP s alokací 3 mld. Kč z celkových disponibilních prostředků cca 9 mld. Kč na obměnu zdrojů tepla v domácnostech, přičemž jsou podporovány náhrady kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním za nové kotle na pevná paliva, tepelná čerpadla a plynové kotle. Dále byla první výzva navýšena o 300 mil. Kč s výjimkou podpory projektů na výměnu starých kotlů na pevná paliva za zdroje využívající obnovitelné zdroje energie. V březnu 2017 byla vyhlášena druhá výzva s alokací 3,4 mld. Kč. Celkově je plánována do konce programového období výměna minimálně 80 tisíc kotlů.

Mimo dotační tituly jsou zavedena i legislativní opatření. Prostřednictvím ustanovení § 17 odst. 1 písm. g) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, je zavedena povinnost provozovat po roce 2022 pouze kotle 3. a vyšší třídy dle ČSN EN 303-5 a příloha č. 10 zákona o ochraně ovzduší uvádí minimální požadavky na spalovací stacionární zdroje o jmenovitém příkonu 300 kW a nižším, určené pro připojení na teplovodní soustavu ústředního vytápění, pro účely uvádění výrobků na trh.

Dále dle ustanovení § 17 odst. 1 písm. h) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší má provozovatel stacionárního spalovacího zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, povinnost provádět jednou za dva kalendářní roky prostřednictvím osoby, která byla proškolená výrobcem spalovacího stacionárního zdroje a má od něj udělené oprávnění k jeho instalaci, provozu a údržbě (odborně způsobilá osoba), kontrolu technického stavu a provozu kotle. Provozovatel je povinen předložit na vyžádání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklad o provedení této kontroly vystavený odborně způsobilou osobou potvrzující, že stacionární zdroj je instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a zákonem o ochraně ovzduší. Závazná podoba tohoto dokladu bude stanovena ve vyhlášce č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, a to pravděpodobně s účinností od 1. 1. 2018.

Novela zákona o ochraně ovzduší zavádí prostřednictvím ustanovení § 17 odst. 2 také možnost osobní kontroly kotlů v domácnostech, vznikne-li důvodné podezření, že provozovatel spalovacího stacionárního zdroje umístěného v rodinném domě, v bytě nebo ve stavbě pro rodinnou rekreaci, nejde-li o prostory užívané pro podnikatelskou činnost, porušil některou z povinností podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší.

V rámci směrnice o tzv. Ekodesignu podpořila ČR přijetí nařízení 2015/1189 a 2015/1185, která stanovují emisní limity pro kotle na tuhá paliva a lokální topidla na tuhá paliva od roku 2020, resp. 2022. Emisní parametry platné pro topidla jsou již uvedeny v zákoně o ochraně ovzduší, a to s dřívější platností od roku 2020.

Přijetím novely zákona 318/2012 Sb., který novelizoval v současné době platný zákon 406/2000 Sb., o hospodaření energií, vešla povinnost snižovat energetickou náročnost budov. V případě výstavby nové

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

budovy je stavebník povinen plnit požadavky na energetickou náročnost budovy. Budovy, jejichž vlastníkem a uživatelem bude orgán veřejné moci nebo subjekt zřízený orgánem veřejné moci, musí být budovami s téměř nulovou spotřebou energie, kdy energeticky vztahná plocha bude

- větší než 1 500 m², a to od 1. ledna 2016,
- větší než 350 m², a to od 1. ledna 2017,
- menší než 350 m², a to od 1. ledna 2018.

Ostatní budovy musí být v případě výstavby budovami s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy s celkovou energeticky vztahnou plochou větší než

- 1 500 m² od 1. ledna 2018,
- 350 m² od 1. ledna 2019,
- menší než 350 m² od 1. ledna 2020.

Budovy s téměř nulovou spotřebou energie mají stanoveny snížení primární neobnovitelné energie v rozmezí od 10 do 25 %. Tento požadavek povede ke snížení spotřeby energie, jenž bude mít v konečném důsledku nižší spotřebu fosilních paliv v budovách. Je to právě spalováním (pevných) fosilních paliv, kterými se do ovzduší uvolňují pevné částice (PM₁₀, PM_{2,5}).

Zákon o hospodaření energií dále stanovuje povinnost pravidelných kontrol kotlů a rozvodů tepelné energie. V rámci této kontroly se kontroluje účinnost daných zařízení. Pokud je kotel provozován v optimálním výkonu, jsou produkovány emise minimální.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- SFŽP
- obce

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Zákon č. 201/2012., o ochraně ovzduší (§ 17 odst. odst. 1 písm. g) a h), § 17 odst. 2), příloha č. 10 zákona o ochraně ovzduší. Národní program snižování emisí.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

		Operační program Životní prostředí 2014 – 2020, Specifický cíl 2.1, Prioritní osa 2 Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění Vyhláška č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov Vyhláška 194/2013 Sb., o kontrole kotlů a rozvodů tepelné energie
Financování		SFŽP

Překážky implementace opatření

Synergické efekty: Modernizací kotlů se předpokládá snížení emisí CO₂ zvýšenou účinností a přechodem na jiná paliva či energetické zdroje. Je předpoklad určitého navýšení emisí NO_x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Kotlíkové dotace

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Budou realizovány výměny kotlů v rámci kotlíkových dotací (OPŽP, SC 2.1). Do roku 2020 v celé České republice vyměnit 80–100 tisíc zastaralých kotlů fyzických osob za nové moderní zdroje tepla splňující parametry směrnice EP a Rady 2009/125/ES o ekodesignu v celkové finanční alokaci cca 9 mld. Kč. Program je rozdělen do tří po sobě jdoucích výzev, vždy po zhruba 3 mld. Kč. Nastavení programu finančně zvýhodňuje obnovitelné zdroje energie a prioritní oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. MŽP bude usilovat o zapojení dalších subjektů do podpory části výměn (např. společnosti distribuující zemní plyn se mohou spolupodílet na aktivaci tzv. neaktivních přípojek, pokud k tomu budou nastaveny vhodné legislativní podmínky). V České republice je však více než 500 000 starších kotlů na pevná paliva, Po vyčerpání alokace je tedy nutné hledat další prostředky na podporu náhrady starých neekologických zdrojů na pevná paliva a motivovat provozovatele kotlů.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Podpora výměny kotlů.
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.2 Zohledňovat dopravní problémy v plánech rozvoje dopravy krajů a měst a obcí k dosažení imisních limitů, např. budováním obchvatů a zřizováním nízkoemisních zón

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno prostřednictvím plánů udržitelné městské mobility, které jsou dle metodického předpisu CDV zpracovávány na komunální úrovni. Tyto plány komplexně řeší městskou mobilitu, pokud jde o snižování emisí z dopravy, rozvoj nízkoemisní veřejné dopravy, využívání alternativních pohonů, omezení individuální dopravy a rozvoj cyklodopravy, a to v zájmu zvýšení kvality života ve městech.

Opatření k snížení znečišťování ovzduší dopravou ve městech, například zřízení nízkoemisních zón (NZE) by měly být součástí komplexního řešení plánů udržitelné městské mobility, a to z toho důvodu, že restriktivní opatření (zavedení NZE) nesmí narušit dopravní systém města a vedení dopravy musí mít alternativy.

V rámci harmonizace požadavků na monitoring a vykazování emisí z dopravy s EU, dochází od roku 2019 k přechodu na emisní model silniční dopravy COPERT. Vstupem do modelu budou data z provozu, konkrétně pohyb vozidel dle emisních EURO norem, s využitím telematických systémů a dat Registru silničních vozidel. Tímto způsobem bude získána přesná informace o distribuci emisní zátěže z dopravy a jejích změnách v čase, která bude využitelná při tvorbě plánů udržitelné městské mobility a návrhu nízkoemisních zón.

Nástrojem pro snižování emisní zátěže měst z dopravy je výstavba obchvatů, dochází tím však k přenosu emisní zátěže. Výsledky emisního modelování pomocí modelu COPERT přispějí k posouzení přínosu obchvatů a k jejich vhodnému trasování.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- CDV, v.v.i.
- MŽP
- SFDI

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Komunální úroveň, poradenské firmy
Legislativa		Zákon o provozu na pozemních komunikacích

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Financování		Rozpočty obcí, podpora OPD, SFDI (rozvoj dopravní infrastruktury)

Překážky implementace opatření

Politická neshoda na přijetí plánů udržitelné mobility na komunální úrovni, nedostatek financí

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Návrhy a realizace NZE, například Praha

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat v návrhu a implementaci plánů udržitelné městské mobility, zvýšit osvětu nutnosti řešení udržitelnosti dopravy na úrovni měst

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatky pro vjezd do NEZ
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Plány udržitelné městské mobility, NEZ
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní. Opatření doporučujeme sloučit s opatřením 2.1.1.3., a dalšími opatřeními, které jsou věnovány udržitelné mobilitě.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.3 Zvýšit podíl vozidel s alternativním pohonem v sektoru veřejné a individuální dopravy prostřednictvím Národního akčního plánu čisté mobility

Věcný přehled plnění opatření

Plnění národního akčního plánu čisté mobility probíhá zejména přes rozvoj infrastruktury na využívání alternativních a obnovitelných zdrojů. Jedná se o plnicí stanice LPG, CNG, LNG a dobíjecích stanic pro elektromobily. Pro rozvoj infrastruktury byly využity prostředky OPD. Nedostatečná infrastruktura byla doposud limitující pro výraznější rozvoj využití alternativních paliv a pohonů v silniční dopravě.

Podpora z operačních programů rovněž směřuje na nákup nízkoemisních vozidel pro veřejnou dopravu a pro podnikatele. Alternativní pohony jsou aktuálně zvýhodněny formou slevy na silniční dani. Další formy zvýhodnění uživatelů alternativních a nízkoemisních vozidel jsou prostřednictvím vjezdu do NEZ, slev na parkování, možnosti používat vozidlo i při smogových situacích atd.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MŽP
- CDV, v.v.i.
- SFDI

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		Podpora OPD, rozvoj dopravní infrastruktury ze SFDI

Překážky implementace opatření

Vyšší cena vozidel na alternativní pohon ve srovnání s vozidly na fosilní paliva

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Využívání alternativních paliv a pohonů řešit komplexně v rámci plánů udržitelné městské mobility.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Další rozvoj infrastruktury alternativních paliv a pohonů, která je zatím limitujícím faktorem většího využívání nízkoemisních vozidel. Rozvoj využívání alternativních paliv a pohonů v MHD.

V přípravě Zpráva o složení vozidlového parku, zpracovatel CDV, v.v.i.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Sleva na silniční dani, sleva na DPH
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Plány udržitelné městské mobility, NEZ
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.4 Snížit do roku 2020 emise NO_x a PM₁₀ ze sektoru silniční dopravy obnovou vozového parku ČR

Věcný přehled plnění opatření

Opatření k snížení emisí z dopravy je dle MD vhodné zaměřit na plány udržitelné městské mobility a další koncepční nástroje dopravního plánování. V rámci měst se zaměřit na veřejnou dopravu.

Podpora obnovy vozového parku je nejméně efektivní u individuální dopravy, vhodnější je situaci řešit např. omezením vjezdu vozidlům nespĺňujícím určitou emisní normu. Nástrojem k snížení emisí z vozidel jsou i důsledné a častější kontroly emisí na stanicích STK

Vysoký podíl starších vozidel ve vozovém parku osobních automobilů je ovlivněn ekonomickou silou domácností. Obnovu nelze vynutit, lze ale zajistit, aby stará a značně znečišťující vozidla neměla přístup do vymezených oblastí, kde je problém s kvalitou ovzduší.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		
Financování		Celková výše alokace operace pro implementaci opatření je dostatečná.

Překážky implementace opatření

Politická neshoda na přijetí plánů udržitelné mobility na komunální úrovni, nedostatek financí

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Snižování emisí řešit komplexněji přes akční plány udržitelné městské mobility a národní program udržitelné mobility. Emise se nesníží jen obnovou vozidel, ale zejména snížením počtu vozidel v provozu. Vhodné koncepty jsou proto např. car sharing, podpora veřejné dopravy, parkovací politika s preferencí vozidel na alternativní pohon, podpora cyklistické dopravy apod. V oblasti obnovy vozového parku se zaměřit na veřejnou dopravu a nákladní dopravu.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat v návrhu a implementaci plánů udržitelné městské mobility, zvýšit osvětu nutnosti řešení udržitelnosti dopravy na úrovni měst.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatky pro vjezd do NEZ
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Plány udržitelné městské mobility, NEZ
Institucionální	nespecifikováno
Informační	Osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní. Opatření doporučujeme sloučit s opatřením 2.1.1.3., a dalšími opatřeními, které jsou věnovány udržitelné mobilitě, pojmout snižování negativních environmentálních vlivů z dopravy komplexněji.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.5 Realizovat obměnu vozového parku veřejné správy za vozidla s alternativním pohonem

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je téměř totožné s předchozím opatřením 2.1.1.4, se kterým MD doporučuje sloučit. Při implementaci opatření by měly být nastaveny stejné podmínky pro všechny. Vyčlenění veřejné správy v rámci tohoto opatření bylo na počátku rozvoje alternativních pohonů, kdy měla být veřejná správa vzorem pro ostatní. Nyní tento přístup postrádá smysl.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		Podpora OPD, rozvoj dopravní infrastruktury ze SFDI

Překážky implementace opatření

Nedostatečná kupní síla domácností pro obnovu vozového parku. Nedostatečná osvěta udržitelné mobility.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Při snižování emisí není vhodné se zaměřit jen na obnovu vozového parku, ale na plánování dopravy – snížit počet vozidel na komunikacích, vést dopravu tam, kde nejméně škodí atd. K tomu jsou určeny plány udržitelné mobility.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Podpořit obnovu vozového parku ve veřejné dopravě – např. dotace z OPD. Zavádět plány udržitelné městské mobility. Emise z dopravy snižovat v návaznosti na analýzu distribuce emisí z dopravy na území ČR dle modelu COPERT.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření doporučujeme sloučit s opatřením 2.1.1.4., případně i s dalšími opatřeními na plánování a implementaci udržitelné mobility.

Opatření 2.2.1.6 Do roku 2020 snížit emise SO₂ a NO_x aplikací nejlepších dostupných technik v sektoru veřejné energetiky

Věcný přehled plnění opatření

Probíhá realizace Přechodného národního plánu České republiky podle § 37 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (PNP) v platném znění. Aktualizovaný PNP je dostupný na stránkách MŽP.

Probíhá průběžné plnění společného prohlášení mezi MŽP a ČEZ – „Prohlášení o strategické součinnosti ČEZ a MŽP v oblasti ochrany ovzduší a klimatu“. MŽP vyjednálo v rámci Prohlášení o strategické součinnosti, které není nijak časově omezeno, významné snížení emisí tuhých znečišťujících látek, oxidů dusíku, oxidu siřičitého do roku 2020 na hodnoty nižší, než přikazuje legislativa ochrany ovzduší. Pravidelné vyhodnocení plnění dohody je dostupné na stránkách MŽP.

Energetické audity

Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění, stanovuje povinnost, že stavebník, SVJ nebo vlastník budovy nebo energetického hospodářství je povinen zpracovat pro budovu nebo energetické hospodářství energetický audit v případě, že

tato budova nebo toto energetické hospodářství má spotřebu energie vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem, a pokud všechny jeho budovy a energetická

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

hospodářství mají celkovou průměrnou roční spotřebu energie za poslední dva kalendářní roky vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem,

u větší změny dokončené budovy nejsou splněny požadavky na energetickou náročnost budovy podle § 7 odst. 5 písm. f) zákona 406/2000 Sb.

Podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem, je povinen zpracovat pro jím užívané nebo vlastněné energetické hospodářství energetický audit a dále jej pravidelně zpracovávat nejméně jednou za 4 roky. Povinnost zpracovat audit nemá ten podnikatel, který má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém hospodaření s energií podle české harmonizované normy upravující systém managementu hospodaření s energií nebo má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém environmentálního řízení podle české harmonizované normy upravující systémy environmentálního managementu, který zahrnuje energetický audit.

Smyslem energetického auditu je dosažení energetických úspor v daném hospodářství/budově. Opatření se posuzují nejenom z hlediska úspor energie, ale navržená opatření v EA jsou posuzována z pohledu dopadu na životní prostředí. Navržená opatření musí přinést nižší produkci emisí znečišťujících látek (NO_x, SO₂, TZL, CO) a CO₂ ve srovnání se stávajícím stavem.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), v platném znění. Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Metodický dokument k problematice ekonomického hodnocení dosažení úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami a odborného posouzení k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (průběžně aktualizovaný dokument).

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

		Národní program snižování emisí České republiky. Přechodný národní plán České republiky Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, v platném znění Operační program Životní prostředí Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
Financování		

Překážky implementace opatření

Překážky implementace nebyly identifikovány.

Synergické efekty: Synergické s cíli 2. 2. 2 a 2. 2. 3. Nová pravidla pro aplikaci BAT přináší výrazné posílení používání BREF v procesu integrovaného povolování (právně závazné závěry o BAT) a závazné zavádění emisních limitů spojených s BAT. Současně však umožňují udělení výjimek z úrovně emisí spojených s BAT za stanovených podmínek. OPŽP Specifický cíl 2.2 Snížit emise stacionárních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek.

Sektorové emisní stropy pro jednotlivé skupiny stacionárních zdrojů, realizace navrhovaných prioritních, průřezových a podpůrných opatření ke snižování emisí v jednotlivých sektorech dle harmonogramu Národního programu snižování emisí (NPSE).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Přechodný národní plán České republiky – realizace probíhá,

Operační program Životní prostředí – podpora omezování emisí,

Operační program Podnikání a inovace – podpora omezování emisí.

Energetické audity

- probíhající revize referenčního dokumentu BREF pro velká spalovací zařízení dle směrnice 2010/75/EU,
- Přechodný národní plán České republiky,
- vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, v platném znění – požadavky na emisní limity,
- Operační program Životní prostředí – podpora omezování emisí,
- Operační program Podnikání a inovace – podpora omezování emisí.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.7 Do roku 2020 snížit emise NH₃ o 18 % (oproti roku 2005) aplikací opatření v sektoru zemědělství

Věcný přehled plnění opatření

Emise NH₃ ze zemědělství se stabilně snižují. "

V novém Operačním programu Životní prostředí 2014-2020 bylo v rámci specifického cíle 2.2 podáno 34 projektů na pořízení technologií ke snižování emisí amoniaku z chovů hospodářských zvířat s celkovými náklady cca 89 milionů Kč (předpokládá se snížení emisí amoniaku o cca 100 tun) (údaj k březnu 2017).

Přijato usnesení vlády č. 59, ze dne 25. ledna 2017, následně byla vypracována Informace o připravovaných opatřeních k roku 2020, kterou vzala vláda na vědomí dne 5. 4. 2017.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Národní program snižování emisí České republiky.
Financování		Náklady na opatření viz NPSE: Opatření CB1: Podnikatelské subjekty: Spolu s opatřením CB7 v horizontu roku 2020 cca 1,5 mld. Kč (zahrnuta pouze aplikace minerálních hnojiv). Dále je využita PO2 OPŽP. Celkové náklady NPSE

Překážky implementace opatření

Překážkou implementace je soběstačnost zemědělství v produkci masa a na to navázaná opatření a nástroje.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Synergické efekty: Podpora prioritní realizace opatření ke snižování emisí ze stacionárních zdrojů v sektoru energetika, průmysl a zemědělství

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Plnit usnesení č. 59, ze dne 25. ledna 2017, jehož obsahem je provedení legislativních úprav pro snížení emisí NH₃ v sektoru zemědělství.
- Pokračovat v podpoře realizace opatření vedoucích ke snižování emisí NH₃ v sektoru zemědělství v rámci PRV (Programu rozvoje Venkova) na období 2014-2020 a v rámci OPŽP na období 2014-2020.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.8 Do roku 2020 dále snižovat emise znečišťujících látek (TZL, NO_x, SO₂, VOC, CO), emitovaných z ostatních stacionárních zdrojů, na základě dobrovolných dohod uzavíraných mezi provozovateli a MŽP v oblastech s dlouhodobě zhoršenou kvalitou ovzduší (např. využíváním nejlepších dostupných technik (BAT) a opatřeními nad rámec BAT

Věcný přehled plnění opatření

Zákon č. 201/2012 Sb. transponuje požadavky dané směrnicí 2010/75/EU o průmyslových emisích, jedná se zejména zpřísnění emisních limitů. Směrnice 2010/75/EU dále zavádí právně závazné závěry o nejlepších dostupných technikách „Závěry o BAT“, tj. dokument obsahující části referenčního dokumentu o BAT (BREF), kterými se řídí provozovatelé a povolovací orgány při stanovování emisních limitů v povolovacích řízeních. § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci předepisuje povolovacímu úřadu vycházet při stanovení závazných podmínek provozu z BAT a z tzv. Závěrů o BAT.

Národní program snižování emisí ČR (NPSE) byl schválen dne 2. prosince 2015 usnesením vlády a stanovuje postupy a opatření k nápravě stávajícího nevyhovujícího stavu ovzduší, cíle v oblasti snižování úrovně znečišťování ovzduší a lhůty k jejich dosažení je dosahováno pomocí prioritních opatření na národní úrovni ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší, která jsou uložena k plnění jednotlivým ústředním orgánům státní správy.

Řada z opatření navrhovaných scénáři NPSE byla realizována a realizace některých dále pokračuje (uplatnění dobrovolných dohod, využití OPŽP). V rámci povolovacích řízení jsou realizována jednotlivá opatření z Programu zlepšování kvality ovzduší, který byl pro jednotlivé zóny a aglomerace vydán v průběhu roku 2016.

Po dobu platné SPŽP byly realizovány rovněž dobrovolné dohody, což jsou smluvní dohody či závazky uzavřené mezi veřejnou autoritou (na různé správní úrovni) a soukromými subjekty (podniky, svazy, sdruženími), které jsou nad rámec povinností vyplývajících z platných zákonů nebo je nahrazují při jejich případné neexistenci. Smyslem dobrovolných dohod je zavázat obě strany k aktivitám, které povedou k omezení zatížení životního prostředí. Předmětem dobrovolných dohod jsou převážně opatření ke snížení emisí a další opatření vedoucí ke zlepšení životního prostředí. MŽP se na druhé straně zavázalo k efektivní a co nejrychlejší administraci projektů z Operačního programu Životní prostředí. Byly uzavřeny tři dobrovolné dohody, a to se společností BorsodChem MCHZ, s.r.o. (4.4.2011), ArcelorMittal Ostrava, a.s. (7.2.2011) a se společností Třinecké železářny, a.s. (16.5.2014). Platnost všech výše uvedených dobrovolných dohod již skončila a opatření v nich uvedená byla beze zbytku realizována. Je připravována nová dobrovolná dohoda se společností Třinecké železářny, a.s. na roky 2018-2020. Mezi opatřeními jsou také další opatření k omezení fugitivních emisí prachu. Tato opatření je možno financovat z PO2 OPŽP.

Probíhá plnění společného prohlášení mezi MŽP a ČEZ – „Prohlášení o strategické součinnosti ČEZ a MŽP v oblasti ochrany ovzduší a klimatu“. Ministerstvo životního prostředí vyjednalo v rámci Prohlášení o strategické součinnosti, které není nijak časově omezeno, významné snížení emisí tuhých znečišťujících látek, oxidů dusíku, oxidu siřičitého do roku 2020 na hodnoty nižší, než přikazuje legislativa. Vyhodnocení plnění viz: https://www.mzp.cz/cz/spoluprace_mezi_cez_mzp

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- Kraje, obce

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Národní program snižování emisí České republiky Program zlepšování kvality ovzduší Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší Zákon č. 76/2002. Sb., o integrované prevenci
Financování		Náklady na opatření viz NPSE: a PO2 OPŽP.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plán plnění opatření vychází ze stanovených cílů v rámci uzavřené dobrovolné dohody.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	Hlavní gesce MŽP
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	Dobrovolné dohody mezi jednotlivými organizacemi a MŽP

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je průběžně plněno, i přesto je však doporučeno se zaměřit na snižování emisí znečišťujících látek nejen prostřednictvím BAT tak, aby bylo dosaženo plnění imisních limitů zejména v zatížených oblastech (například městské oblasti).

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.9 Vzájemně sladit národní a krajské koncepce v oblasti energetiky, průmyslu, dopravy, územního plánování a ochrany životního prostředí s cílem zlepšení kvality ovzduší

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je třeba řešit centrálně na úrovni meziresortní dohody. Harmonizace strategických dokumentů v rámci resortu i napříč resorty je samozřejmá a důležitá záležitost, a to nejen pokud jde o zlepšování kvality ovzduší. Je třeba najít mechanismus koordinované tvorby strategických dokumentů a stanovení toho, která opatření má v kompetenci MŽP, která MD a ostatní resorty. Pokud by byl tento mechanismus funkční, bylo by možné např. v rámci zastřešujícího strategického dokumentu, kterým je SPŽP, pouze odkazovat na opatření ostatních politik (např. dopravní politiky). V rámci resortu životního prostředí rovněž není vhodné dublovat opatření např. NPSE a PZKO v SPŽP ale jen odkazovat, že opatření jsou již součástí jiných dílčích strategických dokumentů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MŽP
- SFDI

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		Celková výše alokace operace pro implementaci opatření je dostatečná.

Překážky implementace opatření

Nedostatečná meziresortní spolupráce a shoda při návrhu a implementaci opatření.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Není relevantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Opatření řešit centrálně a systémově v rámci vlády, nikoliv ve SPŽP

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zajistit koordinaci tvorby a implementace strategických dokumentů uvnitř i vně resortu životního prostředí.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní. S ohledem na výše uvedené argumenty doporučujeme opatření z politiky vypustit.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.10 Účinně spolupracovat se sousedními zeměmi s cílem eliminace přeshraničních přenosů látek znečišťujících ovzduší a zlepšení kvality ovzduší v příhraničních regionech

Věcný přehled plnění opatření

K významnému přenosu látek znečišťujících ovzduší dochází zejména s Polskou republikou a spolupráce probíhá především v rámci česko-polské Smíšené komise pro otázky spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí, která byla ustanovena 15. ledna 1998. Tato komise byla zřízena pro naplnění Dohody mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí, která vstoupila v platnost 19.5.1998.

Zasedání Smíšené komise bylo, na základě požadavku české strany, po šestileté odmlce obnoveno 5. jednáním, které se konalo v roce 2010 ve Varšavě. Obě strany se zde, mimo jiné, dohodly na posílení koordinace v oblasti ochrany ovzduší. Česko-polská Smíšená komise zasedala již šestkrát.

Společná ČR/PL spolupráce byla stvrzena rovněž podepsáním memoranda. 29.9.2011 bylo v Praze podepsáno Česko-polské memorandum ke zlepšení kvality ovzduší v česko-polském příhraničním regionu, jehož cílem je podpořit společné využití prostředků z programů Evropské unie na ochranu ovzduší, zintenzívnit vzájemnou informovanost a součinnost při řešení neuspokojivé kvality ovzduší na obou stranách hranice a přispět tak ke zlepšení stávající situace.

V rámci Česko-polské Smíšené komise pro otázky spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí byla zřízená česko-polská pracovní skupina pro ochranu ovzduší, která se sešla již devětkrát (s obvyklou frekvencí schůzek 1 – 2krát ročně). Na česko-polské pracovní skupině pro ochranu ovzduší jednají rovněž expertní skupiny (zaměření viz níže). Poslední zasedání se uskutečnilo 12. a 13.10.2015 v Olomouci.

Při jednání pracovní skupiny došlo doposud k výměně programů zlepšování kvality ovzduší MSK a Slezského vojvodství, byly vytipovány nejvýznamnější zdroje z hlediska jejich emisí, a byla provedena analýza podmínek provozu zdrojů na obou stranách hranice. Byla dohodnuta výměna imisních dat (polská imisní data jsou k vidění na stránkách ČHMÚ). MŽP připravilo mechanismus výměny informací o integrovaných povoleních, který je s polskou stranou neustále konzultován. Předmětem posledního 9. jednání česko-polské pracovní skupiny bylo kromě tradičních témat, které jsou probírány na expertních skupinách (nové programovací období 2014 – 2020, problematika vytápění domácností a finanční nástroje které se k ní váží, zavádění nízkoemisních zón) také praktické příklady způsobu kontrol vytápění domácností, nové strategické dokumenty ke zlepšení kvality ovzduší, strategie v rámci infringementového řízení kvůli nedodržení mezních hodnot pro PM10 nebo např. návrhy národních emisních stropů v nové směrnici Evropské Komise.

V roce 2017 proběhlo několik bilaterálních česko-polských jednání zaměřených na omezování přeshraničního znečištění. V březnu 2017 se konalo 10. zasedání česko-polské pracovní skupiny, v rámci které byla diskutována problematika lokálních topenišť, emisní požadavky na průmyslové zdroje znečišťování ovzduší, požadavky na kvalitu paliv, aktuální činnosti ke zlepšení kvality ovzduší a systémy varování obyvatel před smogovými situacemi. V dubnu 2017 proběhlo dále jednání ministrů ŽP obou zemí (diskutována byla témata zmíněná výše). V červnu 2017 byla v rámci jednání V4 diskutována s polskými kolegy také síť monitorovacích stanic měřících kvalitu ovzduší.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

V rámci česko-slovenské spolupráce proběhlo jednání červnu 2017. Probírána byla legislativa kvality ovzduší, nastavení podmínek vyhlašování smogových situací či strategické dokumenty řízení kvality ovzduší.

V září 2017 se uskutečnilo 33. zasedání Česko-německé pracovní skupiny pro ochranu ovzduší. Hlavními body jednání v oblasti ochrany ovzduší byla výměna informací o řízení a monitoringu kvality ovzduší (vyhodnocení dlouhodobého měření black carbonu, informace o průzkumu komínů v Sasku, zkušenosti s kontrolami domácností v ČR, informace o PZKO a informace o aktuálních soudních rozhodnutích, situace v německém automobilovém průmyslu a emisích z dopravy).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- Kraje, obce

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Konceptně zakotveno v Národním programu snižování emisí a v Programech zlepšování kvality ovzduší, řešeno ve Střednědobé strategii (do roku 2020) zlepšování kvality ovzduší ČR
Financování		Celková výše alokace operace pro implementaci opatření je dostatečná. Skutečně vynaložené náklady nejsou známy, nicméně lze odvodit, že se skládají z cestovních výloh a z počtu pracovních hodin strávených přípravou pokladových materiálů pro vzájemnou spolupráci a dalších komunikačně administrativních prací. Lze předpokládat, že plnění úkolu má pozitivní sociální souvislosti, vzhledem k tomu, že cílem úkolu je zlepšení kvality ovzduší.

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

projekt AirTritia

- cílem je na území partnerských států vytvořit společné strategie řízení kvality ovzduší

Projekt Cleanborder

- hlavním cílem bylo provedení hodnocení podílu znečištění ovzduší emisemi z vytápění domácností na celkovém znečištění ovzduší v oblastech obcí příhraničního regionu.

Projekt Air Silesia

- byly vyhodnoceny příčiny znečištění na obou stranách hranice. Práce na projektu byly zahájeny na podzim roku 2010. Do projektu byly zapojeny české i polské instituce (za ČR Zdravotní ústav Ostrava, ČHMÚ a VŠB)

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci v oblasti ochrany a tvorby životního prostředí

- byla zřízena pracovní skupina pro ochranu ovzduší, která se pravidelně schází min. jednou do roka. V rámci této pracovní skupiny jsou diskutována aktuální témata ochrany ovzduší a dochází k vzájemné výměně informací a zkušeností s nastavováním a realizací strategií i konkrétních opatření ke snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí

- spolupráce zejména v oblasti zlepšování čistoty ovzduší a dalších složek životního prostředí. Těžiště spolupráce spočívá zejména ve výměně informací, zkušeností, shromažďování a analýze údajů o stavu životního prostředí, vzdělávání a osvětě

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí

- poskytovat informace o stavech ohrožujících životní prostředí druhého smluvního státu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat v jednání se zahraničními partnery operativně dle potřeby.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Národní program snižování emisí, Programy zlepšování kvality ovzduší, Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšování kvality ovzduší ČR
Institucionální	Hlavním gestorem je MŽP
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.11 Realizovat Národní program snižování emisí ČR

Věcný přehled plnění opatření

Národní program snižování emisí ČR (NPSE) do roku 2010 byl schválen vládou v první verzi v roce 2004 a v aktualizované podobě v roce 2007. Samostatná vyhodnocení plnění programu byla připravena v letech 2009 a 2011 a předložena pro informaci vládě ČR.

V roce 2014 a 2015 byl v přípravě Národní program snižování emisí České republiky, který je zpracován na základě § 8 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Dokument byl schválen dne 2. prosince 2015 usnesením vlády České republiky č. 978., jehož součástí je mj. vyhodnocení plnění předchozího národního programu.

Základní koncepční materiál v oblasti zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší „Národní program snižování emisí České republiky“ (NPSE) je zpracován na základě § 8 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Dokument byl schválen dne 2. prosince 2015 usnesením vlády České republiky č. 978.

V NPSE je provedena analýza stavu a vývoje ovzduší v ČR, příčiny znečištění, emise znečišťujících látek z jednotlivých sektorů ekonomiky, scénáře vývoje znečišťování ovzduší, mezinárodní závazky ČR a jejich dodržování. NPSE stanovuje postupy a opatření k nápravě stávajícího nevyhovujícího stavu ovzduší, cíle v oblasti snižování úrovně znečišťování ovzduší a lhůty k jejich dosažení. Pracuje s různými scénáři budoucího vývoje a v návrhové části stanovuje k roku 2020 maximální množství emisí oxidu siřičitého, oxidů dusíku, těkavých organických látek, amoniaku a jemných prachových částic PM_{2.5}, i emisní stropy pro jednotlivé sektory hospodářství. Těchto hodnot emisí má být dosaženo pomocí 23 prioritních opatření na národní úrovni ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší, která jsou uložena k plnění jednotlivým ústředním orgánům státní správy, a která jsou podrobně popsána v kartách opatření v příloze NPSE. Z těchto opatření je 15 směřováno do sektoru dopravy, 3 do průmyslu, 2 do zemědělství a 3 do sektoru domácností. Realizací opatření má být splněn i cíl NPSE, kterým je co nejrychlejší snížení rizik plynoucích ze znečištění ovzduší pro lidské zdraví, a to zejména vlivem expozice suspendovanými částicemi PM₁₀ a PM_{2.5} a přízemního ozónu, dále snížení negativního vlivu znečištěného ovzduší na ekosystémy a vegetaci (acidifikace, eutrofizace, vliv přízemního ozónu) a na materiály, i k dodržení národních závazků snížení emisí a plnění platných imisních limitů.

Podrobná zpráva o plnění jednotlivých opatření programu je uvedena v části Strategie a politiky v rezortu životního prostředí v každém ročníku Zprávy o životním prostředí České republiky, a to počínaje rokem 2016. Dílčí opatření jsou pak prezentována ve Statistické ročence životního prostředí České republiky, opět počínaje ročníkem 2016.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- SFŽP

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Usnesení vlády České republiky č. 978. ze dne 2. prosince 2015 o Národním programu snižování emisí České republiky. Operační program Životní prostředí 2007–2013, 2014–2020
Financování		Opatření z národního programu byla realizována pomocí finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí (2007-2013). Celková alokace finančních prostředků do konce roku 2015 z prioritních os 2 a 3, které mají dopad na ovzduší, byla 45,8 mld. Kč. Z národních prostředků bylo dále uvolněno přibližně 0,5 mld. Kč na společný program výměny kotlů. Opatření z národního programu byla dále realizována pomocí finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí 2014-2020. Celková alokace finančních prostředků na prioritní osu 2 Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech je cca 12,8 mld. Z národních prostředků bylo dále uvolněno přibližně 0,5 mld. Kč na společný program výměny kotlů. Opatření z národního programu jsou realizována pomocí finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí 2014-2020. Celková alokace finančních prostředků do konce roku 2023 z prioritních os 2 a 5, které mají dopad na ovzduší, je cca 27 mld. Kč. Na realizaci opatření lze získat dotace rovněž z dalších operačních programů (např. OPD, IROP, OPPIK, PRV apod.).

Překážky implementace opatření

Nedostatek finančních prostředků a politické vůle pro realizaci některých navrhovaných opatření
Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Kotlíkové dotace.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Naplnit cíle NPSE a vyhodnotit jejich efektivitu

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Podpora výměny kotlů.
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, v roce 2019 je v přípravě aktualizovaná verze NPSE, navíc byly sbírány podněty veřejnosti (https://www.mzp.cz/cz/news_20190702-NPSE-aktualizace).

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.12 Umožnit podporu realizace opatření vyplývajících z programů zlepšování kvality ovzduší zpracovaných pro zóny a aglomerace

Věcný přehled plnění opatření

Ve stávajících Programech zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) jsou uvedena opatření ke zlepšení kvality ovzduší, která byla mimo jiné realizována také z dostupných operačních programů. Fáze realizace včetně celkového vyhodnocení a seznam schválených projektů z OP Doprava a počty schválených projektů z OPŽP 2007-2013 jsou uvedené v nových PZKO, které vydává MŽP dle § 9 zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, v platném znění, dále jen („zákon“). Opatření uvedená ve stávajících PZKO byly Evropské komisi reportovány dle rozhodnutí EK 2004/224/ES a následně dle rozhodnutí EK 2011/850/ES.

V 1. polovině roku 2016 byly vydány nové Programy zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“). MŽP nad rámec svých zákonných povinností zřídilo Pracovní skupiny pro podporu implementace PZKO statutem ministra dne 21. září 2016. V těchto pracovních skupinách jsou zastoupeny všechny orgány odpovědné za implementaci opatření stanovených v PZKO na národní i regionální úrovni. Hlavním cílem pracovních skupin je koordinovat postup při realizaci opatření, monitorovat plnění opatření, poskytovat součinnost, informace a metodické vedení. Výstupy z pracovních skupin jsou podnětem pro dotační programy z Národního programu životní prostředí (NPŽP):

- Výzva č. 1/2016 na pořízení technologií vedoucí ke snížení emisí vybraných těžkých kovů.
- Výzva č. 2/2016 na podporu zavádění nízkoemisních zón v obcích.
- Výzva č. 5/2017 na pořízení technologií vedoucí ke snížení emisí vybraných těžkých kovů.
- Výzva č. 8/2017 pro zlepšení kvality ovzduší urychlením realizace opatření uvedených v programech zlepšování kvality ovzduší prostřednictvím akčního plánu.
- Výzva č. 9/2017 na podporu zavádění nízkoemisních zón v obcích (např. studie proveditelnosti NEZ, studie proveditelnosti regulačních řádů, plány udržitelné městské mobility apod.).
- Výzva č. 18/2017 na podporu zachování a zvyšování podílu zeleně ve městech a obcích, zakládání a obnova ploch izolační zeleně za účelem snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší.

Opatření stanovená v PZKO jsou navázána na možnosti financování z národních i evropských zdrojů. Podpora opatření PZKO napříč resorty je rovněž zajištěna usnesením vlády č. 979/2015, kterým byla schválena Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší a zajištěna usnesením vlády č. 978/2015, kterým byl schválen Národní program snižování emisí ČR.

MMR je personálně zastoupeno v pracovních skupinách pro podporu implementace opatření stanovených v programech zlepšování kvality ovzduší.

MMR se účastní jednání pracovních skupin a průběžně jim poskytuje metodickou a informační podporu. V roce 2017 MMR informovalo pracovní skupiny o možnostech čerpání dotací z IROP ve vztahu k PZKO a o možnostech plnění opatření „ED1-Územní plánování“ z PZKO. Opatření ED1 je plněno průběžně při územně plánovací činnosti obcí a krajů a spočívá zejména v koncepčním návrhu ploch a koridorů v územně plánovací dokumentaci (např. s ohledem na lokalizaci zdrojů znečištění).

V rámci programů zlepšování kvality ovzduší se MPO podílí na plnění opatření EB2 Snižování vlivu dlouhodobých deponií vytěžených materiálů a průmyslových areálů na kvalitu ovzduší.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MMR
- MD
- MZe
- Krajské úřady, obce

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší ve znění pozdějších předpisů PZKO (vydané formou OOP) Střednědobá strategie (do roku 2020) ke zlepšení kvality ovzduší Národní program snižování emisí Operační program Životní prostředí 2014–2020
Financování		Individuálně záleží na každém kraji/obci příp. ministerstvech, která opatření se rozhodnou realizovat a v jakém rozsahu vzhledem k jejich fin. možnostem a připravenosti jednotlivých projektů. Opatření jsou však navržena tak, aby byla podpořitelná z různých dotačních titulů EU i ČR. Z provedeného vyčíslení navržených opatření v rámci celé Strategie byly identifikovány celkové investiční náklady ve výši 651,5 mld. Kč do roku 2020.

Překážky implementace opatření

Synergické efekty: Modernizací kotlů se předpokládá snížení emisí CO₂ zvýšenou účinností a přechodem na jiná paliva či energetické zdroje. Je předpoklad určitého navýšení emisí NO_x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Kotlíkové dotace

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Dle harmonogramu PZKO a OPŽP, NPSE a Strategie

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Podpora výměny kotlů.
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je průběžně plněno.

Doporučuje reformulaci opatření takto: Realizovat opatření vyplývající z programů zlepšování kvality ovzduší zpracovaných pro zóny a aglomerace.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Opatření 2.2.1.13 Snížení nárůstu emisí snížením intenzity motorové silniční dopravy (podpora veřejné hromadné dopravy, podpora nemotorové dopravy aj.)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření se dubluje s ostatními opatřeními SPŽP, zejména 2.2.13, 2.2.1.4 a 2.1.1.3. Jak již bylo konstatováno u vyhodnocení těchto opatření, snižování emisí z dopravy je komplexní záležitost, zahrnující i plánování mobility jako celku a nelze jeho jednotlivé součásti vytrhávat z kontextu. Intenzita dopravy, skladba dopravy dle druhů, obnova vozového parku a další vlivy na emisní zátěž z dopravy jsou spolu provázány. Cílem je zajistit mobilitu v rámci ČR i v rámci měst tak, aby byl dopravní systém efektivní a zároveň příliš nezatěžoval životní prostředí. K tomu jsou určeny plány udržitelné mobility.

Formulace opatření „snížení nárůstu emisí“ je navíc zavádějící, cílem je přece pokles nikoliv nárůst emisí.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MŽP
- SFDI

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		Podpora OPD, rozvoj dopravní infrastruktury ze SFDI

Překážky implementace opatření

Politická neshoda na přijetí plánů udržitelné mobility na komunální úrovni, nedostatek financí

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Řešit snižování emisí z dopravy komplexně v rámci implementace Dopravní politiky.

Plánované aktivity implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření doporučujeme vypustit a řešit snižování emisí z dopravy komplexně v rámci opatření Dopravní politiky ČR 2014–2020 s výhledem do roku 2050, v SPŽP řešit komplexně v rámci zlepšení kvality ovzduší.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.1 Implementovat zákon o ochraně ovzduší a jeho prováděcí předpisy do praxe a novelizovaný zákon o integrované prevenci, který tvoří širší právní rámec pro povolování významných průmyslových zařízení a obsahuje i pravidla pro aplikaci BAT

Věcný přehled plnění nástroje

Nově upravený § 14 odst. 3 předepisuje povolovacímu úřadu vycházet při stanovení závazných podmínek provozu z nejlepších dostupných technik (BAT) a z tzv. závěrů o BAT, avšak v následujícím odstavci 4 písm. b) je připuštěno i stanovení jiných emisních limitů pokud jde o hodnoty, období a referenční podmínky, přičemž tyto emisní limity musí zajistit, „že za běžných provozních podmínek emise nepřekročí úroveň emisí spojené s BAT“.

Ustanovení § 18 odst. 3 ukládá povolujícímu úřadu zajistit prostřednictvím přezkumu a navazujících správních úkonů, aby závazné podmínky provozu všech relevantních integrovaných povolení (emisní limity) byly do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o BAT pro hlavní činnost v souladu s těmito závěry o BAT.

Povolující úřad má tedy povinnost v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 a 4 stanovit emisní limity tak, že skutečné emise ze zařízení za běžného provozu odpovídají úrovní emisí spojených s BAT, jak jsou stanoveny v příslušných závěrech o BAT. Takto stanovené závazné podmínky provozu nesmí být mírnější než podmínky provozu, které by jinak byly stanoveny podle zvláštních právních předpisů. V dané lhůtě musí být podmínky nejen stanoveny, ale musí být rovněž dána povinnost provozovatele zařízení je dodržovat.

V odůvodněných případech může příslušný orgán přistoupit k tomu, že stanoví emisní limity, které umožňují překročit úroveň emisí spojené s BAT, tj. udělí výjimku. Použití této výjimky je však omezeno minimálními požadavky na emisní limity v příloze IED (na národní úrovni pak složkovou legislativou). Udělení výjimky z BAT je možné pouze z důvodů vymezených v čl. 15 odst. 4 IED, který je transponován do národní legislativy § 14 odst. 5 zákona o integrované prevenci, tedy v těch případech, kdy odborné posouzení prokáže, že by dosažení úrovně emisí spojených s BAT popsány v závěrech o BAT vedlo k nákladům, jejichž výše by nebyla přiměřená přínosům pro životní prostředí, a to z důvodů zeměpisné polohy daného zařízení nebo místních podmínek životního prostředí, nebo technické charakteristiky daného zařízení. Náležitosti obsahu odborného posouzení stanoví prováděcí právní předpis.

V České republice bylo na základě zveřejněných závěrů o BAT s termínem přezkumu integrovaných povolení do dubna 2017 provedeno 50 přezkumů závazných podmínek integrovaných povolení podle § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci. V kategorii 3. 3. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci „Výroba skla, včetně skleněných vláken o kapacitě tavení větší než 20 t za den“ byly uděleny výjimky z úrovně emisí spojených s BAT v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona o integrované prevenci v 7 zařízeních.

MŽP zajišťuje metodickou podporu prostřednictvím metodických pokynů, stanovisek, sdělení a zveřejňování dalších informací na webu MŽP a v rámci metodických porad. Byly vydány nové Programy zlepšování kvality ovzduší a Národní program snižování emisí.

Dne 2. prosince 2015 byl usnesením vlády schválen Národní program snižování emisí ČR (NPSE), který stanovuje postupy a opatření k nápravě stávajícího nevyhovujícího stavu ovzduší, cíle v oblasti snižování úrovně znečišťování ovzduší a lhůty k jejich dosažení pomocí opatření na národní úrovni ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší, která jsou uložena k plnění jednotlivým ústředním orgánům

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

státní správy. Řada z opatření navrhovaných scénáři NPSE byla realizována a realizace některých dále pokračuje (uplatnění dobrovolných dohod, využití OPŽP). V roce 2016 byly pro jednotlivé zóny a aglomerace vydány Programy zlepšování kvality ovzduší, které stanovují opatření ke snižování emisí a zlepšení kvality ovzduší, která jsou realizována v rámci povolovacích řízení.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- Krajské úřady, obce

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění Národní program snižování emisí České republiky Program zlepšování kvality ovzduší
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nová pravidla pro aplikaci BAT přináší výrazné posílení používání BREF v procesu integrovaného povolování (právně závazné závěry o BAT) a závazné zavádění emisních limitů spojených s BAT. Současné však umožňují udělení výjimek z úrovně emisí spojených s BAT za stanovených podmínek.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Opatření z NPSE jsou realizována pomocí finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí (2014–2020). Celková alokace finančních prostředků do konce roku 2023 z prioritních os 2 a 5, které mají dopad na ovzduší, je cca 27 mld. Kč.

Na realizaci nástroje lze získat dotace rovněž z dalších operačních programů (např. OPD, IROP, OPPIK, PRV apod.).

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Realizovat Národní program snižování emisí ČR, který navrhuje opatření ke snižování emisí do roku 2020, a Programy zlepšování kvality ovzduší (2016). Opatření vyplývající z těchto dokumentů jsou realizována v rámci povolovacích řízení.

Harmonogram plnění tohoto nástroje (možnost udělení výjimky z hlediska BAT)

bude reflektovat závazné termíny přezkumů integrovaných povolení u dotčených zařízení v režimu integrované prevence v souladu s již vydanými závěry o BAT, následně v návaznosti na vydání a revizi dalších BREF a nové závěry o BAT.

V České republice je na základě zveřejněných závěrů o BAT nutno provést celkem cca 530 přezkumů závazných podmínek integrovaných povolení podle § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci (prosinec 2017 – srpen 2021).

Harmonogram revizí BREF vychází z pracovního programu pro výměnu informací, který zveřejňuje s frekvencí cca jedenkrát za rok Evropská komise podle čl. 13 odst. 3 písm. b) IED. Do roku 2020 je naplánováno přijetí až 25 nových závěrů o BAT.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.2 Zajistit dlouhodobý provoz národní sítě imisního monitoringu ve vztahu k požadavkům evropské a národní legislativy ochrany ovzduší

Věcný přehled plnění nástroje

Kvalita ovzduší je sledována pravidelně na území celé ČR prostřednictvím sítě měřících stanic (tzv. imisní monitoring) v souladu se zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. ČHMÚ na základě pověření Ministerstva životního prostředí ČR provozuje Státní imisní síť, která je akreditována podle ČSN EN ISO/IEC 17025. Vedle údajů ze stanic imisního monitoringu ČHMÚ přispívají do imisní databáze ISKO již řadu let i zdravotní ústavy, ČEZ, a.s., Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Hydrobiologický ústav, městské úřady a další přispěvatelé.

Projekt „Inovace Státní imisní sítě“ (dále jen „ISIS“) byl připraven za účelem komplexní obnovy Státní imisní sítě a souvisejících služeb. Důvody pro obnovu Státní imisní sítě spočívaly především v nezbytné výměně vybavení, které bylo zastaralé a nebylo nadále podporováno výrobcí (nedostupnost náhradních dílů) a zejména nesplňovalo parametry evropské legislativy (směrnice EP a ER 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu).

Projekt ISIS byl podán do OPŽP v listopadu roku 2011 v rámci XXVI. výzvy pro prioritní osu 2. V současné době je již Státní síť imisního monitoringu zinovována, úkol byl tedy splněn.

Zajištění dlouhodobého financování provozu státní imisní sítě je aktuálně řešeno v rámci usnesení Bezpečnostní rady státu, které ukládá MŽP zpracovat návrh právního zabezpečení hydrometeorologické služby. Současně je nezbytné zajistit finanční prostředky na provoz SSIM po skončení programu SMOK.

Státní zdravotní ústav každoročně zpracovává a zveřejňuje v rámci Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí zprávy o vlivu životního prostředí na lidské zdraví. Každoročně je také předkládána vládě Informace o kvalitě ovzduší a s tím spojených zdravotních rizicích, kterou Ministerstvo životního prostředí zpracovává ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví.

Provoz národní sítě imisního monitoringu je zajišťován z prostředků poskytovaných z kapitoly 315 státního rozpočtu a částečně z prostředků Ministerstva zdravotnictví (síť imisního monitoringu zdravotních ústavů). Dále 10 % je od roku 2017 hrazeno z poplatků za znečišťování ovzduší.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd
- MF

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů Směrnice EP a ER 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu Národní program snižování emisí ČR, Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR Operační program Životní prostředí 2014 - 2020
Financování		Náklady na provoz sítě, včetně laboratoří, jsou přibližně 45 mil. Kč (údaje na rok 2017).

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Projekt „Inovace Státní imisní sítě“

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Optimalizace národní sítě imisního monitoringu z SC 2.3. PO2 OPŽP na podporu realizace tohoto opatření v období 2016-2020.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.3 V návaznosti na přijetí nového zákona o ochraně ovzduší zpracovat nové programy zlepšování kvality ovzduší pro zóny a aglomerace, na jejichž území dochází k překračování imisních limitů

Věcný přehled plnění nástroje

MŽP vydává dle § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší ve znění pozdějších předpisů, programy zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, formou opatření obecné povahy. Opatření obecné povahy pouze upřesňuje zákonem stanovené povinnosti. PZKO jsou v současné době vyvěšeny na dobu 30 dnů na úředních deskách jednotlivých obcí i MŽP k uplatnění připomínek nebo námitek.

Programy zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) byly vydány v první polovině roku 2016 formou opatření obecné povahy („OOP“).

OOP o vydání Programu stanovuje ve výrokové části pod bodem I. emisní stropy pro skupinu stacionárních zdrojů, které se uplatní od roku 2020 včetně (platí pro zónu Severozápad CZ04 a aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek CZ08A). Bod II výrokové části dále obsahuje výčet stacionárních zdrojů, jenž se uplatní od roku 2020 včetně. Bod III výrokové části dále obsahuje výčet stacionárních zdrojů, u nichž byl identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu. Bod IV. výroku obsahuje seznam nově navržených nově navrhovaných opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší, jež musí být realizována nejpozději do konce roku 2020.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- Krajské úřady, obce

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
Financování		

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nebyly identifikovány.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.4 Aktualizovat programy zlepšování kvality ovzduší v tříletých intervalech

Věcný přehled plnění nástroje

Programy zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) jsou dle § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší ve znění pozdějších předpisů, minimálně jednou za 3 roky pravidelně aktualizovány.

Aktualizaci PZKO provede v souladu se zákonem stanovenou povinností MŽP v 1. polovině roku 2019 (3 roky po vydání PZKO v první pol. roku 2016).

V PZKO jsou navrženy nástroje a opatření ke zlepšení kvality ovzduší s výhledem do roku 2020. V rámci aktualizace bude provedena nová detailní imisní a emisní analýza na základě aktuálních dostupných dat, budou podrobně hodnoceny příčiny znečištění ovzduší na stanicích, kde dochází k překračování imisních limitů a to v souladu s požadavky prováděcího rozhodnutí Komise ze dne 12. prosince 2011, kterým se stanovují pravidla pro směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/107/ES a 2008/50/ES, pokud jde o vzájemnou výměnu informací a podávání zpráv o kvalitě vnějšího ovzduší. Na základě těchto analýz budou zhodnocena opatření stanovená v PZKO pro dosažení imisních limitů, případně budou navržena další opatření.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
Financování		

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Aktualizace v roce 2019

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.5 Poskytovat kvalitní informace o úrovních znečištění pro účely rozhodování podle zákona o ochraně ovzduší

Věcný přehled plnění nástroje

Každoroční hodnocení kvality ovzduší se opírá o data ze stanic imisního monitoringu archivovaná v imisní databázi Informačního systému kvality ovzduší (ISKO), který provozuje Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Vedle údajů ze stanic imisního monitoringu ČHMÚ přispívají do imisní databáze ISKO již řadu let i Zdravotní ústavy. Státní imisní síť je koncipována tak, aby stanicemi automatizovaného imisního monitoringu bylo zajištěno sledování úrovně znečištění ovzduší na území celého státu.

Data z ISKO jsou každoročně zpracovávána a prezentována v podobě ročenky ČHMÚ „Znečištění ovzduší na území České republiky“, jejíž grafická a tabelární část je dostupná na adrese <http://www.chmi.cz> (grafická část), <http://www.chmi.cz> (tabelární přehledy). Datová ročenka prezentuje verifikovaná naměřená imisní data, grafická ročenka poskytuje komentované souhrnné informace v přehledných mapách, grafech a tabulkách. Společně s elektronickou ročenkou „Souhrnný tabelární přehled“ tvoří ucelený přehled informací o kvalitě ovzduší v daném roce. K hodnocení stávající úrovně znečištění se vychází z aktuálních map úrovní znečištění konstruovaných v síti 1x1 km. Tyto mapy obsahují v každém čtverci hodnotu klouzavého pětiletého průměru koncentrací pro jednotlivé znečišťující látky. Každoročně je zveřejňuje MŽP prostřednictvím internetových stránek ČHMÚ.

Ke zpřesnění informací o úrovních znečištění přispívají také projekty MŽP, např. „Stanovení emisních faktorů a imisních příspěvků stacionárních zdrojů pro účely zjednodušení a vyhodnocení žádostí o podporu z OPŽP“ a „Analýza možnosti a dopadů rozšíření imisní databáze o evidenci fugitivních emisí a využití těchto údajů ke zpřesnění prostorové interpretace dat“.

Strategické zacílení Operačního programu Životního prostředí 2014–2020, prioritní osy 2 (Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech) je upřesněno Střednědobou strategií zlepšení kvality ovzduší. Strategie náleží mezi rámcové strategické dokumenty k řízení kvality ovzduší v ČR a zastřešuje Národní program snižování emisí ČR „NPSE“ a programy zlepšování kvality ovzduší. NPSE obsahuje několik opatření, která se soustřeďují na zkvalitnění informací o znečištění ovzduší (např. „Vytvoření pokročilé softwarové nadstavby pro vyhodnocování dat souhrnné provozní evidence“, „LIFE – ČR/PL/SR integrovaný projekt na tvorbu společné emisní databáze a regionálního modelu kvality ovzduší, implementaci a aktualizaci PZKO“, „Optimalizace Státní sítě imisního monitoringu (fáze II.)“, „Zajištění pravidelného zpracování emisních a imisních projekcí“, „Pořízení modelového nástroje COPERT IV k emisním inventurám a projekcím v dopravě“ a „Zavedení do běžné praxe státní správy používání pokročilých chemicko-transportních (eulerovských) modelů znečištění ovzduší“).

Operační program Životní prostředí 2014–2020 umožňuje získat podporu v oblasti 2. zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, Specifický cíl 2.3 Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů s celkovou alokací 18 152 763 €. V roce 2015 a 2016 probíhala z tohoto specifického cíle 17. výzva s celkovým počtem schválených žádostí 15 a v roce 2017 probíhá 79. výzva s dosud schváleným počtem žádostí 2. Mezi žadatele o modernizaci zařízení pro sledování kvality ovzduší a obnovu měření patří Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav a jednotlivá města.

V rámci dotačního programu Beta2 Technologické agentury ČR podalo v roce 2017 MŽP projekt Měření a analýza znečištění ovzduší s důrazem na vyhodnocení podílu jednotlivých skupin zdrojů s celkovou

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

alokací 20 002 080 Kč. V rámci tohoto projektu budou řešeny tři oblasti: Identifikace zdrojů znečišťování ovzduší ve třech vybraných oblastech ČR, Screening území ČR z hlediska morfologie a složení částic a Celkové hodnocení účinnosti programů zlepšování kvality ovzduší v malých sídlech.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů Směrnice EP a ER 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu Národní program snižování emisí Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR Operační program Životního prostředí 2007-2013, 2014–2020
Financování		Operační program Životního prostředí 2007-2013, 2014–2020 Roční provozní náklady ČHMÚ za úsek ochrany čistoty ovzduší činí okolo 160 mil. Kč

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- SC 2.3 Operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020
- TAČR
- LIFE

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nebyly identifikovány.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.6 Zvyšovat povědomí veřejnosti a provozovatelů relevantních průmyslových činností o problematice BAT, vývoji v této oblasti a otázkách aplikovatelnost

Věcný přehled plnění nástroje

Zveřejňování informací o problematice nejlepších dostupných technik (BAT), nově vznikajících technik a zavádění nových požadavků v oblasti aplikace BAT je průběžně plněno v rámci ustanoveného systému výměny informací o BAT, který zabezpečují Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo zemědělství dle zákona č. 76/2002 Sb. Na systému výměny informací se rovněž podílejí CENIA, česká informační agentura životního prostředí, krajské úřady, občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy a hospodářské komory, jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů.

K zajištění veškerých povinností vztahujících se ke zveřejňování informací a přístupu veřejnosti k informacím vztahujícím se k BAT slouží informační systém integrované prevence, který je součástí jednotného informačního systému životního prostředí a je zveřejňován na internetových stránkách MŽP (IS IPPC MŽP). Souhrnné informace z oblasti integrované prevence a omezování znečištění jsou dále zveřejňovány na informačním portálu IPPC provozovaném MPO (www.ippc.cz).

V IS IPPC MŽP jsou pro účely informování dotčených subjektů a veřejnosti o problematice BAT, vývoji v této oblasti a otázkách aplikovatelnosti publikovány informace o závěrech o BAT a referenčních dokumentech o BAT (BREF), informace o udělených výjimkách z úrovně emisí spojených s BAT, relevantní metodické dokumenty k vývoji BAT a aplikaci nových požadavků s tím spojených a zveřejněné závěry o BAT.

Odborná veřejnost je každoročně informována na tzv. BAT Fóru, které je organizováno na MPO pod záštitou výše zmíněných organizací (v roce 2017 to bude již 18. ročník)

Úplné texty BREF, vydané závěry o BAT v českém i anglickém originále a přehled technických pracovních skupin jsou zveřejněny na stránkách MPO (www.ippc.cz). V neveřejné části portálu dále probíhá diskuze a jsou vyvěšovány interní dokumenty jednotlivých technických pracovních skupin, které se týkají té části výměny informací, zahrnující revize BRF dokumentů.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích. Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů
Financování		

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Uvedené aktivity a povinnosti jsou úzce navázány na proces výměny informací a související formální kroky podle směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED) – harmonogram revizí BREF, přijetí závěrů o BAT, zveřejnění prováděcích rozhodnutí Komise, kterými se stanoví závěry o BAT v Úředním věstníku EU.

Plnění tohoto nástroje bude reflektovat harmonogram revizí BREF a vydávání závěrů o BAT. Harmonogram revizí BREF vychází z pracovního programu pro výměnu informací, který zveřejňuje s frekvencí cca jedenkrát za rok Evropská komise podle čl. 13 odst. 3 písm. b) IED. Do roku 2020 je naplánováno přijetí až 25 nových závěrů o BAT.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.7 Zpracovat nový Národní program snižování emisí ČR v návaznosti na novou legislativu a aktualizovat jej ve čtyřletých intervalech

Věcný přehled plnění nástroje

Národní program snižování emisí bude muset být aktualizován v dřívějším termínu a to s ohledem na požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/2284 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší.

V roce 2017 byly zahájeny přípravné práce na analytické části programu, v roce 2019 byla spuštěna veřejná diskuze k aktualizaci NPSE (https://www.mzp.cz/cz/news_20190702-NPSE-aktualizace nebo https://www.mzp.cz/cz/news_190117_NPSE).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů Národní program snižování emisí České republiky Připravována novelizace zákona transponující směrnice 2016/2284 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší.
Financování		Příprava podkladů pro realizaci nového národního programu: cca 2 mil. Kč

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Příprava a schválení nového národního programu snižování emisí. Realizace navrhovaných prioritních, průřezových a podpůrných opatření ke snižování emisí v jednotlivých sektorech dle harmonogramu NPSE.

Realizace navrhovaných opatření v rámci Operačního programu Životní prostředí a dalších Operačních programů.

Schválení národního programu vládou ČR a jeho předložení Evropské komisi do 1. 4. 2019.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Nástroj 2.2.1.N.8 Podporovat šíření informací o negativních dopadech spalování nekvalitních paliv na kvalitu ovzduší a lidské zdraví a o možnostech ekologického vytápění

Věcný přehled plnění nástroje

MŽP vydalo propagační materiály ke kotlíkovým dotacím (OPŽP, SC 2.1), které jsou zveřejněny na úřední desce MŽP, publikovány v tisku a médiích, distribuovány byly na krajské úřady a obce, které byly vyzvány, aby informovaly občany o možnostech dotací, např. v lokálním tisku, formou letáků apod.

Bylo vydáno Sdělení odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů Operační program Životní prostředí. Národní program Životní prostředí – Prioritní oblast 6 – Environmentální prevence
Financování		

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v kampani k podpoře dotačních titulů v rámci SC 2.1 OPŽP. V rámci Národního programu Životní prostředí jsou vyčleněny prostředky také na tento typ aktivit.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je průběžně realizován.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.1	Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity

2.2.2 Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO₂), oxidy dusíku (NO_x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH₃) a jemných suspendovaných částic (PM_{2,5})

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 12 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.2.2 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné (i mezinárodně). Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, vhodné by však bylo doplnění časového horizontu, a to i na základě stanovených časových milníků uváděných v národních a mezinárodních dokumentech.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce³⁰ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.2.2 je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), dále je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4 v návaznosti na územní plánování městských oblastí. Částečné protichůdné působení bylo identifikováno s cílem 1.2.2.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.2.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	x	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0

³⁰ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí znečišťujících látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Potenciální riziko při materiálovém a energetickém využití odpadů z výdechových zdrojů jednotlivých provozů.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity	Cíle působí synergicky.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Energetická činnosti v městských aglomeracích negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší v sídlech. OZE a jejich využívání tuto zátěž sníží.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy	Zvýšení alternativních zdrojů v dopravě přinese nižší imisní zátěž měst. Doprava je v městském prostředí jedním z nejvýznamnějších faktorů znečištění.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Snížení emisí znečišťujících látek. Cíle působí synergicky.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech	Funkční stav sídelní zeleně působí pozitivně na kvalitu ovzduší, městská zeleň zachytává znečišťující látky, zejména suspendované částice.
3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Regenerací brownfieldů se sníží environmentální zátěž měst.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Degradace půdy je jedním z antropogenních rizik pro životní prostředí, cíle působí synergicky.
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Sanací kontaminovaných míst se sníží environmentální zátěž měst.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
- Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění ovzduší
- Operační program životní prostředí
- Národní program snižování emisí ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- Programy zlepšování kvality ovzduší
- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně ZPF, v aktuálním znění
- Nařízení 2015/1189, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva
- Nařízení 2015/1185, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign lokálních topidel na tuhá paliva

Míra naplňování specifického cíle

Plněno průběžně

Specifický cíl je plněn, ke zlepšení kvality ovzduší v sídlech dochází i na základě meziresortní spolupráce.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.2.1	Emise SO ₂ , NO _x , NH ₃ , VOC a PM _{2,5}			
2.2.2	Podíl území s překročenými imisními limity			
2.2.3	Emise těžkých kovů a POPs			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.2.2

Efekt	Hodnocení

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz předchozí specifický cíl 2.2.1.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 17 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.2.3 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné (i mezinárodně). Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, vhodné by však bylo doplnění časového horizontu, a to i přesto, že plnění tohoto cíle navazuje na neovlivnitelný faktor, kterým jsou aktuální meteorologické podmínky v jednotlivých částech roku.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce³¹ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.2.3 je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), dále je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4 v návaznosti na územní plánování městských oblastí. Částečné protichůdné působení bylo identifikováno s cílem 1.2.2.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.2.3 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	+	+	+	0	0	0	0	0	+	+	x	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0

³¹ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těžké organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí těžkých kovů a persistentních látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Potenciální riziko při materiálovém a energetickém využití odpadů z výdechových zdrojů jednotlivých provozů.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity	
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Cíle působí synergicky.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Energetická činnosti v městských aglomeracích negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší v sídlech. OZE a jejich využívání tuto zátěž snižují.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy	Zvýšení alternativních zdrojů v dopravě přinese nižší imisní zátěž měst. Doprava je v městském prostředí jedním z nejvýznamnějších faktorů znečištění.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Snížení emisí znečišťujících látek. Cíle působí synergicky.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech	Funkční stav sídelní zeleně působí pozitivně na kvalitu ovzduší, městská zeleň zachytává znečišťující látky, zejména suspendované částice.
3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Regenerací brownfieldů se sníží environmentální zátěž měst.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Degradace půdy je jedním z antropogenních rizik pro životní prostředí, cíle působí synergicky.
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Sanací kontaminovaných míst se sníží environmentální zátěž měst.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
- Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění ovzduší
- Operační program životní prostředí
- Národní program snižování emisí ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- Programy zlepšování kvality ovzduší
- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně ZPF, v aktuálním znění
- Nařízení 2015/1189, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva
- Nařízení 2015/1185, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign lokálních topidel na tuhá paliva
-

Míra naplňování specifického cíle

Plněno průběžně

Specifický cíl je plněn, ke zlepšení kvality ovzduší v sídlech dochází i na základě meziresortní spolupráce.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.2.1	Emise SO ₂ , NO _x , NH ₃ , VOC a PM _{2,5}			
2.2.2	Podíl území s překročenými imisními limity			
2.2.3	Emise těžkých kovů a POPs			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.2	Snížení úrovně znečištění ovzduší
Specifický cíl 2.2.2	Plnění národních emisních stropů pro oxid siřičitý (SO ₂), oxidy dusíku (NO _x), těkavé organické látky (VOC), amoniak (NH ₃) a jemné suspendované částice (PM _{2,5})

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.2.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Bez dopadu
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz specifický cíl 2.2.1.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

2.3 Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti

2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 4 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.3.1 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné. Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, cíl je plněn, bylo by vhodné navrhnout ambicioznější a také dlouhodobě udržitelný cíl, neboť zajištění cíle je zásadně ovlivňováno faktory klimatickými, meteorologickými a geografickými, díky čemuž je obtížně regulovatelný.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😊

Interakce³² specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.3.1 je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), dále je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4. Částečné protichůdné působení bylo identifikováno s cílem 1.2.2.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.3.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	+	0	-	0	-	0	+	+	+	+	x	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	x	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0

³² Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí znečišťujících látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Podpora sekundárního využití materiálu.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Cíle působí synergicky.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy	Zvýšení alternativních zdrojů v dopravě přinese nižší imisní zátěž měst. Doprava je v městském prostředí jedním z nejvýznamnějších faktorů znečištění.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Snížení emisí znečišťujících látek. Cíle působí synergicky.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Státní energetická koncepce ČR (2015)
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů (2015)
- Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020
- 4. národní akční plán energetické účinnosti ČR (2016)
 - Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
- Národní program snižování emisí ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno průběžně

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Specifický cíl je plněn, SPŽP převzala cíl vyplývající z evropské směrnice, tj. splnění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020, přičemž indikativní cíl byl splněn již v roce 2013.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.3.1	Využívání obnovitelných zdrojů energie			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.3.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Bez dopadu
Ekosystémové služby – zásobovací	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Smíšený dopad
Zdraví lidí	Smíšený dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti v letech 2000–2017 vynaloženo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů přes 74 mld. Kč. Jednalo se konkrétně o podporu opatření v rámci programů zateplování a úspor energie (přes 55 mld. Kč) a v rámci změn technologií vytápění (19 mld. Kč) (např. kotlíkové dotace, Nová zelená úsporám). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 v programech zateplování a úspor energie vynaloženo 1,7 mld. Kč a na

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

změny technologií vytápění 5,8 mld. Kč.³³ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020³⁴:**

- prioritní osa 2 (zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech)
 - specifický cíl 2.1 (snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek); v rámci 2 výzev (3. výzva vyhlášena na poč. 2019), tzv. kotlíkových dotací, bylo podpořeno téměř 40 000 projektů (zejména výměn kotlů) v celkové výši 6,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 6,7 mld. Kč), proplaceno bylo přes 6,1 mld. Kč
 - celkově je plánována do konce programového období výměna minimálně 80 tisíc kotlů, které kromě snížení emisí povedou i k energetickým úsporám
- prioritní osa 5 (energetické úspory)
 - specifický cíl 5.1 (snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie); v rámci konkrétních opatření (např.: zateplení, výměny zdroje pro vytápění, rekuperace) bylo podpořeno cca 1 370 projektů v celkové výši 11,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 5,1 mld. Kč), proplaceno bylo přes 1,4 mld. Kč
 - specifický cíl 5.2 (dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov); podpořeno bylo zatím 9 projektů především v rámci výstavby nových veřejných budov v pasivním standardu v celkové výši přes 900 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 200 mil. Kč), proplaceno bylo 23 mil. Kč
 - specifický cíl 5.3 (snížit energetickou náročnost a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí); v termínu do 3/2019 nebyl registrován žádný projekt v této oblasti (jedná se o dodatečně zařazený specifický cíl, průběžná výzva pro tento cíl byla vyhlášena 2. 5. 2019)

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní oblast 2 (zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí)
 - oblast podpory 2.1 (zlepšení kvality ovzduší), resp. podoblast podpory 2.1.5 (snížení imisní zátěže omezením emisí z veřejné dopravy); v rámci konkrétních opatření (zejména pořízení CNG autobusů) schváleno 8 projektů v celkové výši 1,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,5 mld. Kč
- prioritní oblast 3 (udržitelné využívání zdrojů energie)
 - oblast podpory 3.1 (výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny); v rámci konkrétních opatření schváleno 550 projektů v celkové výši 2,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,9 mld. Kč

³³ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

³⁴ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

- oblast podpory 3.2 (realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry); v rámci konkrétních opatření schváleno téměř 5 500 projektů v celkové výši 26,9 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 22,1 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - prioritní osa 5 (podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu) – prioritní oblast 5C (usnadnění dodávek a využívání energie z obnovitelných zdrojů, vedlejších produktů, odpadů a reziduí a z jiných nepotravinářských surovin pro účely biologického hospodářství):
 - operace 6.4.3 (investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů) – na konkrétní projekty (např.: pořízení peletovacích zařízení) podpořeno 11 projektů za 23 mil. Kč
 - operace 16.6.1 (horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech) (nejsou zde však investice, výdaje jsou pouze na přípravu plánů a studií, apod.) – prozatím bez schválených projektů
 - obecně jsou provozovatelé bioplynových stanic podporováni zejména prostřednictvím zeleného bonusu y BPS – rostoucí podpora – v roce 2013 cca 6,4 mld. Kč, v roce 2017 více než 8 mld. Kč, avšak výroba energie z BPS stagnuje, kolem 2600 gWh/ročně
- **OPPIK 2014–2020:**
 - prioritní osa 3 (účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin (např.: programy OZE, Úspory energie, Úspory energie v soustavách zásobování teplem, Smart grids)
 - na konkrétní opatření zaměřená na energetické úspory a využívání OZE v podnikatelském sektoru bylo podpořeno přes 1 300 projektů v celkové výši 25,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 9,8 mld. Kč)
 - např. v rámci programu Úspory energie bylo ve třech výzvách do konce roku 2017 podpořeno přes 100 projektů za cca 2,5 mld. Kč (v roce 2018 vyhlášena 4. výzva s alokací 6 mld. Kč), plánovaná energetická úspora do roku 2020 ve výši 51,1 PJ (do roku 2018 však uspořena teprve třetina)
 - tématu se týká obecně i prioritní osa 1 (rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace) – specifický cíl 1.1 (zvýšit inovační výkonnost podniků, programy Inovace, Potenciál a Aplikace) s celkovou alokací cca 26,3 mld. Kč
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci prioritní osy 2 (zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů) a specifického cíle 2.5 (snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení) bylo za účelem energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti v sektoru bydlení podpořeno přes 1 300 projektů s celkovou výší podpory 8,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (příspěvek EU 2,8 mld. Kč)
 - program JESSICA – v rámci rekonstrukce či modernizace bytových domů se zaměřením na energetické úspory od roku 2014 do ukončení programu podpořeno 150 projektů s celkovou výší podpory přes 600 mil. Kč (energetická úspora činí v průměru přes 40 %)
- **OP PPR 2014–2020:**

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

- v rámci energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti na území Prahy podpořeno přes 16 projektů s celkovou výší podpory 760 mil. Kč
- **OPD 2014–2020:**
 - za účelem rozvoje veřejné dopravy, organizace integrovaných dopravních systémů a infrastruktury, podpory alternativních druhů dopravy či multimodální nákladní dopravy aj. byly podpořeny např. následující oblasti:
 - zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití železniční dopravy (specifický cíl 1.1), podpořeno přes 70 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 37,5 mld. Kč
 - vytvoření podmínek pro větší využití multimodální dopravy (specifický cíl 1.3), podpořeno 4 projekty se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 64 mil. Kč
 - vytvoření podmínek pro zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy ve městech v elektrické trakci (specifický cíl 1.4), podpořeno 10 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 630 mil. Kč (např.: podpora rozvojových projektů zejména tramvajových a trolejbusových tratí, podpora telematiky městské silniční a městské hromadné dopravy s cílem zvýšit plynulost silničního provozu a zvýšit kvalitu a atraktivitu hromadné dopravy)
 - zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu ve městech (specifický cíl 1.5), podpořeno 5 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši 1,4 mld. Kč
 - zlepšení propojení center a regionů a zvýšení bezpečnosti a efektivnosti silniční dopravy prostřednictvím výstavby, obnovy a modernizace dálnic, rychlostních silnic a silnic sítě TEN-T včetně (specifický cíl 2.1), podpořeno přes 20 projektů se schváleným příspěvkem z fondů EU ve výši přes 30 mld. Kč
 - v rámci OPD vyhlášen program „Podpora infrastruktury na alternativní paliva“ s celkovou alokací 1,2 mld. Kč; součástí je 5 podprogramů, které jsou zaměřeny na podporu rozvoje jednak rychlodobíjecích a běžných dobíjecích stanic a současně na podporu výstavby plnicích stanic na CNG, LNG a vodík (vyhlášeny 2 výzvy – 1. výzva z podprogramu 1a (podpora rychlodobíjecích stanic) a 1. výzva z podprogramu 1b (běžné dobíjecí stanice))
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v rámci prioritní oblasti 2 (ovzduší) byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucí ke snížení emisí znečišťujících látek nebo v oblasti podpory opatření vyplývajících ze schválených programů zlepšování kvality ovzduší, v rámci těchto výzev bylo podpořeno cca 20 projektů za více než 35 mil. Kč
 - NPŽP – v rámci prioritní oblasti 5 (životní prostředí ve městech a obcích) byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.:
 - výzvy v oblasti zavádění nízkoemisních zón v obcích (2/2016 a 9/2017), v rámci kterých bylo podpořeno zpracování studií proveditelnosti NEZ, regulačních plánů a plánů udržitelné mobility (přes 10 projektů s podporou cca 10 mil. Kč)
 - výzvy v oblasti podpory alternativních způsobů dopravy (elektromobilů, plug-in hybridních vozidel, vozidel na CNG); v rámci výzvy 13/2016 (s alokací 37 mil. Kč) bylo podpořeno 178 elektromobilů, 7 plug-in hybridů a 80 CNG vozidel; v další výzvě

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

21/2017 (s alokací 95 mil. Kč na elektro + plug-in a 5 mil. Kč na CNG + hybrid) bylo podpořeno 252 elektromobilů, 47 CNG, 8 hybridů a 2 plug-in

- výzvy v oblasti osvětových projektů v oblasti čisté mobility; v rámci těchto výzev bylo podpořeno přes 20 projektů za více než 20 mil. Kč
- národní programy – investiční podpora šetrných způsobů vytápění ve školství, zdravotnictví a objektech rozpočtové sféry, podpora „slunce do škol“, investiční podpora šetrných způsobů zásobování energií v obcích, podpora šetrných způsobů vytápění pro fyzické osoby (solární systémy na celoroční ohřev vody), podpora vytápění tepelnými čerpadly v budovách včetně RD pro fyzické osoby, investiční podpora výstavby malých vodních elektráren, investiční podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu, podpora ekologicky příznivé dopravy v národních parcích (celkem cca 20 projektů za více než 25 mil. Kč v letech 2015–2017)
- program Nová zelená úsporám – běží od roku 2014 (navazuje na program Zelená úsporám, v rámci které bylo vyplaceno více než 20 mld. Kč na cca 75 000 žádostí), spadá do oblasti programů zateplování a úspor energie, resp. změny technologií vytápění a opatření ke snižování produkce skleníkových plynů a znečišťujících látek
 - V rámci jednotlivých výzev tohoto programu vyplacena na opatření v rodinných a bytových domech (přes 20 000 podpořených projektů) cca 4,4 mld. Kč (stav k 29.10.2018); hlavním zdrojem financování programu je stanovený podíl z výnosů aukcí emisních povolenek EUA a EUAA v rámci systému EU ETS a celková alokace pro program bude především závislá na výši těchto příjmů. Oprávněný podíl příjmu MŽP z dražeb emisních povolenek dle zákona 383/2012 Sb. Ve znění pozdějších úprav je výrazně vyšší než jsou celkové zdroje programu NZÚ, které jsou limitovány příjmy a výdaji státního rozpočtu kapitoly 315 MŽP. Do roku 2020 jsou zdroje programu 18,45 mld. Kč, s MF je vyjednáno financování i v roce 2021, celková částka je tak 22,95 mld. Kč, ale v rámci přípravy SR na rok 2020 a ve střednědobém výhledu na 2021 je návrh ze strany MF zdrojů programu NZÚ celkem o 5,6 mld. Kč nižší (S300 podala proti tomuto dalšímu krácení zdrojů námitky). Program běží nepřetržitě, o dotaci je možné požádat kdykoliv až do roku 2021 nebo do vyčerpání prostředků v programu
 - odhad úspor energie dosažených ke konci roku 2018 činí 2,7 PJ/rok
- programy administrované TA ČR:
 - program Beta(2), Théta, Epsilon – v oblasti opatření využití OZE a energetické účinnosti podpořeno několik projektů s celkovou podporou 30 mil. Kč (např: projekt „Potenciál biomasy jako energetického zdroje pro krytí lokálních, regionálních či celostátních potřeb paliva“)
- programy administrované MZe:
 - program Komplexní udržitelné systémy (KUS) v rámci Národní akademie zemědělského výzkumu (NAZV); v rámci předmětného aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje financováno několik projektů
- programy administrované MMR, resp. SFRB:

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

- Program Podpora bydlení/Podprogram Podporované byty – zacíleno na rovněž na podporu snižování energetické náročnosti (podmínkou získání dotace je povinnost investora dodržet minimálně parametry platné pro třídu energetické náročnosti B); v rámci podprogramu v letech 2015–2018 podpořena výstavba více než 700 bytů (alokace na rok 2018 činila cca 250 mil. Kč)
- Program Výstavby – rovněž zacílen na podporu snižování energetické náročnosti za stejných podmínek jako výše uveden podprogram; v rámci programu v letech 2015–2018 podpořena výstavba cca 300 bytů (alokace na rok 2018 činila cca 270 mil. Kč)
- program PANEL 2013+ – v rámci revitalizací bytových domů, resp. energetických úspor, resp. zvyšování energetické účinnosti podpořeno do konce roku 2018 cca 480 projektů s celkovou výší podpory 1,8 mld. Kč (celkové úspory energie z realizovaných projektů 135 774 GJ)
- programy administrované MPO:
 - program EFEKT 1/2 – v rámci energetických úspor od roku 2014 podpořeno přes 800 projektů za 280 mil. Kč s průměrnou úsporou cca 2 tisíce t/CO₂ a 5–10 tisíc GJ ročně
 - např. v rámci aktivity týkající se komplexních opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení v letech 2014–2017 podpořeno cca 150 projektů za 100 mil. Kč; v rámci nového programu EFEKT 2 se předpokládá do roku 2021 roční alokace za účelem snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení ve výši cca 70 mil. Kč)
 - např. v rámci podpory pro energetický management příp. systém environmentálního řízení a auditu (EMAS) podpořeno 41 projektů o celkové finanční podpoře cca 12,8 mil Kč (průměrná úspora energií dosažená provedením doporučených opatření z energetického auditu se pohybuje okolo 30 %)
 - program TRIO (2016–2021) – program na podporu aplikovaného výzkumu i v oblasti úspor energie s celkovou alokací cca 4,4 mld. Kč
- ostatní:
 - podpora na vysokoprocenní a čistá biopaliva ze státního rozpočtu (74,8 mil. Kč v letech 2016–2017); dále podpora prostřednictvím snížené či nulové sazby spotřební daně podle zákona č. 353/2003 Sb. (+ vratky daně – zelená nafta)
 - využívány finanční zdroje dodavatelů motorového benzínu a motorové nafty
 - podpora (na základě cenového rozhodnutí ERÚ) na obnovitelné zdroje energie činí přes 40 mld. Kč ročně ze všech zdrojů, včetně poplatků od všech spotřebitelů elektřiny

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Zvýšení instalovaného elektrického výkonu z OZE	MW	10,4	10,3
Zvýšení instalovaného tepelného výkonu z OZE	MW	64,6	65,7
Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	MW	75,0	76,0
Zvýšení výroby elektřiny z OZE	GJ/rok	9 026,2	8 574,1

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Zvýšení výroby energie z OZE	GJ/rok	364 172,6	375 426,1
Zvýšení výroby tepla z OZE	GJ/rok	355 146,4	366 852,0
Snížení spotřeby energie	GJ/rok	4 626 002,6	4 317 500,4
Plocha zateplení konstrukce (výplně otvorů + obvodové zdivo + střechy)	m ²	17 501 818,2	17 421 959,3
Počet instalovaných zařízení využívajících odpadní teplo	ks	57,0	57,0

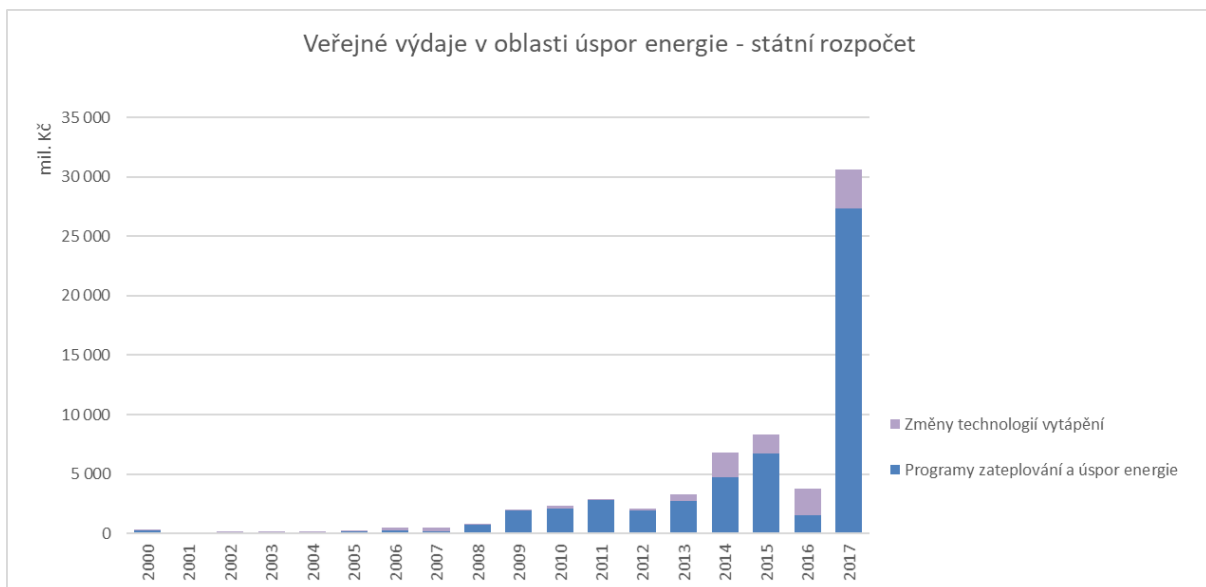
OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Nová kapacita zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů	Počet MW	47,0	158,6,0
Výroba tepla z obnovitelných zdrojů	GJ/rok	3 781,9	24 928,8
Energeticky vztáhná plocha zrenovovaných budov	Plocha v m ²	112 517,2	684 472,1
Snížení konečné spotřeby energie ve veřejných budovách	GJ/rok	298 419,1	589 808,6
Nově vytvořená podlahová plocha veřejných budov v pasivním energetickém standardu	Plocha v m ²	.	23 237,8

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

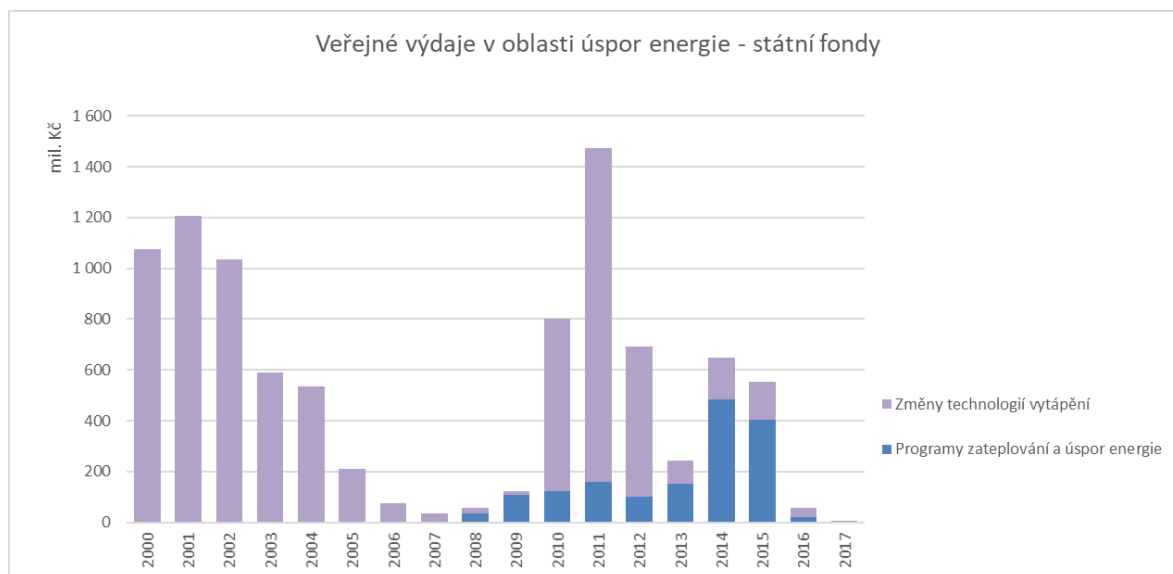
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Programy zateplování a úspor energie	Státní rozpočet včetně předfinancování	219 159	174 115	2 093 028	2 781 757	1 916 509	2 721 855	4 765 418	6 701 033	1 495 393	27 354 543	53 801 378
Změny technologií vytápění	prostředků z fondů EU	94 305	69 891	212 820	137 199	187 710	565 285	2 062 917	1 586 125	2 261 080	3 243 455	11 170 253
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		313 464	244 006	2 305 848	2 918 956	2 104 219	3 287 141	6 828 335	8 287 158	3 756 473	30 597 998	64 971 632
Programy zateplování a úspor energie	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	120 524	159 154	99 523	153 071	482 225	404 019	19 750	3 364	1 586 097
Změny technologií vytápění		1 074 152	211 232	680 720	1 313 257	591 592	88 703	165 024	147 531	38 078	205	7 817 215
CELKEM STÁTNÍ FONDY		1 074 152	211 232	801 244	1 472 412	691 115	241 774	647 249	551 550	57 828	3 569	9 403 312
Programy zateplování a úspor energie	Územní rozpočty obcí a krajů	26 813	11 035	119 970	165 875	31 422	40 691	120 374	307 024	99 383	107 527	1 685 757
Změny technologií vytápění		507 607	177 396	91 603	52 449	35 347	52 668	56 212	90 150	1 258 382	1 648 178	5 777 297
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		534 420	188 431	211 573	218 324	66 769	93 359	176 586	397 174	1 357 765	1 755 704	7 463 054

Výdaje státního rozpočtu v oblasti efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

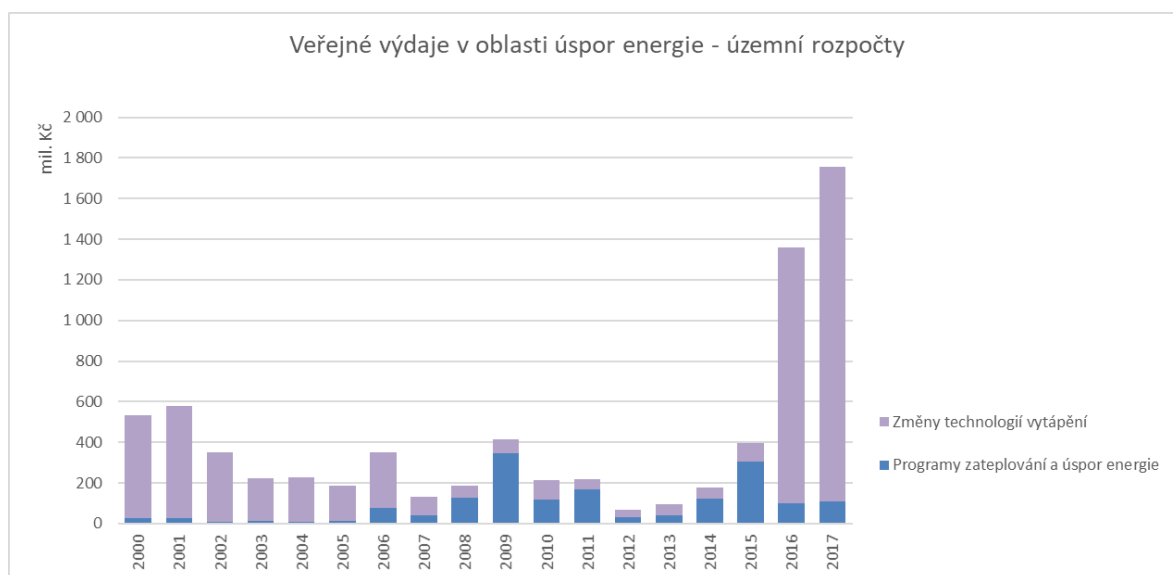

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Výdaje státních fondů v oblasti efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Opatření 2.3.1.1 Stanovit udržitelný potenciál produkce biomasy (fytomasy, dendromasy, odpadní) do roku 2020, resp. 2030

Věcný přehled plnění opatření

Udržitelný potenciál produkce biomasy byl stanoven přijetím Akčního plánu pro biomasu v ČR na období 2012–2020. Hlavním cílem plánu je určení potenciálu zemědělské půdy pro zajištění 100% potravinové soběstačnosti s možností efektivního využití zbývajících potenciálu zemědělské půdy v ČR a lesní dendromasy pro energetickou potřebu. Hlavním gestorem je MZe. MZe připravuje ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací vyhodnocení plnění APB a přípravu nového APB pro další období 2021–2030. Potenciál produkce biomasy je rovněž řešen v aktualizované Státní energetické koncepci, jejímž gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dle uvedené koncepce je zdrojem s největším potenciálem rozvoje biomasa, a to zejména cíleně pěstovaná, u které se předpokládá postupné využití maxima dostupných zdrojů při zachování všech omezení, např. potravinové bezpečnosti.

MPO vyhodnocuje spotřebu biomasy pro energetické účely (v roce 2017 takto využito 4,44 mil. tun mimo domácnosti). MPO aktuálně (listopad 2017) spolupracuje s UZEI při přípravě ukazatelů pro analýzu potenciálu biomasy pro aktualizaci Akčního plánu pro biomasu v ČR

V rámci TAČR je řešen projekt s názvem „Potenciál biomasy jako energetického zdroje pro krytí lokálních, regionálních či celostátních potřeb paliva“. Cíle projektu obecně jsou zaměřené na zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektřiny pro města a regiony v případě vzniku kritických stavů v elektrizační soustavě ČR v důsledku dlouhodobého plošného výpadku elektrické energie (blackoutu) využitím lokálně dostupných obnovitelných zdrojů energie a to především biomasou. Projekt je řešen v letech 07/2014 - 12/2017 pro dvě vybraná území v ČR.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Financování		Náklady na opatření: V rámci Programu a rozvoje venkova na období 2014-2020 jsou podporovány tyto opatření, které souvisejí s naplňováním cílů APB: Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů Celkové veřejné výdaje 12 340 467 EUR. Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků Investice do pořízení peletovacích zařízení – zde není částka vyspecifikována. Operace 16.6.1. Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech (nejdou zde však investice, výdaje jsou pouze na přípravu plánů a studií, apod.) Celkové veřejné výdaje 1 475 000 EUR Účastníky projektu jsou VÚKOZ, GALLO PRO s.r.o., T-SOFT a.s., ČEZ, a. s., České vysoké učení technické v Praze / Fakulta elektrotechnická)

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Projekt Potenciál biomasy jako energetického zdroje pro krytí lokálních, regionálních či celostátních potřeb paliva

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

MZe připravuje ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací vyhodnocení plnění APB.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Opatření 2.3.1.2 Zajistit trvale udržitelný potenciál biomasy (včetně bioplynu) pro efektivní energetické využití bez ohrožení potravinové bezpečnosti ČR

Věcný přehled plnění opatření

Trvale udržitelný potenciál biomasy je zajištěn mimo jiné poptávkou po biomase pro energetické využití. Výrobnám tepla a elektrické energie z biomasy je poskytována provozní podpora na základě každoročně vydávaného Cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu. V řadě případů je možné využívat rovněž investiční podporu z evropských operačních programů jako např. OPŽP, OPPIK a PRV.

Udržitelný potenciál produkce biomasy byl stanoven rovněž přijetím Akčního plánu pro biomasu v ČR na období 2012–2020. Hlavním cílem plánu je určení potenciálu zemědělské půdy pro zajištění 100% potravinové soběstačnosti s možností efektivního využití zbývajících potenciálu zemědělské půdy v ČR a lesní dendromasy pro energetickou potřebu.

V rámci TAČR je řešen projekt s názvem „Potenciál biomasy jako energetického zdroje pro krytí lokálních, regionálních či celostátních potřeb paliva“. Cíle projektu obecně jsou zaměřené na zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektřiny pro města a regiony v případě vzniku kritických stavů v elektrizační soustavě ČR v důsledku dlouhodobého plošného výpadku elektrické energie (blackoutu) využitím lokálně dostupných obnovitelných zdrojů energie a to především biomasou. Projekt je řešen v letech 2014–2017 pro dvě vybraná území v ČR. Trvale udržitelný potenciál biomasy je zajištěn poptávkou po biomase pro energetické využití. Výrobnám elektřiny využívajícím energii ze spalování biomasy je poskytována podpora dle cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu pro příslušný rok. Státní fond životního prostředí vyhlašuje v rámci OPŽP mj. výzvy na podporu zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie, např. podporu na účinné zdroje využívající biomasu aj.

MZe připravuje ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací vyhodnocení plnění APB a přípravu nového APB pro další období 2021–2030.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020 Operační program životní prostředí Operační program pro podnikání, inovace a konkurenceschopnost Program rozvoje venkova
Financování		Náklady na opatření: OPŽP OPPIK V rámci Programu a rozvoje venkova na období 2014–2020 jsou podporovány tyto tato opatření, které která přímo souvisejí s naplňováním cílů APB: Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů Celkové veřejné výdaje 12 340 467 EUR- pořízení peletovacích zařízení pro tržní produkci Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků Investice do pořízení peletovacích zařízení – zde není částka vyspecifikována Operace 16.6.1. Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech (nejsou zde však investice, výdaje jsou pouze na přípravu plánů a studií, apod.) Účastníky projektu jsou VÚKOZ, GALLO PRO s.r.o., T-SOFT a.s., ČEZ, a. s., České vysoké učení technické v Praze / Fakulta elektrotechnická)

Překážky implementace opatření

Potenciálně může být protichůdný vůči cílům tematické oblasti 3 – ochrana přírody a krajiny.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Projekt Potenciál biomasy jako energetického zdroje pro krytí lokálních, regionálních či celostátních potřeb paliva.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

MŽP plánuje zadání Analýzy potenciálu biomasy pro strategické rozhodování resortu, jejímž obsahem bude především aktualizace a využití modelu potenciálu biomasy pro strategické rozhodování resortu, modelování scénářů rozvoje užití biomasy pro energetické účely dle priorit MŽP, např. ochrana ovzduší a klimatu, rozvoj užití tuhých biopaliv pro náhradu hnědého uhlí pro lokální vytápění, využití biomasy

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla), analýza současného stavu v oblasti podpor cíleného pěstování biomasy pro energetické účely, pro transformaci biomasy na tuhá biopaliva a pro hledání komplexních řešení z hlediska celého logistického řetězce biomasy při náhradě tuzemského hnědého uhlí používaného pro lokální vytápění v menších obcích tuhými biopalivy (včetně očekávaného výhledu dle záměrů SEK a Národního akčního plánu pro biomasu), kompletní revize a aktualizace ekonomických modelů vybraných energetických plodin, doplnění modelů pro zahrnutí jednotlivých článků logistických řetězců, hodnocení konkurenceschopnosti biomasy vůči konvenčním palivům, zejména vůči tuzemskému hnědému uhlí či analýza bariér bránících rychlejšímu rozvoji užití biomasy pro energetické účely, návrh opatření pro snížení resp. eliminaci těchto bariér.

Realizace Akčního plánu pro biomasu v ČR na období 2012–2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.1	Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní, při jeho implementaci je však potřeba brát v potaz vzájemnou synergií s ochranou přírody a krajiny, tj. s naplňováním cíle tematické oblasti 3.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy

2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO_x, VOC a PM_{2,5} z dopravy

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 3 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.3.2 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné (i mezinárodně). Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, vhodné by však bylo doplnění časového horizontu, a to i přesto, že plnění tohoto cíle navazuje na neovlivnitelný faktor, kterým jsou aktuální meteorologické podmínky v jednotlivých částech roku.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce³⁵ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.3.2 je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), dále je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4. Částečné protichůdné působení bylo identifikováno s cílem 1.2.2.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.3.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	x	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0

³⁵ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí znečišťujících látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Podpora sekundárního využití materiálu.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Cíle působí synergicky.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Energetická činnosti v městských aglomeracích negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší v sídlech. OZE a jejich využívání tuto zátěž sníží.
2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020	Snížení emisí znečišťujících látek. Cíle působí synergicky.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Státní energetická koncepce ČR (2015)
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů (2015)
- Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020
- 4. národní akční plán energetické účinnosti ČR (2016)
 - Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
- Národní program snižování emisí ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Specifický cíl je plněn částečně, ke zlepšení kvality ovzduší v sídlech dochází i na základě meziresortní spolupráce. Cíl podílu OZE na spotřebě energie v dopravě však zatím splněn není.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
2.3.2	Spotřeba energie z obnovitelných zdrojů energie v dopravě			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, SPŽP převzala směrné hodnoty vycházející z mezinárodních závazků.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.2.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Bez dopadu
Ekosystémové služby – regulační	Bez dopadu
Ekosystémové služby – zásobovací	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Smíšený dopad
Zdraví lidí	Smíšený dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz předchozí specifický cíl 2.3.1.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Opatření 2.3.2.1 Zajistit náhradou fosilních pohonných hmot obnovitelnými zdroji energie v dopravě snížení emisí CO₂ nejméně o 3,5 % do 31. 12. 2017 a nejméně o 6 % do 31. 12. 2020

Věcný přehled plnění opatření

Stanovisko MD: Opatření by mělo být přímo zaměřeno na způsob dosažení růstu využívání energie z OZE v dopravě v souladu se Směrnicí 2003/30/ES. Snížení emisí skleníkových plynů je při poklesu uhlíkové náročnosti dopravy samozřejmé. Růst využití energie z OZE v dopravě lze však dosáhnout pouze na úrovni komplexních opatření v osobní a nákladní dopravě, pokud jde o implementaci plánů udržitelné mobility na celostátní a komunální úrovni (opatření 2.1.1.3) a realizaci dlouhodobé koncepce nákladní dopravy (opatření 2.1.1.4). Strategii růstu využití OZE v dopravě řeší Národní plán čisté mobility a Národní plán pro obnovitelné zdroje energie.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- MPO
- MŽP
- ČAPPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nižší ekonomická síla domácností bránící rychlejší obměně vozového parku osobních automobilů a rozšiřování alternativních zdrojů energie v dopravě.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření nelze řešit na úrovni snižování emisí skleníkových plynů z paliv, neboť spalování fosilních paliv vždy skleníkové plyny produkuje. Doporučujeme se zaměřit na pokles spotřeby paliv na bázi ropy v dopravě a to rychlejším rozšiřováním alternativních paliv a pohonů v silniční dopravě. Pokles emisí je možné dosáhnout i implementací udržitelné dopravy zaměřené mimo jiné na snižování energetické náročnosti dopravy.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO _x , VOC a PM _{2,5} z dopravy

Opatření 2.3.2.2 Zajistit postupné navyšování podílu biopaliv splňujících kritéria udržitelnosti na celkové spotřebě pohonných hmot, s důrazem na rozvoj vysokoprocenních biopalivových směsí a čistých biopaliv

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno v rámci Dopravní politiky ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050 a Národního plánu čisté mobility. Byla zajištěna podpora na čistá a vysokoprocenní biopaliva ve formě snížené spotřební daně z minerálních olejů. V současné situaci (relativně nízká cena ropných produktů) je však podpora nedostatečná a spotřeba těchto biopaliv od roku 2016 dramaticky poklesla.

Jsou plněny povinnosti vyplývající ze zákona o ochraně ovzduší, dodavatelé pohonných hmot uvádějí na trh paliva obsahující povinné podíly biopaliv. Podíl biopaliv na trhu je dlouhodobě stabilní.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- CDV, v.v.i.
- ČAPPO
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nevýhody používání vysokoprocenních biopaliv ve srovnání s ropnými produkty. Vnímání biopaliv ze strany veřejnosti. Vysoké externality spojené s používáním biopaliv (omezení potravinové soběstačnosti, znečištění vod z pěstování biopaliv, náročná výroba, znečištění ovzduší).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Rozvoj využívání OZE v dopravě pojmout komplexně, nezaměřovat se jen na biopaliva, ale i na elektromobilitu a snižování energetické náročnosti dopravy.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

MŽP požádalo TAČR o zpracování Strategie využívání OZE v dopravě po roce 2020. Tento dokument se bude mimo jiné zabývat problematikou zvyšování podílu biopaliv.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Podpora biopaliv formou slevy na spotřební dani z minerálních olejů
Administrativně právní	Zákon o ochraně ovzduší
Sankční	
Koncepční (plánovací)	Dopravní politika, Národní plán čisté mobility
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se průběžně plní, k růstu využití OZE v dopravě však jeho implementace nevede. Opatření je součástí sektorových strategických dokumentů, zejména Dopravní politiky ČR pro období 2014–2020. V rámci harmonizace strategických dokumentů není nutné opatření Dopravní politiky zahrnovat i do SPŽP, která je zastřešujícím a průřezovým strategickým dokumentem. Plnění environmentálních standardů dopravy doporučujeme zajistit komplexně, nikoliv řešit každý aspekt vlivu dopravy na životní prostředí (znečišťování ovzduší, spotřeba fosilních paliv, vlivy na krajinu apod.) odděleně.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Opatření 2.3.2.3 Podporovat realizaci pilotních projektů na výrobu pokročilých biopaliv

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je částečně plněno prostřednictvím meziresortní pracovní skupiny BIOPALIVA a jejích pracovních podskupin. Nicméně zatím nebyla připravena koordinovaná strategie na podporu výzkumu a vývoje v oblasti výroby pokročilých biopaliv z nepotravinářské biomasy a odpadů. Byla zpracována Analýza zajištění splnitelnosti 10% cíle obnovitelných zdrojů energie v dopravě v roce 2020, z níž vyplynula nutnost podpořit výzkum v oblasti biopaliv 2. generace.

Probíhá příprava specifikace výzkumné potřeby pro projekt v rámci programu veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA2. Tento projekt by měl být zaměřen na využití obnovitelných zdrojů v dopravě. Výstupy tohoto projektu by potenciálně mohly být využitelné pro formulaci koordinované strategie na podporu výzkumu a vývoje v oblasti výroby pokročilých biopaliv z nepotravinářské biomasy a odpadů. Další pilotní projekty na výrobu pokročilých biopaliv nejsou realizovány.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/1513, kterou se mění směrnice 98/70/ES o kvalitě paliv Směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů
Financování		Do současné doby nulové.

Překážky implementace opatření

Překážky implementace opatření zejména v oblasti vnímání biopaliv ze strany veřejnosti

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.2	Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy

Synergické efekty s implementací opatření 2.3.1 a 2.3.3.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Rozvoj využívání biopaliv pojmout komplexně, zejména v kontextu funkce půdy a krajiny a reálné zemědělské produkce s ohledem na potravinovou soběstačnost a vyčerpání půdy. Dále se zaměřit na snížení energetické náročnosti.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Předpokládá se podpora pilotních projektů výroby a využití pokročilých biopaliv z OPPIK. MŽP požádalo TAČR o zpracování Strategie využívání OZE v dopravě po roce 2020. Tento dokument se bude mimo jiné zabývat problematikou pokročilých biopaliv.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Podpora biopaliv formou slevy na spotřební dani z minerálních olejů
Administrativně právní	Zákon o ochraně ovzduší
Sankční	
Koncepční (plánovací)	Dopravní politika, Národní plán čisté mobility
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je plněno částečně, při jeho implementaci je potřeba řešit i návaznost na implementaci cílů a opatření tematické oblasti 3. Nicméně, bez využití pokročilých biopaliv v dopravě nebude v roce 2020 možné plnit závazné úspory skleníkových plynů, jak je uloženo předpisy Evropské unie členskými státy.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 10 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 2.3.3 je vhodně naformulován, je měřitelný na základě dlouhodobě používané metodiky, jeho plnění je (i mezinárodně) srovnatelné. Institucionální a finanční pokrytí plnění cíle je zajištěno napříč jednotlivými resorty, vhodné by však bylo doplnění měřitelného rámce, např. vzdálenosti od energetické náročnosti od roku 2010.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce³⁶ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Naplňování cíle 2.3.3 je ovlivňováno cíli vztahujícími se k předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady (cíle 1.2.1 a 1.2.3), dále je ovlivňován jednotlivými specifickými cíli oblasti 2 a také dílčími cíli oblasti 3 a 4. Částečné protichůdné působení bylo identifikováno s cílem 1.2.2.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 2.2.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	+	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

³⁶ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Skládkování odpadu představuje potenciální zvýšení emisí znečišťujících látek vlivem rozpadu materiálu.
1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití odpadů	Podpora sekundárního využití materiálu.
1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Podpoří bezemisní nakládání s odpady.
2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Cíle působí synergicky.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Energetická činnosti v městských aglomeracích negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší v sídlech. OZE a jejich využívání tuto zátěž sníží.
2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NOx, VOC a PM2,5 z dopravy	Zvýšení alternativních zdrojů v dopravě přinese nižší imisní zátěž měst. Doprava je v městském prostředí jedním z nejvýznamnějších faktorů znečištění.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR 2017–2020
- Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
- Státní energetická koncepce ČR (2015)
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů (2015)
- Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020
- 4. národní akční plán energetické účinnosti ČR (2016)
 - Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
- Národní program snižování emisí ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Dopravní politika ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní akční plán čisté mobility

Míra naplňování specifického cíle

Plněno průběžně

Specifický cíl je plněn průběžně, energetická náročnost hospodářství se snižuje, zejména vlivem poklesu spotřeby energie.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.0.1	Vývoj energetické náročnosti			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, energetická účinnost hospodářství se zvyšuje, nicméně je v ČR oproti průměru EU28 dvojnásobná.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.3.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Bez dopadu
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Proces implementace: Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz specifický cíl 2.3.1.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.1 Podporovat nárůst podílu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinných soustav zásobování tepelnou energií

Věcný přehled plnění opatření

Splněno v rámci novely z. č. 406/2000 Sb. a novely z. č. 165/2012 Sb. Novela zákona č.165/2012 Sb. v §6 podporuje elektřinu z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla – podpora byla zachována, v případě splnění předepsaných kritérií mohou výrobci z KVET prodávat elektřinu za výkupní ceny a zelené bonusy. Připravuje se novela vyhlášky 453/2012 Sb., do konce roku 2015 bude hotová. Stanoven Potenciál vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla.V rámci OP PIK, Prioritní osy 3, programu Úspory energie v SZT je podporována i instalace a rekonstrukce vysokoúčinných plynových kogeneračních jednotek v soustavách zásobování tepelnou energií.

Dne 22.12.2015 byla vyhlášena I. výzva s celkovou finanční alokací 1 mld. Kč. Příjem plných žádostí byl zahájen 1.3.2016 a ukončení příjmu bylo ke dni 30.6.2016. Celkově bylo podáno 52 žádostí za úhrnnou výši dotace cca 743 mil. Kč.Dne 2.2.2017 byla vyhlášena II. výzva s celkovou finanční alokací 2, 5 mld. Kč. Příjem žádostí byl zahájen 4.5.2017 a ukončení příjmu bylo ke dni 30.10.2017. Celkově bylo podáno 42 žádostí za úhrnnou výši dotace cca 1,5mld. Kč. Dne 11.6. 2018 proběhlo vyhlášení III. výzvy programu Úspory energie v SZT termín pro podávání žádostí byl prodloužen do 30.4.2019.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. novela z. č. 406/2000 Sb novela z. č. 165/2012 Sb novela vyhlášky 453/2012 Sb.
Financování		Neidentifikovány.

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Je vyhlášena III. výzvy programu Úspory energie v SZT.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se průběžně plní.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.2 Využívat nejlepší dostupné techniky (BAT – Best Available Techniques) sloužící ke snižování energetické náročnosti u nových zdrojů a podporovat jejich zavádění u zdrojů stávajících

Věcný přehled plnění opatření

MPO nemá v náplni činnosti, které by přímo podporovaly využívání BAT. Lze očekávat, že nejlepší dostupné techniky budou aplikovány v rámci operačních programů (OPPIK).

Využívání BAT je součástí integrovaného povolení v oblastech, pro které jsou BAT (BREF) vydány. Není sledováno vlastní využívání BAT (jen zda je pro zařízení vydáno integrované povolení).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MPO
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření.
Financování		Neidentifikovány.

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány. Souvisí s opatřením 2.3.3.N.1

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Nebyly identifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření není plněno, je zapotřebí vzájemné spolupráce obou gestorů.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.3 Podporovat opatření vedoucí k úsporám energií na vytápění prostřednictvím celkového nebo dílčího zateplení rodinných a bytových domů při rekonstrukcích i v novostavbách, výměnou konvenčních zdrojů energie za obnovitelné, instalací zdrojů na vytápění s využitím obnovitelných zdrojů energie a podporovat snižování spotřeby energie zlepšením tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno průběžně prostřednictvím pokračování programu NZÚ (MŽP, SFŽP).

Dále, Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) poskytuje zvýhodněné úvěry na opravy a modernizace bytových domů se zaměřením na energetické úspory v programech Panel 2013+ a JESSICA.

MMR podporuje energeticky úsporná opatření v bytových domech na i mimo území hl. m. Prahy. Příprava první výzvy ve specifickém cíli 2.5. Výzva bude vyhlášena v prosinci 2015 s celkovou alokací 1,5 mld. Kč. V Integrovaném regionálním operačním programu jsou od prosince roku 2015 kontinuálně přijímány žádosti o podporu na energeticky úsporná opatření v bytových domech mimo území hl. m. Prahy. K začátku listopadu 2017 bylo schváleno 612 projektů s celkovou podporou 1,24 mld. Kč. Ukončeno a proplaceno bylo 62 projektů. Převážná většina projektů se týká zlepšení tepelně-technických vlastností obvodových konstrukcí (např. zateplování obvodových stěn, výměna oken).

Současně byl novelizován zákon č. 406/2000 Sb., do kterého byla implementována směrnice o energetické náročnosti budov, zároveň je řešeno ve vyhlášce 78/2013 Sb.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP
- MMR
- SFRB
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. novela zákona č. 406/2000 Sb. O hospodaření energií

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Financování		SFRB – programy Panel 2013+ a JESSICA: Náklady spojené s administrací programu Panel 2013+ jsou hrazeny z inkasovaných úroků. Výše úroků pokrývá veškeré náklady. V programu JESSICA jsou náklady na administraci hrazeny dle schválených podmínek programu z odměn náležejících správci programu. MŽP, SFŽP ČR – Nová zelená úsporám: Náklady spojené s administrací programu jsou hrazeny z dražeb emisních povolenek EUA (European Union Allowance) a EUAA (European Union Aviation Allowance) v souladu se zákonem č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů. Program je realizován prostřednictvím Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí ČR.

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány.

Plnění opatření navazuje na implementaci cílů a opatření 2.3.1 a 2.3.2

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Panel 2013+ a JESSICA, program Nová Zelená úsporám.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nebyly identifikovány.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Informační	osvětové kampaně
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.4 Rozšířit systém energetického štítkování, zvýšit podíl úsporných spotřebičů – příprava návrhu úprav legislativy

Věcný přehled plnění opatření

Označování výrobků spojených se spotřebou energie je průběžně zajišťováno přímo použitelnými předpisy EU pro jednotlivé produktové kategorie. Podporou energeticky úsporných výrobků dochází ke snižování emisí skleníkových plynů a rozšiřování obnovitelných zdrojů energie. Naopak, k protichůdnému efektu dochází v oblasti regulace chladiv používaných v chladicích zařízeních, tepelných čerpadlech či klimatizačních jednotkách (omezování používání fluorovaných chladiv s vysokým potenciálem globálního oteplování ovlivňuje energetickou účinnost, popř. bezpečnost výrobku).

V červenci 2015 představila Komise návrh Nařízení EP a Rady, které nahradí rámcovou směrnicí EP a Rady 2010/30/EU (ELD), toto nařízení vstoupilo v platnost dne 1. srpna 2017 (nařízení EP a Rady 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU). Dodavatelé nejúčinnějších technologií mohou své výrobky označovat logem ekoznačky EU (MŽP ve spolupráci s resortní organizací CENIA).

Označování výrobků spojených se spotřebou energie je průběžně zajišťováno přímo použitelnými předpisy EU pro jednotlivé produktové kategorie. Nařízení je přímo použitelné ve všech členských státech.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Obecné zásady energetického štítkování jsou stanoveny nařízením č. 2017/1369. Požadavky na ekodesign jsou upraveny směrnicí č. 2009/125/ES, která byla transponována do § 8a zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění. Podrobnosti

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

		popisuje prováděcí vyhláška č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie.
Financování		Na samotnou podporu označování výrobků energetickými štítky a uvádění na trh pouze energeticky úsporných výrobků nejsou poskytovány přímé náklady. Co se však týká dotačních programů, v jejichž rámci je podporována výměna neekologických technologií za ekologické a energeticky úsporné (např. Nová zelená úsporám a Operační program Životní prostředí), jsou stanovena kritéria, která splňují pouze výrobky klasifikované nejvyšší energetickou třídou (viz výzvy uvedených programů podpory).

Překážky implementace opatření

Potenciální překážku je možné identifikovat v případě spolupráce implementace opatření mezi jednotlivými aktéry, tj. MPO, MŽP a MMR.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Program Nová Zelená úsporám.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Revize aktuálně platných nařízení v oblasti štítkování a ekodesignu s cílem reagovat na aktuální technologický vývoj a možnosti dalšího zvyšování energetické účinnosti výrobků. V souvislosti se vstupem nařízení č. 2017/1369 v platnost novelizace zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a vyhlášky č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.5 Zvýšit podíl úsporného veřejného osvětlení

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno průběžně v rámci realizace programu EFEKT, aktivity B.1 – komplexní opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení.

rok	Úspora energie (GJ/rok)	Úspora CO ₂ (t/rok)	Přiznaná dotace (tis.Kč)	Počet podpořených projektů	Celk. invest. náklady (mil.Kč.)
2016	9 717	3 354	40 256	34	80,73
2015	6 864	2 236	19 646	45	52,88
2014	3 059	948	8 014	19	18,79
2013	3 251	1 109	3 598	7	9,08
2012	2 559	812	4 805	10	12,64

V roce 2017 byl spuštěn nový program s názvem Státní program na podporu úspor energie na období 2017-2021, tzv. program EFEKT 2.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MPO
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Usnesení vlády ČR č. 921 ze dne 12. listopadu 2014, kterým se vyhlašuje znění Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2015. Usnesení vlády ČR č. 538 ze dne 8. července 2015 k vyhodnocení Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2014 a ke Zprávě o Systému monitorování spotřeby a úspor energie v budovách vládních institucí.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

		zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů
Financování		Rozpočet nového programu EFEKT 2 na jeho celé pětileté programové období je 750 mil. Kč, tj. 150 mil. Kč ročně. Roční alokace na Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení bude v horizontu cca 70 mil. Kč.

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Program EFEKT a EFEKT 2.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Program EFEKT přesahuje uvedený časový úsek, každý rok je vyhodnocován. Na podzim 2018 je v plánu vypsat další výzvu programu EFEKT pouze pro obce mimo chráněná území. Obce v NP nebo CHKO budou pokryty souběžně vypsanou výzvou na výměnu veřejného osvětlení z NPŽP. Výzvy budou nastaveny kompatibilně a nově budou zařazeny parametry na požadovaná svítidla pro snížení světelného znečištění.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Opatření 2.3.3.6 Snížit energetickou náročnost budov prostřednictvím zavedení povinných energetických standardů pro nové budovy do roku 2020, podporovat zavádění procesů energetického managementu

Věcný přehled plnění opatření

Naplněním opatření dochází ke snižování emisí znečišťujících látek a CO₂ (resp. snížení prim. neobnovitelné energie), dále k naplňování cílů v oblasti energetické účinnosti a OZE, zvyšování konkurenceschopnosti a v neposlední řadě ke snižování energetické závislosti ČR na dovážené energii, paliv aj.

Opatření je plněno:

Budovy

V případě výstavby nové budovy je stavebník povinen plnit požadavky na energetickou náročnost budovy. Budovy, jejímž vlastníkem a uživatelem bude orgán veřejné moci nebo subjekt zřízený orgánem veřejné moci musí být budovou s téměř nulovou spotřebou energie, kdy energeticky vztažná plocha bude

1. větší než 1 500 m², a to od 1. ledna 2016,
2. větší než 350 m², a to od 1. ledna 2017,
3. menší než 350 m², a to od 1. ledna 2018.

Ostatní budovy musí být v případě výstavby budovami s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou větší než

1. 1 500 m² od 1. ledna 2018,
2. 350 m² od 1. ledna 2019,
3. menší než 350 m² od 1. ledna 2020.

Energetický audit a energetický management

Podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem, je povinen zpracovat pro jím užívané nebo vlastněné energetické hospodářství energetický audit a dále jej pravidelně zpracovávat nejméně jednou za 4 roky. Povinnost zpracovat audit nemá ten podnikatel, který má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém hospodaření s energií podle české harmonizované normy upravující systém managementu hospodaření s energií (ISO 50001) nebo má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém environmentálního řízení podle české harmonizované normy upravující systémy environmentálního managementu (ISO 14001), který zahrnuje energetický audit.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. novela zákona č. 406/2000 Sb. O hospodaření energií
Financování		

Překážky implementace opatření

Překážky nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Program Nová Zelená úsporám, kotlíkové dotace.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Budovy

Do roku 2020 vstoupí v platnost povinnost téměř nulové spotřeby energie pro všechny budovy.

Energetický management

Pro podnikatele, kteří nejsou malým a středním podnikatelem, stále platí povinnost zpracování energetického auditu (§ 9 odst. 2). Tento audit se musí opakovat každé 4 roky, pokud není zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém hospodaření s energií podle české harmonizované normy upravující systém managementu hospodaření s energií (ISO 50001) nebo systém environmentálního řízení podle české harmonizované normy upravující systémy environmentálního managementu (ISO 14001).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Institucionální	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno.

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Nástroj 2.3.3.N.1 Podporovat výzkum zaměřený na snižování energetické náročnosti technologií, příp. na technologické postupy a zařízení vedoucí ke snižování emisí znečišťujících látek do ovzduší (potenciální BAT)

Věcný přehled plnění nástroje

Plnění ze strany MZe probíhá rámci Národní akademie zemědělského výzkumu (NAZV). Předmětný aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj je zohledněn v prioritách programu Komplexní udržitelné systémy (KUS). MZe začalo v letech 2012-2015 financovat řešení nejméně 2 výzkumných projektů, které se dotkaly i problematiky snížení emisí.

V roce 2015 podal odbor 780 MŽP do TAČR BETA návrh na řešení 7 projektů. 2 projekty byly schváleny, zbylých 5 projektů se stalo součástí „zásobníku“ projektů. Následně přišla informace o změně podmínek programu BETA a bylo nutné čekat na projekty ze „zásobníku“ v případně trvajícím zájmu a akceptovatelnosti podmínek upravit. Z těchto pěti zbylých projektů byl podán návrh na řešení jednoho projektu. TAČR dále umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, který obsahuje možnost podpory všech oblastí uvedených v Národních prioritách OV. MŽP však neuplatnilo v této oblasti prioritu v rámci programu Epsilon. TAČR také dále umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu BETA2, MŽP však neuplatnilo podporu výzkumu v této oblasti do svých potřeb v rámci programu BETA2.

GAČR začala v letech 2012-2015 financovat řešení 3 projekty.

Na podporu projektů výzkumu a vývoje technologií a postupů v uvedených oblastech MPO nemá zaveden samostatný nástroj, ale tyto projekty se mohou o podporu ucházet v rámci existujících široce zaměřených programů MPO: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK, 2014–2020) a program na podporu aplikovaného výzkumu TRIO (2016–2021). V nich byly v roce 2017 vyhlášeny výzvy a veřejné soutěže na výběr projektů k podpoře.

V rámci hodnotících kritérií jsou projekty s pozitivním dopadem na energetickou náročnost a snižování emisí (tedy s pozitivním dopadem na životní prostředí) bonifikovány.

V rámci Národní agentury pro zemědělský výzkum, resp. stávajícího programu Komplexní udržitelné systémy 2012-2018 byly podpořeny výzkumné projekty týkající se problematiky snižování emisí. Rovněž od roku 2017 byla zahájena realizace několika projektů financovaných z nového programu aplikovaného výzkumu „Země“.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Úřad vlády – RVVI
- TAČR
- GAČR
- MŽP
- MPO

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

➤ MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou na národní úrovni zajištěny.
Legislativa		Legislativa pokrývá plnění opatření. Zákon o státním rozpočtu na příslušný rok. Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválené UV č. 552 ze dne 19. července 2012 Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválené UV č. 569 ze dne 31. července 2013 Příslušná rozhodnutí MZe o financování vysoutěžených projektů. Příslušná každoroční rozhodnutí GAČR o financování vysoutěžených projektů. Koncepce výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva zemědělství na léta 2016–2022 Program Komplexní udržitelné systémy 2012-2018 Program aplikovaného výzkumu Země 2017-2025
Financování		Skutečně vynaložené náklady – v gesci poskytovatelů účelové podpory TAČR a GAČR.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Řešené projekty TAČR a GAČR

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Bude pravidelně řešeno v rámci přípravy státního rozpočtu na příslušný rok a výhled. Podpora projektů výzkumu a vývoje bude poskytována v rámci stávajících a případně nově schválených programů (např. připravovaný program TREND 2019–2026, navazující na TRIO). Bude implementován program aplikovaného výzkumu Země 2017-2025.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Prioritní oblast 2	Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší
Strategický cíl 2.3	Efektivní a k přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti
Specifický cíl 2.3.3	Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	nespecifikováno
Institucionální	nespecifikováno
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroje je plněn.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

3. Ochrana přírody a krajiny

3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině

Průřezový nástroj 3.1.N.1.1 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny upravením legislativního zakotvení ÚSES ve vztahu k předpisům v oblasti územního plánování a pozemkových úprav

Věcný přehled plnění nástroje

Na základě konzultací s MMR, odborem územního plánování, a ve spolupráci s Krajským úřadem Jihomoravského kraje, byla ve vztahu k územnímu systému ekologické stability (ÚSES) identifikována konkrétní ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a především prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu (vyhláška č. 395/1992 Sb.), která již neodpovídají současnému legislativnímu kontextu a podmínkám současné praxe, a jejichž novelizace představuje potenciál významného zlepšení nástroje ochrany a vytváření ÚSES ve veřejném zájmu. Jsou formulovány teze pro změnu vyhlášky a shromažďovány podklady pro RIA. V roce 2017 proběhly konzultace k návrhu vyhlášky č. 395/1992 Sb. a byl zpracován pracovní návrh vyhlášky, bylo zahájeno zpracování hodnocení dopadů regulace (RIA).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Pracuje se na novele vyhlášky č. 395/1992 Sb.
Financování		Finanční prostředky nebrání implementaci.

Překážky implementace nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Potřebné upřesnění a aktualizace legislativní úpravy územních systémů ekologické stability naráží na nedostatečnou politickou podporu ze strany rozhodujících činitelů.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Požadavek na reformulaci ustanovení vyhlášky 395/1992 Sb. popisujících postup orgánů ochrany přírody při ochraně a vytváření ÚSES ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vyplývá také z návrhu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, a to též ve vazbě na ochranu přirozených funkcí (hodnot) krajiny v procesu územního plánování podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- Zpracování návrhu změny § 1–6 vyhlášky č. 395/1992 Sb. včetně RIA pro MPŘ
- Zpracování metodického sdělení k uplatňování požadavků orgánů ochrany přírody na zpracování návrhu (komplexních) pozemkových úprav z hlediska ÚSES (2018)

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Připravovaná změna vyhlášky (nástroje) nespočívá v zavádění nových nebo složitějších postupů vykonávaných orgány státní správy, ale v jednoznačnějším vymezení pojmů a vazeb na související právní předpisy a v odstranění nadbytečných a zavádějících formulací. Za překážku aplikace tohoto nástroje lze považovat způsob financování výkonu státní správy v přenesené působnosti zejména na obcích s rozšířenou působností v gesci Ministerstva vnitra, resp. důsledky reformy státní správy spočívající ve zrušení okresních úřadů v roce 2002 (sloučený model veřejné správy).

Doplnit spolugesci MZe (pozemkové úpravy).

Potřebné upřesnění a aktualizace legislativní úpravy územních systémů ekologické stability naráží na nedostatečnou politickou podporu ze strany rozhodujících činitelů.

Průřezový nástroj 3.1.N.1.2 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny zavedením právní úpravy k ochraně a zajištění migrační prostupnosti krajiny a posílením metodické podpory pro její ochranu

Věcný přehled plnění nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Problematika fragmentace přírody a krajiny a zajištění migrační prostupnosti je zahrnuta mezi priority územního plánování v platné Politice územního rozvoje, ve znění Aktualizace č. 1 (republiková priorita č. 20a, částečně i č. 21 a 23).

Příprava úprav legislativy v oblasti ochrany přírody a krajiny dosud nebyla zahájena, zvažována je změna právní úpravy u ZCHD, která tuto otázku částečně reflektuje.

K ochraně migračních tras je využíván nástroj územního plánování – poskytování dat pro územně analytické podklady prostřednictvím AOPK ČR. Novelou vyhlášky č. 500/2006 Sb. v roce 2018 byl do části A územně analytických podkladů doplněn nový sledovaný jev 36b „biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“.

V roce 2016 MMR vydalo „Pomůcku k uplatňování republikových priorit PÚR ČR, ve znění aktualizace č. 1V souvislosti s rozšířením poskytovaných územně analytických podkladů byla připravena „Metodika ochrany biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“, která řeší zejména přístup k uplatňování podkladů v zájmu zajištění migrační prostupnosti krajiny. Aktuálně probíhají úpravy metodiky na základě připomínek zainteresovaných partnerů. Legislativní nástroje v ochraně přírody jsou aktuálně hodnoceny jako dostatečné pro zvolené řešení. V platné Politice územního rozvoje ČR je za účelem plnění předmětného opatření formulována republiková priorita č. 20a. Od novely vyhlášky č. 500/2006 Sb. v lednu 2018 je součástí obsahu části A územně analytických podkladů sledovaný jev č. 36b – biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. K zajištění ochrany biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců připravuje AOPK ve spolupráci s MŽP metodiku, která je však z pohledu MMR problematická, neboť klade požadavky na územní plánování, které jdou daleko nad rámec toho, co lze dovodit z platné právní úpravy v zákoně o ochraně přírody a krajiny a ve stavebním zákoně. S MMR proběhlo k dané metodice pouze jedno jednání v létě 2018, předtím ani potom nebylo MMR kontaktováno a nemá více informací o dalším vývoji dané metodiky. Dopravní politika 2014–2020 (kap. 4.6), bude aktualizováno v rámci nového dokumentu Dopravní politika, spolupráce s MD (ŘSD) a MŽP v oblasti metodik souvisejících s výstavbou komunikací (technické podmínky). Dokončení metodiky a její publikace, průběžné metodické vedení při uplatňování opatření 3.1.3.1 Zajistit územní ochranu spojitého systému migračně významných území a dálkových migračních koridorů v rámci územního plánování. MV požaduje kooperaci na vyžádání s hlavním gestorem, tj. MŽP, popř. AOPK.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Politika územního rozvoje
- Dopravní politika 2014–2020

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR
- MD

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		personální a administrativní kapacity jsou zvládnutelné, pokud bude toto opatření řešeno jako priorita
Legislativa		aktuálně prosazované opatření k zajištění migrační prostupnosti krajiny nevyžaduje změnu legislativy
Financování		metodická podpora nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Nedostatečná komunikace vůči MMR ze strany MŽP/AOPK ohledně připravované metodiky.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- Dopravní politika 2014–2020, bude aktualizováno v rámci nového dokumentu Dopravní politika, spolupráce s MD (ŘSD) a MŽP v oblasti metodik souvisejících s výstavbou komunikací (technické podmínky).
- Dokončení metodiky a její publikace, průběžné metodické vedení při uplatňování opatření 3.1.3.1 Zajistit územní ochranu spojitého systému migračně významných území a dálkových migračních koridorů v rámci územního plánování.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Sloučit opatření 3.1.3.1 a 3.1.N.1.2, která jsou si svým obsahem blízká.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Průřezový nástroj 3.1.N.1.3 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny stanovením podmínek ochrany významných krajinných prvků a limitů pro využití jejich území

Věcný přehled plnění nástroje

V roce 2017 byl připraven návrh materiálu k ochraně významných krajinných prvků, který obsahuje definice jednotlivých VKP tzv. „ze zákona“, stejně jako navrhuje změnu k vymezení registrovaných VKP. Materiál prochází oponenturou AOPK tak, aby mohl být použit v roce 2018 jako metodický pokyn pro orgány ochrany přírody při vydávání závazných stanovisek k zásahům do VKP, stejně jako k registraci nových VKP. Vzhledem k rozsáhlé kalamitě a rozpadu lesních ekosystémů na velké části území ČR je prioritně věnována pozornost významnému krajinnému prvku les. Problémem není nedostatečnost nástrojů v právní úpravě, ale jejich praktická aplikace v činnosti orgánů ochrany přírody. Proto jsou aktivity upřeny směrem k metodickému vedení těchto orgánů. Jelikož jde o odborně náročnou problematiku, řeší se potřeby formou zadávání externích zakázek. Koncem roku 2017 byla zpracována první část projektu, která definovala významný krajinný prvek a právní pojmy využívané v procesech jeho ochrany.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- Výzkumný ústav lesních ekosystémů

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Průběžné snižování počtu pracovních míst vede k tomu, že tato problematika není pokryta ani celým pracovním úvazkem
Legislativa		Legislativa (právní úprava) je dostatečná, ale není dostatečně aplikována a není přijímána ze strany hospodářských subjektů
Financování		Opatření nevyžaduje velké finanční prostředky, ale i ty „malé“ k dispozici nejsou, případně je jejich čerpání organizačně komplikované

Překážky implementace nástroje

Primárně nedostatek personální kapacity vede k nedostatečnému pokrytí nástroje.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

V návaznosti na stávající plnění bude počátkem roku 2019 zpracována druhá část nutná k vydání metodického pokynu k uplatňování ochrany VKP les v rámci závazných stanovisek k lesním hospodářským plánům.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

SPŽP by měla zdůraznit, že bez ochrany významných krajinných prvků a jejich šetrného a skutečně trvale udržitelného využívání dojde k jejich významnému ohrožení a omezení jimi poskytovaných ekosystémových služeb se závažnými dopady pro společnost.

Průřezový nástroj 3.1.N.1.4 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny upravením konceptu zvláštní druhové ochrany s důrazem na ochranu biotopů a zavedením ochrany přírodních stanovišť

Věcný přehled plnění nástroje

Změna legislativní úpravy u ZCHD je plánována jako součást novelizace související s implementací nařízení EP a Rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření IAS, vzhledem k rozsahu a obtížnosti koordinace nebude zřejmě možné ji zahrnout.

Návrh konceptu je v pokročilém stadiu přípravy ve spolupráci s AOPK ČR, dále bude nezbytné širší projednání (MZe, odborná veřejnost, ...).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Neplněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ AOKP ČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Omezené personální a institucionální kapacity.
Legislativa		Potřebná změna legislativní úpravy je problematická.
Financování		Finanční prostředky jsou omezené.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Novela zákona č. 114/1992 Sb.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nutnost upřesnění konceptu (změny v oblasti druhové ochrany) při respektování požadavků Směrnice EU v oblasti ochrany přírody.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Průřezový nástroj 3.1.N.1.5 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny revizí a komplexně právní úpravou oblasti legislativně ekonomických aj. nástrojů v oblasti ochrany přírody (náhrady škod, újmy, směna a výkup pozemků, nápravná opatření aj.)

Věcný přehled plnění nástroje

Komplexní právní úprava v oblasti legislativních a ekonomických nástrojů není v současnosti řešena.

V případě zákona č. 115/2000 Sb., o náhradě škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy, je otevřena otázka zařazení kormorána velkého.

Ve vztahu k aplikaci ustanovení § 58 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je sporným tématem čerpání náhrad státními institucemi. Realizovány jsou tak pouze dílčí kroky – probíhá např. revize prováděcích předpisů pro poskytování náhrad za omezení lesního hospodaření dle § 58 zákona č. 114/1992 Sb.

Pro naplnění opatření v případě náhradových mechanismů by byla potřeba nezávislá právní a ekonomická analýza problematiky, včetně obdobných mechanismů v zahraničí.

Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích, jejich ochranných pásmech vč. území navržených a oznámených k vyhlášení jsou průběžně realizovány prostřednictvím NPŽP v gesci Státního fondu životního prostředí České republiky na základě schválených priorit. U tohoto nástroje by byly vhodné pouze dílčí legislativní úpravy.

Kromě výkupů pozemků v ZCHÚ jsou pozemky získávány bezúplatnými převody od jiných organizačních složek státu a státních organizací.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- Vyhláška č. 335/2006 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku
- Vyhláška č. 432/2005 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku, Státní program ochrany přírody a krajiny

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Neplněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity nejsou dostatečné.
Legislativa		Jedná se o nástroj legislativního charakteru. Byly by vhodné dílčí legislativní úpravy.
Financování		Výkupy pozemků v ZCHÚ jsou průběžně realizovány prostřednictvím NPŽP nebo jsou získávány bezúplatnými převody od jiných organizačních složek státu a státních organizací.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Funkční legislativně-ekonomické nástroje mohou významně zlepšit podmínky pro praktickou péči o ZCHÚ a podporu biodiverzity, tedy cíle: 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny, 3.2.1 Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny, 3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Neuvedeny.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Prvním nezbytným krokem pro naplnění opatření v případě náhradových mechanismů je nezávislá právní a ekonomická analýza celé problematiky (včetně např. hodnocení náhradových mechanismů využívaných v zahraničí) a dále pak návrh řešení na podkladě této analýzy. Je třeba zmínit, že s ohledem

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

na specifické zaměření (odvětvová lesnická a zemědělská ekonomika) Ministerstvo životního prostředí nedisponuje dostatečnými odbornými kapacitami pro uskutečnění těchto kroků vlastními silami. S ohledem na náročnost problematiky jsou limitující i personální kapacity ministerstva pro koordinaci jednotlivých kroků.

Průřezový nástroj 3.1.N.2 Zajistit finanční prostředky na zachování biodiverzity a zlepšení stavu krajiny (např. revitalizační, přírodě blízká protipovodňová, protierozní opatření, přírodě bližší a alternativní formy hospodaření v lesích, realizace záchranných programů a potlačování nepůvodních druhů)

Věcný přehled plnění nástroje

Opatření na zachování biodiverzity a zlepšení stavu krajiny byla podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP i MZe.

V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory (OP) 6.2 Podpora, OP 6.3: Obnova krajinných struktur a opatření v rámci 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny.

V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014–2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle (SC) 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu a 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny. Realizovaná opatření jsou podporována ve formě obnovních či jednorázových projektů. Dlouhodobý management je možný hradit z Programu rozvoje venkova v gesci MZe v rámci Agroenvironmentálně-klimatických operací.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

V rámci Operačního programu Rybářství 2014–2020 je v Prioritě 2 podporována environmentálně udržitelná, inovativní a konkurenceschopná akvakultura založená na znalostech a účinně využívající zdroje. V rámci této priority existuje Opatření 2.5. – Akvakultura poskytující environmentální služby, v rámci kterého lze financovat aktivity zaměřené na vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků. Opatření přispívá ke specifickému cíli zaměřením na ochranu a rozvoj vodních živočichů. Realizuje se vysazováním úhoře říčního do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry. Vysazování je realizováno ve formě monté nebo rozkrmeného mladého úhoře. V rámci implementace opatření se bude aktivně spolupracovat s povodím řeky Labe a Odry. Obdobné opatření fungovalo i v rámci Operačního programu Rybářství 2007–2013.

Dalším nástrojem k plnění tohoto opatření v rámci SPŽP je Program rozvoje venkova 2014–2020, kde je/bude možno čerpat finanční prostředky v rámci Priority 4 - Podpora obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství (Prioritní oblast 4A - Obnova, zachování a zvýšení biologické rozmanitosti včetně oblastí sítě Natura 2000, v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, zemědělství vysoké přírodní hodnoty a stavu evropské krajiny; Prioritní oblast 4B - Lepší hospodaření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

s vodou, včetně nakládání s hnojivy a pesticidy; Prioritní oblast 4C - Předcházení erozi půdy a lepší hospodaření s půdou).

V rámci programového dokumentu PRV 2014–2020 realizována opatření, která přispívají k zachování biodiverzity, zabránění degradaci půdy a vody. Mezi stěžejní opatření přispívající k naplnění cílů patří

- Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO)
- Ekologické zemědělství (EZ)
- Natura 2000 na zemědělské půdě (Natura 2000 na z.p.).

V OPŽP 2014–2020 jsou podporována opatření vedoucí k zachování biodiverzity a zlepšování stavu krajiny v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle (SC) 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu a 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny. Realizovaná opatření jsou podporována ve formě obnovných či jednorázových projektů.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MF
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečně pokryto
Legislativa		Dostatečně pokryto

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Financování		Dostatečně pokryto.

Překážky implementace nástroje

Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Příprava AEKO pro období 2021–2027. Zajištění schválení programové dokumentace programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro období 2019+. Pravidelné vyhlašování výzev dle volných finančních prostředků v rámci OPŽP, PPK, MaS a POPFK (v případě schválení)

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Průřezový nástroj 3.1.N.3 Zahájit komplexní sledování vývoje krajiny s využitím kvantitativního a kvalitativního monitoringu stavu jednotlivých složek krajiny a dynamiky změn ve využívání krajiny tak, aby bylo možné vyhodnocovat působení různých vlivů na funkční využití krajiny a vzájemný stav těchto vlivů, a vyhodnocovat tak stav krajiny jako celku

Věcný přehled plnění nástroje

Nejsou dostupná veřejná ani interní data.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Neuvedeno

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno
Financování	X	Neuvedeno

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Pro evaluaci nástroje chybí jakákoliv data, není ji tedy možné provést.

Průřezový nástroj 3.1.N.4 Zajistit sledování relevantních dat pro vyhodnocování změn v oblasti přírody a krajiny vedoucí k návrhům opatření a k vyhodnocování účinnosti opatření k dosažení cílů strategických a koncepčních dokumentů, zejména SPŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Nejsou dostupná veřejná ani interní data.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Neuvedeno

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Financování	X	Neuvedeno

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Pro evaluaci nástroje chybí jakákoliv data, není ji tedy možné provést.

Průřezový nástroj 3.1.N.6.1 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména ochrany druhů a přírodních stanovišť a podmínek pro jejich zachování

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon. MŽP uplatnilo v této oblasti jednu ze svých priorit pro program Epsilon.

TA ČR umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2. MŽP uplatnilo podporu této konkrétní oblasti do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2, které se připravují k realizaci.

Výzkumné potřeby v oblasti ochrany přírody a krajiny jsou aktuálně zajišťovány prostřednictvím TAČR (omezeně a problematicky) v rámci programů Epsilon a Beta2. MŽP uplatnilo v této oblasti své priority v rámci obou programů.

Výzkumné potřeby jsou dále zajišťovány smluvně s VÚKOZ, VÚV (částečně).

Koordinace výzkumu mezi MŽP (v souladu s § 79 odst. 2, písm. b) ZOPK) a GA ČR, resp. AV ČR a jednotlivých univerzit, až na výjimky, neprobíhá.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Institute poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Neuvedeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon. MŽP uplatnilo v této oblasti jednu ze svých priorit pro program Epsilon.

TA ČR umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2. MŽP uplatnilo podporu této konkrétní oblasti do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2, které se připravují k realizaci. 630: Výzkumné potřeby v oblasti ochrany přírody a krajiny jsou aktuálně zajišťovány prostřednictvím TAČR (omezeně a problematicky) v rámci programů Epsilon a Beta2. MŽP uplatnilo v této oblasti své priority v rámci obou programů.

Výzkumné potřeby jsou dále zajišťovány smluvně s VÚKOZ, VÚV (částečně).

Koordinace výzkumu mezi MŽP (v souladu s § 79 odst. 2, písm. b) ZOPK) a GA ČR, resp. AV ČR a jednotlivých univerzit, až na výjimky, neprobíhá.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány

Průřezový nástroj 3.1.N.6.2 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména přírodě bližších forem hospodaření a udržitelnost zemědělského, rybářského a lesního hospodaření

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon. MŽP uplatnilo v této oblasti jednu ze svých priorit pro program Epsilon. Dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2. MŽP uplatnilo podporu této konkrétní oblasti do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2, které se připravují k realizaci.

Z hlediska aktuálně nastaveného rybářství v České republice je opatření plněno – zajišťuje dlouhodobou udržitelnost produkce ryb v rybnících a rovněž výskyt různorodých populací ryb v rybářských revírech – zajištěna biodiverzita. MZe tedy podporuje současný systém hospodaření v rybářských revírech a v rybníkářství, přičemž považuje za prioritní, s ohledem na výskyt IAS, podporovat a zvyšovat produkci ryb v rybnících. V nedávné době si MZe nechalo vypracovat několik studií vlivu rybožravých predátorů na rybí populace, přičemž dlouhodobě usiluje, aby problematika rybožravých predátorů byla ze strany MŽP konečně řešena. Snížení početnosti populací některých rybožravých predátorů bude mít vliv na zvýšení biodiverzity ryb. Dále si Česká republika nechala vypracovat studii o stavu úniku úhoře říčního z území ČR, přičemž bylo zjištěno, že MVE mají nejdramatičtější vliv na mortalitu migrujících úhořů říčních. Z této studie jasně vyplývá, že ČR se musí zaměřit na vyřešení problematiky MVE a zajištění migrační prostupnosti pro všechny migrující druhy ryb, prioritně na anadromní a katadromní druhy.

V roce 2018 pokračovala příprava a institucionální i rozpočtové zajištění nového programu výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva životního prostředí na léta 2020 - 2028, administrovaného Technologickou agenturou České republiky, jehož cílem je přispět v co nejširším záběru potřeb definovaných v klíčových strategických dokumentech k rozvoji výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí. Výzkum v oblastech biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, i přírodě bližších forem hospodaření a udržitelnosti zemědělského, rybářského a lesního hospodaření je v návrhu programu zahrnut. Přípravu programu garantuje sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů MŽP (odbor 320) a spolupracuje přitom s odbornými útvary ministerstva.

Současně byly výzkumné potřeby zaměřené na biodiverzitu a ekosystémové služby uplatňované jednotlivými řešiteli přímo v rámci disponibilních programů TA ČR (EPSILON, ÉTA). MŽP udělilo

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

vybraným projektům předkládaných do jednotlivých výběrových řízení aplikační garanci. Potřeba byla zařazena do 2. výzvy programu TAČR ÉTA.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Neuvedeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření. Dokončení přípravy a nastavení Programu výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva životního prostředí na léta 2020 – 2028

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány.

Průřezový nástroj 3.1.N.6.3 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména nepůvodních druhů, jejich vlivu v oblasti biodiverzity i hospodářství a veřejného zdraví a návrh vhodných opatření technických a jiných řešení zajištění migrační prostupnosti migračních bariér

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, který obsahuje možnost podpory všech oblastí uvedených v Národních prioritách OV. MŽP uplatnila podporu výzkumu v této oblasti do svých priorit v rámci programu Epsilon. Dále umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2, MŽP však neuplatnilo podporu tohoto konkrétního výzkumu do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2.

MZe: 3.1.N.6.2 a 3.1.N.6.3 – z hlediska aktuálně nastaveného rybářství v České republice je opatření plněno – zajišťuje dlouhodobou udržitelnost produkce ryb v rybnících a rovněž výskyt různorodých populací ryb v rybářských revírech – zajištěna biodiverzita. MZe tedy podporuje současný systém hospodaření v rybářských revírech a v rybníkářství, přičemž považuje za prioritní, s ohledem na výskyt IAS, podporovat a zvyšovat produkci ryb v rybnících. V nedávné době si MZe nechalo vypracovat několik studií vlivu rybožravých predátorů na rybí populace, přičemž dlouhodobě usiluje, aby problematika rybožravých predátorů byla ze strany MŽP konečně řešena. Snížení početnosti populací některých rybožravých predátorů bude mít vliv na zvýšení biodiverzity ryb. Dále si Česká republika nechala vypracovat studii o stavu úniku úhoře říčního z území ČR, přičemž bylo zjištěno, že MVE mají nejdramatičtější vliv na mortalitu migrujících úhořů říčních. Z této studie jasně vyplývá, že ČR se musí zaměřit na vyřešení problematiky MVE a zajištění migrační prostupnosti pro všechny migrující druhy ryb, prioritně na anadromní a katadromní druhy.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Neuvedeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány

Průřezový nástroj 3.1.N.6.4 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména v oblasti vyhodnocování vlivu sídelní zeleně na lokální klima a odtokové poměry

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, který obsahuje možnost podpory všech oblastí uvedených v Národních prioritách OV. MŽP však neuplatnilo v této konkrétní oblasti priority do programu Epsilon. Dále umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2, MŽP však neuplatnilo podporu tohoto konkrétního výzkumu do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Financování		.

Překážky implementace nástroje

Neuvedeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány

Průřezový nástroj 3.1.N.6.5 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména vyhodnocování fragmentace populací, vlivů fragmentace krajiny a optimalizace způsobů zajištění prostupnosti krajiny a konektivity populací

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, který obsahuje možnost podpory všech oblastí uvedených v Národních prioritách OV. MŽP však neuplatnilo v této konkrétní oblasti priority do programu Epsilon. Dále umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2, MŽP však neuplatnilo podporu tohoto konkrétního výzkumu do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Neuvezeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány

Průřezový nástroj 3.1.N.6.6 Podporovat výzkum biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany, zejména metodologie ekosystémových služeb

Věcný přehled plnění nástroje

TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, který obsahuje možnost podpory všech oblastí uvedených v Národních prioritách OV. MŽP však neuplatnilo v této konkrétní oblasti priority do programu Epsilon. Dále umožňuje dále podporu tohoto opatření v rámci programu Beta2, MŽP však neuplatnilo podporu tohoto konkrétního výzkumu do svých výzkumných potřeb v rámci programu Beta2.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Financování		.

Překážky implementace nástroje

Neuvedeny.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata výzkumu v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné, uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.

Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány

Průřezový nástroj 3.1.N.7 Podporovat vhodné formy zapojení veřejnosti do ochrany, správy a plánování krajiny a do rozhodování o využívání krajiny ve smyslu Evropské úmluvy o krajině

Věcný přehled plnění nástroje

Z hlediska územního plánování: Potřebu zapojení veřejnosti nad povinný rámec garantovaný zákonem (např. formou dotazníkových šetření, veřejných konzultací, participativních setkání apod.) v případech, kdy je to účelné, zdůrazňuje MMR v různých materiálech, např. v metodikách k územní studii veřejného prostranství a k územní studii krajiny.

Obecně je klíčová podpora participativního plánování a rozhodování na lokální úrovni.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Úkoly týkající se participace veřejnosti obsahuje i Politika architektury a stavební kultury ČR, viz zejména opatření 6.1.2 „Prohlubovat kvalifikaci příslušných úředníků veřejné správy formou kurzů zaměřených na zapojování veřejnosti a komunikaci s veřejností.“ V praxi jsou taková kurzy pořádány ze strany vysokých škol či NNO (viz vyhodnocení za rok 2017).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Neplněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		podpora participace veřejnosti (např. formou aktivit v oblasti osvěty) je důležitá, nicméně vzhledem k personální kapacitě nemá možnost se takovým aktivitám věnovat. Obdobně na úrovni měst a obcí záleží především na míře osvícenosti jednotlivých municipalit a s tím související celkové personální kapacitě úřadu územního plánování, zda má prostor na rozvíjení „nadstavbových“ procesů, jako je mj. participace veřejnosti nad rámec požadavků zákona.
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace nástroje

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Kompetence především samosprávy. Podpora praktického vzdělávání. Uvedení problematiky v souvisejících metodikách (ve vztahu k obsahu těchto metodik), zajištění pořádání kurzů pro úředníky veřejné správy - garant MMR. Podpora šíření příkladů dobré praxe – semináře, workshopy (Cena české krajiny, MA 21, apod.)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Průřezový nástroj 3.1.N.8 Vytvořit podmínky pro zavedení systému hodnocení ekosystémových služeb na národní úrovni ve vazbě na řešení této problematiky v EU

Věcný přehled plnění nástroje

Nejsou dostupná veřejná ani interní data.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Neuvedeno

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno
Financování	X	Neuvedeno

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Pro evaluaci nástroje chybí jakákoliv data, není ji tedy možné provést.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 2 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Cíl 3.1.1 **plní kritérium** specifičnosti pouze částečně. Ekologická stabilita krajiny je vlastnost krajiny ovlivněná celou řadou faktorů, které cíl nepostihuje, navíc nelze kvantifikovat míru zvýšení. Stabilita krajiny je měřitelná pouze ve svých dílčích aspektech, nikoliv jako celek. Z tohoto důvodu není plněno kritérium měřitelnosti, plnění cíle tak je obtížně hodnotitelné. Cíl je velmi relevantní, zajištění ekologické stability krajiny je významné i z pohledu adaptace změně klimatu, z hlediska pokrytí institucionálními zdroji je situace vyhovující, cíl je součástí složkových i průřezových koncepcí a strategií. Časový rámec není určen, předpokládá se, že se jedná o rámec platnosti SPŽP.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	
M (Measurable)	
A (Appropriate)	
R (Resourced)	
T (Time Bound)	

Interakce³⁷ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.1.1 je provázané a navzájem se podporuje s plněním cílů v oblasti omezení změn využití území a degradace půdy (strategický cíl 1.3), zajištění a udržení funkcí krajiny (cíle 3.1.2 – 3.1.4) a v oblasti dopadů antropogenních aktivit a změny klimatu (cíle 4.2.1 – 4.2.3). Mírné negativní působení bylo identifikováno u cíle k zvýšení využití obnovitelných zdrojů (2.3.1), což klade dodatečné nároky na využití krajiny a může narušit její stabilitu.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.1.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4

³⁷ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Ovlivňuje	+	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	X	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	+	+	+	+	0
Je ovlivňován	+	+	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0	-	0	0	X	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+	+	+	+	+	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Antropogenní degradace území snižuje ekologickou stabilitu, zamezení těchto vlivům podpoří plnění cíle.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Retence vody v krajině je důležitou krajinnou funkcí.
3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny	Fragmentace krajiny narušuje stabilitu krajiny.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Vyšší mimoprodukční funkce má ekologicky stabilní krajina.
3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť	Vedlejším efektem zajištění stability krajiny je ochrana biodiverzity.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Udržitelné nakládání s krajinou je součástí adaptačních opatření ke změně klimatu.
2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020	Růst využití OZE může mít dodatečné nároky na krajinu, např. pokud jde o fotovoltaické elektrárny a pěstování energetických plodin.

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, územní plány obcí, plány ÚSES, zásady územního rozvoje
- Metodický návod k provádění pozemkových úprav vydaný SPÚ
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV 2014–2020 pro operaci 4.3.1 Pozemkové úpravy
- Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Cíl je plněn částečně, k přesnějšímu vyhodnocení je cíl obtížně měřitelný.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.1.b	Ekologická stabilita krajiny			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální a zásadní.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.1.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl specifičtěji dle kritérií SMART.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany přírody a krajiny vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 74 mld. Kč. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na řešení chráněných částí přírody (přes 17 mld. Kč), dále na protierozní ochranu (přes 16 mld. Kč), ostatní činnosti v ochraně přírody a krajiny (14,7 mld. Kč), úpravu vodních toků (9,6 mld. Kč), celospolečenské funkce lesů (6,8 mld. Kč), rekultivaci půdy (4,4 mld. Kč), revitalizace říčních systémů (3,9 mld. Kč) a ochranu druhů a stanovišť (1,2 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 37,8 mld. Kč, z toho nejvíce na ochranu druhů stanovišť (15,6 mld. Kč), na protierozní ochranu (7,2 mld. Kč) či na úpravu drobných vodních toků (6,3 mld. Kč).³⁸ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

³⁸ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

- **OPŽP 2014–2020³⁹:**

- prioritní osa 1 (zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.4 (podpořit preventivní protipovodňová opatření); v rámci konkrétních protipovodňových opatření (např. analýzy odtokových poměrů, mapy povodňového ohrožení, studie a podklady pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní apod., dále také budování hlásných, předpovědních a výstražných systémů na národní i lokální úrovni a digitální povodňové plány) schváleno cca 260 projektů v celkové výši 768 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 558 mil. Kč), proplaceno bylo cca 336 mil. Kč
- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření týkajících se realizace ÚSES či zpracování Plánů ÚSES (biocentra, biokoridory) bylo schváleno přes 80 projektů v celkové výši cca 420 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 400 mil. Kč), proplaceno bylo cca 64,6 mil. Kč; celkově bylo v rámci oblasti 4.3 za účelem posílení funkcí krajinných struktur a prvků včetně vodních ploch schváleno cca 500 projektů v celkové výši cca 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 556 mil. Kč
 - okrajově specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území) a 4.2 (posílit biodiverzitu); zde v rámci řešení problematiky ÚSES podpořeny jednotky projektů (např.: projekt Suchá Loz – založení a regenerace ÚSES a krajinné zeleně – část v CHKO Bílé Karpaty za 9,8 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 8,3 mil. Kč)); celkově v rámci oblasti 4.1 schváleno cca 90 projektů v celkové výši 1,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,2 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč; v rámci oblasti 4.2 celkem schváleno přes 40 projektů v celkové výši přes 140 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 120 mil. Kč), proplaceno bylo cca 33 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.3 (omezování rizika povodní); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 600 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,3 mld. Kč
- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - specifický cíl 6.3 (obnova krajinných struktur); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 860 projektů v celkové výši 2,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,7 mld. Kč
 - specifický cíl 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 1 450 projektů v celkové výši 6,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,4 mld. Kč

- **PRV 2014–2020:**

- podpora v rámci pozemkových úprav (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.): v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) proplaceno cca 550 mil. Kč a na protierozní a ekologická opatření v krajině proplaceno více než 250 mil. Kč; konkrétně v rámci operace 4.3.1 (pozemkové úpravy, záměr b) realizace plánů společných

³⁹ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

zařízení) bylo na zlepšení podmínek pro realizaci ÚSES do konce roku 2017 podpořeno 38 projektů za 354 mil. Kč (přičemž u 72 projektů za cca 770 mil. Kč bylo schváleno poskytnutí dotace)

- ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření; realizováno 3 207 km cest
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo v letech 2015–2017 vyplaceno cca 9,8 mld. Kč; např. za účelem zachování biodiverzity zejména na travních porostech bylo vynaloženo více než 9 mld. Kč (např.: na péči o mezofilní a vlhkomilné louky, horské a suchomilné louky či rašelinné louky nebo na ochranu druhů); dále bylo podpořeno zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku vody za cca 422 mil. Kč a tvorba biopásů (krmných či nektarodárných) za cca 100 mil. Kč
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
 - v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na zvýšení ekologické stability krajiny bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- v rámci investic do hmotného majetku (opatření M04) bylo v letech 2014–2017 za účelem podpory rekonstrukcí a budování lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest (operace 4.3.2) schváleno téměř 220 projektů za 519 mil. Kč (řešení projektů rovněž zohledňuje omezení erozního účinku odvodnění lesních cest)
- v rámci investic do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů (opatření M08), bylo konkrétně za účelem:
 - zalesňování a zakládání lesů (operace 8.1.1) schváleno cca 150 žádostí za cca 10 mil. Kč
 - zavádění preventivních opatření v lesích (operace 8.3.1) schváleno 12 projektů za 27,3 mil. Kč (např. podpora projektů malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystřin nebo stabilizací strží)
 - investic do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (operace 8.5.1) schváleno 39 projektů za 4,1 mil. Kč
 - neproduktivních investic v lesích (operace 8.5.2) schváleno 63 projektů za 57,2 mil. Kč (cílem je podpora zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa podporou činností využívajících společenského potenciálu lesů (mimo ZCHÚ, oblasti Natura 2000 a Prahu))
- v rámci lesnicko-environmentálních a klimatických služeb a ochrany lesů (opatření M15) bylo konkrétně za účelem ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin a dále zachování optimální dřevinné skladby lesů a stavu přírodních stanovišť lesních porostů v oblastech Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích podáno od roku 2016 cca 170 žádostí o podporu ve výši cca 40 mil. Kč
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

- jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství – opatření na ochranu přírody a krajiny (např. výsadba zeleně), zvyšují ekologickou stabilitu krajiny, jsou rozšířením stanovišť pro volně žijící organismy, které jsou zejména v některých regionech v nedostatku
- celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
- rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
- opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)
 - celkové čerpání přes 22,5 mld. Kč; počet podpořených podniků více než 15 000; rozloha podpořené LFA téměř 850 tis. ha (horské a jiné oblasti)
 - platby LFA v PRV byly stanoveny nejen pro stabilizaci příjmu, ale i na zachování venkovské krajiny a podporu systémů šetrných k životnímu prostředí, podporu skotu na travních porostech v LFA tak, aby nedocházelo k jejich opouštění a tím k rizikům pro životní prostředí, které by z takového vývoje mohlo plynout (např. ztráta cenných lokalit na travnatých porostech)
- opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha, v letech 2007–2013:
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k biologické rozmanitosti (16 062 ha)
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality vody (1 170 635 ha)
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k zamezení marginalizace (794 255 ha)
 - celkově nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality půdy (1 485 844 ha)
- opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
 - cílem rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
 - celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
- opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
 - cílem zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny (meliorace)
 - celkové čerpání přes 19 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 49, podpořená plocha lesa se zlepšeným stavem lesní půdy, zvýšenou stabilitou lesních porostů (vyšší podíl MZD), zlepšeným vodním režimem přes 2 760 ha
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **IROP 2014-2020:**
 - v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územní studie krajinné zeleně (jedním z témat, které územní studie krajiny zpravidla řeší, je rovněž

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

zpřesnění vymezení ÚSES) podpořeno cca 50 projektů za téměř 93 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil cca 79 mil. Kč)

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015-2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech
 - Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích
 - v rámci výše uvedených programů bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
- národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramů PPK A (chráněná území) a PPK B (volná krajina) podporovány projekty týkající se podpory druhové rozmanitosti, péče o zvláště chráněná území a ptačí oblasti a o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předmětných územích a podpory protierozních opatření; průměrná výše roční alokace společně za oba podprogramy se pohybuje na úrovni cca 120–130 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč a v rámci PPK B 235 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - v rámci podprogramu Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit (podprogram č. 115 162) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 143 mil. Kč
 - v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
 - v rámci podprogramu Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinotvorných programů (podprogram č. 115 167) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo cca 18 mil. Kč
 - Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k ochraně druhů a stanovišť na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- programy administrované TA ČR, resp. GA ČR:
 - programy Epsilon, Beta2; v rámci podpory výzkumu biodiverzity, ekosystémových služeb a funkcí a možností jejich ochrany bylo do konce roku 2017 podpořeno cca 20 projektů s náklady ve výši přes 160 mil. Kč a podporou cca 111 mil. Kč

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

- v rámci programů GA ČR činila celková alokace na projekty v uvedené oblasti přes 545 mil. Kč
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
 - Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
 - Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže
 - Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy
 - celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů cca 200–300 mil. Kč/rok
 - Prevence před povodněmi III (2014–2019) s alokací 4,7 mld. Kč (do konce roku 2017 proplaceno cca 1,2 mld. Kč)
 - finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin bylo v letech 2014–2017 poskytnuto 36,7 mil. Kč (podpořena obnova více než 7100 ha porostů melioračními a zpevňujícími dřevinami)
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)
 - finanční příspěvky na hospodaření v lesích:
 - na opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů vynaloženo v letech 2014–2017 cca 80 mil. Kč
 - na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku vynaloženo cca 680 mil. Kč
 - na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese vynaloženo přes 100 mil. Kč
- dalším významným zdrojem financování opatření v lesích byly vlastní zdroje státního podniku Lesy ČR
 - z těchto zdrojů Lesy ČR v letech 2014–2017 vynaložily cca 1,8 mld. Kč (včetně dotací pak 2,1 mld. Kč), mimo jiné i na realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu a protierozní opatření (v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2014–2017 celkem 1,3 mld. Kč)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur	počet	6 822,0	6 828,0
Celková délka protierozních liniových opatření	m	55 692,9	55 621,9
Celková plocha, na které bude realizováno protierozní opatření	ha	77,4	77,4
Celková délka zakládání a regenerovaného stromořadí	m	417 206,6	416 696,6
Celková délka zakládání a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES (v případě liniových prvků)	m	1 132 667,0	1 141 790,5

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Celkový počet zakládaných a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES	počet	2 852,0	2 855,0
Celková plocha zakládaných a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES	ha	2 583,4	2 587,0
Plocha revitalizovaných území	ha	25 404,3	24 504,9
Celková plocha zakládané a regenerované zeleně	ha	6 949,1	6 942,7
Plocha, na níž dochází k založení/regeneraci izolační zeleně	ha	147,6	140,2
Počet evropsky významných lokalit, kde je ukončena první etapa implementace soustavy Natura 2000	počet	124,0	124,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s implementací soustavy Natura 2000	počet	1 981,0	1 981,0
Počet evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	počet	586,0	586,0
Rozloha evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	ha	103 951,3	104 565,2
Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle	ha	13 655,3	12 807,2
Celkový počet ošetřených dřevin	počet	127 437,0	127 362,0
Celkový počet vysazených a ošetřených dřevin	počet	3 168 087,0	3 168 181,0
Celkový počet vysazených dřevin	počet	3 040 650,0	3 040 819,0
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30,0	30,0
Celková plocha koryta revitalizovaného toku	ha	2 990,5	2 985,5
Celková plocha obnovených nebo zakládaných mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Celková plocha revitalizovaného území nivy	ha	15 289,2	15 288,4
Celková plocha území pro přirozený rozliv povodní	ha	183,6	183,6
Celková vodní plocha obnovených nebo zakládaných vodních nádrží při HMAX	ha	1 376,6	1 342,3
Celkový objem akumulačního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX	m ³	26 770 278,5	26 173 349,8
Vodní zdroje (podzemní vody) - celkový počet realizovaných opatření	počet	424,0	424,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková plocha dotčená opatřeními na podporu zvláště chráněných území a soustavy Natura 2000	ha	7 008,2	87 397,0
Celková plocha dotčená realizací opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	ha	312,4	1 701,0
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	836,5	17 878,9
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Počet chráněných území (ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000), pro které byly zpracovány podklady (vč. zaměření území) pro vyhlášení, péči, monitoring a hodnocení jejich stavu	Chráněná území	300,0	856,0
Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou	Lokality	60,0	237,0
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	564,0	1 117,0
Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	Opatření	38,7	203,0
Celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy Natura 2000	Opatření	60,7	726,0
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0
Počet podkladů potřebných pro zajištění územních podmínek realizace ÚSES	Podklady	.	8,0

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Počet podkladů pro zajištění odborné ochrany ohrožených druhů, stanovišť a pro řešení problematiky nepůvodních druhů	Podklady	1,0	1,0
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	ks	6,0	28,0
Zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě	Počet kilometrů	1,3	25,5
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,3
Nově vybudované záchytné nádrže	nádrž	3,0	6,0
Plocha nově stabilizovaných objektů svahových nestabilit v rámci OP ŽP 2014+	ha	3,7	27,7
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	ks	13,0	27,0
Počet studií v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem s návrhem povodňové ochrany přírodě blízkým způsobem	Studie	15,0	33,0
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6

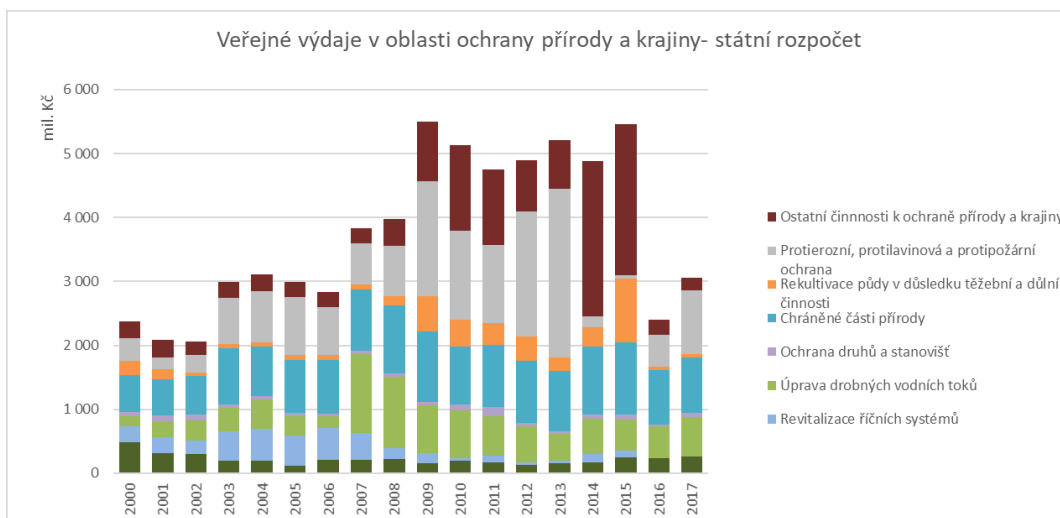
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

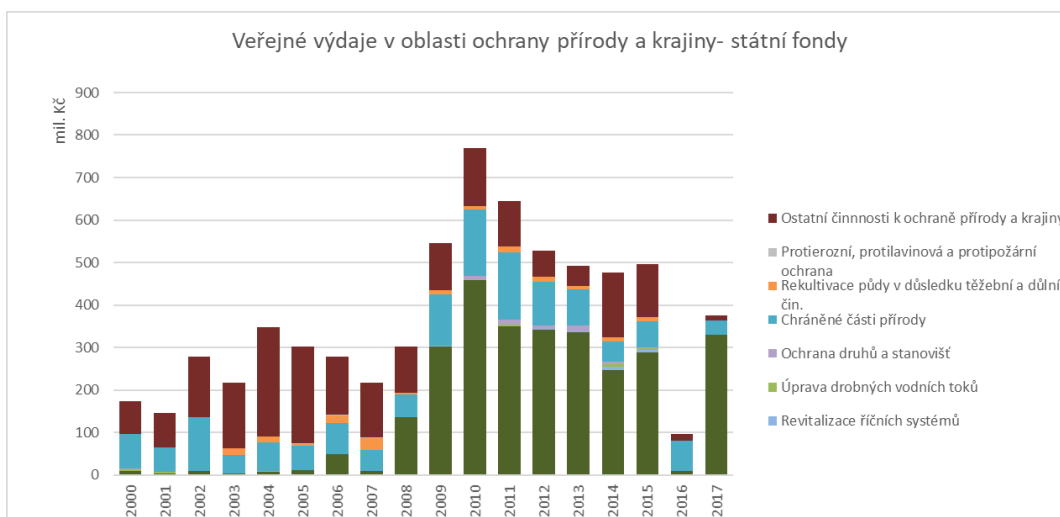
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Celospolečenské funkce lesů	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	477 158	110 450	190 936	167 323	134 254	152 565	171 973	252 190	239 439	254 367	3 940 377
Revitalizace říčních systémů		254 171	472 859	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
Úprava drobných vodních toků		154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Ochrana druhů a stanovišť		70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody		574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti		227 000	76 402	418 348	342 556	381 181	214 858	299 272	991 373	55 229	53 266	4 247 844
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		352 503	907 670	1 388 748	1 226 594	1 963 440	2 630 108	166 438	55 465	483 284	1 000 387	16 150 118
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		261 520	229 326	1 349 985	1 173 377	798 111	765 585	2 435 646	2 368 118	239 050	192 727	12 639 387
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		2 217 138	2 677 710	4 393 375	4 129 057	4 317 133	4 786 129	4 341 379	4 976 833	1 905 640	2 435 412	67 547 853
Celospolečenské funkce lesů	Státní fondy / zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD	8 723	10 702	458 261	350 366	341 957	335 486	246 705	288 623	9 184	329 799	2 889 923
Revitalizace říčních systémů			0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
Úprava drobných vodních toků		5 617	1 477	775	2 453	689	954	7 384	4 542	497	0	30 202
Ochrana druhů a stanovišť		369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 646	155 799	157 566	101 596	84 854	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti			3 246	9 017	14 189	12 019	7 021	9 931	11 058	25	0	157 903
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		0	1 667	274	359	0	31	260	26	0	0	6 239
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		77 424	227 540	136 367	105 626	62 644	48 851	151 074	124 013	16 523	11 990	2 080 413
CELKEM STÁTNÍ FONDY		167 970	300 095	769 060	641 294	528 089	492 048	468 580	491 936	96 616	374 829	6 687 409
Celospolečenské funkce lesů	Územní rozpočty obcí a krajů	129 294	120 820	184 417	165 186	100 292	88 027	118 613	137 823	183 456	202 841	2 518 840
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
Úprava drobných vodních toků		162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Ochrana druhů a stanovišť		617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti		156 802	59 055	31 228	58 947	55 392	29 099	31 678	62 410	9 983	33 806	1 241 268
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		191 958	967 938	582 263	274 511	158 500	648 286	648 473	242 107	180 311	254 108	7 186 651
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		202 465	88 557	103 111	137 853	83 386	176 963	131 908	190 959	71 804	110 252	2 163 781
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		1 443 372	2 218 153	2 438 608	1 970 715	1 146 535	1 786 701	1 776 994	1 871 432	1 419 840	1 770 424	37 795 252

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

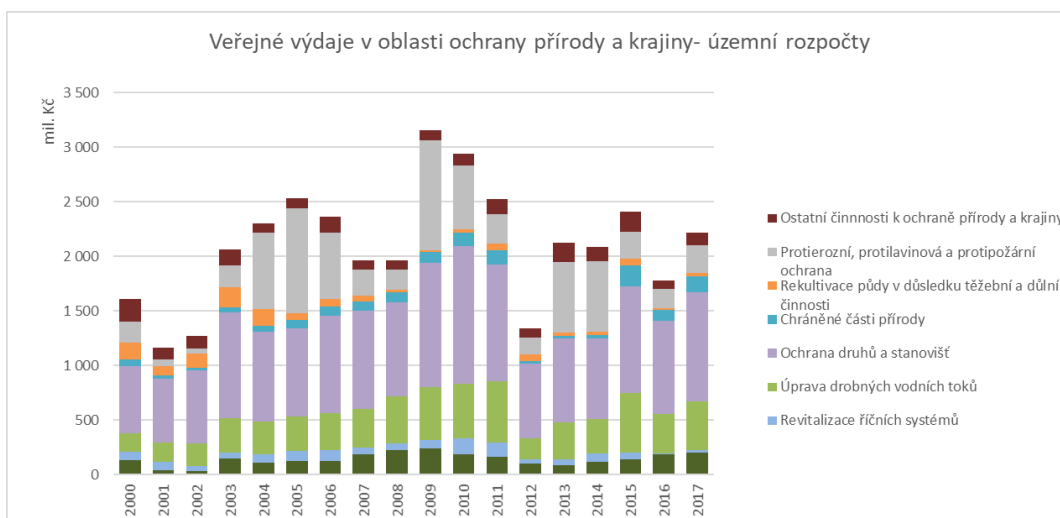
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Opatření 3.1.1.1 Zlepšit podmínky pro realizaci Územního systému ekologické stability (ÚSES)

Věcný přehled plnění opatření

Ke zlepšení podmínek pro realizaci ÚSES MŽP přistupuje v úrovni legislativní (příprava návrhu změny vyhlášky 395/1992 Sb.), metodické (MŽP v květnu 2017 zveřejnilo Metodiku vymezování ÚSES, primárně pro účely opatření podporovaného z OPŽP 2014–2020, kterým je zpracování nebo aktualizace plánů ÚSES jako oborových podkladů orgánů ochrany přírody pro závazné vymezení ÚSES v územně plánovacích dokumentacích), ekonomické (zařazení podpory zpracování Plánů ÚSES i podpory realizace ÚSES z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020) i strategické (jednání se Státním pozemkovým úřadem o zajištění dostatečné rezervy státních pozemků pro realizaci ÚSES).

Opatření na realizaci ÚSES byla podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007-2013 oblastí podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur). V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. EUR). K dosažení tohoto cíle jsou mj. podporovány aktivity na pořízení Plánů ÚSES a na realizaci ploch ÚSES.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

V rámci Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 je plánována podpora realizace ÚSES v rámci operace 4.3.1 Pozemkové úpravy, konkrétně v záměru b) realizace plánů společných zařízení, v rámci preferenčních kritérií:

č. 6: „Min. 10 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je vynaloženo na realizaci ekostabilizačních opatření v biochoře, tj. projektem dojde ke zvýšení ekologické stability krajiny“ a

č. 11: „Pokud jsou v rámci projektu realizovány polní cesty nebo prvky ÚSES, navazují na již existující obdobné prvky společných zařízení v tomtéž nebo sousedních katastrálních územích“ – toto preferenční kritérium mj. preferuje také zajištění návaznosti realizovaných prvků společných zařízení.

Součástí KoPÚ je již zmíněná realizace plánů společných zařízení, které disponují hned několika možnostmi, jak podpořit ÚSES (např. protierozní, vodohospodářská a protipovodňová opatření, opatření pro omezení dopadu zemědělského sucha či ekostabilizační opatření). Pozemkové úpravy podrobně rozpracovávají zejména lokální ÚSES, který vychází z hierarchicky nadřazených úrovní (tj. regionální či nadregionální). Zakomponování jednotlivých prvků ÚSES (jako např. biocentra, biokoridory a interakční prvky) do KoPÚ umožňuje dosažení jejich polyfunkčního charakteru, což nemalou mírou přispívá také k dosažení souladu KoPÚ a ÚP.

Nicméně systém ÚSES není v současnosti využíván v dostatečné míře. Příčinou je především vymezování ÚSES převážně na základě jednotek potenciální vegetace, přičemž aktuální stav rozšíření biotopů je brán v úvahu pouze okrajově, podobně je tomu také s nároky ohrožených živočichů a dalších cílových druhů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Plněno částečně

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- MMR
- MZe
- Kraje

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nespecifikováno
Legislativa	😊	Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování	😊	Celková výše alokace operace pro implementaci opatření je dostatečná.

Překážky implementace opatření

- Metodické vymezení ÚSES založené na základě biogeografickém členění (resp. Jednotek potenciální vegetace) ČR, tedy na teoretické podobě ekosystémů, které by se na daném území vyvinuly bez ovlivňování člověkem
- Malá míra zohlednění aktuálního stavu a rozšíření biotopů v ČR v rámci metodiky vymezování ÚSES
- Malá míra zohlednění požadavků ohrožených a cílových druhů v rámci metodiky vymezování ÚSES
- Žádná nebo neúplná návaznost ÚSES mezi jednotlivými katastry
- Upřednostňování zástavby před vymezením ÚSES a následná fragmentace území zástavbou
- Odlišné trasování nadregionálních prvků a biokoridorů v Generelech ÚSES, v územních plánech, v ÚAP a ZÚR a v podkladech MŽP a MMR

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2007–2013 PO6 – OP 6.3: Obnova krajinných struktur – alokace 64,404 mil. EUR
- OPŽP 2014–2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny
- Objem finančních prostředků v uvedených národních programem byl v letech 2012–2014 stanoven takto:
- Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč,
- program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Adaptační opatření v oblasti biodiverzity a ekosystémových služeb

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Současný způsob financování výkonu státní správy v přenesené působnosti zejména na obcích s rozšířenou působností v gesci Ministerstva vnitra (využití státního příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti není strukturovaně evidováno – jde o „neúčelovou dotaci“, není zavedena povinnost oddělené evidence pro účely kontroly, využití příspěvku není standardizováno ve vazbě na povinnosti plynoucí z právních předpisů),
- Zřejmý nedostatek státních pozemků (ve správě SPÚ), resp. pozemků obcí či krajů pro realizaci ÚSES ve veřejném zájmu
- Nedostatek prostředků na náhradu za případné vyvlastnění pozemků pro účely realizace ÚSES, resp. neochota obcí takové prostředky uvolnit, pokud jde o veřejný zájem v obecné ochraně přírody a krajiny (realizaci ÚSES)
- Vytvoření jednotné dokumentace a (online digitalizovatelné) databáze ÚSES, která by vycházela ze skutečného stavu ÚSES v ČR

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Dokumentace ÚSES dle skutečného stavu v digitální podobě
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

V rámci změny metodiky by měl být zohledněn aktuální stav a rozšíření biotopů, vymezování ÚSES dle jednotek potenciální vegetace (tedy vegetace, která by se na daném území vyvinula v případě, že by nedošlo k jejímu ovlivňování člověkem) vede k upřednostňování lesních biotopů a rezignaci na zajišťování konektivity nelesních biotopů (např. stepí). Zároveň by v metodice měl být brán ohled na požadavky ohrožených a druhů, které se aktuálně na daných biotopech vyskytují.

Doporučujeme zahrnutí jednotlivých základních dokumentací ÚSES v obcích, obvykle nazývanými generely do jednotné dokumentace a její následné navázání na nadregionální prvky ÚSES dle skutečného stavu, a to také v digitální podobě.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Opatření 3.1.1.2 Zlepšit funkční stav územního systému ekologické stability, zvýšit podíl funkčních a stabilních skladebných částí a při jejich realizaci přiměřeně využívat sukcesní procesy

Věcný přehled plnění opatření

Opatření na zlepšení funkčního stavu územního systému ekologické stability a zvýšení podílu funkčních a stabilních skladebných částí byla podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur). V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014–2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur). K dosažení tohoto cíle jsou mj. podporovány aktivity na pořízení Plánů ÚSES a na realizaci ploch ÚSES.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- MZe
- MMR
- Kraje

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nespecifikováno
Legislativa		Nespecifikováno
Financování		Je zajištěno, není efektivně implementováno

Překážky implementace opatření

- Malá míra zohlednění aktuálního stavu a rozšíření biotopů v ČR v rámci metodiky vymezování ÚSES

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

- Malá míra zohlednění požadavků ohrožených a cílových druhů v rámci metodiky vymezování ÚSES
- Žádná nebo neúplná návaznost ÚSES mezi jednotlivými katastry
- Odlišné trasování nadregionálních prvků a biokoridorů v Generelech ÚSES, v územních plánech, v ÚAP a ZÚR a v podkladech MŽP
- Upřednostňování zástavby před vymezením ÚSES a následná fragmentace území zástavbou
- Nadměrné využívání sukcesních procesů v krajině, které v podmínkách ČR ve většině případů spějí ke klimaxovému stádiu lesa.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Program péče o krajinu
- program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci programu OPŽP 2014 - 2020 je možné žádat na opatření vytváření, regeneraci či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur; revitalizaci a podporu samovolné renaturace vodních toků a niv, obnovu ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů; zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízených LHP mimo ZCHÚ a území soustavy Natura 2000 a na realizaci přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu.

Každoročně plánovaná kolová výzva na daná opatření v prvním čtvrtletí. Plánovaná kontinuální výzva pro opatření Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů vycházející z Plánů oblasti povodí/Plánů dílčích povodí. Dále je plánovaná kolová výzva na realizaci ÚSES se 100% výší dotace.

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlašovanými výzvami.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Vytvoření jednotné dokumentace ÚSES dle skutečného stavu v digitální podobě
Informační	-
Dobrovolné	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Funkční stav územního systému ekologické stability zajišťuje uchování a zabezpečení nerušeného rozvoje přirozeného genofondu krajiny a zároveň vytvoření optimálního prostorového základu ekologicky stabilnějších ploch v krajině. Stupeň funkčnosti územního systému ekologické stability není dán pouze kvantitativním průměrem míry ekologické stability jednotlivých částí územního systému ekologické stability ale také jejich prostorovým uspořádáním.

Vhodně prostorově uspořádané části územního systému spolu s adekvátním managementem částí územního systému ekologické stability vytvářejí kostru ekologické stability v krajině, která má ekostabilizační efekt také na ostatní části krajiny.

Vhodné nástroje pro podporu funkčnosti stavu územního systému ekologické stability jsou popsány v Opatření 3.1.1.1 Zlepšit podmínky pro realizaci ÚSES, se kterým toto opatření doporučujeme sloučit.

Opatření 3.1.1.3 Podporovat ochranu významných krajinných prvků zejména s ohledem na zachování a zlepšování jejich stabilizačních funkcí a vyhodnotit její význam ve vztahu k lesům z hlediska zájmů obecné ochrany přírody a krajiny

Věcný přehled plnění opatření

Opatření na obnovu a tvorbu významných krajinných prvků zejména s ohledem na zachování a zlepšování jejich stabilizačních funkcí byla podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur). V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014–2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur).

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Významné krajinné prvky jsou obsaženy v územně analytických podkladech obcí (jev č. 22 a 23), které slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území.

Ve vztahu k danému opatření působí rovněž republiková priorita č. 20 z Politiky územního rozvoje ČR:

Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, pokud je to možné a odůvodněné, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- MMR
- MZe
- MO
- Kraje

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2007-2013 PO6 – OP 6.3: Obnova krajinných struktur – alokace 64,404 mil. Eur
- OPŽP 2014-2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. Eur
- Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč,
- program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Realizace oblasti podpory 6.3 prioritní osy 6 OPŽP 2007-2013 byla součástí naplňování cílů stanovených ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategického rámce udržitelného rozvoje Česká republika 2030.
- Specifický cíl 4.3 prioritní osy 4 OPŽP 2014-2020 zohledňuje základní principy návrhu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která ke klíčovým opatřením řadí ekosystémově založené adaptace, udržování konektivity a prostupnosti krajiny a zachování a obnovu cenných biotopů a ekosystémových funkcí (viz Strategie ochrany biologické

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

rozmanitosti v ČR, legislativa ES a Strategický plán pro biodiverzitu 2011-2020 Úmluvy o biologické rozmanitosti).

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů
- Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, schválené usnesením vlády č. 276 dne 15. dubna 2015.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci programu OPŽP je možné žádat na opatření vytváření, regeneraci či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur, revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv a na zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízených LHP mimo ZCHÚ a území soustavy Natura 2000.

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je podporováno koncepčními a legislativními nástroji, implementace opatření, i přes finanční podporu není dostatečná. Je doporučeno opatření implementovat společně s opatřeními 3.1.1.1 a 3.1.1.2 v kontextu územně plánovací činnosti s dostatečnou spoluprací mezi jednotlivými aktéry.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Opatření 3.1.1.4 Podporovat zachování a rozšíření přírodě blízkých krajinných struktur plnicích interakční a stabilizační ekosystémové funkce v krajině

Věcný přehled plnění opatření

Opatření na zachování a rozšíření přírodě blízkých krajinných struktur plnicích interakční a stabilizační ekosystémové funkce v krajině byla podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP a MZe.

V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur) a opatření v rámci 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny (alokace 196,256 mil. Eur). V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014–2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur). Realizovaná opatření jsou podporována ve formě obnovních či jednorázových projektů.

Dlouhodobý management je možný hradit z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v rámci Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) v gesci MZe. AEKO mají za úkol podpořit způsoby šetrného obhospodařování zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou krajiny a zlepšením životního prostředí. Dále podporují zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů a biologické rozmanitosti. Možnými příjemci dotací jsou zemědělství podnikatelé, obce, nevládní neziskové organizace a organizační složky státu.

V minulém programovém období byla Agroenvironmentální opatření rovněž hrazena z Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013.

Podpora opatření tohoto charakteru je také možná z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- SZIF
- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OP 6.3: Obnova krajinných struktur – alokace 64,404 mil. EUR
- OP 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny – alokace 196,256 mil. EUR
- OPŽP 2014-2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. EUR
- PRV 2007–2013 – Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činila 554,4 mil. EUR. (Celková alokace na Agroenvironmentální opatření činila 1 036,6 mil. EUR.)
- PRV 2014–2020 – Celková alokace na Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) činí 905 mil. EUR; celková alokace na investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů je 93,8 mil. EUR; celková alokace na zemědělské hospodaření šetrné k životnímu prostředí (EZ) je 340,7 mil. EUR; celková alokace na zachování příznivé druhové skladby lesních dřevin a šetrný sběr reprodukčního materiálu lesních dřevin (LESO-ENVI) je 7,8 mil. EUR.
- Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč,
- program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů PRV – podpora způsobů hospodaření šetrných k životnímu prostředí
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Adaptační opatření v oblasti biodiverzity a ekosystémových služeb

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Doplňkově k OPŽP 2014-2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlašovanými výzvami.

PRV počítá s každoročně plánovanými výzvami k předkládání projektů. Žadatelé podávají žádosti u Státního zemědělského a intervenčního fondu

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je podporováno koncepčními a legislativními nástroji, implementace opatření, i přes finanční podporu není dostatečná. Je doporučeno opatření implementovat v kontextu územně plánovací činnosti s dostatečnou spoluprací mezi jednotlivými aktéry.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Nástroj 3.1.1.N.1 Zajistit pozemkové zdroje pro realizaci opatření k obnově vodního režimu krajiny a k realizaci ÚSES

Věcný přehled plnění nástroje

Na úseku územního plánování lze k plnění opatření přispět stanovením podmínek pro rozhodování v území a tam, kde je to možné a vhodné, přednostním umísťováním dotyčných ploch a koridorů v územních plánech na pozemky ve veřejném vlastnictví.

Vedle toho lze v územním plánu pro potřeby snižování ohrožení povodněmi vymezit plochy pro veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření, pro něž lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit.

Uvedené postupy jsou průběžně uplatňovány v územních plánech, jejichž pořízení je ovšem v kompetenci obcí, nikoliv MMR.

Od 1. 8. 2016 zák. č. 185/2016 byla provedena novelizace zák. č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu, v § 3 odst. 1 je vymezena kompetence SPÚ pro tvorbu a správu rezervy státních pozemků k uskutečnění rozvojových programů státu schválených vládou.

Na základě podnětu MŽP byly v informačním systému SPÚ vyznačeny blokace pozemků nacházející se v ÚSES dle zásad územního rozvoje. V rámci vnitřních předpisů SPÚ je ošetřeno nakládání s těmito pozemky.

Řešení je předmětem soustavné spolupráci mezi MŽP a SPÚ zakotvené v Dohodě o vzájemné spolupráci uzavřené 30. 11. 2015 ve znění pozdějších dodatků. Jedním z výsledků spolupráce je blokování pozemků státu ve správě SPÚ pro účely vypořádání vlastnických vztahů k pozemkům, na nichž je závazně vymezen územní systém ekologické stability.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR
- Obce
- SPÚ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.1	Zvýšení ekologické stability krajiny

Protichůdnými efekty při zabezpečení pozemků SPÚ k plnění strategických cílů mohou být žaloby podané oprávněnými osobami dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku.

Aktuální nedostatek disponibilní státní půdy (resp. nevyřešené majetkové poměry) a současně dlouhodobě omezené možnosti veřejných rozpočtů na výkup pozemků, resp. na náhradu za jejich případné vyvlastnění.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

- Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Průběžné plnění opatření v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí.

Pokračování přípravy změny zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu, která zejména upraví způsob vytvoření rezervy státní půdy a nakládání s ní.

Zajištění rezervy státní půdy MŽP na základě dohody s SPÚ.

Podpora opatření v rámci evropských i národních dotačních nástrojů (OPŽP, NPŽP SFŽP)

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace opatření znesnadněna aktuálním nedostatkem disponibilní státní půdy (resp. nevyřešenými majetkovými poměry) a současně dlouhodobě omezenými možnostmi veřejných rozpočtů na výkup pozemků, resp. jejich náhradou za jejich případné vyvlastnění. Metodické vedení obcí je zajištěno, řešení je však na jednotlivých dílčích aktérech.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 3 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Cíl 3.1.2 není zcela jednoznačný a specifický. Dílčí specifika požadovaného vodního režimu krajiny nejsou uvedena, není rovněž jasné, obnova, z jakého stavu má být dosažena. Vodní režim krajiny je sice měřitelný řadou standardně sledovaných indikátorů, vzhledem k malé specifičnosti cíle je však jeho měřitelnost obtížná. Cíl je vysoce relevantní, zejména kvůli změně klimatu a ochraně biodiverzity. Institucionálními zdroji a strategiemi je dobře pokryt (např. Adaptační strategie, NAP AZK). Časový rámec není vymezen, předpokládá se, že se jedná o období platnosti politiky.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	☹️
M (Measurable)	☹️
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	☹️

Interakce⁴⁰ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.1.2 je **synergicky podporováno** plněním cílů SPŽP v oblasti změn landusu a ochrany půdní složky životního prostředí (cíle 1.3.1 a 1.3.2), zvyšování ekologické stability krajiny a udržení funkcí krajiny (cíle 3.1.1-3.1.4). Vodní režim krajiny příznivě ovlivní i plnění cílů zaměřených na snižování dopadů antropogenních rizik v krajině a adaptaci změně klimatu (cíle 4.2.2 a 4.2.3). Negativní působení jiných cílů SPŽP vůči cíli 3.1.2 nebylo identifikováno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.1.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	X	0	+	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0
Je ovlivňován	+	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	X	+	+	0	0	0	0	0	+	0	+	+	+	0

⁴⁰ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Péče o vodní ekosystémy udržuje funkce krajiny v oblasti vodního režimu.
1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Protierozní opatření snižují odtok vody z krajiny.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina lépe plní svoje přirozené funkce.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Mimoprodukční funkcí lesů je retence vody v krajině.
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí	Zajištění přirozeného vodního režimu krajiny snižuje riziko povodní a degradace zemědělské půdy.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Podpora retence vody v krajině je součástí adaptačních opatření k změně klimatu.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Plány dílčích povodí pro období 2016–2021 (pro 10 dílčích povodí)
- Národní plány povodí pro období 2016–2021 (pro povodí Labe, Odry, Dunaj)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území (2011)
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.1.5	Obnova přirozených koryt vodních toků			Není dostupné
1.1.6	Specifická ochrana vod v chráněných územích			Není dostupné

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

3-1-1.b	Ekologická stabilita krajiny			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Cíl je aktuální a jeho plnění je zásadní zejména z pohledu expozice ČR projevům změny klimatu.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 2.3.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl dle principů SMART

Potřeba více řešit a tedy naformulovat problematiku chybějících rybích přechodů, jejichž realizace je náročná a v současné době jsou informace o realizaci známy především z OPŽP.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

V rámci oblasti ochrany vod, ať již povrchových či podzemních, bylo v letech 2000–2017 vynaloženo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 115 mld. Kč. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na odvádění a čištění odpadních vod (cca 95 mld. Kč), v souvislosti s naplňováním specifického cíle bylo dále vynaloženo na úpravu drobných vodních toků (9,6 mld. Kč) a revitalizaci říčních systémů (3,9 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 219 mld. Kč, z toho opět nejvíce v rámci odvádění a čištění odpadních vod (cca 210 mld. Kč), dále úpravu drobných vodních toků (6,3 mld. Kč) a revitalizaci říčních systémů (1,3 mld. Kč).⁴¹ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

⁴¹ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Výdaje na opatření v oblasti snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí (týkající se opatření 3.1.2.3) jsou k dispozici v rámci hodnocení výdajů na realizaci/implementaci specifického cíle 1.3.2).

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁴²:**

- prioritní osa 1 (zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.3 (zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami); v rámci konkrétních opatření např. zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků či protipovodňové ochrany schváleno cca 30 projektů v celkové výši 648 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 549 mil. Kč), proplaceno byla cca 74,8 mil. Kč
 - specifický cíl 1.4 (podpořit preventivní protipovodňová opatření); v rámci konkrétních protipovodňových opatření (např. analýzy odtokových poměrů, mapy povodňového ohrožení, studie a podklady pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní apod., dále také budování hlásných, předpovědních a výstražných systémů na národní i lokální úrovni a digitální povodňové plány) schváleno cca 260 projektů v celkové výši 768 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 558 mil. Kč), proplaceno bylo cca 336 mil. Kč
- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území) a 4.2 (posílit biodiverzitu); v rámci konkrétních opatření týkajících se obnovy přirozeného vodního režimu rašelinišť a slatin (např. instalace přehrázek do odvodňovacích kanálů rašelinišť, popř. realizace tůní a terénních prací, které zahlazují následky předchozího využívání území) schváleny jednotky projektů (např.: projekt Hrazení drenážních příkopů k obnově biotopu rašeliniště PR Nová louka za 1,9 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,6 mil. Kč))
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny), aktivita 4.3.3 (revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů); v rámci konkrétních opatření např.: revitalizace, resp. renaturace vodních toků a niv, obnovy a rekonstrukce vodních ploch aj. schváleno cca 200 projektů v celkové výši 1,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 321 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní)
 - oblast podpory 1.3 (omezování rizika povodní); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 600 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,3 mld. Kč
- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 1 450 projektů v celkové výši 6,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,4 mld. Kč

- **PRV 2014–2020:**

⁴² Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

- podpora v rámci pozemkových úprav v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) – proplaceno cca 550 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - vodohospodářská opatření prokazatelně zajišťují bezpečný odtok přívalových dešťů (příkopy, propustky, zpevněné dráhy soustředěného odtoku, suché nádrže) a tím také zabraňují škodám na krajině a majetku způsobených povodněmi
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 550 ha vodohospodářských opatření
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo mimo jiné i na zpomalení povrchového odtoku vody z orné půdy či zvýšení retence vody a snížení rizika eroze půdy vyplaceno cca 1,5 mld. Kč (zatravňování orné půdy, pěstování meziplodin, biopásy, dráhy soustředěného odtoku)
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
- **PRV 2007–2013**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající ke zlepšení kvality vody (1 170 635 ha)
 - opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
 - cílem rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
 - celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
 - opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
 - cílem zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny (meliorace)
 - celkové čerpání přes 19 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 49, podpořená plocha lesa se zlepšeným stavem lesní půdy, zvýšenou stabilitou lesních porostů (vyšší podíl MZD), zlepšeným vodním režimem přes 2 760 ha
- **OP Rybářství:**
 - v rámci opatření 2.5 (akvakultura poskytující environmentální služby) bylo na vysazování úhoře říční do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry vynaloženo do konce roku 2017 cca 9 mil. Kč
- **fondy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a samostatné Norské fondy:**
 - spravované Ministerstvem financí ČR
 - v rámci programu CZ02 – Biodiverzita a ekosystémové služby realizován projekt „Ochrana a udržitelné využívání mokřadů České republiky“ (rozpočet projektu byl 27,8 mil. Kč, přičemž 80 % nákladů bylo pokryto z EHP fondů a z 20 % z rozpočtu MŽP)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti I. Voda byly v letech 2015-2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti environmentálně citlivé obnovy a údržby vodních ploch a toků, čistoty povrchových a podzemních vod či kofinancování vodohospodářských projektů, v rámci kterých bylo podpořeno cca 45 projektů za téměř 147 mil. Kč
 - NPŽP – podíl na celkové podpoře EVVO (řeší i problematiku ochrany vod):
 - v rámci podpory neinvestičních nákladů se v období 2010–2017 celková suma pohybovala kolem 130 mil. Kč ročně (tj. krajské zdroje cca mezi 50 až 60 mil. Kč + podpory z programů SFŽP ČR a MŽP cca mezi 5 až 85 mil. Kč + podpora EVVO z dalších ministerstev (MZe, MPO a MMR) mezi 10–20 mil. Kč)
 - v rámci podpory investic např.: prostřednictvím výzvy č. 16/2017, v rámci níž bylo za účelem rekonstrukce a vybavení center, učeben a jiných zařízení EVVO alokováno cca 200 mil. Kč
- národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu,
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
 - Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ
 - celková finanční podpora nízkonákladových akcí (které není efektivní financovat z OPŽP) v rámci výše uvedených programů v oblasti ochrany vody cca do 50 mil. Kč/rok
- národní programy financované MZe:
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
 - Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží (do konce roku 2015)
 - Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže (od roku 2016)
 - Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy
 - celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů cca 200–300 mil. Kč/rok
 - Prevence před povodněmi III (2014–2019) s alokací 4,7 mld. Kč (do konce roku 2017 proplaceno cca 1,2 mld. Kč)
 - finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo v letech 2014–2017 poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)

Dalším významným zdrojem financování opatření v oblasti ochrany vody byly vlastní zdroje státních podniků Povodí, resp. státního podniku Lesy ČR. V souladu s realizací programu opatření z plánů dílčích povodí vynaložily v letech 2010–2017 státní podniky Povodí zejména na protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, rekonstrukce a opravy vodohospodářských staveb více než 16 mld. Kč. Lesy ČR pak v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2010–2017 celkem 3,5 mld. Kč.

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30,0	30,0
Celková plocha koryta revitalizovaného toku	ha	2 990,5	2 985,5
Celková plocha obnovených nebo zakládáných mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Celková plocha revitalizovaného území nivy	ha	15 289,2	15 288,4
Celková plocha území pro přirozený rozliv povodní	ha	183,6	183,6
Celková vodní plocha obnovených nebo zakládáných vodních nádrží při HMAX	ha	1 376,6	1 342,3
Celkový objem akumulačního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX	m³	26 770 278,5	26 173 349,8
Vodní zdroje (podzemní vody) – celkový počet realizovaných opatření	počet	424,0	424,0
Počet monitorovaných a analyzovaných profilů, vodních útvarů povrchových/podzemních vod	počet	2,0	2,0
Počet monitorovaných vodních útvarů	počet	2,0	2,0
Mapové dílo – počet mapových listů 1:10 000 k mapám rizik eutrofizace a eroze	počet	1,0	1,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní	počet	6,0	6,0
Celková délka upravovaného úseku koryta	m	4 772,0	4 729,0
Mapové dílo – počet mapových listů 1:10 000 map povodňových rizik, map povodňového nebezpečí a map záplavových území	počet	2 563,0	2 563,0
Počet analyzovaných povodí z hlediska zadržení vody v krajině a eroze	počet	230,0	230,0
Počet digitálních povodňových plánů na úrovni kraje/obce s rozšířenou působností/obce	počet	831,0	827,0
Počet nových/rekonstruovaných hlásných a měřících stanic o stavu hladin/průtoků	počet	1 093,0	1 093,0
Počet povodňových orgánů (komisí) napojených na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní	počet	826,0	826,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,3
Délka řešených kilometrů toků	Počet kilometrů	0,2	5,0
Nově vybudované záchytné nádrže	nádrž	3,0	6,0
Objem retardované dešťové vody	m³	309,8	5 412,5
Návrhová kapacita nově vybudovaných a rekonstruovaných ČOV	Ekvivalentní obyvatelé	47 198,0	357 623,0
Nově vybudované ČOV	ČOV	17,6	172,0
Rekonstruované ČOV	ČOV	11,1	69,0
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené čištění odpadních vod	Ekvivalentní obyvatelé	8 522,0	173 541,0
Počet analýz v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem	Analýzy	13,0	159,0
Počet studií v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem s návrhem povodňové ochrany přírodě blízkým způsobem	Studie	15,0	33,0
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	ks	13,0	27,0
Počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním	Osoby	136 302,0	242 910,0

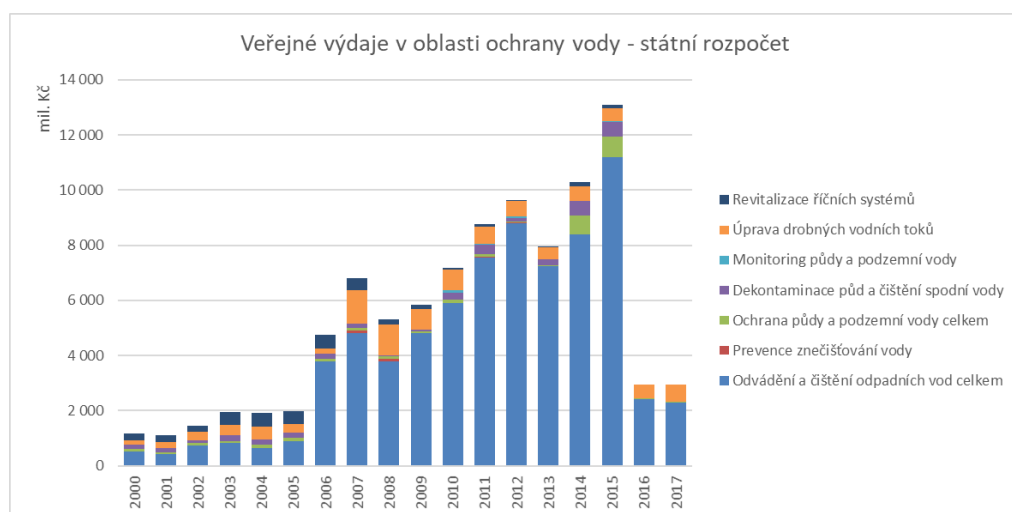
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

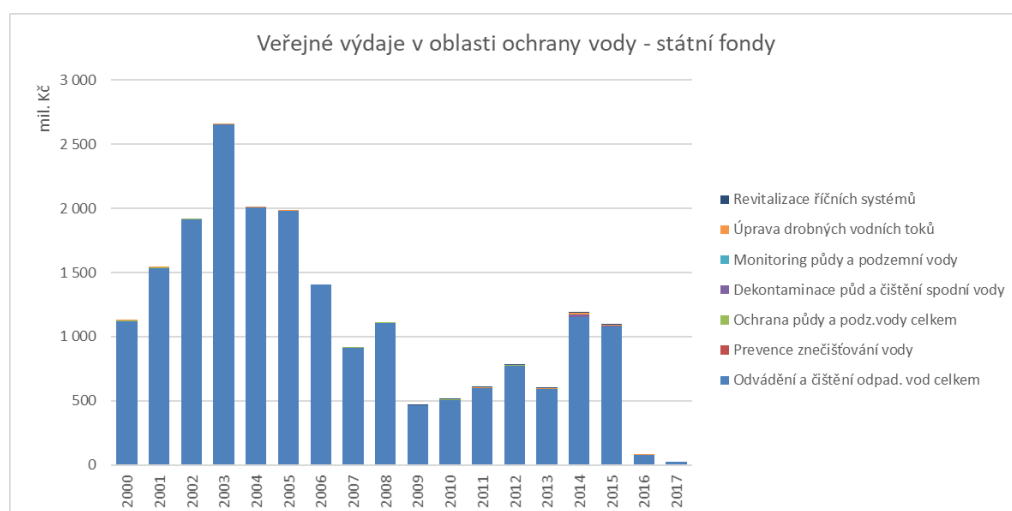
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Odvádění a čištění odpadních vod celkem	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	521 331	883 793	5 891 149	7 558 614	8 785 496	7 231 015	8 390 105	11 198 329	2 402 764	2 299 726	75 034 062
Prevence znečišťování vody		0	0	9 000	32 000	37 784	0	0	0	1 733	7 095	254 256
Ochrana půdy a podzemní vody celkem		87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 089	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace púd a čistění spodní vody		170 926	170 908	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
Monitoring púdý a podzemní vody		0	0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	42 426	1 066	0	235 671
Úprava drobných vodních toků		154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Revitalizace říčních systémů		254 171	472 559	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		1 187 541	1 982 420	7 165 211	8 777 288	9 644 683	7 966 810	10 280 162	13 077 633	2 952 185	2 938 438	95 120 159
Odvádění a čištění odpad. vod celkem	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZF MZe či SFDI MD)	1 120 616	1 980 814	508 864	599 985	775 128	594 425	1 151 849	1 078 263	76 502	22 814	19 907 677
Prevence znečišťování vody		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ochrana púdý a podz. vody celkem		2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace púd a čistění spodní vody		0	0	0	0	0	0	23 756	10 274	0	0	34 031
Monitoring púdý a podzemní vody		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Úprava drobných vodních toků		5 617	1 477	775	2 453	689	984	7 384	4 542	497	0	30 202
Revitalizace říčních systémů		0	0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
CELKEM STÁTNÍ FONDY		1 129 026	1 982 291	510 602	604 567	779 670	598 619	1 190 675	1 088 289	76 999	22 814	20 005 293
Odvádění a čištění odpad. vod celkem	Územní rozpočty obcí a krajů	5 709 331	10 381 069	14 861 056	17 243 205	15 105 175	13 391 759	13 797 236	21 284 355	9 995 323	12 374 595	209 879 671
Prevence znečišťování vody		6 626	7 652	8 564	7 524	4 426	14 645	9 726	7 313	3 592	7 883	308 395
Ochrana púdý a podz. vody celkem		21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 689	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace púd a čistění spodní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
Monitoring púdý a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
Úprava drobných vodních toků		162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		6 023 020	10 898 835	15 619 641	18 038 429	15 383 191	13 832 493	14 224 904	21 993 212	10 433 474	12 917 968	219 108 758

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

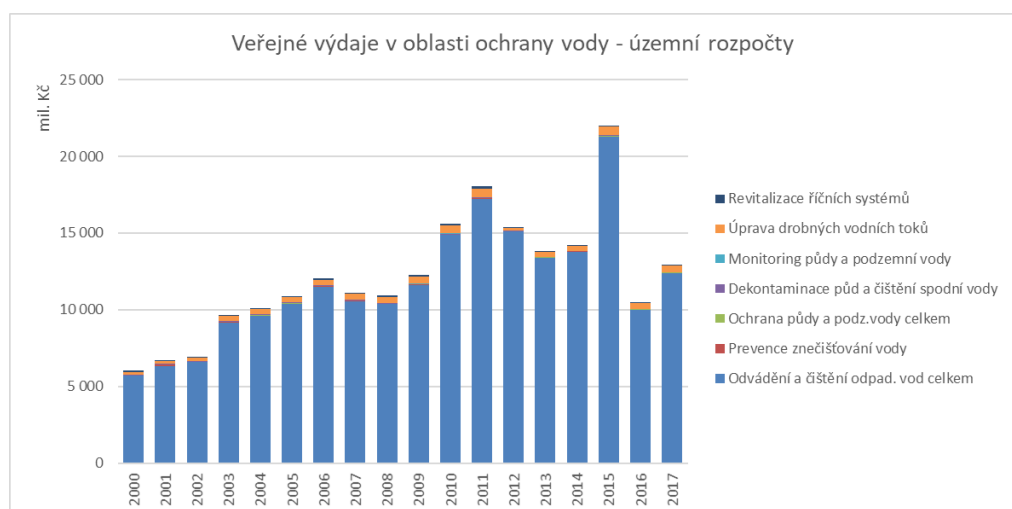
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Opatření 3.1.2.1 Realizovat revitalizační a přírodě blízká protipovodňová opatření ve vodních tocích a nivách

Věcný přehled plnění opatření

- Dokončena Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice, která mimo jiné navrhuje vhodné lokality v prioritních oblastech ČR. Prezentace výsledků během září a října 2015 v rámci jednotlivých krajů.
- Vlastní realizace
Realizace konkrétních opatření s podporou OPŽP:
 - OPŽP 2007–2013 – oblast 6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny:
Do konce roku 2014 bylo revitalizováno více než 142 km vodních toků, bylo vytvořeno 19 studií zabývajících se návrhem podélných revitalizací toků a niv v lokalitách, které byly v předchozích letech negativně ovlivněny lidskou činností. Dále došlo ke zvýšení objemu akumulačního prostoru vodních nádrží nebo poldrů, což zlepšilo ochranu před povodněmi.
 - OPŽP 2014–2020 – oblast 1.3
Typy podporovaných projektů a aktivit
 - Zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, zlepšení přirozených rozlivů
 Typy podporovaných projektů
 - realizace opatření podporujících přirozený tlumivý rozliv povodní v nivách (např. snížení kapacity koryta a rozliv do údolní nivy, vytváření povodňových koryt, tůní),
 - zvýšení kapacity koryta složeným profilem, vložení stěhovavé (meandrující) kynety pro běžné průtoky v intravilánu obcí; úpravy nevhodného opevnění,
 - zvýšení členitosti a zlepšení morfologie koryta vodních toků; na některých místech s tvorbou mokřin a tůní,
 - umožnění povodňových rozlivů do nivních ploch, (v intravilánu tzv. povodňové parky, v extravilánu do volné krajiny).
 Podporovaná opatření:
 - vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků (přiměřeně kapacitních, tvarově a hloubkově pestrých) zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrázování, příčných překážek) a to včetně navazujících říčních ramen při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
 - podpurná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav, zejména:
 - zajištění dostatečně širokého pásu nivy pro přirozený vývoj koryta vodního toku,
 - vytváření a obnova prvků posilující druhovou biodiverzitu vodních a na vodu vázaných organismů, terénní úpravy koryta (dna) a břehů včetně pomístních zásahů umožňujících proces renaturace vodního toku apod.

Opatření je průběžně realizováno z prostředků OPŽP 2014–2020 (konkrétně SC 4.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů a SC 1.3).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- SFŽP
- AOPK
- MD
- SPP
- VÚV TGM
- ČHMÚ
- VÚMOP
- ÚZEI

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity pro implementaci opatření jsou dostatečné, protipovodňová opatření mají obecně vysokou prioritu z hlediska investorů i procesu jejich povolování. Realizovaná technická protipovodňová opatření zpravidla vycházejí se seznamu navrhovaných opatření plánů pro zvládání povodňových rizik, tj. materiálu, který byl pořízen resorty životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s příslušnými správci vodních toků a kraji.
Legislativa		Legislativa existuje, je dostatečně uplatňována ve prospěch věci.
Financování		Finanční nástroje na implementaci opatření aktuálně existují, zájem o realizaci opatření je ale velmi nízký.

Překážky implementace opatření

Provázanost strategie s realizací konkrétních opatření v prioritních oblastech.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- V rámci OPŽP 2007-2013 bylo schváleno 1286 projektů, certifikované prostředky předložené EK (k 12/2014) činí 5 195 mil. Kč.

Alokované prostředky – OPŽP 2014-2020

- oblast 1.3 - celková alokace 113 118 587 €
- oblast 4.3 - celková alokace 151 694 028 €

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Plány dílčích povodí
- Národní plány povodí (List opatření typu C – Obnova přirozených koryt vodních toků).

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Dokončena strategie koncem roku 2015, která je podkladem k prioritizaci a vhodnosti návrhů konkrétních opatření.

Dokončení aktualizace metodiky pro navrhování přírodě blízkých protipovodňových opatření (PBPPPO).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

I přes to, že je opatření průběžně realizováno a implementováno, je nutné provázat strategie s realizací konkrétních opatření v prioritních oblastech, a to především v návaznosti na vzájemnou spolupráci jednotlivých aktérů a dostatečné informovanosti správců vodních toků.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Opatření 3.1.2.2 Realizovat opatření na obnovu přirozeného vodního režimu rašelinišť a slatin

Věcný přehled plnění opatření

Opatření na obnovu přirozeného vodního režimu rašelinišť a slatin z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP.

V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory (OP) 6.2 Podpora biodiverzity (alokace 75 mil. EUR).

V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014–2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle (SC) 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Pro období 2014–2016 bylo ve spolupráci s Ministerstvem financí a 7 odbornými partnery připraven předem definovaný projekt Ochrana a udržitelné využívání mokřadů České republiky financovaný z Fondů EHP. Projekt je zaměřený na ochranu, výzkum a udržitelné využívání mokřadů a jejich biodiverzity v České republice v souvislosti s naplňováním závazků vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních úmluvách v ochraně přírody. Jednotlivé aktivity projektu byly navrženy s ohledem na priority MŽP v oblasti ochrany, výzkumu a udržitelného využívání mokřadů ČR a relevanci naplňování mezinárodních úmluv v oblasti ochrany biodiverzity.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- NP
- Správa jeskyní ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Realizací opatření dochází ke snížení povodňových škod na vodních tocích a jeho okolí, k oživení vodního prostředí

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2007-2013 PO6 – OP 6.2: Podpora biodiverzity – alokace 75 mil. EUR.
- SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR.
- Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč.
- program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Ochrana a udržitelné využívání mokřadů České republiky
- kampaň Naše mokřady
- Ramsarská úmluva o mokřadech
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci programu je možné žádat na opatření v souladu s Plány péče/ Souhrny doporučených opatření v zvláště chráněných územích národního významu vč. lokalit soustavy Natura 2000; péči o vzácné druhy, jejich biotopy a o péči a obnovu/tvorbu cenných stanovišť.

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Implementace opatření je finančně podporována, institucionální podpora je zajištěna. V rámci probíhající realizace dochází k částečnému průniku s ostatními opatřeními SC 3.1, je tedy nutná spolupráce všech dotčených aktérů.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Opatření 3.1.2.3 Realizovat protierozní opatření v krajině

Věcný přehled plnění opatření

Realizace protierozních opatření v krajině bude probíhat účinnějším způsobem po úplném dokončení novely zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, tzn. po dokončení tvorby jeho vyhlášek. Jedná se především o návrh vyhlášky o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu. Dále je připravována vyhláška o stanovení podrobností při hodnocení erozní ohroženosti půdy, podmínek a postupů k zajištění protierozní ochrany a také novela vyhlášky, kterou se stanoví třídy ochrany zemědělského půdního fondu.

Velmi důležitými nástroji pro realizaci protierozních opatření v krajině jsou pozemkové úpravy a DZES (DZES /dříve GAEC/ = *standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy*). Vyhovění požadavkům DZES je podmínkou čerpání přímých plateb na obhospodařování zemědělské půdy.

K ekonomickým motivačním nástrojům patří Program rozvoje venkova na období 2014–2020, který nabízí řadu možností pro podporu tvorby protierozních prvků v krajině např. v rámci Agroenvironmentálně-klimatických opatření (např. zatravňování orné půdy, biopásy, zatravňování drah soustředěného odtoku apod.) a Pozemkových úprav.

V průběhu roku 2017 byla ukončena příprava vyhlášky o ochraně zemědělské půdy před erozí. Vyhláška je v současné době projednávána po MPŘ. Vyhláška si klade za cíl ochránit až 60% zemědělské půdy před vodní erozí. Vyhláška je prováděcím právním předpisem k příslušnému zákonnému zmocnění (§22 odst. 1 písm. d zákona č. 334/1992 Sb.), které ukládá za povinnost stanovit vyhláškou způsob hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy, přípustnou míru erozního ohrožení zemědělské půdy a opatření k jeho snížení. Princip ochrany spočívá v progresivním navyšování protierozně chráněné zemědělské půdy.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK ČR
- MZe
- VÚMOP, v.v.i.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou pro implementaci opatření dostatečné, problém je spíše nízký zájem vlastníků pozemků protierozní opatření v krajině realizovat

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Legislativa		Současná legislativa je nastavena velmi benevolentně. Zpřísnění podmínek protierozní ochrany půdy by měla zajistit tzv. protierozní vyhláška
Financování		KoPÚ – omezený rozpočet na realizace prvků plánů společných zařízení; zpřísnění podmínek v boji proti vodní erozi přináší vyšší finanční nároky na straně zemědělců – kompenzace jenom částečně v rámci PRV V systému zemědělských dotací a kontrole podmíněnosti je protierozní ochrana (dle požadavků EK) řešena. Přísnější implementace protierozní ochrany je nepopulární opatření a realizace krajinných prvků nebo ochranných pásů podél vodních toků naráží na nízký zájem vlastníků pozemků. Zintenzivnění procesu implementace protierozních opatření v krajině tak úzce souvisí s nastavením dotačních prostředků a pravidel kontroly podmíněnosti.

Překážky implementace opatření

- Vyjednávání s NNO
- Nízký zájem vlastníků půdy
- Neexistence tzv. protierozní vyhlášky

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2014–2020 – opatření proti vodní a větrné erozi jsou podporována v rámci prioritní osy 4, Specifický cíl 4.3. s celkovou alokací 151 694 028 EUR.
- Program péče o krajinu pro každý rok 146 mil. Kč,
- program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč
- alokace na Agroenvironmentálně-klimatická opatření 905 mil. EUR (program rozvoje venkova)
- alokace na opatření spojená s Pozemkovými úpravami 100 mil EUR (program rozvoje venkova)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Koncepce na ochranu před následky sucha pro území České republiky
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zásadní doporučení představuje schválení tzv. protierozní vyhlášky a vzájemná spolupráce dílčích aktérů zodpovědných za plnění opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Opatření 3.1.2.4 Podporovat samovolnou renaturaci vodních toků a niv

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je podporováno z prostředků OPŽP 2014–2020, SC 4.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů; doplňkově též z národního programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny.

V rámci OPŽP 2014–2020, prioritní osy 4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu je nastaven specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny, jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny, aktivita:

- Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Podporovaná opatření:

- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav, zejména:
 - zajištění dostatečně širokého pásu nivy pro přirozený vývoj koryta vodního toku;
 - vytváření a obnova prvků posilující druhovou biodiverzitu vodních a na vodu vázaných organismů;
 - terénní úpravy koryta (dna) a břehů včetně pomístních zásahů umožňujících proces renaturace vodního toku apod.

Pro list opatření typu C (LO Obnova přirozených koryt vodních toků) národních plánů povodí byla ustavena Pracovní skupina pro hydromorfologii při Komisi pro plánování v oblasti vod, jejíž náplní je prioritně vypracovat metodické postupy překonání obtíží při realizaci revitalizací a renaturací vodních toků a niv a metodické postupy pro vytipování úseků vodních toků a niv vhodných k samovolné nebo iniciované renaturaci.

Opatření je řešeno v Národních plánech povodí listem opatření typu C (LO Obnova přirozených koryt vodních toků), které navrhuje konkrétní opatření na eliminaci negativních vlivů technických úprav vodních toků:

Zpracování metodických postupů pro překonávání obtíží (především problematiky pozemků, organizace a následné péče) při realizaci revitalizací a renaturací vodních toků a niv. Zpracování metodických postupů pro vytipování úseků vodních toků a niv vhodných k samovolné nebo iniciované renaturaci.

Pilotní projekt renaturace vodního toku v každém dílčím povodí zahrnující:

1. vytipování vhodného úseku upraveného koryta vodního toku,
2. rozhodnutí o odstranění / zrušení vodního díla,
3. provedení vhodných manažerských a iniciačních opatření podporujících přirozený vývoj vodního toku (koryta, břehových porostů).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK ČR
- MZe
- Státní podniky Povodí

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly specifikovány

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Alokace OPŽP 2014–2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. Eur.
- Alokace pro národní program MŽP Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro každý rok činí 30 mil. Kč.
- Předpokládané souhrnné náklady pilotních projektů činí 9 mil. Kč (pro 9 dílčích povodí, s výjimkou ostatních přítoků Dunaje, s průměrným nákladem 1 mil. Kč/dílčí projekt pro min. 1 km vodního toku). Financování projektů bude probíhat v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020, případně Národního programu Životní prostředí (výkupy pozemků).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Plány dílčích povodí
- Národní plány povodí (List opatření typu C – Obnova přirozených koryt vodních toků)
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Realizace opatření obsažených v plánech povodí s možností využít dotační podpory OPŽP 2014–2020. Doplnkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v gesci MŽP s každoročně přijímanými žádostmi.

Plnění Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (X/2015).

Plnění úkolů obsažených v Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu (I/2017).

Zpracování metodických postupů pro vytipování úseků vodních toků a niv vhodných k samovolné nebo iniciované renaturaci se předpokládá do pol. roku 2018, v návaznosti na metodické postupy se budou

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

od 2. poloviny roku 2018 uskutečňovat pilotní projekty. Pilotní projekty renaturace v jednotlivých dílčích povodích ČR.

Vyhodnocování realizace opatření s podporou OPŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je plněno částečně, jeho implementace je finančně podporována.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Nástroj 3.1.2.N.1 Prohlubovat vzdělávání a veřejnou i správní osvětu komplexních a příznivých účinků opatření k obnově vodního režimu krajiny a aktivně posilovat pozici veřejnosti a podporovat její účast na plánování v oblasti vod

Věcný přehled plnění nástroje

Návrhy národních plánů povodí byly zveřejněny na stránkách MZe a na webových stránkách příslušných podniků Povodí pro připomínky veřejnosti.

VÚV T.G.M ve spolupráci s dalšími subjekty připravuje webové stránky www.vodavkrajine.cz. Web je součástí projektu Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice. Hlavní cíle projektu jsou:

- Vytvoření návrhů přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření jako podkladu pro plánování v oblasti vod, územní plánování, projekty pozemkových úprav, oblastní plány rozvoje lesa a další plánovací agendy;
- zpřístupnění návrhů cílovým skupinám uživatelů prostřednictvím mapového portálu;
- zlepšení stávajících systémů protipovodňové ochrany území a jejich doplnění o prvky lokální ochrany a efektivní opatření protierozní ochrany půdy v ploše povodí;
- poskytnutí nových informačních nebo kontrolních nástrojů pro odpovědné subjekty (zejména správce vodních toků, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Agenturu ochrany přírody a krajiny) a žadatele o finanční podporu z dotačních titulů zaměřených na vodní hospodářství a ochranu a přírody a krajiny (zejména dotační tituly Státního fondu životního prostředí a Státního zemědělského intervenčního fondu);
- integrace zájmů a některých úkolů resortů Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí do komplexního celostátního projektu infrastrukturní povahy.

S dotační podporou OPŽP byla také zpracována příručka „Význam a management dřevní hmoty v tocích - Příručka pro monitoring, management a využití dřevní hmoty ve vodních tocích“, která renaturaci zachováním dřevní hmoty ve vodních tocích podporuje.

U příležitosti Světového dne vody je každoročně pořádána soutěž pro žáky ZŠ a gymnázií.

Kromě každoročně vydávaných publikací Modrá zpráva a Vodovody a kanalizace ČR, vydalo MZe i další příspěvky s vodní tematikou jako je například publikace s názvem Voda a katastrofy, Voda v ČR do kapsy, Informační systém VODA České republiky

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MŠMT

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Nikdo se k nástroji nehlásí. Informace byly získány z veřejně dostupných zdrojů.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Nespecifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

- Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nikdo se k nástroji nehlásí. Informace byly získány z veřejně dostupných zdrojů

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Opatření je aktuálně bez reálného gestora, je doporučeno započít koordinovanou spolupráci mezi zodpovědnými aktéry MŽP – MZe – MŠMT tak, aby bylo implementováno koncepčně a dlouhodobě.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.2	Obnova vodního režimu krajiny

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 2 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Cíl 3.1.3 je velmi široce formulován, což snižuje jeho specifičnost. Z formulace není jasné, zda mají být snižovány pouze negativní dopady fragmentace, nebo proces fragmentace jako takový. Z pohledu měřitelnosti lze hodnotit fragmentaci, její dopady však obtížněji na základě vývoje indikátorů biodiverzity, přičemž dopad fragmentace není vůči ostatním negativním vlivům na biodiverzitu specifický. Cíl je vzhledem k dynamickému rozvoji dopravní infrastruktury zcela přiměřený, je pokrytý strategickými materiály a institucionálními kapacitami. Rámec plnění není specifikován

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	
M (Measurable)	
A (Appropriate)	
R (Resourced)	
T (Time Bound)	

Interakce⁴³ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.1.3 je **synergicky podporováno** plněním cíle k omezení záborů půdy (1.3.1), zajištění stability krajiny a jejích funkcí (3.1.1 – 3.1.4). Omezení fragmentace bude mít dopad i na ochranu zvláště chráněných druhů a stanovišť (cíl 3.2.2) a na zmírňování dopadů antropogenních vlivů a adaptaci změně klimatu (tematická oblast 4). Vzájemné negativní zpětné vazby cíle 3.1.3 vůči ostatním cílům SPŽP nebyly identifikovány.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.1.3 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	X	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	X	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	+	0

⁴³ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy	Jedním z významných zdrojů záborů zemědělské půdy je liniová dopravní infrastruktura, která způsobuje nežádoucí fragmentaci krajiny.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina je schopna lépe odolávat antropogenním disturbancím.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Opatření k obnově vodního režimu snižují nepříznivé dopady fragmentace krajiny na biodiverzitu.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Zachování mimoprodukčních funkcí snižuje nepříznivé dopady fragmentace.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Součástí adaptačních opatření je udržitelný krajinný management, který omezuje fragmentační vlivy na krajinu a jejich dopady.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti
- Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR
- Národní plány povodí pro období 2016–2021 (pro povodí Labe, Odry, Dunaj)
- Plány dílčích povodí pro období 2016–2021 (pro 10 dílčích povodí)
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Strategie ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Fragmentace krajiny dopravní infrastrukturou narůstá.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.1a	Zábory a vývoj využití zemědělského půdního fondu a lesních pozemků			Není relevantní
3.1.3	Fragmentace krajiny			

Aktuálnost specifického cíle

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, fragmentace krajiny narušuje funkce krajiny a snižuje biodiverzitu.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Zvýšit specifičnost a měřitelnost cíle v rámci SMART kritérií

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany přírody a krajiny vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 74 mld. Kč. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na řešení chráněných částí přírody (přes 17 mld. Kč), dále na protierozní ochranu (přes 16 mld. Kč), ostatní činnosti v ochraně přírody a krajiny (14,7 mld. Kč), úpravu vodních toků (9,6 mld. Kč), celospolečenské funkce lesů (6,8 mld. Kč), rekultivaci půdy (4,4 mld. Kč), revitalizace říčních systémů (3,9 mld. Kč) a ochranu druhů a stanovišť (1,2 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 37,8 mld. Kč, z toho nejvíce na ochranu druhů stanovišť (15,6 mld. Kč), na protierozní ochranu (7,2 mld. Kč) či na úpravu drobných vodních toků (6,3 mld. Kč).⁴⁴ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁴⁵:**
 - o prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); aktivita 4.3.1 (zprůchodnění migračních bariér pro vodní a suchozemské živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury (na stávajících komunikacích); v rámci konkrétních opatření týkajících se např. budování rybích přechodů či migrace obojživelníků bylo schváleno 10 projektů v celkové výši cca 100 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 92,7 mil. Kč), proplaceno bylo cca 30 mil. Kč; celkově bylo v rámci oblasti 4.3 za účelem posílení funkcí krajinných struktur a prvků včetně vodních ploch schváleno cca 500 projektů v celkové výši cca 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 556 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.3 (obnova krajinných struktur); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 860 projektů v celkové výši 2,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,7 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - o podpora v rámci pozemkových úprav (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.): v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) proplaceno cca 550 mil. Kč a na

⁴⁴ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁴⁵ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

protierozní a ekologická opatření v krajině proplaceno více než 250 mil. Kč (avšak komplexní pozemkové úpravy jsou primárně zaměřeny na jiné cíle, než je zmírnění dopadů fragmentace krajiny ve smyslu propustnosti krajiny)

- ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření; realizováno 3 207 km cest
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo v letech 2015–2017 vyplaceno cca 9,8 mld. Kč; např. za účelem ošetřování travních porostů bylo vynaloženo více než 9 mld. Kč (např.: na péči o trvale podmáčené a rašelinné louky, mezofilní a vlhkomilné louky, horské a suchomilné louky nebo na ochranu druhů); dále bylo podpořeno zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku vody za cca 422 mil. Kč a tvorba biopásů (krmných či nektarodárných) za cca 100 mil. Kč
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
- v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na zvýšení ekologické stability krajiny bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k biologické rozmanitosti (16 062 ha)
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k zamezení marginalizace (794 255 ha)
 - opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
 - cílem rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
 - celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **OP Rybářství:**
 - v rámci opatření 2.5 (akvakultura poskytující environmentální služby) bylo na vysazování úhoře říčního do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry vynaloženo do konce roku 2017 cca 9 mil. Kč

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

- **IROP 2014-2020:**

- o v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územní studie krajiny (jedním z témat, které územní studie krajiny zpravidla řeší, je rovněž zpřesnění vymezení ÚSES) podpořeno cca 50 projektů za téměř 93 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil cca 79 mil. Kč)

- **OP Doprava (SFDI, případně ŘSD):**

- o finanční podpora opatření pro zajištění prostupnosti migračních bariér, která jsou nedílnou součástí každé nové dopravní stavby (posuzována v rámci procesu EIA, bez jejich zajištění není možné projekty realizovat); v ČR vystavěno cca 20 ekoduktů, průměrné náklady na výstavbu 1 standardního ekoduktu se pohybují mezi 250–500 mil. Kč (účelnost a efektivita je však v řadě případů sporná)

- **fondy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a samostatné Norské fondy:**

- o spravované Ministerstvem financí ČR
- o v rámci programu CZ02 – Biodiverzita a ekosystémové služby realizovány projekty „Vytvoření strategie pro snížení dopadů fragmentace říční sítě v ČR“ (rozpočet projektu byl 28,7 mil. Kč) a „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“ (rozpočet projektu byl 10,2 mil. Kč), přičemž 80 % nákladů bylo pokryto z EHP fondů a z 20 % z rozpočtu MŽP

- **národní zdroje:**

- o národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti I. Voda byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti environmentálně citlivé obnovy a údržby vodních ploch a toků, čistoty povrchových a podzemních vod či kofinancování vodohospodářských projektů, v rámci kterých bylo podpořeno cca 45 projektů za téměř 147 mil. Kč
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byla např. v roce 2016 vyhlášena výzva č. 14/2016 zaměřená na zpracování územních studií krajiny, které umožní koncepční víceoborový přístup k řešení krajiny s využitím koordinační úlohy územního plánování (alokace 35 mil. Kč, příjem žádostí do 31. 12. 2019)
- o národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramu PPK B (volná krajina) podporovány i projekty týkající se zamezení fragmentace krajiny; průměrná výše roční alokace podprogramu se pohybuje na úrovni cca 25 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK B v letech 2010–2017 vynaloženo 235 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - o v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166); součástí programů jsou i opatření na zvýšení migrační prostupnosti krajiny, resp. vodních toků

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

- Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k ochraně druhů a stanovišť na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích; finanční podpora v letech 2016–2017 cca 640 mil. Kč

Dalším významným zdrojem financování opatření v oblasti ochrany vody byly vlastní zdroje státních podniků Povodí, resp. státního podniku Lesy ČR. V souladu s realizací programu opatření z plánů dílčích povodí vynaložily v letech 2010–2017 státní podniky Povodí zejména na protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, rekonstrukce a opravy vodohospodářských staveb více než 16 mld. Kč. Lesy ČR pak v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2010–2017 celkem 3,5 mld. Kč.

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur	počet	6 822,0	6 828,0
Celková délka zakládáných a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES (v případě liniových prvků)	m	1 132 667,0	1 141 790,5
Celkový počet zakládáných a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES	počet	2 852,0	2 855,0
Celková plocha zakládáných a regenerovaných krajinných prvků/prvků ÚSES	ha	2 583,4	2 587,0
Plocha revitalizovaných území	ha	25 404,3	24 504,9
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	počet	106,0	105,0
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30,0	30,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	ks	6,0	28,0
Zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě	Počet kilometrů	1,3	25,5
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	564,0	1 117,0
Počet podkladů potřebných pro zajištění územních podmínek realizace ÚSES	Podklady	.	8,0
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,3

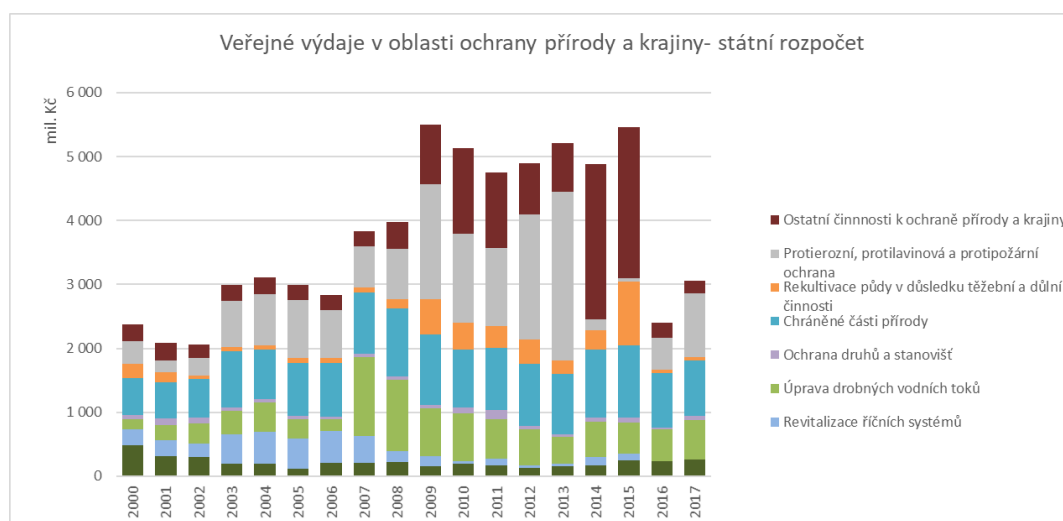
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

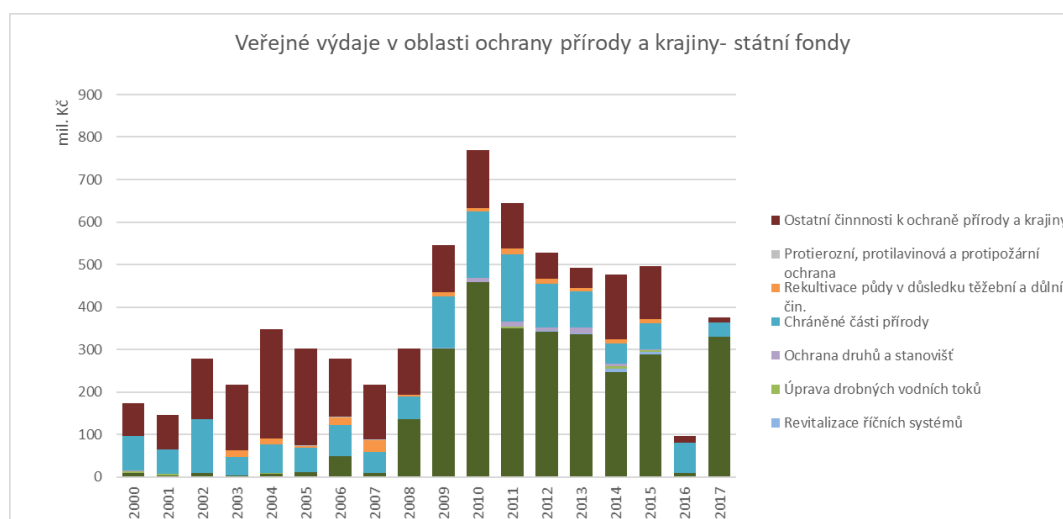
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Celospolečenské funkce lesů	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondu EU	477 158	110 450	190 936	167 323	134 254	152 565	171 973	252 190	239 439	254 367	3 940 377
Revitalizace říčních systémů		254 171	472 859	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
Úprava drobných vodních toků		154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Ochrana druhů a stanovišť		70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody		574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti		227 000	76 402	418 348	342 556	381 181	214 958	299 272	991 373	55 229	53 266	4 247 844
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		352 503	907 670	1 368 748	1 226 594	1 953 440	2 630 108	166 438	55 465	493 284	1 000 387	16 150 118
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		261 520	229 326	1 349 985	1 173 377	798 111	765 585	2 435 646	2 368 118	239 050	192 727	12 639 387
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		2 217 138	2 677 710	4 393 375	4 129 057	4 317 133	4 786 129	4 341 379	4 976 833	1 905 640	2 435 412	67 547 853
Celospolečenské funkce lesů	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	8 723	10 702	458 261	350 366	341 957	335 486	246 705	288 623	9 184	329 799	2 899 923
Revitalizace říčních systémů		0	0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
Úprava drobných vodních toků		5 617	1 477	775	2 453	689	954	7 384	4 542	497	0	30 202
Ochrana druhů a stanovišť		369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 846	155 799	157 566	101 596	84 954	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti		0	3 246	9 017	14 139	12 019	7 021	9 931	11 058	25	0	157 903
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		0	1 667	274	359	0	31	260	26	0	0	6 239
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		77 424	227 540	136 367	105 626	62 644	48 851	151 074	124 013	16 523	11 990	2 080 413
CELKEM STÁTNÍ FONDY		167 970	300 095	769 060	641 294	528 089	492 048	468 580	491 936	96 616	374 829	6 687 409
Celospolečenské funkce lesů	Územní rozpočty obcí a krajů	129 294	120 820	184 417	165 186	100 292	88 027	118 613	137 823	183 456	202 841	2 518 840
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
Úprava drobných vodních toků		162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Ochrana druhů a stanovišť		617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
Rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti		156 802	59 055	31 228	58 947	55 392	29 099	31 678	62 410	9 983	33 806	1 241 268
Proterozní, protlavinová a prolipožární ochrana		191 958	967 938	582 263	274 511	158 500	648 286	648 473	242 107	180 311	254 108	7 186 651
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		202 465	88 557	103 111	137 853	83 386	176 863	131 908	190 959	71 804	110 252	2 163 781
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		1 443 372	2 218 153	2 438 608	1 970 715	1 146 535	1 786 701	1 776 994	1 871 432	1 419 840	1 770 424	37 795 252

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

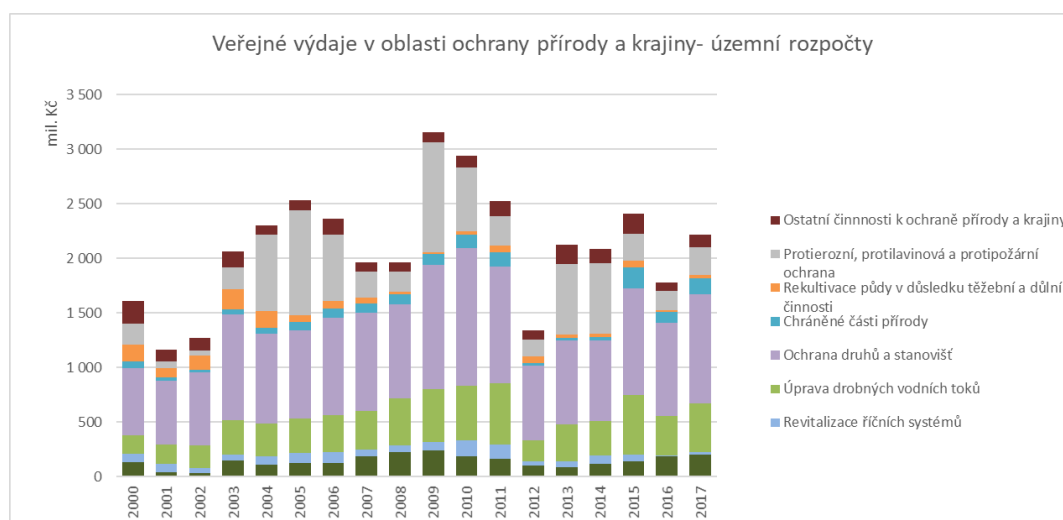
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 3.1.3

Opatření 3.1.3.1. Zajistit územní ochranu spojitého systému migračně významných území a dálkových migračních koridorů v rámci územního plánování

Věcný přehled plnění

V platné Politice územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, jsou formulovány republikové priority s ohledem na zachování a obnovu migrační propustnosti krajiny. (konkrétně republiková priorita 20 a) V roce 2016 MMR vydalo „Pomůcku k uplatňování republikových priorit PÚR ČR, ve znění aktualizace č. 1. Od roku 2018 je součástí ÚAP samostatně sledovaný jev „biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců.“

Problematiku migračních koridorů lze rovněž řešit v územní studii krajiny (ÚS krajiny) – více k ÚS krajiny viz popis plnění opatření 3.1.1.1.

V rámci své metodické činnosti MMR ve spolupráci s MŽP a SPÚ ve vazbě na opatření 1.5.2 z Politiky architektury a stavební kultury ČR a na úkol 14_3.2 z Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu iniciovalo výzkumný projekt TAČR Beta2 „Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území.“ Řešení projektu probíhá od června 2019 do února 2021.

Údaje o DMK a MVÚ jsou poskytovány jako ÚAP prostřednictvím AOPK ČR. Aktualizace vrstvy území důležitých pro zajištění konektivity krajiny je součástí výstupů projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“ podpořeného v letech 2015-2017 EHP fondy.

(<http://www.ochranaprirody.cz/druhova-ochrana/ehp-fondy/ehp-40-fragmentace-krajiny/>).

Zajištění migrační propustnosti a omezení fragmentace krajiny zahrnuto mezi republikové priority PÚR (v rámci aktualizace v roce 2015).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

Politika územního rozvoje ČR

Republiková priorita 20a): Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a propustnosti krajiny.

Částečně také republiková priorita 23): Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na propustnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat propustnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

Dopravní politika ČR 2014–2020

Postupně zvyšovat průchodnost dopravní infrastruktury pro volně žijící organismy a člověka. Při výstavbě a rekonstrukcích dopravních staveb využívat technická a další opatření zajišťující funkční propustnost pro živočichy a zajistit zprůchodnění stávajících dopravních staveb v úsecích s prokázanou migrační a komunikační bariérou

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Přednostně posilovat kapacitu stávajících dopravních koridorů před budováním souběžných komunikací s obdobnou kapacitou dopravy obsluhujících stejná území. Dopravní koridory a stavby plánovat, navrhovat a realizovat s ohledem na požadavek zajištění konektivity populací volně žijících živočichů a zajištění jejich dostatečné migrační propustnosti.

Politika architektury a stavební kultury ČR:

Opatření 1.5.2: Zpracovat metodický pokyn na vymezení zelené infrastruktury (zahrnující systém zeleně, systém vodních toků a ploch, prostupnost krajiny a veřejná prostranství) v rámci územně plánovacích dokumentací.

Opatření 2.1.9: Nástroji územního plánování zamezovat vzniku stavebních souborů, které znemožňují prostupnost území.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- AOPK ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		nedostatek kapacit, odborných znalostí a nezávislosti na samosprávách na straně příslušných orgánů může vést k nízké efektivitě dobře připraveného nástroje
Legislativa		
Financování		V současnosti neprobíhá pravidelný monitoring dálkových migračních koridorů, na jehož základě by bylo možné lépe řídit finanční i jiné zdroje na podporu a zlepšování migračních koridorů.

Překážky implementace opatření

- Migrační koridory nejsou dosud zcela zmapovány, proto často dochází ke střetům s připravovanými investičními záměry.
- Intenzivní fragmentace krajiny zejména liniovými stavbami. Jedná se především o dálnice a rychlostní silnice, na nichž vzrůstá rychle intenzita dopravy.
- Zvyšování nepropustnosti bariér rostoucí urbanizací ve volné krajině
- Neexistence propojení mezi ÚSES a migračními koridory.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

-

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Začlenění systému dálkových migračních koridorů do ÚSES.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Migrační koridory by měly být vymezeny tak, aby byly propustné v celé své délce s perspektivou dlouhodobé ochrany.

Systém migračně významných území a dálkových migračních koridorů by měl být podrobně zmapován na základě aktuálních map výskytu dotčených živočichů (zejména velkých savců) a měl by být začleněn do územního systému ekologické stability.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Opatření 3.1.3.2. Zajistit prostupnost krajiny v rámci komplexních pozemkových úprav i v rámci zemědělského hospodaření

Věcný přehled plnění

Komplexní pozemkové úpravy jsou primárně zaměřeny na jiné cíle, než zmírnění dopadů fragmentace krajiny ve smyslu propustnosti krajiny např. pro velké obratlovce. Pozemkové úpravy řeší komplexně celé území a ve veřejném zájmu se jimi prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jejich přístupnost a využití, vyrovnání hranic a vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se uspořádávají vlastnická práva a související věcná břemena. Současně se zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, realizují se opatření proti vodní či větrné erozi, řeší se komplexně problematika vodního hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Přístupnost a propustnost krajiny se zde tedy řeší z pohledu zemědělského obdělávání a vlastnických vztahů, nikoliv z hlediska odstranění migračních bariér pro volně žijící druhy živočichů. Zemědělské hospodaření v krajině a krajinné prvky vytvářené na základě pozemkových úprav (průlehy, příkopy, remízy, větrolamy, apod.) nevytváří v krajině zásadní migrační bariéry

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nikdo se k nástroji nehlásí. Informace byly získány z veřejně dostupných zdrojů.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

- nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

-

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

-

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Doporučujeme toto opatření v rámci aktualizace SPŽP vyjmout, protože opatření se překrývá s jinými opatřeními shodného charakteru, která jsou lépe definovaná.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Opatření 3.1.3.3. Přednostně posilovat kapacitu stávajících dopravních koridorů před budováním souběžných komunikací s obdobnou kapacitou dopravy obsluhujících stejná území. Dopravní koridory a stavby plánovat, navrhovat a realizovat s ohledem na požadavek zajištění konektivity populací volně žijících živočichů a zajištění jejich dostatečné migrační prostupnosti

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je součástí Dopravní politiky i Politiky územního rozvoje. V rámci projektu AOPK a společnosti Evernia byly zmapovány migrační koridory. Pokud stávající infrastruktura protíná migrační koridory, je to řešeno formou dodatečných opatření v gesci MŽP, např. výstavbou ekoduktů. V případě projektování nové infrastruktury musí být omezeno narušení migračních tras dle koridorové studie a navržena opatření ještě před realizací stavby, čemuž pak následně podléhá schvalování v rámci procesu EIA.

Problematika je řešena v dokumentu Dopravní sektorové strategie a Akční plán ITS. Cílem je budovat dopravní infrastrukturu při splnění kritérií ekonomické efektivity. Nejde jen o budování dopravní cesty samotné, ale rovněž o její vybavení moderními technologiemi, které zajistí vedle zlepšení plynulosti provozu, bezpečnosti i optimalizaci využití kapacity. Při uplatnění této zásady nebude nutné budovat kapacity nové v obdobných směrech.

V případě železniční infrastruktury bylo rozhodnuto naopak o opačném postupu, a to z důvodů velmi rychle rostoucí poptávce po dálkové a příměstské osobní dopravě, a rovněž postupně rostoucí poptávce po dálkové nákladní dopravě. Bylo proto rozhodnuto o modernizaci a zdvoukolejnění tratě Velký Osek – Choceň a připravuje se modernizace a zkapacitnění úseku Choceň – Ústí n/O. Tato opatření na souběžné infrastruktuře má řešit problém nedostatečné kapacity tratě v úseku Kolín – Česká Třebová.

Obdobná podmínka zahrnuta do republikových priorit územního plánování (priorita č. 23) aktualizované Politiky územního rozvoje.

U nově budované infrastruktury jsou realizována opatření na snižování vlivu bariérovosti. Problematické v některých případech je, že nejsou dostatečně zmapované migrační koridory velkých živočichů, důsledkem je nedostatečná účinnost těchto opatření. Zpracován byl návrh dálkových migračních koridorů a v současnosti je AOPK ČR řešen projekt podpořený z EHP a Norských fondů zahrnující aktualizaci dat. Upřesnění konkrétních migračních tras a způsobů řešení je nezbytné řešit v rámci přípravy jednotlivých staveb.

K dispozici jsou nové důležité relevantní údaje – výstupy z projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“ podpořeného v letech 2015-2017 EHP fondy. Aktuální mapová vrstva vymezených území důležitých pro zajištění konektivity krajiny z hlediska druhů lesních ekosystémů je k dispozici u AOPK ČR (kontaktní osoba Martin Strnad)

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Dopravní sektorové strategie (Usnesení vlády ČR č. 850/2013),
- Usnesení vlády ČR č. 386/15 Akční plán ITS

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MD ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

V SPŽP je problematika omezení fragmentace krajiny dopravou a zajištění průchodnosti migračních koridorů řešena v rámci několika opatření (3.1.3.3, 3.1.3.4, 3.1.3.N.1). Tato opatření se do značné míry překrývají. Zde strany řešitelského týmu a také MD je doporučeno sloučit tato opatření do jednoho a odkázat se na Dopravní politiku ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050, která omezení fragmentačního vlivu dopravy na krajinu v rámci svých opatření podrobně řeší.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Opatření 3.1.3.4. Při výstavbě a rekonstrukcích dopravních staveb využívat technická a jiná řešení zajišťující funkční propustnost pro živočichy a zajistit zprůchodnění stávajících dopravních staveb v úsecích s významným fragmentačním vlivem

Věcný přehled plnění opatření

Na stávající infrastrukturu kromě případů modernizací se neplní. V případě nové dopravní infrastruktury nebo její modernizace jsou potřeby zohledněny a jsou navrhovány v rámci procesu EIA. U nově budované infrastruktury jsou realizována opatření na snižování vlivu bariérovosti.

V případě stávajících dopravní infrastruktury má být dle Dopravní politiky ČR 2014–2020 s výhledem do roku 2050 (usnesení vlády ČR č.449/2013) řešení problematiky fragmentace financováno prostřednictvím OPŽP.

V OPŽP 2014–20 je začleněna podpora opatření k omezení fragmentace a antropogenních dopadů na živočichy.

Problematické v některých případech je, že nejsou dostatečně zmapované migrační koridory velkých živočichů, důsledkem je nedostatečná účinnost těchto opatření. Zpracován byl návrh dálkových migračních koridorů a v současnosti je AOPK ČR řešen projekt podpořený z EHP a Norských fondů zahrnující aktualizaci dat. Upřesnění konkrétních migračních tras a způsobů řešení je nezbytné řešit v rámci přípravy jednotlivých staveb.

630: Identifikace míst konfliktů s dopravní infrastrukturou, zásady řešení zmírňujících opatření a další podklady k problematice jsou součástí výstupů projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“ podpořeného v letech 2015–2017 EHP fondy.

V rámci modernizace D1 je v přípravě realizace nových migračních objektů v souladu s dohodou mezi MD a MŽP. V koordinaci se Slovenskou republikou je připravováno opatření k zajištění průchodnosti Jablunkovské brázdy (silnice I/11). Další opatření k omezení fragmentace a zajištění konektivity krajiny je součástí přípravy nových staveb

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- OPŽP 2014–2020

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Překážky implementace opatření

- Neexistence propojení mezi ÚSES a migračními koridory.
- Migrační koridory nejsou dosud zcela zmapovány
- Chybí monitoring stávajících migračních koridorů

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

MD bude v roce 2019 certifikovat metodiku na omezování bariérových efektů dopravní infrastruktury. Metodika rozlišuje termíny propustnost, což je možnost překonání překážky v migračním koridoru (zda existují bariérové efekty a pokud ano, jestli jsou vybaveny prvky k omezení fragmentace). Průchodnost

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

definuje vlastní technické řešení překonání komunikace (podchody, ekodukty) a je ovlivněna intenzitou dopravy apod.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Současná fragmentace krajiny je na velmi vysoké úrovni, v roce 2010 je se jednalo o 63,4 % fragmentovaného území ČR. Vysoká míra fragmentace způsobuje narušení ekologické stability a možnosti migrace rostlin a živočichů, a tím i kochuzování příslušných genofondů. Zajištění průchodnosti krajiny především pro velké savce tyto problémy významně omezit.

V rámci zajištění prostupnosti krajiny pro živočichy je nezbytné brát ve velké míře v potaz potřeby živočichů, přítomnost pouze jedné nepropustné bariéry diskriminuje celý koridor a vynaložené prostředky nejsou tedy využity účelně. Migrační koridory by měli být vymezeny tak, aby byly propustné v celé své délce s perspektivou dlouhodobé ochrany. Zároveň by se při návrhu technického či jiného řešení zajišťujícího funkční prostupnost pro živočichy mělo jednat vždy o konkrétní řešení pro daný koridor s detailním popisem a následným monitoringem.

K celkovému zjednodušení plánování a realizace opatření průchodnosti krajiny pro živočichy by přispělo začlenění systému dálkových migračních koridorů do ÚSES, který se zohledňuje již při plánování stavebních záměrů.

Doporučení MD k aktualizaci politiky: Sloučit opatření s opatřením 3.1.3.3, se kterým je do značné míry duplicitní. Na stávající infrastrukturu je nutné ze strany MŽP zajistit dodatečnou prosaditelnost a finanční zdroje pro technická opatření na snížení bariérových efektů, a to dle koridorové studie AOPK. U aktivit v gesci MD se odkázat na opatření Dopravní politiky ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Opatření 3.1.3.5. Realizovat systémová opatření k zajištění migrační prostupnosti vodních toků pro ryby a další na vodu vázané organismy (zejména výstavba rybích přechodů, odstraňování nepotřebných migračních překážek, zajišťování poproudových migrací ryb, obnovovat propojení nivních biotopů s vodními toky apod.)

Věcný přehled plnění opatření

Realizováno průběžně s dotační podporou OPŽP zejména na základě realizace opatření obsažených v plánech povodí. Pro OPŽP 2014-2020 byla definována aktivita Zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury.

Opatření je obsaženo i ve schválených plánech povodí na období 2016-2021.

Za finanční podpory TAČR byl realizován výzkumný projekt na Vývoj metodických, plánovacích a monitorovacích opatření pro řešení problematiky fragmentace říční sítě ČR. Součástí projektu byly aktualizace a rozšíření evidence migračních překážek, studie proveditelnosti zprůchodnění na vybraných tocích v souladu s Konceptí zprůchodnění a identifikace již zprůchodněných bariér.

Opatření je průběžně podporováno a realizováno z prostředků OPŽP 2014-2020, SC 4.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

V rámci PŽP 2014-2020, prioritní osy 4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu je nastaven specifický cíl 4.3 - Posílit přirozené funkce krajiny, jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny. Typy podporovaných projektů a aktivit:

- Zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury

Podporovaná opatření:

- opatření na zprůchodnění migračních bariér pro vybrané druhy živočichů, a to zejména na významných tahových cestách obojživelníků, míst, kde dochází k úhynu kriticky a silně ohrožených druhů apod.;
- výstavba nových rybích přechodů, speciálních rybích přechodů či opatření,
- zvýšení účinnosti stávajících rybích přechodů, speciálních rybích přechodů či opatření;
- odstranění migračních překážek na vodních tocích;
- instalace opatření k usměrnění nebo přemístění ryb a na vodu vázaných obratlovců podporující jejich poproudou migraci;
- obnova konektivity vodního toku s nivními biotopy apod.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK ČR
- MZe
- Státní podniky Povodí

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa implementaci opatření podporuje dostatečně, ne vždy je však plnění legislativy vyžadováno. Ke zvýšení efektivity implementovaných opatření by přispělo, kdyby stanovisko Odborné skupina - komise pro rybí přechody bylo povinné a závazné.
Financování		Realizace opatření na zprůchodnění říční sítě jsou dlouhodobě podporována dotačními programy MŽP ČR. Migrační zprůchodnění příčných překážek na vodních tocích jsou však finančně velmi náročná opatření, vzhledem k počtu migračních překážek na vodních tocích ČR (více než 6600 překážek vyšších než 1 m) je nutné k jejich zprůchodňování přistupovat koncepčně a realizovat pouze ta opatření, která svým technickým řešením budou splňovat požadavky na migrace cílových druhů ryb. V systému zemědělských dotací a kontrole podmíněnosti je protierozní ochrana (dle požadavků EK) řešena. Přísnější implementace protierozní ochrany je nepopulární opatření a realizace krajinných prvků nebo ochranných pásů podél vodních toků naráží na nízký zájem vlastníků pozemků. Zintenzivnění procesu implementace protierozních opatření v krajině tak úzce souvisí s nastavením dotačních prostředků a pravidel kontroly podmíněnosti.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2014-2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. Eur
- Na realizaci opatření obsažených v plánech povodí 2016-2021 je zapotřebí cca 600 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

- Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR
- Plány povodí
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti
- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Komplexní pozemkové úpravy
- Demonstrační farmy

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy (ks)
- Zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě (km)
- Podle odst. 7 § 26 zákona č. 254/2001 Sb. MZe ve spolupráci s MŽP a krajskými úřady předkládá každé 3 roky vládě souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodami v oblastech povodí

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Realizace opatření obsažených v plánech povodí s možností finanční podpory z OPŽP 2014-2020.

Harmonogram plnění jednotlivých opatření navržených v Národních plánech povodí je uveden v příslušném listu opatření v kapitole V. Souhrn opatření k dosažení cílů. Podle odst. 1 § 26 zákona č. 254/2001 Sb. je opatření přijatá k dosažení cílů ochrany vod v programu opatření nutno uskutečnit do 3 let od schválení plánů povodí.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Nástroj 3.1.3.N.1 Zajistit strukturované finanční zdroje pro zajištění propustnosti migračních bariér, zejména dopravních staveb, a na zpracování migračních studií

Věcný přehled plnění nástroje

Finančními zdroji pro zajištění prostupnosti migračních bariér a zpracovávání migračních studií byly a jsou Evropské fondy i národní programy v gesci MŽP.

Z OPŽP lze opatření podporovat pouze na stávajících komunikacích. Zpracování migračních studií lze hradit z OPŽP 2014–2020 pouze v návaznosti na realizaci opatření. V OPŽP 2014–2020 jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, kde je vyčleněna aktivita 4.3.1: Zprůchodnění migračních bariér pro vodní a suchozemské živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury. Specifický cíl 4.3 zohledňuje základní principy návrhu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která ke klíčovým opatřením řadí ekosystémově založené adaptace, udržování konektivity a prostupnosti krajiny a zachování a obnovu cenných biotopů a ekosystémových funkcí (viz Strategie ochrany biologické rozmanitosti v ČR, legislativa ES a Strategický plán pro biodiverzitu 2011–2020 Úmluvy o biologické rozmanitosti). Specifický cíl 4.3 prioritní osy 4 OPŽP 2014–2020 zohledňuje základní principy návrhu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která ke klíčovým opatřením řadí ekosystémově založené adaptace, udržování konektivity a prostupnosti krajiny a zachování a obnovu cenných biotopů a ekosystémových funkcí (viz Strategie ochrany biologické rozmanitosti v ČR, legislativa ES a Strategický plán pro biodiverzitu 2011–2020 Úmluvy o biologické rozmanitosti). V minulém programovém období byla podporována daná opatření na zajištění prostupnosti migračních bariér a zpracovávání migračních studií (i samostatně) v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007–2013 oblastí podpory 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny. Realizace oblasti podpory 6.4 byla součástí naplňování cílů stanovených ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategii udržitelného rozvoje České republiky.

Jako doplňková opatření jsou opatření na zajištění prostupnosti migračních bariér součástí Operačního programu Doprava (na dálnicích a silnicích I. třídy) v gesci MD a Integrovaného regionálního operačního programu (silnice II. a III. třídy) v gesci MMR.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů MŽP (program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Opatření pro zajištění prostupnosti migračních bariér jsou nedílnou součástí každé nové dopravní stavby, jsou posuzována v rámci procesu EIA a bez jejich zajištění není možné projekty realizovat.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

- MŽP
- MD a resortní organizace

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány překážky, které by bránily implementaci opatření.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

OPŽP 2014–2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny - alokace 151,694 mil. Eur
 OPŽP 2007–2013 PO6 - OP 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny - alokace 196,256 mil. Eur. V rámci oblasti podpory 6.4 bylo celkem schváleno 1 417 projektů s celkovou dotací z prostředků EU ve výši 5,4 mld. Kč.

Objem finančních prostředků v národních programech byl v letech 2012–2014 stanoven takto: program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil., Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- migrační studie jsou navázány na realizaci projektů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

- nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Plánované aktivity jsou obdobné jako v předcházejících letech.

OPŽP 2014-2020

Každoročně je plánovaná kolová výzva na daná opatření v prvním čtvrtletí. Plánovaná kontinuální výzva pro opatření Zprůchodnění migračních bariér pro vodní živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury - vyplývající z koncepce zprůchodnění říční sítě se 100% výší dotace.

V rámci programu je možné žádat na opatření na zprůchodnění migračních bariér pro vodní živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury. Způsobilým výdajem je zpracovávání migračních studií navázaných na realizaci.

Doplňkově k OPŽP 2014–2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.3	Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Doporučeno doplnění MMR jako spolugestora k plnění daného nástroje (IROP – silnice II. a III. tříd).

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 2 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 3.1.4 plní kritérium specifičnosti, mimoprodukční funkce jsou však obtížně měřitelné. Námětem pro úpravu k lepší hodnotitelnosti cíle by bylo se zaměřit na jednotlivé mimoprodukční funkce, těmi se však zabývají i další cíle SPŽP. Cíl je zcela přiměřený a je dobře pokrytý institucionálními kapacitami a strategickými dokumenty. Časový rámec plnění cíle není specifikován, předpokládá se, že se jedná o období platnosti SPŽP.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😞
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	😞

Interakce⁴⁶ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Udržení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů synergicky podporuje plnění cílů k ochraně vodní (1.1.1) a půdní složky (1.3.1–1.3.4) životního prostředí. Dále plnění cíle podporuje implementace cílů SPŽP v oblasti ochrany krajiny a zachování biodiverzity (cíle 3.1.1–3.2.2). V neposlední řadě je udržení mimoprodukčních funkcí významné pro snížení negativních dopadů antropogenních aktivit a projevů změny klimatu (tematická oblast 4). Negativní působení cíle 3.1.4 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo identifikováno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.1.4 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	+	0	X	0	+	0	0	0	0	0	+	+	+	0
Je ovlivňován	+	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	X	+	+	0	+	0	0	0	0	+	+	0

⁴⁶ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Zachování vodního režimu v krajině sníží ohrožení půdy erozí.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina plní lépe mimoprodukční funkce.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Retenční schopnost krajiny je jednou z mimoprodukčních funkcí.
3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť	Zachování mimoprodukčních funkcí má příznivý vliv na udržení biodiverzity.
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí	Mimoprodukční funkcí lesů je retence vody v krajině a ochrana před povodněmi, zejména z přívalemých srážek.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Udržení mimoprodukčních funkcí je součástí adaptačních opatření.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- územní plány obcí
- plány ÚSES
- Metodický návod k provádění pozemkových úprav vydaný SPÚ
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV 2014–2020 pro operaci 4.3.1 Pozemkové úpravy
- Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Míra naplňování specifického cíle

Plněno průběžně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.1b	Ekologická stabilita krajiny			Není relevantní

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

3.1.2	Retenční schopnost krajiny		Není dostupné	Není dostupné
3.1.4	Realizace Agroenvironmentálně-klimatických opatření a ekologické zemědělství			Není relevantní
3.1.5	Podíly lesů s certifikací PEFC a FSC			
3.1.6	Množství odumřelé dřevní hmoty			
3.2.3	Druhovú skladba lesů			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální a významné z pohledu adaptace změně klimatu a zachování biodiverzity.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Rozdělit cíl na několik specifitějších a lépe měřitelných cílů

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany přírody a krajiny vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů více než 74 mld. Kč. Největší objem finanční podpory směřoval konkrétně na řešení chráněných částí přírody (přes 17 mld. Kč), dále na protierozní ochranu (přes 16 mld. Kč), ostatní činnosti v ochraně přírody a krajiny (14,7 mld. Kč), úpravu vodních toků (9,6 mld. Kč), celospolečenské funkce lesů (6,8 mld. Kč), rekultivaci půdy (4,4 mld. Kč), revitalizace říčních systémů (3,9 mld. Kč) a ochranu druhů a stanovišť (1,2 mld. Kč). V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 37,8 mld. Kč, z toho nejvíce na ochranu druhů stanovišť (15,6 mld. Kč), na protierozní ochranu (7,2 mld. Kč) či na úpravu drobných vodních toků (6,3 mld. Kč).⁴⁷ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁴⁸:**
 - o prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření ke zlepšení druhové, věkové a prostorové struktury lesů či obnově přirozeného druhového složení + revitalizace mokřadů bylo schváleno cca 25 projektů v celkové výši cca 195 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 192 mil. Kč), proplaceno bylo 9,3 mil. Kč; celkově bylo v rámci oblasti 4.1 schváleno cca 90 projektů v celkové výši 1,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,2 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč
 - specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu); v rámci konkrétních opatření ke zvýšení biodiverzity v lesích byly schváleny jednotky projektů (např.: projekt Zvýšení biodiverzity v lesích jihozápadní části CHKO Bílé Karpaty za více než 384 tis. Kč

⁴⁷ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁴⁸ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 323 mil. Kč); v rámci oblasti 4.2 celkem schváleno přes 40 projektů v celkové výši přes 140 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 120 mil. Kč), proplaceno bylo cca 33 mil. Kč

- specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření ke zlepšení druhové, věkové a prostorové struktury lesů či obnově přirozeného druhového složení + revitalizace mokřadů bylo schváleno cca 35 projektů v celkové výši přes 130 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie přes 125 mil. Kč), proplaceno bylo cca 60 mil. Kč; celkově bylo v rámci oblasti 4.3 za účelem posílení funkcí krajinných struktur a prvků včetně vodních ploch schváleno cca 500 projektů v celkové výši cca 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 556 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.1 (implementace a péče o území soustavy Natura 2000); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 40 projektů v celkové výši 562 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 439 mil. Kč
 - oblast podpory 6.3 (obnova krajinných struktur); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 860 projektů v celkové výši 2,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,7 mld. Kč

- **PRV 2014–2020:**

- podpora v rámci pozemkových úprav (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.): v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) proplaceno cca 550 mil. Kč a na protierozní a ekologická opatření v krajině proplaceno více než 250 mil. Kč
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření; realizováno 3 207 km cest
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo v letech 2015–2017 vyplaceno cca 9,8 mld. Kč; např. za účelem ošetřování travních porostů bylo vynaloženo více než 9 mld. Kč (např.: na péči o trvale podmáčené a rašelinné louky, mezofilní a vlhkofilní louky, horské a suchomilné louky nebo na ochranu druhů); dále bylo podpořeno zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku vody za cca 422 mil. Kč a tvorba biopásů (krmných či nektarodárných) za cca 100 mil. Kč
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
- v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na zvýšení ekologické stability krajiny bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- v rámci investic do hmotného majetku (opatření M04) bylo v letech 2014–2017 za účelem podpory rekonstrukcí a budování lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest (operace 4.3.2) schváleno téměř 220 projektů za

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

519 mil. Kč (řešení projektů rovněž zohledňuje omezení erozního účinku odvodnění lesních cest)

- v rámci investic do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů (opatření M08), bylo konkrétně za účelem:
 - zalesňování a zakládání lesů (operace 8.1.1) schváleno cca 150 žádostí za cca 10 mil. Kč
 - zavádění preventivních opatření v lesích (operace 8.3.1) schváleno 12 projektů za 27,3 mil. Kč (např. podpora projektů malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystřin nebo stabilizací strží)
 - investic do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (operace 8.5.1) schváleno 39 projektů za 4,1 mil. Kč
 - neproduktivních investic v lesích (operace 8.5.2) schváleno 63 projektů za 57,2 mil. Kč (cílem je podpora zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa podporou činností využívajících společenského potenciálu lesů (mimo ZCHÚ, oblasti Natura 2000 a Prahu))
- v rámci lesnicko-environmentálních a klimatických služeb a ochrany lesů (opatření M15) bylo konkrétně za účelem ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin a dále zachování optimální dřevinné skladby lesů a stavu přírodních stanovišť lesních porostů v oblastech Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích podáno od roku 2016 cca 170 žádostí o podporu ve výši cca 40 mil. Kč

- PRV 2007–2013:

- opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství – opatření na ochranu přírody a krajiny (např. výsadba zeleně), zvyšují ekologickou stabilitu krajiny, jsou rozšířením stanovišť pro volně žijící organismy, které jsou zejména v některých regionech v nedostatku
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
- opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)
 - celkové čerpání přes 22,5 mld. Kč; počet podpořených podniků více než 15 000; rozloha podpořené LFA téměř 850 tis. ha (horské a jiné oblasti)
 - platby LFA v PRV byly stanoveny nejen pro stabilizaci příjmu, ale i na zachování venkovské krajiny a podporu systémů šetrných k životnímu prostředí, podporu skotu na travních porostech v LFA tak, aby nedocházelo k jejich opouštění a tím k rizikům pro životní prostředí, které by z takového vývoje mohlo plynout (např. ztráta cenných lokalit na travnatých porostech).
- opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k biologické rozmanitosti (16 062 ha)
- opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

- cílem rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
- celkové čerpání přes 540 mil. Kč; počet podpořených příjemců 1 495, plocha zalesněné půdy 3 115 ha
- opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
 - cílem zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny (meliorace)
 - celkové čerpání přes 19 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 49, podpořená plocha lesa se zlepšeným stavem lesní půdy, zvýšenou stabilitou lesních porostů (vyšší podíl MZD), zlepšeným vodním režimem přes 2 760 ha
- opatření II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů
 - celkové čerpání na podporu společenských funkcí lesů přes 190 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků přes 60
 - největší zájem byl o činnosti k posílení rekreační funkce lesa, typu jako stezky, cyklostezky, lyžařské trasy, zpřístupnění lesa; dále ostatní práce a činnosti přispívající ke zvýšení společenské hodnoty lesů (lesoparky, arboreta, areály, příměstské parky, ekoparky); činnosti k usměrňování návštěvnosti území (přístřešky, altány, odpočinková místa, informační systémy, informační tabule, rozhledny, oprava maleb, studánek)
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **OP Rybářství:**
 - v rámci opatření 2.5 (akvakultura poskytující environmentální služby) bylo na vysazování úhoře říčního do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry vynaloženo do konce roku 2017 cca 9 mil. Kč
- **evropský program LIFE+/LIFE (2014–2020):**
 - podpora projektu „LIFE for MIREŠ“ s názvem „Přeshraniční revitalizace rašelinišť na podporu biodiverzity a vodního režimu na Šumavě a v Bavorském lese“ (celkový rozpočet projektu je 150 mil. Kč (ze 60 % hrazen z dotačních fondů Evropské unie))
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti I. Voda byly v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy v oblasti environmentálně citlivé obnovy a údržby vodních ploch a toků, čistoty povrchových a podzemních vod či kofinancování vodohospodářských projektů, v rámci kterých bylo společně s národním programem Péče o zamokřená území a vodní plochy podpořeno cca 50 projektů za cca 150 mil. Kč
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015–2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech; v rámci kterých bylo společně s národními Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
 - národní programy administrované MŽP:

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

- Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramů PPK A (chráněná území) a PPK B (volná krajina) podporovány projekty týkající se podpory druhové rozmanitosti, péče o zvláště chráněná území a ptačí oblasti a o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předmětných územích a podpory protierozních opatření; průměrná výše roční alokace společně za oba podprogramy se pohybuje na úrovni cca 120–130 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč a v rámci PPK B 235 mil. Kč
- Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - v rámci podprogramu Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit (podprogram č. 115 162) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 143 mil. Kč
 - v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
 - v rámci podprogramu Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinotvorných programů (podprogram č. 115 167) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo cca 18 mil. Kč
- Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k ochraně druhů a stanovišť na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
 - Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
 - Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže
 - Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy
 - celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů cca 200–300 mil. Kč/rok
 - Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů; v roce 2017 vynaloženo 15 mil. Kč
 - finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin bylo v letech 2014–2017 poskytnuto 36,7 mil. Kč (podpořena obnova více než 7100 ha porostů melioračními a zpevňujícími dřevinami)
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)

- finanční příspěvky na hospodaření v lesích:
 - na opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů vynaloženo v letech 2014–2017 cca 80 mil. Kč
 - na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku vynaloženo cca 680 mil. Kč
 - na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese vynaloženo přes 100 mil. Kč
- dalším významným zdrojem financování opatření v lesích byly vlastní zdroje státního podniku Lesy ČR
 - z těchto zdrojů Lesy ČR v letech 2014–2017 vynaložily cca 1,8 mld. Kč (včetně dotací pak 2,1 mld. Kč), mimo jiné i na realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu a protierozní opatření (v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2014–2017 celkem 1,3 mld. Kč)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur	počet	6 822,0	6 828,0
Celková délka zakládání a regenerování krajinných prvků/prvků ÚSES (v případě liniových prvků)	m	1 132 667,0	1 141 790,5
Celkový počet zakládání a regenerování krajinných prvků/prvků ÚSES	počet	2 852,0	2 855,0
Celková plocha zakládání a regenerování krajinných prvků/prvků ÚSES	ha	2 583,4	2 587,0
Plocha revitalizovaných území	ha	25 404,3	24 504,9
Celková délka zakládání a regenerování stromořadí	m	417 206,6	416 696,6
Celková plocha zakládání a regenerované zeleně	ha	6 949,1	6 942,7
Plocha, na níž dochází k založení/regeneraci izolační zeleně	ha	147,6	140,2
Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle	ha	13 655,3	12 807,2
Celkový počet ošetřených dřevin	počet	127 437,0	127 362,0
Celkový počet vysazených a ošetřených dřevin	počet	3 168 087,0	3 168 181,0
Celkový počet vysazených dřevin	počet	3 040 650,0	3 040 819,0
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30,0	30,0
Celková plocha koryta revitalizovaného toku	ha	2 990,5	2 985,5
Celková plocha obnovených nebo zakládání mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Celková plocha revitalizovaného území nivy	ha	15 289,2	15 288,4
Celková plocha území pro přirozený rozliv povodní	ha	183,6	183,6

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková plocha dotčená opatřeními na podporu zvláště chráněných území a soustav Natura 2000	ha	7 008,2	87 397,0

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Celková plocha dotčená realizací opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	ha	312,4	1 701,0
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	836,5	17 878,9
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Počet chráněných území (ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000), pro které byly zpracovány podklady (vč. zaměření území) pro vyhlášení, péči, monitoring a hodnocení jejich stavu	Chráněná území	300,0	856,0
Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou	Lokality	60,0	237,0
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	564,0	1 117,0
Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	Opatření	38,7	203,0
Celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy Natura 2000	Opatření	60,7	726,0
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0
Počet podkladů potřebných pro zajištění územních podmínek realizace ÚSES	Podklady	.	8,0
Počet podkladů pro zajištění odborné ochrany ohrožených druhů, stanovišť a pro řešení problematiky nepůvodních druhů	Podklady	1,0	1,0
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,3

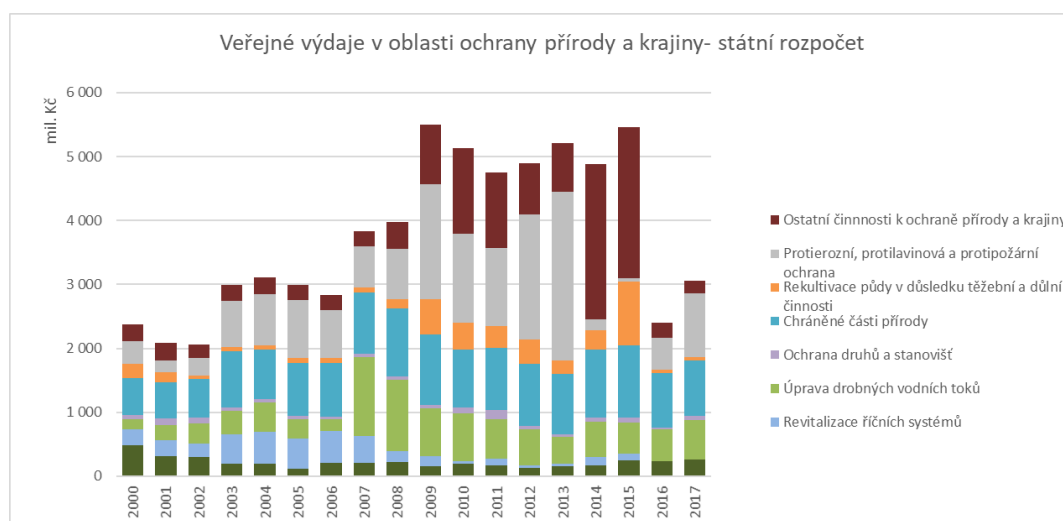
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

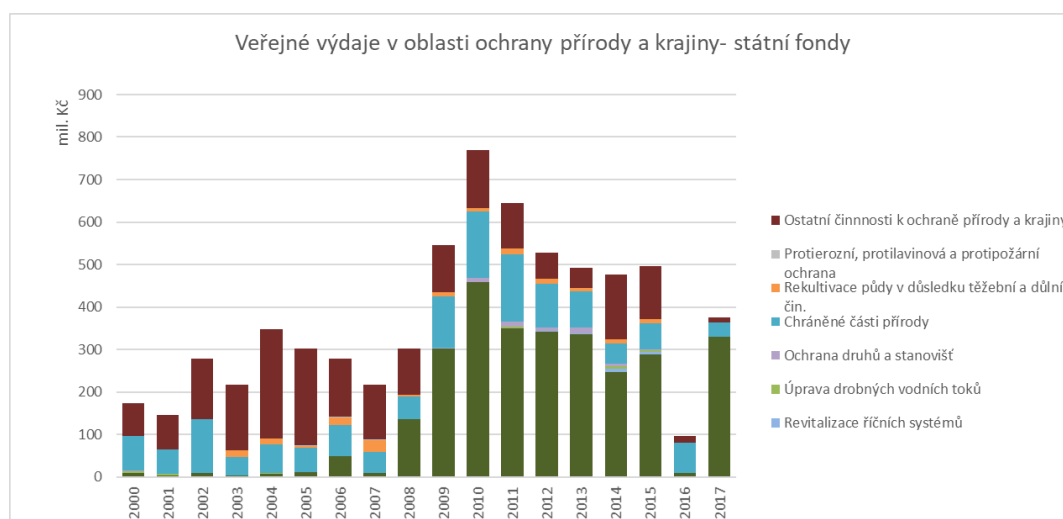
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Čelospolečenské funkce lesů	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondu EU	477 158	110 450	190 936	167 323	134 254	152 565	171 973	252 190	239 439	254 367	3 940 377
Revitalizace říčních systémů		254 171	472 859	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
Úprava drobných vodních toků		154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Ochrana druhů a stanovišť		70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody		574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
Rekultivace půdy v důsledku těžebnictví a důlní činnosti		227 000	76 402	418 348	342 556	381 181	214 858	299 272	991 373	55 229	53 266	4 247 844
Protierozní, protiplavinová a protipožární ochrana		352 503	907 670	1 368 748	1 226 594	1 953 440	2 630 108	166 438	55 465	493 284	1 000 387	16 150 118
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		261 520	229 326	1 349 985	1 173 377	798 111	765 585	2 435 646	2 368 118	239 050	192 727	12 639 387
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		2 217 138	2 677 710	4 393 375	4 129 057	4 317 133	4 786 129	4 341 379	4 976 833	1 905 640	2 435 412	67 547 853
Čelospolečenské funkce lesů	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	8 723	10 702	458 261	350 366	341 957	335 486	246 705	288 623	9 184	329 799	2 899 923
Revitalizace říčních systémů			0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
Úprava drobných vodních toků		5 617	1 477	775	2 453	689	954	7 384	4 542	497	0	30 202
Ochrana druhů a stanovišť		369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 646	155 799	157 566	101 596	84 854	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
Rekultivace půdy v důsledku těžebnictví a důlní činnosti			3 246	9 017	14 189	12 019	7 021	9 931	11 058	25	0	157 903
Protierozní, protiplavinová a protipožární ochrana		0	1 667	274	359	0	31	260	26	0	0	6 239
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		77 424	227 540	136 367	105 626	62 644	48 851	151 074	124 013	16 523	11 990	2 080 413
CELKEM STÁTNÍ FONDY		167 970	300 095	769 060	641 294	528 089	492 048	468 580	491 936	96 616	374 829	6 687 409
Čelospolečenské funkce lesů	Územní rozpočty obcí a krajů	129 294	120 820	184 417	165 186	100 292	88 027	118 613	137 823	183 456	202 841	2 518 840
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
Úprava drobných vodních toků		162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Ochrana druhů a stanovišť		617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
Rekultivace půdy v důsledku těžebnictví a důlní činnosti		156 802	59 055	31 228	58 947	55 392	29 099	31 678	62 410	9 983	33 806	1 241 268
Protierozní, protiplavinová a protipožární ochrana		191 958	967 938	582 263	274 511	158 500	648 286	648 473	242 107	180 311	254 108	7 186 651
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny		202 465	88 557	103 111	137 853	83 386	176 863	131 908	190 959	71 804	110 252	2 163 781
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		1 443 372	2 218 153	2 438 608	1 970 715	1 146 535	1 786 701	1 776 994	1 871 432	1 419 840	1 770 424	37 795 252

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

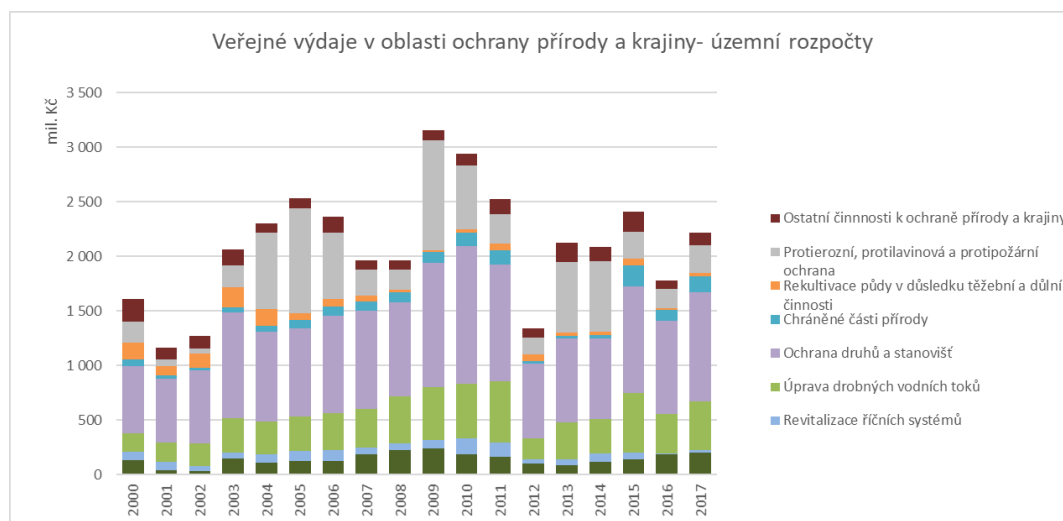
Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany přírody a krajiny, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Opatření 3.1.4.1 Zlepšit zacílení, flexibilitu a efektivitu agroenvironmentálně-klimatických opatření v rámci Programu rozvoje venkova z hlediska jejich přínosu pro zlepšení ekologické stability krajiny a ochrany biologické rozmanitosti, rozšířit je o programy na orné půdě, zejména pro cílené zajištění podpory ohrožených druhů zemědělské krajiny a zajistit jejich provázanost s dalšími nástroji ochrany přírody

Věcný přehled plnění opatření

Agroenvironmentální opatření 2007 – 2013 (AEO).

Hodnocení EX-POST PRV 2007–2013: „Agroenvironmentální opatření, jako nejvýznamnější opatření OSY II, mají pozitivní vliv na ochranu biologické rozmanitosti zejména z hlediska ohrožení stanovišť a druhů hnojením. Z provedených analýz byl patrný pozitivní vliv opatření na hromadění organické hmoty a rovněž zamezení šíření invazních druhů. Jejich pozitivní dopad je však limitován tím, že významná výměra ploch cenných biotopů se nachází mimo půdní bloky zemědělské půdy a tudíž možný vliv opatření na zlepšení biodiverzity je poněkud zúžen. Ze srovnání dopadů na jednotlivé skupiny organismů lze soudit, že příznivější dopady mají jednotlivá opatření na rostliny (na které byl původně design titulů navržen) než na druhy hmyzu nebo ptáků. Z hlediska vlivu opatření na kvalitu vody jsou významná podopatření nebo tituly, které se podílejí na snižování vstupů na zemědělskou půdu. Především se jedná o Ošetřování travních porostů, Zatravňování orné půdy a Biopásy. Působení mezplodin nebylo v rámci analýz hodnoceno, jelikož přes příznivý účinek fixace dusíku v biomase rostlin v podzimním období se u převážně využívaných vymrzajících druhů zvyšuje vyplavování N z odumřelých zbytků v jarním období. Z modelových analýz vyplývá, že odhad potenciálu těchto opatření na snižování vstupů dusíku se pohybuje za hodnocené období v řádu 25,7 tis. tun N v čistých živinách oproti situaci bez implementovaných opatření. Z provedeného in situ monitoringu na modelové lokalitě povodí řeky Želivky (vodní nádrž Švihov) vyplývá, že AEO jsou vysokou měrou zastoupeny v třídách zranitelnosti I, II přesahující cca 20 % výměr všech AEO aplikovaných ve sledovaném povodí, což představuje vysokou hodnotu. Výsledky analýzy ukazují, že dochází k mírnému poklesu koncentrací dusičnanového dusíku v povrchových vodách. Dále podle dostupných dat dochází v některých povodích ke snižování vysokých koncentrací amoniakálního dusíku, v některých případech byl prokázán statisticky průkazný dlouhodobý lineární trend. Tyto výsledky naznačují snižování fekálního a antropogenního zatížení sledovaných vod ve vybraných povodích. Obdobné výsledky platí pro fosfor. Z provedené analýzy však nelze dovodit míru přímého vlivu opatření, neboť nejsou dostupné spolehlivé informace o vlivu ostatních faktorů ovlivňujících koncentrace výše uvedených látek. Kromě toho, dopady konkrétních AEO na tvorbu jakosti vod povrchových toků jsou na základě vyhodnocení dat za krátké časové období obtížně stanovitelné.

Hlavním problémem z hlediska kvality a ochrany půdy v ČR je eroze. Více než 28 % půd na území České republiky je silně ohroženo erozí půdy, kdy povrchový odnos přesahuje hodnotu 4,6 tun zeminy na hektar za rok. Při hodnocení vlivu agroenvironmentálních opatření na omezení eroze půdy byly posuzovány dotační tituly podopatření Péče o krajinu – Zatravňování orné půdy, Meziplodiny a Biopásy. Z provedených geografických analýz vyplývá, že implementací výše uvedených dotačních titulů se předešlo v souvislosti s erozí smyvu půdy v řádu 315 tis. tun zeminy v hodnotě 65 mil. Kč.

Přestože příspěvek agroenvironmentálních opatření k zmírnění klimatických změn není v rámci indikátorů R6 reportován, lze u některých podopatření/titulů vysledovat určitý vliv na redukci emisí skleníkových plynů, případně kvantifikovat jejich potenciál přispívající k udržení úrovně emisí na stávající úrovni. Vzhledem k charakteru tohoto opatření nebyla zjištěna kauzalita s emisemi metanu, a proto se hodnocení zaměřilo výhradně na emise N₂O, jmenovitě emise ze zemědělských půd. Pro zohlednění vlivu tohoto opatření na zmírnění klimatických změn byly formou expertního

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

odhadu posuzovány tituly Zatravňování orné půdy a Biopásy a dále podopatření Ošetřování travních porostů. Z provedených analýz vyplynulo, že potenciál těchto opatření k redukci N₂O emisí se pohybuje za celé hodnocené období v řádu 998,6 Gg CO₂eq. Vůči celkovým emisím skleníkových plynů ze sektoru zemědělství představuje redukční potenciál AEO míru snížení na úrovni 0,62 % až 2,39 % v závislosti na podpořené výměře AEO. Kromě toho v důsledku změny užívání půdy (přeměny orné půdy na travní porosty) je odhadován příspěvek opatření k redukci CO₂ emisí v řádu 587,5 Gg CO₂ za hodnocené období oproti scénáři bez implementace opatření.

Údržba kulturní krajiny prostřednictvím podpory příznivé extenzifikace v rámci podpory PRV je jedním z primárních cílů opatření. Výměra v podaných žádostech na podopatření Ošetřování travních porostů činila v roce 2013 více než 818 tis. ha, což činí přibližně 80 % veškerých travních porostů v ČR (evidovaných v roce 2013 v LPIS). Vizuální pestrost, kterou podopatření Péče o krajinu svým typem managementu podporuje, je sice vedlejším, avšak rovněž důležitým výstupem tohoto opatření. Celková podpořená výměra (dle podaných žádostí) podopatření Péče o krajinu přesahuje v roce 2013 cca 133 tis. ha. Zvýšení potravní nabídky pro volně žijící živočichy byla prostřednictvím titulu Biopásy (směs osiva z pohanky, prosa, kapusty a jiné plodiny – jarní obilnina či lupina bílá) v roce 2013 uplatňována na výměře dosahující 2,8 tis. ha.

Agroenvironmentálně-klimatická opatření 2014 – 2020 (AEKO) Opatření spuštěno v roce 2015. Hodnocení EX-ANTE PRV 2014–2020: „Opatření 10 „Agroenvironmentálně-klimatická opatření“ mají nastavené monitorovací indikátory, které měří pouze plochu zemědělské půdy pod daným závazkem, resp. její podíl na celkovém ZPF. Je zřejmé, že patrně nebude možné pro podporované operace stanovit jediný indikátor, který by kvantifikoval efekty těchto závazků na úrovni výsledků / dopadů. Je proto vhodné tato „bílá místa“ monitorovacího systému zaplnit realizací dopadových studií. Součástí plánu monitoringu by proto měly být studie, které by směřovaly k vývoji modelů, jež by dokázaly zohlednit a predikovat dopady opatření co se týče znečištění vodních zdrojů, kvalitativních i kvantitativních ukazatelů půdy, atd.

AEO Plošná opatření Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 cílená na zemědělskou půdu podporující přírodě blízké, trvale udržitelné způsoby hospodaření.

AEKO Plošná opatření Programu rozvoje venkova 2014 – 2020 cílená na zemědělskou půdu podporující přírodě blízké, trvale udržitelné způsoby hospodaření. Přispívají k prioritním oblastem EU 4A,B, 4C.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Personální a institucionální kapacity		Dostatečně pokryto
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyli identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- PRV 2007 – 2013 - AEO – na realizaci opatření byly alokovány finanční prostředky v celkové výši 1,1 mld. EUR
- PRV 2014 – 2020 AEKO – na realizaci opatření jsou alokovány finanční prostředky v celkové výši 905 mil. EUR (včetně starých závazků z programového období 2007-2013)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- AEO – nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, programový dokument Programu rozvoje venkova 2007 – 2013, nařízení vlády č. 79/2007 Sb.
- AEKO – nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, programový dokument Programu rozvoje venkova 2014 – 2020, nařízení vlády č. 75/2015 Sb.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Naplňováním opatření AEO a AEKO dochází ke snižování množství vstupů v zemědělské prvovýrobě, snížení rizika eroze půdy a smyvu ornice do povrchových vod. Opatření přispívají ke snižování eutrofizace a ke zlepšení kvality vod. Část opatření umožňuje zachovat cenná stanoviště na travních porostech.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Opatření 3.1.4.2 Realizovat legislativně administrativní i finanční podporu pro rozvoj a plošné rozšíření trvale udržitelných způsobů zemědělského, rybářského a lesnického hospodaření

Věcný přehled plnění opatření

V návaznosti na zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnicky významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, byla vydána prováděcí vyhláška č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin – účinnosti od 1. 8. 2014.

Bylo vydáno nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, s účinností od 1. března 2014. Tento právní předpis nahradil Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a způsobu kontroly jejich využití, která byla každoročně vydávána jako příloha zákona o státním rozpočtu.

Dále byly v roce 2014 vydány dva strategické dokumenty v oblasti reprodukčního materiálu lesních dřevin:

1) Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (č. j. 39535/2014-MZE-16212 ze dne 19. 5. 2014) – podepsán ministrem dne 26. 6. 2014, vyhlášen ke dni 1. 7. 2014.

2) Zásady, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (č.j. 55212/2014-MZE-16212 ze dne 24. 7. 2014) – platné a účinné dnem 27. 8. 2014.

Finanční podpora pro rozvoj a plošné rozšíření trvale udržitelných způsobů zemědělského, rybářského a lesnického hospodaření je zajištěno z Evropských fondů MŽP a MZe.

Finanční podpora rybářského hospodaření byla v minulém období financována Operačním programem Rybářství 2007– 3. Pro nové programové období byl Evropskou komisí schválen

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Operační program Rybářství 2014-20, kde jsou umožněny investice do akvakultury šetrné k životnímu prostředí.

Finanční podpora trvale udržitelných způsobů zemědělského a lesnického hospodaření byla v minulém období podporována v rámci opatření II. Osy Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013.

V současné době je spuštěn Program rozvoje venkova na období 2014–20, kde se podporují Agroenvironmentálně-klimatická opatření, opatření Ekologické zemědělství, Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů.

V minulém programovém období OPŽP 2007-2013 byla podporována opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ZCHÚ, na území soustavy Natura 2000 a v ÚSES v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny - oblasti podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur).

V současné době je spuštěn nový OPŽP 2014-2020, kde je dané opatření na zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízení LHP mimo ZCHÚ a území soustavy Natura 2000 podporováno v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur). Realizovaná opatření jsou podporována ve formě projektů na obnovu či jednorázová opatření.

1.6.2017 došlo novelizací NV 30/2014 Sb. převedení značně podfinancovaného systému podpor z jednotlivých krajů na Ministerstvo zemědělství. Jedná se zejména o dotační titul Obnova, zajištění a výchova lesních porostů, tedy dotační titul s přímým dopadem do opatření 3.1.4.2. Dalším krokem je hledání dostatečných finančních zdrojů určených k pokrytí co nejvyššího podílu žádostí, resp. snaha o co nejvyšší spoluúčast žadatelů na předložených projektech. V roce 2017 dojde k 100% výši vyplacení všech žádostí.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Udržitelný způsob hospodaření ve výše zmíněných oblastech často podléhá ekonomickému tlaku a orientaci na výnos.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2007-2013 PO6 - OP 6.3: Obnova krajinných struktur - alokace 64,404 mil. Eur
- OPŽP 2014-2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny - alokace 151,694 mil. Eur (alokace na aktivitu na podporu struktury lesů – 342 mil. Kč)
- PRV 2007–2013 – Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činila 554,4 mil. EUR.
- PRV 2014–2020 – celková alokace na Agroenvironmentálně-klimatická opatření činí 905 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Ekologické zemědělství činí 340,7 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů činí 7,8 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů činí 93,8 mil. EUR.
- Finanční alokace pro OP Rybářství 2014–20 z Evropského námořního a rybářského fondu je v celkové výši 31,1 mil. EUR (více než 850 mil. Kč).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V souladu se strategickými dokumenty (Zásady státní lesnické politiky, Národní lesnický program pro období do roku 2013) v lesnické legislativě (v zákoně o lesích a prováděcích předpisech) vytvořit rovnocenné podmínky pro uplatnění alternativních metod hospodářské úpravy lesů vhodných pro bohatě strukturované lesy a dosáhnout tak odstranění exkluzivity modelu lesa věkových tříd, což plně neumožňuje využívání diversity pěstebních postupů

OPŽP 2014-2020 - Každoročně plánovaná kolová výzva na daná opatření v prvním čtvrtletí. V rámci programu je možné žádat na opatření zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízených LHP mimo ZCHÚ a území soustavy Natura 2000.

V PRV 2014-2020 si žadatelé podávají každoročně žádosti o platbu u Státního zemědělského a intervenčního fondu, nebo předkládají projekty v rámci vyhlášených výzev.

Do Operačního programu Rybářství 2014–20 předkládají žadatelé své projekty v rámci postupně vyhlášených výzev k jednotlivým opatřením.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Opatření 3.1.4.3 Zvýšit diferenciaci způsobů hospodaření na zemědělském půdním fondu (ZPF) a zlepšit druhovou a prostorovou skladbu lesů.

Věcný přehled plnění opatření

Plocha hlavních jehličnatých dřevin, tj. smrku, borovice a modřínu se nadále snižuje, zatímco podíl jedle vykazuje setrvalý mírný nárůst. Naproti tomu se zvyšuje podíl listnatých dřevin zejména buku a dubu. Finanční podpora trvale udržitelných způsobů zemědělského a lesnického hospodaření byla v minulém období podporována v rámci opatření II. osy Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013. Nadále probíhá financování projektů, které mají až 20letý závazek.

V současné době je spuštěn Program rozvoje venkova na období 2014–2020, kde se podporují Agroenvironmentálně-klimatická opatření, opatření Ekologické zemědělství, Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů. Opatření Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů (opatření Zachování porostního typu hospodářského souboru a Ochrana reprodukce genofondu lesních dřevin) umožní posílení biologické rozmanitosti podporou zachování vybraných lesů s významným podílem listnatých dřevin, jedle a pařezin, a to především v ekologicky hodnotných oblastech a také managementem posilujícím míru zastoupení melioračních a zpevňujících dřevin.

Ministerstvo obrany se plně řídí opatřením 3.1.4.3 SPŽP, tj. hospodaří primárně na travnatých a lesních pozemcích tak, aby byla udržena a/nebo zlepšena druhová biodiverzita fauny a zejména flóry. V rámci těchto pozemků jsou preferovány přírodě bližší formy hospodaření.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dostatečně pokryto
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Pravidla výše zmíněného Greeningu by mohla být zejména v oblasti ploch využívaných v ekologickém zájmu z pohledu MŽP nastavena přísněji.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- PRV 2007 – 2013 – Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činila 554,4 mil. EUR.
- Celková alokace na Agroenvironmentální opatření činila 1 036,6 mil. EUR.
- PRV 2014–2020 – celková alokace na Agroenvironmentálně-klimatická opatření činí 905 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Ekologické zemědělství činí 340,7 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů činí 7,8 mil. EUR.
 - alokace v PRV 2014–20 na Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů činí 93,8 mil. EUR.

Skutečně vynaložené náklady nejsou vyčíslitelné. U soukromých vlastníků lesů, resp. u nestátních vlastníků lesů jde o finanční prostředky z nestátních zdrojů, jejichž výše není zveřejňována

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

-

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Při plnění se očekává nejen další postupná změna druhové skladby lesů ve prospěch listnatých dřevin, ale zejména změna prostorové skladby lesů v ČR.

PRV 2014-2020 - V Programu rozvoje venkova 2014 – 20 si žadatelé podávají každoročně žádosti u Státního zemědělského a intervenčního fondu, nebo si podávají projekty v rámci vyhlašovaných výzev.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Opatření 3.1.4.4 Obnovovat mokřadní stanoviště a podporovat jejich toleranci ze strany hospodářských subjektů, omezovat odvodňování dosud neodvodněných hospodářsky využívaných pozemků a optimalizovat způsoby odvodňování s ohledem na zvýšení retence vody v krajině

Věcný přehled plnění opatření

Obnova mokřadních stanovišť a podpora jejich tolerance ze strany hospodářských subjektů je podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP a MZe.

Mokřadem se rozumí samostatný útvar neliniového typu s minimální výměrou 100 m², sloužící k zajištění retence vody v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů podle §2 odst. 2 písmene i) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Krajinový prvek může být evidován na ploše půdního bloku podle § 3a odst. 9 písm. a) a § 3a odst. 10 zákona o zemědělství. Za poškození mokřadu je považována aplikace hnojiv nebo přípravků na ochranu rostlin, odvodňování nebo provádění agrotechnických operací bez souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody a krajiny. V současné době je v LPIS evidováno téměř 200 mokřadů s celkovou výměrou přesahující 100 ha.

Z prostředků OPŽP 2014-2020 jsou v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifických cílů 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu a 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny podporovány aktivity Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinových prvků a struktur a Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Agroenvironmentálně-klimatická opatření Programu rozvoje venkova 2014 – 20 obsahují titul Trvale podmáčené a rašelinné louky – hradí se management na těchto plochách. Mokřad byl počínaje rokem 2016 zařazen mezi krajinné prvky standardu dobrého zemědělského a ekologického stavu půdy - DZESu 7 a také mezi krajinné prvky u ploch v ekologickém zájmu v rámci platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2007-2013 PO6 - OP 6.2: Podpora biodiverzity - alokace 75 mil. Eur
- OPŽP 2014-2020 PO4
 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území - alokace 105,520 mil. EUR
 - SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

•

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci PRV je možná podpora hospodaření Trvale podmáčené a rašelinné louky (opatření AEKO – pod opatření Ošetřování travních porostů).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Dobrovolné

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Nástroj 3.1.4.N.1 Naplňovat Národní lesní program (NLP) i po roce 2013 jako nástroj trvale udržitelného lesního hospodaření

Věcný přehled plnění nástroje

Některá doporučení, vyplývající z NLP, byla zakomponována do vládou přijatých Zásad státní lesnické politiky. Další doporučení byla promítnuta do přípravy Programu rozvoje venkova na období 2014–2020. Na NLP II odkazuje i Koncepce strategického rozvoje státního podniku Lesy České republiky na období 2015–2019. Nadále však platí, že stěžejním výstupem je novela lesního zákona, která je na úrovni rezortu MZe připravena, ale dosud nebyla uvolněna do mimorezortního legislativního procesu. Návrh novely lesního zákona, který obsahoval řadu doporučení z NLP, byl v roce 2011 stažen z projednání vládou.

Avizovaná komplexní novela lesního zákona, která by implementovala zásadní legislativní doporučení NLP zatím nebyla přijata. Nenaplněno zůstává především legislativní opatření KA 2.1, prolínající se i do dalších opatření „V zákoně o lesích a příslušných vyhláškách zakotvit nástroje hospodářské úpravy lesa k výběrnému způsobu hospodaření a přechodu k němu“, KA 6.1 „Prodloužit zákonné lhůty k zalesnění a zajištění obnovy porostů tak, aby umožňovaly lépe využívat přirozenou obnovu lesa“ a dále pak veškerá opatření zaměřená na snižování škod způsobovaných lokálně zvýšenými početními stavy vybraných druhů spárkaté zvěře zaměřená na novelizaci zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, novelizaci vyhlášky č. 55/1999 i vyhlášky č. 553/2004 Sb. (ta jsou součástí KA1, KA 6, KA 7, KA 9, KA 11 a KA 17). Novela zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti již byla schválena vládou, avšak bohužel nebyl dokončen legislativní proces. Vyhláška č. 55/1999 Sb. novelizována byla. Dále byl vydán Metodický pokyn orgánům státní správy pro redukci početních stavů spárkaté zvěře.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Novela lesního zákona, která je na úrovni rezortu MZe připravena, nebyla dosud uvolněna do mimorezortního legislativního procesu
Financování		Je třeba hledat další finanční zdroje

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Skutečně vynaložené náklady nejsou vyčíslitelné.

Navrhovaná opatření, resp. nástroje se týkají celého sektoru lesního hospodářství a všech navazujících odvětví a jsou tedy přínosná i pro oblast ekonomickou a sociální

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Novela lesního zákona a další využití v legislativních úpravách norem a provedení NLP.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Nástroj 3.1.4.N.2 Zajistit vrchní státní dozor z hlediska ochrany životního prostředí ve vztahu k lesům v národní legislativě

Věcný přehled plnění nástroje

Institut vrchního státního dozoru MŽP v lesích, zakotvený v § 50 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích zůstal i po provedených legislativních změnách zachován. Vrchní státní dozor MŽP v lesích je zakotven v § 50 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MO
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Institut vrchního státního dozoru MŽP v lesích, zakotvený v § 50 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích zůstal i po provedených legislativních změnách zachován
Financování		Vyplývá z povinností vykonávaných orgánem státní správy lesů – Vojenským lesním úřadem

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Neidentifikovány

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Neidentifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Neidentifikovány

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zachovat existenci institutu vrchního státního dozoru v lesnické legislativě.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zachovat existenci institutu vrchního státního dozoru v lesnické legislativě.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Nástroj 3.1.4.N.3 Podporovat certifikaci lesů s využitím systémů PEFC a FSC a kaskádového využití dřevní hmoty jako nástrojů k prosazování trvale udržitelného obhospodařování lesů

Věcný přehled plnění nástroje

V rámci FSC je v ČR certifikováno více než 52 582 ha, což představuje asi 2 % rozlohy lesů. Od roku 2015 vzrostla rozloha o 2 661 ha (přibyl jeden certifikát a přidaly se minimálně 4 lesní majetky). Vzrostl i počet certifikátů v navazujícím dřevozpracovatelském řetězci na současných 220.

Popis plnění opatření (systém FSC):

- podpora MŽP a zprostředkování diskuse o možnosti certifikace národních parků,
- zapojení MŽP formou pozorovatele do revize Standardu FSC ČR

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Aktivita není legislativního charakteru
Financování		opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

MZe proces certifikace přímo finančně nepodporuje (není to v souladu s pravidly státní podpory v oblasti lesního hospodářství, které stanovuje Evropská komise). Nepřímým impulsem pro zavádění certifikace lesů je naplňování požadavků vyplývajících z nařízení Rady EU a EP č. 995/2010 (nařízení o dřevě).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikovány

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.1	Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině
Specifický cíl 3.1.4	Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plán plnění (systém FSC):

- účast zástupců MŽP na valných hromadách FSC
- zapojení MŽP formou pozorovatele do revize Standardu FSC ČR
- testování nové verze Standardu FSC ČR v KRNAP
- využití požadavků Českého standardu FSC při formulování relevantních koncepčních materiálů a při úpravách legislativy

propagace FSC formou popularizace

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážení smyslu tohoto cíle a zahájit přípravy pro pozastavení jeho vyhodnocování na úrovni státu.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

3.2 Zachování přírodních a krajinných hodnot

3.2.1 Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 2 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Specifický cíl 3.2.1 **plní kritéria specifičnosti a měřitelnosti a vhodnosti**. Cenné části přírody a krajiny jsou součástí přírodního kapitálu, jehož udržení a ochrana před ekonomickým využitím a antropogenními tlaky představuje významnou součást SPŽP. Cíl je ošetřen legislativně a institucionálně, finanční prostředky na jeho implementaci však jsou omezené. Časový rámec plnění cíle není specifikován, předpokládá se, že se jedná o období platnosti SPŽP.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😞
T (Time Bound)	😞

Interakce⁴⁹ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.2.1 podporuje plnění cílů v oblasti ochrany vodní a půdní složky životního prostředí (cíle 1.1.1 a 1.3.3). Dále jeho implementaci podporuje udržitelný krajinný management (cíle 3.1.1–3.1.4), plnění cíle je přímo provázáno s cílem 3.2.2 k územní a druhové ochraně. Plnění cíle rovněž příznivě ovlivňuje omezení antropogenních rizik (cíle 4.1.1). Negativní působení cíle 3.2.1 k ostatním cílům SPŽP a vůči tomuto cíli nebylo identifikováno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.1.1 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	X	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	X	+	+	0	0	0	+	0	0	0	0

⁴⁹ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Vodní složka životního prostředí je součástí nejcennějších částí přírody a krajiny
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Opatření k zajištění ekologické stability krajiny a k ochraně o ekologicky cenná území se synergicky podporují.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Zajištění mimoprodukčních funkcí je součástí péče o přírodu a krajinu.
3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť	Účel implementace cíle – ochrana biodiverzity.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Nižší antropogenní tlaky podpoří zachování cenných částí přírody a krajiny.
Nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Plány ÚSES
- územní plány obcí, zásady územního rozvoje
- Program rozvoje venkova na období 2014–2020
- Strategie Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.2.4	Zvláště chráněná území v ČR			Není relevantní
3.2.5	Rozloha lokalit národního seznamu soustavy Natura 2000			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Zaměřit se na konkrétní aspekty územní ochrany, kvůli lepší hodnotitelnosti plnění cíle

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany biodiverzity vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů přes 18,5 mld. Kč. Konkrétně zajištění chráněných částí přírody bylo podpořeno částkou cca 17,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť bylo vynaloženo přes 1,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 na ochranu biodiverzity vynaloženo přes 17 mld. Kč, konkrétně na zajištění chráněných částí přírody 1,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť 15,6 mld. Kč.⁵⁰ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁵¹:**
 - o prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na podporu biodiverzity, obnovu cenných biotopů, implementaci soustavy Natura 2000 či zlepšení druhové skladby v lesích bylo podpořeno cca 90 projektů v celkové výši 1,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,2 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč
 - specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na podporu biodiverzity či obnovu cenných biotopů, resp. stanovišť a druhů bylo podpořeno cca 40 projektů (bez započtení projektů zaměřených na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem) v celkové výši 141 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 121 mil. Kč), proplaceno bylo cca 32 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.1 (implementace a péče o území soustavy Natura 2000); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 40 projektů v celkové výši 562 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 439 mil. Kč
 - oblast podpory 6.2 (podpora biodiverzity); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 330 projektů v celkové výši 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,1 mld. Kč

⁵⁰ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁵¹ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

- oblast podpory 6.3 (obnova krajinných struktur); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 860 projektů v celkové výši 2,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,7 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
 - v rámci AEKO (opatření M10) bylo mimo jiné i za účelem zachování biodiverzity zejména na travních porostech vynaloženo více než 9 mld. Kč (např.: na péči o mezofilní a vlhkomilné louky, horské a suchomilné louky či rašelinné louky nebo na ochranu druhů (viz Výdaje na realizaci následujícího specifického cíle)); kromě toho byla podpořena i tvorba biopásů (krmných či nektarodárných) za cca 100 mil. Kč
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
 - v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na ochranu biodiverzity bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
 - v rámci kompenzačních plateb pro zemědělské oblasti Natura 2000 (opatření M12) bylo zemědělcům vyplaceno přes 40 mil. Kč
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)
 - celkové čerpání přes 22,5 mld. Kč; počet podpořených podniků více než 15 000; rozloha podpořené LFA téměř 850 tis. ha (horské a jiné oblasti)
 - platby LFA v PRV byly stanoveny nejen pro stabilizaci příjmu, ale i na zachování venkovské krajiny a podporu systémů šetrných k životnímu prostředí, podporu skotu na travních porostech v LFA tak, aby nedocházelo k jejich opouštění a tím k rizikům pro životní prostředí, které by z takového vývoje mohlo plynout (např. ztráta cenných lokalit na travnatých porostech).
 - opatření II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
 - celkové čerpání cca 93 mil. Kč; počet podpořených podniků v oblastech soustavy Natura 2000 přes 360, plocha zemědělské půdy, na kterou byla poskytnuta podpora cca 4 370 ha
 - podpory přispěly k udržení hospodaření na těchto chráněných lokalitách
 - opatření II.2.2 Platby v rámci Natura 2000 v lesích
 - cílem řešení specifického znevýhodnění vlastníků lesa; zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
 - celkové čerpání cca 12 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 231, podpořená plocha lesa přes 1 540 ha
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **evropský program LIFE+/LIFE (2014–2020):**

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

- podpora projektů zaměřených na ochranu přírody a životního prostředí v EU
- maximální ani minimální finanční omezení grantu nebylo stanoveno, průměrná výše příspěvku ze strany EU činila přibližně 1,5 mil. EUR
- příkladem úspěšné realizace je projekt Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky či projekt Omezení výskytu invazních druhů rostlin v Karlovarském kraji
- s podporou LIFE realizován nový projekt MŽP „LIFE-IP: N2K Revisited“ zaměřený na péči o evropskou soustavu chráněných území Natura 2000; realizace od roku 2019, celkový rozpočet 500 mil. Kč
- **fondy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a samostatné Norské fondy:**
 - spravované Ministerstvem financí ČR
 - v rámci programu Adaptace na změnu klimatu byla hlavním příjemcem dotací AOPK ČR, a to pro celkem 21 projektů (např. projekt Monitoring stavu evropsky významných druhů rostlin a živočichů a druhů ptáků v soustavě Natura 2000 nebo 17 projektů zařazených do podprogramu „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“); celkový rozpočet všech projektů podpořených z EHP fondů realizovaných AOPK ČR v letech 2015–2017 činil 86,2 mil. Kč
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015–2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech
 - Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích
 - v rámci výše uvedených programů bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
 - národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramu PPK A (chráněná území) podporovány projekty týkající se podpory druhové rozmanitosti, péče o zvláště chráněná území a ptačí oblasti a o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předmětných územích; průměrná výše roční alokace podprogramu se pohybuje na úrovni cca 100 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - v rámci podprogramu Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit (podprogram č. 115 162) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 143 mil. Kč
 - v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
 - v rámci podprogramu Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinnotvorných

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

programů (podprogram č. 115 167) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo cca 18 mil. Kč

- Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k ochraně druhů a stanovišť na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- programy administrované TA ČR:
 - v rámci programů Beta, Omega aj. financovány např. projekty „Stanovení indikačních druhů živočichů a hub pro typy přírodních stanovišť uvedené v Katalogu biotopů ČR nebo „Příprava a zavedení sledování stavu předmětů ochrany EVL“ (výše podpory cca 5 mil. Kč)
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
- ostatní:
 - na pravidelné sledování stavu evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť (monitoring) zajišťované ze strany AOPK ČR je ze státního rozpočtu ročně vynakládáno 10 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s podporou biodiverzity	počet	1 117,0	1 117,0
Celková plocha, na které byla realizována opatření pro podporu biodiverzity	ha	22 593,8	22 569,9
Počet evropsky významných lokalit, kde je ukončena první etapa implementace soustavy Natura 2000	počet	124,0	124,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s implementací soustavy Natura 2000	počet	1 981,0	1 981,0
Počet evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	počet	586,0	586,0
Rozloha evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	ha	103 951,3	104 565,2
Počet vybudovaných naučných stezek a dalších objektů návštěvnické infrastruktury	počet	1 131,0	1 021,0
Počet vybudovaných návštěvnických středisek	ks	17,0	17,0
Celková plocha obnovených nebo zakládáných mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	počet	106,0	105,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková plocha dotčená opatřeními na podporu zvláště chráněných území a soustavy Natura 2000	ha	7 008,2	87 397,0
Celková plocha dotčená realizací opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	ha	312,4	1 701,0
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	836,5	17 878,9
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Celková plocha chráněných území, kde byly vytvořeny podmínky pro usměrnění návštěvnosti	ha	12 902,1	133 694,5

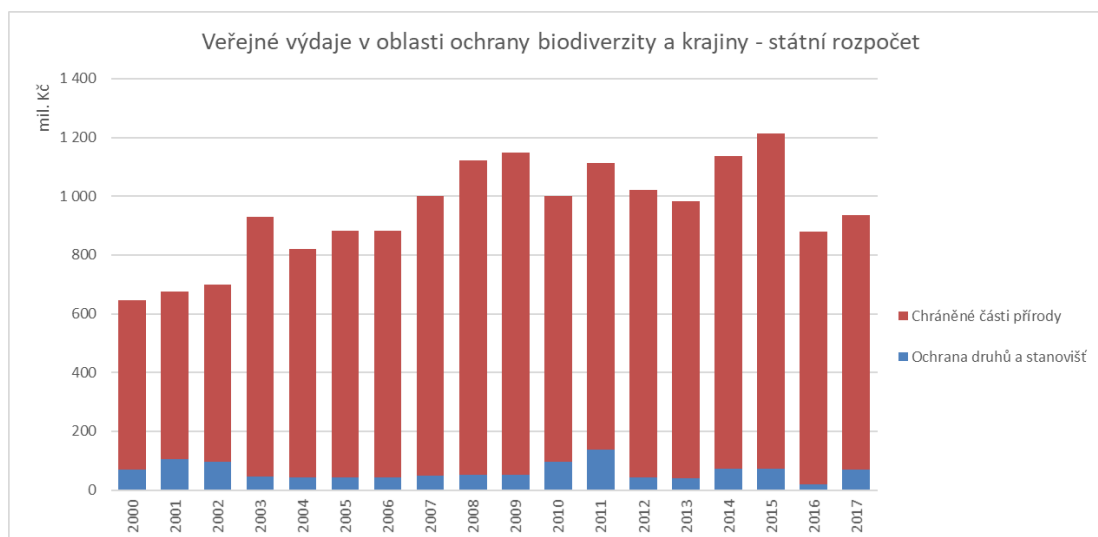
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Celková plocha vytvořené návštěvnické infrastruktury	ha	6 853,4	6 855,1
Počet chráněných území (ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000), pro které byly zpracovány podklady (vč. zaměření území) pro vyhlášení, péči, monitoring a hodnocení jejich stavu	chráněná území	300,0	856,0
Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou	Lokality	60,0	237,0
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	564,0	1 117,0
Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	Opatření	38,7	203,0
Celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy Natura 2000	Opatření	60,7	726,0
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0
Počet opatření k předcházení, minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy	Opatření	6,0	13,0
Počet podkladů potřebných pro zajištění územních podmínek realizace ÚSES	Podklady	.	8,0
Počet podkladů pro zajištění odborné ochrany ohrožených druhů, stanovišť a pro řešení problematiky nepůvodních druhů	Podklady	1,0	1,0
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	ks	6,0	28,0
Zabezpečení migrační propustnosti říční sítě	Počet kilometrů	1,3	25,5

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

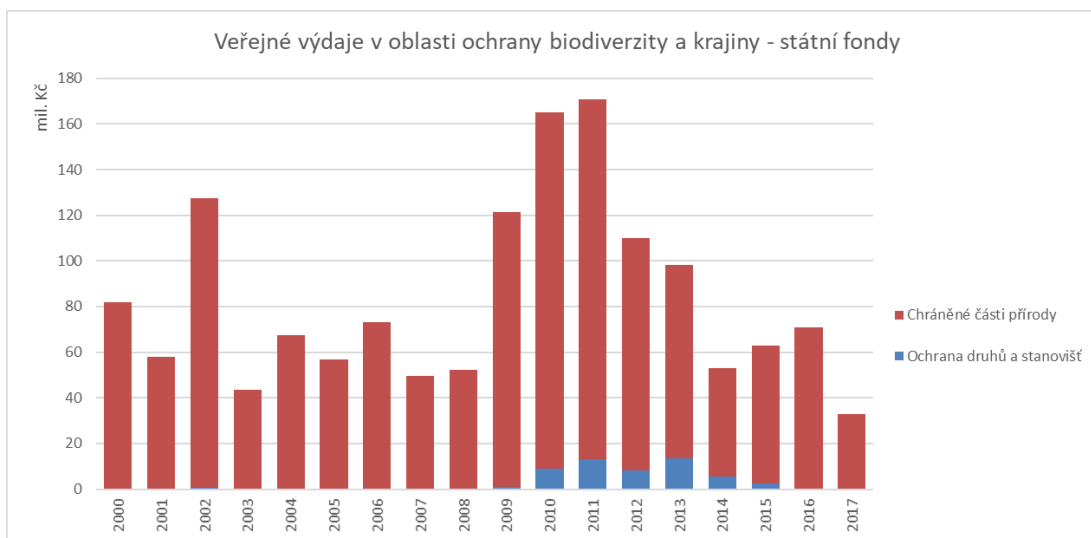
Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana druhů a stanovišť	Státní rozpočet včetně předfinancování	70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody	prostředků z fondů EU	574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		644 786	881 003	1 000 311	1 111 666	1 020 737	981 713	1 135 367	1 213 064	878 637	934 666	17 082 975
Ochrana druhů a stanovišť	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 646	155 799	157 566	101 596	84 854	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
CELKEM STÁTNÍ FONDY		81 823	56 940	164 909	170 720	109 948	98 348	53 033	63 027	70 883	33 047	1 495 024
Ochrana druhů a stanovišť	Územní rozpočty obcí a krajů	617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		679 619	885 425	1 388 562	1 203 311	711 943	789 724	771 580	1 173 064	961 201	1 147 555	17 059 866

Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

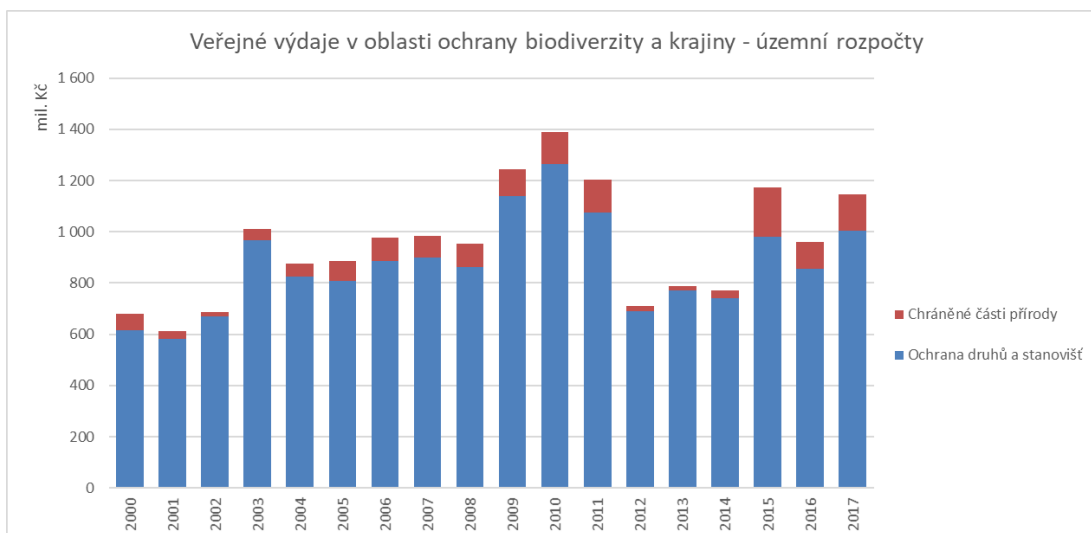

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.2.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Bez dopadu

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Opatření 3.2.1.1 Zajistit odpovídající péči o předměty ochrany všech ZCHÚ v souladu s jejich cíli ochrany a se schválenými plány péče, včetně odpovídajících finančních prostředků

Věcný přehled plnění opatření

Odpovídající péče o předměty ochrany ZCHÚ je prováděna podle schválených plánů péče o tato ZCHÚ. Pravidelná péče je přitom zajišťována především prostřednictvím národních programů:

- Program péče o krajinu (PPK A – chráněná území),
- Podpora přirozených funkcí krajiny (POPFK)
- podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS)

Převážná část pravidelné péče o ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000, které mohou být zemědělsky obhospodařovány, jsou dotovány z Programu rozvoje venkova, který je v gesci Ministerstva zemědělství. V tomto případě je poskytována dotace dle jednotlivých titulů přímo uživateli, který na půdních blocích zahrnutých do ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 hospodaří na základě víceletého závazku. Možnost vstupu zemědělců do tzv. nadstavbových titulů byla rozšířena na celé území soustavy Natura 2000 (dříve jen ptačí oblasti), byly doplněny tituly na podporu konkrétních druhů (modrásek, čejka), diverzifikovány podmínky tvorby biopásů, zavedena podmínka ponechávání nesečených ploch na půdních blocích větších než 12 ha a umožněno dělení půdních bloků pro uplatnění různých titulů dle dohody s hospodařícím subjektem. K zatravňování orné půdy v ZCHÚ lze využít druhově obohacené regionální travní směsi. Možnost změny určitých podmínek titulů na základě souhlasu OOP dovoluje nastavit vhodný management.

Platby na podporu území Natura 2000 na zemědělské půdě v rámci PRV 2014 - 2020 lze poskytnout též na území I. zón NP a CHKO jako podporu tzv. stepping stones. Tímto způsobem je ovšem předmětům ochrany ZCHÚ na zemědělské půdě zajišťována pouze základní péče. Pokud předmět ochrany ZCHÚ vyžaduje speciální management, je pro jeho financování nezbytné využít jiný program. Na ostatní péči o ZCHÚ nepravidelného charakteru jsou využívány dotační tituly Evropské unie. Kromě již zmíněného Programu rozvoje venkova se jedná o OPŽP.

V rámci OPŽP 2014-2020, prioritní osy 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zařazen specifický cíl (SC) 4.1 zaměřený na realizaci opatření v chráněných územích národního významu, vč. území soustavy Natura 2000 (znění SC: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území). Podporovanými aktivitami, mimo jiné, jsou zajišťování územní ochrany, zpracování podkladů pro zajištění péče a zajištění péče o chráněná území národního významu ve smyslu obnovních či jednorázových opatření v souladu s plány péče, resp. souhrny doporučených opatření, jak tomu bylo i v předchozím programovém období. Maloplošná zvláště chráněná území nenárodního významu pak jsou podporována v rámci SC 4.2: Posílit biodiverzitu. Ke zvýšení efektivity implementace PO4 OPŽP 2014 – 2020 přispěje též role AOPK ČR jako zprostředkujícího subjektu.

Finanční náklady na pravidelnou péči o předměty ochrany ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 představují mandatorní výdaje státu. Evropské dotační tituly nejsou na pokrytí nákladů na tuto pravidelnou péči primárně určeny (jsou určeny na jednorázové akce). Klíčovým zdrojem financování pravidelného managementu v uvedených územích jsou národní programy:

- Program péče o krajinu (PPK A - chráněná území),
- Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK),
- podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS).

Realizace opatření v ZCHÚ, která jsou hrazená z uvedených dotačních titulů, vychází z plánů péče o tato ZCHÚ.

PRV 2014-2020 - AEKO, podopatření Ošetřování travních porostů – v roce 2017 bylo podáno celkem 12 244 žádostí o dotaci na celkovou výměru 906 tis. ha trvalých travních porostů.

Natura 2000 na z.p. - v roce 2017 bylo podáno celkem 452 žádostí o dotaci, celkem se jedná o výměru v rozsahu cca 5,5 tis. ha trvalých travních porostů.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Vážné riziko ztráty efektivity lze spatřovat ve snižujících se finančních alokacích na jednotlivé (zejména národní) programy a zároveň v omezování kapacit jejich implementačních struktur
Legislativa		Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
Financování		Vážné riziko ztráty efektivity lze spatřovat ve snižujících se finančních alokacích na jednotlivé (zejména národní) programy

Překážky implementace opatření

Nespecifikováno.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2014–2020 PO4
 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území – alokace 105,520 mil. EUR
 - SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR
- Program péče o krajinu pro každý rok 146 mil. Kč,
- Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v roce 2016 celkem 37 mil. Kč, v roce 2017 celkem 39 mil. Kč
- podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok cca 25 mil. Kč.
- PRV 2014 – 2020 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činí 610 mil. EUR, včetně starých závazků z programového období 2007-2013 činí alokace 716 mil. EUR.
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (celková alokace) činí 905,023 mil. EUR (včetně starých závazků).
- Opatření Natura 2000 na z.p. – celková alokace na opatření činí 4,157 mil. EUR.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

- Strategii udržitelného rozvoje České republiky

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikováno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Národní programy (PPK A, POPFK, MaS): Financování pravidelné péče o ZCHÚ bude i nadále zajišťováno prostřednictvím uvedených národních programů.

V rámci programu je možné žádat na opatření vycházející z plánů péče/ souhrnů doporučených opatření o zvláště chráněná území národního významu vč. lokalit soustavy Natura 2000; péči o vzácné druhy, jejich biotopy a o péči a obnovu/tvorbu cenných stanovišť.

PRV 2014–2020: AEKO – opatření realizováno žadateli formou pětiletých závazků hospodaření. Vstup do závazku umožněn formou žádosti o zařazení. Žádosti o dotaci se podávají každoročně v termínu do 15.5. příslušného kalendářního roku. Žadatelé podávají žádosti u Státního zemědělského a intervenčního fondu

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Opatření 3.2.1.2 Zajistit ochranu evropsky významných lokalit (EVL) a ptačích oblastí (PO) a péči o ně v souladu s přijatými souhrny doporučených opatření, v rámci toho provést revizi navržených stupňů zvláštní územní ochrany pro všechny EVL Natura 2000 v ČR

Věcný přehled plnění opatření

PRV 2014-2020 -AEKO, podopatření Ošetřování travních porostů - v roce 2017 bylo podáno celkem 12 244 žádostí o dotaci na celkovou výměru 906 tis. ha trvalých travních porostů.

Natura 2000 na z.p. - v roce 2017 bylo podáno celkem 452 žádostí o dotaci, celkem se jedná o výměru v rozsahu cca 5,5 tis. ha trvalých travních porostů.

Evropsky významné lokality (EVL) - V návaznosti na bilaterální jednání Evropské komise s ČR (2011), v rámci něhož byla zhodnocena dostatečnost soustavy Natura 2000, byl aktualizován národní seznam EVL (mj. vyhlášení nových EVL a doplnění předmětů ochrany do stávajících EVL) nařízeními vlády č. 73/2016 Sb. a č. 207/2016 Sb. Národní seznam EVL byl tak rozšířen z 1 075 na 1 112 EVL o rozloze 7 951 km², což představuje 10 % území ČR.

Národní seznam EVL stanovuje, zda a jakou kategorií zvláště chráněného území (ZCHÚ) má být EVL chráněna. Revize forem ochrany proběhla přijetím nařízení vlády č. 318/2013 Sb. V rámci nařízení vlády č. 73/2016 Sb. došlo navíc k aktualizaci výčtu forem ochrany (tj. především odebrání navržené kategorie ZCHÚ z karty lokality vzhledem k naplnění stanovené ochrany) u 120 EVL.

Zajištění ochrany EVL v souladu s kategoriemi ochrany dle národního seznamu EVL probíhá průběžně.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		- Nedostatečné kapacity na AOPK ČR, KÚ a MŽP brání rychlejšímu plnění povinnosti zajistit ochranu a mít SDO pro všechny EVL a zajistit péči o lokality soustavy Natura 2000. - Vyhlašování ZCHÚ je legislativně a administrativně náročný proces, ke kterému je nejdříve nezbytné zajistit potřebné podklady. - Uvedené má za následek neplnění 6-leté lhůty, aby EVL získala statut SAC. Péče je významně financována formou dotací. Zejm. kraje postrádají kapacitu na přípravu žádostí (zejm. OPŽP). Aby byl využit plný potenciál AEKO, je nezbytné, aby OOP disponovali kapacitami pro práci s vlastníky.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Legislativa		
Financování		Potřeby soustavy Natura 2000 nejsou dostatečně pokryty dostupnými zdroji. Financování péče probíhá zejm. programovou formou. Aktuálně je řešena problematika financování KÚ na péči o lokality (krajům nebyl v historii soustavy poskytnut příspěvek na výkon přenesené působnosti v souvislosti s péčí o soustavu)

Překážky implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Předpokládané náklady spojené se schválením nařízení vlády č. 318/2013 Sb. – jednorázové náklady cca 319 mil. Kč (geodetické práce) a roční náklady na management desítky miliónů Kč (RIA)
- Předpokládané náklady spojené se schválením nařízení vlády č. 73/2016 Sb. a č. 207/2016 Sb. – jednorázové náklady 6,5 mil Kč (tvorba SDO, zajištění ochrany) a roční náklady 3,4 mil Kč ročně (administrativní práce, management) (RIA)
- OPŽP 2007-2013 PO 6 - 6.1 Implementace a péče o území soustavy Natura 2000 – alokace 17,929 mil. EUR
- OPŽP 2014-2020 PO4 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území - alokace 105,520 mil. EUR
- Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč,
- Program Podpora přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok 25 mil. Kč.
- PRV 2007 – 2013 – Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činila 539 mil. EUR.
- Celková alokace na Agroenvironmentální opatření činila 1 100 mil. EUR.
- PRV 2014 – 2020 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činí 610 mil. EUR, včetně starých závazků z programového období 2007-2013 činí alokace 716 mil. EUR.
- PRV 2007-2013 – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě činila 3,4 mil. EUR.
- PRV 2014-2020 – Kompenzační platby pro zemědělské oblasti Natura 2000 - celková alokace činí 4,16 mil EUR.
- Náklady spojené s přípravou na vyhlášení ZCHÚ.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Vlastní texty schválených souhrnů doporučených opatření, plánů péče o zvláště chráněná území a smluv zohledňující péči o předměty ochrany EVL a PO
- Právní předpisy, kterými se vyhláší ZCHÚ.
- Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do r. 2020, jejímž základním cílem je „zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb“.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Vyhlašování ZCHÚ (alt. uzavření smluv) podle aktuálního znění nařízení vlády č. 318/2013 Sb.

Přijetí SDO pro všechny EVL (1 112).

Přijetí SDO pro PO, které nejsou zcela v překryvu se ZCHÚ (24)

V rámci programu je možné žádat na opatření v souladu se Souhrny doporučených opatření v lokalitách soustavy Natura 2000.

Doplňkově k OPŽP 2014-2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlašovanými výzvami.

Do Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) si žadatelé podávají žádost o zařazení vždy v prvním roce pětiletého závazku, žádost o dotaci pak každoročně u Státního zemědělského a intervenčního fondu.

Žádost o platbu v rámci Kompenzačních plateb pro zemědělské oblasti NATURA 2000 žadatelé podávají Státnímu zemědělskému a intervenčnímu fondu každoročně.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Opatření 3.2.1.3 Zajistit reprezentativní podchycení nejceněnějších částí přírody a krajiny v rámci soustavy ZCHÚ

Věcný přehled plnění opatření

Optimalizace soustavy ZCHÚ je realizována jednak vyhlášením nových ZCHÚ a jednak novým vyhlášením, resp. „přehlašováním“ stávajících ZCHÚ.

Pro vyhlášení nových ZCHÚ slouží zejména následující podklady:

- Národní seznam evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000, který schválila vláda nařízením č. 318/2013 Sb. a kde je zakotvena povinnost zajistit daným evropsky významným lokalitám územní ochranu vyhlášením ZCHÚ v kategorii, která je u dané EVL uvedena.
- Východočeský sborník přírodovědný, Práce a studie, Supplementum 1/2006, Pardubice 2006. Tato publikace vznikla jako výstup projektu VaV: „Optimalizace výsledků mapování přírodních biotopů a jejich aktuálního zastoupení na území ČR jako předmětu ochrany v současné síti maloplošných zvláště chráněných území v ČR“.
- Závěrečná zpráva řešení projektu: „Vyhodnocení významnosti geologických lokalit se zaměřením na maloplošná zvláště chráněná území České republiky“, Česká geologická služba 2014.
- Výzkumný záměr (2005–2011): „Výzkum zdrojů a indikátorů biodiverzity v kulturní krajině v kontextu dynamiky její fragmentace“, poskytovatel MŽP.

Nové vyhlášení, resp. „přehlašováním“ stávajících ZCHÚ se provádí zejména z následujících důvodů:

- Zajištění odpovídající územní ochrany těm EVL, jejichž současná zvláštní územní ochrana neodpovídá nařízení vlády č. 318/2013 Sb.
- Vydání nového zřizovacího předpisu, formálně i obsahově odpovídající současnému právnímu stavu na úseku ochrany přírody (odpovídající definování předmětu ochrany, definování bližších ochranných podmínek aj).
- Jednoznačné vymezení hranice ZCHÚ na základě přesných geodetických podkladů.

V rámci optimalizace soustavy ZCHÚ byla schválena novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, v rámci, které došlo v národních parcích (NP) např. ke sjednocení ochranných podmínek. Ochranné podmínky nejsou nově vázány na zonaci, ale jsou rozděleny na zákazy na celém území NP a zákazy mimo zastavěná a zastavitelná území obcí. Novela ruší dosavadní 1. zóny NP a zavádí tzv. klidová území, do nichž není vstup a priori zakázán, ale bude umožněn např. v některých měsících roku nebo po značených cestách, v doprovodu průvodce. Omezení vstupu mimo vyhrazené cesty a trasy v jejím pozměněném návrhu již není vázáno na zónu přírodní, ale na vymezená klidová území. Omezení vstupu bude vždy odůvodněno s ohledem na předměty a cíle ochrany NP. Dosavadní plány péče o NP nahradí „zásady péče“, do nich budou zahrnuty i dlouhodobé cíle národních parků, jejich poslání, udržitelný rozvoj i možné využití.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dlohodobě poddimenzované pracovní kapacity kapacity na regionálních pracovištích AOPK ČR.
Legislativa		
Financování		Náklady spojené s přípravou návrhů na vyhlášení a návrhů plánů péče o ZCHÚ

Překážky implementace opatření

Nebyly nalezeny

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Státní program ochrany přírody

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikováno.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat ve vyhlásování nových ZCHÚ

Nové vyhlásování stávajících ZCHÚ zejm. z následujících důvodů:

- vydání nového zřizovacího předpisu, formálně i obsahově odpovídající současnému právnímu stavu na úseku ochrany přírody
- jednoznačné vymezení hranice ZCHÚ
- požadované zajištění územní ochrany EVL podle národního seznamu.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Dobrovolné

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Nástroj 3.2.1.N.1 Zvýšit efektivitu ekonomických nástrojů za účelem podpory plnění cílů ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 a zajištění ochrany zvláště chráněných druhů a podmínit podpory (např. agroenvironmentálně-klimatická opatření) plněním těchto cílů

Věcný přehled plnění nástroje

Co se týče financování péče o soustavu Natura 2000, mezery v potřebách jsou identifikovány především na lokalitách ve správě krajů. Snahou je zajistit finanční prostředky na pravidelnou péči o „krajské“ lokality v rámci aktualizovaného programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) po roce 2019.

PRV 2014–2020 – AEKO, podopatření Ošetřování travních porostů - v roce 2017 bylo podáno celkem 12 244 žádostí o dotaci na celkovou výměru 906 tis. ha trvalých travních porostů.

V rámci OPŽP 2007–2013 v rámci prioritní osy 6 bylo možné čerpat dotace za účelem podpory plnění cílů ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 a zajištění ochrany zvláště chráněných druhů v rámci oblastí podpory

- OP 6.1 Implementace a péče o území soustavy Natura 2000,
- OP 6.2: Podpora biodiverzity,
- OP 6.3 Obnova krajinných struktur,
- OP 6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny a
- OP 6.5 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod.

Daná opatření lokalizovaná v ZCHÚ byla bodově zvýhodněná v rámci hodnocení projektů.

V prioritní ose 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu (OPŽP 2014 – 2020) je zařazen specifický cíl (SC) 4.1 zaměřený na realizaci opatření v chráněných územích národního významu, vč. území soustavy Natura 2000 (znění SC: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území).

Převážná část pravidelné péče o ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000, které mohou být zemědělsky obhospodařovány, by měla být dotována z Programu rozvoje venkova, který je v gesci Ministerstva zemědělství. V tomto případě je poskytována dotace dle jednotlivých titulů přímo uživateli, který na půdních blocích zahrnutých do ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 hospodaří na základě víceletého závazku. Možnost vstupu zemědělců do tzv. nadstavbových titulů byla rozšířena na celé území soustavy Natura 2000 (dříve jen ptačí oblasti), byly doplněny tituly na podporu konkrétních druhů (modrásek, čejka), diverzifikovány podmínky tvorby biopásů, zavedena podmínka ponechávání nesečených ploch na půdních blocích větších než 12 ha a umožněno dělení půdních bloků pro uplatnění různých titulů dle dohody s hospodařícím subjektem. K zatravňování orné půdy v ZCHÚ lze využít druhově obohacené a regionální travní směsi. Možnost změny určitých podmínek titulů na základě souhlasu OOP dovoluje nastavit vhodný management.

Platby na podporu území Natura 2000 na zemědělské půdě v rámci PRV 2014–2020 lze poskytnout též na území I. zón NP a CHKO jako podporu tzv. stepping stones.

Finanční náklady na pravidelnou péči o předměty ochrany ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 představují mandatorní výdaje státu. Evropské dotační tituly nejsou na pokrytí nákladů na tuto pravidelnou péči primárně určeny (jsou určeny na jednorázové akce). Klíčovým zdrojem financování pravidelného managementu v uvedených územích jsou národní programy:

- Program péče o krajinu (PPK A - chráněná území),
- Podpora přirozených funkcí krajiny (POPFK),
- podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS).

Realizace opatření v ZCHÚ, která jsou hrazena z uvedených dotačních titulů, vychází z plánů péče o tato ZCHÚ.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Efektivita ekonomických nástrojů spočívá mj. v jejich komplementárním nastavení, které je v současné době vyhovující, a dále ve fungování jejich implementačních struktur.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MF

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
Financování		implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2014-2020 PO4:
 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území - alokace 105,520 mil. EUR
 - SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR
- Celková alokace na Agroenvironmentálně-klimatická opatření činí 905,023 mil. EUR.
 - PRV 2007 – 2013 – Agroenvironmentální opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činila 539 mil. EUR. Celková alokace na Agroenvironmentální opatření činila 1 100 mil. EUR.
 - PRV 2014 – 2020 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření – alokace na opatření ošetřování travních porostů činí 610 mil. EUR, včetně starých závazků z programového období 2007-2013 činí alokace 716 mil. EUR.
- Program péče o krajinu pro každý rok 146 mil. Kč,
- podprogram Správa nezcizitelného majetku státu pro každý rok cca 25 mil. Kč

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Souhrny doporučených opatření pro EVL a PO
- Plány péče o ZCHÚ

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Vážné riziko ztráty efektivity lze spatřovat ve snižujících se finančních alokacích na jednotlivé (zejména národní) programy a zároveň v omezování kapacit jejich implementačních struktur.
- Napříč dotačními tituly chybí často jednoznačné indikátory zaměřené na soustavu Natura 2000, které by umožnily stanovit efektivnost vynakládaných prostředků.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci Programu rozvoje venkova se počítá s každoročně plánovanými výzvami k předkládání projektů. Žadatelé podávají žádosti u Státního zemědělského a intervenčního fondu.

Národní programy (PPK A, POPFK, MaS): Financování pravidelné péče o chráněná území bude zajišťováno prostřednictvím uvedených národních programů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejceněnější části přírody a krajiny

Nástroj 3.2.1.N.2 Zajistit funkční a efektivní systém soustavného (průběžného) monitoringu stavu předmětů ochrany ZCHÚ, EVL a PO s ohledem na naplňování cílů ochrany jednotlivých území a efektivitu jejich ochrany a prováděné péče o ně, stavu populací vzácných a ohrožených druhů a jejich biotopů s ohledem na efektivitu jejich ochrany a provádění péče o ně.

Věcný přehled plnění nástroje

AOPK ČR zajišťuje pravidelný monitoring předmětů ochrany ZCHÚ. Výsledky monitoringu pak slouží jako jeden z podkladů pro zpracování plánu péče a navržení odpovídajícího managementu v daném ZCHÚ. Monitoring v ZCHÚ se částečně překrývá s monitoringem EVL. V současné době je ovšem velmi problematické využít data monitoringu EVL pro ZCHÚ.

V rámci TA ČR byly zpracovány následující certifikované metodiky:

- Seznamy indikačních druhů pro jednotlivé typy přírodních stanovišť podle Katalogu biotopů ČR

Hodnocení kvality lokalit typů přírodních stanovišť lze v současné době provádět na základě přítomnosti druhů cévnatých rostlin a mechorostů uvedených v druhém vydání Katalogu biotopů ČR. Některé typy přírodních stanovišť však představují důležitá refugia pro další skupiny organismů (živočichy a houby), které mohou kvalitu konkrétních lokalit vnímat podstatně odlišně než rostliny. Pro účel hodnocení lokalit typů přírodních stanovišť na základě jiných vhodných skupin organismů byly sestaveny seznamy indikačních druhů pro jednotlivé typy přírodních stanovišť, které tyto organismy obývají. Tento materiál bude sloužit jako podklad pro hodnocení kvality lokalit typů přírodních stanovišť (viz níže).

- Návrhy principů hodnocení kvality typů přírodních stanovišť se zohledněním charakteru možných dopadů na vlastníky dotčených pozemků

Metodika navrhuje postupy pro hodnocení kvality typů přírodních stanovišť na základě druhů hub a vybraných skupin živočichů.

AOPK ČR dále zajišťuje pravidelné sledování stavu evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť (monitoring). Cílem sledování je zhodnocení stavu jednotlivých evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť z hlediska jejich ochrany a zpracování hodnotící zprávy podle článku 17 směrnice č. 92/43/EHS, „o stanovištích“ a článku 12 směrnice č. 2009/147/ES, „o ptácích“ pro každý fenomén v pravidelných šestiletých intervalech. Monitoring dotčených fenoménů probíhá na vybraných monitorovacích plochách i mimo území Natura 2000. Předmětem hodnotících zpráv není hodnocení stavu předmětů ochrany EVL a PO v rámci soustavy Natura 2000. V roce 2013 byl odevzdán report dle č. 17 směrnice č. 92/43/EHS, „o stanovištích“ za období 2007 – 2012 a report dle čl. 12 směrnice č. 2009/147/ES, „o ptácích“ za období 2008 - 2012

Monitoring ani hodnocení stavu jednotlivých předmětů ochrany EVL a PO systematicky na území ČR neprobíhá.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- AOPK
- TAČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Dlouhodobě poddimenzované pracovní kapacity na regionálních pracovištích AOPK ČR. Mapování biotopů vyžaduje zajištění velkého množství odborných kapacit. Velká část je poptávána výběrovým řízením (nižší cena vítězí), což ztěžuje možnost zajistit místní znalce a je tak ovlivněna kvalita dat.
Legislativa		Do budoucna bude potřeba doplňovat nové a zpřesňovat stávající metodiky pro relevantní hodnocení a pro návrh následných opatření na další péči o chráněná území.
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- monitoring 10 mil. ročně ze státního rozpočtu
- projekt TAČR – 5 mil. Kč

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyli identifikováni.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat v monitoringu předmětů ochrany v ZCHÚ. Nastartovat systematický monitoring předmětů ochrany v EVL a v PO. Vypracování hodnotících zpráv dle č. 17 směrnice Rady č. 92/43/EHS, „o stanovištích“ a dle čl. 12 směrnice č. 2009/147/ES, „o ptácích“ za období 2013–2018.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.1	Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny

Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 5 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 3.2.2 hodnotit jako obecně dobře stanovený a formulovaný s drobnými výhradami.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	
M (Measurable)	
A (Appropriate)	
R (Resourced)	
T (Time Bound)	

Cíl je problematicky definován zejména z hlediska jeho měřitelnosti a časového vymezení. V tomto případě není jasně stanoven časový horizont plnění, ale existuje předpoklad jeho plnění v horizontu platnosti daného strategického dokumentu. Z hlediska měřitelnosti je cíl hůře měřitelný, resp. chybí ucelená a standardizovaná metoda jeho měření a hodnocení. Naopak z hlediska jeho zaměření a přijatelnosti, resp. přiměřenosti není pochyb, neboť se jedná o cíl aktuální související mimo jiné i s projevy změny klimatu a lidské činnosti. Doporučuje se případná revize cíle, resp. jeho upřesnění ve smyslu časového vymezení cíle či měřitelnosti.

Interakce⁵² specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.2.2 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** především v rámci tematické oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4) a logicky i s ostatními cíli oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3). Protichůdné působení plnění cíle 3.2.2 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.2.2 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	+	X	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Je ovlivňován	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+	+	X	+	0	0	0	+	+	+	+	0

⁵² Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Cíl 3.2.2 je v interakci s cíli, jejichž smyslem je zamezovat negativním dopadům lidské činnosti na půdu, resp. zemědělskou půdu (změna ve způsobu hospodaření na půdě, resp. změna využití půdy či její kontaminace zásadním způsobem ovlivňuje četnost zde žijících druhů).
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny 3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny 3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů 3.2.1 Zajištění ochrany a péče o nejcenější části přírody a krajiny 3.2.3 Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci	Cíl 3.2.2 je v logické interakci, resp. synergii s dalšími cíli v oblasti 3, které se týkají zajištění biodiverzity a ekologické stability krajiny. To souvisí především i se zmírňováním dopadů fragmentace a s posílením mimoprodukčních funkcí krajiny. Důležitou interakcí jsou i biologické invaze, které jsou považovány za jeden z nejvýznamnějších činitelů (spolu s poškozováním a ztrátou biotopů) ohrožující původní biodiverzitu.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik 4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik 4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí 4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť obecně interaguje s cíli, které řeší zmírňování dopadů jak antropogenních, tak i přírodních rizik, mezi něž můžeme zařadit kontaminace, ale i biologické invaze. Invaze lze považovat za jeden z rizikových faktorů změny klimatu, ohrožující naše původní druhy. Cíl zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace je proto ve vzájemné interakci s cílem 3.2.2.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 3.2.2 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Strategie Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů
- Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.2.1	Početnost původních ohrožených druhů v ČR		Není dostupné	Není relevantní
3.2.2	Stav evropsky významných druhů živočichů a rostlin			Není relevantní
3.2.6	Stav evropsky významných typů přírodních stanovišť			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální a velmi důležité, neboť úbytek původních druhů a přírodních stanovišť je v celosvětovém měřítku markantní a je aktuálně ovlivňován zejména negativními vlivy lidské činnosti i projevy změny klimatu (včetně biologických invazí, které jsou považovány za jeden z nejvýznamnějších činitelů (spolu s poškozováním a ztrátou biotopů) ohrožující původní biodiverzitu).

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií
- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijaté legislativní požadavky

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany biodiverzity vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů přes 18,5 mld. Kč. Konkrétně zajištění chráněných částí přírody bylo podpořeno částkou cca 17,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť bylo vynaloženo přes 1,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 na ochranu biodiverzity vynaloženo přes 17 mld. Kč, konkrétně na zajištění chráněných částí

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

přírody 1,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť 15,6 mld. Kč.⁵³ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁵⁴:**

- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na podporu biodiverzity, obnovu cenných biotopů, implementaci soustavy Natura 2000 či zlepšení druhové skladby v lesích bylo podpořeno cca 90 projektů v celkové výši 1,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,2 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč
 - specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na podporu biodiverzity či obnovu cenných biotopů, resp. stanovišť a druhů bylo podpořeno cca 40 projektů (bez započtení projektů zaměřených na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem) v celkové výši 141 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 121 mil. Kč), proplaceno bylo cca 32 mil. Kč
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny)
 - v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na realizaci ÚSES, biocenter, biokoridorů či migračních opatření, resp. rybích přechodů bylo podpořeno přes 80 projektů v celkové výši cca 490 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 466 mil. Kč), proplaceno bylo cca 125 mil. Kč
 - celkem bylo v rámci specifického cíle 4.3 (tj. včetně krajinářských opatření, resp. revitalizací společně s řešením vodních ploch, toků a mokřadů aj.) podpořeno cca 500 projektů v celkové výši přes 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 556 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.1 (implementace a péče o území soustavy Natura 2000); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 40 projektů v celkové výši 562 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 439 mil. Kč
 - oblast podpory 6.2 (podpora biodiverzity); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 330 projektů v celkové výši 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,1 mld. Kč

- **PRV 2014–2020:**

- podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.) (opatření na ochranu přírody a krajiny (např. výsadba zeleně), zvyšují ekologickou stabilitu krajiny, jsou

⁵³ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁵⁴ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

rozšířením stanovišť pro volně žijící organismy, které jsou zejména v některých regionech v nedostatku)

- ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
- ochrana druhů, resp. omezování vybraných nepůvodních druhů je součástí podmínek podpory v rámci PRV
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo mimo jiné i za účelem ochrany druhů a stanovišť zejména na travních porostech vynaloženo více než 9 mld. Kč (např.: na ochranu chřástala polního šlo cca 210 mil. Kč, na ochranu modrásků cca 20 mil. Kč); kromě toho byla podpořena ochrana čejky chocholaté (cca 5 mil. Kč) či tvorba biopásů (krmných či nektarodárných, cca 100 mil. Kč)
- v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na ochranu biodiverzity bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha
- v rámci PRV rovněž podpora genofondu lesních dřevin v celkové výši cca 110 mil. Kč
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k biologické rozmanitosti (16 062 ha)
 - opatření II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
 - celkové čerpání cca 93 mil. Kč; počet podpořených podniků v oblastech soustavy Natura 2000 přes 360, plocha zemědělské půdy, na kterou byla poskytnuta podpora cca 4 370 ha
 - podpory přispěly k udržení hospodaření na těchto chráněných lokalitách
 - opatření II.2.2 Platby v rámci Natura 2000 v lesích
 - cílem řešení specifického znevýhodnění vlastníků lesa; zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny
 - celkové čerpání cca 12 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 231, podpořená plocha lesa přes 1 540 ha
- **OP Rybářství:**
 - v rámci opatření 2.5 (akvakultura poskytující environmentální služby) bylo na vysazování úhoře říční do vybraných rybářských revírů v povodí řeky Labe a řeky Odry vynaloženo do konce roku 2017 cca 9 mil. Kč
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

- **evropský program LIFE+/LIFE (2014–2020):**
 - podpora projektů zaměřených na ochranu přírody a životního prostředí v EU
 - maximální ani minimální finanční omezení grantu nebylo stanoveno, průměrná výše příspěvku ze strany EU činila přibližně 1,5 mil. EUR
 - příkladem úspěšné realizace je projekt Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky či projekt Omezení výskytu invazních druhů rostlin v Karlovarském kraji
- **fondy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a samostatné Norské fondy:**
 - spravované Ministerstvem financí ČR
 - v rámci programu Adaptace na změnu klimatu byla hlavním příjemcem dotací AOPK ČR, a to pro celkem 21 projektů, z nichž 17 projektů bylo zařazeno do podprogramu „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“; celkový rozpočet všech projektů podpořených z EHP fondů realizovaných AOPK ČR v letech 2015–2017 činil 86,2 mil. Kč
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015–2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech
 - Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích
 - v rámci výše uvedených programů bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
 - národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramů PPK A (chráněná území) a PPK B (volná krajina) podporovány projekty týkající se podpory druhové rozmanitosti, péče o zvláště chráněná území a ptáčích oblasti a o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předemětných územích; průměrná výše roční alokace společně za oba podprogramy se pohybuje na úrovni cca 120–130 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč a v rámci PPK B 235 mil. Kč
 - v rámci podprogramu PPK C (handicapy) podporována péče záchranných stanic o zraněné a handicapované živočichy za účelem jejich návratu do přírody, a péče o trvalé handicapy, které jsou určeny k odchovným a osvětovým účelům; průměrná výše roční alokace programu se pohybuje mezi 5–10 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK C v letech 2010–2017 vynaloženo 75 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - v rámci podprogramu Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (podprogram č. 115 163) bylo v letech 2010–2017 podpořeno 65 akcí s celkovou podporou ve výši 18,3 mil. Kč (ke zintenzivnění této podpory došlo v posledních 5 letech); nejvíce akcí a prostředků plynulo na záchranu perlorodky říční (10 mil. Kč), sysla obecného (3,5 mil. Kč) nebo hořečka mnohotvarého českého (1,2 mil. Kč)
 - v rámci podprogramu Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit (podprogram č. 115 162) bylo vynaloženo přes 143 mil. Kč

- v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
- Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k ochraně druhů a stanovišť na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- program „Příspěvek zoologickým zahradám“:
 - MŽP z programu (resp. z jeho 3 dotačních titulů) poskytuje provozovatelům ZOO každý rok dotace celkem ve výši cca 20 mil. Kč, s touto částkou je počítáno i ve výhledu na další roky
 - pro botanické zahrady MŽP nemá obdobný program, resp. pro botanické zahrady nejsou poskytovány žádné dotace
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství (2012–2017) – na podporu pro zachování agrobiodiverzity vynaloženo cca 60–70 mil. Kč ročně
 - Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin (2014–2018) – na podporu genofondu lesních dřevin je alokováno cca 15 mil. Kč ročně (podle schváleného rozpočtu)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s podporou biodiverzity	počet	1 117,0	1 117,0
Celková plocha, na které byla realizována opatření pro podporu biodiverzity	ha	22 593,8	22 569,9
Počet evropsky významných lokalit, kde je ukončena první etapa implementace soustavy Natura 2000	počet	124,0	124,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s implementací soustavy Natura 2000	počet	1 981,0	1 981,0
Počet evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	počet	586,0	586,0
Rozloha evropsky významných lokalit, které jsou připraveny k vyhlášení jako ZCHÚ či ke smluvní nebo základní ochraně	ha	103 951,3	104 565,2
Celková plocha obnovených nebo zakládaných mokřadních biotopů	ha	578,9	564,9
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	počet	106,0	105,0
Počet území pověřených obcí III. stupně se zajištěnou péčí o handicapované živočichy	ks	80,0	79,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková plocha dotčená opatřeními na podporu zvláště chráněných území a soustavy Natura 2000	ha	7 008,2	87 397,0

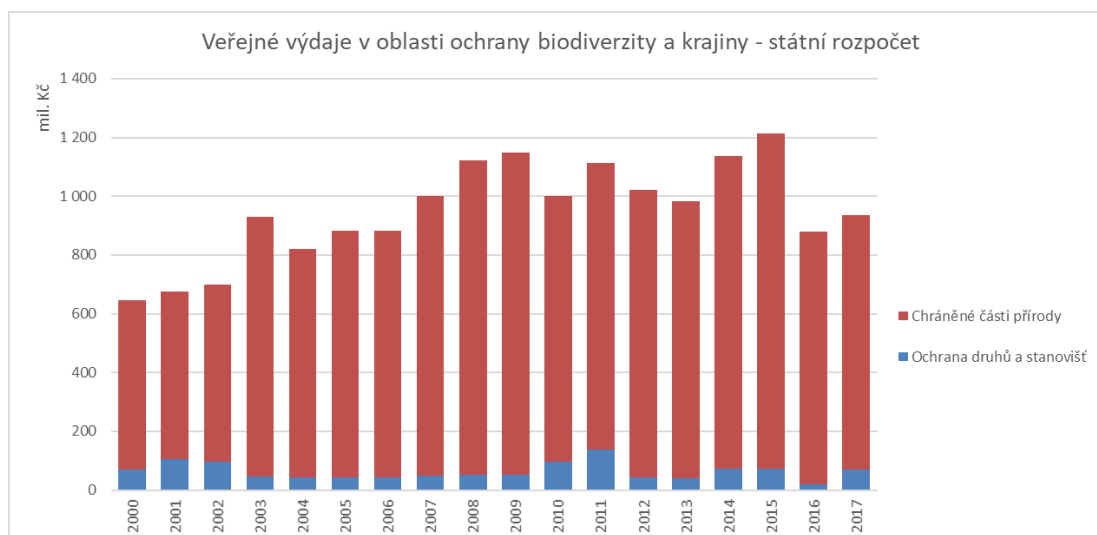
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Celková plocha dotčená realizací opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	ha	312,4	1 701,0
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	836,5	17 878,9
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou	Lokality	60,0	237,0
Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť	Opatření	38,7	689 670,3
Celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy Natura 2000	Opatření	60,7	726,0
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0
Počet podkladů potřebných pro zajištění územních podmínek realizace ÚSES	Podklady	.	8,0
Počet podkladů pro zajištění odborné ochrany ohrožených druhů, stanovišť a pro řešení problematiky nepůvodních druhů	Podklady	1,0	1,0
Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy	ks	6,0	28,0
Zabezpečení migrační propustnosti říční sítě	Počet kilometrů	1,3	25,5

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

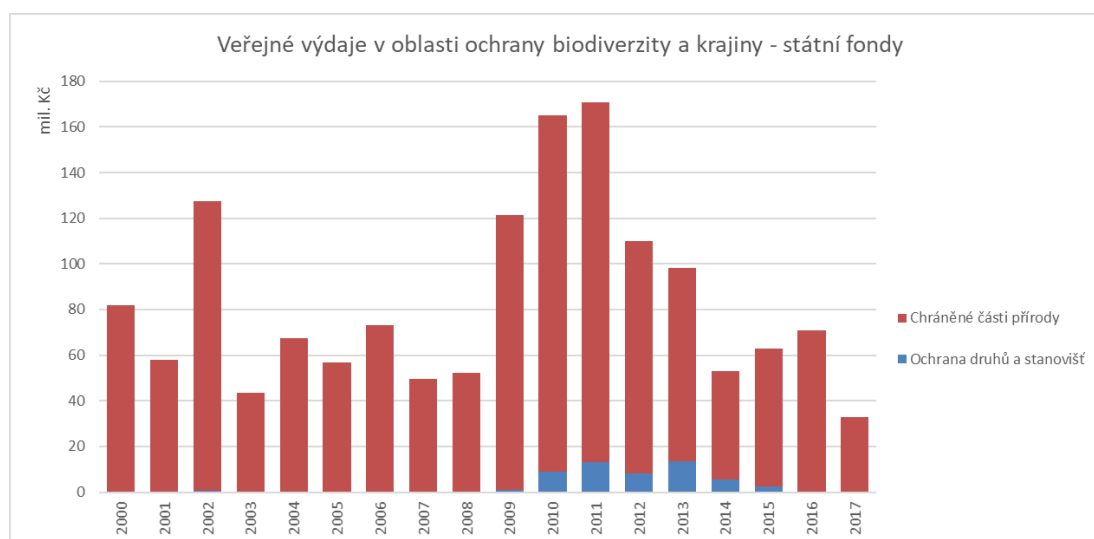
Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana druhů a stanovišť	Státní rozpočet včetně předfinancování	70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody	prostředků z fondů EU	574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		644 786	881 003	1 000 311	1 111 666	1 020 737	981 713	1 135 367	1 213 064	878 637	934 666	17 082 975
Ochrana druhů a stanovišť	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 646	155 799	157 566	101 596	84 854	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
CELKEM STÁTNÍ FONDY		81 823	56 940	164 909	170 720	109 948	98 348	53 033	63 027	70 883	33 047	1 495 024
Ochrana druhů a stanovišť	Územní rozpočty obcí a krajů	617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		679 619	885 425	1 388 562	1 203 311	711 943	789 724	771 580	1 173 064	961 201	1 147 555	17 059 866

Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

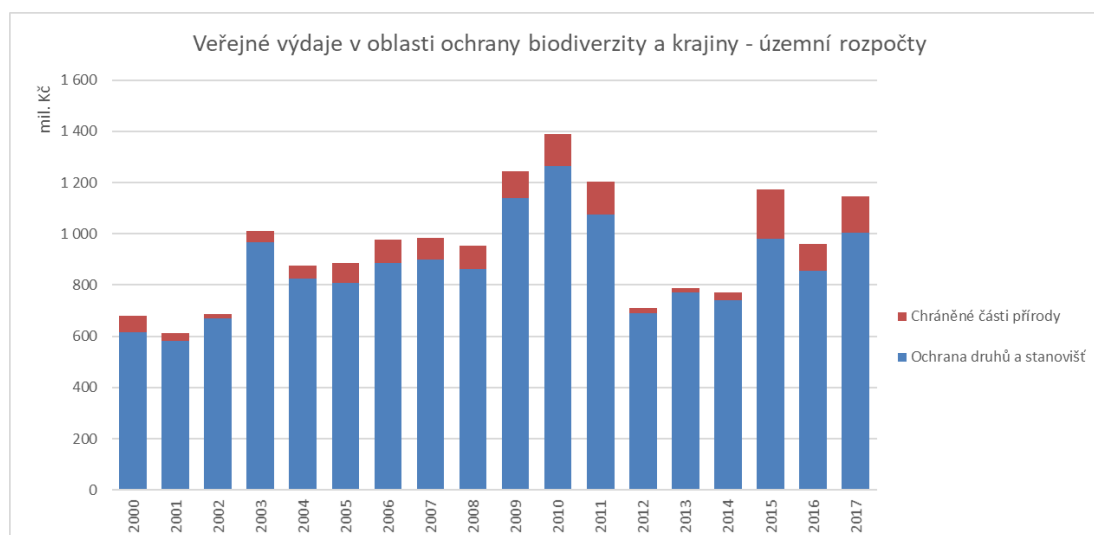

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.2.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Směšovaný dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Směšovaný dopad

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 3.2.2

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.1 Zajistit ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, udržet stav jejich biotopů a posílit ochranu a udržitelné využívání genetických zdrojů zvířat, rostlin a mikroorganismů

Věcný přehled plnění opatření

Zajistit ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Ochrana druhů je v ČR zajištěna zákonem č. 114/1992 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 395/1992 Sb., která stanovuje seznam zvláště chráněných druhů. Seznam zahrnuje 846 zvláště chráněných taxonů, z nichž 376 je kriticky ohroženo, 293 silně ohroženo a 177 ohroženo. Zvláště chráněné rostliny jsou chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. Je zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji. Je též zakázáno je držet, pěstovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat nebo nabízet za účelem prodeje nebo výměny. Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovat. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny. Z těchto zákazů lze stanovit výjimku. Seznam zvláště chráněných druhů byl stanoven v roce 1992, v souvislosti s implementací Směrnice Rady č. 92/43/EHS byl pak později doplněn o druhy stanovené jako evropsky významné. Stavy druhů se za více než dvacetileté období významně změnily, proto je nutné tento seznam aktualizovat v návaznosti na nové vědecké poznatky, např. na podkladu červených seznamů. Aktivní ochrana druhů je nejvýrazněji uskutečňována pomocí nástroje záchranných programů a programů péče, zároveň je také silně provázána s ochranou zvláště chráněných území a lokalit soustavy Natura 2000 implementací do plánů péče a souborů doporučených opatření.

Udržet stav jejich biotopů a posílit ochranu

Zvláště chráněná území (ZCHÚ) často představují plochy se značným počtem zvláště chráněných původních druhů flóry a fauny, se zachovalými přírodními a přírodě blízkými biotopy, tvořících předměty ochrany ZCHÚ. Péče o ZCHÚ se zaměřuje na udržení předmětu ochrany v daném území a zahrnuje širokou škálu opatření, od ponechání vybraných částí přírody samovolnému vývoji až po pravidelné, opakované zásahy. Řada zvláště chráněných druhů je vázaná na určitá sukcesní stadia a bez cílených a pravidelně prováděných opatření mizí. V současnosti proto převažují území, kde jsou předměty ochrany chráněny aktivně, tj. péčí o lokalitu (sečení trávy, odstraňování náletů, odbahňování rybníků). Významnou součástí územní ochrany proto v současnosti představuje financování péče o ZCHÚ, na kterém závisí zachování celé řady zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a udržení nebo zlepšení stavu jejich biotopů. Za tímto účelem se průběžně zpracovávají a schvalují plány péče o daná ZCHÚ, podle kterých se pak odpovídající péče realizuje. Obdobně pozitivní vliv na stav biotopů a druhů má také Natura 2000, soustava chráněných území vyhlášených v celé Evropské unii na základě jednotných kritérií stanovených směrnicemi "o ptácích" a "o stanovištích". V rámci níž se vymezují ptačí oblasti za účelem ochrany vybraných ohrožených druhů ptáků a vyhláší se evropsky významné lokality pro typy přírodních stanovišť a evropsky významné druhy.

Udržitelné využívání genetických zdrojů zvířat, rostlin a mikroorganismů

Resort životního prostředí v oblasti ochrany zvláště chráněných druhů s přesahem k volně žijícím živočichům a planě rostoucím rostlinám aktuálně připravuje Koncepti ochrany genetické diversity planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů v ČR, která bude definovat priority v této oblasti a

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

navrhovat nástroje, např. založení a podporu genetické banky, plánovaný rok schválení koncepce je 2016.

Genetické zdroje rostlin, zvířat a mikroorganismů v zemědělství jsou dlouhodobě řešeny v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství. Stávající Národní program byl vyhlášen na období 2012–2016 a MZe připravuje návrh programu pro další pětileté období.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		154/2000 Sb. – plemenářský zákon a zákon č. 148/2003 Sb. o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů. Oba zákony a související prováděcí předpisy jsou průběžně aktualizovány.
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Opatření na zajištění ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, udržení stavu jejich biotopů jsou hrazena z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. V minulém programovém období byla podporována daná opatření v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007-2013 oblastí podpory (OP) 6.2 Podpora biodiverzity (alokace 75 mil. Eur).

V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle (SC) 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu. Řada opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

představuje nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP. Tato opatření lze podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu).

Resort obrany naplňuje cíle ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů mimo jiné i formou zajištění ochrany (smlouvy o chráněném území) EVL na území vojenských újezdů a dále naplňováním PP o ZCHÚ. Dále tato povinnost jde za subjekty s příslušností hospodařit, tj. Vojenské lesy a statky ČR, s.p. a Agenturou hospodaření s nemovitým majetkem. Obecná ochrana rostlin a živočichů je zajištěna v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb.

V rámci vyhlášení ZCHÚ se uplatní náklady vynaložené na geodetické zaměření hranice chráněného území, na přípravu plánu péče, na pořízení podkladů k vyhlášení na vyznačení mezníků v terénu, na vyznačení území tabulemi. Další náklady představuje zajištění péče o ZCHÚ pomocí vhodných managementových opatření daných plánem péče o dané území, vyplývajících ze zákona.

V rámci zajištění ochrany druhů a genetických zdrojů se uplatní náklady na hrazení škod v rámci zákona č. 115/2000 Sb., dále náklady na péči o biotopy druhů, jejich přímou podporu uvnitř i mimo síť ZCHÚ a Natura 2000, ale i realizaci záchranných programů a programů péče.

Náklady na jednotlivé oblasti opatření nelze jednoznačně vyčíslit, skladba činností je pro každý rok individuální, finanční podpora se čerpá z různých finančních zdrojů národních (PPK, POPFK, rozpočty krajů), OPŽP i EHP fondů.

Celkové alokace programů jsou následující:

OPŽP 2007-2013 PO6 – OP 6.2: Podpora biodiverzity - alokace 75 mil. EUR

OPŽP 2014-2020 PO4 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území - alokace 105,520 mil. EUR,

- SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR.

V rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství je každoročně alokována částka 60–70 mil. Kč z rozpočtu MZe.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Koncepce záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin v ČR
- Koncepce ochrany genetické diverzity planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů v ČR
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2015 - 2025
- Protokol o ochraně a udržitelném využívání biologické a krajinné rozmanitosti k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Schválení aktualizace seznamu zvláště chráněných druhů

Schválení nových záchranných programů a programů péče

Pravidelná realizace péče o druhy podle schválených záchranných programů a programů péče

Vyhlášení nových ZCHÚ

Průběžná aktualizace plánů péče

Pravidelná péče o stávající vyhlášená ZCHÚ podle schválených plánů péče

Doplnění seznamu EVL

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Pravidelná péče o vyhlášené EVL podle schválených souborů doporučených opatření
Doplňkově k OPŽP 2014-2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlášenými výzvami.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Pro zajištění přirozených biotopů doporučeno věnovat pozornost obnově přírodních prvků a ekosystémů ve volné krajině, podporovat opatření ke zlepšení jakosti vod, obnovovat přirozená koryta vodních toků a podporovat samovolné renaturace vodních toků a niv s příznivým dopadem na vodní a vodu vázané ekosystémy. Pro udržení stavu biotopů byla doporučena rovněž podpora a koordinace vojenské činnosti.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.2 Zajistit ochranu a udržitelné využívání genetických zdrojů živočichů, rostlin a mikroorganismů

Věcný přehled plnění opatření

Ochrana genofondu hospodářsky využívaných či využitelných druhů je zajištěna v rámci legislativy a programů MZe. Ochrana genofondu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dosud tímto způsobem řešena není. Ochrana genofondu je nicméně zohledňována v rámci opatření na ochranu ohrožených druhů in situ. Na ochranu genofondu se zaměřují výzkumné projekty odborných institucí (aktuálně projekt "BIOM" realizovaný Ústavem biologie obratlovců Akademie Věd ČR a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy z EHP a Norských fondů). MŽP právě připravuje Koncepti ochrany genetické diverzity planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů v ČR, která bude definovat priority v této oblasti a navrhnout nástroje, např. založení a podporu genetické banky, plánovaný rok schválení koncepce je 2016.

Opatření na zajištění ochrany a udržitelného využívání genetických zdrojů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin jsou hrazena z národního programu v gesci MŽP – Programu péče o krajinu, podprogramu pro naplňování opatření vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb. a souvisejících předpisů a ze schválených plánů péče pro zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, včetně navrhovaných. Jedná se o opatření A 4. n) zajišťování původního rostlinného nebo živočišného materiálu a praktická záchrana zanikajícího genofondu původních druhů nebo místních ohrožených ekotypů za účelem následné repatriace nebo reintrodukce.

Genetické zdroje lesních dřevin jsou podporovány v rámci Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018, který vyhlásilo k 1. 7. 2015 Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí v souladu s § 2a odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb. Genetické zdroje zařazené do národního programu mohou být dotačně podporovány buď ze státního rozpočtu (pravidla uvedena v „Zásadách“, které vydalo Ministerstvo zemědělství v srpnu 2014), anebo z evropských zdrojů (Program rozvoje venkova 2014 – 2020; toto opatření nebylo v roce 2015 spuštěno).

Uchování a udržitelné využívání zemědělských genetických zdrojů zvířat, rostlin a mikroorganismů je zajištěno v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů pro výživu a zemědělství na období 2012–2016. Tento program je vyhlášen Ministerstvem zemědělství vždy na 5 let, je financován pouze z národních zdrojů a vychází z aktuální potřeby dlouhodobě uchovat a poskytovat uživatelům genetické zdroje v souladu s jejich potřebami zejména v oblasti šlechtění, výzkumu a vzdělávání v zemědělství.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		x
Legislativa		x
Financování		x

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Program péče o krajinu – podprogram pro naplňování opatření vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb. a souvisejících předpisů a ze schválených plánů péče pro zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, včetně navrhovaných je alokováno 95,450 mil. Kč.
- Podpora genofondu lesních dřevin v rámci Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2020 z národních zdrojů (v rámci schválených Zásad) bude probíhat každoročně podle schváleného státního rozpočtu ve výši cca 15 mil. Kč. Z evropských zdrojů (v rámci PRV 2014–2020) bude podpora spuštěna pravděpodobně od roku 2016 (cca 110 mil. Kč/období).
- Finanční prostředky, které jsou administrovány v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů pro výživu a zemědělství na období 2012–2016, se pohybují okolo 60–70 mil. CZK

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2020
- Státní politiky životního prostředí ČR 2012–2020
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Každoročně, ve stejném rozsahu alokovaných finančních prostředků Programu péče o krajinu 95,450 mil. Kč.

Genofond lesních dřevin – každoročně podle schváleného státního rozpočtu (cca 15 mil. Kč ročně) a dále v rámci PRV 2014–2020 (cca 110 mil. Kč/období).

Genofond rostlin, zvířat a mikroorganismů pro výživu a zemědělství – každoročně ve výši 60 – 70 mil. Kč podle schváleného státního rozpočtu.

Příprava Konceptu ochrany genetické diverzity planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů v ČR.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.3 Realizovat záchranné programy pro vybrané zvláště chráněné (nejohroženější) druhy a koncepce (programy péče) pro management populací dalších vybraných druhů; v mezinárodním kontextu optimalizovat ex-situ ochranu vymírajících druhů (zoologické a botanické zahrady)

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2013 byla MŽP schválena Koncepce záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin v ČR, která shrnuje praktické fungování tohoto nástroje aktivní druhové ochrany a definuje prioritní druhy pro přípravu nových programů. V období 2012 – 2015 nebyl schválen žádný nový záchranný program (ZP). Záchranný program pro hořec jarní byl v roce 2012 vyhodnocen a ukončen. Záchranný program pro matiznu bahenní byl v roce 2013 vyhodnocen a navržena jeho aktualizace. V roce 2013 byl aktualizován záchranný program pro perlorodku říční z roku 2000. V současné době se připravuje vyhodnocení ZP rdestu dlouholistého. V období byla zajištěna realizace všech osmi záchranných programů pro 4 rostliny (matizna bahenní, rdest dlouholistý, hořeček mnohotvarý český, hvozdík písečný český) a 4 živočichy (užovka stromová, sysel obecný, hnědásek osikový a perlorodka říční), které byly schváleny v předešlém období. V roce 2013 byl schválen nový program péče (PP) pro bobra evropského. V období 2012–2015 byla zajištěna realizace programu péče pro vydru říční.

Realizace obou typů programů je zajišťována z velké části z národních finančních zdrojů, specifickým nástrojem je podprogram POPFK 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Pro období 2014 – 2016 bylo ve spolupráci s Ministerstvem financí připraveno Malé grantové schéma záchranné programy a programy péče o zvláště chráněné druhy II z fondů EHP, jejímž cílem bylo zajištění financování realizace, přípravy, aktualizace a sběru podkladů pro rozhodnutí o potřebě přípravy programu pro konkrétní druhy. Díky tomuto nástroji budou v roce 2016, resp. roce 2017 připraveny ke schválení MŽP finální texty 7 nových záchranných programů pro schválení a text nového programu péče o velké šelmy. Finanční nástroj umožňuje také aktualizovat dva záchranné programy – matiznu bahenní z roku 2000 a rdestu dlouholistého z roku 2003.

V OPŽP na programové období 2014 -2020 je v rámci specifického cíle 4.2 řešeno zajištění podpory opatření na ochranu druhů a stanovišť v rámci níž je možné také realizovat aktivity zaměřené na ochranu druhů, pro něž jsou přijaty záchranné programy a programy péče.

V mezinárodním kontextu optimalizovat ex-situ ochranu vymírajících druhů (zoologické a botanické zahrady)

Posláním zoologických zahrad (ZOO) je přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů jejich chovem v lidské péči, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů, jakož i výchova veřejnosti k ochraně přírody. Obdobné poslání mají botanické zahrady (BZ), které se věnují ve velké míře právě pěstování ohrožených druhů rostlin světové i národní flóry.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	neuveveno
Legislativa	x	Neuveveno
Financování	x	Neuveveno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Náklady na opatření nelze jednoznačně vyčíslit, skladba činností je pro každý rok individuální, finanční podpora se čerpá z různých finančních zdrojů národních (PPK, POPFK, rozpočty krajů), OPŽP i EHP fondy. Zajištění běžné realizace všech programů lze odhadovat přibližně na 10 mil. Kč ročně pro již schválené ZP a PP bez nákladů na koordinaci ze strany AOPK ČR, této částky však vzhledem k omezeným finančním zdrojům zdaleka nedosahuje.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- SPOPK 3.4.3. Cíl - Udržení dostatečně početných a tím i geneticky kvalitních populací původních planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, schopných dlouhodobé samostatné existence. Opatření 3.4.4. - D3 Připravit a zahájit realizaci alespoň 6 dalších záchranných programů pro nejvážněji ohrožené druhy rostlin a živočichů (hořeček český, hnědáka osikového aj.) a zajistit finanční prostředky nezbytné pro dlouhodobou realizaci přijatých programů.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Neuvedeny.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.4 Zmírňovat negativní následky lidských aktivit (opatření k eliminaci zraňování a usmrcování živočichů, péče o handicapované živočichy aj.).

Věcný přehled plnění opatření

V tomto opatření je třeba klást důraz zejména na prevenci (eliminaci zraňování a usmrcování živočichů). Mezi nejzávažnější příčiny zraňování a usmrcování volně žijících živočichů, kterými je třeba se zabývat, patří především úrazy na elektrickém vedení, nárazy ptáků do skel, kolize zvířat s dopravními prostředky, úhyny živočichů způsobené zemědělskou technikou, ale rovněž např. zranění a úhyny spojené s chemickým znečištěním krajiny. V souvislosti s úrazy a úhyny ptáků na elektrickém vedení Ministerstvo životního prostředí, ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a distributory elektrické energie vydalo na začátku roku metodický pokyn pro zajištění jednotného postupu při použití technicky bezpečných opatření v rámci ČR, aktuálně se projednává doplňující materiál „Zásady posouzení bezpečnosti elektrických vedení z hlediska bezpečnosti ptáků (rizik úrazů elektrickým proudem na vedení vn)“, který bude sloužit jako pokyny pro postup AOPK při hodnocení bezpečných prvků.

Ohledně problematiky nárazů do skel MŽP aktivně spolupracuje s Českou společností ornitologickou, správci komunikací a AOPK a s ohledem na povinnosti vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb., na ochranu přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“). Ministerstvo životního prostředí rovněž připravuje metodický pokyn k této problematice. Otázka kolizí živočichů s dopravními prostředky je úzce spjata s fragmentací krajiny, proto je nutné tyto vlivy hodnotit společně a podporovat dále v dostatečné míře funkční opatření (zařízení) podporující migraci živočichů v krajině viz např. opatření 3.1.3.3 a 3.1.3.4 SPŽP. Opatření k eliminaci zraňování zvířat zemědělskou technikou jsou v současnosti nadále rozvíjena ve spolupráci s vědeckým sektorem, zejména Českou zemědělskou univerzitou (vznik internetových stránek k problematice, aplikace hlášení termínů zemědělských činností). Chemická kontaminace prostředí je dalším závažným, nicméně nedostatečně řešeným a přehlíženým tématem v krajině. V současné době se tomuto problému podrobněji věnuje pouze Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v České republice, vydaný Ministerstvem zemědělství. Je tedy na místě chemickému znečištění v krajině i nadále věnovat dlouhodobě zvýšenou pozornost.

Péče o handicapované živočichy s jejich následným navracením zpět do přírody je v ČR zajišťováno záchrannými stanicemi akreditovanými Ministerstvem životního prostředí, které navíc v rámci své činnosti zajišťují mimo jiné rovněž ekologickou výchovu a osvětu veřejnosti. Činnost záchranných stanic MŽP každoročně podporuje formou Programu péče o krajinu. V posledních letech bylo prostřednictvím Programu péče o krajinu každoročně přidělováno záchranným stanicím 5 mil. Kč. Poskytovaná částka byla mimořádně navýšena v roce 2013 a 2014, zejména ve vazbě na zvýšený příjem handicapovaných živočichů v souvislosti s extrémními vlivy počasí.

Opatření na zmírňování negativních následků lidských aktivit jsou dále podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. Hlavním finančním nástrojem v této věci je Operační program Životní prostředí. V minulém programovém období byla daná opatření podporována v rámci prioritní osy 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny OPŽP 2007-2013 oblastí podpory (OP) 6.2 Podpora biodiverzity (alokace 75 mil. Eur). V současné době je spuštěn nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu specifického cíle (SC) 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu a SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MD
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity se zda-jí být víceméně dostatečné
Legislativa		Legislativa je víceméně nastavena dostatečně, určitý problém nastává v případě vymahatelnosti některých zákonných povinností
Financování		Implementace opatření je finančně z větší části zajištěna, nicméně vzhledem k rozsahu problematiky a narůstajícímu tlaku negativních faktorů je žádoucí, stávající i plánované aktivity i nadále dlouhodobě podporovat minimálně na stávající úrovni

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- OPŽP 2014-2020 PO4
 - SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území - alokace 105,520 mil. EUR
 - SC 4.2: Posílit biodiverzitu – alokace 24, 173 mil. EUR
 - SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. EUR

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v České republice
- Metodický pokyn k zajištění ochrany ptáků před úrazy na elektrickém vedení

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V nadcházejících letech je potřeba větší pozornost věnovat právě chemickému znečištění krajiny, zraňování zvířat způsobenému zemědělskou technikou. Další zmíněné problémy jsou průběžně a dostatečně řešeny v rámci odborných skupin

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Vytvoření metodiky zabývající se problematikou malých vodních elektráren ve vztahu k vodnímu prostředí a společenstev živočichů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.5 Zajistit revizi odpovídající ochrany a péče o přírodní stanoviště z hlediska reprezentativnosti a unikátnosti a zabezpečit řádný management či obnovu vzácných a mizejících typů stanovišť (píščiny, slatiny, narušovaná stanoviště) a v rámci toho provést revizi seznamu zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin

Věcný přehled plnění opatření

Princip unikátnosti a reprezentativnosti je uplatňován již při výběru přírodních stanovišť určených k ochraně prostřednictvím soustavy Natura 2000, a to na úrovni EU, a posléze při výběru jednotlivých území soustavy Natura 2000 určených k ochraně těchto přírodních stanovišť na národní úrovni. Jako předměty ochrany jsou vybírány z evropského pohledu stanoviště nejednodušší, nejvíce ohrožená, vzácná či omezená svým výskytem jen na určitém území (mezi těmito jsou např. i píščiny – stanoviště 2330, 6260, slatiny – stanoviště 7230, 7140, 7150, 7210). EVL jsou navrhovány na základě odborných kritérií stanovených přílohou III směrnice o stanovištích, pro stanoviště se jedná např. o rozlohu lokality pokryté typem přírodního stanoviště v poměru k celkové rozloze typu přírodního stanoviště na území členského státu nebo stupeň zachování struktury a funkcí příslušného typu přírodního stanoviště a možnosti jeho obnovy.

Ochrana vzácných a mizejících typů stanovišť, která zároveň představují stanoviště podléhající ochraně prostřednictvím soustavy Natura 2000, je zajištěna v prvním kroku vyhlášením evropsky významných lokalit určených k ochraně těchto stanovišť, resp. zařazením lokalit na národní seznam evropsky významných lokalit (dle NV č. 132/2005 Sb., 301/2007 Sb., 371/2009 Sb.).

Dále je ochrana stanovišť zajištěna jejich adekvátním způsobem ochrany. Přijetím aktualizovaného národního seznamu nařízení vlády č. 318/2013 Sb. byl revidován vhodný způsob ochrany EVL (resp. předmětných stanovišť) vzhledem k novelizovanému znění §45c ZOPK, jímž byla zavedena možnost základní ochrany (do té doby mohla být ochrana zajištěna pouze vyhlášením ZCHÚ či smluvní ochranou). Výběr lokalit, pro které je zcela či zčásti nedostatečná základní ochrana byl proveden na základě metodiky AOPK ČR – Výběr vhodné formy ochrany pro evropsky významné lokality, v němž je uvedeno, pro která stanoviště je vhodná základní ochrana. V období 2012–2015 byla průběžně zajišťována ochrana EVL či jejich částí vyhlášením ZCHÚ v souladu s kategoriemi ochrany dle nařízení vlády č. 318/2013 Sb.

Evropsky významné lokality a ptačí oblasti zahrnují též území vojenských újezdů Hradiště, Boletice a Libavá, které jsou významné výskytem narušovaných stanovišť díky činnosti vojenské techniky. Návrh vhodné péče je řešen pro tato území souhrny doporučených opatření, které průběžně v období 2012–2015 zpracovává AOPK ČR (pověřena MŽP). Tato SDO jsou následně přijímána MŽP. V případě překryvu EVL se ZCHÚ je návrh vhodné péče řešen též plány péče o ZCHÚ.

V případě, že jsou vzácná či mizející stanoviště biotopem zvláště chráněných druhů živočichů, je jejich ochrana zajištěna prostřednictvím zvláštní druhové ochrany. Revize seznamu zvláště chráněných druhů však z tohoto pohledu provedena nebyla.

V letech 2003–2005 byl řešen projekt VaV 620/20/03 „Optimalizace výsledků mapování přírodních biotopů a jejich aktuálního zastoupení na území ČR jako předmětu ochrany v současné síti maloplošných zvláště chráněných území v ČR“. Cílem projektu bylo analyzovat zastoupení přírodních biotopů v dosavadní síti MZCHÚ a v navržené soustavě EVL. Na základě této analýzy byl zpracován odborný návrh na doplnění stávající sítě MZCHÚ o nová území, v nichž se vyskytují biotopy vzácné, dosud nedostatečně stávající ochranou zajištěné, biotopy velmi reprezentativní, případně biotopy významné z hlediska regionální variability.

MO řeší tuto problematiku z hlediska výkonu státní správy ochrany přírody a krajiny a zároveň i z hlediska výkonu státní správy lesů (Vojenský lesní úřad). Cíl „Omezení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť“ je naplňován průběžně v rámci managementu EVL a péče o ZCHÚ, zároveň je k němu přihlíženo při tvorbě a schvalování LHP. Dalším subjektem, který do této problematiky vstupuje subjekt s příslušností hospodařit s majetkem ČR – PUFL a zemědělské půdy jsou Vojenské lesy a statky ČR, s.p.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		legislativa pro toto opatření není řádně uchopitelná zejména pro orgány ochrany přírody a krajiny.
Financování		

Překážky implementace opatření

Neřešení problematiky rybožravých predátorů.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nebyli poskytnuta finanční data, nicméně péče o EVL a PO je předmětem podpory v rámci programového financování na národní úrovni z programů Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny a Program péče o krajinu (opakující se jednoleté programy) a dále z fondů EU (Program rozvoje venkova, Operační program Životní prostředí). Navíc je na ochranu biodiverzity a soustavu Natura 2000 zaměřen i komunitární program LIFE. Blíže viz opatření 3.2.1.2

V rámci OPŽP pro období 2014–2020 je v prioritní ose 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu zařazen specifický cíl (SC) 4.2 zaměřený na péči o cenná stanoviště a jejich obnovu a tvorbu.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Vlastní texty schválených souhrnů doporučených opatření, plánů péče o zvláště chráněná území a smluv zohledňující péči o předměty ochrany EVL a PO
- Prioritního akčního rámce pro Natura 2000 v České republice
- Právní předpisy, kterými se vyhlášují ZCHÚ.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Vyhlašování ZCHÚ (alt. uzavření smluv) podle aktuálního znění nařízení vlády č. 318/2013 Sb.

Doplňkově k OPŽP 2014-2020 slouží národní programy v gesci MŽP s každoročně vyhlašovanými výzvami.

Do Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) si žadatelé podávají žádost o zařazení vždy v prvním roce pětiletého závazku, žádost o dotaci pak každoročně podávají u Státního zemědělského a intervenčního fondu. Jedná se o podpory na období 2014 – 2020, které navazují na plnění cílů do roku 2013.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Řešit management či obnovu vzácných a mizejících typů stanovišť v souladu s prioritami činnosti AČR.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

Opatření 3.2.2.6 Podporovat účinná opatření pro regulaci počtu druhů živočichů s ohledem na vyváženou strukturu společenstev.

Věcný přehled plnění opatření

Plnění bylo dosaženo jednak prostřednictvím dotačních titulů v programech potlačování expanzivních druhů v rostlinných společenstvech a likvidace invazních druhů. Dále sem patří problematika snižování z hlediska vlivu na přírodní společenstva nadměrných početních stavů zvěře (obhospodařované myslivecky) – početní stavy zvěře jsou regulovány lovem, což dokládá i samotná rostoucí výše ulovených druhů většiny spárkaté zvěře. Bez mysliveckého hospodaření by populace těchto živočichů (zvěří) byly několikanásobně vyšší. V problematice regulace invazních druhů byla ve sledovaném období v dané věci připravena novela zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která je aktuálně ve fázi připomínkového řízení

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nebyly specifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.2	Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť

- Nespecifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nespecifikovány.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Splněno novelou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

3.2.3 Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 5 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 3.2.3 hodnotit jako kvalitně stanovený a formulovaný.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	☹️
M (Measurable)	☹️
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😊
T (Time Bound)	☹️

Cíl je problematicky definován zejména z hlediska jeho měřitelnosti a časového vymezení. V tomto případě není jasně stanoven časový horizont, ale existuje předpoklad jeho plnění v horizontu platnosti daného strategického dokumentu. Z hlediska měřitelnosti je hůře měřitelný, resp. chybí ucelená a standardizovaná metoda jeho měření a hodnocení. Jsou však nastavena opatření, která by měla měřitelnost cíle významně zkvalitnit (např. tvorba jednotného informačního systému o nepůvodních druzích či zajištění jejich monitoringu a propojení s existujícími mezinárodními databázemi a monitoringem). Naopak z hlediska jeho zaměření a přijatelnosti, resp. přiměřenosti není pochyb, neboť se jedná o cíl aktuální související mimo jiné i s projevem změny klimatu.

Interakce⁵⁵ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.2.3 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** především v rámci oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3) a dále v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4). Protichůdné působení plnění cíle 3.2.3 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.2.3 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	+	X	0	0	0	0	0	+	+	0

⁵⁵ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	+	0	0	0	0	+	0	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny 3.2.1 Zajištění ochrany a péče o nejcenější části přírody a krajiny 3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť	Cíl 3.2.3 je v logické interakci, resp. synergii s dalšími cíli v oblasti 3, které se týkají zejména ochrany původních druhů a stanovišť, resp. zajištění biodiverzity a ekologické stability krajiny. Biologické invaze jsou totiž považovány za jeden z nejvýznamnějších činitelů (spolu s poškozováním a ztrátou biotopů) ohrožující původní biodiverzitu.
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí 4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Biologické invaze lze považovat za jeden z rizikových faktorů změny klimatu, kdy se vlivem zvyšujících se teplot a obecně příznivějších podmínek pro život na naše území dostávají druhy nepůvodní, resp. invazivní, které vytlačují naše původní druhy. Cíl zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace je proto ve vzájemné interakci s cílem 3.2.3.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 3.2.3 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Strategie Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů
- Prováděcí nařízení komise (EU) 2016/1141, kterým se přijímá seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014
- Prováděcí nařízení komise (EU) 2017/1263, kterým se aktualizuje seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii
- Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.2.7	Invazní druhy			Není relevantní

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální a velmi důležité, neboť v celosvětovém měřítku jsou biologické invaze považovány za jeden z nejvýznamnějších činitelů (spolu s poškozováním a ztrátou biotopů) ohrožující původní biodiverzitu. V ČR je řada invazních druhů, které závažně ohrožují původní druhy a přírodní stanoviště (např. křídlatky, bolševník velkolepý, americké druhy raků, mýval severní, norek americký) a zároveň je zde využívána nebo nově zaváděna řada nepůvodních druhů rostlin a živočichů, které představují riziko nebo jejichž vlastnosti nejsou dostatečně známy. Důležité je proto využívání neprověřených druhů omezovat a zároveň přijmout opatření k vyhodnocování a řízení rizik i k řešení již probíhajících biologických invazí. Reflektovat je potřebné nově přijatou unijní legislativu v oblasti invazních druhů, vytvořit podmínky pro její implementaci a zároveň vhodně adaptovat celkový systém přístupu k nepůvodním druhům v ČR, včetně právní úpravy jejich využívání a regulace.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií
- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijaté legislativní požadavky

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti ochrany biodiverzity vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů přes 18,5 mld. Kč. Konkrétně zajištění chráněných částí přírody bylo podpořeno částkou cca 17,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť bylo vynaloženo přes 1,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 na ochranu biodiverzity vynaloženo přes 17 mld. Kč, konkrétně na zajištění chráněných částí přírody 1,4 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť 15,6 mld. Kč.⁵⁶ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁵⁷:**
 - prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)

⁵⁶ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁵⁷ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

- specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu) a částečně specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na likvidaci křídlatky či odstranění nepůvodních druhů z lesních porostů byly prozatím schváleny jednotky projektů v celkové max 10 mil. Kč celkových způsobilých výdajů
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.2 (podpora biodiverzity); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 330 projektů v celkové výši 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,1 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - jedním z cílů zlepšení životního prostředí a krajiny včetně udržitelnosti vodního hospodářství
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - nárůst oblastí s úspěšným hospodařením s půdou přispívající k biologické rozmanitosti (16 062 ha)
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- omezování vybraných nepůvodních druhů je součástí **Kontrol podmíněnosti** – DZES 7: Zachování krajinných prvků, ořez stromů a **opatření proti invazivním druhům rostlin**; plnění podmínek podmíněnosti je základním předpokladem pro všechny platby „na hektar“ poskytované nebo spolufinancované ze zdrojů EU
- **evropský program LIFE+/LIFE (2014–2020):**
 - podpora projektů zaměřených na ochranu přírody a životního prostředí v EU
 - maximální ani minimální finanční omezení grantu nebylo stanoveno, průměrná výše příspěvku ze strany EU činila přibližně 1,5 mil. EUR
 - příkladem úspěšné realizace je projekt Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky či projekt Omezení výskytu invazních druhů rostlin v Karlovarském kraji
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 4. Příroda a krajina byly v letech 2015–2017 vyhlášeny výzvy na podporu výkupů pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

- Programy na podporu výkupů v ZCHÚ, jejich ochranných pásmech a významných krajinných prvcích
 - v rámci výše uvedených programů bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 25 projektů za více než 130 mil. Kč
- národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramů PPK A (chráněná území) a PPK B (volná krajina) může být regulace a likvidace invazních druhů hrazena až do výše 100 % uznaných nákladů a maximální výše podpory na jeden projekt může činit až 250 000 Kč
 - příkladem úspěšné realizace PPK mohou být pravidelné likvidace bolševníku velkolepého na území CHKO Český les či likvidace druhů křídlatek v CHKO Litovelské Pomoraví
 - průměrná výše roční alokace společně za oba podprogramy se pohybuje na úrovni cca 120–130 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč a v rámci PPK B 235 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) lze žádat o prostředky na regulaci šíření invazních druhů až do výše 100 % uznaných nákladů, a to v maximální výši 250 000 Kč na projekt
 - průměrná výše roční alokace programu se pohybuje v řádu desítek milionů korun; celkově bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
 - Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ:
 - v rámci podpor mimo jiné na opatření směřující k likvidaci invazních druhů na území ZCHÚ a jeho ochranném pásmu bylo vynaloženo v letech 2010–2017 cca 316 mil. Kč
- národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství (2012–2017) – na podporu pro zachování agrobiodiverzity vynaloženo cca 60–70 mil. Kč ročně
 - Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin (2014–2018) – na podporu genofondu lesních dřevin je alokováno cca 15 mil. Kč ročně (podle schváleného rozpočtu)

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet realizovaných opatření v souvislosti s podporou biodiverzity	počet	1 117,0	1 117,0
Celková plocha, na které byla realizována opatření pro podporu biodiverzity	ha	22 593,8	22 569,9
Počet území pověřených obcí III. stupně se zajištěnou péčí o handicapované živočichy	ks	80,0	79,0

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

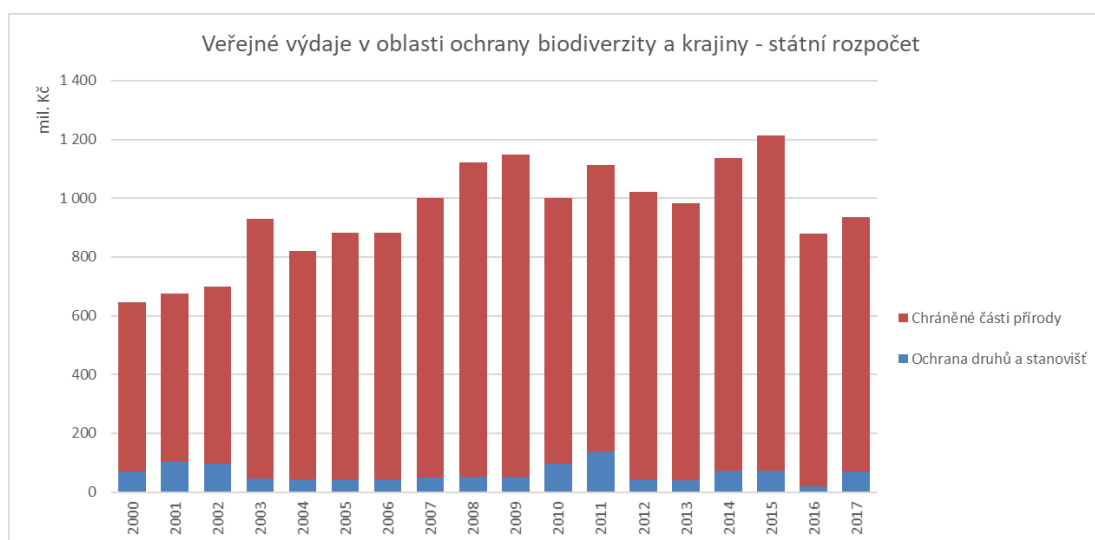
OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0
Počet podkladů pro zajištění odborné ochrany ohrožených druhů, stanovišť a pro řešení problematiky nepůvodních druhů	Podklady	1,0	1,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

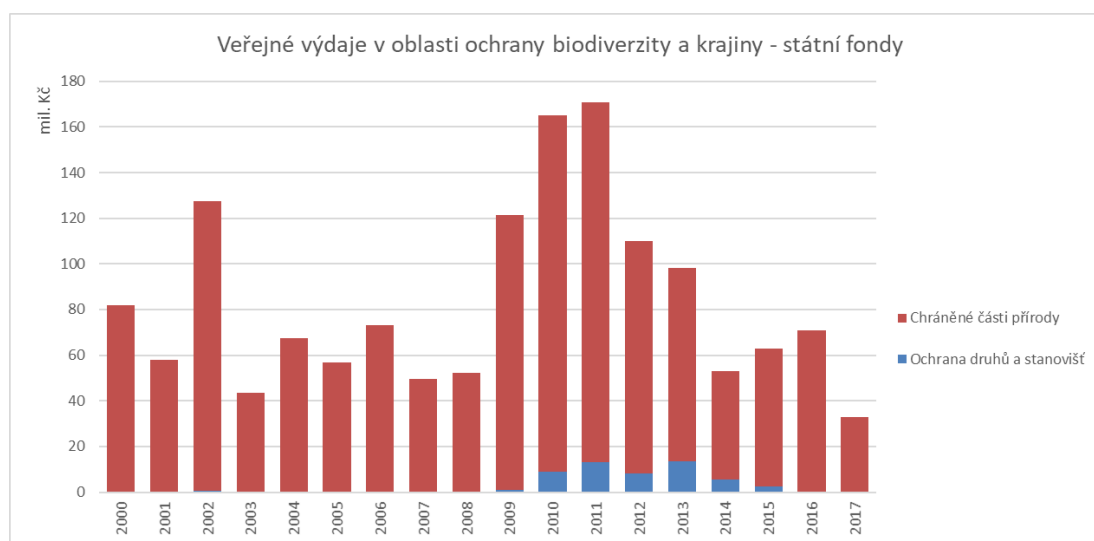
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana druhů a stanovišť	Státní rozpočet včetně předfinancování	70 105	44 535	96 122	139 244	41 898	41 642	73 890	72 991	20 411	69 891	1 158 365
Chráněné části přírody	prostředků z fondů EU	574 681	836 468	904 189	972 422	978 839	940 072	1 061 477	1 140 073	858 226	864 775	15 924 609
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		644 786	881 003	1 000 311	1 111 666	1 020 737	981 713	1 135 367	1 213 064	878 637	934 665	17 082 975
Ochrana druhů a stanovišť	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	369	295	9 110	13 154	8 352	13 494	5 504	2 504	155	0	55 115
Chráněné části přírody		81 454	56 646	155 799	157 566	101 596	84 854	47 529	60 522	70 728	33 047	1 439 908
CELKEM STÁTNÍ FONDY		81 823	56 940	164 909	170 720	109 948	98 348	53 033	63 027	70 883	33 040	1 495 024
Ochrana druhů a stanovišť	Územní rozpočty obcí a krajů	617 553	809 889	1 265 084	1 073 480	690 152	770 150	739 271	979 860	855 238	1 003 048	15 635 222
Chráněné části přírody		62 066	75 536	123 479	129 831	21 790	19 574	32 309	193 204	105 964	144 507	1 424 645
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		679 619	885 425	1 388 562	1 203 311	711 943	789 724	771 580	1 173 064	961 201	1 147 555	17 059 866

Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

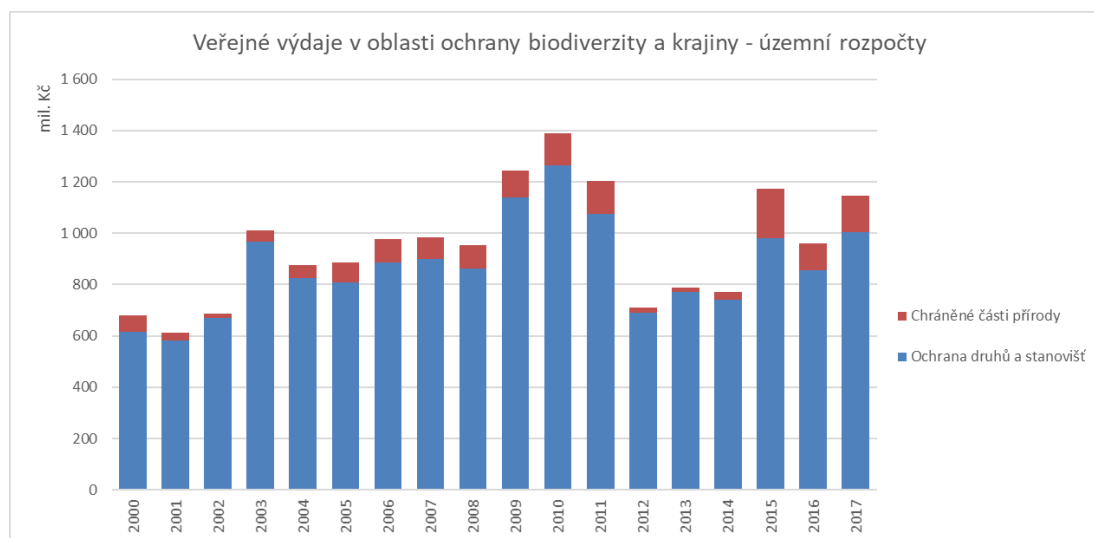

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany biodiverzity, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.2.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Bez dopadu
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Opatření 3.2.3.1. Navrhnout a realizovat komplexní a systémová opatření k snížení negativního vlivu druhů s nepříznivými dopady na biologickou rozmanitost či hospodářskou produkci (prevence včetně hodnocení nebezpečí, monitoring, včasná reakce, eradikace či dlouhodobá regulace).

Věcný přehled plnění opatření

Plnění v návaznosti na implementaci Nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014 a Nařízení Rady (ES) č. 708/2007- připravovány legislativní úpravy v oblasti invazních nepůvodních druhů, které by měly být krokem ke komplexnímu a systémovému řešení (předpokládaná účinnost nové legislativy od 2019).

Spuštěn informační web AOPK ČR a v průběhu 2016/2017 byly zveřejněny certifikované metodiky. Metodiky mapování a monitoringu invazních (vybraných nepůvodních) druhů; Metodika eliminace a prevence šíření invazního druhu škeblice asijská (*Sinanodonta woodiana*) ve vodních ekosystémech a akvakulturních zařízeních ČR; seznam prioritních invazních druhů ČR, standardy péče o přírodu a krajinu; Likvidace vybraných invazních druhů rostlin a mnohé další publikace a příručky týkající se problematiky invazních a nepůvodních druhů

Podpora opatření na likvidaci invazních druhů začleněna do OPŽP 2014-20, POPFK, PPK.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci opatření

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (SC 19)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti 2016-2025 (cíle 2.3.1-4)
- Státní program ochrany přírody a krajiny (D8 a D9)

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa		připravována novelizace nedostatečných legislativních opatření v souvislosti s implementací obou Nařízení.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Financování

náklady na implementaci Nařízení prozatím odhadnuty v rámci RIA.

Překážky implementace opatření

- Personální a finanční zdroje.
- V případě legislativních úprav nejistota ohledně průběhu projednání.
- Nejistota ohledně kompetence rostlinolékařských úřadů k řešení invazních rostlin jako škodlivých organismů rostlin v rámci přípravy nové fyto-sanitární legislativy EU (nyní před zahájením dialogu).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Náklady na opatření budou vyčísleny v souvislosti s implementací uvedeného Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a staršího Nařízení Rady č. 708/2007) v rámci RIA. Informační web připraven v rámci běžné činnosti AOPK ČR.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

V případě legislativních úprav nejistota ohledně průběhu projednání.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Nejistota ohledně kompetence rostlinolékařských úřadů k řešení invazních rostlin jako škodlivých organismů rostlin v rámci přípravy nové fytoosanitární legislativy EU.

Opatření 3.2.3.2. Usměrnovat míru využívání druhů s nepříznivými dopady na biologickou rozmanitost či hospodářskou produkci a druhů s neprověřenými vlastnostmi na pozemcích v majetku státu a na ostatním území zajistit podporu omezení jejich využití a regulace v rámci zásad správné zemědělské praxe, lesnického hospodaření a vodohospodářských postupů

Věcný přehled plnění opatření

K rozsáhlejším změnám v celkovém řešení problematiky invazních druhů dojde po dokončení implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů a také staršího Nařízení EP a Rady (EU) č.708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře

V rámci managementu biotopů na státních pozemcích v příslušnosti hospodaření MO a VLS ČR s. p. je kladen velký důraz na dodržování opatření 3.2.3.2 SPŽP, tj. jsou vysazovány a vypouštěny pouze původní druhy s důrazem na obnovení původní biodiverzity. Jedním z nejviditelnějších příkladů je projekt obnovy populace zubra evropského realizovaný VLS ČR s. p.

Současně je také kladen velký důraz na dodržování jednotlivých zásad správné zemědělské praxe, lesnického hospodaření a vodohospodářských postupů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Otázka invazních druhů není dořešena.
Financování		omezení v rámci rozpočtu MO

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Personální a finanční zdroje.

Nekonzistence v oblasti cílů jednotlivých resortů a resortních organizací.

V případě legislativních úprav nejistota ohledně průběhu projednání.

U genofondu lesních dřevin – nespuštění opatření v rámci PRV 2014-2020. Nízký zájem o uznávání zdrojů reprodukčního materiálu. Nízký zájem o vyhlašování genových základů. Úbytek stávajících genetických zdrojů lesních dřevin pro nezáměr o údržbu/udržení/zachování/zajištění reprodukce stávajících zdrojů ze strany těch subjektů, které tyto zdroje obhospodařují.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2015 - 2025 - v přípravě aktualizace
- SPOPK 3.4.3. Cíl 1. Minimalizace rizik zavádění nových invazních nepůvodních druhů v ČR, omezení dalšího rozšiřování již přítomných invazních nepůvodních druhů a jejich regulace a odstraňování v přírodně hodnotných územích, a to i s ohledem na probíhající a očekávané změny podnebí. D12 Na pozemcích v majetku státu omezovat v rámci hospodaření šíření geograficky nepůvodních druhů, ale i D8 Vytvořit podmínky (včetně ekonomických) pro prevenci vysazování a zavlékání a šíření invazních nepůvodních druhů (včetně hodnocení nebezpečí), rychlou reakci a dlouhodobou regulaci populací invazních nepůvodních druhů; potřebné legislativní změny koordinovat s vývojem v rámci ES, D9 Vytvořit seznam(y) invazních nepůvodních druhů, u nichž je nezbytné zajistit jejich aktivní omezování a regulace dalšího šíření; stanovit prioritní oblasti, ve kterých budou pro tyto druhy přijímána opatření, D10 V rámci nové výsadby nebo rekonstrukce vegetačního doprovodu komunikací hrazených z veřejných zdrojů zajistit využívání geograficky původních druhů rostlin (dřevin) a D11 Do správné zemědělské praxe zakotvit opatření a postupy na omezení šíření geograficky nepůvodních druhů.
- Jednotlivé plány péče o ZCHÚ
- Jednotlivé souhrny doporučených opatření pro EVL
- Národní plán povodí Labe
- Program rozvoje venkova na období 2014– 2020

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeny.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Příprava legislativních úprav a zahájení implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007), v návaznosti na to zavedení systému sledování invazních druhů, informačního systému aj.

Genofond lesních dřevin cca 15. mil. Kč/rok (podle schválení státního rozpočtu na příslušný rok) a dále v rámci PRV cca 110 mil. Kč/období.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Motivovat vlastníky lesa (vlastníky genetických zdrojů) k tomu, aby se aktivně zapojili do Národního programu a tím přispěli k naplňování jeho cílů, zejména k tomu, aby byl genofond lesních dřevin zachován jako součást národního bohatství ČR pro budoucí generace. Tím dojde k posílení předpokladů pro efektivní a trvalé využívání genetických zdrojů lesních dřevin v souladu s potřebami lesního hospodářství ČR a zásadami trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Opatření 3.2.3.3 Omezit rizika zavlékání a šíření nepůvodních invazních druhů v rámci obchodu a dopravy

Věcný přehled plnění opatření

Státní veterinární správa kontroluje od srpna 2016 dovoz invazních nepůvodních druhů živočichů z unijního seznamu v rámci implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (součástí Nařízení je také požadavek na identifikaci cest nezáměrného šíření a vypracování akčních plánů). Další zabránění nezáměrnému zavlékání invazních druhů z unijního seznamu bude plněno v rámci následné implementace Nařízení do legislativních předpisů. V návaznosti na Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 bude přijata prováděcí právní úprava. Opatření jsou plněna celní správou od poloviny srpna 2016, v návaznosti na implementaci Nařízení EP a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů, a to při všech dovozech druhů uvedených v prováděcím nařízení Komise (EU) 2016/1141, kterým se stanoví seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- GŘC
- MZe
- MF

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		Není zaimplementováno ve veterinárním zákoně
Financování		

Překážky implementace opatření

Personální a finanční zdroje (nutné zajistit kapacity pro plnění úkolu).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007), v návaznosti na to zavedení informačního systému aj.

MZe bude podporovat v rámci legislativních příprav takovou variantu, která bude mít co nejmenší dopad na obchod a dopravu s rybami a ostatními vodními organismy.

CS: Po nabití účinnosti novely zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, plnit ustanovení §21 odst. 10.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Gestorem tohoto opatření by nemělo být MPO, neboť nesjednává, neformuluje ani nijak neimplementuje opatření související s cílem 3.2.3 Omezení negativního vlivu invazních druhů na biodiverzitu. V rámci případné spolupráce může MPO posoudit soulad opatření, která zajišťují plnění daného cíle a která budou identifikována věcně příslušnými orgány, s mnohostrannými pravidly obchodu. CS vykonává kontrolu invazních nepůvodních druhů v rámci své běžné činnosti, stejně tak jako u ostatních zákazů a omezení.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Opatření 3.2.3.4 Vytvářet a realizovat programy k potlačení (eradikaci, regulaci) vybraných druhů s nepříznivými dopady na biologickou rozmanitost či hospodářskou produkci, případně ve vybraných územích.

Věcný přehled plnění opatření

Plnění opatření v plné míře (systematicky na celostátní úrovni) dosud nezačalo – programy/plány regulace invazních druhů bude nezbytné zpracovat v rámci implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Částečné plnění (plány v určitých územích) řešeno v rámci plánů péče o ZCHÚ (údaje k invazním druhům zavedeny jako součást plánů péče).

Podpora opatření proti invazním druhům začleněna do OPŽP 2014-20. Připravovány zásady regulace rozšířených invazních nepůvodních druhů z unijního seznamu dle Nařízení č. 1143/2014.

V roce 2016 vypracoval Botanický ústav AV ČR pro AOPK ČR „Standardy péče o přírodu a krajinu – Likvidace vybraných invazních druhů rostlin“

Plnění i v rámci plánů péče o ZCHÚ a také souhrnu doporučených opatření pro lokality soustavy Natura 2000.

V rámci managementu biotopů na státních pozemcích v příslušnosti hospodaření MO a VLS ČR s. p. je kladen velký důraz na dodržování opatření 3.2.3.4 SPŽP, tj. jsou realizovány programy k potlačení (eradikaci, regulaci) vybraných druhů fauny a flóry s nepříznivými dopady na biologickou rozmanitost (primárně prostřednictvím aktivními mysliveckými/loveckými opatřeními a aktivní likvidací invazních druhů rostlin).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MO
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		v rámci hodnocení RIA byly osloveny krajské úřady a obce s rozšířenou působností, které identifikovaly nedostatečnou finanční a personální zabezpečenost při implementaci Nařízení
Legislativa		Otázka invazních druhů není dořešena.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Financování

Překážky implementace opatření

Personální a finanční zdroje.

Nejistota ohledně návaznosti na předpisy ve fytoosanitární oblasti – probíhá projednávání nové fytoosanitární legislativy EU (nyní před zahájením dialogu).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Plány péče o ZCHÚ a SDO

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007), v návaznosti na to zavedení informačního systému aj.

MZE požaduje za prioritní, aby byly vytvářeny a realizovány programy k potlačení (eradikaci, regulaci) pouze invazních nepůvodních druhů uvedených na evropském případně na národním seznamu invazních nepůvodních druhů. Opatření k potlačení jednotlivých invazních nepůvodních druhů by měla být řešena na základě stanoviska poradního výboru (odborníků ze strany ochrany životního prostředí a také z oblasti hospodářské).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Nejistota ohledně návaznosti na předpisy ve fytoosanitární oblasti – probíhá projednávání nové fytoosanitární legislativy EU. Legislativní řešení pro invazní druhy.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Nástroj 3.2.3.N.1 Vytvořit jednotný informační systém o nepůvodních druzích (sjednocení informací z oblasti ochrany přírody a fytosanitární a veterinární oblasti) a navázat jej na mezinárodní databáze

Věcný přehled plnění opatření

Informační systém AOPK ČR (do budoucna navržen provázání povinného zveřejňování informací plynoucích s implementace Nařízení č. 1143/2014 a Nařízení 708/2007 do jednoho systému jako rozšíření stávajícího systému AOPK ČR)

EK zveřejňuje informace v souvislosti s Nařízením č. 1143/2014 na web stránkách http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm, Registrace MŽP a AOPK do databáze včasného hlášení výskytu druhů z unijního seznamu NOSTYS.

MZe již koresponduje s údaji o výskytu nepůvodních druhů v rybářských revírech a v rybníkářství na území České republiky. Mnoho nepůvodních druhů patří totiž mezi velmi významné hospodářské druhy ryb, které jsou prověřené dlouholetou praxí.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Personální a finanční zdroje.

V případě vazby na fytosanitární předpisy a z nich vycházející informační povinnosti dosud nejistota v souvislosti s projednáváním nové fytosanitární legislativy EU

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nespecifikovány

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007) – účinnost legislativních předpisů cca počátek 2019, v návaznosti na to zavedení informačního systému aj.

Vytvoření životaschopné a reálné legislativy respektující dlouhodobé hospodaření s nepůvodními druhy na území České republiky a nalezení vhodného a reálného systémového řízení invazních nepůvodních druhů

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Nástroj 3.2.3.N.2 Vytvořit a zajistit monitoring nepůvodních druhů s cílem doplnit a propojit existující systémy ve fyto-sanitární a veterinární oblasti

Věcný přehled plnění opatření

Systematický monitoring dosud nezaveden. Jeho zavedení by mělo být řešeno v rámci plnění opatření č. 3.2.3.1 a v návaznosti na implementaci Nařízení EP a Rady č. 1143/2014. Invazní druhy jsou zatím sledovány v rámci jiných monitoringů (Natura 2000, činnost ÚKZÚZ aj.), údaje o výskytu zaznamenávány v NDOP. Mapování (a likvidace) invazních druhů je součástí podpory v rámci OPŽP 2014-20.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- ÚKZÚZ
- SVS
- MZ

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Personální a finanční zdroje (kapacity pro zajištění monitoringu).

Nejistota ohledně kompetence rostlinolékařských úřadů k řešení invazních rostlin jako škodlivých organismů rostlin v rámci přípravy nové fyto-sanitární legislativy EU

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007), v návaznosti na to zavedení informačního systému aj.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Nástroj 3.2.3.N.3 Optimalizovat legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny optimalizací právní úpravu související s nepůvodními druhy organismů (v koordinaci s vývojem v rámci EU) s důrazem na odstranění nekonzistence předpisů, propojení postupu v oblasti ochrany přírody s fyto-sanitárními a veterinárními předpisy a řešení zdrojů a vektorů v oblasti obchodu a dopravu

Věcný přehled plnění nástroje

Dokončovány legislativní úpravy v oblasti invazních nepůvodních druhů v rámci implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (a dosud neimplementované Nařízení Rady (ES) č. 708/2007). Příprava koordinována s MZe a dalšími subjekty, jichž se změny nejvíce dotknou (subjekty rybářství, lesnictví, myslivost, tzv. hospodáři v krajině a další).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP

Hodnocení procesu implementace dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	X	Neuvedeno
Legislativa	X	Neuvedeno
Financování	X	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nejistota ohledně průběhu projednání legislativních změn.

Nejistota ohledně kompetence rostlinolékařských úřadů k řešení invazních rostlin jako škodlivých organismů rostlin v rámci přípravy nové fyto-sanitární legislativy EU

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.2	Zachování přírodních a krajinných hodnot
Specifický cíl 3.2.3	Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Probíhají legislativní úpravy a implementace Nařízení EP a Rady č. 1143/2014 (a Nařízení Rady č. 708/2007), v návaznosti na to zavedení informačního systému aj.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	
Administrativně právní	
Sankční	
Koncepční (plánovací)	
Institucionální	
Informační	
Dobrovolné	

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Zvážit reformulaci úkolu nebo sloučení s úkoly sledující stejný cíl.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

3.3 Zlepšení kvality prostředí v sídlech

Nástroj 3.3.N.1 Optimalizovat dotační podmínky programů na podporu a regeneraci bydlení ve vztahu k ochraně zeleně a živočichů v sídlech a k vhodnému nakládání se srážkovými vodami

Věcný přehled plnění nástroje

Do podmínek poskytování podpory v rámci programu Nová zelená úsporám (2015–2024) byla zahrnuta opatření pro zajištění ochrany volně žijících ptáků, rorýse obecného a zástupců netopýrů a opatření pro snížení rizika nárazů ptáků do skel.

V současném programovém období 2014–2020 pro čerpání dotací z Evropských fondů obsahuje Integrovaný regionální operační program (IROP) doplňkové aktivity tzv. zelené infrastruktury. Koncepce zelené infrastruktury řeší propojení ekosystémů, jejich ochranu a poskytování ekosystémových služeb a má přímou vazbu na regionální politiku, politiku soudržnosti, politiku v oblasti klimatu, dopravní politiku či na civilní ochranu. IROP je rozvojovým programem v nejširším slova smyslu, s problematikou podpory a regenerace bydlení souvisejí zejména jeho specifické cíle 2.1 a 2.5. Do podmínek poskytování podpory v IROP v oblasti bydlení je zakomponována ochrana volně žijících živočichů a rostlin.

Aktivity, mající vztah k zeleni, resp. k živočichům v sídlech, zahrnují tyto specifické cíle IROP:

Zvýšení regionální mobility prostřednictvím modernizace a rozvoje sítí regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T

Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

- 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k sociální inkluzi
- 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví
- 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
- 2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení
- 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví
- 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP
- MMR
- MF

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Úprava legislativy není potřeba.
Financování		Nástroj je podporován prostřednictvím IROP a dotačního programu Nová zelená úsporám.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány překážky, které by bránily implementaci opatření.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Opatření je součástí podpory úspor energie a využívání OZE v rodinných domech, bytových domech a části budov veřejného sektoru a podpory výstavby nízkoenergetických či pasivních domů v sektoru bydlení. Náklady na uvedená opatření lze zahrnout do způsobilých výdajů podporovaných projektů. Nelze proto stanovit, jaký objem finančních prostředků je na tato opatření směřován.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Opatření je součástí podpory úspor energie a využívání OZE v rodinných domech, bytových domech a části budov veřejného sektoru a podpory výstavby nízkoenergetických či pasivních domů v sektoru bydlení.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Předpokládá se, že tato opatření budou v programu NZÚ i nadále.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Nová zelená úsporám (2015–2024), IROP (2014–2020)
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Vhodné nakládání se srážkovými vodami řeší a uvádí podrobně specifický cíl 3.3.3. Doporučujeme konkretizovat optimalizaci dotačních podmínek.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 5 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 3.3.1 hodnotit jako středně problematický.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	
M (Measurable)	
A (Appropriate)	
R (Resourced)	
T (Time Bound)	

Cíl je problematicky definován zejména z hlediska jeho měřitelnosti a časového vymezení. V tomto případě není jasně stanovený časový rámec, a objekt cíle, tj. funkční stav zeleně v sídlech je hůře měřitelný, resp. chybí ucelená a standardizovaná metoda jeho měření a hodnocení. Jsou rovněž možné různé způsoby či definice objektu cíle (horší specifičnost). Naopak z hlediska jeho přijatelnosti, resp. přiměřenosti není pochyb, neboť se jedná o cíl aktuální a v drtivé většině měst a obcí intenzivně řešený. V této souvislosti se doporučuje případná revize cíle, resp. jeho upřesnění ve smyslu časového vymezení cíle či měřitelnosti.

Interakce⁵⁸ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.3.1 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** zejména v tematické oblasti ochrany klimatu a zlepšení kvality ovzduší (Prioritní oblast 2), v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4) a logicky i s některými cíli oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3). Protichůdné působení plnění cíle 3.3.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.3.1 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+	X	0	+	+	0	+	+	+

⁵⁸ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

zlepšení mikroklimatu i celkové kvality života obyvatel.

Správné hospodaření se srážkovou vodou (např. formou retenčních nádrží a tůní) je jedním z aktuálních opatření, vedoucích k omezování některých projevů změny klimatu (zejména sucha) a k zefektivnění údržby sídelní zeleně a k zajištění příznivého mikroklimatu (vyvážení vodní bilance).

4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik

Cíl 3.3.1 ve svém důsledku vede ke snižování antropogenních i přírodních rizik. Jedná se o celý komplex interakcí, které byly rovněž naznačeny již výše, tj. např. omezení kontaminace a degradace půdy, sanace brownfields, zamezení rychlého povrchového odtoku, snížení znečištění vod či zlepšení městského mikroklimatu (např. zlepšení kvality ovzduší, omezení tepelného ostrova) atd.

4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik

4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí

4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 3.3.1 nebyly identifikovány

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Politika územního rozvoje ČR, ve znění aktualizace č. 1, zejména republikové priority územního plánování č. 16, 19, 20, 20a, 21, 25, 26, 28, 30.
- Politika architektury a stavební kultury ČR, zejména cíle č. 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 6.1, 6.3, 8.2.

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Cíl je plněn částečně, k přesnějšímu vyhodnocení je cíl obtížně měřitelný.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.3.1	Zeleň v sídlech		Není dostupné	Není dostupné

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální a velmi důležité, neboť zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu života člověka a prostředí, ve kterém žije. Navíc se stále více do popředí zájmu dostávají opatření, jejichž cílem je zamezení negativním vlivům změny klimatu zejména v podobě výkyvů teplot a sucha. Vhodně zvolená opatření v rámci správy sídelní zeleně a její funkce mohou vést ke zlepšení celkového sídelního mikroklimatu. Krajina sídel, především městská krajina, je totiž člověkem silně ovlivněná a vykazuje specifické vlastnosti a je předmětem naplňování specifických požadavků obyvatel. Přesto je i v takové krajině potřebné udržovat a posilovat ekologické funkce (zejména v podobě ploch zahrad a parků a zeleně obecně, při současném zohlednění specifických požadavků na jejich funkční využití a jejich podobu).

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií
- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijaté legislativní požadavky

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti péče o vzhled obcí a sídelní zeleně vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 2,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 za stejným účelem vynaloženo podstatně více prostředků, a to 104,5 mld. Kč.⁵⁹ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁶⁰:**
 - prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.4 (zlepšit kvalitu prostředí v sídlech); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na zakládání a obnovu, resp. revitalizaci sídelní zeleně (parků, zahrad, sadů, uličních stromořadí, alejí či lesoparků vč. vodních prvků a ploch) bylo podpořeno 260 projektů v celkové výši 420 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 252 mil. Kč), proplaceno bylo cca 92 mil. Kč
 - specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu); okrajově lze využít v rámci podpory druhů v antropogenně ovlivněném prostředí
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)

⁵⁹ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁶⁰ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

- oblast podpory 6.5 (podpora regenerace urbanizované krajiny); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 1 350 projektů v celkové výši 2,5 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,9 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - PRV na období 2007–2013 podporoval okrajovým způsobem výsadbu veřejné zeleně v sídlech, a to v rámci opatření III.2. (opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, podopatření III.2.1.1 (obnova a rozvoj vesnic, záměru a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí)) – provedeny parkové úpravy v obcích na ploše 165 ha; PRV 2014–2020 se již touto tematikou nezabývá a ponechává ji plně v kompetenci OPŽP
- **IROP 2014-2020:**
 - v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územního plánu nebo územní studie krajinné a sídelní zeleně či veřejného prostranství podpořeno přes 180 projektů za více než 227 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil 193 mil. Kč)
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 5 (životní prostředí ve městech a obcích) a podoblasti 5.4 (zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích) jsou každoročně vyhlašovány výzvy na podporu zakládání a obnovy ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodě blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech nebo na podporu pozitivní motivace obcí v soutěžích – v roce 2017 bylo v rámci těchto aktivit schváleno téměř 100 projektů za více než 53 mil. Kč (vyplaceno bylo 6 projektů za 2,6 mil. Kč)
 - národní programy na podporu zeleně a vybavenosti, zpracování rozvojových dokumentů a studií obcí ležících v regionech národních parků – v roce 2017 bylo v rámci těchto programů vyplaceno cca 10 projektů za 3,5 mil. Kč
 - národní programy pro vítěze ocenění Zlatá stuha (péče o zeleň a životní prostředí) a zeleň do měst a obcí – v roce 2017 bylo v rámci těchto programů vyplaceno přes 130 projektů za téměř 30 mil. Kč
 - národní programy administrované MMR:
 - program Podpora územně plánovacích činností obcí – roční alokace programu činí cca 20 mil. Kč (příspěvek na pořízení či aktualizaci územně plánovací dokumentace obcí, které si obce hradí ze svého rozpočtu)
 - Podpora vítězů soutěže Vesnice roku (z podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova) – roční alokace programu činí cca 30 mil. Kč (mezi podporované aktivity patří mimo jiné i komplexní úprava veřejných prostranství, obnova a zřizování veřejné zeleně či rekonstrukce a výstavba místních komunikací, stezek a veřejného osvětlení)
 - programy administrované TA ČR:
 - Probíhá výzkum TAČR Beta2 „Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území“
 - MMR nechalo zpracovat certifikovanou metodiku „Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury“

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

- **ostatní:**

- obnova sídelní zeleně (rovněž s důrazem na využití domácích druhů dřevin apod.) je v řadě případů realizována také z vlastních prostředků krajů, měst a obcí

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková plocha zakládání a regenerované zeleně	ha	6 949,1	6 942,7
Plocha, na níž dochází k založení/regeneraci izolační zeleně	ha	147,6	140,2
Celková délka zakládání a regenerovaného stromořadí	m	417 206,6	416 696,6
Celkový počet ošetřených dřevin	počet	127 437,0	127 362,0
Celkový počet vysazených a ošetřených dřevin	počet	3 168 087,0	3 168 181,0
Celkový počet vysazených dřevin	počet	3 040 650,0	3 040 819,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celkový počet vysazených stromů (v sídlech)	ks	8 540,0	20 977,0
Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování (v sídlech)	ha	836,5	17 878,9
Počet ploch a prvků sídelní zeleně s posílenou ekostabilizační funkcí	Lokalita	478,0	1 030,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti péče o vzhled obcí a zeleň v sídlech, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

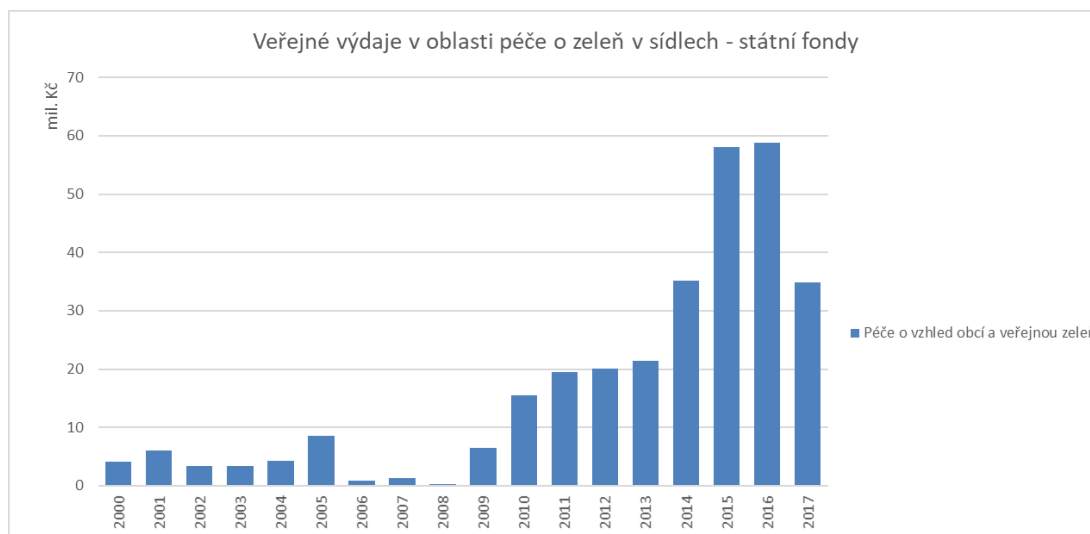
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Výdaje STÁTNÍHO ROZPOČTU na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	100	18 076	179 495	204 893	169 983	218 705	445 103	372 310	16 136	20 842	1 896 204
Výdaje STÁTNÍCH FONDŮ na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZF MZe či SFDI MD)	4 120	8 630	15 487	19 509	20 079	21 395	35 170	58 087	58 779	34 801	302 230
Výdaje ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň	Územní rozpočty obcí a krajů	2 948 221	4 414 454	7 671 312	6 833 108	6 577 816	7 013 524	7 494 467	8 579 460	7 477 753	7 955 110	104 529 294

Výdaje státního rozpočtu v oblasti péče o vzhled obcí a zeleň v sídlech, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

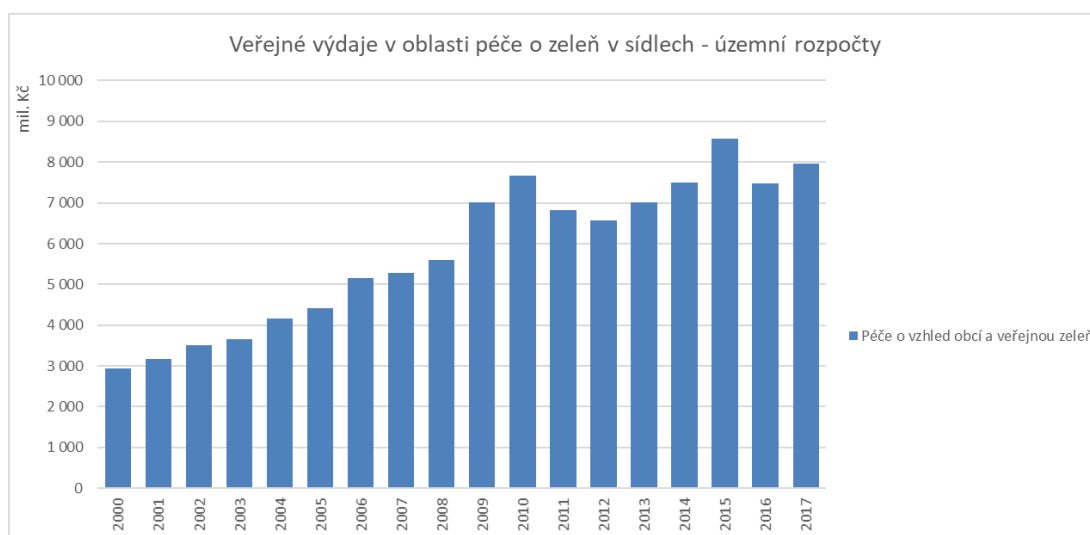

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Výdaje státních fondů v oblasti péče o vzhled obcí a zeleň v sídlech, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti péče o vzhled obcí a zeleň v sídlech, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.3.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Opatření 3.3.1.1. Vytvářet podmínky pro zachování a vymezení nových ploch a prvků zeleně jako součásti funkčního a strukturovaného systému sídelní zeleně v sídlech v rámci územního plánování, aby byla zajištěna základní podmínka pro plnění jeho funkcí

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno v bezprostřední souvislosti s optimalizací normativních nástrojů územního plánování a ochrany přírody a krajiny ve vztahu k požadavkům na funkci systému sídelní zeleně (nástroj 3.3.1.N.1). Zajištění zachování a vymezení ploch a prvků zeleně jako funkčního systému v sídlech v rámci územního plánování je primárně v kompetenci obcí při pořizování územního plánu. Ze stavebního zákona a z přílohy č. 7 vyhl. č. 500/2006 Sb. vyplývá, že součástí územního plánu je tzv. urbanistická koncepce včetně systému sídelní zeleně. Úlohou MMR ve vztahu k uvedenému opatření je metodické vedení činnosti těchto orgánů a ukládání úkolů pro územně plánovací činnost obcí prostřednictvím Politiky územního rozvoje ČR.

V rámci své metodické činnosti MMR ve spolupráci s MŽP a SPÚ ve vazbě na opatření 1.5.2 z Politiky architektury a stavební kultury ČR a na úkol 14_3.2 z Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu iniciovalo výzkumný projekt TAČR Beta2 „Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území.“ Řešení projektu probíhá od června 2019 do února 2021. **Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)**

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Jedná se o mezirezortní problematiku, přičemž na centrální úrovni jsou kapacity sice kompetentní, ale omezené, zatímco na krajské či lokální úrovni často nekompetentní. Personální kapacity úřadů územního plánování jsou různé, mj. záleží na tom, jakou důležitost přisuzuje územnímu plánování daná obec s rozšířenou působností. Obecně jsou však úřady územního plánování dlouhodobě

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

		personálně poddimenzované, mimoto nově přibyla agenda závazných stanovisek, takže úřady mají jen omezenou kapacitu pro pořizování. Tím méně času pak mohou věnovat koncepční přípravě zadání a promýšlení všech aspektů, které by mohlo řešení územního plánu zahrnovat. Může pomoci, pokud má obec v rámci výkonu obecní samosprávy personální kapacity na koncepční činnost v oblasti svého rozvoje (městský architekt, odbor rozvoje města apod.). Tyto složky mohou připravovat různé koncepční podklady a pozitivně ovlivnit obsah územního plánu. Personální kapacity MMR na úseku územního plánování byly postupně zahlceny řadou činností (operativa, evaluace, dotace, formální zesložnění vnitřních postupů, novely stavebního zákona), takže zbývá méně času na koncepční a metodickou činnost.
Legislativa		Ve vztahu k opatření nejsou neidentifikovány nedostatky v legislativě.
Financování		

Překážky implementace opatření

Obce by měly mít aktivní pozemkovou politiku, nezbavovat se majetku a včas přikupovat vhodné pozemky pro realizaci vlastních záměrů, směnu nebo společné projekty s komerčním sektorem,

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Politika územního rozvoje ČR – republiková priorita 19 a 21
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Politika architektury a stavební kultury ČR
- Statní program ochrany přírody a krajiny

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty lze najít jak v rámci SPŽP 2014 -2020, tak v návrhu Strategie přizpůsobení se změnám klimatu v podmínkách ČR

Protichůdné efekty nejsou identifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Na úseku územního plánování plnění opatření v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí. Dále zpracování metodického pokynu dle opatření 1.5.2 z Politiky architektury a stavební kultury ČR, resp.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

dle úkolu 14_3.2 z NAP adaptace na změnu klimatu. Bude řešeno výstupem z probíhajícího výzkumného úkolu TA ČR Beta2, oproti původní představě dojde k posunu plnění úkolu do počátku roku 2021.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno, finanční zdroje k implementaci jsou průběžně k dispozici, probíhá spolupráce mezi jednotlivými gestory opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Opatření 3.3.1.2 Zvýšit biologickou hodnotu sídelní zeleně podporou uplatnění stanovištně vhodných druhů rostlin (využívání domácích druhů dřevin, zavádění druhově pestrých trávníků do veřejných parků), revitalizací stávajících a realizací funkčních propojení stávajících ploch zeleně a opatřeními k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech (realizace prvků pro podporu hnízdění ptáků, plazů aj.)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření na zvýšení biologické hodnoty sídelní zeleně podporou uplatnění stanovištně vhodných druhů rostlin (využívání domácích druhů dřevin, zavádění druhově pestrých trávníků do veřejných parků), revitalizace stávajících a realizace funkčně propojených stávajících ploch zeleně a opatřeními k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech (realizace prvků pro podporu hnízdění ptáků, plazů aj.) byla podporována v rámci OPŽP 2007-2013 v prioritní oblasti 6 oblasti podpory 6.5: Podpora regenerace urbanizované krajiny.

V prioritní ose 4 (OPŽP 2014–2020) - Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zařazen specifický cíl (SC) 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech. Tento specifický cíl je zaměřen na posílení biodiverzity a ekosystémových funkcí znehodnocených ekosystémů v sídlech, resp. jejich ekologickou stabilitu (funkčnost a udržitelnost). Podpora druhů v antropogenně ovlivněném prostředí lze i v rámci SC 4.2: Posílit biodiverzitu.

Program rozvoje venkova Ministerstva zemědělství na období 2007–2013 rovněž podporoval okrajovým způsobem výsadbu veřejné zeleně v sídlech, a to v rámci opatření III.2. – „Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech“, podopatření III.2.1.1 – „Obnova a rozvoj vesnic, záměru a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí“. PRV 2014–2020 se již touto tematikou nezabývá a ponechává ji plně v kompetenci Operačního programu životního prostředí.

Obnova sídelní zeleně (rovněž s důrazem na využití domácích druhů dřevin apod.) je v řadě případů realizována také z vlastních prostředků krajů, měst a obcí.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Legislativa		
Financování		Podpora sídelní zeleně obecně není dostatečně systematicky řešena a její kvalita je výrazně závislá na místních poměrech (přístupu místních samospráv a dalších příslušných institucí)

Překážky implementace opatření

Nebly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nespecifikovány.

Synergické a protichůdné efekty

Naplňováním opatření či využívání nástroje dochází k naplňování dalších souvisejících opatření/cílů v oblasti ochrany biologické rozmanitosti, zlepšování kvality života lidí v sídlech, apod

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Bodově zvýhodněné jsou komplexní projekty, které mají významný přínos pro zastavěné území sídel, ve smyslu posílení ekologické stability území a zvýšení/obnovy biodiverzity. To bude zajištěno funkční návazností realizovaných ploch zeleně na ostatní plochy zeleně/volnou krajinu, velikostí a variabilitou ploch zeleně, variabilitou vegetačních prvků, začleněním stávající zeleně, zejm. dřevin, využitím druhů vhodných pro dané ekologické podmínky, vytvořením stanovištních podmínek pro volně žijící druhy, řešením nakládání se srážkovými vodami.

Dále je možné žádat o dotaci na podporu vzácných druhů v urbanizovaném aj. antropogenně ovlivněném prostředí včetně opatření k omezení ohrožujících faktorů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Dobrovolné

-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Metodika pro jednotlivé samosprávy. Snaha o zkvalitnění a sjednocení přístupu na úrovni místních samospráv.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Opatření 3.3.1.3 Podporovat přírodě blízké postupy a metody při revitalizaci a zakládání ploch zeleně

Věcný přehled plnění opatření

K naplnění tohoto úkolu se využívá Operační program Životní prostředí (OPŽP), a to zejména výběrem podporovaných opatření, nastavením kritérií přijatelnosti projektů a nastavením hodnotících kritérií přijatelných projektů.

Revitalizace a zakládání ploch zeleně byly podporovány v rámci OPŽP 2007-2013 v prioritní ose 6, oblasti podpory 6.5: Podpora regenerace urbanizované krajiny. V rámci nového programu OPŽP 2014-2020 je v prioritní ose 4 - Ochrana a péče o přírodu a krajinu zařazen specifický cíl (SC) 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech. Přírodě blízké postupy a metody realizace těchto záměrů jsou bodově hodnoceny při posuzování kvality projektů.

Významným přínosem k naplnění uvedeného cíle jsou aktivity AOPK ČR při postupném zpracování Standardů péče o přírodu a krajinu (doporučení stanovujících parametry výstupů a technický popis postupů jednotlivých činností běžně realizovaných v oblasti péče o přírodu a krajinu včetně vlastností použitých materiálů, výrobků a definice pojmů – aplikovatelných též na sídlení zeleně).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

- pojem „přírodě blízké postupy a metody revitalizace a zakládání ploch zeleně“ není jednoznačně vymezen
- MŽP nemá informace o tom, že by byl v ČR podporován aplikovaný výzkum specificky zaměřený na přírodě blízké postupy a metody revitalizace a zakládání ploch zeleně (vyhodnocení efektivity, jejich vliv na biodiverzitu, ekologickou stabilitu ploch nebo vodní režim krajiny apod.)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

- podíl postupů a metod revitalizace a zakládání ploch zeleně není žádoucí regulovat (legislativně); tlak na zvýšenou aplikaci metod a postupů přírodě blízkých lze vytvořit v podstatě dotačními nástroji, event. mediální propagací
- správa veřejné sídelní zeleně spadá do působnosti obecních samospráv; působnost MŽP jako ústředního orgánu státní správy ve věcech ochrany přírody a krajiny je ve vztahu k problematice zakládání, údržby i ochrany sídlení zeleně pouze nepřímá

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nebyly specifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyl identifikován.

Synergické a protichůdné efekty

Zvýšení podílu přírodě blízkých postupů a metod při revitalizaci a zakládání ploch zeleně lze považovat za jedno z adaptačních opatření vyplývajících z návrhu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (kapitola 3.4.3 Adaptační opatření v urbanizované krajině – Zajištění variability a ekologické stability sídlení zeleně)

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

NPŽP - výzva je vyhlašována jednou za rok. MŽP podpoří výměnu teoretických poznatků a praktických zkušeností s využitím přírodě blízkých postupů a metod v oblasti zakládání a údržby sídelní zeleně v zájmu posílení metodické podpory investorů i dodavatelů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Po jednání se stakeholdery (zejména AOPK ČR, VÚKOZ, v.v.i., Svaz zakládání a údržby zeleně, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz měst a obcí ČR) zvážit reformulaci úkolu / opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Opatření 3.3.1.4 Podpořit stavebně-architektonická řešení staveb vhodně snižující nároky na zastavěnou plochu (např. podzemní garáže, patrová garážová stání apod.)

Věcný přehled plnění opatření

Při územním plánování může toto opatření podpořit projektant územního plánu nebo jeho změny stanovením vhodných podmínek prostorového uspořádání pro určitou plochu nebo skupinu ploch, např. pomocí nastavení nižší hodnoty maximálního přípustného koeficientu zastavěné plochy. Uvedený způsob plnění je však spíše doplňkový, pořízení územního plánu je navíc v kompetenci obcí. Neexistuje systémové řešení formou dotačního titulu na výstavbu parkovacích domů nebo podzemních garáží. MK nemá z hlediska státní památkové péče zájem na realizování staveb, jako jsou podzemní garáže a parkovací domy v památkově chráněných územích, zejména v případě památkových rezervací. V dalších případech MK plní toto opatření prostřednictvím odborné výkonné složky památkové péče a problematiku archeologie.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- MPO
- MK

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity byly postupně zahlceny řadou činností (operativa, evaluace, dotace, formální zesložštění vnitřních postupů, novelty stavebního zákona). V důsledku toho chybí prostor pro otevírání nových témat, navíc jde o téma dosti náročné, případné úpravy právních předpisů či technických norem by musely být pečlivě diskutovány.
Legislativa		Těžiště úkolu leží jednak v oblasti dotací, jednak na úseku stavebního řádu (případné úpravy obecných technických požadavků na výstavbu, případné úpravy technických norem, pokud by se ukázala užitečnost konkrétních úprav).
Financování		

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Překážky implementace opatření

Ve stávající zástavbě v hustě osídlených částech měst je žádoucí, ale obtížně zajistitelné zvýšení podílu parkovacích stání ve vícepodlažních nadzemních nebo podzemních parkovacích objektech, nejlépe v kombinaci s následnou revitalizací uličního parteru, doplněním zeleně apod. Jde o řešení komplikované z hlediska majetkoprávních vztahů v území a nezajímavé z hlediska návratnosti vložených investic. Chybí vhodný dotační titul.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikováno

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžné zohledňování opatření při pořizování územních plánů a jejich změn.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Nástroj 3.3.1.N.1 Optimalizovat metodickou podporu územního plánování a ochrany přírody a krajiny ve vztahu k požadavkům na funkce systému sídelní zeleně.

Věcný přehled plnění nástroje

Ochrana ostatních ploch zeleně při územním plánování je realizována zejména prostřednictvím územního plánu, který je dle § 43 odst. 5 stavebního zákona závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce a pro rozhodování v území, a který dle příslušných ustanovení čl. I. přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. vymezuje plochy s rozdílným způsobem využití a stanoví podmínky pro využití těchto ploch, a vymezuje systém sídelní zeleně. Územní plán vydává zastupitelstvo obce, pořizuje jej obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo obecní úřad obce, který zajistí splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti.

Pojmy „sídelní zeleň“ a „systém sídelní zeleně“ vymezuje metodické doporučení MŽP „Územní studie sídelní zeleně“, zpracované pro účely využití OPŽP 2014–2020 (PO4, SC 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech), Materiál byl konzultován a projednán s MMR, odborem územního plánování.

V rámci své metodické činnosti MMR ve spolupráci s MŽP a SPÚ ve vazbě na opatření 1.5.2 z Politiky architektury a stavební kultury ČR a na úkol 14_3.2 z Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu iniciovalo výzkumný projekt TAČR Beta2 „Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území.“ Řešení projektu probíhá od června 2019 do února 2021. Právní úprava ochrany přírody a krajiny se nezabývá explicitně ochranou přírodních hodnot sídelního prostředí – režimy ochrany přírodních hodnot krajiny a působnost orgánů ochrany přírody nejsou specificky stanoveny pro sídelní prostředí, resp. sídelní zeleň, ale v kontextu ochrany zájmů chráněných podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Optimalizace normativních nástrojů se proto týká především právní úpravy územního plánování, případně stavebního řádu. MŽP je do problematiky zapojeno především v kontextu Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu a Strategie ochrany biologické rozmanitosti 2016–2025 (biologická rozmanitost, ekologická stabilita, vodní režim, ekosystémové služby, přírodní zdroje).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR
- SFŽP

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.1	Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech

Personální a institucionální kapacity		Lze plnit při současném personálním stavu
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Sdělení EK COM (2013) 249: Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy
- Politika architektury a stavební kultury ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti 2016–2025 (SOBR)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžná územně plánovací činnost obcí. V rámci stálé meziresortní spolupráce MŽP (odbor obecné ochrany přírody a krajiny) a MMR (odbor územního plánování) koordinace výzkumného projektu TA ČR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážit reformulaci úkolu nebo sloučení s úkoly sledující stejný cíl, změnu gesce, případně zrušení úkolu.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech
Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 5 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 3.3.2 hodnotit jako středně problematický.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	
M (Measurable)	
A (Appropriate)	
R (Resourced)	
T (Time Bound)	

V rámci všech kritérií dosahuje cíl 3.3.2 pouze průměrného hodnocení, cíl je problematicky definován zejména z hlediska jeho měřitelnosti a časového vymezení. V tomto případě není jasně stanovený časový rámec, měřitelnost pozitivního vlivu regenerace brownfields je rovněž sporná, resp. chybí ucelená a standardizovaná metoda měření a hodnocení. Naopak z hlediska jeho přijatelnosti, resp. přiměřenosti není pochyb, neboť se jedná o cíl aktuální a zásadní vzhledem k faktu, že dochází k intenzivnímu záboru zemědělské plochy mimo města (s likvidací kvalitní zemědělské půdy) a stále ještě k nedostatečnému využívání území brownfields. Ke zvrácení tohoto procesu by měla vést rovněž silnější finanční a institucionální podpora sanace brownfields. V této souvislosti se doporučuje případná revize cíle, resp. jeho upřesnění ve smyslu časového vymezení cíle či měřitelnosti.

Interakce⁶¹ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.3.2 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** zejména v tematické oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4) a logicky i s některými cíli oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3). Protichůdné působení plnění cíle 3.3.2 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

⁶¹ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.3.2 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+	X	+	0	+	0	0	+
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	0	0	0	0	0	0	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy 1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností 1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	Regenerace brownfields (např. i bývalých těžebních provozů v intravilánu), resp. jejich sanace a využití by ve svém důsledku měly vést k omezování záborů zemědělské půdy v extravilánu měst či ke snížení rizika eroze i kontaminace půdy způsobené zastavováním či utužováním půdy.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny 3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny	Cíl 3.3.2 je v logické interakci s dalšími cíli v oblasti 3, zejména co se týče stabilizace, resp. obnovy funkcí krajiny. Cílem ochrany volné krajiny prostřednictvím využívání zastavěných území pro další rozvoj uvnitř sídel, jako jsou brownfields, je zamezit výstavbě „na zelené louce“, v důsledku čehož by mělo dojít ke snížení fragmentace krajiny a ekosystémů, a tím i k posílení biodiverzity a ekologické stability v krajině.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech 3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech	Sanovaná území brownfields lze citlivě využít jak v rámci nové výstavby, tak především v rámci transformace celých dříve kontaminovaných ploch na plochy veřejné zeleně, které povedou ke zlepšení mikroklimatu i celkové kvality života obyvatel. Regenerací brownfields spojenou s novými standardy bytové výstavby je rovněž možno dosáhnout lepšího hospodaření se srážkovou vodou (např. formou paralelních rozvodů vody (pitná + užitková (dešťová)) v nové výstavbě, retenčních nádrží aj.).
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik 4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Cíl 3.3.2 ve svém důsledku vede ke snižování antropogenních rizik. Sanace a regenerace brownfields přirozeně vede k cílům omezení kontaminace a degradace půdy, sanace kontaminovaných míst. Transformace brownfields

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

	na plochy veřejné zeleně vede ke zlepšení mikroklimatu i celkové kvality života obyvatel (např. prostřednictvím zlepšení kvality ovzduší, omezení tepelného ostrova), tj. i k omezení dopadů změny klimatu.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 3.3.2 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Národní strategie regenerace brownfieldů
- Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.1a	Zábory a vývoj využití zemědělského půdního fondu a lesních pozemků			Není relevantní
3.1.1b	Ekologická stabilita krajiny			Není relevantní
3.3.2	Brownfieldy			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

	Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální. S ohledem na četné zábory kvalitní zemědělské půdy v krajině je třeba o to intenzivněji hledat řešení, která by vedla ke snížení těchto záborů, a to právě prostřednictvím regenerace brownfields. Je třeba podporovat výstavbu na plochách brownfields s revitalizací funkčních ploch zeleně, resp. podporovat revitalizaci (regeneraci) brownfieldů v zastavěném území sídel s ohledem na komplexní potřeby územního rozvoje a požadavky na kvalitu životního prostředí.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií
- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijaté legislativní požadavky

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 6,4 mld. Kč. Jednalo se především o aktivity a opatření zaměřená na ochranu půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím a dekontaminaci půd a čištění podzemní vody (celkem za 6,2 mld. Kč). V rámci monitoringu půdy a podzemní vody pak bylo vynaloženo dalších 236 mil. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 1,3 mld. Kč, z toho na ochranu a dekontaminaci půdy podzemní vody cca 1,2 mld. Kč a na monitoring 120 mil. Kč.⁶² Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁶³:**
 - prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.4 (dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže); v rámci konkrétních opatření zaměřených na sanační práce (zejména v areálech zpracovatelského průmyslu) bylo schváleno cca 30 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,3 mld. Kč), proplaceno bylo cca 170 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.5 (podpora regenerace urbanizované krajiny); v rámci konkrétních opatření zaměřených zejména na regeneraci brownfield a jejich přípravu pro další možnou zástavbu (místo výstavby na zelené louce) schváleny 2 projekty v celkové výši 12,7 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 10,2 mil. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**
 - prioritní osa 2 (rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků)
 - specifický cíl 2.3 (zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání – program Nemovitosti); na konkrétní opatření zaměřená i na podporu rekonstrukcí technicky nevyhovujících objektů nebo objektů typu brownfield na podnikatelský objekt je pro malé a střední podniky do roku 2020 alokováno 3,9 mld. Kč
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územního plánu,

⁶² Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁶³ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

regulačního plánu či územní studie podpořeno přes 180 projektů za více než 227 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil 193 mil. Kč)

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v oblasti prevence, resp. odstraňování kontaminace půdy byly v rámci prioritní oblasti 3 (odpady, staré zátěže, environmentální rizika (podporované aktivity 3.3.A–F)) v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží nebo odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí; v rámci těchto výzev bylo podpořeno 10 projektů za více než 90 mil. Kč
- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (2017–2023); na řešení problémů brownfieldů a hospodářského oživení znevýhodněných regionů (strukturálně postižené kraje: Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hospodářsky problémové regiony) byly alokovány 2 mld. Kč (v rámci 2 výzev v letech 2017–2018 schváleno 8 projektů s celkovými způsobilými výdaji cca 165 mil. Kč a požadovanou dotací cca 130 mil. Kč)
- programy administrované MMR:
 - program Podpora revitalizace území, podprogram Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – v rámci demolice chátrajících budov bylo v letech 2016–2017 podpořeno 65 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč dotace ze státního rozpočtu); v roce 2018 nově spuštěn podprogram Regenerace brownfields v intravilánu obcí pro nepodnikatelské využití – v roce 2018 v rámci 2 výzev alokováno cca 400 mil. Kč
 - program Podpora územně plánovacích činností obcí – roční alokace programu činí cca 20 mil. Kč (příspěvek na pořízení či aktualizaci územně plánovací dokumentace obcí, resp. na územně plánovací činnosti, které si obce hradí ze svého rozpočtu)
- programy administrované TA ČR:
 - programy Centra kompetence, Beta(2), Epsilon, Zéta – v oblasti podpory vývoje nových postupů dekontaminací podpořeno do roku 2018 cca 30 projektů s celkovou výší podpory téměř 600 mil. Kč

- **ostatní:**

- náklady na průběžnou aktualizaci a vyhodnocování databází brownfields se odhadují na několik mil. Kč/rok

Zvláštním mimorozpočtovým zdrojem určeným mimo jiné i k dekontaminaci dotčených území jsou prostředky zaniklého FNM ČR, které jsou spravovány MF ČR v rámci zvláštních účtů privatizace. Tyto výdaje konkrétně směřují k odstranění starých ekologických škod vzniklých před privatizací a způsobených dosavadní činností podniků, resp. na nápravu ekologických škod způsobených těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Celkově bylo za tímto účelem v letech 2000–2017 vynaloženo cca 94 mld. Kč. Příkladem uvedených výdajů jsou finanční prostředky určené na odstraňování následků po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, dále prostředky pro kraje Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a Karlovarský určené na odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních společností v souvislosti s restrukturalizací hutnictví a na revitalizaci dotčených území.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Kubatura demolované kontaminované stavby	m ³	30 534,0	28 292,0
Kubatura odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	67 379,9	74 863,5
Kubatura vytěženého kontaminovaného materiálu	m ³	124 897,4	113 811,9
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu a demolované stavby	m ³	222 811,3	216 967,4
Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	m ²	1 798 636,8	1 737 675,9
Plocha rekultivovaných starých skládek	m ²	1 087 215,3	1 080 162,4
Počet rekultivovaných starých skládek	počet	4,0	4,0
Počet nově inventarizovaných lokalit se starou ekologickou zátěží	počet	3 502,0	3 502,0
Počet zpracovaných analýz rizik	počet	154,0	154,0

OPŽP 2014–2020

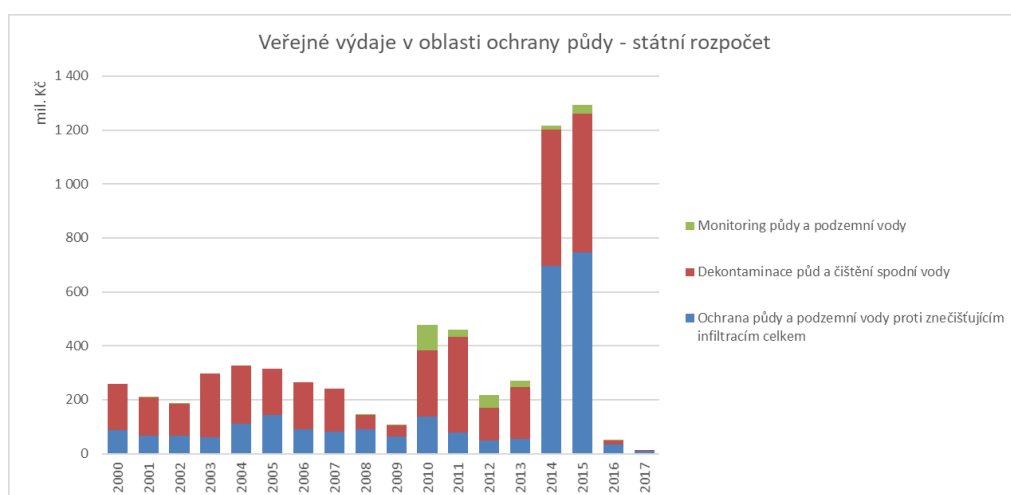
Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 189,4	184 164,7
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

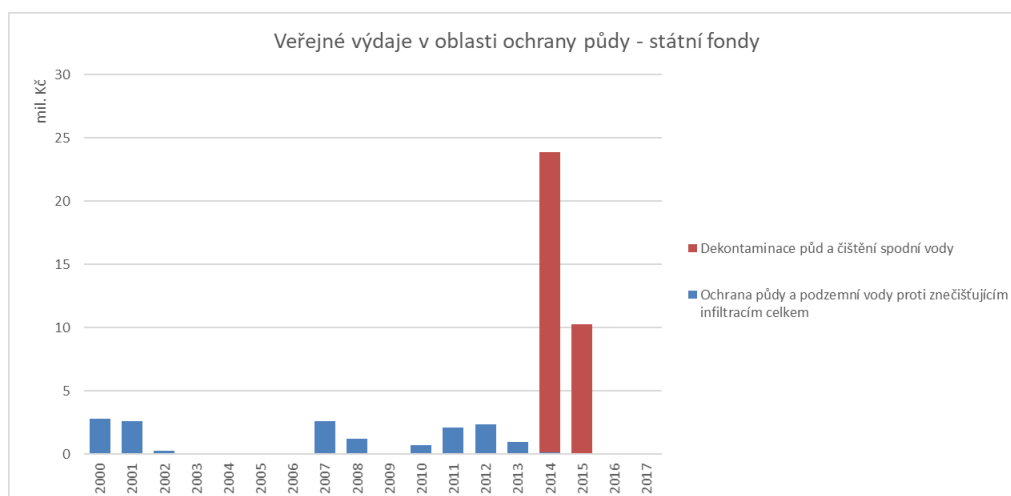
Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 059	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		170 926	170 808	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
Monitoring půdy a podzemní vody		0	0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	32 426	1 066	0	235 671
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		257 929	315 772	476 997	460 761	216 624	269 851	1 214 863	1 293 254	49 885	12 474	6 344 689
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		0	0	0	0	0	0	23 756	10 274	0	0	34 031
CELKEM STÁTNÍ FONDY		2 794	0	732	2 095	2 331	928	23 865	10 274	0	0	49 710
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím	Územní rozpočty obcí a krajů	21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 699	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
Monitoring půdy a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		60 971	99 790	103 003	101 567	53 631	35 162	30 428	95 323	66 405	70 714	1 295 846

Výdaje státního rozpočtu v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

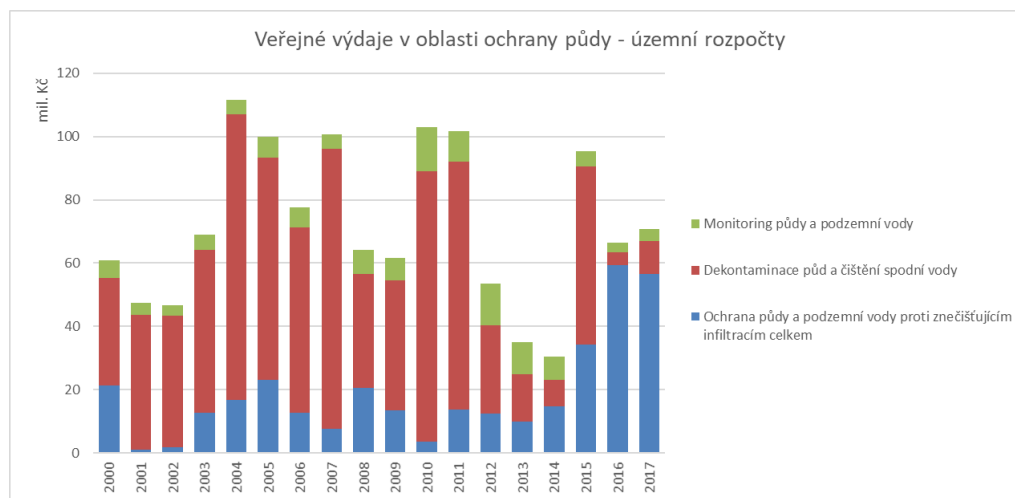

Výdaje státních fondů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Výdaje územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.3.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – podpůrné	Smíšený dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Opatření 3.3.2.1 Podporovat revitalizaci (regeneraci) brownfieldů v zastavěném území sídel s ohledem na komplexní potřeby územního rozvoje a požadavky na kvalitu životního prostředí

Věcný přehled plnění opatření

Problematika regenerace brownfieldů přesahuje kompetence jednoho resortu. V této věci je nezbytná spolupráce MMR, MŽP a MPO, případně dalších subjektů.

Z hlediska MMR lze opatření podpořit na úseku územního plánování zohledňováním příslušných politik a dalších strategických dokumentů v územně plánovacím procesu.

Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, stanovuje republikovou prioritu územního plánování č. 19: „Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb, revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporně v nárocích na veřejné rozpočty na

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.“

Ve vztahu k opatření 3.3.2.1 působí synergicky Politika architektury a stavební kultury České republiky svým opatřením 1.3.1 „Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.“ Na toto opatření navazuje opatření 1.3.2 „Prověřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončené průmyslové a zemědělské výrobě a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy.“

Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, zpracovaná v gesci MŽP a schválená dne 30. listopadu 2009 usnesením vlády č. 1497, obsahuje úkol K11: „Při vymezování ploch výroby a skladování v rámci funkčního využití území upřednostňovat v zastavěném a zastavitelném území nevyužívané nebo opuštěné plochy bývalých průmyslových aj. areálů (brownfields).“

K opatření má dále vztah Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, konkrétně její opatření 3.4.3.5, obsahující formulaci „Územní plány by při stanovování zastavitelných ploch měly regulovat zahušťování zástavby sídel na úkor volných ploch a ploch zeleně a preferovat využití brownfields.“

Územní plánování nemá k iniciaci revitalizace brownfieldů finanční nástroje - dotace, daňové úlevy (nástroje zmíněné v opatření 1.3.2 Politiky architektury a stavební kultury ČR by musely pocházet ze zdrojů mimo působnost MMR); nepřímo lze prostřednictvím územně plánovací dokumentace ovlivňovat ekonomické podmínky pro revitalizaci brownfieldů plánováním kapacitního (je-li to v daném území s ohledem na místní podmínky vhodné) a obsahově atraktivního využití ploch přestavby, se zohledněním všech silných stránek daného území (dle místních podmínek např. dobrá dopravní obslužnost území, vazba na historické jádro města, na plochy rekreace, atd.)

V rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) ve specifickém cíli 2.2 – vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání - jsou věcná kritéria, která preferují umístění sociálního podniku v některém brownfieldu. (Pozn.: Z hlediska IROP je sociálním podnikem podnik, který zaměstnává sociálně vyloučené osoby nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením. Funguje na základě modelu běžného podniku, jen musí splňovat principy soc. podnikání. Podpořeny byly v minulosti např. cukrárny, čistírny, mikropivovary, apod.)

Z hlediska MPO je opatření plněno prostřednictvím dotační podpory projektů, kdy jsou preferovány projekty zahrnující regeneraci brownfields v zastavěném území sídel s ohledem na komplexní potřeby územního rozvoje. Nejsou podporovány projekty, které počítají s výstavbou nových objektů „na zelené louce“. Všechny nemovitosti v rámci předkládaného projektu musí být registrovány v Národní databázi brownfields (www.brownfieldy.cz).

V současné době připravuje MPO prostřednictvím Czech Invest obnovení činnosti pracovní skupiny pro Aktualizaci Národní strategie regenerace brownfieldů. Prozatím (dle informace MPO ze dne 30. 7. 2015) nebyla oficiální pracovní skupina ustavena.

Z hlediska MŽP řešení problematiky brownfieldů v části odstraňování starých ekologických zátěží zajišťuje na MŽP odbor 750, dle zákona o předcházení ekologické újmy a o její nápravě.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Odbor 750 spravuje Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM), v rámci něhož poskytuje informace o konkrétních lokalitách evidovaných starých ekologických zátěží (aktuálně 4805 lokalit), resp. kontaminovaných místech. Databáze je veřejně přístupná na webu MŽP.

Proces odstraňování starých ekologických zátěží není financován z centrálního zdroje, i další resorty tuto problematiku řeší samostatně.

MŽP bude zastoupeno v pracovní skupině pro Aktualizaci Národní strategie regenerace brownfieldů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		
Financování		Alokace finančních prostředků je výrazně nižší

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Politika územního rozvoje ČR
- Politika architektury a stavební kultury České republiky
- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní strategie regenerace brownfieldů 2016 – 20

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyli specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Průběžné plnění příslušných opatření z Politiky územního rozvoje ČR, z Politiky architektury a stavební kultury ČR a z dalších strategických materiálů v rámci běžné územně plánovací činnosti.

Implementace programu NEMOVITOSTI v rámci programového období 2014 - 2020.

Zpracování a schválení (2018) Národní strategie regenerace brownfieldů a její následná realizace.

Zařazení brownfieldů do jevů sledovaných v územně analytických podkladech.

Aktualizace metodického návodu MMR.

Realizace projektů podpořených z programu Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. Příprava nového dotačního programu navazujícího na program Podpora revitalizace území, který by měl podporovat širší oblast aktivit, např. podporu výkupu brownfields v intravilánech obcí a jejich následné nepodnikatelské využití, a to v souladu s plánovanou aktualizací Národní strategie regenerace brownfields.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	dotace
Administrativně právní	Územní plánování, viz ustanovení § 53 odst. 5 písm. f) a § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb. Ochrana zemědělského půdního fondu, viz např. ustanovení § 4 a 5 zákona č. 334/1992 Sb.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Nástroje územního plánování, zejména územní plán.
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Opatření 3.3.2.2 Realizovat funkční plochy či prvky zeleně v rámci každého z podpořených projektů revitalizace (regenerace) brownfieldů v návaznosti na urbanistickou strukturu sídel

Věcný přehled plnění opatření

Program regenerace a podnikatelské využití brownfieldů, MPO, 1. výzva 2017. Podpora je směřována na průmyslové brownfieldy území strukturálně postižených krajů (Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský) a do hospodářsky problémových regionů. Projekty zvýhodňují ty, u nichž regenerovaná plocha bude z min. 10% zeleň.

Z hlediska územně plánovacího lze opatření podpořit v rámci územně plánovací činnosti obcí při návrhu územního plánu nebo jeho změny stanovením adekvátního využití dotčených ploch, tj. např. stanovením části ploch v brownfieldu jako ploch pro veřejná prostranství (kam spadají i parky a jiná veřejná zeleň), nebo pro využití, v němž je realizace veřejného prostranství přípustná (obvykle např. plochy pro bydlení, pro občanské vybavení, plochy smíšené obytné). Dále lze podpořit pomocí regulací prostorového uspořádání v územním plánu, např. pomocí koeficientu zeleně.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nedostatek vhodných ekonomických nástrojů.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikováno.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžné zohledňování opatření při pořizování územních plánů a jejich změn.

Zpracování a schválení Národní strategie regenerace brownfieldů a její následná realizace.

Zohlednění tohoto opatření při přípravě nového programu navazujícího na program Podpora revitalizace území.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Územní plán, popř. regulační plán nebo územní studie
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření je průběžně implementováno.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Opatření 3.3.2.3 Podpora výstavby na plochách brownfieldů

Věcný přehled plnění opatření

V oblasti územního plánování je opatření plněno při územně plánovací činnosti obcí. Ve stavebním zákoně k plnění opatření přispívají ustanovení § 53 odst. 5 písm. f) a § 55 odst. 4. K uvedeným ustanovením stavebního zákona vydalo MMR v r. 2008 metodický návod „Vyhodnocení účelného využití zastavěného území a vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch“ (dnes již neaktuální). Aktualizace metodického návodu se předpokládá v roce 2019.

Novelou vyhlášky č. 500/2006 Sb. byl v roce 2018 mezi sledované jevy v územně analytických podkladech doplněn jev č. 4a „brownfieldy“ v části A územně analytických podkladů.

Plnění opatření napomáhá formulace republikových priorit územního plánování v Politice územního rozvoje ČR – zejména priorita č. 19: „Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb, revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.“

Synergicky působí také opatření 1.3.1 z Politiky architektury a stavební kultury ČR: „Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.“ (termín: průběžně, gestor: veřejná správa na úrovni měst a obcí).

K podpoře opatření 1.3.2 „Provéřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončené průmyslové a zemědělské výrobě a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy“ by mohl přispět probíhající výzkum TA ČR Éta ohledně ekonomických nástrojů v územním plánování.

MMR podporuje přípravu území, na nichž se nachází brownfield, který sloužil k bydlení, ubytování či rekreaci, a to formou dotací na demolici těchto budov a odstranění jejich následků. Během let 2016 a 2017 bylo podpořeno 64 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč byla dotace ze státního rozpočtu). Plochy jsou tak připraveny pro další využití včetně výstavby.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MPO
- MMR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa	x	Neuvedeno
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Neidentifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Průběžná aplikace uvedených ustanovení stavebního zákona při pořizování územních plánů a jejich změn. Zpracování aktualizace uvedeného metodického návodu MMR se předpokládá v roce 2019.

Průběžné plnění příslušných opatření z Politiky územního rozvoje ČR, z Politiky architektury a stavební kultury ČR a z dalších strategických materiálů v rámci běžné územně plánovací činnosti.

Plnění opatření 1.3.2 z Politiky architektury a stavební kultury České republiky – garant MMR, termín 2018 – probíhá výzkum TA ČR Éta.

Realizace projektů podpořených z programu Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. Zohlednění tohoto opatření bude zváženo při přípravě nového dotačního programu navazujícího na program Podpora revitalizace území, který by měl podporovat širší oblast aktivit, např. podporu výkupu brownfields v intravilánech obcí a jejich následné nepodnikatelské využití, a to v souladu s plánovanou aktualizací Národní strategie regenerace brownfields

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opětovné využití brownfieldů je dražší oproti výstavbě na zelené louce, proto je třeba mít účinné ekonomické nástroje (dotace apod.).

Úloha plánovacích, legislativních atd. nástrojů bude ve srovnání s ekonomickými nástroji vždy jen podpůrná. Na úseku územního plánování je opatření plněno zejména v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí, tedy z obecních rozpočtů, což negeneruje samostatně vyčíslitelné náklady

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Nástroj 3.3.2.N.1 Sledovat a vyhodnocovat účinnost zákona o ochraně ZPF ve vztahu k využívání méně kvalitních půd a brownfieldů pro realizaci investičních záměrů

Věcný přehled plnění nástroje

Přednostní využití brownfieldů ukládá zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně ZPF, orgány ochrany možnost jejich využití místo využití zem. půdy při svém rozhodování posuzují, ale písemně nevykazují. Využívání méně kvalitní zemědělské půdy pro nezemědělské účely řeší novela zák. č. 334/1992 Sb., která je účinná teprve od 1.4.2015, je připravována vyhláška, která mimo jiné upravuje evidenci odnímané zemědělské půdy podle její kvality.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Je jednodušší stavět na "zelené louce", pro některé investiční záměry nejsou k dispozici dostatečné plochy brownfieldů (část průmyslových zón) v některých regionech (např. jižní Morava)
Legislativa		Ustanovení zákona č. 334/1992 Sb. – zásady plošné ochrany ZPF
Financování	x	údaje nemáme k dispozici

Překážky implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Sledování výměry odnímané půdy podle její kvality na základě připravované vyhlášky k novele zákona č. 334/1992 Sb. Zpracování a schválení Národní strategie regenerace brownfieldů a její následná realizace.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	V případě využití Brownfieldů nejsou placeny odvody za odnětí pozemků ze ZPF, v případě záboru méně kvalitní půdy je částka odvodů nižší než u půdy kvalitnější
Administrativně právní	Novelizovaný zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Územně plánovací dokumentace při dodržení zásad ochrany ZPF
Informační	Informování odborné i laické veřejnosti pomocí sdělovacích prostředků, v rámci školení, seminářů
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Bylo by vhodné upřesnit, zda se „opatření“ vztahuje pouze na pozemky, které jsou součástí ZPF, nebo i na PUPFL.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Nástroj 3.3.2.N.2 Sledovat a vyhodnocovat stav brownfieldů zejména z hlediska jejich počtu, typu, velikostní struktury, majetkoprávních vztahů a ekologického stavu

Věcný přehled plnění nástroje

Ve spolupráci s agenturou Czechinvest je na MZe (Odd. 10052) zpracováván přehled zemědělských brownfieldů k usměrňování nových záborů právě na tyto plochy vhodné k regeneraci.

V současné době je Ministerstvem zemědělství ve spolupráci s VÚMOP, v.v.i. dokončena aktuální kompletní databáze cca 3620 zemědělských brownfieldů, z tohoto počtu je 1925 vhodných pro regeneraci a nové využití. Již v letošním roce započala podpora regenerace brownfieldů v rámci Programu rozvoje venkova. Zemědělské brownfieldy jsou evidovány ve webové aplikaci Limity využití půdy: <http://limitypudy.vumop.cz>. Novelou vyhlášky č. 500/2006 Sb. byl mezi sledované jevy v územně analytických podkladech doplněn jev č. 4a „brownifieldy“ v části A územně analytických podkladů.

Součástí Regionálního informačního servisu (RISY.cz), jehož správcem je od roku 2016 MMR, je databáze brownfields. Avizovaný rozvoj tohoto systému však nebyl z důvodu administrativních překážek naplněn.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	Neuvedeno
Legislativa		Prozatím v právních předpisech neexistuje definice pojmu „brownfield“.
Financování	x	Neuvedeno

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Regionální Informační Servis (RIS)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

- Strategie regenerace brownfieldů 2016–2020
- Strategie rozvoje rezortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Toto opatření bude naplňováno realizací příslušných opatření v současnosti aktualizované Národní strategie regenerace brownfields. Předpokládají se úpravy systému RIS, které umožní jeho využívání při hodnocení efektivity intervencí fondů v současném plánovacím období EU.

Zařazení brownfieldů do jevů sledovaných v územně analytických podkladech.

Následně se předpokládá obousměrné předávání dat o brownfieldech mezi územně analytickými podklady a Národní databází brownfieldů, provozovanou agenturou CzechInvest

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Existující jev 4a „brownfieldy“ v příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb. v části A územně analytických podkladů - naplnění sledovaného jevu relevantními daty bude otázkou delšího časového období. Určitými, byť neúplnými databázemi brownfieldů disponuje Czechinvest, Ministerstvo zemědělství a MMR-odbor regionální politiky
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zařazení brownfieldů do jevů sledovaných v územně analytických podkladech. Následné obousměrné předávání dat o brownfieldech mezi územně analytickými podklady a Národní databází brownfieldů. Zakotvení termínu „brownfield“ v legislativě.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Nástroje 3.3.2.N.3 Aktualizovat Národní strategii regenerace brownfieldů

Věcný přehled plnění nástroje

MMR průběžně spolupracuje na aktualizaci strategie, kterou zajišťuje MPO, resp. Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Materiál Národní strategie brownfieldů 2019–24 byl projednán příslušnými resorty a dne 8. 7. 2019 byl pro informaci předložen vládě. Národní strategie regenerace brownfieldů zahrnuje celé území České republiky – nejenom kraje Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MPO
- MMR
- MD
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		
Legislativa		stavební zákon dostatečně neřeší problematiku brownfields, chybí možnost řešení brownfields pomocí finančních nástrojů, což je v době nedostatku finančních prostředků dotací na řešení BF klíčové
Financování		na řešení brownfields jsou nedostatečné finanční prostředky státního rozpočtu, které mají být poskytovány formou dotací. Proto je nezbytné implementovat možnost řešení BF pomocí finančních nástrojů

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány překážky implementace.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nespecifikovány

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.2	Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	-
Administrativně právní	-
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	-
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zakotvení termínu „brownfield“ v legislativě.

Úkol byl splněn.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Specifický cíl a jemu příslušející opatření jsou vyhodnoceny na základě dat poskytnutých 5 gestory podílejícími se na implementaci SPŽP, toto hodnocení je doplněno expertním posouzením projektového týmu.

SMART vlastnosti specifického cíle

Nastavení cíle bylo vyhodnoceno dle metodiky SMART, která posuzuje vlastnosti cíle dle vybraných kritérií, jejichž plnění je významné z pohledu naplňování cíle a jeho hodnocení. Popis jednotlivých SMART kritérií je uveden v kapitole 1.1.2.

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 3.3.3 hodnotit jako dobře formulovaný.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specific)	😊
M (Measurable)	😊
A (Appropriate)	😊
R (Resourced)	😞
T (Time Bound)	😞

Formulace cíle je mírně problematická v rámci kritéria časového vymezení, kdy cíl nemá stanovený žádný časový horizont (existuje však předpoklad jeho plnění v horizontu platnosti daného strategického dokumentu). Pro naplnění cíle jsou v rámci některých jeho opatření k dispozici pouze omezené personální, resp. institucionální kapacity. Cíl řeší specifickou problematiku, resp. významný jev a není pochyb o jeho aktuálnosti, neboť se týká adaptace na projevy změny klimatu v podobě častějšího sucha a s tím spojeného nedostatku vody v krajině i v sídlech. Doporučuje se případná revize cíle ve smyslu upřesnění časového vymezení cíle.

Interakce⁶⁴ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 3.3.3 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** zejména v tematické oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4) a logicky i s některými cíli oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3). Protichůdné působení plnění cíle 3.3.3 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 3.3.3 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	X	0	0	+	+	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	+	X	0	0	+	+	0

⁶⁴ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Cíl 3.3.3 lze považovat za jedno z východisek dosažení dobrého stavu a potenciálu povrchových vod jak v intravilánu, tak extravilánu.
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Cíl 3.3.3 je v logické interakci s dalšími cíli v oblasti 3, zejména co se týče stabilizace, resp. obnovy funkcí krajiny a obnovy vodního režimu krajiny, jejíž neoddelitelnou součástí sídla jsou. Toho je možno dosáhnout např. prostřednictvím revitalizace vodních toků v sídelních útvarech nebo podporou opatření vedoucích k zachycení a následnému využití srážkové a užitkové vody v místě aj.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech 3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Správné hospodaření se srážkovou vodou (např. formou retenčních nádrží a tůní) je jedním z aktuálních opatření, vedoucích ke zlepšování funkčního stavu zeleně ve městech, kdy je možno využít dostupných zdrojů dešťové vody k zefektivnění údržby sídelní zeleně a k zajištění příznivého mikroklimatu. Regeneraci brownfields spojenou s novými standardy bytové výstavby je rovněž možno dosáhnout lepšího hospodaření se srážkovou vodou (např. formou paralelních rozvodů vody (pitná + užitková (dešťová)) v nové výstavbě, dále formou retenčních nádrží, podzemních jímek či zelených střech aj.).
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí 4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Cíl 3.3.3 ve svém důsledku vede ke snižování zejména přírodních rizik a zmírňování dopadů změny klimatu zejména prostřednictvím realizace opatření vedoucích ke zlepšení mikroklimatu i celkové kvality života obyvatel (např. prostřednictvím zajištění dalších disponibilních zdrojů vody, omezení tepelného ostrova či následků sucha aj.).
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 3.3.3 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Strategie Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Územní plány, regulační plány, územní studie, plány ÚSES, zásady územního rozvoje, koncepce hospodaření s dešťovou vodou
- Metodický návod k provádění pozemkových úprav vydaný SPÚ
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV 2014–2020 pro operaci 4.3.1 Pozemkové úpravy

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.2	Retenční schopnost krajiny		Není dostupné	Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je aktuální. S ohledem na aktuálně řešenou problematiku změny klimatu a jejích rizikových projevů je více než žádoucí podporovat opatření, která povedou k efektivnějšímu nakládání s disponibilními vodními zdroji v sídlech. Smyslem těchto opatření je především zlepšit sídlení mikroklima či ekologickou stabilitu sídel (např. prostřednictvím přeměny stávajících nepropustných ploch na propustné, podporou opatření vedoucích k zachycení a následnému využití srážkové a užitkové vody v místě nebo zvýšením podílu ploch zeleně, jejichž součástí je vhodné retenční opatření. Spolu s revitalizacemi vodních toků v sídlech a obnovou přirozených ekosystémů vázaných na vodu přispějí ke zvýšení retence vody v krajině, která je zvláště důležitá vzhledem k jejímu hydrogeografickému charakteru (absence přitékajících řek do ČR).

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií
- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijaté legislativní požadavky

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

Naplnění specifického cíle se dotýká dvou hlavních oblastí, zaprvé obecně oblasti ochrany vody, resp. hospodaření s odpadními vodami a úpravy toků, a zadruhé oblasti péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň (např. prostřednictvím realizace vhodných retenčních opatření v rámci ploch zeleně, přeměny stávajících nepropustných ploch na propustné aj.). Za účelem odvádění a čištění odpadních vod a prevence znečišťování vody bylo v letech 2000–2017 vynaloženo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů přes 95 mld. Kč. V oblasti úprav a revitalizací drobných vodních toků a říčních systémů bylo ze stejných zdrojů vynaloženo 13,5 mld. Kč a na péči o vzhled obcí a sídelní zeleň cca 2,2 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 účelem odvádění a čištění odpadních vod a prevence znečišťování vody vynaloženo přes 210 mld. Kč, na úpravy a revitalizace drobných vodních toků a říčních systémů 7,6 mld. Kč a v rámci péče o vzhled obcí a sídelní zeleň 104,5 mld. Kč.⁶⁵ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech (za oblast péče o vzhled obcí a sídelní zeleň viz SC 3.3.1).

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁶⁶:**

- prioritní osa 1 (zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.3 (zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami), aktivita 1.3.2 (hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků (plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení)); v rámci konkrétních opatření např. budování retenčních nádrží či náhrady nepropustných povrchů propustnými bylo schváleno přes 20 projektů v celkové výši 112,5 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 90,4 mil. Kč), proplaceno byla cca 15,6 mil. Kč
- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny), aktivita 4.3.3 (revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů); v rámci konkrétních opatření např.: revitalizace, resp. renaturace vodních toků a niv, obnovy a rekonstrukce vodních ploch aj. schváleno cca 200 projektů v celkové výši 1,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,5 mld. Kč), proplaceno bylo cca 321 mil. Kč
 - specifický cíl 4.4 (zlepšit kvalitu prostředí v sídlech); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. rovněž i na obnovu a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru a na realizaci přírodě blízkých opatření ke zpomalení odtoku a retenci srážkové vody jako součást zakládání a obnovy ploch a prvků zeleně bylo podpořeno 260 projektů v celkové výši 420 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 252 mil. Kč), proplaceno bylo cca 92 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní), resp. prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)

⁶⁵ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁶⁶ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

- oblast podpory 1.3 (omezování rizika povodní), resp. oblast podpory 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny); v rámci konkrétních opatření zaměřených na retenci vody bylo schváleno téměř 100 projektů v celkové výši 317 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno cca 238 mil. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - podpora v rámci pozemkových úprav v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) – proplaceno cca 550 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 550 ha vodohospodářských opatření
 - v rámci investic do hmotného majetku (opatření M10), resp. operace 4.1.1 (investice do zemědělských podniků) bylo konkrétně za účelem pořízení retenční nádrže na zadržení srážkových vod do konce roku 2017 registrováno 63 žádostí s požadavkem na dotaci 733,6 mil. Kč; dotace byla schválena u 11 projektů vy výši 81,3 mil. Kč
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územního plánu nebo územní studie krajinné a sídelní zeleně či veřejného prostranství podpořeno přes 180 projektů za více než 227 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil 193 mil. Kč)
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 1 (voda) byl vyhlášen program Dešťovka (aktivity 1.5.A–B: akumulace a využití srážkových a odpadních vod na území obce nebo u obytných domů a jiných typů budov na území obce se nacházejících), celková alokace programu v rámci dvou výzev činí 440 mil. Kč (do konce roku 2018 schváleno přes 3 700 projektů za cca 170 mil. Kč); rovněž vyhlášeny výzvy v oblasti environmentálně citlivé obnovy a údržby vodních ploch a toků, čistoty povrchových a podzemních vod či kofinancování vodohospodářských projektů, v rámci kterých bylo v letech 2015–2017 podpořeno cca 45 projektů za téměř 147 mil. Kč
 - v prioritní oblasti 5 (životní prostředí ve městech a obcích) a podoblasti 5.4 (zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích) jsou každoročně vyhlašovány výzvy na podporu zakládání a obnovy ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodě blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech nebo na podporu pozitivní motivace obcí v soutěžích – v roce 2017 bylo v rámci těchto aktivit schváleno téměř 100 projektů za více než 53 mil. Kč a podpořeno bylo 6 projektů za 2,6 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet analyzovaných povodí z hlediska zadržení vody v krajině a eroze	počet	230,0	230,0

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Celková délka upravovaného úseku koryta	m	4 772,0	4 729,0
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,1	243 293,3

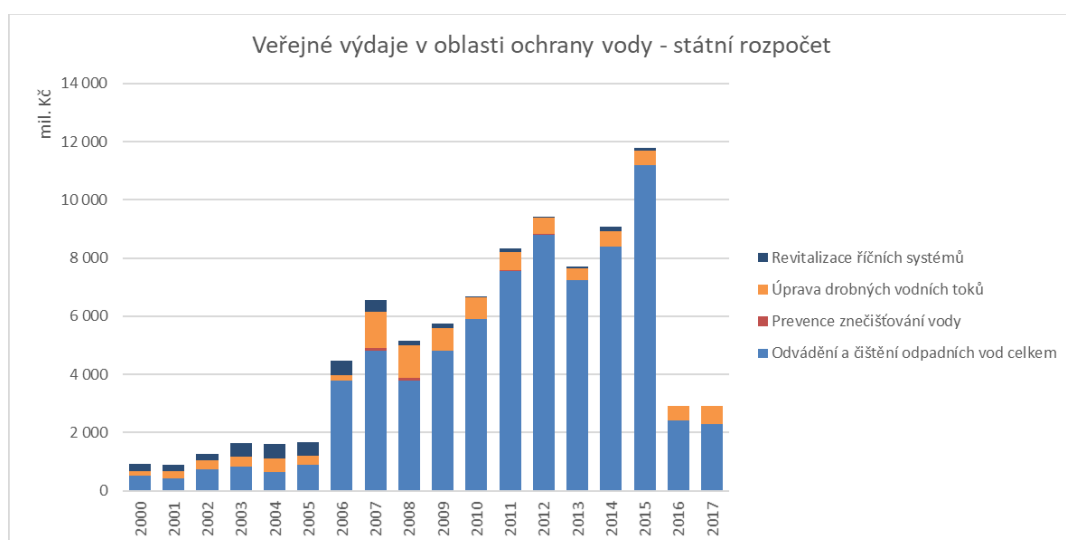
OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Nově vybudované záchytné nádrže	nádrž	3,0	6,0
Objem retardované dešťové vody	m ³	309,8	5 412,5
Délka revitalizovaných vodních toků	Počet metrů	7 915,3	30 776,3
Délka řešených kilometrů toků	Počet kilometrů	0,2	5,0

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

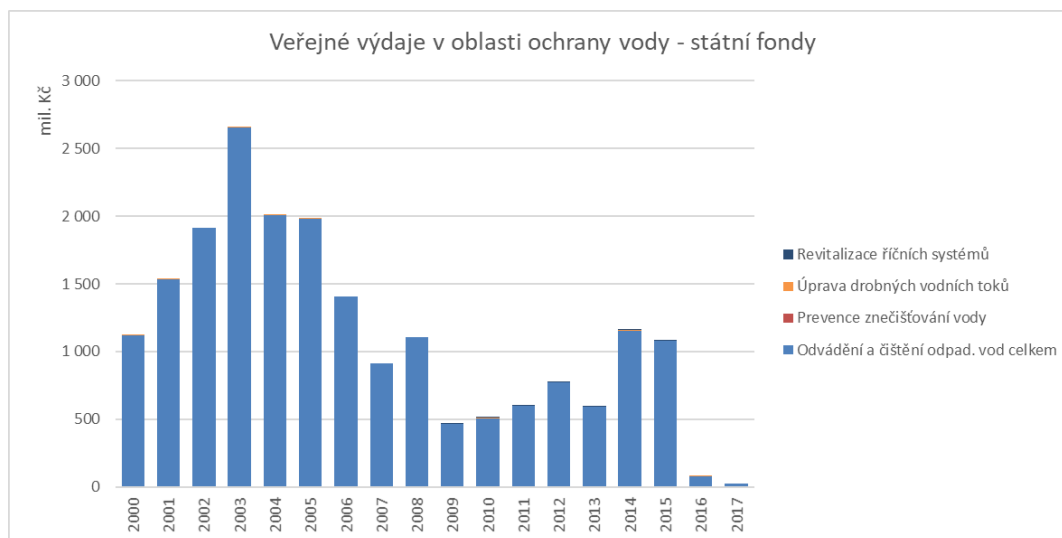
Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Odvádění a čištění odpadních vod celkem	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	521 331	883 793	5 891 149	7 558 614	8 785 496	7 231 015	8 390 105	11 198 329	2 402 764	2 299 726	75 034 062
Prevence znečišťování vody		0	0	9 000	32 000	37 784	0	0	0	1 733	7 095	254 256
Úprava drobných vodních toků	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	154 109	309 995	743 019	618 373	575 368	424 645	542 511	489 427	497 804	619 143	9 618 580
Revitalizace říčních systémů		254 171	472 859	45 046	107 540	29 411	41 300	132 683	96 624	0	0	3 868 573
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		1 187 541	1 982 420	7 165 211	8 777 288	9 644 683	7 966 810	10 280 162	13 077 633	2 952 185	2 938 438	88 775 471
Odvádění a čištění odpad. vod celkem	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	1 120 616	1 980 814	508 864	599 985	775 128	594 425	1 151 849	1 078 283	76 502	22 814	19 907 677
Prevence znečišťování vody		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Úprava drobných vodních toků	Územní rozpočty obcí a krajů	5 617	1 477	775	2 453	689	954	7 384	4 542	497	0	30 202
Revitalizace říčních systémů		0	0	232	34	1 522	2 312	7 577	5 191	0	0	17 705
CELKEM STÁTNÍ FONDY		1 129 026	1 982 291	510 602	604 567	779 670	598 619	1 190 675	1 098 289	76 999	22 814	19 955 583
Odvádění a čištění odpad. vod celkem	Územní rozpočty obcí a krajů	5 709 331	10 381 069	14 861 056	17 243 205	15 105 175	13 391 759	13 797 236	21 284 355	9 995 323	12 374 595	209 879 671
Prevence znečišťování vody		6 626	7 652	8 564	7 524	4 426	14 645	9 726	7 313	3 592	7 883	308 395
Úprava drobných vodních toků	Územní rozpočty obcí a krajů	162 858	313 966	497 991	555 226	192 937	336 225	312 771	541 151	355 069	442 913	6 332 730
Revitalizace říčních systémů		83 234	96 358	149 027	130 906	37 022	54 702	74 743	65 070	13 085	21 863	1 292 115
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		6 023 020	10 898 835	15 619 641	18 038 429	15 393 191	13 832 493	14 224 904	21 993 212	10 433 474	12 917 968	217 812 911

Výdaje státního rozpočtu v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

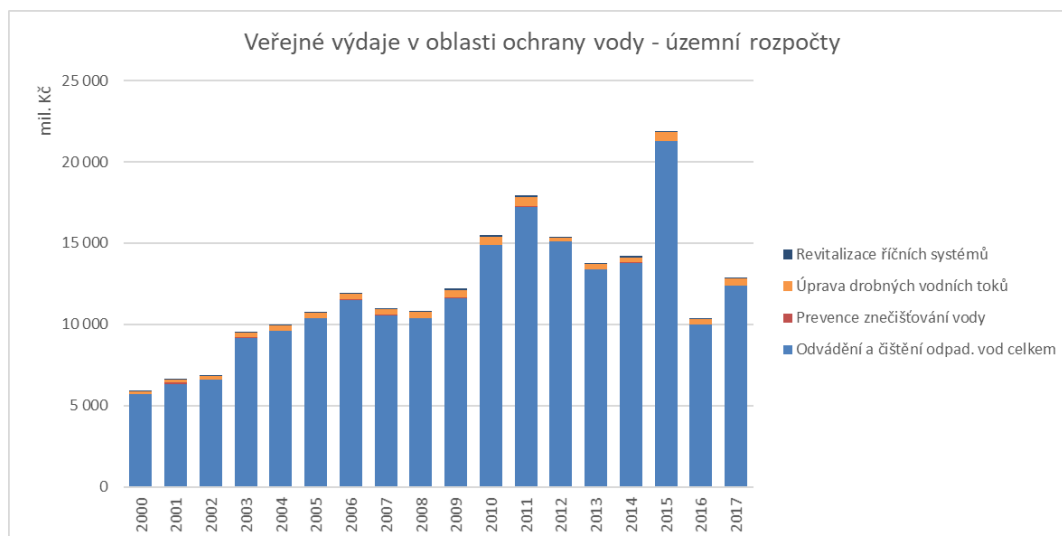

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

Výdaje státních fondů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti ochrany vody, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 3.3.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Smíšený dopad

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

Opatření 3.3.3.1 Podporovat přeměny stávajících nepropustných ploch na propustné (odstavné plochy nebo parkoviště, příliš široké nebo nepoužívané cesty, zpevněné předzahrádky, dvory)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP 2014–2020, konkrétně SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami (plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení) a SC 4.4 Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně (opatření Obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru a Realizace přírodě blízkých opatření ke zpomalení odtoku a retenci srážkové vody jako součást zakládání a obnovy ploch a prvků zeleně).

K ověřování potřeby změn v uspořádání urbanistického detailu veřejných prostranství je vhodným nástrojem územní studie (k územní studii viz §§ 25 a 30 stavebního zákona). V programovém období 2014–2020 je zajištěna možnost podpory pořízení územních studií veřejných prostranství ze specifického cíle 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Jako pomůcka pro pořízení územní studie veřejného prostranství byl zpracován metodický návod, který je určen pořizovatelům a projektantům územních studií, ale i zastupitelům, kteří mohou pořízení územních studií iniciovat.

S finanční podporou OPŽP byla zpracována metodika Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR, která napomáhá určit projektantovi nejvhodnější řešení pro hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném území, uvádí legislativní povinnosti i příklady dobré praxe ze zahraničí a obsahuje mapu potenciálního vsaku ČR. Ačkoliv metodika není pro OPŽP závazná, patří mezi vysoce doporučované materiály.

Rada hlavního města Prahy v září 2017 schválila Plán revitalizace pro Vybíralku, což je pilotní projekt zaměřený na revitalizaci sídliště, který mj. počítá i s vylepšeným systémem hospodaření s dešťovou vodou; nasbírané know-how bude možné využít při obnově dalších sídlišť.

Informační podpora je realizována např. v rámci projektu Počítáme s vodou (od roku 2013; poradna, publikace, semináře, pomůcky, aj.) a projektu Zelené střechy-zdravé prostředí do města (od roku 2014; soutěž Zelená střecha roku, standardy, semináře, publikace aj.).

V rámci změny v OPŽP 2014–2020 je nově umožněno v rámci aktivity hospodaření se srážkovými vodami podporovat také přeměny stávajících nepropustných ploch.

Stávající legislativa v oblasti územního plánování vytváří předpoklady pro plnění opatření prostřednictvím územně plánovací dokumentace, a to zejména následujícími způsoby:

- v územním plánu stanovením vhodných podmínek prostorového uspořádání (§ 43 odst. 1 stavebního zákona, čl. I. bod 1 písm. f) Přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb.), vztažených k jednotlivým plochám, např. pomocí stanovení minimální přípustné hodnoty koeficientu zeleně a/nebo maximální přípustné hodnoty koeficientu zastavěné plochy.
- v regulačním plánu pomocí podrobných podmínek pro umístění a prostorové uspořádání staveb (§ 61 odst. 1 stavebního zákona, čl. I. bod 1 písm. c) a bod 2 písm. b) Přílohy č. 11 k vyhlášce č. 500/2006 Sb.), vztažených k jednotlivým plochám.

K ověřování potřeby změn v uspořádání urbanistického detailu veřejných prostranství je vhodným nástrojem územní studie, např. územní studie veřejného prostranství kofinancovaná v programovém období 2014–2020 ze specifického cíle 3.3 IROP.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Územní studie veřejného prostranství řeší veřejná prostranství komplexně, včetně případných ploch zeleně; může řešit i materiálové řešení apod. Slouží zejména jako podklad pro následné projektování a realizaci úprav veřejných prostranství. K říjnu 2017 bylo z IROP podpořeno pořízení 285 studií na veřejnou infrastrukturu, z toho značnou část tvořily územní studie veřejného prostranství.

Související materiál „Územní studie veřejného prostranství – metodický návod pro pořízení a zpracování“ byl dokončen koncem roku 2015 a je zveřejněn na http://www.uur.cz/default.asp?ID=4633#index_3

Obdobně platná legislativa v oblasti územního rozhodování a stavebního řádu vytváří předpoklady pro plnění opatření upřednostňováním zasakování dešťových vod v území, viz § 20 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb.: „Stavební pozemek se vždy vymezuje tak, aby na něm bylo vyřešeno...vsakování nebo odvádění srážkových vod ze zastavěných ploch nebo zpevněných ploch, pokud se neplánuje jejich jiné využití; přitom musí být řešeno 1. přednostně jejich vsakování, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, není-li možné vsakování,

2. jejich zadržování a regulované odvádění oddílnou kanalizací k odvádění srážkových vod do vod povrchových, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, nebo

3. není-li možné oddělené odvádění do vod povrchových, pak jejich regulované vypouštění do jednotné kanalizace.“

Předchozí ustanovení dále upřesňuje § 21 odst. 3 téže vyhlášky: „Vsakování dešťových vod na pozemcích staveb pro bydlení je splněno [§ 20 odst. 5 písm. c)], jestliže poměr výměry části pozemku schopné vsakování dešťové vody k celkové výměře pozemku činí v případě

a) samostatně stojícího rodinného domu a stavby pro rodinnou rekreaci nejméně 0,4,

b) řadového rodinného domu a bytového domu 0,3.“

Dále viz § 6 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb.: „Stavby, z nichž odtékají povrchové vody, vzniklé dopadem atmosférických srážek (dále jen „srážkové vody“), musí mít zajištěno jejich odvádění, pokud nejsou srážkové vody zadržovány pro další využití. Znečištění těchto vod závadnými látkami nebo jejich nadměrné množství se řeší vhodnými technickými opatřeními. Odvádění srážkových vod se zajišťuje přednostně zasakováním. Není-li možné zasakování, zajišťuje se jejich odvádění do povrchových vod; pokud nelze srážkové vody odvádět samostatně, odvádí se jednotnou kanalizací.“

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, avšak je potřeba harmonizovat normy odvodnění dopravních ploch s normami na systémy hospodaření se srážkovými vodami (ČSN 75 9010 a TNV 75 9011).
Financování		Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP a IROP.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Plán hlavních povodí ČR
- Integrovaný regionální operační program

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyli specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění úkolů Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Realizace opatření s možnou finanční podporou z OPŽP 2014–2020.

Zpracování a schválení koncepce hospodaření s dešťovou vodou v ČR.

Průběžné zohledňování opatření v rámci možností daných platnou legislativou při pořizování územně plánovací dokumentace, územních studií, při rozhodování v území a v dalších postupech podle stavebního zákona

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	OPŽP 2014–2020, IROP 2014–2020
Administrativně právní	stavební zákon, vyhláška č. 500/2006 Sb., vyhláška č. 501/2006 Sb., vyhláška č. 268/2009 Sb.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážit agregaci obdobně formulovaných a zaměřených opatření. Opatření 3.3.3.1 až 3.3.3.4 se jeví velmi podobná, doporučujeme zvážit jejich sloučení do menšího počtu šířeji formulovaných opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

Opatření 3.3.3.2 Podporovat v rámci realizace nově budovaných zpevněných ploch vhodné nakládání se srážkovými vodami (zasakování, akumulace nebo odpar dešťové vody - propustná dlažba využívající vegetačních tvárnic, zatravněných spár nebo porézních materiálů, zatravněné střechy atd.)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je plněno v rámci běžné územně plánovací činnosti a v rámci běžné činnosti stavebních úřadů. Plnění opatření je decentralizováno a spočívá zejména v každodenní aplikaci stávající legislativy projektanty a příslušnými úřady.

S finanční podporou OPŽP byla zpracována metodika Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR, která napomáhá určit projektantovi nejvhodnější řešení pro hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném území, uvádí legislativní povinnosti i příklady dobré praxe ze zahraničí a obsahuje mapu potenciálního vsaku ČR. Ačkoliv metodika není pro OPŽP závazná, patří mezi vysoce doporučené materiály.

Informační podpora je realizována např. v rámci projektu Počítáme s vodou (od roku 2013; poradna, publikace, semináře, pomůcky, aj.) a projektu Zelené střechy-zdravé prostředí do města (od roku 2014; soutěž Zelená střecha roku, standardy, semináře, publikace aj.).

V rámci změny v OPŽP 2014–2020 je umožněno v rámci aktivity hospodaření se srážkovými vodami podporovat také vhodné nakládání se srážkovými vodami.

Na úseku územního plánování spočívá plnění opatření v průběžné územně plánovací činnosti na úrovni obcí; opatření lze podporovat:

- v územním plánu spíše sekundárně regulací vedoucí k redukci množství nových zpevněných ploch (např. koeficientem zeleně, řešením likvidace dešťových vod v hydrogeologicky vhodných plochách zasakováním, atd.);
- v regulačním plánu podrobnější regulací staveb a pozemků, včetně materiálového řešení;
- v územní studii, např. v územní studii veřejného prostranství kofinancované v programovém období 2014–2020 ze specifického cíle 3.3 IROP, podrobnějším řešením včetně materiálového řešení. K říjnu 2017 bylo z IROP podpořeno pořízení 285 studií na veřejnou infrastrukturu, z toho značnou část tvořily územní studie veřejného prostranství.

V oblasti územního rozhodování a stavebního řádu je plnění opatření zajištěno platnou legislativou, která upřednostňuje zasakování dešťových vod v území, viz § 20 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb.: „Stavební pozemek se vždy vymezuje tak, aby na něm bylo vyřešeno...vsakování nebo odvádění srážkových vod ze zastavěných ploch nebo zpevněných ploch, pokud se neplánuje jejich jiné využití; přitom musí být řešeno

1. přednostně jejich vsakování, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, není-li možné vsakování,
2. jejich zadržování a regulované odvádění oddílnou kanalizací k odvádění srážkových vod do vod povrchových, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, nebo

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

3. není-li možné oddělené odvádění do vod povrchových, pak jejich regulované vypouštění do jednotné kanalizace.“

Předchozí ustanovení dále upřesňuje § 21 odst. 3 téže vyhlášky: „Vsakování dešťových vod na pozemcích staveb pro bydlení je splněno [§ 20 odst. 5 písm. c)], jestliže poměr výměry části pozemku schopné vsakování dešťové vody k celkové výměře pozemku činí v případě

a) samostatně stojícího rodinného domu a stavby pro rodinnou rekreaci nejméně 0,4,

b) řadového rodinného domu a bytového domu 0,3.“

Dále § 6 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb.: „Stavby, z nichž odtékají povrchové vody, vzniklé dopadem atmosférických srážek (dále jen „srážkové vody“), musí mít zajištěno jejich odvádění, pokud nejsou srážkové vody zadržovány pro další využití. Znečištění těchto vod závadnými látkami nebo jejich nadměrné množství se řeší vhodnými technickými opatřeními. Odvádění srážkových vod se zajišťuje přednostně zasakováním. Není-li možné zasakování, zajišťuje se jejich odvádění do povrchových vod; pokud nelze srážkové vody odvádět samostatně, odvádí se jednotnou kanalizací.“

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, avšak je potřeba harmonizovat normy odvodnění dopravních ploch s normami na systémy hospodaření se srážkovými vodami (ČSN 75 9010 a TNV 75 9011) a prověřit potřebu a možnost závaznosti vybraných ustanovení z norem ČSN 75 9010 Vsakovací zařízení srážkových vod a TNV 75 9011 Hospodaření se srážkovými vodami zákonem nebo podzákoným právním předpisem pro výstavbu a terénní úpravy.
Financování		Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP a IROP.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Plán hlavních povodí ČR

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Synergické a protichůdné efekty

Nastavení podmínek příznivých pro plnění opatření v územním plánu / regulačním plánu přispěje rovněž k plnění opatření 3.3.3.1 Podporovat přeměny stávajících nepropustných ploch na propustné (odstavné plochy nebo parkoviště, příliš široké nebo nepoužívané cesty, zpevněné předzahrádky, dvory).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění úkolů Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Zpracování a schválení koncepce hospodaření s dešťovou vodou v ČR.

Průběžné zohledňování opatření v rámci možností daných platnou legislativou při pořizování územně plánovací dokumentace, při rozhodování v území a v dalších postupech podle stavebního zákona.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	OPŽP 2014–2020, IROP 2014–2020
Administrativně právní	vyhláška č. 501/2006 Sb., vyhláška č. 268/2009 Sb.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
Informační	projekty Počítáme s vodou a Zelené střechy-zdravé prostředí do města
Dobrovolné	metodika Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážit agregaci obdobně zaměřených opatření. Opatření 3.3.3.1 až 3.3.3.4 se jeví velmi podobná, doporučujeme zvážit jejich sloučení do menšího počtu širěji formulovaných opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Opatření 3.3.3.3 Zvýšit podíl ploch zeleně, jejichž součástí je vhodné retenční opatření (zasakovací průlehy, rýhy nebo šachty, retenční příkopy, zelené střechy apod.)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP 2014–2020, konkrétně SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami (plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení) a SC 4.4 Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně (opatření Obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru a Realizace přírodě blízkých opatření ke zpomalení odtoku a retenci srážkové vody jako součást zakládání a obnovy ploch a prvků zeleně).

K ověřování potřeby změn v uspořádání urbanistického detailu veřejných prostranství je vhodným nástrojem územní studie (k územní studii viz §§ 25 a 30 stavebního zákona). V programovém období 2014–2020 je zajištěna možnost podpory pořízení územních studií veřejných prostranství ze specifického cíle 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Jako pomůcka pro pořízení územní studie veřejného prostranství byl zpracován metodický návod, který je určen pořizovatelům a projektantům územních studií, ale i zastupitelům, kteří mohou pořízení územních studií iniciovat.

S finanční podporou OPŽP byla zpracována metodika Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR, která napomáhá určit projektantovi nejvhodnější řešení pro hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném území, uvádí legislativní povinnosti i příklady dobré praxe ze zahraničí a obsahuje mapu potenciálního vsaku ČR. Ačkoliv metodika není pro OPŽP závazná, patří mezi vysoce doporučované materiály.

Rada hlavního města Prahy v září 2017 schválila Plán revitalizace pro Vybíralku, což je pilotní projekt zaměřený na revitalizaci sídliště, který mj. počítá i s vylepšeným systémem hospodaření s dešťovou vodou; nasbírané know-how bude možné využít při obnově dalších sídlišť.

Informační podpora je realizována např. v rámci projektu Počítáme s vodou (od roku 2013; poradna, publikace, semináře, pomůcky, aj.) a projektu Zelené střechy-zdravé prostředí do města (od roku 2014; soutěž Zelená střecha roku, standardy, semináře, publikace aj.).

MMR: Na úseku územního plánování spočívá plnění opatření v průběžné územně plánovací činnosti na úrovni obcí.

Plnění opatření lze podpořit v rámci územně plánovací činnosti vymezením příslušných ploch v územních plánech.

Vytipování vhodných ploch lze provést studií odtokových poměrů s využitím dostupných oborových podkladů.

Návrh opatření ke zlepšení vodního režimu krajiny, ke zvýšení retence v území a ke zlepšení protipovodňové ochrany území je rovněž součástí řešení územní studie krajiny (ÚS krajiny). Více k ÚS krajiny viz karta opatření 3.1.1.1.

Realizace opatření PRV 4.3.1 Pozemkové úpravy – extravilán.

MŽP – odbor ochrany vod nechává v rámci plnění úkolu 10_1.1 z NAP adaptace na změnu klimatu zpracovat aktualizaci Konceptu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. MMR při přípravě materiálu průběžně spolupracuje.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP a IROP.

Překážky implementace opatření

Při zpracování aktualizace Konceptu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích byl identifikován jako problém nedostatek odborných vodohospodářských podkladů (kvalitní hydrogeologické mapy, obecní koncepty hospodaření s dešťovou vodou apod.).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti
- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Integrovaný regionální operační program - specifický cíl 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Plnění úkolů Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Zpracování a schválení konceptu hospodaření s dešťovou vodou v ČR.

Realizace opatření s možnou finanční podporou z OPŽP 2014–2020.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Průběžné zohledňování opatření v závislosti na stavu přípravy podkladů při pořizování územních plánů a územních studií krajiny.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	OPŽP 2014–2020, IROP 2014–2020, průběžná územně plánovací činnost na úrovni obcí
Administrativně právní	stavební zákon, vyhláška č. 501/2006 Sb., vyhláška č. 268/2009 Sb.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
Informační	projekty Počítáme s vodou a Zelené střechy-zdravé prostředí do města
Dobrovolné	metodika Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážit agregaci obdobně zaměřených opatření. Opatření 3.3.3.1 až 3.3.3.4 se jeví velmi podobná, doporučujeme zvážit jejich sloučení do menšího počtu širěji formulovaných opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Opatření 3.3.3.4 Podporovat opatření vedoucí k zachycení a následnému využití srážkové a užitkové vody v místě (retenční nádrže, podzemní jímky)

Věcný přehled plnění opatření

Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP 2014–2020, konkrétně SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami (plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení).

Další finanční podpora je poskytována prostřednictvím Národního programu Životní prostředí, kde jsou vyhlašovány výzvy tzv. programu Dešťovka za účelem podpory akumulace srážkové vody pro další využití. První kolo dotačního programu Dešťovka v květnu 2017 mělo alokaci 110 mil. Kč, druhé v září 2017 mělo alokaci 240 mil. Kč.

S finanční podporou EHF a NF byla zpracována Strategie adaptace budov na změnu klimatu, která klade mj. důraz na správné hospodaření se srážkovými vodami.

Rada hlavního města Prahy v září 2017 schválila Plán revitalizace pro Vybíralku, což je pilotní projekt zaměřený na revitalizaci sídliště, který mj. počítá i s vylepšeným systémem hospodaření s dešťovou vodou; nasbírané know-how bude možné využít při obnově dalších sídlišť.

Informační podpora je realizována např. v rámci projektu Počítáme s vodou (od roku 2013; poradna, publikace, semináře, pomůcky, aj.).

V rámci změny v OPŽP 2014–2020 je umožněno v rámci aktivity hospodaření se srážkovými vodami podporovat také vhodné nakládání se srážkovými vodami. Dále v rámci NPŽP Dešťovka jsou podporována opatření vedoucí k zachycení a následnému využití srážkové a užitkové vody v místě

Realizace opatření PRV 4.1.1 Investice do zemědělských podniků - realizace způsobilých výdajů k jímání dešťové vody.

Na úseku územního plánování lze opatření podpořit na úrovni obcí zohledněním koncepcí a záměrů z příslušných odborných podkladů vymezením příslušných ploch a zohledněním v koncepci technické infrastruktury v územních plánech.

Zachycení srážkové vody přímo v místě dopadu je podporováno platnou legislativou v oblasti územního rozhodování a stavebního řádu, která upřednostňuje zasakování, viz § 20 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb.: „Stavební pozemek se vždy vymezuje tak, aby na něm bylo vyřešeno...vsakování nebo odvádění srážkových vod ze zastavěných ploch nebo zpevněných ploch, pokud se neplánuje jejich jiné využití; přitom musí být řešeno 1. přednostně jejich vsakování, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, není-li možné vsakování, jejich zadržování a regulované odvádění oddílnou kanalizací k odvádění srážkových vod do vod povrchových, v případě jejich možného smísení se závadnými látkami umístění zařízení k jejich zachycení, nebo není-li možné oddělené odvádění do vod povrchových, pak jejich regulované vypouštění do jednotné kanalizace.“

Předchozí ustanovení dále upřesňuje § 21 odst. 3 téže vyhlášky: „Vsakování dešťových vod na pozemcích staveb pro bydlení je splněno [§ 20 odst. 5 písm. c)], jestliže poměr výměry části pozemku schopné vsakování dešťové vody k celkové výměře pozemku činí v případě

- a) samostatně stojícího rodinného domu a stavby pro rodinnou rekreaci nejméně 0,4,
- b) řadového rodinného domu a bytového domu 0,3.“

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Dále viz § 6 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb.: „Stavby, z nichž odtékají povrchové vody, vzniklé dopadem atmosférických srážek (dále jen „srážkové vody“), musí mít zajištěno jejich odvádění, pokud nejsou srážkové vody zadržovány pro další využití. Znečištění těchto vod závadnými látkami nebo jejich nadměrné množství se řeší vhodnými technickými opatřeními. Odvádění srážkových vod se zajišťuje přednostně zasakováním. Není-li možné zasakování, zajišťuje se jejich odvádění do povrchových vod; pokud nelze srážkové vody odvádět samostatně, odvádí se jednotnou kanalizací.“

MŽP – odbor ochrany vod nechává v rámci plnění úkolu 10_1.1 z NAP adaptace na změnu klimatu zpracovat aktualizaci Konceptu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. MMR při přípravě materiálu průběžně spolupracuje.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány nebo nejsou z odborného hlediska plně kompetentní.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, avšak je třeba prověřit potřebu a možnost závaznosti vybraných ustanovení z norem ČSN 75 9010 Vsakovací zařízení srážkových vod a TNV 75 9011 Hospodaření se srážkovými vodami zákonem nebo podzákoným právním předpisem pro výstavbu a terénní úpravy.
Financování		Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP, NPŽP a PRV.

Překážky implementace opatření

Při zpracování aktualizace Konceptu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích byl identifikován jako problém nedostatek odborných vodohospodářských podkladů (kvalitní hydrogeologické mapy, obecní koncepty hospodaření s dešťovou vodou apod.).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR,
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (I/2017);
- Plán hlavních povodí ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zpracování a schválení Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Propagace vhodných opatření vyplývajících z adaptační strategie.

Realizace opatření s možnou finanční podporou z OPŽP 2014–2020.

Zpracování a schválení koncepce hospodaření s dešťovou vodou v ČR.

Průběžné zohledňování opatření v rámci možností daných platnou legislativou při pořizování územně plánovací dokumentace, při rozhodování v území a v dalších postupech podle stavebního zákona.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	OPŽP, NPŽP - program Dešťovka, PRV
Administrativně právní	vyhláška č. 501/2006 Sb., vyhláška č. 268/2009 Sb.
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
Informační	Strategie adaptace budov na změnu klimatu, projekt Počítáme s vodou
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Zvážit agregaci obdobně zaměřených opatření. Opatření 3.3.3.1 až 3.3.3.4 se jeví velmi podobná, doporučujeme zvážit jejich sloučení do menšího počtu šířeji formulovaných opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Opatření 3.3.3.5 Podporovat revitalizaci vodních toků v sídelních útvarech

Věcný přehled plnění opatření

V rámci územního plánování lze opatření podpořit na úrovni obcí vymezením příslušných ploch v územních plánech, s využitím příslušných odborných podkladů, např. Program opatření dle vodního zákona.

K řešení vhodných ploch z hlediska potřeb sídla a územních souvislostí lze rovněž využít nástroj zakotvený ve stavebním zákoně – územní studii. V programovém období 2014–2020 je ze specifického cíle 3.3 IROP podporováno pořízení územních studií krajiny v rozsahu správního území obce s rozšířenou působností.

Metodický pokyn „Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností“ byl dokončen v únoru 2016 a je zveřejněn na adrese <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-MMR/3-Uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/Metodicky-pokyn-Zadani-uzemni-studie-krajiny-pro-spravni-obvod-obce-s>

V rámci 9. výzvy IROP bylo k říjnu 2017 podpořeno pořízení 47 ÚS krajiny. Dokončení těchto ÚS krajiny je plánováno v letech 2018–2019.

Vedle toho lze v územním plánu pro potřeby snižování ohrožení povodněmi vymezit plochy pro veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření, pro něž lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit.

Opatření je průběžně podporováno a realizováno z prostředků OPŽP 2014–2020 (konkrétně SC 4.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů).

Pro list opatření typu C (LO Obnova přirozených koryt vodních toků) Národních plánů povodí byla ustavena Pracovní skupina pro hydromorfologii při Komisi pro plánování v oblasti vod, jejíž náplní je prioritně vypracovat metodické postupy překonání obtíží při realizaci revitalizací a renaturací vodních toků a niv. Postupy jsou rozpracovány, jejich dokončení se předpokládá v polovině roku 2018.

MŽP – odbor ochrany vod nechává v rámci plnění úkolu 10_1.1 z NAP adaptace na změnu klimatu zpracovat aktualizaci Koncepce hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. MMR při přípravě materiálu průběžně spolupracuje.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR
- MZe

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa podporuje implementaci opatření.
Financování		Opatření je podporováno prostřednictvím OPŽP a IROP.

Překážky implementace opatření

Při zpracování aktualizace Konceptu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích byl identifikován jako problém nedostatek odborných vodohospodářských podkladů (kvalitní hydrogeologické mapy, obecní konceptu hospodaření s dešťovou vodou apod.).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Plány dílčích povodí
- Národní plány povodí (List opatření typu C – Obnova přirozených koryt vodních toků).

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Nebyly specifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Realizace revitalizací obsažených v plánech povodí s možnou finanční podporou z OPŽP 2014–2020 (revitalizace vodních toků je umožněna i bez vazby na plány dílčích povodí).

Uplatňování metodiky Územní studie krajiny. Průběžné pořizování územních studií krajiny. Průběžné zohledňování opatření v závislosti na obsahu a stavu přípravy podkladů včetně územních studií krajiny při pořizování územních plánů.

MZe považuje za prioritní, aby plnění tohoto opatření bylo zajišťováno se zájmy uživatelů rybářských revírů. Cílem tohoto opatření by měly být, mimo jiné, také stabilní a přirozeně se rozmnožující populace ryb v rybářských revírech. Revitalizace vodních toků v sídelních útvarech může být považována za zásadní faktor ovlivňující prosperitu rybích populací.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Tabulka Typy nástrojů využitých pro implementaci opatření a jejich specifikace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	OPŽP 2014–2020, IROP 2014–2020

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Administrativně právní	Metodický pokyn „Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností“
Sankční	-
Koncepční (plánovací)	Národní plány povodí Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
Informační	-
Dobrovolné	-

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Doporučeno nadále pokračovat v realizaci opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.1	Předcházení rizik
Specifický cíl 4.1.1	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik

4. Bezpečné prostředí

4.1 Předcházení rizik

4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik

SMART vlastnosti specifického cíle⁶⁷

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 4.1.1 hodnotit jako středně problematický. V rámci všech kritérií dosahuje cíl 4.1.1 pouze průměrného hodnocení, v této souvislosti se doporučuje případná revize cíle s upřesněním např: časového vymezení cíle, dostupnosti jeho kapacit či měřitelnosti.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	☹️
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce⁶⁸ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 4.1.1 je **synergicky podporováno, resp. podporuje plnění cílů** ve všech ostatních tematických oblastech, tj. oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), ochrany klimatu a zlepšení kvality ovzduší (Prioritní oblast 2), oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3) a logicky i s ostatními cíli v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4). Protichůdné působení plnění cíle 4.2.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 4.2.1 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	0	+	0	+	+	0	0	0	0	X	+	0	0	+
Je ovlivňován	0	+	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	X	0	0	0	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

⁶⁷ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

⁶⁸ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

1.1.1. Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Omezování rizika např. úniku nebezpečných látek a směsí podporuje cíl v oblasti zajištění kvality povrchových (ale samozřejmě i podzemních) vod.
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů a 1.2.3 Předcházení vzniku odpadů	Stanovení a dodržování pravidel pro bezpečné nakládání zejména s nebezpečnými odpady a jejich ukládáním má v maximální možné míře: - omezit vznik antropogenního rizika a jeho negativní vliv na životní prostředí a lidské zdraví, - umožnit odstranění nebo minimalizaci vlastností, které činí odpad nebezpečným, - a upřednostnit využití nebezpečných odpadů před jejich odstraněním nebo uložením.
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností a 1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	Kontaminace půdy a horninového prostředí škodlivými látkami, způsobená především lidskou činností je zásadním negativním faktorem. Cílem je snižování (např. prostřednictvím sanace postižených míst) negativních vlivů kontaminovaných míst působících na životní prostředí a zdraví lidí, na půdu a horniny, příp. odstraňování kontaminovaných míst.
2.1.1 Snížení emisí skleníkových plynů a 2.2.1 Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity a 2.2.2 Plnění národní emisní stropů pro emise oxidu siřičitého (SO ₂), oxidů dusíku (NO _x), těkavých organických látek (VOC), amoniaku (NH ₃) a jemných suspendovaných částic (PM _{2,5}) a 2.2.3 Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik, tj. škodlivých látek vznikajících v rámci lidské činnosti, vede v konečném důsledku i ke snižování jejich emisí, a to prostřednictvím celé řady opatření (ať již v podobě integrovaných či koncových zařízení).
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik vede v konečném důsledku k ekologicky stabilní krajině bez degradujících antropogenních zásahů. Ta se tak lépe vypořádává s možnými riziky např. vzniku povodní či záplav (souvisí i s vyšší autoregulační kapacitou ekosystémů).
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik logicky vede i ke zmírňování jejich dopadů.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Viz komentář k interakci s cílem 1.3.3.

Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 4.1.1 nebyly identifikovány

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Bezpečnostní strategie České republiky 2015
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- Politiku ochrany klimatu v ČR
- Plány pro zvládání povodňových rizik (pro povodí Labe, Odry, Dunaj)
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních opatření
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Národní program snižování emisí ČR
- Program předcházení vzniku odpadů v ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) pro období 2015–2024
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18.12.2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006
- Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), plány krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury
- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií)
- Vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury
- Vyhláška č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Uvedený cíl je plněn částečně, v rámci jeho jednotlivých opatření byly identifikovány problémy především v rámci personálního zajištění příslušné agentury (nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem; především na úrovni územních samosprávných celků se projevuje nedostatek

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

pracovníků zabývajících se problematikou krizového řízení). V případě dostatečné legislativy či alokace finančních prostředků závažnější problémy nejsou, resp. u finančních prostředků se vyžaduje jejich průběžné navyšování (zejména tam, kde finanční prostředky zůstávají řadu let stejné (např. prostředky na činnost OPPZH).

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.2.3	Struktura nakládání s odpady			Nehodnoceno
4.1.1	Geneticky modifikované organismy a produkty			Není relevantní
4.1.2	Hluková zátěž			

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální, neboť jsou a stále budou aktuální a závažné hrozby způsobené činností člověka (projevy hospodaření s půdou, rozsáhlé úniky nebezpečných látek, závažné havárie, terorismus a narušení funkčnosti kritické infrastruktury). Lidská činnost ve stále rostoucí míře ovlivňuje autoregulační kapacitu ekosystémů, a tím snižuje jejich schopnost se vypořádat s dalšími změnami životního prostředí jak přírodního, tak antropogenního původu. Aktuálním je rovněž problematika hluku, který je dalším významným faktorem, který má nepříznivý vliv na zdraví obyvatel i na ekosystémy. Nejvýznamnějším zdrojem hluku byla jednoznačně identifikována silniční doprava.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Přeformulovat cíl k roku 2030, případně doplnit dlouhodobý cíl do roku 2050
- Formulovat cíl s ohledem na nově přijatou legislativu, resp. na závazky ČR
- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Oblast předcházení rizik je obecně velmi široká a pokrývá všechny složky životního prostředí včetně oblasti ekologické výchovy a osvěty. Příklady aktivit financovaných v rámci předcházení rizik jsou uvedeny v následující tabulce a grafech. Z nich vyplývá, že v letech 2000–2017 bylo ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů vynaloženo např. na prevenci znečišťování vody přes 250 mil. Kč, na prevenci vzniku odpadů 170 mil. Kč, využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů přes 540 mil. Kč či na ekologickou výchovu a osvětu 3,8 mld. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo v oblasti přecházení rizik za období 2000–2017 vynaloženo na prevenci znečišťování vody přes 308 mil. Kč, na prevenci vzniku odpadů 3,8 mld. Kč, využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů 483 mil. Kč či na ekologickou výchovu a osvětu přes 1,5 mld. Kč.⁶⁹

⁶⁹ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁷⁰:**

- prioritní osa 2 (zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech)
 - specifický cíl 2.3 (zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na výstavbu a obnovu systémů sledování kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů, pořízení a aktualizaci systémů pro hodnocení kvality ovzduší nebo na integrované systémy a budování společné infrastruktury (např. v podobě výstražných, regulačních a předpovědních systémů) schváleno cca 30 projektů v celkové výši 514 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 437 mil. Kč), proplaceno bylo cca 236 mil. Kč
- prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.1 (prevence vzniku odpadů); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 380 projektů v celkové výši 719 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 611 mil. Kč), proplaceno bylo 539 mil. Kč
 - specifický cíl 3.5 (snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na rekonstrukce zařízení výroby s nebezpečnými chemickými látkami schváleno přes 10 projektů v celkové výši 159 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 131 mil. Kč), proplaceno bylo cca 80 mil. Kč

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 2 (zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí)
 - oblast podpory 2.1 (zlepšení kvality ovzduší); v rámci konkrétních opatření zaměřených na doplnění a inovace systémů sledování a hodnocení imisní zátěže na území ČR schváleno cca 10 projektů v celkové výši 409 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno cca 348 mil. Kč
- prioritní osa 5 (omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik)
 - oblast podpory 5.1 (omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik); např. podpora aplikace environmentálně příznivých technik snižujících znečištění životního prostředí a technik, vedoucích ke snižování environmentálních rizik; v rámci konkrétních opatření schváleno přes 170 projektů v celkové výši 2,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,5 mld. Kč

- **OPD 2014–2020:**

- financování projektů výstavby, resp. modernizací komunikací, přeložek, obchvatů atd., jejichž cílem je rovněž snížení zátěže obyvatelstva hlukem a exhalacemi; v případě velkých projektů realizovaných ŘSD byla schválena celková podpora ve výši cca 11 mld. Kč

- **národní programy, zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 1 Voda podporovány např.: následující aktivity:
 - 1.2.A – Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody včetně výstavby a modernizace systémů (technické

⁷⁰ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

- opatření) pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužící veřejné potřebě
- 1.2.B – Výstavba a dostavba přivaděčů a rozvodových sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě
 - NPŽP – v prioritní oblasti 2 Ověření a v rámci ochrany ozonové vrstvy podporovány např.: následující aktivity:
 - 2.2.A – Znovuzískání, sběr látek poškozujících ozonovou vrstvu Země (sběrná místa a jejich vybavení, systémy sběru) (z celkové alokace aktivity 5 mil. Kč v roce 2017 podpořeny 2 projekty za 0,2 mil. Kč)
 - 2.2.B – Následné zneškodnění látek poškozujících ozonovou vrstvu Země (z celkové alokace aktivity 8 mil. Kč podpora např.: zneškodnění regulovaných látek v oblasti protipožární techniky za 2,6 mil. Kč)
 - NPŽP – v prioritní oblasti 3 Odpady, staré zátěže, environmentální rizika podporovány např.: následující aktivity:
 - 3.3.B – Odstranění nelegálních skladů odpadů (v roce 2017 podpořeny 3 projekty za cca 33 mil. Kč)
 - 3.3.E – Sanace havarijních stavů (v roce 2017 podpořeny 2 projekty za 2 mil. Kč)
 - NPŽP – v prioritní oblasti 6 Environmentální prevence podporovány např.: následující aktivity:
 - 6.1.A – Environmentální vzdělávání a výchova (v roce 2017 podpořeno 5 projektů za cca 2 mil. Kč)
 - 6.1.H – Osvětové projekty z oblasti čisté mobility (v roce 2017 podpořeno 14 projektů za cca 10 mil. Kč)
 - příklady aktivit podpořených ze státního rozpočtu, resp. rozpočtové kapitoly MŽP:
 - nakládání s nebezpečnými odpady, Program předcházení odpadů (vč. provozu systému SEPNO): 8 mil. Kč
 - zajištění činnosti NCTL a VÚOS: 2,5 mil. Kč
 - posouzení a schválení bezpečnostní dokumentace (oblast závažných havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami): 3 mil. Kč (avšak většinu nákladů hradí provozovatelé objektů a zařízení, v nichž se nachází vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek)
 - zajištění činnosti ČK GMO a zajištění uchovávání vzorků GMO: 1,1 mil. Kč/rok
 - řešení projektů geologických prací, geologického mapování, dokumentací a inventarizací identifikovaných ploch, vyhodnocení a vypracování odborných zpráv: finanční prostředky na geologické práce pro odbor geologie MŽP cca 600 tis. Kč/rok
 - zpracování podkladů v souvislosti s přípravou vyhlášení tichých oblastí ve volné krajině: 50 tis. Kč
 - kontrolní činnost ČIŽP: mzdové náklady na kontrolní činnost
 - programy administrované MD ČR, resp. SFDI:
 - z rozpočtu SFDI financovány akce týkající se protihlukových opatření (příjemcem ve většině případů ŘSD ČR, SŽDC, příp. kraje včetně HMP); mezi lety 2015–2018 bylo konkrétně na protihluková opatření u silnic i železnic (např. protihlukové stěny, výměny oken aj.) a na hlukové studie vyplaceno více než 1,3 mld. Kč
 - programy administrované MV:

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

- Program bezpečnostního výzkumu ČR 2015–2020: na projekty zaměřené na výzkumné a vývojové aktivity v oblasti bezpečnosti státu a jeho občanů v souladu se strategií prevence, minimalizace a potlačování bezpečnostních hrozeb alokováno celkem 2,2 mld. Kč veřejné podpory + 773 mil. Kč z neveřejných zdrojů
- programy administrované MF ČR:
 - v rámci programu řešení revitalizace Moravskoslezského kraje je realizován Projekt 35/AKT „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla v Moravskoslezském kraji“; investorem je MF ČR, zdrojem jsou finanční prostředky z výnosů z privatizace; k 30. 9. 2018 činí vynaložené finanční prostředky na realizaci projektu cca 1 mld. Kč
- programy administrované TA ČR, GA ČR:
 - v rámci podpory výzkumu a vývoje v oblastech poznání a vyhodnocení antropogenních vlivů na jednotlivé složky životního prostředí se zaměřením na snižování environmentální TA ČR poskytovala prostředky v rámci programu Epsilon, Beta2, Alfa, Centra kompetencí; podpora cca 15 projektů s celkovými náklady přes 70 mil. Kč a podporou více než 50 mil Kč; ze zdrojů GAČR podpora 83 projektů s celkovými náklady 772,3 mil. Kč

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet analytických zařízení (přístrojů) instalovaných v rámci materiálově technického vybavení BAT nebo REACH centra PZH	ks	149,0	149,0
Počet vybudovaných nebo zrekonstruovaných BAT nebo REACH center, center PZH	počet	8,0	8,0
Poměr indikátorů předmětné techniky a BAT techniky	%	6 623,1	6 731,0
Počet zařízení aplikujících technologie k omezování průmyslového znečištění	počet	97,0	99,0
Počet zařízení aplikujících technologie k snižování environmentálních rizik	počet	142,0	142,0
Kapacita nově budovaných úpraven vody, zdrojů vody	m ³ /den	7 092,3	7 092,3
Kapacita rekonstruovaných úpraven vody, zdrojů vody	m ³ /den	253 763,8	248 730,3
Počet nových úpraven pitné vody	počet	10,0	10,0
Počet rekonstruovaných a nových úpraven pitné vody	počet	33,0	33,0
Počet rekonstruovaných úpraven pitné vody	počet	23,0	23,0
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti nad 2000 EO	EO	1 948 636,5	1 933 099,0
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti pod 2000 EO	EO	97 416,0	97 416,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti nad 2000 EO	EO	241 214,0	240 955,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti pod 2000 EO	EO	232 850,8	234 458,0
Počet nových ČOV pod 2000 EO	počet	308,0	308,0
Počet nových ČOV nad 2000 EO	počet	46,0	46,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	113,0	113,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV pod 2000 EO	počet	43,0	43,0
Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	159,0	159,0

OPŽP 2014–2020

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Návrhová kapacita nově vybudovaných a rekonstruovaných ČOV	Ekvivalentní obyvatelé	47 198,0	357 623,0
Nově vybudované ČOV	ČOV	17,6	172,0
Nově vybudované nebo rekonstruované zdroje pitné vody	vodní zdroj	36,0	69,0
Počet nově vybudovaných a rekonstruovaných úpraven pitné vody	úpravna vody	8,0	38,0
Rekonstruované ČOV	ČOV	11,1	69,0
Počet pořízených licencí a nově vyvinutých nebo zmodernizovaných softwarových nástrojů ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	Nástroje	9,0	11,0
Počet pořízených přístrojů a techniky ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	přístroje	186,0	382,0
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 189,4	184 164,7
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0

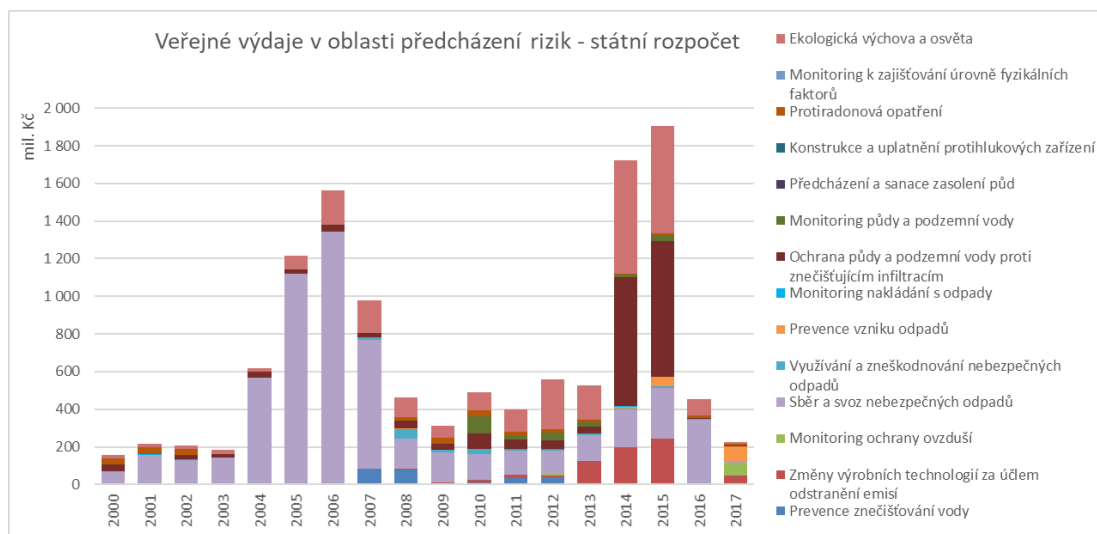
Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti předcházení rizik, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

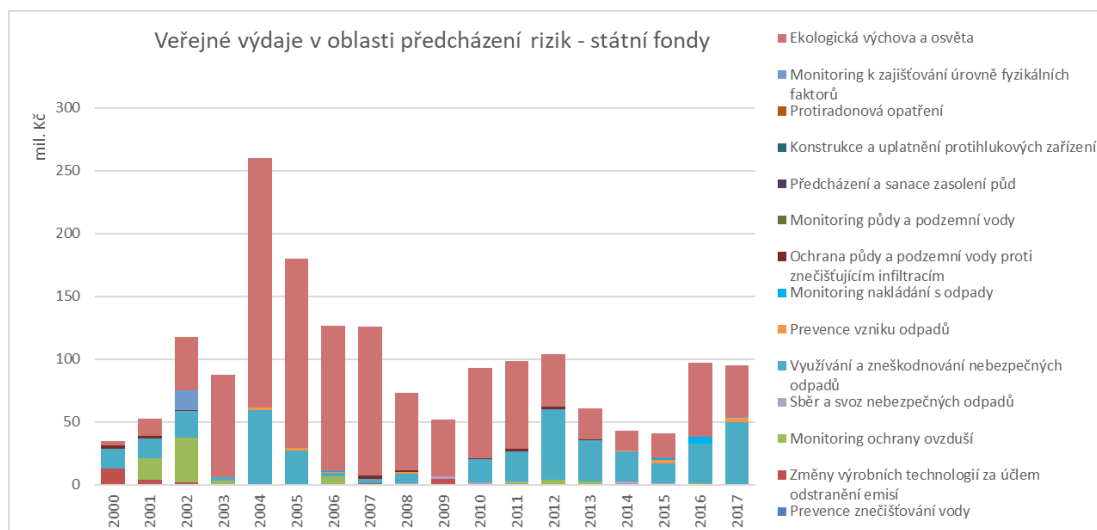
Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Prevence znečišťování vody	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU			0	32 000	37 784	0	0	0	1 733	7 095	254 256
Změny výrobních technologií za účelem odstranění emisí			0	9 000	20 970	11 159	123 938	199 298	242 803	43	42 416	664 594
Monitoring ochrany ovzduší			0	0	216	6 278	660	0	1 152	787	64 961	79 814
Sběr a svoz nebezpečných odpadů		69 099	1 118 917	140 045	128 103	124 997	138 723	198 268	268 551	339 679	5 279	5 877 741
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů			0	26 414	4 310	5 859	5 674	4 710	7 716	5 090	0	135 334
Prevence vzniku odpadů			0	0	0	0	828	12 383	54 176	194	82 364	157 287
Monitoring nakládání s odpady			0	54	1 442	1 322	1 238	598	0	0	0	6 494
Ochrana pudy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím		35 814	22 522	80 805	50 587	45 194	37 139	686 709	719 518	6 804	4 618	1 899 832
Monitoring pudy a podzemní vody			0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	32 426	1 066	0	235 671
Předcházení a sanace zasaolení půd		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	267
Protiradonová opatření		35 523	0	31 641	15 540	15 128	13 694	6 236	6 696	10 089	11 076	260 455
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 033
Ekologická výchova a osvěta		18 412	75 910	96 599	118 477	264 224	179 822	604 133	573 398	87 902	7 723	2 629 161
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		158 848	1 217 348	491 929	397 919	556 998	524 606	1 724 622	1 908 436	453 886	225 532	12 201 938
Prevence znečišťování vody	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Změny výrobních technologií za účelem odstranění emisí		12 647	360	573	80	0	0	0	0	0	0	27 592
Monitoring ochrany ovzduší		180	395	72	1 663	3 672	2 593	735	681	1 224	620	73 617
Sběr a svoz nebezpečných odpadů			0	963	445	262	57	1 512	290	9	0	6 215
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů		15 571	26 305	18 900	24 299	55 826	32 785	24 261	15 613	31 226	49 109	405 506
Prevence vzniku odpadů			2 392	0	0	0	49	728	3 157	11	3 161	13 918
Monitoring nakládání s odpady			51	0	0	0	0	0	1 170	5 972	50	7 504
Ochrana pudy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím		2 794	0	732	2 095	2 331	928	1 09	0	0	0	15 680
Monitoring pudy a podzemní vody			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Předcházení a sanace zasaolení půd			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení	Územní rozpočty obcí a krajů		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protiradonová opatření			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekologická výchova a osvěta		3 180	150 013	71 782	69 547	41 494	23 972	15 840	20 250	58 541	41 252	1 173 893
CELKEM STÁTNÍ FONDY		34 372	179 516	93 023	98 129	103 585	60 383	43 184	41 161	96 984	95 171	1 740 732
Prevence znečišťování vody		6 626	7 652	8 564	7 524	4 426	14 645	9 726	7 313	3 592	7 883	308 395
Změny výrobních technologií za účelem odstranění emisí				29	33	11			1	205	60	2 012
Monitoring ochrany ovzduší		16 163	24 145	22 408	23 132	36 203	28 816	17 695	19 576	25 836	32 061	405 805
Sběr a svoz nebezpečných odpadů		55 034	130 067	155 164	146 359	168 982	165 800	174 577	167 046	161 797	159 689	2 396 480
Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů		9 147	26 750	27 265	26 641	25 127	25 460	21 654	43 944	27 857	31 005	482 749
Prevence vzniku odpadů	Územní rozpočty obcí a krajů	98 405	235 784	413 718	382 083	216 685	203 612	244 652	39 403	28 276	53 151	3 829 509
Monitoring nakládání s odpady		24 358	11 427	5 781	7 194	5 439	4 891	3 412	5 178	5 340	4 983	161 140
Ochrana pudy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím		2 670	115	62	22	443	444	409	7	254	650	29 199
Monitoring pudy a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení		5 098	10 372	6 210	9 407	8 272	34 605	32 355	6 119	2 065	1 221	131 584
Protiradonová opatření		39 161		8 500	3 546	20	20	21	584	733	893	86 655
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů		1 680	521	230	207	405	185	195	1 224	604	1 223	18 001
Ekologická výchova a osvěta		20 363	89 086	109 072	91 191	71 762	79 701	60 278	131 918	132 855	120 403	1 526 818
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		284 259	542 355	771 058	706 832	551 099	568 439	572 179	427 070	392 475	416 938	9 495 065

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

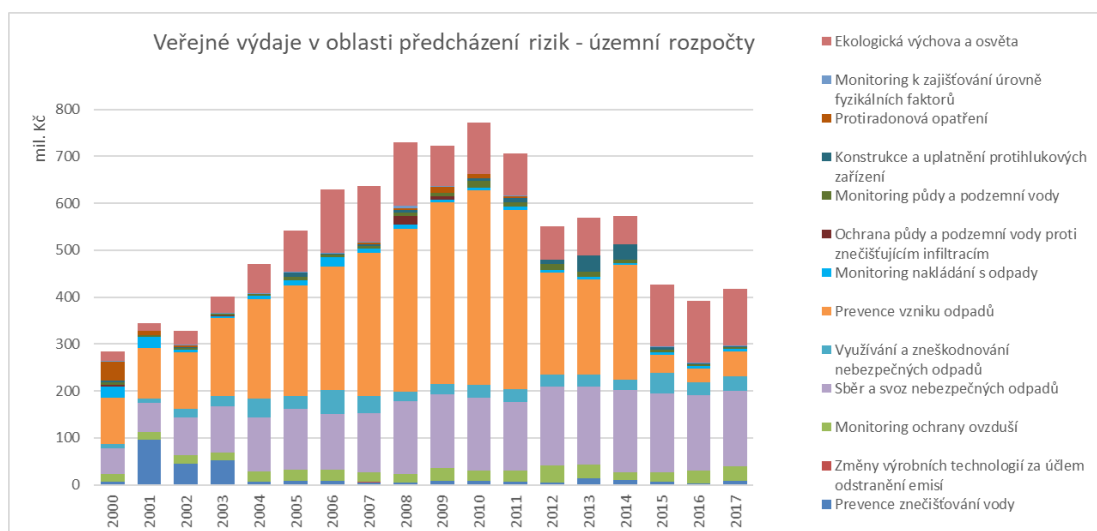
Výdaje státního rozpočtu v oblasti předcházení rizik, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje státních fondů v oblasti předcházení rizik, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Výdaje územních rozpočtů v oblasti předcházení rizik, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 4.1.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 4.1.1

Opatření 4.1.1.1 Rozšiřovat sledování znečištění půdy a zemědělských plodin zvláště nebezpečnými látkami – PCB, dioxiny, těžkými kovy, polyaromatickými uhlovodíky apod. v oblastech s možnými riziky (staré ekologické zátěže, havarijní znečištění)

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2016 vstoupila v platnost vyhláška MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu. Vyhláška řeší stanovení preventivních hodnot obsahů rizikových prvků a rizikových látek a indikačních hodnot obsahů rizikových prvků a rizikových látek v zemědělské půdě a stanovuje postupy pro zjišťování a hodnocení obsahů rizikových prvků a rizikových látek v zemědělské půdě.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace opatření

Schází větší provázanost při sledování rizik v půdě a jejich působení na různé typy půd, tj. půdy zemědělské, lesní a ostatní, včetně hodnocení při sledování vstupů (např. kaly, sedimenty ad.) do těchto půd.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- monitoring vstupů do půdy

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Sledování znečištění půdy a zemědělských plodin rizikovými látkami přispívá k ochraně potravního řetězce, zdraví lidí a zvířat, ale zároveň také k obavám hospodařících subjektů z jejich ztráty na zisku v případě navržených opatření týkajících se hnojení při překročení indikačních limitů – zákaz použití hnojiv nebo přípravků s nadlimitním obsahem rizikové látky nebo prvku. V případě hospodaření na půdách, které jsou ohroženy kontaminací, může dojít ke ztrátě důvěry spotřebitelů a k omezení výroby zemědělských plodin.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Výměna zkušeností např. při znečištění půd po povodních, sjednocení limitních hodnot sledovaných POPs v půdách a vstupech do půdy. Osvěta při hodnocení dílčích kontaminovaných území.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	Zákon č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 322/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů Vyhláška MŽP č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP a MZe.
Informační	Zvýšená osvětová činnost (např.: v rámci Mezinárodního roku půdy v roce 2015)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, doporučuje se však zajistit větší provázanost při sledování rizik v půdě a jejich působení na různé typy půd, tj. půdy zemědělské, lesní a ostatní, včetně hodnocení při sledování vstupů (např. kaly, sedimenty ad.) do těchto půd.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Opatření 4.1.1.2 Stanovit pravidla pro bezpečné nakládání s nebezpečnými odpady s cílem v maximální možné míře omezit negativní vliv nebezpečných odpadů na životní prostředí a lidské zdraví

Věcný přehled plnění opatření

Povinnosti pro bezpečné nakládání s nebezpečnými odpady jsou nastaveny v platném zákonu č. 185/2001 Sb., o odpadech a jednotlivých prováděcích předpisech k tomuto zákonu. Dále v zákonu č. 378/2007 Sb., o léčivech a rovněž v platném POH ČR pro období 2015–2024.

2. května 2018 byl spuštěn elektronický Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO). Tato on-line aplikace umožňuje povinným osobám ohlásit přepravu nebezpečných odpadů po území ČR před tím, než je reálně uskutečněna.

Opatření je realizováno prostřednictvím schváleného věcného záměru zákona o odpadech (viz usnesení vlády č. 368/2015 z 18.5.2015) a bude dále naplněno předpokládaným přijetím nové legislativy odpadového hospodářství (nový zákon o odpadech). Dále prostřednictvím schváleného věcného záměru zákona o výrobcích s ukončenou životností (viz usnesení vlády č. 347/2015 z 13.5.2015) a bude dále naplněno předpokládaným přijetím nové legislativy týkající se výrobků s ukončenou životností (nový zákon o výrobcích s ukončenou životností).

V návaznosti na budoucí novou legislativu odpadového hospodářství (nový zákon o odpadech a nový zákon o výrobcích s ukončenou životností) budou připraveny nové prováděcí právní předpisy.

V roce 2016 byla vydána nová vyhláška MŽP č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, která významně přispívá k omezení negativního vlivu nebezpečných odpadů na životní prostředí a lidské zdraví.

V roce 2017 MŽP vyhodnotilo Program předcházení vzniku odpadů – většina cílů je plněna.

MŽP vykonává funkci příslušného orgánu pro přeshraniční přepravu odpadů dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů. Rozhodnutí o souhlasu nebo námitce k přeshraniční přepravě odpadů vydává ministerstvo ve správním řízení.

V roce 2016 byla jako projekt TAČR zpracována „Metodika pro nakládání s odpady ze zdravotnických, veterinárních a jim podobných zařízení“ za účelem minimalizace zdravotních a ekologických rizik vyplývajících z jejich specifických vlastností.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Komplikované a zdlouhavé schvalování některých norem (např. nového zákona o odpadech).
Financování		Opatření vyžaduje finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Pro optimální nastavení nových elektronických systémů (např. SEPNO) budou zapotřebí finance na jejich rozvoj.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nespecifikováno, resp. irelevantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Rozvoj nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady. Přispění k plnění strategických cílů POH ČR.

Snižování produkce nebezpečného odpadu. Zajištění bezpečné přepravy a nakládání s nebezpečnými odpady a tím omezení rizik a negativních vlivů na lidské zdraví a životní prostředí.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Realizace POH ČR 2015–2024
- 2018 – schvalování nového zákona o odpadech
- 2019 – předpokládaná účinnost nového zákona o odpadech.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Poplatky a jejich sazby specifikované v příslušných zákonech (např. v zák. č. 185/2001 Sb. o odpadech)
Administrativní a právní	Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech Vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

	Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadu na skládky Vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů Vyhláška č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady Vyhláška č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s autovraky Vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech Vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů Věcný záměr nového zákona o odpadech (schválen usnesením vlády č. 368/2015 z 18.5.2015) Věcný záměr zákona o výrobcích s ukončenou životností (viz usnesení vlády č. 347/2015 z 13.5.2015) Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 (usnesení vlády č. 1080/2014) Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech Metodické doporučení k nakládání s odpady ze zdravotnictví (MŽP, 2007)
Sankční	Viz příslušné normy.
Koncepční (plánovací)	POH ČR 2015–2024 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP a MZd.
Informační	Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů (https://www.sepno.cz/) Hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (https://www.hnvo.cz/) Webové stránky ISPOP (www.ispop.cz) Webové stránky MŽP (www.mzp.cz). Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. (usnesení vlády č. 1080/2014). http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015 – 2016 (1. Hodnotící zpráva).https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně. Budoucí implementace závisí na přijetí a účinnosti nových zákonů a vyhlášek v odpadovém hospodářství a průběžném vyhodnocení POH.

Opatření 4.1.1.3 Zefektivnit kontrolu pohybu nebezpečných odpadů a plnění povinností původců odpadů spojených s pohybem nebezpečných odpadů (např. efektivní elektronizací vybraných ohlašovacích a evidenčních povinností)

Věcný přehled plnění opatření

2. května 2018 byl spuštěn elektronický Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO). Tato on-line aplikace umožňuje povinným osobám ohlásit přepravu nebezpečných odpadů po území ČR před tím, než je reálně uskutečněna.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Splněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		Opatření vyžaduje finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Pro optimální nastavení elektronického systému budou zapotřebí finance na jeho rozvoj.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
MŽP		cca 8 mil. Kč (státní rozpočet, kapitola MŽP)	x	cca 8 mil. Kč	Odhad MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Nový IS SEPNO

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Synergické a protichůdné efekty

Přispívá k plnění ostatních strategických cílů v oblasti odpadového hospodářství. Efektivní kontrola přispívá k zajištění bezpečné přepravy a nakládání s nebezpečnými odpady a tím omezení rizik a negativních vlivů na lidské zdraví a životní prostředí.

Efektivní elektronizace přispěje k omezení administrativní náročnosti kontrol.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- zpřísnění kontrol v nastavení informačního systému SEPNO

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	irelevantní
Administrativní a právní	Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady Vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů
Sankční	Dle zákona o odpadech.
Koncepční (plánovací)	Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) pro období 2015–2024 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	nespecifikováno
Informační	Webové stránky MŽP (www.mzp.cz).

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

	Webové stránky ISPOP (www.ispop.cz) Webové stránky SEPNO (www.sepno.cz) Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024 vydaný prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. (usnesení vlády č. 1080/2014). http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2015 – 2016 (1. Hodnotící zpráva).https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření bylo splněno prostřednictvím spuštění nového IS SEPNO, kterým se sníží administrativní zátěž pracovníků ORP a výrazně zlepší a zvýší kvalita kontrolních mechanismů. Do budoucna se předpokládá zpřísnění kontrol v nastavení informačního systému SEPNO.

Opatření 4.1.1.4 Hodnocení látek v rámci akčního plánu Společenství

Věcný přehled plnění opatření

Základním právním předpisem upravujícím v EU nakládání s chemickými látkami je nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH). Jedním z prostředků k zajištění cílů, které si toto nařízení klade, je zjistit, jaká rizika představují jednotlivé chemické látky pro lidské zdraví nebo pro životní prostředí. Vlastní hodnocení látek provádí členské státy, na úrovni EU koordinuje proces hodnocení Evropská agentura pro chemické látky (ECHA). Látky určené k hodnocení navrhují členské státy a na základě stanoviska Výboru členských států jsou zařazovány do průběžného akčního plánu Společenství (CoRAP). Akční plán Společenství se vždy připravuje na období tří let a je každoročně aktualizován. Pokud se po přezkumu dostupných a nových údajů hodnotící členský stát domnívá, že použití dané látky představuje riziko, může přistoupit k návrhu opatření k řízení rizik na úrovni EU, jako jsou omezení, identifikace látek jako látky vzbuzující mimořádné obavy, harmonizovaná klasifikace nebo jiná opatření mimo oblast působnosti nařízení REACH.

Nařízením REACH je stanoven seznam chemických látek, které lze uvádět na trh nebo používat pouze na základě povolení. Tento seznam, uvedený v příloze XIV nařízení, je otevřený a jsou do něj postupně zařazovány látky vzbuzující mimořádné obavy.

K omezení rizik slouží také příloha XVII nařízení REACH, do které jsou zařazovány nebezpečné látky, které je třeba omezit zejména z důvodu ochrany zdraví spotřebitele.

Výroba, dovoz a používání výše uvedených látek vzbuzujících mimořádné obavy (SVHC) je plně v pravomoci výrobců, dovozců a následných uživatelů. Případný zákaz nebo omezení na národní úrovni není možné, neboť tato oblast je legislativně upravena nařízením (ES) č. 1907/2006 REACH, a jakékoliv

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

další omezení by bylo nad rámec evropské legislativy. Po zařazení SVHC látek do přílohy XIV nařízení REACH podléhají pak tyto látky povolení, které vydává EK.

SVHC Roadmap to 2020 Implementation předkládá závazek EU pro začlenění všech relevantních známých látek vzbuzujících mimořádné obavy do seznamu, který umožňuje uvalení právních překážek pro dovozce, výrobce a dodavatele těchto látek, tzv. Candidate List.

Národní kompetentní autoritou pro legislativu chemických látek je MŽP. MPO je spolupracujícím rezortem a plní následující úkoly: prostřednictvím webových stránek MPO průběžně informuje podnikatelskou sféru o povinnostech vyplývajících z legislativy, odpovídá na dotazy z podnikatelské sféry i veřejnosti k plnění povinností plynoucích z nařízení REACH a CLP, poskytuje konzultace podnikům, kterých se týká proces povolování chemických látek a související povinnosti a stimuluje podniky k náhradě látek vzbuzujících mimořádné obavy za bezpečnější alternativy. Zároveň zastupuje Českou republiku ve Výboru členských států (MSC) při Evropské agentuře pro chemické látky.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Výzkumný ústav organických syntéz
- Masarykova univerzita – Národní centrum pro toxické látky (NCTL)
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Implementace opatření vychází z legislativy EU a souvisejících národních legislativních předpisů.
Financování		Opatření vyžaduje finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Každoročně (2015–2017) zástupce MPO informuje na konferencích (tuzemských i mezinárodních, pořádaných v ČR) zaměřených na problematiku chemické legislativy,

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

zejména o činnosti Výboru členských států a o průběžném zařazování SVHC látek do Kandidátského seznamu a navrhaných do přílohy XIV.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Za přímé dopady jsou obvykle považovány přímé náklady na zajištění informací a na odborné a administrativní práce spojené s vypracováním a předložením požadovaných dokumentů.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
SR kap. 315		2 480 000 Kč (státní rozpočet, kapitola 315)	x	2 480 000 Kč	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Hodnocení účinných biocidních látek

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Plnění opatření 4.1.1.4 působí synergicky s opatřeními SPŽP:

- 4.1.1.5 Omezovat rizika nebezpečných chemických látek povolováním jejich výroby, dovozu a používání
- 4.2.1.1 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti následkům krizových situací (katastrof) způsobených antropogenními zdroji rizik (únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, terorismus se závažnými dopady do životního prostředí)
- a nástrojem N.N.3 Zvýšit nároky na aplikovatelnost a využívání metodik certifikovaných orgány státní správy.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- předložení návrhů látek pro zařazení do seznamu

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Ekonomické	Finanční prostředky na činnost VÚOS a NCTL
Administrativně právní	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	NCTL jako odborná platforma
Informační	Registrace, Evaluace a Autorizace Chemických látek (www.reach.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Opatření 4.1.1.5 Omezovat rizika nebezpečných chemických látek povolováním jejich výroby, dovozu a používání

Věcný přehled plnění opatření

Nařízení REACH stanoví obecnou povinnost registrace chemických látek samotných nebo obsažených ve směsích, pokud jejich výroba nebo dovoz dosáhne množství 1 tuny nebo více za rok. V roce 2018 proběhla poslední vlna registrace chemických látek vyráběných nebo dovážených v rozmezí 1–100 t/rok.

Látky, které představují velké riziko pro zdraví nebo životní prostředí, jsou zařazovány na tzv. Kandidátský seznam (SVHC látky). Z tohoto seznamu jsou SVHC látky, tj. látky vzbuzující velmi velké obavy, zařazovány do přílohy XIV nařízení REACH a jejich další uvádění na trh a používání je možné pouze na povolení. Povolení pro použití SVHC látky zařazené do přílohy XIV uděluje EK a kontrolním orgánem pro ČR je ČIŽP.

Rizika jsou také omezována pomocí přílohy XVII nařízení REACH, do které jsou zařazovány nebezpečné chemické látky samotné nebo obsažené ve směsi nebo předmětu, jejichž výrobu, uvádění na trh nebo použití je třeba omezit (neplatí to pro vědecký výzkum a vývoj a stanovené případy ve výzkumu a vývoji zaměřeném na výrobky a postupy), zejména z důvodu ochrany zdraví spotřebitele nebo životního prostředí. Povolování výroby legislativa REACH neupravuje (tzn., nemůže ji ani zakázat), řeší pouze uvádění na trh a dovoz určitých nebezpečných látek (nepostihuje všechny nebezpečné chemické látky). Povolení se vztahuje na látky zařazené v příloze XIV nařízení REACH (tyto látky jsou vybírány z SVHC látek).

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

ČIŽP provádí kontrolu dle chemického zákona (vč. nařízení REACH, CLP a o detergentech). Inspektoři, kteří se zabývají problematikou chemických látek, provedli v roce 2017 celkem 1 021 kontrol zaměřených na povinnosti vyplývající z chemického zákona č. 350/2011 Sb. a ze zákona o biocidech č. 324/2016. S těmito předpisy úzce souvisí i přímo použitelné evropské předpisy – nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezení látek (nařízení REACH), nařízení č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek (nařízení CLP), nařízení č. 648/2004 o detergentech, nařízení č. 528/2012 o biocidech a další. 395 kontrol z celkového počtu bylo provedeno na základě 225 oznámení obdržených z rychlého výstražného informačního systému Evropské unie o nebezpečných spotřebitelských výrobcích nepotravinářského charakteru (RAPEX). Část kontrol byla zaměřena na nařízení REACH (registrace látek, bezpečnostní listy, omezené a povolené látky; celkem 309 kontrol), část na povinnosti vyplývající z nařízení CLP (klasifikace, balení a označování látek; dohromady 252 kontrol) a menší část na nařízení o detergentech (24 kontrol). Biocidní přípravky byly kontrolovány v 38 případech. Ve sledovaném období bylo provedeno 40 kontrol na základě obdržených podnětů. Při kontrolách nařízení REACH byli v 10 % případů kontrolováni výrobci v ČR, v 9 % případů dovozci ze třetích zemí (mimo EU), v 20 % případů následní uživatelé a v 68 % případů distributoři (některé kontrolované osoby měly více funkcí dle nařízení REACH a součet je tedy větší než 100 %). Celkem 58 % chemických látek nebo směsí kontrolovaných v roce 2017 pocházelo ze zemí mimo ČR. Stejně jako v předchozích letech bylo u výrobků, které pocházely z jiných členských států EU a ze třetích zemí zjišťováno častěji porušení chemických předpisů než u výrobků pocházejících z ČR. Celkem 61 % chemických látek nebo směsí pocházejících z EU nevyhovovalo chemickým předpisům (u výrobků původem z ČR nevyhovovalo 36 % a ze třetích zemí 79 %). V roce 2017 nabylo právní moci 144 pokut za porušení chemického zákona (včetně zákona o kontrole č. 255/2012 Sb.) v celkové výši 3 453 000 Kč. Zahájeno bylo 156 řízení a bylo vydáno 147 rozhodnutí o pokutě. Většina porušení se týkala oznámení chemických směsí do registru Ministerstva zdravotnictví a jejich nesprávného označování, bezpečnostních listů a omezených látek. Inspekce v oblasti kontrol chemických látek spolupracovala s Evropskou agenturou pro chemické látky (jejím fórem pro prosazování) a se zahraničními kontrolními orgány. Zahraničním úřadům byly předány tři případy (týkaly se většinou bezpečnostních listů a scénářů expozice). Ve stejném období obdržela inspekce jeden podnět ze zahraničí, který se týkal označení nebezpečných chemických směsí. Inspekce během roku hojně využívala screeningová měření složení výrobků za účelem stanovení obsahu omezených látek, jako například olova, kadmia, niklu, ftalátů nebo také celkového obsahu chromu v kožených výrobcích. K tomuto účelu využívají inspektoři rentgenový, laserový a Ramanův spektrometr – vytipované výrobky jsou dále testovány v akreditovaných laboratořích.

Česká inspekce životního prostředí v roce 2017 prováděla kontroly v rámci projektu Evropské agentury pro chemické látky. Ten byl zaměřen na kontrolu scénářů expozice (SE) – jejich správnosti, způsobu uplatňování v praxi. Týkal se celého dodavatelského řetězce registrovaných chemických látek, tj. registranta (výrobce nebo dovozce), distributorů a koncových následných uživatelů. V ČR bylo kontrolováno celkem šest chemických látek, a to: dusičnan amonný, ethanol, formaldehyd, oxid olovnatý, toluen a topný olej č. 4; plynový olej – nespecifikovaný. Celkem bylo zkontrolováno 22 subjektů (z toho 13 registrantů chemických látek). Tyto kontroly prověřily celé dodavatelské řetězce a pouze v jednom případě bylo zjištěno pochybení v distribuci scénářů expozice. Projekt nastartoval spolupráci mezi kontrolními organizacemi, které dozorují kvalitu scénářů expozice a rozšířených bezpečnostních listů. Mnoho z kontrol konečných uživatelů proběhlo v součinnosti s krajskými hygienickými stanicemi, případně s pracovníky Státního úřadu inspekce práce. Lze konstatovat, že obecné povědomí o povinnosti poskytovat a uplatňovat scénáře expozice v praxi oproti předchozímu roku vzrostlo. Druhou kontrolní akcí plánovanou na rok 2017 byl pilotní projekt ECHA zaměřený na povinnosti informovat spotřebitele o nebezpečných vlastnostech chemických směsí v rámci

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

internetového prodeje (povinnost z čl. 48 odst. 2 nařízení CLP). Cílem projektu byly velké internetové prodejny, které umožňují uzavření kupní smlouvy na dálku a v jejichž sortimentu se vyskytují chemické látky a směsi, které jsou klasifikovány jako nebezpečné a jsou určeny zejména pro spotřebitele. Inspektoři zkontrolovali v průběhu 10 měsíců 361 výrobků u 51 subjektů. U 81 % nabízených výrobků nebyl v nabídce nebezpečné chemické směsi nebo látky uveden typ nebezpečnosti (např. pomocí standardní věty o nebezpečnosti nebo výstražného symbolu). Inspekce uložila na základě zjištěných porušení nařízení CLP 39 pravomocných pokut v celkové výši 1 158 000 Kč.

Prostřednictvím webových stránek MPO průběžně informuje podnikatelskou sféru o povinnostech vyplývajících z legislativy, odpovídá na dotazy z podnikatelské sféry i veřejnosti k plnění povinností plynoucích z nařízení REACH a CLP, poskytuje konzultace podnikům, kterých se týká proces povolování chemických látek a související povinnosti a stimuluje podniky k náhradě látek vzbuzujících mimořádné obavy za bezpečnější alternativy. Zároveň zastupuje Českou republiku ve Výboru členských států (MSC) při Evropské agentuře pro chemické látky.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČIŽP
- MŽP
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity většinou pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Implementace opatření vychází z legislativy EU a souvisejících národních legislativních předpisů.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Každoročně (2015–2017) zástupce MPO informuje na konferencích (tuzemských i mezinárodních, pořádaných v ČR) zaměřených na problematiku chemické legislativy, zejména o činnosti Výboru členských států a o průběžném zařazování SVHC látek do Kandidátského seznamu a navrhovaných do přílohy XIV.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Dopady spojené s uplatněním systému REACH je možné rozdělit na přímé dopady a nepřímé dopady. Za přímé dopady jsou obvykle považovány přímé náklady na zajištění informací a na odborné a administrativní práce spojené s vypracováním a předložením dokumentů požadovaných při registraci a při povolování látek. Za přímé náklady týkající se výrobců a dovozců chemických látek a přípravků jsou považovány:

- náklady na registraci látek;
- náklady na dodatečné hodnocení látek při jejich dosud nezhodnoceném způsobu používání;
- náklady na zpracování nových bezpečnostních listů;
- náklady na změnu způsobu balení a označení;
- náklady na předložení žádosti o povolení (autorizaci) výroby nebo používání látek.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
SR kap. 315 (MŽP)		Částka nespecifikována (státní rozpočet, kapitola 315)	x	nespecifikováno	Informace MŽP (činnost ČIŽP)
SR kap. MPO		např.: 256,5 tis. Kč (státní rozpočet. kap. MPO)	x	nespecifikováno	Informace MPO

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekt s názvem "Podpůrné aktivity pro MSP spojené s přípravou registrační dokumentace v r. 2018 dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, ve znění pozdějších předpisů (nařízení REACH)". V rámci projektu byly uspořádány 4 semináře a 16 konzultačních dnů, kterých se zúčastnili zástupci průmyslových podniků. Za celý projekt vyčerpáno celkem: 256 527,- Kč (s DPH), hrazeno z rozpočtové kapitoly MPO.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Synergické a protichůdné efekty

Plnění opatření 4.1.1.5 působí synergicky s opatřeními SPŽP:

- 4.1.1.4 Hodnocení látek v rámci akčního plánu Společenství

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

- 4.2.1.1 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti následkům krizových situací (katastrof) způsobených antropogenními zdroji rizik (únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, terorismus se závažnými dopady do životního prostředí)
- a nástrojem N.N.3 Zvýšit nároky na aplikovatelnost a využívání metodik certifikovaných orgány státní správy.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- pokračující kontrolní činnost ze strany ČIŽP
- předložení nového souhrnu o plnění, návrhu nových úkolů a harmonogramu v lednu r. 2019

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční prostředky na činnost ČIŽP, národní a evropské dotační tituly
Administrativně právní	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) zákon č. 350/2011 Sb., chemický zákon
Sankční	Sankce specifikovány v příslušné legislativě
Koncepční (plánovací)	Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v ČR Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	NCTL jako odborná platforma
Informační	Registrace, Evaluace a Autorizace Chemických látek (www.reach.cz) Webové stránky MŽP (www.mzp.cz) a ČIŽP (www.cizp.cz) Výroční zprávy krajských hygienických stanic a SZÚ
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Opatření 4.1.1.6 Zefektivňovat organizační a technická opatření ke snížení pravděpodobnosti vzniku závažných havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami

Věcný přehled plnění opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Byl přijat zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií). Současně se zrušeným zákonem č. 59/2006 Sb., byla zrušena také vyhláška MPO č. 250/2006 Sb., kterou se stanoví rozsah a obsah bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu nebo zařízení zařazených do skupiny A nebo do skupiny B. MPO připravilo novou vyhlášku č. 225/2015 Sb., o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B dle nového zákona o prevenci závažných havárií.

Zákon č. 224/2015 Sb. zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství a stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí, majetek v objektech a zařízeních i v jejich okolí. Provozovatel objektu nebo zařízení zařazeného do skupiny A nebo B je povinen postupovat podle bezpečnostního programu nebo bezpečnostní zprávy.

Ve vztahu k požadavkům nové legislativy bylo povinností provozovatelů zabývajících se nebezpečnými látkami aktualizovat bezpečnostní programy a bezpečnostní zprávy. Přechodné období pro tyto aktualizace (event. vypracování nových dokumentací) a jejich předložení k posouzení a schválení příslušným krajským úřadem končilo v roce 2017.

Zpracování posudku návrhů bezpečnostní dokumentace provádí pověřené odborné pracoviště prevence závažných havárií (OPPZH) ve Výzkumném ústavu bezpečnosti práce.

OPPZH zajišťuje posuzování a hodnocení úplnosti a odborné správnosti bezpečnostních dokumentů včetně kontroly posouzení rizik závažné havárie podle § 31 zákona.

Celkem bylo do konce přechodného období evidováno 267 různých typů předložených dokumentací.

Z tohoto celkového počtu se jedná o:

- 200 prvních verzí,
- 63 druhých verzí,
- 4 výjimečně předložené třetí verze.

Z 200 prvních verzí se jedná o:

- 163 aktualizací bezpečnostních zpráv nebo bezpečnostních programů,
- 25 návrhů bezpečnostních zpráv nebo bezpečnostních programů nových či přeřazených objektů,
- 9 případů samostatně předloženého posouzení rizik vzniku závažné havárie podle § 31 zákona.

Celkově ke konci roku 2017 bylo zpracováno 155 posudků.

Proces posouzení a schvalování bezpečnostních dokumentací příslušným krajským úřadem pokračuje i v roce 2018.

Kontroly byly prováděny ČIŽP ve spolupráci s orgány integrované inspekce a krajskými úřady na základě ročního plánu kontrol schváleného MŽP. Cílem byla kontrola všech 118 objektů zařazených do skupiny B a 32 vybraných objektů zařazených do skupiny A. Z důvodu vyřazení jednoho objektu ze skupiny A před termínem konání kontroly nebyla kontrola v daném objektu provedena. V roce 2017 bylo rovněž provedeno 23 neplánovaných kontrol. Některé byly zaměřeny na prověření údajů z protokolů o nezařazení objektů a některé na objekty, které protokoly o nezařazení nevypracovaly. Dále byla

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

provedena kontrola objektů, které byly zařazeny až po schválení plánu na rok 2017. Celkem bylo v roce 2017 provedeno 172 kontrol. V současné době je více než 80 % bezpečnostních dokumentací ve schvalovacím řízení.

Kontrolami nebylo zjištěno porušení ustanovení zákona o prevenci závažných havárií, tzn., že ČIŽP nezažila s žádným kontrolovaným provozovatelem řízení ve věci uložení pokuty. Nedostatky zjištěné ČIŽP, krajskými úřady a orgány integrované inspekce byly řešeny formou požadavku na zjednání nápravy (např. obsahové nedostatky předložené bezpečnostní dokumentace) včetně stanovení termínu v rámci zprávy o výsledku kontroly.

ČIŽP při svých kontrolách doporučuje plnit opatření vzešlá z interních či externích auditů tak, jak je uvedeno v bezpečnostní dokumentaci. Stanovené cíle v oblasti prevence závažných havárií jsou zpravidla vyhodnocovány 1x za rok. V kontrolovaných společnostech mají často zaveden systém ISO a povinnosti vyplývající z bezpečnostní dokumentace jsou do tohoto systému implementovány.

V posledním období byla MV (HZS) zpracována Analýza hrozeb pro ČR (schválená usnesením vlády), na jejímž základě byl vypracován nový seznam situací, které mohou přerůst do krizové situace. Jako závažná hrozba je zde zařazen únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zdroje. Pro tuto krizovou situaci byl zpracován typový plán, který specifikuje danou situaci a formuluje opatření pro zmírnění jejích dopadů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MV GŘ HZS ČR
- ČIŽP ve spolupráci s orgány integrované inspekce (OIP)
- MŽP
- VÚBP (OPPZH)
- Krajské úřady

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem. Především na úrovni územních samosprávných celků se projevuje nedostatek pracovníků zabývajících se problematikou krizového řízení (pracovníci územních samosprávných celků často vykonávají tuto činnost jen na část úvazku). Samostatnou otázkou je zvyšování specializace u pracovníků krizového řízení v otázce antropogenních hrozeb.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

		Nový zákon a jeho prováděcí předpisy, stejně jako řada metodických pokynů dostatečně podporují implementaci opatření. Novelizace legislativy z roku 2015 zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství a stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Finanční prostředky na činnost OPPZH zůstávají řadu let stejné.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nezjištěno. Většinu nákladů hradí provozovatelé objektů a zařízení, v nichž se nachází vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek. Případné náklady související se zabezpečením povinností vyplývajících ze zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) a vyhlášky č. 225/2015 Sb., o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B dle nového zákona o prevenci závažných havárií.

Částečné informace o financování viz tabulka (činnost OPPZH).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
SR kap. 315 (MŽP)		1,5 mil. Kč (státní rozpočet, kapitola 315)	x	nespecifikováno	Informace MŽP
SR kap. 313 (MŽP)		1,5 mil. Kč (státní rozpočet, kapitola 313)	x	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

- Aktualizace relevantních strategických dokumentů a dotčené legislativy, do které byly v implementovány evropská zařízení
- Činnost Odborného pracoviště prevence závažných havárií (OPPZH).

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Plnění opatření 4.1.1.6 působí synergicky s opatřením SPŽP:

- 4.2.1.1 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti následkům krizových situací (katastrof) způsobených antropogenními zdroji rizik (únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, terorismus se závažnými dopady do životního prostředí)
- a nástrojem N.N.3 Zvýšit nároky na aplikovatelnost a využívání metodik certifikovaných orgány státní správy.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- V gesci Odboru bezpečnosti a krizového řízení MŽP žádné. V součinnosti s MŽP má MPO spolugesce k realizaci opatření z Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030, které mají termín splnění do roku 2020: Identifikovat a navrhnout pro ECHA alespoň jednu nebezpečnou chemickou látku pro zařazení do seznamu chemických látek vzbuzujících mimořádné obavy (látky SVHC podle nařízení (ES) REACH), Vytvořit nástroje pro zvýšenou kontrolu nebezpečných chemických látek zvláštního zájmu z hlediska chemického terorismu za zhoršené bezpečnostní situace a výskytu teroristické aktivity v prostoru EU.
- Činnost Odborného pracoviště prevence závažných havárií (OPPZH), Plány kontrol krajských úřadů v letech 2015–2020 a činnosti z nich vyplývající.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční prostředky na činnost OPPZH
Administrativně právní	Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií
Sankční	Sankce vyplývají z legislativy výše
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	OPPZH jako odborný poradní orgán
Informační	Webové stránky MŽP, VÚBP (informační systém MAPIS)
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvech

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Do budoucna se plánuje zejména identifikovat a navrhnout pro ECHA alespoň jednu nebezpečnou chemickou látku pro zařazení do seznamu chemických látek vzbuzujících mimořádné obavy (látky SVHC podle nařízení (ES) REACH), vytvořit nástroje pro zvýšenou kontrolu nebezpečných chemických látek zvláštního zájmu z hlediska chemického terorismu za zhoršené bezpečnostní situace a výskytu teroristické aktivity v prostoru EU. Dále se rovněž doporučuje rozvíjet činnost odborného pracoviště prevence závažných havárií (OPPZH).

Opatření 4.1.1.7 Realizovat systém umisťování nebezpečných objektů a zařízení v odpovídajících vzdálenostech od obytných oblastí

Věcný přehled plnění opatření

Průběžně aplikováno skrze zákon o prevenci závažných havárií.

Krajský úřad je dotčeným orgánem na úseku prevence závažných havárií při projednávání územně plánovací dokumentace, v územním řízení, popřípadě ve stavebním řízení a v řízení o odstranění stavby podle stavebního zákona, pokud je jeho předmětem objekt zařazovaný do skupiny A nebo do skupiny B (dle zákona č. 224/2015 Sb.).

Objekty a zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami jsou sledovaným jevem č. 84 v části A databáze územně analytických podkladů.

Krajský úřad vydá na základě posouzení rizik závažné havárie a jeho posudku závazné stanovisko, které je podkladem pro vydání rozhodnutí v územním řízení nebo ve stavebním řízení, v řízení o odstranění stavby anebo v řízení o dodatečném povolení stavby podle stavebního zákona v případě, že územní rozhodnutí nebylo vydáno.

Krajský úřad zajišťuje, aby se braly v úvahu cíle prevence závažných havárií a omezení jejich následků při:

- umístění nových objektů,
- provádění změn existujících objektů a
- udržování vzájemných odstupů mezi objekty a obytnými oblastmi, budovami a oblastmi navštěvovanými veřejností, hlavními dopravními trasami, rekreačními oblastmi a územími chráněnými podle jiných právních předpisů, a to při územním plánování podle stavebního zákona.

U existujících objektů zajišťuje krajský úřad v případě potřeby přijetí dodatečných opatření souvisejících s cílem snižovat riziko vzniku závažné havárie.

Do územně plánovací dokumentace se uvedené opatření promítá zejména prostřednictvím vhodného stanovení podmínek pro využití ploch s rozdílným způsobem využití v územních plánech (viz čl. I. bod 1 písm. f) přílohy č. 7 k vyhlášce 500/2006 Sb.) a vhodnou vzájemnou polohou těchto ploch vůči sobě.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- krajské úřady
- poradenské firmy v oblasti průmyslové bezpečnosti

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Podmínky pro plnění opatření jsou vytvořeny platnou legislativou – krajský úřad je dotčeným orgánem při projednávání územně plánovací dokumentace a ve vyjmenovaných řízeních dle stavebního zákona (§49 zákona 224/2015 Sb.).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nebyly specifikovány žádné projekty/irelevantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Plnění opatření 4.1.1.7 působí synergicky s opatřením 4.2.1.1 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti následkům krizových situací (katastrof) způsobených antropogenními zdroji rizik (únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, terorismus se závažnými dopady do životního prostředí).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- při územním plánování: zohledňování stanovisek dotčených orgánů v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

- předložení nového souhrnu o plnění, návrhu nových úkolů a harmonogramu v lednu r. 2019

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	nespecifikováno
Administrativně právní	Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií stavební zákon (územní plánování, stavební řízení)
Sankční	Sankce vyplývají z legislativy výše
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Činnost krajských úřadů jako dotčených orgánů
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci následné činnosti se předpokládá zohledňování stanovisek dotčených orgánů v rámci běžné územně plánovací činnosti obcí.

Opatření 4.1.1.8 Zefektivnit rozhodovací proces o nakládání s GMO založený na vědeckém hodnocení rizik, a to na národní i EU úrovni, a současně zabezpečit informování a účast veřejnosti

Věcný přehled plnění opatření

Uvedení do praxe novelizovaného znění zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, a jeho prováděcí vyhlášky č. 209/2004 Sb. (změny účinné od 1.1.2017). Průběžné informování veřejnosti na webových stránkách MŽP a zajištění účasti veřejnosti ve správních řízeních. Zajištění činnosti odborného poradního orgánu MŽP – České komise pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty (ČK GMO). Aktivní účast na jednáních na úrovni EU, mezinárodní výměna informací.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP (odbor 750, odd. GMO)
- Česká komise pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty (ČK GMO)

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd. Pro práci v ČK GMO se podařilo získat špičkové odborníky, s rozšiřováním spektra používaných GMO je ale potřeba doplnit experty na nové oblasti, např. léčivé přípravky s obsahem GMO (vakcíny, genová terapie).
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Legislativní rámec je vytvořen. V přípravě je novela vyhlášky č. 209/2004 Sb., která upřesňuje metodiku hodnocení rizika a požadavky na žádosti o nakládání s GMO. Na úrovni EU se řeší soulad předpisů o GMO a předpisů o léčivých přípravcích a dále též implementace rozhodnutí Soudního dvora EU o nových technikách úpravy genů.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Finanční prostředky na činnost ČK GMO zůstávají již 5 let stejné přes to, že používání GMO se rozšiřuje do nových oborů a počet institucí, které pracují s GMO, se zvyšuje.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Činnost ČK GMO i smlouva s laboratoří, která uchovává vzorky GMO podle zákona č. 78/2004 Sb., jsou financovány z rozpočtu MŽP.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

	Částka dle zdroje financování	Částka celkem	Poznámka

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Program (resp. kapitola, příspěvky)	(resp. grant, (specifikace)	Národní zdroje	Mezinárodní zdroje (specifikace)
kap. MŽP (zajištění činnosti ČK GMO a zajištění uchovávání vzorků GMO)		1,1 mil. Kč/rok (státní rozpočet)	x 1,1 mil. Kč/rok Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- smlouvy a dohody o provedení práce se členy a spolupracovníky ČK GMO a s VŠCHT
- smlouva s laboratoří, která uchovává vzorky GMO (SZÚ)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Opatření je v souladu s novelou zákona č. 78/2004 Sb. v oblasti snižování administrativní zátěže při použití GMO ve výzkumu a průmyslu, a dále je v synergii s následujícími nástroji:

- N.N.2 Vyhodnocovat a odstraňovat nekonzistenci a nadbytečnost právních předpisů, jejichž aplikace se dotýká oblastí životního prostředí a nakládání se zdroji;
- a N.N.4 Aktualizovat opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v ČR z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí spolu se zprávou o jejich dosavadním provádění.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- novelizace vyhlášky č. 209/2004 Sb. v návaznosti na směrnici Komise (EU) 2018/350 o hodnocení rizika GMO pro životní prostředí
- průběžné informování a zajištění účasti veřejnosti
- zajištění činnosti ČK GMO, včetně odborníků na oblast léčivých přípravků s GMO
- aktivní účast na jednáních na úrovni EU, mezinárodní výměna informací.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční prostředky na činnost ČK GMO
Administrativně právní	Zákon č. 78/2004 Sb. a vyhláška č. 209/2004 Sb.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Institucionální	ČK GMO jako odborný poradní orgán MŽP		
Informační	Webové stránky	MŽP (http://www.mzp.cz/cz/geneticky_modifikovane_organismy)	
Dobrovolné	nespecifikováno		

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, do budoucna se doporučuje udržovat vysokou úroveň vědeckého hodnocení rizik ve všech oblastech používání GMO, tj. zajistit další experty zejména pro oblast léčivých přípravků s GMO a schválit zbývající příslušnou legislativu (např. novelizace vyhlášky č. 209/2004 Sb. v návaznosti na směrnici Komise (EU) 2018/350 o hodnocení rizika GMO pro životní prostředí).

Opatření 4.1.1.9 Omezovat negativní vliv působení hluku na zdraví lidí a ekosystémy

Věcný přehled plnění opatření

Pokračující spolupráce na hlukovém mapování

V roce 2017 byly dokončeny stavby „D3 0308 C Veselí nad Lužnicí - Bošilec“, „D4 Skalka – křižovatka II/118“, „I/11 Nebory - Oldřichovice“, „I/11 Oldřichovice - Bystřice“, jejichž součástí byla i protihluková opatření ve formě PHS.

Proběhlo řešení staré hlukové zátěže na silnicích I. třídy, které prochází obcemi, a to ve většině případů ve formě výměny oken za okna s vyšší neprůzvučností. Těmito opatřeními bylo dosaženo plnění hygienických limitů v chráněném vnitřním prostoru staveb. V roce 2017 se jednalo o investice ve výši cca 60,9 mil. Kč.

Probíhá realizace modernizace dálnice D1 – v roce 2017 byly uvedeny do provozu 3 zrekonstruované úseky.

V průběhu přípravy větších staveb silnic a dálnic (obchvaty, modernizace, přeložky) se vyskytují obvykle problémy s odsouváním zahájení realizace kvůli odvoláním různých subjektů zejména ve stavebním řízení, případně v průběhu výběrového řízení na zhotovitele stavby.

Realizace staveb nových úseků komunikací (D48 obchvat Frýdku-Místku, D6 Nové Strašecí – Řevničov, D6 obchvat Řevničova, D6 obchvat Lubence, D11, D35, D3, přeložky I/16 Slaný - Velvary atd.) a dokončení modernizace dálnice D1.

Realizace samostatných PHS, které jsou v projektové přípravě, případně příprava dalších PHS, které vyplynou z realizovaných měření hluku.

Lze očekávat obvyklé problémy při přípravě staveb – zejména odvolávání a námítky různých subjektů v různé fázi přípravy.

Zabezpečování odborné náplně pro vyhlášku o stanovování a vyhlásování „tichých oblastí“ ve volné krajině. Kontinuální odborná spolupráce s pracovními skupinami (WG) Evropské komise při zabezpečování hlukové politiky EU, zejména včetně účasti na jednáních ENEG (Environmental Noise

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Expert Group). Meziřezortní spolupráce v oblasti environmentálního hluku. MŽP v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, na základě zmocnění v ustanovení § 81b zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů připravuje novou vyhlášku pro stanovování tichých oblastí ve volné krajině. Vyhlášení pravidel pro tiché oblasti bylo v roce 2018 zahrnuto i jako jeden z prioritních úkolů plnění Ostravské deklarace v ČR. Na konci roku 2018 bude ustanovena pracovní skupina mezi MŽP, MZd, Národní referenční laboratoří pro komunální hluk a případně dalších subjektů za účelem finalizace textu vyhlášky.

K plnění opatření přispět v rámci územně plánovací činnosti obcí a krajů - dopady hluku lze omezit vhodným návrhem uspořádání území, resp. vzájemné polohy ploch a koridorů vymezených v územně plánovací dokumentaci.

Problematika hlukového zatížení obyvatelstva je v rámci každého záměru, který podléhá posouzení vlivů na životní prostředí ze zákona, nebo u kterého tak stanoví příslušný orgán ve zjišťovacím řízení, řešena v rámci procesu EIA. Na strategické úrovni došlo k posuzování hlukové zátěže i v procesu SEA (Dopravní sektorové strategie).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MD
- CDV
- MŽP
- Externí poradci

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Probíhá formou transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, na základě zmocnění v ustanovení § 81b zákona 258/2000 Sb.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Odborné konzultace pro zajištění odborné náplně pro vyhlášku o stanovování a vyhlásování „tichých oblastí“ ve volné krajině.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Překážky implementace opatření

Prodlužování přípravy staveb v důsledku projednávání s dotčenými subjekty (problémy způsobuje i odpor obyvatel proti výstavbě protihlukových stěn, přičemž v zastavěném území není prakticky jiného opatření).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Činnost ČK GMO i smlouva s laboratoří, která uchovává vzorky GMO podle zákona č. 78/2004 Sb., jsou financovány z rozpočtu MŽP.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Prostředky z evropských fondů (OPD2, CEF...) v kombinaci s národními zdroji (SFDI).		nespecifikováno	nespecifikováno	Protihlukové stěny: 21 mil. (cca 3860 m) Individuální protihluková opatření: 0,4 mil. Snižování emisí: 33 mil. Ochrana vod: 8 mil. Monitoring hluku: 1,2 mil.	Informace MD
kap. MŽP		50 tis. Kč (státní rozpočet)	x	x	Zpracování podkladů v souvislosti s přípravou vyhlášení tichých oblastí ve volné krajině

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nespecifikováno/irelevantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Spolupráce na legislativních úpravách problematiky hluku. Prioritou do roku 2020 zůstává realizace úseků na IV. tranzitním koridoru mezi Voticemi a Českými Budějovicemi, dokončení Optimalizace Český Těšín – Dětmárovice, pokračování v přípravě Optimalizace tzv. pravobřežní trati a dále příprava modernizace tratí na rameni Velký Osek – Hradec Králové a Choceň. Všechny uvedené stavby zahrnují protihluková opatření.
- Důležitou podmínkou pro snižování hluku ze železniční dopravy je modernizace vozů v nákladní dopravě, kterou SŽDC plánuje ve spolupráci s MD podpořit zavedením bonusů pro nákladní dopravce za užití tzv. tichých vozů (nejdříve od grafikonu 2019/20).
- Pracovní skupina připraví a předloží během roku 2019 finální návrh vyhlášky, která bude nastavovat soubor pravidel jak vyhlášovat nové tiché oblasti a vymáhat v nich omezování hluku ve volné přírodě.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	národní a evropské dotační tituly
Administrativně právní	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 523/2006 Sb., kterou se stanoví mezní hodnoty hlukových ukazatelů, jejich výpočet, základní požadavky na obsah strategických hlukových map a akčních plánů a podmínky účasti veřejnosti na jejich přípravě (vyhláška o hlukovém mapování); Slovní a grafické vymezení aglomerací je obsahem vyhlášky č. 561/2006 Sb., o stanovení seznamu aglomerací pro účely hodnocení a snižování hluku.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP a MD
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, legislativa je v přípravě (probíhá formou transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, na základě zmocnění v ustanovení § 81b zákona 258/2000 Sb.). Překážkou plnění opatření však může být prodlužování přípravy staveb v důsledku projednávání s dotčenými subjekty (problémy způsobuje i odpor obyvatel proti výstavbě protihlukových stěn, přičemž v zastavěném území není prakticky možné jiné opatření).

Do budoucna se předpokládá spolupráce na legislativních úpravách problematiky hluku. Prioritou do roku 2020 zůstává realizace některých dopravních úseků, všechny uvedené stavby zahrnují protihluková opatření. Důležitou podmínkou pro snižování hluku ze železniční dopravy je modernizace vozů v nákladní dopravě. Pracovní skupina připraví a předloží během roku 2019 finální návrh vyhlášky, která bude nastavovat soubor pravidel, jak vyhlášovat nové tiché oblasti a vymáhat v nich omezování hluku ve volné přírodě.

Opatření 4.1.1.10 Znovuzískávat a zneškodňovat regulované látky poškozující ozonovou vrstvu za použití závazných technologií

Věcný přehled plnění opatření

Povinnost znovuzískávání a zneškodňování látek poškozujících ozonovou vrstvu je ukotvena v § 3 zákona č. 73/2012Sb.

Plnění této povinnosti bylo podpořeno vyhlášením výzvy č. 5 v rámci NPŽP na podporu znovuzískání regulovaných látek v oblasti chladicí techniky v roce 2015 a výzvy č. 15 v roce 2016 v rámci NPŽP na podporu zneškodnění regulovaných látek v oblasti protipožární techniky.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP ČR
- Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

		Nařízení (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu implementováno do národní legislativy (zákon č. 73/2012Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Podpora z NPŽP.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Podpora z NPŽP.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
NPŽP	cca 2,6 mil. Kč (státní rozpočet) (realizace projektu z výzvy 15/2016 ukončena)	x	Schválená výše alokace pro podporovanou aktivitu 2. 2. A je 5 mil. Kč. Schválená výše alokace pro podporovanou aktivitu 2. 2. B je 8 mil. Kč.	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Zneškodnění regulovaných látek v oblasti požární ochrany – společnost EAF protect s.r.o.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Výzva na podporu znovuzískání a zneškodnění látek v oblasti protipožární techniky
- Zvážit účelnost spolugesce MPO na tomto opatření – viz aktualizace SPŽP 2016.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Aktivity jsou podporovány vyhlášováním výzev z NPŽP.

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Administrativně právní	Zákon č. 73/2012Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech
Sankční	Sankce za neplnění povinností jsou v zákoně č. 73/2012 Sb.
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP a MD. Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.
Informační	www.sfzp.cz (informace k výzvám v rámci NPŽP)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, do budoucna se doporučuje zvážit účelnost spolupráce MPO na tomto opatření (viz aktualizace SPŽP 2016). MPO totiž nemá nástroje na plnění tohoto opatření.

Opatření 4.1.1.11 Kontrolovat úniky látek poškozujících ozonovou vrstvu z chladicích zařízení a podpořit výměnu starých technologií s obsahem regulovaných látek za nové technologie s obsahem látek, které mají nulový potenciál poškozování ozonové vrstvy (ODP) a zároveň co nejmenší potenciál globálního oteplování (GWP)

Věcný přehled plnění opatření

Podniky mají povinnost zajistit kontroly úniků látek poškozujících ozonovou vrstvu (ODS) dle čl. 23 nařízení (ES) 1005/2009. Podle odst. 4 a 5 čl. 11 nařízení (ES) 1005/2009 je od 1. 1. 2015 zakázáno používat hydrochlorofluorohydrovody při opravě a údržbě stávajících zařízení. Při poruše zařízení je povinnost vyřadit je z provozu (provést odčerpání látky a její zneškodnění). Kontrola těchto povinností stanovených zákonem č. 73/2012 Sb. a nařízením (ES) 1005/2009 je zajištěna ČIŽP.

Podpora výměny starých technologií s obsahem regulovaných látek byla zajištěna vyhlášením výzvy v roce 2016 z OPŽP v rámci specifického cíle 3.5. Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení (ve SC 3.5 v roce 2019 již nebyly žádné volné finanční prostředky na vypsání dalších výzev na podporu formou dotace, na poslední prostředky ve SC 3.5 běžela výzva na tzv. inovativní finanční nástroj (IFN), kdy EU prostředky jsou poskytovány pouze jako půjčka).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP ČR
- Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Nařízení (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu implementováno do národní legislativy (zákon č. 73/2012Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Podpora z OPŽP.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Podpora výměny starých technologií s obsahem regulovaných látek byla zajištěna vyhlášením výzvy v roce 2016 z OPŽP v rámci specifického cíle 3.5. Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení (ve SC 3.5 v roce 2019 běžela výzva na tzv. inovativní finanční nástroj (IFN), kdy EU prostředky jsou poskytovány pouze jako půjčka).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nespecifikováno

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Vyhlášení výzvy z NPŽP na podporu vybavení školicího střediska, zaměřeného na školení servisních techniků v oblasti používání chladiv s nulovým potenciálem poškozování ozonové vrstvy Země a s nízkým potenciálem globálního oteplování Země.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Aktivity jsou podporovány vyhlášením výzev z NPŽP, OPŽP.
Administrativně právní	Zákon č. 73/2012 Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech čl. 23 nařízení (ES) 1005/2009 – zajištění kontrol úniků
Sankční	Sankce za neplnění povinností nařízení (ES) č. 1005/2009 jsou stanoveny v zákoně č. 73/2012 Sb.
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.
Informační	www.sfzp.cz (informace k výzvam v rámci NPŽP, OPŽP (www.opzp.cz))
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Opatření 4.1.1.12 Zajistit náhradu za halonové hasicí přístroje a systémy požární ochrany, které spadají do kategorie tzv. kritického použití dle nařízení Komise (EU) č. 744/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, s ohledem na kritická použití halonů

Věcný přehled plnění opatření

V roce 2016 byla vyhlášena výzva č. 15 na podporu zneškodnění regulovaných látek v oblasti protipožární ochrany.

V červnu 2018 byl poradou vedení MŽP schválen materiál Zajištění sběru a ukončení použití halonů v ČR, který zajišťuje podporu z NPŽP pro bezplatné odevzdávání látek poškozujících ozonovou vrstvu v oblasti požární ochrany.

Náhrada za halonové systémy je částečně zajištěna. Náhradami mohou být inertní plyny, fluorované skleníkové plyny či fluorketony např. plyn NOVEC 1230. Pro některé druhy zařízení jsou stále z technických a bezpečnostních důvodů nejlepší volbou halony.

Postupné snižování množství látek poškozujících ozonovou vrstvu s vyšším GWP (Global Warming Potential) spadajících do kategorie tzv. „kritického použití“ lze i prostřednictvím odprodeje vyřazené

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

nepotřebné staré techniky (např. v rámci resortu Ministerstva obrany). Současně je v rámci rekonstrukcí vojenské techniky kladen důraz na to, aby byla provedena výměna hasících systémů obsahujících látky s vyšším GWP za látky s nižším GWP. Do nově pořizované vojenské techniky jsou v rámci zákonem definovaného „kritického použití“ zaváděny hasící systémy obsahující látky s co nejnižším GWP při současném plnění primární hasící funkce.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP ČR
- Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.
- MO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Nařízení Komise (EU) č. 744/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Pokryto v rámci stávajícího finančního rámce. Podpora z NPŽP.

Překážky implementace opatření

Neexistence adekvátní náhrady pro vybrané halonové hasící přístroje a systémy požární ochrany.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Rozpočet MO. Podpora z NPŽP. Na přelomu roku 2018/2019 je plánováno vyhlášení výzvy z NPŽP na podporu znovuzískání a zneškodnění látek v oblasti protipožární techniky.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
NPŽP		cca 2,6 mil. Kč (státní rozpočet) (realizace projektu z výzvy 15/2016 není ukončena)	x	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Výzva 15/2016: Podpora zneškodnění regulovaných látek v protipožární oblasti – společnost EAF protect s.r.o.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Náhrada za halonové systémy v současné době není zajištěna v plném rozsahu, Ministerstvo obrany má výjimku na kritické použití dle stávající legislativy a u ostatních systémů bude řešena náhrada náplní individuálně podle typů jednotlivých zařízení v souladu s příslušnou legislativou.
- Halony pro kritické použití se budou postupně vyřazovat podle harmonogramu uvedeném v nařízení Komise 744/2010. Na přelomu let 2018/2019 se připravuje vyhlášení výzvy na podporu znovuzískání a zneškodnění látek v oblasti protipožární techniky.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Aktivity jsou podporovány vyhlášením výzev z NPŽP, rozpočet MO.
Administrativně právní	Zákon č. 73/2012 Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech nařízení Komise (EU) č. 744/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.
Sankční	Sankce za neplnění povinností jsou v zákoně č. 73/2012 Sb.
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

	Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP a MO. Data jsou získávána z ročních hlášení společností, které mají podle § 11 zákona č. 73/2012 Sb. povinnost podávat hlášení prostřednictvím ISPOP.
Informační	Plnění ohlašovací povinnosti, vzdělávání a školení odpovědných osob v resortu MO
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno částečně, přetrvává zásadní technická překážka plnění – neexistence adekvátní náhrady pro vybrané halonové hasicí přístroje a systémy požární ochrany. Doporučuje se intenzivně pokračovat v zajištění náhrady za halonové hasicí přístroje (halony pro kritické použití se budou postupně vyřazovat podle harmonogramu uvedeném v nařízení Komise 744/2010).

Do budoucna se doporučuje zvážit účelnost spolupráce MPO na tomto opatření (viz aktualizace SPŽP 2016). MPO totiž nemá nástroje na plnění tohoto opatření.

Opatření 4.1.1.13 Mapovat lokality s potenciální možností úniku rizikových anorganických nebo organických látek, toxických kovů do životního prostředí z dolů, odvalů a výsypek (anebo metanu z hlubinných dolů v obydlené oblasti) a vyhodnotit zdravotní rizika

Věcný přehled plnění opatření

V rámci programu řešení revitalizace Moravskoslezského kraje je realizován Projekt 35/AKT „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla v Moravskoslezském kraji“ Projekt byl navržen a je realizován z důvodu celé řady mimořádných událostí souvisejících s výstupy důlních plynů na povrch na území Ostravsko-karvinského revíru, a to především ve vazbě na útlum těžby v tomto revíru po roce 1990.

Cílem nápravných opatření dle tohoto projektu je realizovat systém prevence pro zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a majetku osob ohrožených plošnými samovolnými nekontrolovanými výstupy důlních plynů na povrch, zejména v oblastech s rozvinutou občanskou zástavbou Ostravsko-karvinské aglomerace na území cca 43 km².

Projekt není zaměřen na vyhodnocení zdravotních rizik.

Pokračuje řešení projektů geologických prací, geologického mapování, dokumentací a inventarizací identifikovaných ploch, vyhodnocením a vypracováním odborných zpráv. Dále je opatření naplňováno v rámci výkonu státní geologické služby prováděném Českou geologickou službou dle §17 zákona č. 62/1988 Sb. expertní a posudkovou činností a základním geologickým mapováním 1:25 000, úložných míst těžebního odpadu a geochemických rizik. Získané výsledky jsou doloženy v závěrečných zprávách, aktualizovaných databázích a jsou implementovány do účelového informačního systému ČGS, který je

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

veřejně přístupný. Dostupnost a rozsah informací umožňují získat přehled o potenciálních rizicích a tyto poznatky dále využít zejména pro potřeby územního plánování.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- ČGS
- MPO

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Realizaci projektů provádějí společnosti, které disponují zkušenými odborníky v daném oboru a dostatečnou materiálně technickou základnou
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Financování projektů je zajištěno (např.: v rámci programu revitalizace Moravskoslezského kraje).

Překážky implementace opatření

Rozsahu disponibilních finančních zdrojů odpovídá intenzita a rozsah realizovaných prací a dosažených výsledků a výstupů z projektů geologických prací.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Financování projektu v resortu MPO je zajištěno z programu revitalizace Moravskoslezského kraje, investorem je Ministerstvo financí, zdrojem jsou finanční prostředky z výnosů z privatizace. K 30. 9. 2018 činí vynaložené finanční prostředky na realizaci projektu cca 967 mil. Kč. Za resort MŽP jdou finanční prostředky na geologické práce za odborem geologie MŽP (OG MŽP).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

	Částka dle zdroje financování	Částka celkem	Poznámka

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant,	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
program revitalizace Moravskoslezského kraje		cca 967 mil. Kč (státní rozpočet, výnosy z privatizace, investor MF ČR)	x	K 30. 9. 2018 činí vynaložené finanční prostředky na realizaci projektu cca 967 mil. Kč	Odhad MPO
kap. MŽP		cca 600 tis. Kč (státní rozpočet, kap. MŽP, OG)	x		Odhad MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekt 35/AKT „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla v Moravskoslezském kraji“
- Expertní a posudková činnost ČGS pro potřeby OG MŽP
- Průběžná aktualizace účelových databází a registrů, podpora účelového informačního systému ČGS, mapové aplikace na www.geology.cz
- Registr opuštěných úložných míst (OÚM) po historické těžbě nerostných surovin, etapová aktualizace webových stránek ČGS,
- Aktualizace stavu nejvíce rizikových úložných míst těžebního odpadu (doplňkový průzkum)
- Měření metanu v místě zlikvidované těžební sondy Žukov Zu108,
- Geologické mapy a vysvětlivky edice základního geologického mapování ČR 1:25 000
- Expertní a posudková činnost ČGS

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Dokončení projektu 35/AKT „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla v Moravskoslezském kraji.“
- Budou pokračovat aktivity z předchozích let, tj. systematické vyhledávání, ověřování a dokumentace vč. operativní dokumentace projevů rizikových anorganických nebo organických látek, toxických kovů do životního prostředí z dolů, odvalů a výsypek, anebo metanu z hlubinných dolů v obydlené oblasti.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	národní a evropské dotační tituly
Administrativně právní	zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů pro naplnění Směrnice Evropského parlamentu a Rady

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

	EU 2006/21/ES (o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES)
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Spolupráce MŽP, MPO a ČGS.
Informační	Webové stránky České geologické služby (ČGS), Katalog geohazardů http://www.geology.cz/aplikace/geohazardy/ + http://www.geology.cz/extranet/sluzby/aplikace/
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření..

Nástroj 4.1.1.N.1 Podporovat výzkum a vývoj v oblastech poznání a vyhodnocení antropogenních vlivů na jednotlivé složky životního prostředí se zaměřením na snižování environmentální zátěže zejména při využívání přírodních zdrojů a na eliminaci a prevenci negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí i na lidské zdraví.

Věcný přehled plnění nástroje

Do roku 2018 byly dokončeny dva výzkumné projekty v rámci Programu bezpečnostního výzkumu (poskytovatel MV) zaměřené na zvyšování resilience a snižování domino efektu u havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami. Výstupy projektů budou zveřejněny.

Na toto téma budou realizovány 2 projekty v rámci programů Beta2 a Epsilon (TAČR), zadavatelem je MŽP.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- TA ČR, GA ČR
- AV ČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

➤ ČHMÚ

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Financování projektů je zajištěno (např.: v rámci programů TA ČR či programu revitalizace Moravskoslezského kraje).

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

TA ČR podpořil v roce 2017 dva projekty s celkovými náklady 5,9 mil. Kč (podpora byla 4,7 mil. Kč). Celkem od roku 2015 TA ČR podpořil 13 projektů (celk. náklady 64,784 mil. Kč – podpora 47,310 mil. Kč) a GAČR 83 projektů za 772,275 mil. Kč.

Rovněž běží Program bezpečnostního výzkumu (BV) (poskytovatel MV), TA ČR.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Program bezpečnostního výzkumu		Ukončené projekty: 8,5 mil. Kč Běžící projekty: 30,0 mil. Kč Plánované do 2020: 20 mil. Kč (státní rozpočet)	x	K 30. 9. 2018 činí vynaložené finanční prostředky na realizaci projektu cca 967 mil. Kč	Informace MŽP
Podpora TA ČR		4,7 mil. Kč v roce 2017 (celkové náklady 5,9 mil. Kč, státní rozpočet, spolufinancování)	x	Celkem: náklady: 64,8 mil. Kč, podpora: 47,3 mil. Kč	Informace TAČR

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

Podpora GA ČR	Celkem 772,3 mil. Kč (státní rozpočet, spolufinancování)	x	Celkem 772,3 mil. Kč	Informace TAČR

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Hodnocení dopadů sociálně-ekonomického rozvoje společnosti na životní prostředí prostřednictvím indikátorů antropogenních energo-materiálových toků
- Nástroje resilience jako moderní metody snižování rizik katastrof v environmentální bezpečnosti (BV), dokončeno 2017.
- Ohrožení prvků kritické infrastruktury domino efekty závažných havárií (BV), dokončeno 2018.
- Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu (BV), dokončeno 2020.
- Prognóza, indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu (BV), dokončeno 2020.
- Hodnocení dopadů narušení funkčnosti prvků kritické infrastruktury na environmentální bezpečnost (BV), dokončeno 2017.
- Informační systém pro podporu posouzení rizika, územního plánování, havarijního plánování, organizace zásahu IZS a varování obyvatelstva v okolí produktovodů přepravujících nebezpečné látky (BV), dokončeno 2017.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících implementaci tohoto nástroje
- v současné době probíhají dva výzkumné projekty v rámci Programu bezpečnostního výzkumu (poskytovatel MV) zaměřené na předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaným extrémními meteorologickými jevy, inovace předpovědních a varovných systémů a prognózování požárů. Termín dokončení je 2020
- připravuje se projekt zaměřený na hodnocení rizik pro stanovení mezních hodnot poškození ekosystému a biodiverzity pro vyhlášení krizového stavu. Termín dokončení je také 2020.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Finanční podpora státu pro výzkum a vývoj
Administrativně právní	nespecifikováno
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Program bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2015–2020 (schválený usnesením vlády č. 593/2013)

Prioritní oblast 3	Ochrana přírody a krajiny
Strategický cíl 3.3	Zlepšení kvality prostředí v sídlech
Specifický cíl 3.3.3	Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech

	Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016–2020 (schválený usnesením vlády č. 200/2014) Koncepce environmentální bezpečnosti 2012–2015 s výhledem do roku 2020 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 10/2012) Státní rozpočet České republiky na výzkum, vývoj a inovace na příslušný rok Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválené usnesením vlády ze dne 19.7.2012 Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválená usnesením vlády ze dne 31.7.2013 č. 569 Usnesení vlády k jednotlivým programům výzkumu
Institucionální	Podpora výzkumu a vývoje (TAČR, GAČR)
Informační	Podpořené projekty jsou uvedeny www.tacr.cz ve výsledcích veřejných soutěží a na www.isvav.cz , tam včetně finanční podpory, řešitelských organizací a již dosažených výsledků. Dále také www.vyzkum.cz .
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření je plněno průběžně, nebyly identifikovány závažnější problémy v rámci personálního, legislativního ani finančního kritéria. Doporučuje se však:

1. Přeformulovat text opatření, je třeba úkol formulovat např. takto: „Vytvořit podmínky pro podporu výzkumu ...“. Pokud se jedná o vlastní podporu výzkumu v dané oblasti, má zde hlavní úlohu MŽP, které identifikuje odpovídající výzkumné cíle pro přípravu veřejných zakázek v programu Beta2 nebo veřejných soutěží v dalších programech TA ČR (bez těchto návrhů nemůže TA ČR uvedená opatření realizovat).
2. Rovněž uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.
3. Zdůvodnit proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu, tj. zdůraznit, že současný vývoj (klimatická změna) přináší nové hrozby, kombinovaná rizika, kde chybí odpovídající teoretický základ. Teprve výstupy cíleného výzkumu budou základem pro aktualizaci strategických dokumentů a přijímání konkrétních opatření pro zlepšení stávajícího stavu.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

4.2 Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací

4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik

SMART vlastnosti specifického cíle⁷¹

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 4.2.1 hodnotit jako středně problematický. V rámci všech kritérií dosahuje cíl 4.2.1 pouze průměrného hodnocení, v případě kritéria T je dokonce hodnocen negativně, tj. že není pevně zakotven v časovém rámci (resp. není určen horizont plnění). Důvodem je průřezovost cíle, který je nutno plnit průběžně, tzn. není vázán na konkrétní termíny, ale je kontinuální po celou dobu platnosti politiky, resp. v delším časovém horizontu. V této souvislosti se doporučuje minimálně revize cíle, popřípadě jeho upřesnění.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	☹️
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce⁷² specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 4.2.1 je **synergicky podporováno** zejména plněním cílů v oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3) a logicky i s ostatními cíli v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4). Protichůdné působení plnění cíle 4.2.1 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 4.2.1 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	+	0	+	0	0	0	x	+	+	0
Je ovlivňován	0	+	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+	0	+	0	0	+	x	0	+	+

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění

⁷¹ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

⁷² Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Interakce souvisí zejména s možnými dopady různých způsobů hospodaření na zemědělské půdě. Některé aktivity související zejména s utužováním zemědělské půdy těžkými stroji nebo s nevhodným způsobem pěstování zemědělských plodin mohou vést k degradaci půdy, která není schopná adekvátně zadržovat vodu s výsledkem vzniku rizika povodní či záplav, resp. sesuvů. (Nižší ohrožení zemědělské půdy, nižší dopady rizik vyvolaných lidskou činností a vice versa).
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Kontaminace půdy a horninového prostředí škodlivými látkami, způsobená především lidskou činností je zásadním negativním faktorem. Cílem je snižování (např. prostřednictvím sanace postižených míst) negativních vlivů kontaminovaných míst působících na životní prostředí a zdraví lidí, na půdu a horniny, příp. odstraňování kontaminovaných míst.
1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina bez degradujících antropogenních zásahů se lépe vypořádává s možnými riziky např. vzniku povodní či záplav (souvisí i s vyšší autoregulační kapacitou ekosystémů). (Vyšší stabilita krajiny vede ke snížení dopadů antropogenního rizika a vice versa).
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Viz komentář výše
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Interakce souvisí zejména s hydrologickou funkcí krajiny, resp. posílením retenční schopnosti krajiny a snížení rizika např. Záplav.
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Cíl je úzce propojen s řešením cíle 4.2.3, které řeší dopady změny klimatu vyvolané jak přirozenými procesy, tak i lidskou činností. V ČR jsou rizikové zejména projevy v podobě extrémních povodní či záplav, dlouhodobého sucha, extrémních meteorologických projevů).
4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy	Viz komentář k interakci s cílem 1.3.3.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 4.2.1 nebyly identifikovány	

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních blízkých opatření
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
- Strategie České republiky pro boj proti terorismu
- Bezpečnostní strategie České republiky 2015
- Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon); plány krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury, zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií); vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury; vyhláška č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Uvedený cíl je plněn částečně, neboť jsou v rámci jeho jednotlivých opatření identifikovány zásadní problémy v rámci personálního zajištění příslušné agendy (nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem). V případě dostupné legislativy či alokace finančních prostředků problémy nejsou, resp. vyžaduje se jejich průběžné navýšování.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
4.2.1	Sucho			Není dostupné
4.2.2	Povodně			Není dostupné
4.2.3	Svahové nestability			Není relevantní
4.2.4	Požáry			Není dostupné
1.3.4	Kontaminovaná místa		Není dostupné	Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma je velmi aktuální, neboť hrozby způsobené činností člověka (projevy hospodaření s půdou, rozsáhlé úniky nebezpečných látek, závažné havárie, terorismus a narušení funkčnosti kritické infrastruktury) jsou a stále budou aktuální a závažné. Lidská činnost ve stále rostoucí míře ovlivňuje

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

autoregulační kapacitu ekosystémů, a tím snižuje jejich schopnost se vypořádat s dalšími změnami životního prostředí jak přírodního, tak antropogenního původu.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl s ohledem na nově přijatou legislativu, resp. na mezinárodní závazky ČR
- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů (souhrnně za specifické cíle 4.2.1–4.2.3)

Naplňování specifických cílů 4.2.1–4.2.3 je v rámci rozpočtové skladby MF ČR finančně pokryto v různých oblastech ochrany životního prostředí. Tyto oblasti, ať už se jedná např. o ochranu vody, ovzduší, půdy či biodiverzity, jsou obecně prezentovány v rámci vyhodnocení předchozích specifických cílů s výjimkou redukce působení fyzikálních faktorů. Jedná se o specifickou oblast ochrany životního prostředí, která je relevantní k hodnocení zmírňování antropogenních a přírodních rizik, a která se mimo jiné týká i protiradonových či protihlukových opatření nebo i nakládání s radioaktivním odpadem. V rámci této oblasti bylo vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 1,2 mld. Kč. Z toho nejvíce bylo vynaloženo na přepravu a nakládání s vysoce radioaktivním odpadem, a to 500 mil. Kč a na protiradonová opatření 260 mil. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo v oblasti redukce působení fyzikálních faktorů za období 2000–2017 vynaloženo celkem 248 mil. Kč, z toho nejvíce na protihluková zařízení 132 mil. Kč a na protiradonová opatření 87 mil. Kč.⁷³ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁷⁴:**
 - prioritní osa 1 (zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní)
 - specifický cíl 1.1 (snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na výstavbu, modernizaci a intenzifikaci ČOV schváleno cca 420 projektů v celkové výši 18,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 12 mld. Kč), proplaceno bylo cca 3,4 mld. Kč
 - specifický cíl 1.2 (zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na výstavbu a modernizaci úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody schváleno cca 140 projektů v celkové výši 5,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 3,4 mld. Kč), proplaceno bylo cca 790 mil. Kč
 - specifický cíl 1.3 (zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami); v rámci konkrétních opatření např. zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků, protipovodňové ochrany či stabilizace a sanace svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost schváleno cca

⁷³ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁷⁴ Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

90 projektů v celkové výši 1,1 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie cca 940 mil. Kč), proplaceno bylo cca 303 mil. Kč

- specifický cíl 1.4 (podpořit preventivní protipovodňová opatření); v rámci konkrétních protipovodňových opatření, tvorby digitálních povodňových plánů, budování a rozšíření varovných a výstražných systémů v rámci hlásné povodňové služby schváleno cca 440 projektů v celkové výši 1,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 1,3 mld. Kč), proplaceno bylo cca 576 mil. Kč
- prioritní osa 2 (zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech)
 - specifický cíl 2.3 (zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na výstavbu a obnovu systémů sledování kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů, pořízení a aktualizaci systémů pro hodnocení kvality ovzduší nebo na integrované systémy a budování společné infrastruktury (např. v podobě výstražných, regulačních a předpovědních systémů) schváleno cca 30 projektů v celkové výši 514 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 437 mil. Kč), proplaceno bylo cca 236 mil. Kč
- prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.3 (rekultivace starých skládek technicky nezabezpečených, které byly provozovány před účinností zákona č. 238/1991 Sb. nebo nejpozději v termínu a způsobem dle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 238/1991 Sb.); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 20 projektů v celkové výši 370 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 315 mil. Kč), proplaceno bylo cca 113 mil. Kč
 - specifický cíl 3.4 (dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže); v rámci konkrétních opatření zaměřených na sanaci vážně kontaminovaných lokalit schváleno více než 100 projektů v celkové výši 3,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,7 mld. Kč), proplaceno bylo cca 337 mil. Kč
 - specifický cíl 3.5 (snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na rekonstrukce zařízení výrob s nebezpečnými chemickými látkami schváleno přes 10 projektů v celkové výši 159 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 131 mil. Kč), proplaceno bylo cca 80 mil. Kč
- prioritní osa 4 (ochrana a péče o přírodu a krajinu)
 - specifický cíl 4.2 (posílit biodiverzitu) a částečně specifický cíl 4.1 (zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na likvidaci nepůvodních druhů byly prozatím schváleny jednotky projektů v celkové max 10 mil. Kč celkových způsobilých výdajů
 - specifický cíl 4.3 (posílit přirozené funkce krajiny); v rámci konkrétních opatření např.: revitalizace, resp. renaturace vodních toků a niv, obnova a rekonstrukce vodních ploch, ochrana proti vodní a větrné erozi (např. zakládání či obnova mezí, remízů, svodných příkopů, větrolamů) bylo schváleno téměř 500 projektů v celkové výši 2,6 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,5 mld. Kč), proplaceno bylo přes 556 mil. Kč

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

- **OPŽP 2007–2013:**

- prioritní osa 1 (zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní)
 - oblast podpory 1.1 (snížení znečištění vod); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 790 projektů v celkové výši 48,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 39,7 mld. Kč
 - oblast podpory 1.3 (omezování rizika povodní); v rámci konkrétních opatření schváleno cca 600 projektů v celkové výši 2,7 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 2,3 mld. Kč
- prioritní osa 2 (zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí)
 - oblast podpory 2.1 (zlepšení kvality ovzduší); v rámci konkrétních opatření zaměřených na doplnění a inovace systémů sledování a hodnocení imisní zátěže na území ČR schváleno cca 10 projektů v celkové výši 409 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno cca 348 mil. Kč
- prioritní oblast 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)
 - oblast podpory 4.2 (odstraňování starých ekologických zátěží); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 180 projektů v celkové výši 6,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,2 mld. Kč
- prioritní osa 5, resp. oblast podpory 5.1 (omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 170 projektů v celkové výši 2,8 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,5 mld. Kč
- prioritní osa 6 (zlepšování stavu přírody a krajiny)
 - oblast podpory 6.6 (prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod); v rámci konkrétních opatření schváleno 460 projektů v celkové výši 2,0 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 1,6 mld. Kč

- **PRV 2014–2020:**

- podpora v rámci pozemkových úprav (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.): v oblasti vodního hospodářství (hydrologická opatření) proplaceno cca 550 mil. Kč a na protierozní a ekologická opatření v krajině proplaceno více než 250 mil. Kč
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření; realizováno 3 207 km cest
- v rámci AEKO (opatření M10) bylo v letech 2015–2017 vyplaceno cca 9,8 mld. Kč; např. za účelem ošetřování travních porostů bylo vynaloženo více než 9 mld. Kč; dále bylo podpořeno zpomalení povrchového odtoku vody z orné půdy či zvýšení retence vody a snížení rizika eroze půdy za cca 0,5 mld. Kč (zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku vody, pěstování meziplovin, tvorba biopásů)
 - výměra půdy zahrnující opatření na péči o travní porosty: 889 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření na zatravňování orné půdy: 6 tis. ha
 - výměra půdy zahrnující opatření týkající se biopásů: 2 tis. ha
- v rámci podpory ekologického zemědělství (opatření M11) zaměřené mimo jiné i na zvýšení ekologické stability krajiny bylo vyplaceno cca 5 mld. Kč na výměru zemědělské

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

půdy obhospodařované v režimu EZ nebo v režimu přechodu na EZ ve výši cca 475 tis. ha

- výměra půdy zachovávající postupy ekologického zemědělství: 426 tis. ha
- v rámci investic do hmotného majetku (opatření M04) bylo v letech 2014–2017 za účelem podpory rekonstrukcí a budování lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest (operace 4.3.2) schváleno téměř 220 projektů za 519 mil. Kč (řešení projektů rovněž zohledňuje omezení erozního účinku odvodnění lesních cest)
- v rámci investic do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů (opatření M08), bylo konkrétně za účelem:
 - zalesňování a zakládání lesů (operace 8.1.1) schváleno cca 150 žádostí za cca 10 mil. Kč
 - zavádění preventivních opatření v lesích (operace 8.3.1) schváleno 12 projektů za 27,3 mil. Kč (např. podpora projektů malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystřin nebo stabilizací strží)
 - obnovy lesních porostů po kalamitách (operace 8.4.1) schváleno 31 projektů za 14,9 mil. Kč
 - odstraňování škod způsobených povodněmi (operace 8.4.2) schváleno 5 projektů za 14,9 mil. Kč
 - investic do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (operace 8.5.1) schváleno 39 projektů za 4,1 mil. Kč
 - neproduktivních investic v lesích (operace 8.5.2) schváleno 63 projektů za 57,2 mil. Kč (cílem je podpora zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa podporou činností využívajících společenského potenciálu lesů (mimo ZCHÚ, oblasti Natura 2000 a Prahu))
- v rámci lesnicko-environmentálních a klimatických služeb a ochrany lesů (opatření M15) bylo konkrétně za účelem ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin a dále zachování optimální dřevinné skladby lesů a stavu přírodních stanovišť lesních porostů v oblastech Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích podáno od roku 2016 cca 170 žádostí o podporu ve výši cca 40 mil. Kč
- **PRV 2007–2013:**
 - opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
 - celkové čerpání cca 4,3 mld. Kč, počet proplacených žádostí téměř 870
 - rozsah ukončených pozemkových úprav činil 29,22 % výměry ZPF (nárůst oproti roku 2007 cca o 17 p.b.)
 - řada opatření prokazatelně přispívá k prevenci klimatické změny, neboť váží CO₂ (zatravněné plochy, výsadba dřevin atd.)
 - opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření (včetně ekologického zemědělství)
 - celkové čerpání cca 29,7 mld. Kč; počet podniků s agroenvironmentální podporou 13 290, celková podpořená plocha v AEO cca 1 486 tis. ha
 - redukce vstupů dusíkatých hnojiv cca 92 tis. tun dusíku za celé období
 - opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
 - cílem zvýšení environmentální hodnoty lesů; trvale udržitelné využití lesní půdy; zlepšení životního prostředí a krajiny (meliorace)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

- celkové čerpání přes 19 mil. Kč; počet podpořených lesnických podniků 49, podpořená plocha lesa se zlepšeným stavem lesní půdy, zvýšenou stabilitou lesních porostů (vyšší podíl MZD), zlepšeným vodním režimem přes 2 760 ha
 - opatření II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů
 - celkové čerpání na obnovu a prevenci cca 610 mil. Kč; počet schválených obnovních a preventivních aktivit 485, podpořená plocha lesa 7 340 ha
- **přímé platby zemědělcům ze zdrojů EU – „greening“** v rámci jednotné platby na plochu:
 - součástí podmínek poskytování jednotné platby je dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí (podmínek tzv. ozelenění); v letech 2015–2017 bylo za tímto účelem vyplaceno 20 mld. Kč
- **IROP 2014–2020:**
 - v rámci specifického cíle 1.3 (zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof) bylo do konce roku 2018 za účelem podpory integrovaného záchranného systému (např.: na modernizaci hasičských stanic a jejich vybavení nebo na modernizaci stávajících vzdělávacích a výcvikových středisek) podpořeno cca 270 projektů za 4,9 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil cca 4,2 mld. Kč)
 - v rámci specifického cíle 3.3 (podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje) bylo do konce roku 2018 zejména za účelem zpracování územních studií krajiny podpořeno cca 50 projektů za téměř 93 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU činil cca 79 mil. Kč)
- **OPPIK 2014–2020:**
 - v rámci prioritní osy 3 (účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin); rovněž i za účelem výstavby a rekonstrukce malých vodních elektráren či posílení energetické bezpečnosti přenosové soustavy podpořeno přes 1 400 projektů v celkové výši 25,9 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek EU cca 10,1 mld. Kč)
- **fondy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a samostatné Norské fondy:**
 - spravované Ministerstvem financí ČR
 - v rámci programu CZ02 – Biodiverzita a ekosystémové služby / Monitorování a integrované plánování a kontrola v životním prostředí/ Adaptace na změnu klimatu realizováno 35 projektů s celkovou výši podpory 365 mil. Kč (např.: podpora projektu „CzechAdapt – Systém pro výměnu informací o dopadech změny klimatu, zranitelnosti a území ČR“ či „Adaptace sídel na změnu klimatu – praktická řešení a sdílení zkušeností“)
- **národní zdroje:**
 - národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v prioritní oblasti 1 Voda podporovány např.: následující aktivity:
 - 1.2.A – Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody včetně výstavby a modernizace systémů (technické opatření) pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužící veřejné potřebě
 - 1.2.B – Výstavba a dostavba přivaděčů a rozvodových sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě
 - 1.4.A – Environmentálně citlivá obnova a údržba vodních ploch a toků (v roce 2017 podpořeny 4 projekty za cca 7 mil. Kč)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

- 1.5.A–B – akumulace a využití srážkových a odpadních vod na území obce nebo u obytných domů a jiných typů budov na území obce se nacházejících (program Dešťovka); celková alokace programu v rámci dvou výzev činí 440 mil. Kč (do konce roku 2018 schváleno přes 3 700 projektů za cca 170 mil. Kč)
 - 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody (v roce 2017 podpořeny 22 projektů za cca 10 mil. Kč)
- NPŽP – v prioritní oblasti 3 Odpady, staré zátěže, environmentální rizika podporovány např.: následující aktivity:
 - 3.3.B – Odstranění nelegálních skladů odpadů (v roce 2017 podpořeny 3 projekty za cca 33 mil. Kč)
 - 3.3.E – Sanace havarijních stavů (v roce 2017 podpořeny 2 projekty za 2 mil. Kč)
- národní programy administrované MŽP:
 - Program péče o krajinu:
 - v rámci podprogramů PPK A (chráněná území) a PPK B (volná krajina) podporovány projekty týkající se podpory druhové rozmanitosti, péče o zvláště chráněná území a ptačí oblasti a o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předmětných územích a podpory protierozních opatření; průměrná výše roční alokace společně za oba podprogramy se pohybuje na úrovni cca 120–130 mil. Kč; celkově bylo v rámci PPK A v letech 2010–2017 vynaloženo cca 785 mil. Kč a v rámci PPK B 235 mil. Kč
 - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny:
 - celkem bylo v rámci tohoto programu vynaloženo v letech 2010–2017 cca 315 mil. Kč, z toho:
 - v rámci podprogramů Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy (podprogramy č. 115 164–166) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo přes 30 mil. Kč (podprogram 115 164), 75 mil. Kč (podprogram 115 165) a 15,5 mil. Kč (podprogram 115 166)
 - v rámci podprogramu Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinotvorných programů (podprogram č. 115 167) bylo v letech 2010–2017 vynaloženo cca 18 mil. Kč
 - národní programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz výše bod PRV 2014–2017
 - Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
 - Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
 - Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže
 - Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy
 - celková finanční podpora v rámci výše uvedených programů cca 200–300 mil. Kč/rok
 - Prevence před povodněmi III (2014–2019) s alokací 4,7 mld. Kč (do konce roku 2017 proplaceno cca 1,2 mld. Kč)
 - Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II (2017–2022) s alokací 4,8 mld. Kč, z toho cca 1,8 mld. Kč na

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

podporu opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody, dále na výstavbu vodovodů pro veřejnou potřebu včetně souvisejících vodárenských objektů v obcích minimálně pro 50 obyvatel, výstavbu a modernizaci zařízení ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti nebo dostupnosti pitné vody v obcích

- program navazuje na programy „Podpora výstavby a obnovy infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ (2009–2015), který podpořil rozvoj částkou 1,8 mld. Kč, a „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací“ (2012–2017), který podpořil opatření částkou 1,5 mld. Kč
- program Demonstrační farmy – od roku 2017 podpořeno celkem 11 farem za více než 6 mil. Kč
- finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona:
 - na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin bylo v letech 2014–2017 poskytnuto 36,7 mil. Kč (podpořena obnova více než 7100 ha porostů melioračními a zpevňujícími dřevinami)
 - na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích ve veřejném zájmu bylo poskytnuto přes 107 mil. Kč (upraveno celkem 17 km bystřin, dále opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 160 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků úpravou jejich vodního režimu se ze státních prostředků neprováděly)
- finanční příspěvky na hospodaření v lesích:
 - na opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů vynaloženo v letech 2014–2017 cca 80 mil. Kč
 - na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku vynaloženo cca 680 mil. Kč
 - na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese vynaloženo přes 100 mil. Kč
- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (2017–2023); na řešení problémů brownfieldů a hospodářského oživení znevýhodněných regionů (strukturálně postižené kraje: Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hospodářsky problémové regiony) byly alokovány 2 mld. Kč (v rámci 2 výzev v letech 2017–2018 schváleno 8 projektů s celkovými způsobilými výdaji cca 165 mil. Kč a požadovanou dotací cca 130 mil. Kč)
- programy administrované MMR:
 - program Podpora revitalizace území, podprogram Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – v rámci demolice chátrajících budov bylo v letech 2016–2017 podpořeno 65 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč dotace ze státního rozpočtu); v roce 2018 nově spuštěn podprogram Regenerace brownfields v intravilánu obcí pro nepodnikatelské využití – v roce 2018 v rámci 2 výzev alokováno cca 400 mil. Kč
 - Národní program podpory cestovního ruchu (ukončený výzvou v roce 2016) a Národní program podpory cestovního ruchu v regionech spuštěný v roce 2017;

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

obecně vzato se lze domnívat, že v rámci programu jsou podporovány i aktivity mající vliv na přizpůsobení se změně klimatu

- MD, resp. ŘSD – výdaje na údržbu silniční infrastruktury včetně nákladů na nápravu škod způsobených přírodními vlivy:
 - výdaje na údržbu silniční infrastruktury ve správě ŘSD v roce 2017 ve výši 3,5 mld. Kč; do těchto výdajů se započítávají vynaložené prostředky na opravu povrchu vozovky, opravy svodidel, bezpečnostních telematických systémů, výdaje na zimní údržbu a na nápravu škod způsobených přírodními vlivy (počasí, sesuvy apod.)
 - náklady na nápravu škod na silniční infrastrukturu způsobených přírodními činy v roce 2017 cca 46 mil. Kč
- MF ČR – dotace v rámci Radonového programu ČR 2010–2019:
 - MF poskytuje při splnění stanovených podmínek státní dotace na provedení protiradonových ozdravných opatření (max 150 tis. Kč pro vlastníka bytu a 1,5 mil. Kč pro vlastníka budovy školy aj. zařízení či vodovodu); pro každého zájemce je dostupné bezplatné informativní měření objemové aktivity radonu v bytech; v rámci speciální kampaně je v současnosti bezplatné měření nabízeno i mateřským a základním školám
 - ostatní výdaje (ze strany SÚJB, MŽP, MPO, MMR či MZe) v souvislosti s naplňováním akčního plánu k Radonovému programu činí cca 6 mil. Kč ročně
- programy administrované MV:
 - Program bezpečnostního výzkumu ČR 2015–2020: na projekty zaměřené na výzkumné a vývojové aktivity v oblasti bezpečnosti státu a jeho občanů v souladu se strategií prevence, minimalizace a potlačování bezpečnostních hrozeb alokováno celkem 2,2 mld. Kč veřejné podpory + 773 mil. Kč z neveřejných zdrojů
- MV – finanční prostředky na zajištění integrovaného záchranného systému:
 - zajištění finančních prostředků pro IZS upravuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném systému; zdroje určené na krytí výdajů IZS jsou každoročně plánovány ve státním rozpočtu v kapitole č. 314 (Ministerstvo vnitra, cca 200 mil. Kč ročně) a v kapitole č. 398 (Všeobecná pokladní správa, nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu v daném roce.) ve formě rezerv na výdaje IZS a výdaje na krizové situace dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení; obsahem státního rozpočtu je i vládní rozpočtová rezerva, kterou lze v případě nepříznivých okolností využít na financování krizového řízení (viz níže)
 - V rámci adaptačních opatření v oblasti krizových projevů změny klimatu je třeba zmínit i finanční rezervu státního rozpočtu na řešení krizových situací, resp. na likvidaci následků krizových situací, případně na jejich předcházení. Využití rezervy je upraveno každoročně přílohou k usnesení vlády k zákonu o státním rozpočtu pro daný rok a tato preventivní rezerva se uvolňuje jen v případě, že je vyhlášen krizový stav. Mezi lety 2005–2014 se jednalo každoročně o rezervu ve výši 100 mil. Kč, dále bylo rozhodnuto o navýšení rezervy na 140 mil. Kč od roku 2015.
 - prostředky na provoz IZS v roce 2017: ZZS 3,6 mld. Kč, HZS ČR 9,4 mld. Kč, PČR cca 35 mld. Kč
- programy administrované TA ČR v rámci finanční podpory výzkumu a vývoje:

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

- v oblasti zmírňování přírodních rizik a dopadů změny klimatu realizována podpora opatření v rámci programu Epsilon a Beta2; do konce roku 2017 bylo ze strany TA ČR podpořeno cca 20 projektů s celkovými náklady 188 mil. Kč a poskytnutou dotací ve výši 125 mil. Kč

Dalším významným zdrojem financování opatření v oblasti ochrany vody byly vlastní zdroje státních podniků Povodí, resp. státního podniku Lesy ČR:

- V souladu s realizací programu opatření z plánů dílčích povodí vynaložily v letech 2010–2017 státní podniky Povodí zejména na protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, rekonstrukce a opravy vodohospodářských staveb více než 16 mld. Kč. Souhrnné náklady na realizaci opatření navržených v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, Dunaje a Odry jsou přitom odhadovány na celkových 116 mld. Kč (z toho Povodí Dunaje 35 mld. Kč, Povodí Labe 70 mld. Kč, Povodí Odry 11 mld. Kč).
- Lesy ČR v letech 2014–2017 z vlastních zdrojů vynaložily cca 1,8 mld. Kč (včetně dotací pak 2,1 mld. Kč), mimo jiné i na realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu a protierozní opatření (v rámci správy určených drobných vodních toků a opravu a údržbu majetku s tím souvisejícího vynaložily v letech 2014–2017 celkem 1,3 mld. Kč).

Zvláštním zdrojem určeným mimo jiné i k dekontaminaci dotčených území jsou prostředky zaniklého FNM ČR, které jsou spravovány MF ČR v rámci zvláštních účtů privatizace. Tyto výdaje konkrétně směřují k odstranění starých ekologických škod vzniklých před privatizací a způsobených dosavadní činností podniků, resp. na nápravu ekologických škod způsobených těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Celkově bylo za tímto účelem v letech 2000–2017 vynaloženo cca 94 mld. Kč. Příkladem uvedených výdajů jsou finanční prostředky určené na odstraňování následků po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, dále prostředky pro kraje Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a Karlovarský určené na odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních společností v souvislosti s restrukturalizací hutnictví a na revitalizaci dotčených území.

V oblasti řešení antropogenních rizik většinu nákladů hradí provozovatelé prvků kritické infrastruktury. Náklady související se zabezpečením povinností vyplývajících z určení kritické infrastruktury dle zákona 240/2000 Sb., o krizovém řízení nese určený subjekt kritické infrastruktury, který je vlastníkem nebo provozovatelem určeného prvku kritické infrastruktury. Náklady na plnění povinností subjektu kritické infrastruktury, který je organizační složkou státu nese stát. Náklady rovněž nesou i provozovatelé objektů a zařízení, v nichž se nachází vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek, týká se zejména nákladů souvisejících se zabezpečením povinností vyplývajících ze zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) a vyhlášky č. 225/2015 Sb., o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B dle nového zákona o prevenci závažných havárií (povinné pojištění).

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Počet analytických zařízení (přístrojů) instalovaných v rámci materiálově technického vybavení BAT nebo REACH centra PZH	ks	149,0	149,0

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Počet vybudovaných nebo zrekonstruovaných BAT nebo REACH center, center PZH	počet	8,0	8,0
Poměr indikátorů předmětné techniky a BAT techniky	%	6 623,1	6 731,0
Počet zařízení aplikujících technologie k omezování průmyslového znečištění	počet	97,0	99,0
Počet zařízení aplikujících technologie k snižování environmentálních rizik	počet	142,0	142,0
Počet zařízení pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí	počet	30,0	30,0
Počet monitorovaných látek v jednotlivých složkách životního prostředí	ks	52,0	52,0
Procentuelní snížení relevantní látky před a po realizaci	%	5 311,6	4 999,0
Počet opatření zaměřených na Prevenci sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod	počet	666,0	666,0
Sesuvy – celkový počet realizovaných opatření	počet	127,0	127,0
Skalní řícení – celkový počet realizovaných opatření	počet	110,0	110,0
Kapacita nově budovaných úpraven vody, zdrojů vody	m³/den	7 092,3	7 092,3
Kapacita rekonstruovaných úpraven vody, zdrojů vody	m³/den	253 763,8	248 730,3
Počet nových úpraven pitné vody	počet	10,0	10,0
Počet rekonstruovaných a nových úpraven pitné vody	počet	33,0	33,0
Počet rekonstruovaných úpraven pitné vody	počet	23,0	23,0
Počet obyvatel nově připojených na vodovod	obyv.	32 540,0	32 929,0
Počet obyvatel zásobených kvalitní pitnou vodou	obyv.	1 389 933,0	1 353 180,0
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti nad 2000 EO	EO	1 948 636,5	1 933 099,0
Kapacita ČOV intenzifikovaných (rozšiřovaných, rekonstruovaných) o velikosti pod 2000 EO	EO	97 416,0	97 416,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti nad 2000 EO	EO	241 214,0	240 955,0
Kapacita ČOV nově budovaných o velikosti pod 2000 EO	EO	232 850,8	234 458,0
Počet nových ČOV pod 2000 EO	počet	308,0	308,0
Počet nových ČOV nad 2000 EO	počet	46,0	46,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	113,0	113,0
Počet rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV pod 2000 EO	počet	43,0	43,0
Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	počet	159,0	159,0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní	počet	6,0	6,0
Celková délka upravovaného úseku koryta	m	4 772,0	4 729,0
Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	m²	1 798 636,8	1 737 675,9
Plocha rekultivovaných starých skládek	m²	1 087 215,3	1 080 162,4
Počet rekultivovaných starých skládek	počet	4,0	4,0
Počet odstraněných nepovolených skládek v ZCHÚ	počet	9,0	9,0
Počet nově inventarizovaných lokalit se starou ekologickou zátěží	počet	3 502,0	3 502,0
Počet zpracovaných analýz rizik	počet	154,0	154,0
Následky hornické činnosti – celkový počet realizovaných opatření	počet	5,0	5,0

OPŽP 2014–2020

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Množství dodávané pitné vody ve zlepšené kvalitě	m³/rok	272 674,0	19 891 846,0
Množství nově dodávané pitné vody	m³/rok	42 000,0	1 616 620,5
Návrhová kapacita nově vybudovaných a rekonstruovaných ČOV	Ekvivalentní obyvatelé	47 198,0	357 623

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

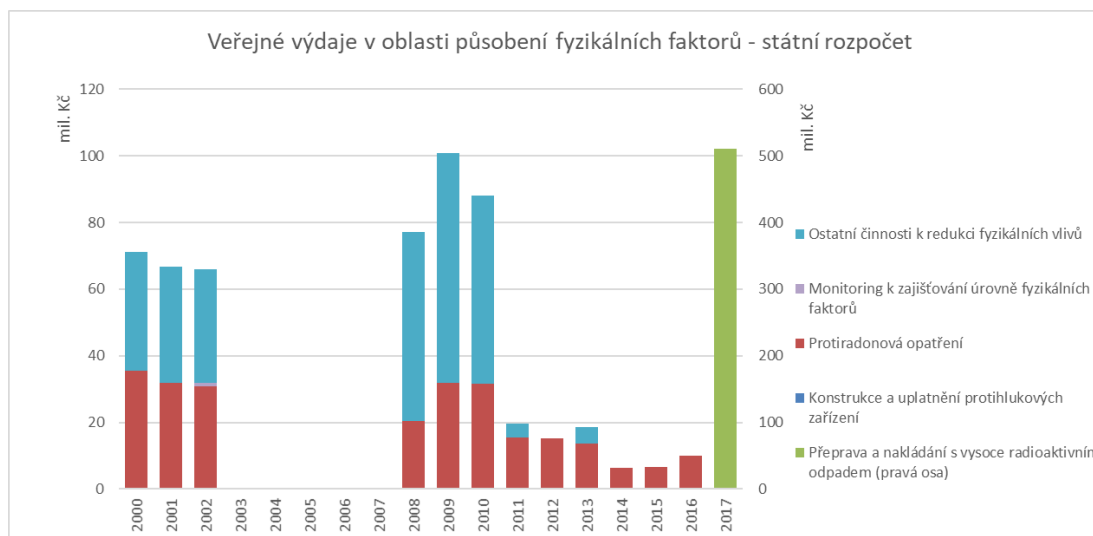
Nově vybudované ČOV	ČOV	17,6	172,0
Nově vybudované nebo rekonstruované zdroje pitné vody	vodní zdroj	36,0	69,0
Plocha nově stabilizovaných objektů svahových nestabilit v rámci OP ŽP 2014+	ha	3,7	11,1
Počet analýz v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem	Analýzy	13,0	159,0
Počet nově vybudovaných a rekonstruovaných úprav pitné vody	úpravna vody	8,0	38,0
Počet obcí s digitálním povodňovým plánem	Obce	594,0	579,0
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	ks	13,0	27,0
Počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním	Osoby	136 302,0	242 910,0
Počet obyvatel nově připojených na vodovod	Osoby	462,0	20 744,0
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené čištění odpadních vod	Ekvivalentní obyvatelé	8 522,0	173 541,0
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené zásobování vodou	Osoby	19 039,0	415 271,0
Počet studií v oblasti s potenciálním povodňovým rizikem s návrhem povodňové ochrany přírodě blízkým způsobem	Studie	15,0	33,0
Rekonstruované ČOV	ČOV	11,1	69,0
Počet pořízených licencí a nově vyvinutých nebo zmodernizovaných softwarových nástrojů ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	Nástroje	9,0	11,0
Počet pořízených přístrojů a techniky ke sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší a relevantních meteorologických aspektů	přístroje	186,0	382,0
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 189,4	184 164,7
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0
Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti nepůvodním druhům	ha	.	27,8
Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)	Opatření	.	14,0

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

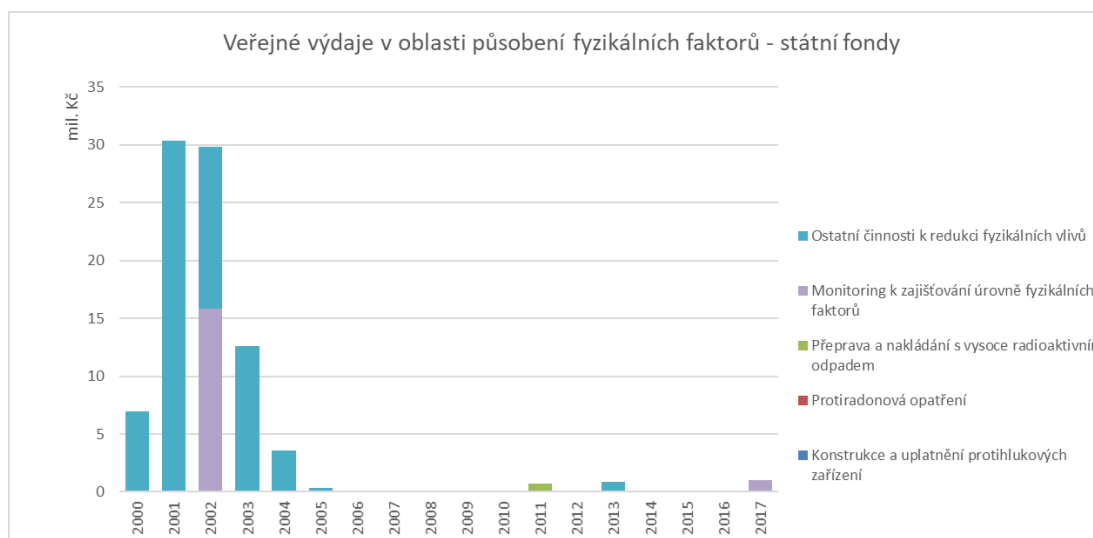
Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti redukce působení fyzikálních faktorů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Popis činnosti	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	267
Protiradonová opatření		35 523	0	31 641	15 540	15 128	13 694	6 236	6 696	10 089	11 076	260 455
Přeprava a nakládání s vysoce radioaktivním odpadem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	510 910	510 910
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 033
Ostatní činnosti k redukci fyzikálních vlivů		35 618	0	56 535	4 046	0	4 899	0	0	0	0	295 476
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		71 142	0	88 177	19 585	15 128	18 593	6 236	6 696	10 089	521 986	1 068 141
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protiradonová opatření		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přeprava a nakládání s vysoce radioaktivním odpadem		0	0	0	714	0	0	0	0	0	0	714
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů		0	0	0	0	0	0	0	0	0	979	16 807
Ostatní činnosti k redukci fyzikálních vlivů		6 935	311	0	0	0	865	0	0	0	0	68 643
CELKEM STÁTNÍ FONDY		6 935	311	0	714	0	865	0	0	0	979	86 164
Konstrukce a uplatnění protihlukových zařízení	Územní rozpočty obcí a krajů	5 098	10 372	6 210	9 407	8 272	34 605	32 355	6 119	2 065	1 221	131 584
Protiradonová opatření		39 161	0	8 500	3 546	20	20	21	584	733	893	86 655
Přeprava a nakládání s vysoce radioaktivním odpadem		0	0	3	0	0	0	0	0	2	53	92
Monitoring k zajišťování úrovně fyzikálních faktorů		1 680	521	230	207	405	185	195	1 224	604	1 223	18 001
Ostatní činnosti k redukci fyzikálních vlivů		0	0	266	656	160	110	396	319	127	1 347	11 566
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		45 939	10 893	15 210	13 816	8 857	34 920	32 967	8 246	3 532	4 737	247 897

Výdaje státního rozpočtu v oblasti redukce působení fyzikálních faktorů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

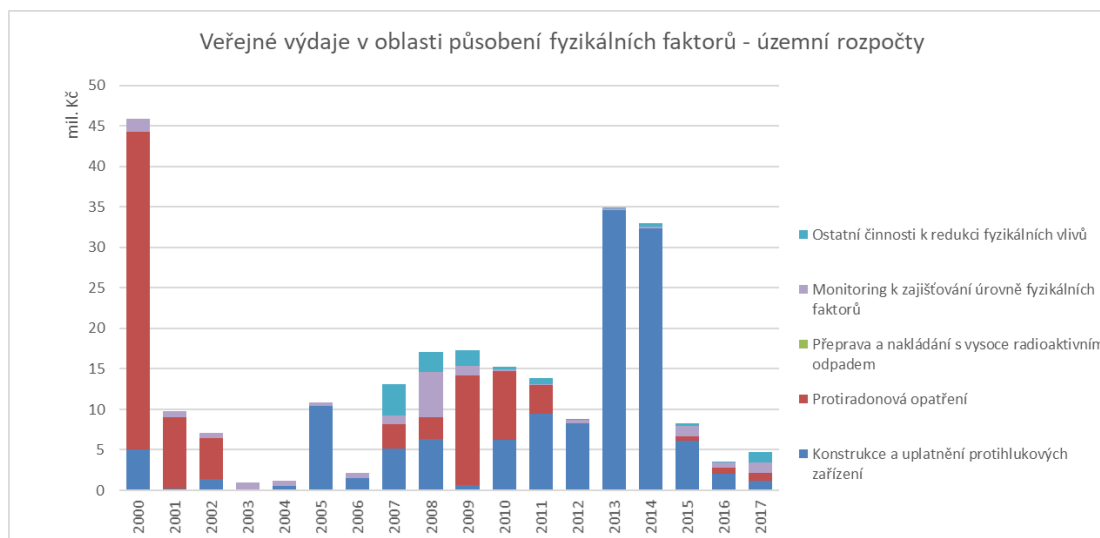

Výdaje státních fondů v oblasti redukce působení fyzikálních faktorů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Výdaje územních rozpočtů v oblasti redukce působení fyzikálních faktorů, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 4.2.1

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 4.2.1

Opatření 4.2.1.1 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti následkům krizových situací (katastrof) způsobených antropogenními zdroji rizik (únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, terorismus se závažnými dopady do životního prostředí)

Věcný přehled plnění opatření

Byla schválena aktualizovaná Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 s výhledem do roku 2030 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016). Byl přijat nový zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) a související prováděcí právní předpisy. Byla zpracována a v dubnu 2016 schválena Analýza hrozeb pro Českou republiku, na základě které byla aktualizována krizová dokumentace, zejména typové plány (Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení).

MPO na základě §29a zákona č. 240/2000 Sb., průběžně podle aktuální situace určuje prvky kritické infrastruktury a provádí kontrolu jejich plánů krizové připravenosti se zaměřením na vlastní analýzu hrozeb týkajících se daného subjektu, plánovaných opatření k jejich řešení, fyzickou bezpečnost atd. Průběžně jsou také aktualizováno zařazení subjektů kritické infrastruktury, které jsou organizační složkou státu (každoročně, schvaluje vláda ČR usnesením). Cílem je zvýšit ochranu, resp. zvyšování jejich bezpečnosti s potřebou minimalizovat event. dopady nejenom na životní prostředí. Reakce na jednotlivé hrozby je rozpracovaná v havarijní dokumentaci. Vznik krizové situace, při které by došlo k dlouhodobému výpadku dodávek elektrické energie, bude mít dopad do oblasti životního prostředí jako sekundární událost. Potřebu zachování dodávek elektrické energie zohledňuje připravovaná Národní strategie energetické odolnosti. Průběh a přijímaná opatření při narušení dodávek elektrické energie (/plynu) je nově rozpracována do typových plánů, na základě úkolů stanovených vládou v Analýze hrozeb pro ČR. Dále byla provedena aktualizace relevantních strategických dokumentů Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018; Analýza hrozeb pro ČR; Audit národní bezpečnosti; Akční plán auditu národní bezpečnosti atd. a zahájena práce na nezaktualizovaných dokumentech.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MV GR HZS ČR
- resp. jednotlivé resorty v rámci gesce nad jednotlivými krizovými situacemi dle Analýzy hrozeb

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity pro implementaci. Nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem. Především na úrovni územních samosprávných celků se projevuje nedostatek pracovníků zabývajících se problematikou krizového řízení (pracovníci územních samosprávných celků často vykonávají tuto činnost jen na část úvazku). Samostatnou otázkou je zvyšování specializace u pracovníků krizového řízení v otázce antropogenních hrozeb. Nedostatečné kapacity Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i. pro posuzování bezpečnostní dokumentace dle zákona č. 224/2015 o prevenci závažných havárií.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Příslušná legislativa se dostatečně věnuje všem identifikovaným hrozbám. V roce 2015 byl novelizován zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií) a v roce 2017 nabyl účinnosti nový atomový zákon č. 263/2016 Sb.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta. Investované finance jsou v současnosti na dobré úrovni, avšak je nezbytné zajistit jejich pravidelné navyšování, tak aby bylo možné efektivně zvládat narůstající počet mimořádných událostí. Činnost MV je koncepčního a metodického charakteru a nevyžaduje čerpání dalších finančních prostředků.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Většinu nákladů hradí provozovatelé subjektů kritické infrastruktury, případně náklady související se zabezpečením povinností vyplývajících z institutu určení prvkem kritické infrastruktury dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení nese určený subjekt kritické infrastruktury, který je vlastníkem nebo provozovatelem určeného prvku kritické infrastruktury. Náklady spojené s plněním povinností subjektů kritické infrastruktury, které jsou organizační složkou státu nese stát.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Náklady hradí rovněž provozovatelé objektů a zařízení, v nichž se nachází vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek. Případně náklady související se zabezpečením povinností vyplývajících ze zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) a vyhlášky č. 225/2015 Sb., o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B dle nového zákona o prevenci závažných havárií.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Aktualizace relevantních strategických dokumentů a dotčené legislativy, obnova materiálních kapacit dotčených institucí
- Projekt bezpečnostního výzkumu MV ČR „Optizon“

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Synergické a protichůdné efekty

Opatření podporuje cíle: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině; 4.1 Předcházení rizik; 4.2.3 Zmírňování dopadu změny klimatu a adaptace.

Schválená Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 s výhledem do roku 2030 podporuje nebo naplňuje úkoly stanovené pro ČR v následujících strategických dokumentech zejména: Bezpečnostní strategie ČR (usnesení vlády č. 79/2015), Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (usnesení vlády č. 805/2013), Rámec ze Sendai (přijatý na 3. světové konferenci o snižování rizika katastrof, 2015).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zvážení a případná novela vyhlášky č. 226/2015 o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury.

V gesci MŽP pokračovat v kontrolách subjektů kritické infrastruktury v jeho gesci. Ve spolupraci MPO pak identifikovat a navrhnout pro ECHA alespoň jednu nebezpečnou chemickou látku pro zařazení do seznamu chemických látek vzbuzujících mimořádné obavy (látky SVHC podle nařízení (ES) REACH), vytvořit nástroje pro zvýšenou kontrolu nebezpečných chemických látek zvláštního zájmu z hlediska chemického terorismu za zhoršené bezpečnostní situace a výskytu teroristické aktivity v prostoru EU.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Zákonem o prevenci závažných havárií je upraven základní systém ekonomických nástrojů v oblasti prevence závažných havárií. Jde zejména o povinné pojištění odpovědnosti za škody vzniklé v důsledku závažné havárie. Provozovatel musí být pojištěn po celou dobu užívání objektu, včetně zkušebního provozu. Ekonomické nástroje v problematice terorismu, jehož projevy jsou definovány v trestním zákoníku jako trestný čin, nejsou stanovitelné, protože prevence prostřednictvím ekonomických nástrojů není vhodná.
Administrativně právní	Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií je základní právní úpravou pro oblast, která je zdrojem významného rizika pro zdraví člověka, životní prostředí a majetek. V případě, že dojde k havarii velkého rozsahu, postupuje se především podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Při vzniku radiační havárie nebo závažné havárie se postupuje podle vnějšího havarijního plánu. Pokud je vyhlášený některý z krizových stavů, postupuje se podle krizového zákona (krizového plánu). Oblast průmyslových požárů řeší zákon o požární ochraně, havárie na vodách vodní zákon.
Sankční	Sankce stanoveny např. v zákoně č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon).
Koncepční (plánovací)	Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030. Strategie České republiky pro boj proti terorismu a Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018.
Institucionální	Oblast chemických látek a směsí a prevence závažných havárií – MŽP.
Informační	Informování je součástí havarijního plánování a slouží k neprodlenému předání informace o podezření na vznik nebo o vzniku havárie složkám IZS, orgánům státní správy, samosprávy, právníkům a fyzickým osobám. Mezi složkami IZS probíhá funkčně prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS. SW Optizon.
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně. Do budoucna se doporučuje např. zvážit případnou novelu vyhlášky č. 226/2015 o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Opatření 4.2.1.2 V rámci environmentální bezpečnosti snižovat riziko vzniku a negativních dopadů krizových situací (katastrof) antropogenního původu

Věcný přehled plnění opatření

Byla zejména schválena Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 s výhledem do roku 2030 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016). Byl přijat nový zákon č. 224/2015 Sb., O prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) a související prováděcí právní předpisy. Byla zpracována a v dubnu 2016 schválena Analýza hrozeb pro Českou republiku, na základě které byla aktualizována krizová dokumentace, zejména nový typový plán pro krizovou situaci „Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení“. Byly zpracovány metodické postupy pro praktickou realizaci zákona č. 224/2015 Sb.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MV GŘ HZS ČR
- resp. jednotlivé resorty v rámci gesce nad jednotlivými krizovými situacemi dle Analýzy hrozeb
- VŠB-TU Ostrava
- IOO Lázně Bohdaneč

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity pro implementaci. Nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem. Především na úrovni územních samosprávních celků se projevuje nedostatek pracovníků zabývajících se problematikou krizového řízení (pracovníci územních samosprávních celků často vykonávají tuto činnost jen na část úvazku). Samostatnou otázkou je zvyšování specializace u pracovníků krizového řízení v otázce antropogenních hrozeb. Nedostatečné kapacity Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i. pro posuzování bezpečnostní dokumentace dle zákona č. 224/2015 o prevenci závažných havárií.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Příslušná legislativa se dostatečně věnuje všem identifikovaným hrozbám. Předně se jedná o Analýzu hrozeb pro ČR (schválenou usnesením vlády č. 369/2016); dále o zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon); havarijní plány; plány krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury; Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a Koncepti environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 (schválenou usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016). V roce 2015 byl novelizován zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta. Investované finance jsou v současnosti na dobré úrovni, avšak je nezbytné zajistit jejich pravidelné navyšování, tak aby bylo možné efektivně zvládat narůstající počet mimořádných událostí. Činnost MV je koncepčního a metodického charakteru a nevyžaduje čerpání dalších finančních prostředků.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Většinu nákladů hradí provozovatelé prvků kritické infrastruktury, případně náklady související se zabezpečením povinností vyplývajících z institutu určení prvkem kritické infrastruktury dle zákona 240/2000 Sb., o krizovém řízení nese určený subjekt kritické infrastruktury, který je vlastníkem nebo provozovatelem určeného prvku kritické infrastruktury. Ze státního rozpočtu jsou financovány aktivity související s plnění povinností subjektů kritické infrastruktury, které jsou organizační složkou státu.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Opatření k realizaci Konceptu environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a dále aktualizace relevantních strategických dokumentů a dotčené legislativy; obnova materiálních kapacit dotčených institucí
- Projekt bezpečnostního výzkumu MV ČR „Optizon“

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Opatření podporuje cíle: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině; 4.1 Předcházení rizik; 4.2.3 Zmírňování dopadu změny klimatu a adaptace.

Schválená Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 podporuje nebo naplňuje úkoly stanovené pro ČR v následujících strategických dokumentech zejména: Bezpečnostní strategie ČR (usnesení vlády č. 79/2015), Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (usnesení vlády č. 805/2013), Rámec ze Sendai (přijatý na 3. světové konferenci o snižování rizika katastrof, 2015).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Zvážení a případná novela vyhlášky č. 226/2015 o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře.

Zpracování nových dokumentů do krizové dokumentace na úrovni krajů.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Ve vztahu ke stanovené odpovědnosti za ochranu kritické infrastruktury, právní předpisy stanovují z ekonomických nástrojů zejména pokuty. Krizový zákon stanoví pokuty za porušení uložených povinností v oblasti kritické infrastruktury jak fyzickým, tak právnickým osobám.
Administrativně právní	Při mimořádných událostech se postupuje podle krizového zákona zákona o integrovaném záchranném systému. Při vzniku radiační havárie nebo závažné havárie podle vnějšího havarijního plánu. Zákon č. 224/2015 o prevenci závažných havárií a související prováděcí právní předpisy.
Sankční	Udělování sankcí lze dle zákona č. 133/1985 Sb., požární ochraně, který stanoví pokuty za nedodržení uložených povinností. Sazby pokut jsou odstupňované podle závažnosti. Dále dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), hlava VI Kontrola, přestupky a náhrada a dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, hlava III Kontrola, přestupky, náhrada a finanční zabezpečení.
Koncepční (plánovací)	Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030 a Opatření k realizaci Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016–2020 s výhledem do roku 2030. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.
Institucionální	Ochrana a stanovení povinností v KI je v gesci MV, za ochranu dopravních cest odpovídá MD. Spolugestory za jednotlivá odvětví kritické infrastruktury jsou MPO, MŽP, SSHR, MZe, MZ, ČNB, ČTÚ, SÚJB, NBÚ, MF a MPSV. Úkoly v oblasti kritické infrastruktury v oblasti energetiky, elektronických komunikací a poštovních služeb plní MPO.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Informační	Informování probíhá dle plánu vyrozumění a slouží k neprodlenému předání informace o podezření na vznik nebo o vzniku havárie složkám IZS, orgánům státní správy, samosprávy, právnickým a fyzickým osobám. Mezi složkami IZS probíhá funkčně prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS. SW Optizon.
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně. Do budoucna se doporučuje zvážit případnou novelu vyhlášky č. 226/2015 o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Nástroj 4.2.1.N.1 Zachovat míru právní ochrany životního prostředí i při řešení hospodářských škod

Věcný přehled plnění nástroje

Režimu zákona o prevenci závažných havárií podléhají objekty, v souvislosti s jejichž provozem jsou používány nebezpečné chemické látky nebo směsi specifikované v příloze č. 1 k tomuto zákonu, které představují zvýšené riziko vzniku závažné havárie spojené s rizikem ohrožení životů a zdraví lidí a zvířat, poškození životního prostředí a vzniku rozsáhlých materiálních škod. Zákon stanoví systém opatření, jež jsou provozovatelé těchto objektů povinni zavést, aby vzniku takových událostí zabránili, případně aby omezili jejich negativní dopady. Tato opatření spočívají v povinnosti zpracovat pro takové objekty příslušnou bezpečnostní dokumentaci a zavést v objektu jí odpovídající systém řízení bezpečnosti, přijmout plán fyzické ochrany objektu, zamezující jeho vnějšímu napadení, a uzavřít odpovídající pojištění odpovědnosti za škody vzniklé v důsledku závažné havárie. Přísnější pravidla jsou nastavena pro objekty, které byly v důsledku množství v nich umístěných nebezpečných chemických látek a směsí zařazeny do rizikovější skupiny (skupina B). Pro tyto objekty musí být zpracován rovněž vnitřní havarijní plán, jenž představuje soubor prostředků a postupů, které mají být v případě vzniku závažné havárie v objektu realizovány s cílem minimalizovat její následky. V okolí těchto objektů je rovněž stanovována zóna havarijního plánování, v níž jsou formou vnějšího havarijního plánu uplatňovány požadavky územního rozvoje a ochrany obyvatelstva.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MV GŘ HZS ČR
- resp. jednotlivé resorty v rámci gesce nad jednotlivými krizovými situacemi dle Analýzy hrozeb

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné personální kapacity napříč celým spektrem. Především na úrovni územních samosprávných celků se projevuje nedostatek pracovníků zabývajících se problematikou krizového řízení (pracovníci územních samosprávných celků často vykonávají tuto činnost jen na část úvazku).
Legislativa		Příslušná legislativa se dostatečně věnuje všem identifikovaným hrozbám. Předně se jedná o Analýzu hrozeb pro ČR (schválenou usnesením vlády č. 369/2016); dále o zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

		některých zákonů (krizový zákon); havarijní plány; plány krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury; Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a Koncepti environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 (schválenou usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016). V roce 2015 byl novelizován zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta. Investované finance jsou v současnosti na dobré úrovni, avšak je nezbytné zajistit jejich pravidelné navyšování, tak aby bylo možné efektivně zvládat narůstající počet mimořádných událostí.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Dle Zákona o prevenci závažných havárií činí jednorázové náklady na přizpůsobení směrnice požadavkům nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci a označování látek a směsí (nařízení CLP) cca 950 tis. Kč. Roční náklady cca 1,3 mil. Kč. V souvislosti s novými povinnostmi může dojít k navýšení nákladů krajů až o 1,5 mil. Kč v opakujících se 5ti letých intervalech.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nespecifikováno

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Synergie s Konceptí environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nespecifikováno.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.1	Zmírňování dopadů antropogenních rizik

Ekonomické	Např.: pojištění odpovědnosti za škody vzniklé v důsledku závažné havárie (více viz zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií a související prováděcí právní předpisy).
Administrativně právní	Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií a související prováděcí právní předpisy.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Analýza hrozeb pro ČR (schváleno usnesením vlády č. 369/2016). Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016).
Institucionální	Hlavní gesce MŽP.
Informační	nespecifikováno
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

4.2.2 Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

SMART vlastnosti specifického cíle⁷⁵

Z hlediska plnění **SMART kritérií** lze cíl 4.2.2 hodnotit jako průměrný. V rámci všech kritérií dosahuje cíl 4.2.2 pouze průměrného hodnocení, v případě kritéria R (pokrytí zdroji) lze konstatovat problematickou dostupnost personálních kapacit i nedostatečné finanční zdroje na techniku a prostředky složek IZS provádějící záchranné a likvidační práce a v rámci obcí sanační práce v souvislosti s mimořádnými událostmi vzniklých v důsledku změn klimatu. V souvislosti s průměrným hodnocením se doporučuje revize cíle.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	☹️
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce⁷⁶ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 4.2.2 je **synergicky podporováno** zejména plněním cílů v oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3) a logicky i s ostatními cíli v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4). Protichůdné působení plnění cíle 4.2.2 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 4.2.2 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	+	+	0	0	+	0	0	x	+	0
Je ovlivňován	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+	0	+	x	+	0

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.3.1 Omezování záborů zemědělské půdy	Obecně využití území, resp. charakter zástavby zásadním způsobem ovlivňuje přirozené procesy v půdě, zejména schopnost půdy zadržovat vodu, resp. retenční schopnost krajiny. Řešení tohoto

⁷⁵ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

⁷⁶ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

	cíle souvisí s aktivitami vedoucími ke snížení rizika vzniku povodní, resp. záplav (často přívalových), dopadů extrémního větru či sesuvů půdy. (Nižší zábory, nižší dopady rizik vyvolaných lidskou činností).
1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí	Interakce souvisí zejména s možnými dopady přirozené eroze, ale i různých způsobů hospodaření na zemědělské půdě. Některé aktivity související zejména s utužováním zemědělské půdy těžkými stroji nebo s nevhodným způsobem pěstování zemědělských plodin mohou vést k degradaci půdy, která není schopná adekvátně zadržovat vodu s výsledkem vzniku rizika povodní či záplav, resp. sesuvů. (Nižší ohrožení zemědělské půdy, nižší dopady rizik a vice versa).
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Ekologicky stabilní krajina bez degradujících vlivů se lépe vypořádává s možnými riziky např. vzniku povodní či záplav (souvisí i s vyšší autoregulační kapacitou ekosystémů). (Vyšší stabilita krajiny vede ke snížení dopadů rizika a vice versa).
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Viz komentář výše
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Interakce souvisí zejména s hydrologickou funkcí krajiny, resp. posílením retenční schopnosti krajiny a snížení rizika např. záplav a povodní či sesuvů.
3.2.2 Zastavení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť a 3.2.3 Omezení negativního vlivu invazních druhů a zajištění účinných opatření k jejich regulaci	Cíle společně řeší problematiku ochrany původních druhů a snižování či eliminace rizika zavlečení a rozšíření nepůvodních, resp. invazních druhů (zásadní přírodní nebezpečí).
4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace	Cíl je úzce propojen s řešením cíle 4.2.3, které řeší dopady změny klimatu vyvolané jak přirozenými procesy, tak i lidskou činností. V ČR jsou rizikové zejména projevy v podobě povodní, přívalových povodní či záplav, dlouhodobého sucha, extrémního větru a extrémně vysokých teplot.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 4.2.2 nebyly identifikovány	

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních blízkých opatření
- Koncepce environmentální bezpečnosti pro období 2015–2020 s výhledem do 2030
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
- Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území (2011)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Strategický rámec Česká republika 2030

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Uvedený cíl je plněn částečně, neboť jsou v rámci jeho jednotlivých opatření identifikovány některé problémy typu personálního zajištění příslušné agendy zvláště v územních samosprávných celcích. V případě dostupné legislativy např. chybí legislativa upravující povinnosti v souvislosti s extrémním větrem nebo extrémními teplotami. Část opatření vedoucích k tomuto cíli je finančně náročných s tím, že jsou k dispozici jen velmi limitované zdroje.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.2	Retenční schopnost krajiny		Není dostupné	Není dostupné
4.2.1	Sucho			Není dostupné
4.2.2	Povodně			Není dostupné
4.2.3	Svahové nestability			Není relevantní
4.2.4	Požáry			Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma je velmi aktuální, neboť přírodní nebezpečí (povodně, příválové povodně, dlouhodobé sucho, extrémní vítr a extrémně vysoké teploty) jsou a stále budou aktuální a závažné. Důležité je pochopení přírodních procesů a lepší připravenost v ohrožených oblastech, resp. realizace opatření s cílem snížení dopadů na zdraví, snížení ztrát na životech i na majetku.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Formulovat cíl s ohledem na nově přijatou legislativu (zejména v oblasti boje se suchem), resp. na závazky ČR
- Cíl by měl být k roku 2020 vyhodnocen a pro další období upraven z hlediska plnění SMART kritérií

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

- Viz předchozí specifický cíl 4.2.1, který souhrnně hodnotí výdaje na zmírňování dopadů antropogenních, přírodních rizik, resp. nebezpečí i změn klimatu.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 4.2.2

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Pozitivní dopad
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 4.2.2

Opatření 4.2.2.1 Realizovat monitoring vybraných ohrožených oblastí a identifikovat a pravidelně monitorovat zdroje rizika pro životní prostředí

Věcný přehled plnění opatření

Probíhá mapování svahových nestabilit a vkládání dat do specializované databáze. Databáze je průběžně upgradována. V případě svahových nestabilit (sesuvů a skalního zřícení) plněno dle aktuální potřeby a v malém rozsahu, v režii lokálních zájmů (obce, vlastníci pozemků), př. ve spolupráci s vysokými školami a v reakci na řešení opakujícího se jevu (např. monitoring podzemní vody, radonu nebo sesuvu ve vymezených lokalitách) a systematicky v rámci základního geologického mapování geologických podmínek a geofaktorů v měř. 1:25 000 a 1:10 000 Českou geologickou službou.

Postupně jsou realizována opatření z platných plánů pro zvládání povodňových rizik. Zároveň byla zahájena příprava 1. aktualizace plánů pro zvládání povodňových rizik – v průběhu roku 2016 a 2017 byly aktualizovány oblasti s významným povodňovým rizikem a zajištěno financování z OPŽP 2014–2020 pro aktualizaci map povodňového nebezpečí a povodňových rizik a příprava podkladů pro aktualizované plány.

Průběžně probíhá sledování krizových rizik, která jsou promítnuta do Databáze zdrojů rizik MŽP. V posledních letech se ČR připojila k mezinárodnímu Monitoringu snižování rizika katastrof (UNDRR).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Česká geologická služba
- SÚJB
- Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity problematiku pokrývají, ale personálně i finančně jsou poddimenzované, takže implementace se předpokládá v delším časovém rozmezí.
Legislativa		V případě svahových nestabilit chybí legislativa upravující odpovědnost za prevenci a přijetí opatření k řešení krizových situací. Chybějící legislativa komplikuje také přijímání cílených opatření v případě extrémního větru a extrémně vysokých teplot.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Financování

Opatření jsou finančně náročná, dotační programy nabízejí velmi limitované zdroje.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

OPŽP, grantové agentury (mj. TAČR); objem financí ani přehled projektů pro dané opatření se centrálně nesleduje.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Registr svahových nestabilit ČR na www.geology.cz
- Aktualizace geofaktorů v databázích a mapových dokumentech v ČR, aktualizace Registru SN na www.geology.cz, oblast jz. Bílé Karpaty, dokumentace významných liniových staveb
- Monitoring hg. vrtů (udržitelnost projektu Rebalance zásob podzemních vod ČR z OPŽP) na 2017–20, etapa 2018
- Mapování svahových nestabilit a geofaktorů v okolí projektovaného v.d. Vlachovice 1:10 000
- Rizikové geofaktory v Základních geologických mapách 1:25 000 a Vysvětlivkách k mapách (edice ČGS, průběžně)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů
- Metodika kategorizace svahových nestabilit ohrožující dopravní koridory (čj. MZP/2017/660/259)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů
- Metodika určování sesuvného hazardu v prostředí ohroženém svahovými nestabilitami (čj. MZP/2017/660/260)
- Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu
- Prognóza a indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Opatření podporuje cíl SPŽP 4.2 Zmírňování dopadů rizik, včetně mimořádných a krizových situací a dále je v souladu s Analýzou hrozeb pro ČR.

Opatření je v souladu i se schválenou Koncepcí environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030, která podporuje nebo naplňuje úkoly stanovené pro ČR v následujících strategických dokumentech zejména: Bezpečnostní strategie ČR (usnesení vlády č. 79/2015); zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů); Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (usnesení vlády č. 805/2013); Rámec ze Sendai (přijatý na 3. světové konferenci OSN o snižování rizika katastrof, 2015).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Obecně lze identifikovat synergický efekt ve vztahu k zájmu vlastníků nemovitostí o zdravé životní prostředí, naopak protichůdný efekt je ve vztahu k požadavkům na energetickou úspornost staveb a stoupajícím nárokům na tepelný komfort, které vedou ke snižování ventilace.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračující správa a upgrade databáze Registr svahových nestabilit, pokrývání dalších území ČR daty.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	národní dotační tituly
Administrativně právní	Rámec regulace stanoví zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, kterým byly do české legislativy implementovány požadavky SMĚRNICE RADY 2013/59/EURATOM, ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření. Inventarizace, vyhodnocování a sledování v geologické legislativě je upravena vyhláškami č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci, a č. 369/2004 Sb., o geologických rizicích. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. Povodňová ochrana řešena zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v hlavě IV a IX.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Způsob implementace do praxe uživatelů, stavebníků a stavebních profesionálů formuluje Radonový program České republiky 2010 až 219 – Akční plán. Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016). Analýza hrozeb pro ČR.
Institucionální	Plnění úkolů Radonového programu ČR podle jednotlivých strategií a včetně vynaložených nákladů je pravidelně ročně vyhodnocováno pro poradu vedení SÚJB Odborná garance Českou geologickou službou a plnění úkolů ve spolupráci ČGS, MŽP a SÚJB.
Informační	Provoz mapového serveru www.geology.cz , na kterém jsou zveřejněny geologické mapy radonového indexu a aplikace Komplexní radonová informace.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

	Aplikace modelu Radonový index administrativní jednotky pro identifikaci oblastí se zvýšeným rizikem pronikání radonu do staveb. Data a mapové informace na webových stránkách České geologické služby (ČGS) v Katalogu geohazardů http://www.geology.cz/aplikace/geohazardy/ Výstupy publikovány na stránkách www.povis.cz a http://cds.chmi.cz www.mzp.cz. Radonový program České republiky 2010 až 2019 – Akční plán www.radonovyprogram.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, jsou identifikovány zásadní problémy v rámci legislativy (v případě svahových nestabilit chybí legislativa upravující odpovědnost za prevenci a přijetí opatření k řešení krizových situací, v případě extrémního větru a extrémně vysokých teplot chybí legislativní podklad pro přijímání cílených opatření k lepší připravenosti a řešení).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.2 Zpracovat návrh regulace činnosti v ohrožených oblastech

Věcný přehled plnění opatření

Vyhláška 79/2018 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace. Vyhláška nově obsahuje povinnost zpracovávání rizikové analýzy záplavových území (mapa povodňového ohrožení) i mimo oblasti s významným povodňovým rizikem je zpracována. Vyhláška vyšla ve Sbírce zákonů dne 18. 5. 2018 v platnost vstoupila dne 1. 6. 2018.

Spolupráce v uvedené oblasti je založena na mezirezortním projektu Radonový program ČR 2010 až 2019 – Akční plán. Hodnocení a výhled pro další období jsou uvedeny v Průběžné zprávě o plnění úkolů Radonového programu ČR 2010 až 2019 – Akčního plánu za období 2010 – 2014, kterou předložila předsedkyně SÚJB vládě ČR v roce 2015 a jejíž znění bylo všemi spolupracujícími rezorty připomínkováno.

Pokračovala činnost mezíresortní pracovní skupiny, která připravila Koncepti ochrany před následky sucha pro území České republiky. Probíhalo připomínkové řízení k návrhu vyhlášky o způsobu a rozsahu zpracovávání a stanovování záplavových území a jejich dokumentace, který předložilo do mezíresortního připomínkového řízení MŽP. Předmětem jednání mezi resorty byla diskuse nad optimálním nastavením postupu při stanovování rozsahu aktivní zóny záplavového území na základě údajů z map povodňového ohrožení. Po několika kolech jednání bylo dosaženo shody. Pro aktivní zónu platí regulace podle § 67 vodního zákona, a tedy diskuse nad nastavením postupu, kterým bude stanovena aktivní zóna, byla ve svých důsledcích diskuzí nad mírou regulace činností v oblastech ohrožených povodněmi.

V lednu 2016 byly opatřením obecné povahy vydány Plány pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe, Odry a Dunaje, které vláda schválila 21. 12. 2015.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Česká geologická služba
- SÚJB
- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Financování

Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Financování úkolů Akčního plánu bylo schváleno Usnesením vlády ČR č. 594/2009 jako součást dokumentu Radonový program České republiky 2010 až 2019 – Akční plán. V rámci tohoto projektu poskytuje MF při splnění stanovených podmínek státní dotace na provedení protiradonových ozdravných opatření. Pro každého zájemce je dostupné bezplatné informativní měření objemové aktivity radonu v bytech. V rámci speciální kampaně je v současnosti bezplatné měření nabízeno i mateřským a základním školám.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Řešení v rámci Radonového programu České republiky 2010 až 2019 – Akčního plánu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Synergický efekt opatření je s následujícími cíli SPŽP:

- 1.3.1 Omezování trvalých záborů zemědělské půdy
- 1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí
- 1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností
- 4.2.3.4 Realizovat adaptační opatření vůči negativním dopadům změny klimatu také v rámci zemědělství, lesního hospodářství, biologické rozmanitosti, energetiky a průmyslu, ovzduší, zdraví obyvatel, urbanizované krajiny, dopravy a cestovního ruchu, atd.

Opatření je v souladu i s požadavky Směrnice Rady 2013/59/EURATOM, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření, na implementaci ustanovení v oblasti ochrany před ozářením z radonu.

Naopak protichůdný efekt byl identifikován ve vztahu k zákonu č. 318/2012, kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií, ve znění pozdějších předpisů. Do tohoto zákona je implementována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov. Jedná se o zásadní technologické změny v oblasti stavebnictví a přehodnocení dosavadních zkušeností a postupů všech subjektů, které se podílejí na výstavbě. Informační kampaň je často jednostranně zaměřená na úsporu nákladů na vytápění, aniž je jako rovnocenný požadavek prezentována kvalita vnitřního ovzduší.

Z hlediska samosprávy se jedná o omezení některých aktivit v území s vysokou a střední kategorií povodňového ohrožení v důsledku nepříjemného rizika, které ale sníží povodňové škody a požadavky na pomoc z veřejných finančních zdrojů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pro období do roku 2019 je plán založen na Radonovém programu České republiky 2010 až 2019 – Akčním plánu. Protože regulace ozáření z radonu ve stavbách je dlouhodobý úkol přesahující plánované desetileté období, bude současně třeba vyhodnotit dosažené výsledky a v souladu s kompetencemi jednotlivých rezortů připravit pokračování projektu pro další období, jeho cíle, věcnou náplň a odpovědnosti za plnění jednotlivých úkolů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	národní dotační tituly
Administrativně právní	Rámec regulace stanoví zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu Zákon č. 334/1992 o ZPF
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Radonový program České republiky 2010 až 2019 – Akční plán. Plány pro zvládání povodňových rizik.
Institucionální	Koordinovaný postup mezi jednotlivými ministerstvy (např. jednání mezi MŽP a MMR nad optimálním nastavením postupu při stanovování rozsahu aktivní zóny záplavového území na základě údajů z map povodňového ohrožení aj)
Informační	Informace z map povodňového nebezpečí, povodňového ohrožení a povodňových rizik (www.povis.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, byla připravena Vyhláška 79/2018 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace. Je realizován Radonový program ČR. Je nutné rozhodnout o přípravě jeho pokračování pro další období.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.3 Realizovat Plány pro zvládání povodňových rizik

Věcný přehled plnění opatření

Probíhá realizace navržených opatření v prvním plánovacím cyklu implementace povodňové směrnice (2015-2021). Dále probíhá druhý cyklus implementace: Předběžné vymezení povodňových rizik a vymezení oblastí s potenciálně významným povodňovým rizikem (metodika) a aktualizace předběžného vyhodnocení povodňových rizik.

Postupně jsou realizována opatření z platných plánů pro zvládání povodňových rizik. Zároveň byla zahájena příprava 1. aktualizace plánů pro zvládání povodňových rizik – v průběhu roku 2018 byly aktualizovány oblasti s významným povodňovým rizikem a zajištěno financování z OPŽP 2014 – 2020 pro aktualizaci map povodňového nebezpečí a povodňových rizik a příprava podkladů pro aktualizované plány.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZe
- VÚV TGM v.v.i.
- ČHMÚ
- podniky Povodí
- SFŽP
- ČSÚ
- ČÚZK
- ČVUT

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Národní zdroje, fondy EU, vlastní finanční zdroje nositele opatření. K podpoře realizace preventivních protipovodňových opatření slouží několik dotačních programů. V působnosti Ministerstva zemědělství je národní program Podpora prevence před povodněmi III (Program 129 260) pro období 2014–2019. Dále se jednalo o dotační program Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží (program 129 130 do konce roku 2015 a od roku 2016 se jedná o dotační program Podpory retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže (program 129 280). Financování PPO z evropských fondů probíhá v rámci OPŽP, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo životního prostředí.
- Navržená opatření (plány pro zvládání povodňových rizik) prochází ekonomickou analýzou, která vybírá pouze nákladově efektivní opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Podpora prevence před povodněmi II		státní rozpočet, vlastní zdroje správců vodních toků a územní rozpočty	úvěr přijatý ČR od EIB	11 mld. Kč	Informace MZe
Podpora prevence před povodněmi III		státní rozpočet, vlastní zdroje správců vodních toků a územní rozpočty	x	4,6 mld. Kč	Informace MZe
Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží		Částka nespecifikována (státní rozpočet, kap. MZe)	úvěr přijatý ČR od EIB	3,7 mld. Kč	Informace MZe
Operační program Životní prostředí 2007-2013 - SC. 1.3, 6.4 a 6.6)		Státní rozpočet	Fondy EU	cca 9 mld. Kč	Informace MŽP
Operační program Životní prostředí (nestrukturální opatření – OPŽP 2014-2020 - SC. 1.4)		Částka nespecifikována (státní rozpočet)	Částka nespecifikována (fondy EU)	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Jedná se hlavně o výstavbu vodních nádrží, suchých nádrží (poldrů) a manipulačních objektů pro řízené přepouštění vody do inundačních území, zařízení pro odlehčení povodňového průtoku do boční nádrže nebo nádrže v sousedním povodí, případně do vodního toku v jiném povodí, zkapacitnění koryt vodních toků, výstavbu nábrežních zdí a ochranných hrází.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Opatření má obecně synergický efekt ve vztahu k realizaci retenčních a retardačních opatření, která mohou, kromě zvládnutí povodňových situací, vést i k efektivnějšímu využití vodních zdrojů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Obecně protichůdné efekty jsou identifikovány ve vztahu k aktivitám, které vedou k urychlení odtoku a snížení retence v záplavových územích, kdy může docházet k významné změně hydromorfologie a změně stavu vodních útvarů.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

V rámci přípravy 1. aktualizace plánů pro zvládání povodňových rizik – budou v průběhu roku 2019 aktualizovány mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik. Probíhat bude realizace projektů pro aktualizaci map povodňového nebezpečí a povodňových rizik a příprava podkladů pro aktualizované plány (financováno z OPŽP).

Postupná realizace konkrétních opatření z plánů pro zvládání povodňových rizik, návrhy opatření a příprava Dokumentace oblasti s významným povodňovým rizikem (DOsVPR): návrhy opatření, posouzení opatření, výsledný návrh opatření, DOsVPR, agregace dat a spolupráce při aktualizaci PpZPR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly
Administrativně právní	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů Vyhláška 24/2011 o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Plány pro zvládání povodňových rizik (pro povodí Labe, Odry, Dunaj) Pořízení/změna územně plánovací dokumentace obcí (vymezení ploch s vyloučením výstavby a ploch s omezeným využitím z důvodu ohrožení povodní) Vytvoření/aktualizace povodňových plánů nemovitostí Vytvoření/aktualizace povodňového plánu územních celků (včetně digitální podoby)
Institucionální	nespecifikováno
Informační	Opatření ke zlepšení hlásné a předpovědní povodňové služby (hlásné profily, limity SPA, LVS, VISO) Využití výstupů povodňového mapování (mapy povodňového ohrožení a povodňového rizika) v územním plánování a rozhodování (www.povis.cz , webové stránky MŽP, MZe, podniků Povodí)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Uvedené opatření se plní průběžně, nebyly identifikovány nedostatky, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava obsahu opatření či jeho zaměření. V průběhu roku 2019 budou aktualizovány mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik spolu s přípravou podkladů pro aktualizované plány. Bude probíhat postupná realizace konkrétních opatření z plánů pro zvládání povodňových rizik. Budou zpracovány aktualizace plánů pro zvládání povodňových rizik.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.4 Zkvalitnit systémy včasného varování

Věcný přehled plnění opatření

Pokrývání území ohroženého přirozenými a zvláštními povodněmi varovným signálem.

Systémy včasného varování jsou podporovány v rámci OPŽP 2014 – 2020 v rámci aktivit SC 1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření.

Připravován je předpovědní systém pro sucho HAMR.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- HZS ČR
- MŽP
- ČHMÚ
- MV GŘ HZS

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Existence zákona č. 239/2000 Sb. a prováděcí vyhlášky MV č. 380/2002 Sb. Současně existují nelegislativní nástroje, a to Technické požadavky na koncové prvky varování.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, neboť pořízení koncových prvků varování je finančně náročné stejně jako jejich modernizace.

Překážky implementace opatření

Hlavním problémem je nedostatečná výše finančních prostředků.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Jsou využívány finanční prostředky jednotlivých obcí.
- Zároveň je možno použít finanční prostředky z OPŽP.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

- HZS ČR realizovalo v programovém období 2007 - 2013 a dosud realizuje v programovém období 2014 - 2020 projekty zaměřené na zvýšení připravenosti HZS ČR k řešení povodní, rizik vyplývajících ze změn klimatu, dále na zvýšení akceschopnosti k záchranným a likvidačním pracím při živelních pohromách apod. Tyto projekty však nejsou koncipovány jako projekty směřující do oblasti životního prostředí, ale jsou zaměřeny na HZS ČR a na veřejnou službu, kterou poskytuje občanům, tzn. záchranné a likvidační práce při mimořádných událostech. Z tohoto důvodu nejsou uvedené projekty zahrnuty do celkového podkladu pro vyhodnocení Státní politiky životního prostředí 2012 - 2020. Informace o uvedených projektech jsou dostupné na <http://www.hzscr.cz/clanek/projekty-spolufiancovane-ze-strukturalnich-fondu-eu.aspx>
- Současné lze využívat finanční zdroje ze státního rozpočtu, a to na běžnou činnost HZS ČR, která částečně souvisí s plněním opatření.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekty OPŽP např.:
 - o Digitální Povodňový plán Moravskoslezského kraje jako součást Krizového plánu Moravskoslezského kraje
 - o modernizace Jednotného systému varování a vyrozumění na území MSK ohroženém povodněmi
 - o Digitální povodňový plán vybraných ORP a dostavba a modernizace Jednotného systému varování a vyrozumění na území okresů Bruntál, Opava a Ostrava město ohroženém povodněmi
 - o projekty zaměřené na zvýšení připravenosti HZS ČR k řešení povodní, rizik vyplývajících ze změn klimatu, dále na zvýšení akceschopnosti k záchranným a likvidačním pracím při živelních pohromách apod.
 - o Prognóza a indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu
 - o Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračuje financování preventivních protipovodňových opatření v rámci OPŽP – budování koncových prvků varování a rozšiřování plochy území pokrytého varovným signálem.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly
Administrativně právní	Technické požadavky na koncové prvky varování.
Sankční	nespecifikováno

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 Plány pro zvládání povodňových rizik (pro povodí Labe, Odry, Dunaj)
Institucionální	nespecifikováno
Informační	POVIS (www.povis.cz) , webové stránky ČHMÚ (www.chmi.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření. Pokračuje financování preventivních protipovodňových opatření v rámci OPŽP (budování koncových prvků varování a rozšiřování plochy území pokrytou varovným signálem).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.5 Zvyšovat bezpečnost životního prostředí proti působení krizových situací způsobených přírodními zdroji rizik (povodně, přívalové povodně, vydatné srážky, dlouhodobé sucho, extrémní vítr, extrémně vysoké teploty)

Věcný přehled plnění opatření

V souvislosti s pokračující změnou klimatu stoupá frekvence a závažnost mimořádných událostí a krizových situací přírodního původu. V dubnu 2016 byla schválena Analýza hrozeb pro Českou republiku. Byly vyhodnoceny hrozby, které mají potenciál přerůst do krizové situace (jde zejména o extrémní vítr a extrémně vysoké teploty a jejich dopady), typové plány pro nové krizové situace byly dále rozpracovány v krizových plánech.

V rámci zvyšování bezpečnosti životního prostředí probíhá i stabilizace svahových nestabilit v různých oblastech ČR, zpracování s tím souvisejících metodik, probíhá mapování a dokumentace, podpora IS a přístupu k informacím jako forma předcházení rizikům a ÚAP pro územní plánování. S tím souvisí i zavedení určitých dotačních opatření např. i na podporu mimoprodukčních funkcí lesů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- MŽP
- ČHMÚ
- MV
- Mendelova Univerzita v Brně
- VŠB-TU Ostrava aj.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné personální zajištění, nedostatek odborných firem i institucí (MŽP, MZe), resp. odborníků pro oblast krizového řízení zvláště v územních samosprávných celcích (MV). Není systematicky podporováno ani resortně ani dotačně (OP aj.).
Legislativa		Stávající legislativa není dostatečná (chybí pro dlouhodobé sucho, extrémní vítr nebo extrémně vysoké teploty i pro sanaci svahových nestabilit). Plánuje se novela zákona č. 254/2001 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), jež by měla tuto problematiku řešit.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které v některých oblastech není k dispozici nebo je limitováno. Vyžaduje značné finanční prostředky získávané výhradně z dotačních programů, které jsou omezené. Finanční možnosti OG MŽP jsou každoročně limitované, dle přiděleného objemu na geologické práce a nejsou určeny na sanace nebo stabilizace.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	x		zazávazkováno 359 mil. Kč v období 2016-2018	359 mil. Kč	Informace MZe
Programy, granty TAČR, OG MŽP		1,5 mil. Kč (státní rozpočet, OG MŽP)	x	nespecifikováno	Expertní odhad MŽP
OPŽP	x		37 mil. Kč (doporučení, fondy EU)		Expertní odhad MŽP
Prostředky provozovatelů		Částka nespecifikována	x	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- 13 projektů stabilizace podpořených SFŽP
- dále:
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů
- Metodika kategorizace svahových nestabilit ohrožující dopravní koridory (čj. MZP/2017/660/259)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů
- Metodika určování sesuvného hazardu v prostředí ohroženém svahovými nestabilitami (čj. MZP/2017/660/260)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

- Projekt: TA04021261 Predikce a minimalizace rizik poruch staveb způsobených bobtnáním zemin
- Metodika: Identifikace a řešení problematiky zemin náchylných k bobtnání (čj. ENV/2017/41150)
- Expertní a posudková činnost České geologické služby pro zajištění operativních požadavků odboru geologie MŽP ČR včetně podpory pro sesuvy v OPŽP, průběžná aktualizace webové mapy „Posudků“ 2004-2018
- Metodické postupy vedoucí k návrhu nové kategorizace a tvorbě katalogů svahových nestabilit, zásad nakládání se sesuvným územím a určení relativní míry stability skalních objektů
- Podrobné geologicko-geomorfologické podklady pro studie retence vody v krajině
- Zpřístupnění bodových sesuvů v mapě svahových nestabilit, aktualizace geofaktorů v databázích a mapových dokumentech v ČR 2017 (mimo D8), dokumentace významných liniových staveb a aktualizace Registru SN na www.geology.cz
- Geologická mapa CHKO Brdy – mapování 1:25 000, tematické mapy – geodynamika reliéfu
- Mapování SN a geofaktorů v okolí projektovaného v.d. Vlachovice
- Monitoring hydrogeologických vrtů (udržitelnost projektu ČGS Rebilance zásob podzemních vod ČR z OPŽP) na léta 2017–2020
- Obnova lesních porostů po kalamitách. Rekonstrukce porostů náhradních dřevin, Preventivní opatření v lesích
- Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu
- Prognóza a indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Opatření podporuje následující cíle SPŽP: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině; 4.1 Předcházení rizik; 4.2.3 Zmírňování dopadu změny klimatu a adaptace.

Opatření je v souladu i se schválenou Koncepcí environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030, která podporuje nebo naplňuje úkoly stanovené pro ČR v následujících strategických dokumentech zejména: Bezpečnostní strategie ČR (usnesení vlády č. 79/2015); Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (usnesení vlády č. 805/2013); Rámec ze Sendai (přijaty na 3. světové konferenci o snižování rizika katastrof, 2015).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Aktivity závisí na nastavení dotačních titulů, především OPŽP, PRV, TAČR zč. také OG MŽP. Bude pokračovat systematická aktualizace registrů nestabilit a rizikových geofaktorů vč. podpory aktualizace a rozvoje informačních systémů, www.geology.cz.

Aktualizace Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016), termín do 2020.

Novela zákona č. 254/2001 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a aktualizace krizových plánů – nové typové plány.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly
Administrativně právní	Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon č. 254/2001 Sb.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	nespecifikováno
Informační	POVIS (www.povis.cz) , webové stránky ČHMÚ (www.chmi.cz), www.geology.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně. Registrován nedostatek odborníků pro oblast krizového řízení zvláště v územních samosprávných celcích, v legislativě chybí definice i nastavení odpovědností a povinností. Úspěšnost dalšího plnění opatření ve zvýšené míře na efektivním čerpání dotačních titulů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.6 Snižovat negativní dopady krizových situací (katastrof) přírodního původu

Věcný přehled plnění opatření

V souvislosti s pokračující změnou klimatu stoupá frekvence a závažnost mimořádných událostí a krizových situací přírodního původu. V dubnu 2016 byla schválena Analýza hrozeb pro Českou republiku. Byly vyhodnoceny hrozby, které mají potenciál přerůst do krizové situace (jde zejména o extrémní meteorologické jevy a jejich dopady), došlo k přehodnocení druhů možných krizových situací, pro které byly zpracovány nové typové plány. Jde zejména o typové plány pro nové krizové situace – dlouhodobé sucho, přívalové povodně, vydatné srážky, extrémní vítr, extrémně vysoké teploty a jejich zapracování do krizové dokumentace.

Byly zpracovány aktualizace strategických dokumentů a vypracovány nové, v souladu s úkoly usnesení vlády. Operace 8.4.1 PRV Obnova lesních porostů po kalamitách, která je zaměřena na obnovu produkčního potenciálu lesa a všech jeho funkcí a snížení rozsahu škod způsobených přírodními katastrofami abiotické povahy, tedy klimatickými a dalšími faktory a vybranými biotickými činiteli. Operace 8.4.2 PRV Odstraňování škod způsobených povodněmi, která je zaměřena na obnovu produkčního potenciálu lesa a všech jeho funkcí a snížení rozsahu škod způsobených přírodními katastrofami abiotické povahy. Podpora je poskytována na odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích v lesních porostech.

Stabilizace svahových nestabilit v různých oblastech ČR, metodiky, mapování a dokumentace, podpora IS a přístupu k informacím jako forma předcházení rizikům a ÚAP pro územní plánování.

Zavedení určitých dotačních opatření na podporu mimoprodukčních funkcí lesů.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- MŽP
- ČHMÚ
- MV
- Mendelova Univerzita v Brně
- VŠB-TU Ostrava aj.

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, konkrétně je nedostatek odborných firem a nedostatek odborníků pro oblast krizového řízení zvláště v územních samosprávných celcích.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Legislativa		Legislativa nedostatečně podporuje implementaci opatření, zcela chybí pro dlouhodobé sucho, extrémní vítr a extrémně vysoké teploty.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které v některých oblastech není k dispozici nebo je limitováno. Vyžaduje značné finanční prostředky získávané výhradně z dotačních programů, které jsou z pohledu MŽP omezené.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant, TAČR, OG MŽP)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	x		zazávazkováno 359 mil. Kč v období 2016-2018	359 mil. Kč	Informace MZe
Programy, granty TAČR, OG MŽP		částka nespecifikována (státní rozpočet)	x	nespecifikováno	Expertní odhad MŽP
OPŽP	x		částka nespecifikována (fondy EU)		x
Prostředky provozovatelů		Částka nespecifikována	x	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- 13 projektů stabilizace (může do konce 2018 ještě narůst) podpořených SFŽP
- dále:
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů
- Metodika kategorizace svahových nestabilit ohrožující dopravní koridory (čj. MŽP/2017/660/259)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

- Metodika určování sesuvného hazardu v prostředí ohroženém svahovými nestabilitami (čj. MZP/2017/660/260)
- Projekt: TA04021261 Predikce a minimalizace rizik poruch staveb způsobených bobtnáním zemin
- Metodika: Identifikace a řešení problematiky zemin náchylných k bobtnání (čj. ENV/2017/41150)
- Expertní a posudková činnost České geologické služby pro zajištění operativních požadavků odboru geologie MŽP ČR včetně podpory pro sesuvy v OPŽP, průběžná aktualizace webové mapy „Posudků“ 2004-2018
- Metodické postupy vedoucí k návrhu nové kategorizace a tvorbě katalogů svahových nestabilit, zásad nakládání se sesuvným územím a určení relativní míry stability skalních objektů
- Podrobné geologicko-geomorfologické podklady pro studie retence vody v krajině
- Zpřístupnění bodových sesuvů v mapě svahových nestabilit, aktualizace geofaktorů v databázích a mapových dokumentech v ČR 2017 (mimo D8), dokumentace významných liniových staveb a aktualizace Registru SN na www.geology.cz
- Geologická mapa CHKO Brdy - mapování 1:25 000, tematické mapy – geodynamika reliéfu
- Mapování SN a geofaktorů v okolí projektovaného v.d. Vlachovice
- Monitoring hydrogeologických vrtů (udržitelnost projektu ČGS Rebilance zásob podzemních vod ČR z OPŽP) na léta 2017–2020
- Obnova lesních porostů po kalamitách. Rekonstrukce porostů náhradních dřevin, Preventivní opatření v lesích
- Prognóza a indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu
- Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Opatření podporuje následující cíle SPŽP: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině; 4.1 Předcházení rizik; 4.2.3 Zmírňování dopadu změny klimatu a adaptace. Opatření je v souladu s Analýzou hrozeb pro ČR, schválenou usnesením vlády č.369/2016.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Aktualizace Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 11/2016), termín do 2020.

Zajištění financování opatření PRV každoročně až do roku 2020.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Administrativně právní	Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon č. 254/2001 Sb.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
Institucionální	nespecifikováno
Informační	POVIS (www.povis.cz) , webové stránky ČHMÚ (www.chmi.cz), webové stránky ČGS (www.geology.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, úspěšnost dalšího plnění opatření ve zvýšené míře na efektivním čerpání dotačních titulů. Doporučuje se zapracování nových hrozeb do krizových a havarijních plánů na ústřední a krajské úrovni a dále zapracovat do textu nová zjištění vyplývající zejména z přípravy typových plánů, zpracovaných pro závažné hrozby, zejména extrémní meteorologické jevy. Rovněž se doporučuje aktualizovat text a obsah opatření v souvislosti s novými poznatky.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření 4.2.2.N.1 Podporovat tvorbu nástrojů a technologií k identifikaci, sledování, predikci, prevenci a zmírňování přírodních rizik a monitorování jejich dopadů

Věcný přehled plnění nástroje

Podporovány jsou průběžné dlouhodobé aktivity dokumentačního, analytického, metodického a informačního charakteru. Cílem je systematické zajištění odborných informací jako podkladů pro preventivní i operativní řešení přírodních událostí (sanace, stabilizace, územní plánování aj.), jejich systémové uspořádání, aktualizace a zpřístupňování pro veřejnost formou interaktivního vzdáleného přístupu k archivním údajům, registrům, databázím a mapovým aplikacím na www.geology.cz. Tvorba a certifikace metodik pro identifikaci, evidenci, monitoring a sanaci svahových nestabilit.

V oblasti extrémních meteorologických jevů je obtížné formulovat cílená opatření, protože v mnoha případech (kromě povodní) chybí legislativní základ. Jde zejména o právní základ opatření v případě dlouhodobého sucha, extrémního větru a extrémních teplot. Nezbytná je další podpora výzkumu a vývoje v této oblasti.

MŽP uplatnilo v této oblasti priority v rámci programech Epsilon a Beta2 (TAČR).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ČGS
- MŽP
- ČHMÚ
- TAČR
- GAČR
- AV ČR
- ČVUT
- Mendelova Univerzita v Brně
- VŠB-TU Ostrava aj.

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Personální a administrativní kapacity v rámci TA ČR umožňují plně pokrývat implementaci tohoto opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

		Personální kapacity odpovídají vynakládaným prostředkům, které jsou k dispozici v limitovaném objemu.
Legislativa	☹️	Opора v geologickém zákoně 62/1988 Sb. a zřizovací listině ČGS. Na druhou stranu v oblasti extrémního větru, extrémně vysokých teplot a dlouhodobého sucha chybí legislativní základ.
Financování	☹️	Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které v některých oblastech není k dispozici nebo je limitováno. Z pohledu MŽP finanční prostředky jsou k dispozici v limitovaném objemu, z pohledu TAČR je implementace opatření v rámci programů a prostředků TA ČR finančně pokryta. Tato oblast patří mezi priority Programu bezpečnostního výzkumu.

Překážky implementace nástroje

Nejasné kompetence řešení opatření v rámci různých resortů, které mají tuto problematiku ve své agendě.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Ze strany TA ČR bylo v této oblasti podpořeno cca 16 projektů s celkovými náklady 145 943 tis. Kč a s podporou 97 110 tis. Kč.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
granty TAČR		celkové náklady 146 mil. Kč a podpora 97 mil. Kč (státní rozpočet, TAČR)	x	Celková podpora 97 mil. Kč	Informace TAČR
Podpory OG MŽP		částka nespecifikována (státní rozpočet)	x	nespecifikováno	Informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Metodické ověření průběhu koryta vyplněného miocenními štěrky pomocí seismiky (vliv odvodnění v podloží sesuvu), ČGS + ÚPOL
- Metodické pokyny k aplikaci metody VES a ověření použitelnosti ERT pro praktické využití

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

- Vymezení pozice a zhodnocení rizikovosti struskové depozice v NPP Rudické propadání (ČGS + AOPK)
- Interaktivní mapa a zpřístupnění "Vyjádření" útvaru Geofond, naplňování a aktualizace
- Expertní a posudková činnost České geologické služby pro zajištění operativních požadavků odboru geologie MŽP ČR včetně podpory pro sesuvy v OPŽP, průběžná aktualizace webové mapy „Posudků“ 2004-2018
- Metodické postupy vedoucí k návrhu nové kategorizace a tvorbě katalogů svahových nestabilit, zásad nakládání se sesuvným územím a určení relativní míry stability skalních objektů
- Podrobné geologicko-geomorfologické podklady pro studie retence vody v krajině
- Interaktivní mapa posudků OG v letech 2004-2018
- Zpřístupnění bodových sesuvů v mapě svahových nestabilit, aktualizace geofaktorů v databázích a mapových dokumentech v ČR 2017 (mimo D8), dokumentace významných liniových staveb a aktualizace Registru SN na www.geology.cz
- Geologická mapa CHKO Brdy – mapování 1:25 000, tematické mapy – geodynamika reliéfu
- Prostorové variace radonu a dávkového příkonu na tektonických poruchách klastických sedimentů (flyš, pánve, krystaliniku, kvartérní pokryv)
- Metodické pokyny aplikace geofyzikálních metod ERT a GPR při zpřesňování pozice starých důlních děl
- Geologické a hydrogeologické podmínky v okolí LZ Skalka u Prostějova
- Měření metanu v místě zlikvidované těžební sondy Zu108
- Zhodnocení rizik rybníčních usazenin v ponorných oblastech Moravského krasu (spolupráce AOPK)
- Mapování SN a geofaktorů v okolí projektovaného v.d. Vlachovice
- Aktualizace údajů u vybraných opuštěných úložných míst po těžbě nerostných surovin
- Monitoring hydrogeologických vrtů (udržitelnost projektu ČGS Rebilance zásob podzemních vod ČR z OPŽP) na léta 2017–2020
- Analýza vztahu hodnocení rizik a administrativní zátěže v oblasti biotechnologií
- Výzkum potřeb a nového přístupu k analýze a hodnocení rizik průmyslových havárií jako nástroje ke zvýšení bezpečnosti v podnicích s vysokým rizikovým potenciálem
- Výzkum nástrojů ke zvýšení účinnosti systémů řízení bezpečnosti v podnicích s vysokým rizikovým potenciálem
- Environmentální a hospodářská rizika invazního druhu škeble asijská (*Sinanodonta woodiana*) v České republice a metody jeho eliminace a prevence šíření
- Nástroje hodnocení efektů systémů opatření jednotlivých fází tvorby plánů pro zvládnutí povodňových rizik včetně návrhů způsobů udržitelného dlouhodobého
- Předcházení bezpečnostním rizikům vyvolaných extrémními meteorologickými jevy – jejich specifikace a inovace předpovědních a varovných systémů s ohledem na změny klimatu
- Prognóza a indikace rizika a prevence vzniku přírodních požárů a v kontextu aktuálního stavu poznání a podmínek změny klimatu

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Podávání kvalitnějších výzkumných potřeb především do programu BETA/BETA 2. Zvýšení kvality realizovaných projektů.

Synergické a protichůdné efekty

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Opatření podporuje následující cíle SPŽP: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině; 4.1 Předcházení rizik; 4.2.3 Zmírňování dopadu změny klimatu a adaptace. Opatření je v souladu s Analýzou hrozeb pro ČR, schválenou usnesením vlády č.369/2016.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Bude pokračovat systematická Aktualizace registrů, databází a mapových aplikací rizikových geofaktorů a podpora metodického výzkumu. Terénní dokumentace a vyhodnocování geofaktorů ve vybraných územích ČR a jejich zpřístupnění veřejnosti na www.geology.cz v následujících letech. Projekt zásadního upgradu Registru svahových nestabilit. Projekt s podporou SFŽP v přípravě (hlavní řešitel ČGS).

Pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření.

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly, mimo jiné finanční podpora realizovaných projektů VaV v programech TA ČR.
Administrativně právní	Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR Programy TA ČR – zejména program Epsilon a Beta2, Zéta
Institucionální	Technologická agentura ČR
Informační	POVIS (www.povis.cz) , webové stránky ČHMÚ (www.chmi.cz), webové stránky ČGS (www.geology.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, z hlediska legislativního je třeba řešit oblast extrémních meteorologických jevů, kde je obtížné formulovat účinná opatření, protože v mnoha případech (kromě povodní) chybí legislativní základ. Jde zejména o právní základ opatření v případě dlouhodobého sucha. Nezbytná je další podpora výzkumu a vývoje v této oblasti. Překážkou implementace nástroje je resortní roztříštěnost a nejasné nebo nestanovené kompetence.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.2	Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

4.2.3 Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

SMART vlastnosti specifického cíle⁷⁷

Cíl 4.2.3 je v rámci SPŽP pro svoji komplexitu specifický a v tomto kontextu je nutné plnění SMART vlastností posuzovat. Problematika adaptace změně klimatu je součástí samostatného strategického dokumentu MŽP, SPŽP tímto cílem adaptační strategii zastřešuje, jako hlavní strategický dokument resortu. Cíl je specifický, i když se jeho plnění prolíná téměř všemi složkami životního prostředí a hospodářskými sektory. Měřitelné jsou dílčí aspekty adaptace, které dohromady tvoří výsledek adaptačního procesu. Přiměřenost a důležitost cíle je nepochybná, s jeho důležitostí souvisí i dostatečná alokace zdrojů pro jeho implementaci. **Časový rámec** není specifikován, což souvisí s tím, že adaptační opatření jsou dlouhodobým procesem s průběžným plněním. V této souvislosti se doporučuje stanovit požadovaný cílový stav do roku 2030/2050 s tím, že konkrétní adaptační opatření budou uvedena v jiném typu dokumentu (Strategie adaptace na změnu klimatu, resp. její implementační plán).

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	😊
M (Měřitelnost)	😊
A (Přiměřenost, vhodnost)	😊
R (Pokrytí zdroji)	😊
T (Časové vymezení)	😞

Interakce⁷⁸ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Adaptace změně klimatu je velmi komplexní problematika, zahrnující zejména změny v ochraně a péči o krajinu, zvyšování retenční schopnosti krajiny, adaptace vodního hospodářství, zemědělství a dalších sektorů ekonomiky. Úspěšnost adaptačních opatření ovlivňují i mitigační opatření vůči změně klimatu a s nimi související aspekty. Jedná se zejména o snižování emisí skleníkových plynů a faktory, které emise ovlivňují, jako jsou využívání OZE a zvyšování energetické efektivity ekonomiky. Adaptaci změně klimatu rovněž podporuje plnění cílů a implementace opatření v oblasti ochrany vod, ovzduší a půdy.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 4.2.3 s dalšími cíli SPŽP

	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	+	+	0	0	+	+	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	0	+	0	+	+	X	0
Je ovlivňován	+	0	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0	+	+	X	0

⁷⁷ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

⁷⁸ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny	Podpora zadržování vody v krajině přímo spadá mezi adaptační opatření, a to vzhledem k změně srážkového režimu a většího výskytu sucha a na druhé straně přívalových srážek.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Krajina stabilní s malým množstvím antropogenních disturbancí je odolnější vůči projevům změny klimatu.
3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů	Mezi mimoprodukční funkce zemědělské krajiny, a hlavně lesů je specifické mikroklima, které snižuje negativní dopady změny klimatu. Lesy jsou navíc významné pro retenci vody v krajině.
3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech	Zeleň v sídlech zvyšuje vlhkost vzduchu a pomáhá snižovat následky extrémně vysokých teplot ve městech.
3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou vodou v sídelních útvarech.	Nedostatek vody je projevem změny klimatu, zlepšení hospodaření s vodou v sídlech patří mezi adaptační opatření.
4.2.2 Zmírňování následků přírodních nebezpečí	Projevy změny klimatu představují přírodní rizika, jako jsou sucha, povodně, přívalové záplavy, extrémně vysoké teploty nebo extrémní vítr. Adaptační opatření tak přímo souvisí se zmírňováním následků přírodních rizik.
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 4.2.3 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Politika ochrany klimatu v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Státní energetická koncepce ČR
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025
- Strategický rámec Česká republika 2030

Míra naplňování specifického cíle

	Plněno částečně

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Cíl je plněn pouze částečně. Zdaleka ne ve všech oblastech jsou adaptační opatření navržena a implementována. Komplexní adaptační strategie je navržena Strategií přizpůsobení se změně klimatu v ČR a jejím akčním plánem.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
3.1.2	Retenční schopnost krajiny		Není dostupné	Není dostupné
4.2.1	Sucho			Není dostupné
4.2.2	Povodně			Není dostupné
4.2.3	Svahové nestability			Není relevantní
4.2.4	Požáry			Není dostupné

Komplexní vyhodnocení expozice změně klimatu a adaptace je řešeno pomocí sady indikátorů zranitelnosti, a to v rámci implementace Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je vysoce aktuální a naléhavé. Změna klimatu je největší přírodní hrozba na globální úrovni. Vzhledem k tomu, že mitigační opatření se nedaří zcela realizovat a nemohou být, vzhledem k velké setrvačnosti klimatického systému, ve smyslu ovlivnění klimatu ani účinná, je zásadní se adaptovat projevům změny klimatu, které již nelze odvrátit.

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Plnění cíle a celého procesu adaptace by mělo být k roku 2020 vyhodnoceno z hlediska aktuálnosti a pro další období upraveno podle nového Národního klimaticko-energetického plánu a souvisejících strategických dokumentů
- Je doporučeno diskutovat setrvání tohoto specifického cíle týkajícího se adaptace v rámci problematiky bezpečného prostředí či jeho řešení jako samostatné tematické oblasti.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Viz specifický cíl 4.2.1, který souhrnně hodnotí výdaje na zmírňování dopadů antropogenních, přírodních rizik, resp. nebezpečí i změn klimatu.

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 4.2.3

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Smíšený dopad
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Smíšený dopad

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 4.2.3

Opatření 4.2.3.1 Realizovat opatření vedoucí ke stabilizování vodního režimu v krajině mj. posilováním organické složky v půdě, k posilování a efektivnímu využívání vodních zdrojů a ochraně vodních zdrojů, ke zvládání extrémních hydrologických situací – povodní a dlouhodobého sucha

Věcný přehled plnění opatření

Proběhla novelizace NV č. 48/2017 (126/2018) – zpřísnění protierozní ochrany z 10,57 % na 25 % chráněné půdy v rámci DZES 5 (účinnost od 1.1.2019), a příprava „Protierozní vyhlášky“.

Od r. 2015 jsou dále posilována opatření s cílem potlačit vodní erozi půd a k udržení, resp. zvýšení retenční schopnosti půd (podpora strukturnosti orníc, podpora podrývání (kypření) zhutnělých podorničí, aj.).

Byla aktualizována metodika Monitoringu eroze „metodický postup řešící zařazování DPB s projevem eroze do MEO a SEO oblastí.

Do Protierozní kalkulačky byly implementovány moduly bilance organické hmoty (podpora strukturnosti orníc a retenční schopnosti půd) a vláhové bilance osevního postupu (volba osevního postupu lépe využívajícího omezeného množství půdní vláhy).

Lepšímu hospodaření s vláhou v půdě a překonávání půdního sucha následkem změny klimatu poslouží i „Informační systém melioračních staveb“ (dostupný na <http://meliorace.vumop.cz>).

Opatření je plněno průběžně v rámci realizace plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik. Jedná se zejména o protipovodňová opatření, revitalizace říčních koryt, suché poldry, obnovy rybníků, opatření v rámci kontroly podmíněnosti a agroenvironmentálně-klimatických opatření a opatření ekologické zemědělství v rámci PRV 2014–2020.

V OPŽP 2014–2020, prioritní ose 4 - Ochrana a péče o přírodu a krajinu je nastaven specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny, zejm. prostřednictvím aktivit 4.3.2 Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur, 4.3.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů, a 4.3.5 Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu. Podporovaná opatření:

- vytváření a obnova vodních prvků v krajině s ekostabilizační funkcí (např. tůň, mokřadů a malých vodních nádrží, které neslouží k chovu ryb nebo slouží jenom k takovému chovu ryb, který neoslabí ekologické funkce nádrží) včetně nepravidelně zaplavovaných území (např. lužní lesy),
- vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav a to včetně navazujících říčních ramen při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav,
- podpora opatření zamezujících vodní erozi: opatření proti plošnému a soustředěnému povrchovému odtoku, stabilizace drah soustředěného povrchového odtoku, preventivní opatření (zakládání či obnova mezí, remízů...).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Problematika je dále obsažena v prioritní ose 1 - Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, kde je nastaven specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami a obsažena aktivita 1.3.2 – Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků.

Celkově je však nutno konstatovat, že plnění tohoto opatření naráží na problémy související s nastavením zemědělské politiky a nezájmem (resp. nedostatečnou motivací) vlastníků pozemků a hospodařících subjektů – k posilování organické složky v půdě fakticky nedochází (spíše naopak), opatření ke zpomalení povrchového odtoku vody jsou realizována jen ve velmi omezeném rozsahu, nadále dochází ve volné krajině (mimo sídla) k nevhodným technickým zásahům ve vodních tocích, které zvyšují jejich průtočnou kapacitu a akcelerují povrchový odtok. V důsledku toho se prohlubují dopady dlouhodobého sucha vč. nedostatku vody v krajině a ve vodních zdrojích.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- VÚMOP
- VÚRV
- ÚZEI
- SPÚ
- ČHMÚ
- podniky Povodí
- vysoké školy

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Příprava Protierozní vyhlášky.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, financování probíhá zejména z ERDF např. v rámci OPŽP.

Překážky implementace opatření

Viz závěr Věcného přehledu plnění opatření.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Opatření jsou vedle OPŽP dále financována z Programu rozvoje venkova, Operačního programu Rybářství, z národních podpor.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
OPŽP 2014–2020 (PO 4, SC 4.3)	nespecifikováno	nespecifikováno (fondy EU)	151,7 mil. EUR (celková alokace)	Podpora opatření proti vodní a větrné erozi (informace MŽP)
PRV 2014–2020 (AEKO, EZ, Pozemkové úpravy)	nespecifikováno (kofinancování ze státního rozpočtu)	nespecifikováno (fondy EU)	1,3 mld. EUR (celková alokace, resp. 905 mil. EUR (alokace na AEKO) + 100 mil. EUR (alokace na opatření spojená s Pozemkovými úpravami) + 340 mil. EUR (alokace na ekologické zemědělství)	Podpora AEKO, EZ, Pozemkových úprav (informace MZe) Příjem žádostí o dotaci v rámci PRV 2014–2020 na opatření AEKO a EZ

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- viz např. výroční zprávy OPŽP, PRV, Plány povodí

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Realizace opatření obsažených v plánech povodí, adaptační strategii a NAP AZK s možnou podporou OPŽP 2014–2020 a PRV
- vypořádání připomínek MPŘ (Agrární komory a MZe) k tzv. „Protierozní vyhlášce“ a její vydání
- dopracování nařízení vlády ke stanovení minimálního zůstatkového průtoku a předložení ke schválení.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (KoPÚ, PRV, OPŽP)
Administrativně právní	Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu v přípravě Protierozní vyhláška NV č. 48/2017 Plány povodí Plán hlavních povodí ČR.
Sankční	Viz NV č. 48/2017
Koncepční (plánovací)	Strategie rezortu Ministerstva zemědělství ČR do roku 2030, Národní akční plán adaptace na změnu klimatu Koncepce na ochranu před následky sucha na území ČR Plány povodí, Plány hlavních povodí ČR Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	nespecifikováno
Informační	http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu http://www.mzp.cz/cz/planovani_oblasti_vod http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/ https://portal.mze.cz/ssl/web/mze/dotace/ Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz) Informační systém melioračních staveb (dostupný na http://meliorace.vumop.cz)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní částečně, neboť opatření je velmi obsáhlé (stabilizace vodního režimu v krajině, využívání a ochrana vodních zdrojů) a z hlediska indikace plnění obtížně sledovatelné a vyhodnotitelné. Doporučuje se proto jeho možné upřesnění či rozpad na více opatření, která bude možno lépe vyhodnotit a sledovat. Problematický je rovněž různý pohled resortu MZe a MŽP na míru plnění tohoto opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Opatření 4.2.3.2 Usilovat o stabilizaci vodního režimu v krajině s cílem předcházet riziku povodní a dlouhodobého sucha prostřednictvím realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření

Věcný přehled plnění opatření

Díky realizaci programu opatření plánů povodí (zejména vycházejících z kapitol VI.1.18. Opatření ke snížení nepříznivých účinků povodní mimo oblasti s významným povodňovým rizikem, VI.1.12. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu, VI.1.17 Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha) a plánů pro zvládání povodňových rizik (v oblastech s významným povodňovým rizikem) dochází mimo jiné ke stabilizaci vodního režimu v krajině a předcházení riziku povodní a dlouhodobého sucha.

O stabilizaci vodního režimu v krajině prostřednictvím realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření MŽP soustavně usiluje při projednávání strategií a záměrů cílených na předcházení riziku povodní a dlouhodobého sucha. Pilotním projektem je soubor opatření na horní Opavě, jehož součástí jsou četná přírodě blízká opatření na vodním toku i v ploše povodí. Příprava projektu postupně pokračuje.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- VÚMOP
- VÚV T.G.M.
- ÚZEI
- SPP
- ČHMÚ
- MD

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- Národní zdroje, fondy EU, vlastní finanční zdroje nositele opatření
- Souhrnné náklady na realizaci opatření navržených v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, Dunaje a Odry jsou 116 114,75 mil. Kč (z toho Povodí Dunaje 34 548,5 mil. Kč, Povodí Labe 70 155,26 mil. Kč, Povodí Odry 11 410,96 mil. Kč).
- K podpoře realizace preventivních protipovodňových opatření slouží několik dotačních programů. V působnosti Ministerstva zemědělství je to program Podpora prevence před povodněmi III (Program 129 260) pro období 2014–2019. Dále se jednalo o dotační program Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží (program 129 130 do konce roku 2015 a od roku 2016 se jedná o dotační program Podpory retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže (program 129 280).
- Dalším programem je OPŽP a dále PRV.
- Operační program Životní prostředí 2014–2020 nabízí z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj téměř 2,790 mld. EUR.
- V rámci prioritní osy 4 OPŽP - Ochrana a péče o přírodu a krajinu je nastaven specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny, zejm. prostřednictvím aktivit:
 - o 4.3.2 Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur,
 - o 4.3.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů,
 - o 4.3.5 Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu.
- OPŽP 2014-2020 PO 4 – SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny – alokace 151,694 mil. EUR
- Problematika je dále obsažena v prioritní ose 1 OPŽP 2014-2020 - Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, kde je nastaven specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami a obsažena aktivita 1.3.2 – Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků.
- Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu a program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického, tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.
- Objem finančních prostředků v uvedených národních programech byl v letech 2012–2014 stanoven takto: Program péče o krajinu pro každý rok 126 mil. Kč, program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro každý rok 30 mil. Kč.
- Všechna navržená opatření byla podrobena ekonomickou analýzou CEA (Cost effectiveness analysis).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

	Částka dle zdroje financování	Poznámka

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)	Částka celkem	
Souhrnné náklady na realizaci opatření navržených v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, Dunaje a Odry	116,1 mld. Kč (státní rozpočet, zdroje nositele opatření)	x	116,1 mld. Kč	informace MZe
Národní programy	126 mil. Kč ročně (PPK) 30 mil. Kč ročně (POPF) (státní rozpočet)	x	min. 156 mil. Kč ročně	informace MŽP
OPŽP (PO 4, SC 4.3)	nespecifikováno	nespecifikováno (fondy EU)	151,7 mil. EUR	informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Jedná o stovky navržených opatření vycházejících z dílčích plánů povodí a plánů pro zvládnutí povodňových rizik (zejména revitalizace vodních toků a údolních niv, protipovodňová opatření, výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací, výsadby břehových porostů, výstavby rybích přechodů, odstranění starých ekologických zátěží, protipovodňová opatření).

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty opatření k plnění níže uvedených opatření SPŽP (velká míra provázanosti jejich financování):

- 1.1.1.1 Realizovat a aktualizovat plány povodí dle § 24 vodního zákona
- 1.1.1.4 Napravovat negativní zásahy způsobené lidskou činností vedoucí k obnovení přirozených koryt vodních toků s příznivým dopadem na vodní a vodu vázané ekosystémy a přednostně se zaměřit na ty úseky toků, které tvoří biokoridory a toky v sídlech
- 3.1.2.1 Realizovat revitalizační a přírodě blízká protipovodňová opatření ve vodních tocích a nivách
- 3.1.2.2 Realizovat opatření na obnovu přirozeného vodního režimu rašelinišť a slatin
- 3.1.2.3 Realizovat protierozní opatření v krajině
- 3.1.2.4 Podporovat samovolnou renaturaci vodních toků a niv
- 4.2.3.1 Realizovat opatření vedoucí ke stabilizování vodního režimu v krajině, mj, posilováním organické složky v půdě, k posilování a efektivnímu využívání vodních zdrojů a ochraně vodních zdrojů, ke zvládání extrémních hydrologických situací – povodní a dlouhodobého sucha.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Pokračující realizace programu opatření z dílčích plánů povodí (zejména vycházejících z kapitol VI.1.18. Opatření ke snížení nepříznivých účinků povodní mimo oblasti s významným povodňovým rizikem, VI.1.12. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu, VI.1.17 Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha) a plánů pro zvládání povodňových rizik.
- V rámci plánů povodí budou pokračovat přípravné práce na zpracování III. etapy plánů povodí
- V rámci plánů pro zvládání povodňových rizik budou pokračovat přípravné práce na aktualizaci map povodňového nebezpečí a povodňových rizik, předání do centrálního datového skladu, zveřejnění aktualizovaných map, zpracování zprávy EK a předání. V rámci návrhů opatření a přípravy Dokumentace oblasti s významným povodňovým rizikem (DOsVPR): návrhy opatření, posouzení opatření, výsledný návrh opatření, DOsVPR, agregace dat a spolupráce při aktualizaci PpZPR.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (PRV, OPŽP aj.)
Administrativně právní	Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu Zákon č. 254/2001 Sb., Vodní zákon Plány povodí Plán hlavních povodí ČR.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR do roku 2030

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

	Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR Plány povodí, Plány hlavních povodí ČR Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	nespecifikováno
Informační	http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu http://www.mzp.cz/cz/planovani_oblasti_vod http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/ http://vodavkrajine.cz/ http://suchovkrajine.cz/
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Opatření 4.2.3.3 Šetrně využívat území a udržitelně hospodařit s půdou (ochrana proti erozi a degradaci, zvýšení podílu organické složky v půdě, zvýšení retence vody v krajině, zachování půdní úrodnosti), zavádět nové technologie, diverzifikovat zemědělství atd.

Věcný přehled plnění opatření

Od účinnosti novely zákona č. 334/1992 Sb. (od 1. 4. 2015) probíhá kontinuální příprava protierozní vyhlášky, jejímž cílem je omezit následky eroze na zemědělské půdě. Návrh protierozní vyhlášky již prošel meziorezortním připomínkovým řízením, ale nadále probíhá spolupráce a diskuze mezi garantem MŽP a spolupracujícím MZe za účelem nalezení finálního znění protierozní vyhlášky.

Realizace protierozních opatření a opatření ke zvýšení retence vody v krajině je podporována z OPŽP 2014-2020, prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny, a to zejména aktivity 4.3.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů; doplňkově je realizace podporována z národního programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny.

Byl zahájen pilotní projekt Systém krajinných úprav pro adaptaci zemědělské (lesozemědělské) krajiny na klimatickou změnu v období 2030+ (TITSMZP717), v rámci kterého budou cca na 450 ha navrhována a realizována opatření k retenci a akumulaci vody a ke zvyšování obsahu organických látek v půdě. Řešiteli projektu jsou ČZU a VÚMOP.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- VÚMOP
- VÚRV
- ÚZEI
- SPÚ
- ČHMÚ
- SZIF
- vysoké školy

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa je v přípravě.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

		(Protierozní vyhláška).
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Konkrétně v rámci komplexních pozemkových úprav je omezený rozpočet na realizace prvků plánů společných zařízení. V souvislosti se zpřísněním podmínek v boji proti vodní erozi rostou finanční nároky na straně zemědělců, kteří jsou kompenzováni pouze částečně v rámci PRV.

Překážky implementace opatření

Nižší ochota zemědělců pro zavádění zde uvedených opatření.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
OPŽP 2014–2020 (PO 4, SC 4.3)	nespecifikováno	nespecifikováno (fondy EU)	151,7 mil. EUR (celková alokace)	Podpora opatření proti vodní a větrné erozi (informace MŽP)
PRV 2014–2020 (AEKO, EZ, Pozemkové úpravy)	nespecifikováno (kofinancování ze státního rozpočtu)	nespecifikováno (fondy EU)	1,3 mld. EUR (celková alokace, resp. 905 mil. EUR (alokace na AEKO) + 100 mil. EUR (alokace na opatření spojená s Pozemkovými úpravami) + 340 mil. EUR (alokace na ekologické zemědělství)	Podpora AEKO, EZ, Pozemkových úprav (informace MZe)
Národní programy	146 mil. Kč ročně (PPK)	x	min. 176 mil. Kč ročně	informace MŽP

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

	30 mil. Kč ročně (POPF) (státní rozpočet)			

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- projekty v rámci komplexních pozemkových úprav
- projekty demonstračních farem

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty identifikovány zejména s těmito cíli SPŽP:

- 1.3.1 Omezování trvalých záborů zemědělské půdy (1.3.1.1 Podporovat využívání brownfieldů)
- 1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí
- 1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobenou lidskou činností
- 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny (resp. 3.1.1.1 Zlepšit podmínky pro realizaci Územního systému ekologické stability (ÚSES); 3.1.1.2 Zlepšit funkční stav územního systému ekologické stability, zvýšit podíl funkčních a stabilních skladebných částí a při jejich realizaci přiměřeně využívat sukcesní procesy; 3.1.1.4 Podporovat zachování a rozšíření přírodě blízkých krajinných struktur plnicích interakční a stabilizační ekosystémové funkce v krajině)
- 3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny (resp. 3.1.2.3 Realizovat protierozní opatření v krajině)
- 3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů
- 3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech (resp. 3.3.2.3 Podpora výstavby na plochách brownfieldů)
- 4.1 Předcházení rizik a 4.2 Zmírňování dopadů rizik, včetně mimořádných a krizových situací.

Dále je opatření v souladu se schválenou Konceptí environmentální bezpečnosti 2012–2015 s výhledem do roku 2020, která podporuje nebo naplňuje úkoly stanovené pro ČR v následujících strategických dokumentech zejména: Bezpečnostní strategie ČR (usnesení vlády č. 79/2015); Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (usnesení vlády č. 805/2013); Akční rámec z Hyoga (přijatý na 2. světové konferenci OSN o snižování rizika katastrof, 2005); Rámec ze Sendai (přijatý na 3. světové konferenci OSN o snižování rizika katastrof, 2015).

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- Vyhodnocení dosavadního průběhu realizace přijatých opatření a formulace nových na etapu 2015-2020
- V sektoru zemědělství budou využívána stejná opatření jako dosud (kontrola podmíněnosti (DZES), PRV, legislativa, společná zařízení v rámci komplexních pozemkové úpravy)
- Uvedení protierozní vyhlášky v platnost
- Pokračování finanční podpory
- Realizace uvedeného pilotního projektu (2018–2021).

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (PRV, OPŽP aj.), KoPÚ
Administrativně právní	Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu v přípravě Protierozní vyhláška NV č. 48/2017
Sankční	Viz NV č. 48/2017
Koncepční (plánovací)	Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 (schválená usnesením Bezpečnostní rady státu č. 10/2012) Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR do roku 2030, Koncepce ochrana před následky sucha na území ČR Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK) Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	nespecifikováno
Informační	http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu http://www.mzp.cz/cz/planovani_oblasti_vod http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/ Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/)) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz) Zpráva o životním prostředí České republiky Statistická ročenka životního prostředí České republiky
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, je však duplicitní s řadou jiných opatření jak v rámci SPŽP, tak v rámci dalších připravovaných strategií. Navrhuje se ponechat v rámci SPŽP jen jedno komplexně zaměřené opatření

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

na danou problematiku a zohlednit nově předkládané strategie (např. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v ČR.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Opatření 4.2.3.4 Realizovat adaptační opatření vůči negativním dopadům změny klimatu také v rámci zemědělství, lesního hospodářství, biologické rozmanitosti, energetiky a průmyslu, ovzduší, zdraví obyvatel, urbanizované krajiny, dopravy a cestovního ruchu atd.

Věcný přehled plnění opatření

Realizace opatření přínosných z hlediska adaptace biodiverzity a ekosystémových služeb a urbanizované krajiny na změnu klimatu je podporována v rámci resortu životního prostředí zejm. z prostředků OPŽP 2014–2020 a národních programů resortu životního prostředí (POPFK, NPŽP). Dále je podporována v rámci resortu MZe z programového dokumentu PRV 2014–2020, kde jsou realizována opatření, která přispívají k retenci vody v krajině. Mezi stěžejní opatření mající pozitivní vliv na retenci vody patří Agroenvironmentálně-klimatická opatření, opatření Ekologické zemědělství, Zalesňování a zakládání lesů a Zavádění preventivních opatření v lesích.

Také sektor dopravy v ČR má nyní nastavený systém fungování na určitý rozsah klimatických faktorů běžný pro ČR. Pro zhodnocení praktického rizika změn klimatu je zásadní, nakolik budou tyto intervaly překročeny (podkročeny), nejen z hlediska absolutních dosažených hodnot, ale především četnosti jejich výskytu. Pro většinu parametrů se v nejbližších 20–30 letech budou jejich hodnoty pohybovat v rozsazích známých ze současné doby. Stávající praxe s dílčí modifikací bude dostačující a současně zde bude časový prostor pro postupnou adaptaci. Proto je třeba věnovat prvořadou pozornost opatřením, která jsou již dnes zřejmá a běžně realizovaná, jako např. zlepšení odolnosti dopravní sítě k povodním, realizace obchvatů sídel, posílení možností variantního vedení dopravy, aplikace informačních systémů aj. Realizace těchto opatření je efektivní bez ohledu na změny klimatu.

Rovněž i MMR se prostřednictvím finančních a nefinančních opatření podílí na realizaci opatření k problematice přizpůsobení se změně klimatu. Mezi nejvýznamnější nástroje lze zmínit národní dotační programy, koordinační a komunikační platformy, spolupráce s MZe, MŽP a dalšími. Z hlediska aktivit MMR na poli územního plánování k plnění opatření přispívá podpora pořizování územních studií krajiny (ÚS krajiny). ÚS krajiny budou sloužit mj. jako podklad pro pořizování územních plánů a jejich změn i jako podklad pro rozhodovací činnost orgánů veřejné správy. Do roku 2018 bylo z IROP podpořeno pořízení 47 ÚS krajiny, v současnosti (červenec 2019) je cca polovina z nich dokončena, zbylé budou dokončeny do konce roku 2019. MMR také ve spolupráci s Ústavem územního rozvoje připravuje metodiku Konceptu uspořádání krajiny v územním plánu, která by měla napomoci kvalitnějšímu řešení krajiny v územních plánech.

V roce 2018 byla novelizována vyhláška č. 500/2006 Sb. včetně úpravy seznamu jevů sledovaných v územně analytických podkladech (ÚAP) v příloze č. 1 vyhlášky. Byly doplněny některé sledované jevy využitelné při plánování krajiny zahrnujícím problematiku reakce na klimatickou změnu, např. jev 42a plochy vodní a větrné eroze, 43a plochy vhodné k zalesnění, plochy vhodné k zatravnění, 52a kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem, 52b kritické body a jejich povodí v části A databáze ÚAP a jev č. 34a regionalizace území dle míry ohrožení suchem v části B databáze ÚAP. Novelou NV č. 48/2017 dochází k navýšení plochy ochrany půdy před erozí z 10,57 % na 25 %.

V rámci restu zemědělství MZe připravilo pro zemědělce podpůrný metodický nástroj Protierozní kalkulačka (dostupná na adrese <https://kalkulacka.vumop.cz>). Dále pro potřebu zemědělců, odborné veřejnosti a studentů zajistilo MZe Kalkulačku vláhové potřeby osevního postupu (na adrese <https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/>). Kalkulačka slouží k určení vláhové potřeby a závlahového množství vody pro zemědělské plodiny a zadaný osevní postup. Zemědělec si s pomocí nástroje

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

optimalizuje osevní postupy vzhledem k jejich vláhové potřebě, a to zejména v období suchých period a nedostatku vody. Nástroj je možné využít například i pro nastavení dotační politiky v oblasti sucha v souvislosti s plněním Usnesení vlády ČR č. 620 ze dne 29. 7. 2015.

V rámci komplexních pozemkových úprav byly ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5% plochy ZPF je rozpracováno. Ke konci roku 2017 bylo realizováno 756 ha protierozních opatření, 1 601 ha ekologických opatření a 550 ha vodohospodářských opatření. Realizováno bylo celkem 3 207 km cest. Souvislost se zastavováním půdy (soil sealing), spojeným s nekontrolovatelným rozšiřováním sídel. To je patrně nejvýznamnějším degradačním procesem, protože při něm dochází ke zničení všech ekologických a produkčních funkcí půdy. Zábor půdy pro satelitní výstavbu a výstavbu hal a skladů se rozvíjí převážně v blízkosti velkých měst a podél dopravních tepen, kde probíhá výstavba především na zemědělské půdě. Vzhledem k poloze ČR uprostřed Evropy je zde vysoký potenciál pro výstavbu tranzitních center a skladišť.

V souvislosti s problematikou záborů zemědělské půdy nechalo MZE ve spolupráci s VÚMOP, v.v.i. vyvinout webovou aplikaci Limity využití půdy, která si klade za cíl podpořit zachování nejkvalitnější zemědělské půdy pro zemědělskou produkci. Aplikace je volně dostupná na internetu na adrese <http://limitypudy.vumop.cz>. Aplikace nabízí možnosti hospodaření s půdou s nejmenším dopadem na životní prostředí. V aplikaci zájemci najdou i kompletní databázi nevyužívaných území (tzv. zemědělské brownfieldy), která jsou pozůstatkem po zaniklých zemědělských družstvech a lze je například využít pro menší výroby.

V rámci MZe probíhá dotační program Demonstrační farmy, jehož cílem je sdílení zkušeností, jak skloubit efektivní, ziskovou výrobu s ochranou půdy a krajiny. V roce 2017 bylo z tohoto dotačního programu podpořeno 7 demonstračních farem, v roce 2018 se jejich počet rozšířil na 11 farem (z toho 6 je pokračujících z roku 2017) V dotačním programu jsou v roce 2018 zařazené dvě farmy orientované na ekologické zemědělství.

Celkově je však, i přes výše uvedené, nutno konstatovat, že míra a rychlost plnění tohoto opatření (resp. NAP AZK) neodpovídá ani rizikům současným, natož budoucím. Důvodem je zejména současné nastavení zemědělské a lesnické politiky a nezáměr (resp. nedostatečná motivace) vlastníků pozemků a hospodařících subjektů. K posilování organické složky v půdě fakticky nedochází (spíše naopak), opatření ke zpomalení povrchového odtoku vody jsou realizována jen ve velmi omezeném rozsahu, naopak nadále dochází ve volné krajině (mimo sídla) k nevhodným technickým zásahům ve vodních tocích, které zvyšují jejich průtočnou kapacitu a akcelerují povrchový odtok, uplatňování adaptačních opatření v lesích brání nevhodný management zvěře a nedostatečná legislativní a metodická podpora rezistentnějších, přírodě blízkých forem obhospodařování lesů ze strany ústředního orgánu státní správy lesů (MZe), přičemž ani neexistuje zadání pro změnu dosavadního přístupu státního podniku Lesy ČR ze strany zřizovatele. V důsledku toho se dopady změny klimatu prohlubují, což se v současné době zejm. projevuje v souvislosti s dlouhodobým suchem a nedostatkem vody v krajině a ve vodních zdrojích.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

- MZe
- MŽP
- VÚMOP
- VÚRV
- ÚZEI
- SPÚ
- ÚÚR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd. Je třeba zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění a zajistit lepší mezirezortní koordinaci.
Legislativa		Legislativa je v přípravě. Připravuje se novelizace NV č. 48/2017 a připravuje se Protierozní vyhláška.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Např. v současné době není zajištěno financování pořízení dalších územních studií krajiny, přestože nebyli uspokojeni všichni žadatelé o podporu (v SC 3.3 IROP již nejsou finanční prostředky na podporu územního plánování). Financování pořízení ÚS krajiny v dalším programovém období je zatím nejasné.

Překážky implementace opatření

Horší meziresortní koordinace (např.: průřezový charakter odvětví cestovního ruchu a jeho provázanost na regionální rozvoj).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
IROP – podpora pořízení ÚS krajiny		cca 14 mil. Kč (kofinancování)	cca 79,5 mil. Kč (Evropský)	cca 93,5 mil. Kč (zesmluvněná)	ÚS krajiny jsou plánovací, nikoliv

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

z SC 3.3 IROP (výzva č. 9 IROP)	ze státního rozpočtu)	regionální rozvojový fond)	cena podpořených ÚSK)	realizační nástroj. V delším horizontu předpokládáme pozitivní vliv jak na posílení tématu adaptace na klimatickou změnu v územním plánování, tak pro lepší realizaci opatření v krajině. (informace MMR)
PRV 2014–2020	nespecifikováno (kofinancování ze státního rozpočtu)	nespecifikováno (fondy EU – EZFPRV)	4,4 mld. Kč ročně	podpora opatření resp. způsobů hospodaření majících pozitivní vliv na retenci vod (informace MZe)
OPŽP	nespecifikováno	nespecifikováno	nespecifikováno	nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Podpořené projekty v rámci IROP umožňují realizaci více cílů, mimo jiné i přizpůsobení se změně klimatu a podporu udržitelného rozvoje cestovního ruchu
- Ošetřování travních porostů, Zatravňování orné půdy, Integrovaná produkce, Ekologické zemědělství, Zalesňování a zakládání lesů a Zavádění preventivních opatření v lesích

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Zajistit odpovídající stálé a průběžné personální, legislativní, institucionální a hlavně finanční zajištění. Zajistit lepší mezirezortní koordinaci.

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty identifikovány zejména s těmito cíli SPŽP:

- 1.1.1 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice
- 1.3.1 Omezování trvalých záborů zemědělské půdy
- 1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí
- 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny
- 3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny
- 3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny
- 3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů
- 3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech
- 3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

- 3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou s vodou v sídelních útvarech
- 4.2.2 Zmírňování dopadů přírodních nebezpečí
- 4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik.

Dále se předpokládají synergické efekty na plnění SPŽP vycházející z požadavků na ochranu přírodního dědictví, tradic a místních specifik v souladu se zájmy ochrany životního prostředí.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- V plánu realizovat opatření v obdobném rozsahu; v rámci územního plánování: dokončení pořízení všech 47 podpořených ÚS krajiny do konce roku 2019 (zajišťují obce s rozšířenou působností)
- Dokončení metodiky MMR Koncepce uspořádání krajiny v územním plánu
- Příprava Strategického plánu pro implementaci SZP pro období 2021–2027, finalizace legislativních opatření
- vyhodnocení realizace adaptačních opatření (2019)
- aktualizace národní adaptační strategie a NAP AZK (2020)
- příprava Strategického plánu pro implementaci SZP pro období 2021–2027

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (PRV, OPŽP aj.), komplexní pozemkové úpravy
Administrativně právní	Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství Nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, zejména její Příloha č. 1. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů Novela č. 184/2016 Sb., zákon o ochraně zemědělského půdního fondu
Sankční	Viz NV č. 48/2017
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky Generel vodního hospodářství krajiny České republiky - CzechGlobe

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Politika ochrany klimatu v ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (1/2017) Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016–2020 Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012–2020 Národní lesnický program II Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025 Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Národní akční plán čisté mobility (NAP CM) Aktualizace státní energetické koncepce Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010–2020 Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, schválené usnesením vlády č. 276 dne 15. dubna 2015. Protokol o udržitelném cestovním ruchu Strategie udržitelného rozvoje cestovního ruchu v Karpatech (+akční plán) Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví Strategie rozvoje resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030
Institucionální	nespecifikováno
Informační	http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu http://www.mzp.cz/cz/planovani_oblasti_vod http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/ Podpůrné metodické materiály MZe (Protierozní kalkulačka (https://kalkulacka.vumop.cz), Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (https://kalkulacka.vumop.cz/introVlaha/)) Monitoring eroze zemědělské půdy (http://me.vumop.cz) Limity využití půdy (http://limitypudy.vumop.cz)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

	http://www.carpathianconvention.org/tourism.html ; výsledky jednání COP5 na http://www.carpathianconvention.org/conference-of-the-parties-50.html www.szu.cz www.mzcr.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, je nutné zejména zajistit lepší mezirezortní koordinaci. Opatření je definováno velmi široce, těžko lze hodnotit realizaci opatření v rámci tolika oblastí zájmu (sektorů). Např. je třeba samostatně akcentovat oblast zdraví, neboť rizika plynoucí z kvality životního prostředí jsou významnými determinanty zdraví. Zdravotní stav je úzce spjat s prostředím, např. pokud jde o expozici škodlivým emisím a souvisí i s vlivem klimatických změn, které spolu se sociálními determinanty působí na zdraví obyvatel. Bude nezbytné věnovat zvýšenou pozornost preventivním opatřením, a to zejména v oblastech s vysokým rizikem kontaminant životního prostředí.

Do budoucna se doporučuje vyřadit problematiku ovzduší ze seznamu sledovaných oblastí ve vztahu k adaptaci na změnu klimatu. Není zařazeno ani v Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Související opatření se řeší např. v rámci zdraví obyvatel, urbanizované krajiny, nebo dopravy.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Opatření 4.2.3.5 Zajistit podporu rekonstrukcí a rozšíření úpraven vody a vodovodních přivaděčů s cílem zabezpečit jakostní pitnou vodu pro všechny občany

Věcný přehled plnění opatření

Realizován program 129 250, který v období 2012–2017 podpořil opatření částkou 1,5 mld. Kč. V roce 2017 byl spuštěn navazující program 129 300 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II“. Tento program je schválen na období 2017–2022 s celkovou alokací 4,8 mld. Kč z toho cca 1,8 mld. na podporu výstavby těchto opatření:

- opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody. Jedná se o podporu propojování a rozšiřování vodárenských soustav a jejich zdrojové posilování, včetně posilování akumulace pitné vody pro zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou, (podprogram 129 302),
- výstavbu vodovodů pro veřejnou potřebu vč. souvisejících vodárenských objektů v obcích minimálně pro 50 obyvatel, (podprogram 129 302),
- výstavbu a modernizaci zařízení ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti nebo dostupnosti pitné vody v obcích (podprogram 129 302).

V rámci OPŽP 2014–2020 opatření řešeno v rámci specifického cíle 1.2 (zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na výstavbu a modernizaci úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody schváleno cca 140 projektů v celkové výši 5,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 3,4 mld. Kč), proplaceno bylo cca 790 mil. Kč

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MZe
- MŽP
- SOVAK
- Krajské úřady

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Omezené možnosti státního rozpočtu.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

- národní zdroje, fondy EU, krajské dotace, vlastní finanční zdroje nositele opatření

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
kapitola MZe		cca 1 987 mil. Kč (v letech 2012–2017) (státní rozpočet)	x	1 987 mil. Kč (2012–2017)	na podporu výstavby příslušných opatření (informace MZe)
OPŽP 2014–2020 (SC 1.2)		nespecifikováno	nespecifikováno (fondy EU)	115,3 mil. EUR (celková alokace)	informace MŽP
OPŽP		nespecifikováno	nespecifikováno	nespecifikováno	nespecifikováno

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- rekonstrukce a rozšíření úpraven vody a vodovodních přívaděčů, výstavba vodojemů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

- naplňování programu 129 300
- v rámci NPŽP, prioritní oblasti 1 – Voda, Podoblast 2: Zajištění dodávek pitné vody v odpovídající velikosti a množství, budou podporovány následující aktivity:
 - o 1.2.A – Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody včetně výstavby a modernizace systémů (technické opatření) pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužící veřejné potřebě;
 - o 1.2.B – Výstavba a dostavba přívaděčů a rozvodových sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (programy MZe, PRV, OPŽP aj.)
Administrativně právní	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů Novela č. 184/2016 Sb., zákon o ochraně zemědělského půdního fondu
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky Generel vodního hospodářství krajiny České republiky - CzechGlobe Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (1/2017) Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví
Institucionální	nespecifikováno
Informační	http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu http://www.mzp.cz/cz/planovani_oblasti_vod http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/ www.opzp.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, v rámci struktury SPŽP není nutná úprava jeho obsahu či zaměření.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Nástroj 4.2.3.N.1 Posílit finančně výzkum a vývoj v oblasti scénářů změny klimatu, identifikace a monitorování jejích dopadů, vymezení a monitoringu rizikových oblastí

Věcný přehled plnění nástroje

Výzkum a vývoj v oblasti scénářů změny klimatu provádí CZECHGLOBE a ČHMÚ. Otevřená a průběžně aktualizovaná on-line databáze shrnující informace o dopadech změny klimatu, rizicích, zranitelnosti a adaptačních opatření pro celou ČR byla vytvořena v rámci projektu „CzechAdapt – Systém pro výměnu informací o dopadech změny klimatu, zranitelnosti a adaptačních opatřeních na území ČR“ a je dostupná na <http://www.klimatickazmena.cz>.

MŽP uplatnilo v této oblasti prioritu v rámci programů Epsilon a Beta2 (TA ČR). TA ČR umožňuje podporu tohoto opatření rovněž v rámci programu Alfa.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- TA ČR
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Personální a administrativní kapacity v rámci TA ČR umožňují plně pokrývat implementaci tohoto opatření.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Implementace opatření je v rámci programů a prostředků TA ČR finančně pokryta.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Do konce roku 2017 byly ze strany TA ČR podpořeny 4 projekty, na které byla poskytnuta dotace ve výši 28 mil. Kč (celkové náklady byly 41,7 mil. Kč).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Náklady (schválené granty) na jednotlivé projekty v rámci finančních mechanismů EHP a Norska jsou uvedeny v tabulce: <http://www.eeagrants.cz/cs/programy/schvalene-projekty/prehled-schvalenych-zadosti-program-cz02-1878>.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
TA ČR		28 mil. Kč (dotace, státní rozpočet)	x	41,7 mil. Kč (celkové náklady)	Informace TAČR

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Udržitelné využívání vodních zdrojů v podmínkách klimatických změn
- Podpora dlouhodobého plánování a návrhu adaptačních opatření v oblasti vodního hospodářství v kontextu změn klimatu
- Vysychání toků v období klimatické změny: predikce rizika a biologická indikace epizod vyschnutí jako nové metody pro management vodního hospodářství a údržby krajiny
- Možnosti kompenzace negativních dopadů klimatické změny na zásobování vodou a ekosystémy využitím lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod
- Udržitelné využívání vodních zdrojů v podmínkách klimatických změn

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Podávání kvalitnějších výzkumných potřeb především do programu BETA/BETA 2. Zvýšení kvality realizovaných projektů.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- pokračování v přípravě a realizaci projektů VaV naplňujících toto opatření

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (např. finanční podpora realizovaných projektů VaV v programech TA ČR)
Administrativně právní	Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků. Programy TAČR byly schváleny usnesením vlády České republiky.
Sankční	nespecifikováno

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Koncepční (plánovací)	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (1/2017) Koncepce environmentální bezpečnosti pro období 2015–2020 s výhledem do 2030 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky Generel vodního hospodářství krajiny České republiky - CzechGlobe Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR
Institucionální	Podpora projektů ze strany TAČR (zejména prostřednictvím programů Alfa, Epsilon, Beta2 a Zéta), spolupráce s příslušnými resorty.
Informační	Podpořené projekty jsou uvedeny www.tacr.cz ve výsledcích veřejných soutěží a na www.isvav.cz, tam včetně finanční podpory, řešitelských organizací a již dosažených výsledků. Náklady (schválené granty) na jednotlivé projekty v rámci finančních mechanismů EHP a Norska uvedeny zde: http://www.eeagrants.cz/cs/programy/schvalene-projekty/prehled-schvalenych-zadosti-program-cz02-1878 TAČR: Program Epsilon https://www.tacr.cz/index.php/cz/programy/program-epsilon.html TAČR: Program Beta https://www.tacr.cz/index.php/cz/component/content/article/19-programy/765-beta-beta2-rozcestnik.html
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, je však doporučeno:

1. Přeformulovat text opatření, je třeba úkol formulovat např. takto: „Vytvořit podmínky pro podporu výzkumu ...“. Pokud se jedná o vlastní podporu výzkumu v dané oblasti, má zde hlavní úlohu MŽP, které identifikuje odpovídající výzkumné cíle pro přípravu veřejných zakázek v programu Beta2 nebo veřejných soutěží v dalších programech TA ČR (bez těchto návrhů nemůže TA ČR uvedená opatření realizovat).
2. Blíže specifikovat, jaká jsou prioritní témata v dané oblasti. V tomto pojetí je opatření velice široké a obecné.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

3. V souvislosti s předchozím bodem rovněž uvést i konkrétnější představu o rozsahu této podpory tak, aby se pak mohlo objektivněji hodnotit i naplňování tohoto opatření.
4. Zdůvodnit, proč je zde uvedena právě tato oblast pro podporu výzkumu. Ochrana životního prostředí je řešena i v několika dalších koncepčních dokumentech, kde jsou rovněž uváděny požadavky na podporu výzkumu a není zřejmé, zda a jak jsou tyto požadavky vzájemně koordinovány.

Nástroj 4.2.3.N.2 V souladu se Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR zavést pravidelné vyhodnocování již implementovaných adaptačních opatření na změnu klimatu a identifikace nových adaptačních aktivit

Věcný přehled plnění nástroje

V roce 2018 CDV zpracovalo závěrečnou zprávu projektu Environmentální a ekonomické hodnocení adaptačních opatření ve vztahu ke změně klimatu v sektoru dopravy. Cílem projektu zhodnocení míry zranitelnosti sektoru dopravy vůči změně klimatu a adaptačních opatření v dopravě pomocí indikátorů. Z výsledků projektu vyplývá, že opatření v dopravě pro adaptaci na projevy změny klimatu je nutné plánovat komplexně se zohledněním synergických a protichůdných efektů. Hodnocení indikátorů tak přispívá k finanční efektivitě těchto opatření.

V lednu 2017 byl schválen Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, který je implementačním dokumentem Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR a zavádí systém střednědobého hodnocení adaptace vč. systému indikátorů hodnocení zranitelnosti adaptace na změnu klimatu.

Hodnocení zranitelnosti adaptace na změnu klimatu bylo zavedeno a provádí jej CENIA ve spolupráci s příslušnými resorty a resortními organizacemi. Základní hodnocení (baseline k roku 2014) bylo zpracováno v roce 2017 a je dostupné na https://www.mzp.cz/cz/hodnoceni_zranitelnosti_cr.

Environmentální a ekonomické hodnocení adaptačních opatření ve vztahu ke změně klimatu v sektoru dopravy bylo zpracováno v listopadu 2017. Tento materiál vyhodnocuje uplatnitelnost jednotlivých indikátorů ve vztahu k dopravě, jejich měřitelnost a potřebnost. Dále pak navrhuje vypuštění neadekvátních indikátorů a případně vytvoření nových. V roce 2018 projekt hodnotí míry zranitelnosti sektoru dopravy vůči změně klimatu pomocí indikátorů stanovených v rámci řešeného projektu. Indikátory by měly poskytnout informaci, které předpokládané projevy změny klimatu jsou pro dopravu nejvíce rizikové a které druhy dopravy jsou jimi nejvíce ohroženy. Na základě získaných dat bude navržena optimalizace adaptačních opatření primárně pro silniční a železniční dopravu za účelem zvýšení jejich schopnosti adaptace na změnu klimatu a rovněž dlouhodobé odolnosti vůči negativním dopadům této změny v návaznosti na usnesení vlády ČR č. 861 ze dne 26. října 2015 (II/bod 3, odst. ba) a bod 4).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

- MŽP
- CENIA
- CDV
- ŘSD
- SŽDC
- VÚMOP
- MZe
- MPO
- ČSÚ

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Kapacity státní správy nejsou úzkým hrdlem pro plnění opatření, klíčová je koordinace mezi jednotlivými úrovněmi státní správy, spolupráce s privátním sektorem a respektování tržních vlivů a Společné zemědělské politiky EU.
Legislativa		Legislativa je v přípravě, resp. je z části dořešena. Např. v rámci agendy biologicky rozložitelných odpadů je třeba dořešit legislativní podporu jejich sběru a využití, průběžně je upravována legislativa týkající se hnojiv.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Konzervativnost zemědělců.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

V rámci MŽP financováno z rozpočtu MŽP, resp. CENIA.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- podpora bezpečnostního výzkumu
- zvyšování environmentální bezpečnosti
- zvyšování ekologicko-stabilizačních funkcí a prostupnosti krajiny.
- provozní podpora bioplynových stanic

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty identifikovány zejména s těmito cíli SPŽP:

- 1.1.1 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice
- 1.3.1 Omezování trvalých záborů zemědělské půdy
- 1.3.2 Snižování ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí
- 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny
- 3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny
- 3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny
- 3.1.4 Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů
- 3.3.1 Zlepšení funkčního stavu zeleně v sídlech
- 3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech
- 3.3.3 Zlepšení hospodaření se srážkovou s vodou v sídelních útvarech
- 4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik
- 4.2.2 Zmírňování následků přírodních rizik
- 4.2.3 Zmírnění dopadu změny klimatu a adaptace.

Dále byly synergické efekty identifikovány se specifickým cílem 34 Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu: Výchova, vzdělávání, osvěta s ohledem na změnu klimatu, konkrétně:

- Do roku 2020 podporovat výchovu a vzdělávání o biologické rozmanitosti a možnostech výuky v přírodě v rámci předškolního vzdělávání. Připravit interaktivní materiály o biologické rozmanitosti a možnostech výuky v přírodě pro základní školy. Připravit materiály pro rozšíření znalostí o biologické rozmanitosti a možnostech výuky v přírodě pro střední školy. Gestorem úkolu je MŽP, MŠMT je připraveno na spolupráci s MŽP na úkolu spolupracovat.
- Do roku 2018 problematiku změn klimatu a souvisejících adaptačních opatření v lesním hospodářství zapracovat do procesu na všech stupních lesnického vzdělávání. Při revizích rámcových vzdělávacích programů pro oblast lesnictví bude tato problematika ve spolupráci s MZe zapracována.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- pokračovat v hodnocení zranitelnosti adaptace na změnu klimatu (2019)
- vyhodnotit plnění NAP AZK (2019)
- součinnost při dalších činnostech Adaptační platformy

Nasazení nástrojů pro implementaci dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (provozní a investiční podpora)
Administrativně právní	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu zákon o odpadech, zákon o hnojivech

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.3	Zmírňování dopadů změny klimatu a adaptace

	zákon č. 165/2012 Sb. o POZE
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie) Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (1/2017) Vnitrostátní plán pro energetiku a klima (v přípravě)
Institucionální	Spolupráce napříč resorty.
Informační	Vzdělávání a poradenství. Stránky MŽP: http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu .
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, jako překážky plnění tohoto nástroje však byla identifikována konzervativnost zemědělců. Dále je doporučeno:

- Reformulovat znění opatření a SC. Vyhodnocování implementovaných opatření a identifikace nových opatření se děje v rámci jiných dokumentů a asi platí pro všechny tematické oblasti, nikoliv specificky pro tematickou oblast 4.
- Vypustit aktivity, které se budou překrývat s Národním klimaticko-energetickým plánem.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

4.2.4 Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

SMART vlastnosti specifického cíle⁷⁹

Z hlediska plnění **SMART kritérií** cíl 4.2.4 v rámci všech kritérií dosahuje pouze průměrného hodnocení, v souvislosti s průměrným hodnocením se doporučuje případná revize cíle, popřípadě změna formulace cíle.

Tabulka Přehled SMART vlastností specifického cíle

Vlastnost specifického cíle	Hodnocení
S (Specifičnost)	☹️
M (Měřitelnost)	☹️
A (Přiměřenost, vhodnost)	☹️
R (Pokrytí zdroji)	☹️
T (Časové vymezení)	☹️

Interakce⁸⁰ specifického cíle s dalšími cíli SPŽP

Plnění cíle 4.2.4 je **synergicky podporováno** zejména plněním cílů v oblasti ochrany a udržitelného využívání zdrojů (Prioritní oblast 1), okrajově v rámci oblasti ochrany přírody a krajiny (Prioritní oblast 3) a logicky i s ostatními cíli v oblasti bezpečného prostředí (Prioritní oblast 4). Protichůdné působení plnění cíle 4.2.4 vůči ostatním cílům SPŽP nebylo zaznamenáno.

Tabulka Matice interakcí specifického cíle 4.2.4 s dalšími cíli SPŽP

Specifický cíl	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.3.4	2.1.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.3.1	3.3.2	3.3.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4
Ovlivňuje	+	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	x
Je ovlivňován	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	x

Tabulka Zdůvodnění nejvýraznějších identifikovaných interakcí

Cíl	Zdůvodnění
1.1.1 Dosažení alespoň dobrého stavu a potenciálu útvarů povrchových vod	Plnění tohoto cíle, tj. realizace sanací kontaminovaných míst může mít pozitivní dopady na plnění cíle zaměřeného na zlepšování stavu a

⁷⁹ Nastavení cílů bylo hodnoceno dle metodiky SMART, viz úvodní metodická část.

⁸⁰ Smyslem posouzení interakcí bylo identifikovat cíle, které synergicky podporují plnění předmětného cíle (řádek ovlivňuje), které jsou podporovány plněním cíle (je ovlivňován), nebo naopak které plnění cíle brání nebo jsou jeho plněním nepříznivě ovlivňovány. Metodika posouzení vztahů mezi cíli je podrobněji popsána v úvodní metodické části.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

	kvality povrchových vod (platí i pro vody podzemní).
1.2.1 Snížení podílu skládkování na celkovém odstraňování odpadů	Cíl snižovat podíl skládkování, resp. zvýšit materiálové a energetické využití odpadů by měl ve svém důsledku vést k postupnému snižování počtu, resp. rozlohy skládek, které budou muset být odpovídajícím způsobem sanovány.
1.3.3 Omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností	Cíle jsou ve vzájemné synergii. Hlavním smyslem je prostřednictvím sanací kontaminovaných míst snižovat negativní vlivy kontaminovaných, resp. degradovaných míst působících na životní prostředí a zdraví lidí, na půdu a horniny.
1.3.4 Prevence a zahlazování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin	Cíle jsou ve vzájemné synergii. Hlavním smyslem je prostřednictvím sanací snižovat negativní vlivy, resp. důsledky hornické činnosti a těžby nerostných surovin působících na životní prostředí a zdraví lidí, na půdu a horniny.
3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny	Sanace a nápravy ekologické újmy, resp. škod by měly v důsledku posilovat celkovou stabilitu krajiny, což by mělo být v souladu s příslušným tímto cílem.
3.3.2 Posílení regenerace brownfieldů s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech	Jednou z typických sanačních aktivit je i sanace brownfields a jejich regenerace.
4.1.1 Předcházení vzniku zdrojů antropogenních rizik	Realizace sanací kontaminovaných míst a náprav ekologické újmy je jednou z možných aktivit vedoucích k odstranění zdrojů antropogenních rizik (je tedy s tímto cílem plně v souladu).
4.2.1 Zmírňování dopadů antropogenních rizik	Cíl jsou ve vzájemné synergii, sanace kontaminovaných míst vede ke zmírňování dopadů antropogenních vlivů (opačně aktivity v rámci zmírňování dopadů mohou vést k posílení aktivit v rámci sanačního cíle).
Žádné protichůdně působící cíle vůči cíli 4.2.4 nebyly identifikovány	

Strategické dokumenty podporující plnění specifického cíle

- Koncepce environmentální bezpečnosti 2015–2020 s výhledem do 2030
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP AZK)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Adaptační strategie)
- Strategický rámec Česká republika 2030

Míra naplňování specifického cíle

Plněno částečně

Cíl je plněn částečně, neboť jsou v rámci jeho jednotlivých opatření identifikovány některé problémy typu personálního zajištění příslušné agendy, resp. nedostatek personálních kapacit na MŽP pro zajištění úkolu (např.: při velkém počtu zadávání nových zakázek v rámci sanací nelze zajistit personální obsazení). Z toho plyne velmi pomalý postup při realizaci, resp. administraci sanačních prací (zejména zadání, výběrová řízení aj.). V případě dostupné legislativy např. chybí legislativa pro odstraňování starých zátěží, která by vedla k lepší efektivitě zadávání projektů a tím i k sanaci kontaminovaných míst. Část opatření vedoucích k tomuto cíli je finančně náročných s tím, že opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno.

Použité indikátory hodnotící plnění specifického cíle

Kód indikátoru	Název indikátoru	Vyhodnocení indikátoru (2017)		
		Stav	Vývoj	Mezinárodní srovnání
1.3.4	Kontaminovaná místa		Není dostupné	Není dostupné

Aktuálnost specifického cíle

Cíl je aktuální

Téma řešené specifickým cílem je velmi aktuální vzhledem k existenci kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží. Jejich sanace je nezbytná a vede k naplňování dalších cílů SPŽP (např. omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobená lidskou činností, zvýšení ekologické stability krajiny či zmírňování dopadů antropogenních rizik).

Náměty na úpravu specifického cíle v aktualizované SPŽP

- Úprava ve smyslu nastavení vhodného měřítka realizace sanací. Oproti obecně uváděnému hodnocení efektů v podobě sanované plochy v ha jsou vhodnějším měřítkem vynaložené finanční prostředky, a to zejména ze zvláštních účtů privatizace (tj. z Fondu privatizace). V období od roku 2013 došlo k poklesu vynaložených financí z cca 6 mld. Kč za rok na 0,7 mld. Kč. Z uvedeného trendu vyplývá, že je nutno zajistit, aby výdaje na sanace a rekultivace za rok neklesaly pod určitou úroveň za rok a trend výdajů nebyl klesající. V rámci privatizačního fondu prostředky jsou sice k dispozici, příjmy fondu plynoucí z výnosů majetku státu jsou však dopředu těžko odhadnutelné. Je tedy potřebné zdůraznit naléhavost finančního zajištění nápravných opatření v oblasti starých ekologických zátěží, od průzkumných prací a provedení analýz rizika po sanace vážně kontaminovaných míst a zabezpečení dalšího monitoringu.
- Formulace cíle s ohledem na nově přijatou legislativu, resp. na závazky ČR.

Výdaje na realizaci/implementaci specifického cíle a jeho opatření/nástrojů

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Za účelem naplňování specifického cíle bylo v rámci oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy vynaloženo v letech 2000–2017 ze státního rozpočtu a národních i evropských fondů cca 6,4 mld. Kč. Jednalo se především o aktivity a opatření zaměřená na ochranu půdy a podzemní vody proti znečišťujícím infiltracím a dekontaminaci půd a čištění podzemní vody (celkem za 6,2 mld. Kč). V rámci monitoringu půdy a podzemní vody pak bylo vynaloženo dalších 236 mil. Kč. V rámci územních rozpočtů, tj. rozpočtů krajů a obcí bylo za období 2000–2017 vynaloženo celkem 1,3 mld. Kč, z toho na ochranu a dekontaminaci půdy podzemní vody cca 1,2 mld. Kč a na monitoring 120 mil. Kč.⁸¹ Detailnější struktura veřejných výdajů včetně jejich výše v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce a grafech.

Finanční prostředky byly vynakládány např.: v rámci následujících programů:

- **OPŽP 2014–2020⁸²:**
 - o prioritní osa 3 (odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika)
 - specifický cíl 3.4 (dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže); v rámci konkrétních opatření zaměřených např. na analýzy rizik, sanační práce a inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM2) bylo schváleno přes 100 projektů v celkové výši 3,2 mld. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 2,7 mld. Kč), proplaceno bylo 337 mil. Kč
 - specifický cíl 3.3 (rekultivace starých skládek technicky nezabezpečených, které byly provozovány před účinností zákona č. 238/1991 Sb. nebo nejpozději v termínu a způsobem dle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 238/1991 Sb.); v rámci konkrétních opatření bylo schváleno 17 projektů v celkové výši 370 mil. Kč celkových způsobilých výdajů (z toho příspěvek Unie 315 mil. Kč), proplaceno byla cca 113 mil. Kč
- **OPŽP 2007–2013:**
 - o prioritní oblast 4 (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží)
 - oblast podpory 4.2 (odstraňování starých ekologických zátěží); v rámci konkrétních opatření schváleno přes 180 projektů v celkové výši 6,4 mld. Kč celkových způsobilých výdajů, z toho z fondů EU proplaceno 5,2 mld. Kč
- **OPPIK 2014–2020:**
 - o prioritní osa 2 (rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků)
 - specifický cíl 2.3 (zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání – program Nemovitosti); na konkrétní opatření zaměřená i na podporu rekonstrukcí technicky nevyhovujících objektů nebo objektů typu brownfield na podnikatelský objekt je pro malé a střední podniky do roku 2020 alokováno 3,9 mld. Kč
- **PRV 2014–2020:**
 - o podpora v rámci pozemkových úprav na ekologická opatření – proplaceno více než 100 mil. Kč (včetně národních podpor MZe, PF ČR, ŘSD aj.)
 - ke konci roku 2017 provedeny pozemkové úpravy na 32,5 % ZPF, dalších 12,5 % plochy ZPF je rozpracováno; bylo realizováno 1 601 ha ekologických opatření

⁸¹ Informace týkající se veřejných výdajů vycházejí z rozpočtové skladby MF ČR, která dlouhodobě sleduje i prostředky poskytované prvotně za účelem tvorby a ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že zdrojem výdajů územních rozpočtů mohou být i finanční transfery (např. ze státního rozpočtu, státních fondů aj.), jsou některé z těchto výdajů duplicitní s výdaji z centrálních zdrojů, resp. evropských fondů. Z tohoto důvodu jsou výdaje z centrálních zdrojů (tj. ze státního rozpočtu a fondů) a územních rozpočtů hodnoceny zvlášť a nelze je tudíž sumarizovat.

⁸² Informace k OPŽP 2014–2020 jsou platné k březnu 2019.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

- **národní zdroje:**

- národní programy, resp. NPŽP administrované SFŽP ČR:
 - NPŽP – v oblasti prevence, resp. odstraňování kontaminace půdy byly v rámci prioritní oblasti 3 (odpady, staré zátěže, environmentální rizika (podporované aktivity 3.3.A–F)) v letech 2015–2017 vyhlášeny např.: výzvy odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží nebo odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí; v rámci těchto výzev bylo podpořeno 10 projektů za více než 90 mil. Kč
- financování geologických prací administrované MŽP:
 - financování geologických prací v rámci odboru geologie MŽP ve výši cca do 1 mil. Kč ročně
 - program odstraňování škod po Sovětské armádě – financování sanací bývalých kasáren po Sovětské armádě ve výši 10 mil. Kč ročně (celkem cca 1,5 mld. Kč od roku 1991, trend alokace je však klesající)
- programy administrované TA ČR:
 - programy Centra kompetence, Beta(2), Epsilon, Zéta – v oblasti podpory vývoje nových postupů dekontaminací podpořeno do roku 2018 cca 30 projektů s celkovou výší podpory téměř 600 mil. Kč
- programy administrované MZe:
 - pozemkové úpravy – viz bod PRV 2014–2020 výše
- programy administrované MPO (ve spolupráci s agenturou CzechInvest):
 - program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (2017–2023); na řešení problémů brownfieldů a hospodářského oživení znevýhodněných regionů (strukturálně postižené kraje: Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hospodářsky problémové regiony) byly alokovány 2 mld. Kč (v rámci 2 výzev v letech 2017–2018 schváleno 8 projektů s celkovými způsobilými výdaji cca 165 mil. Kč a požadovanou dotací cca 130 mil. Kč)
- programy administrované MMR:
 - program Podpora revitalizace území, podprogram Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – v rámci demolice chátrajících budov bylo v letech 2016–2017 podpořeno 65 projektů s celkovými náklady ve výši 262 mil. Kč (z toho 160 mil. Kč dotace ze státního rozpočtu); v roce 2018 nově spuštěn podprogram Regenerace brownfields v intravilánu obcí pro nepodnikatelské využití – v roce 2018 v rámci 2 výzev alokováno cca 400 mil. Kč

Zvláštním zdrojem určeným mimo jiné i k dekontaminaci dotčených území jsou prostředky zaniklého FNM ČR, které jsou spravovány MF ČR v rámci zvláštních účtů privatizace. Tyto výdaje konkrétně směřují k odstranění starých ekologických škod vzniklých před privatizací a způsobených dosavadní činností podniků, resp. na nápravu ekologických škod způsobených těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Celkově bylo za tímto účelem v letech 2000–2017 vynaloženo cca 94 mld. Kč. Příkladem uvedených výdajů jsou finanční prostředky určené na odstraňování následků po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, dále prostředky pro kraje Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a Karlovarský určené na odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních společností v souvislosti s restrukturalizací hutnictví a na revitalizaci dotčených území.

Efekty vynaložených prostředků v rámci OPŽP dle indikátorů plnění (stav k březnu 2019)

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

OPŽP 2007–2013

Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Kubatura demolované kontaminované stavby	m3	30 534,0	28 292,0
Kubatura odčerpaného kontaminovaného materiálu	m3	67 379,9	74 863,5
Kubatura vytěženého kontaminovaného materiálu	m3	124 897,4	113 811,9
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu a demolované stavby	m3	222 811,3	216 967,4
Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	m2	1 798 636,8	1 737 675,9
Plocha rekultivovaných starých skládek	m2	1 087 215,3	1 080 162,4
Počet rekultivovaných starých skládek	počet	4,0	4,0
Počet odstraněných nepovolených skládek v ZCHÚ	počet	9,0	9,0
Počet nově inventarizovaných lokalit se starou ekologickou zátěží	počet	3 502,0	3 502,0
Počet zpracovaných analýz rizik	počet	154,0	154,0
Následky hornické činnosti – celkový počet realizovaných opatření	počet	5,0	5,0

OPŽP 2014–2020

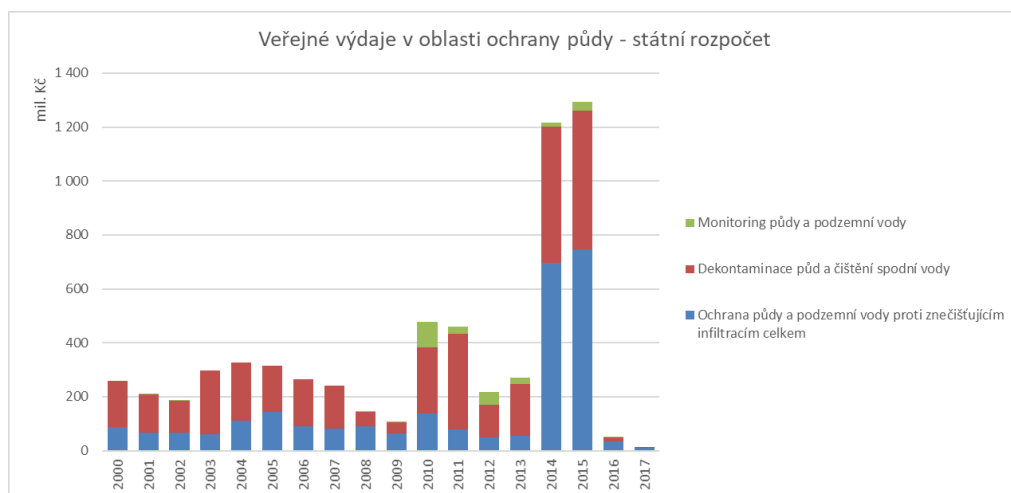
Název indikátoru	Jednotka	Dosažená hodnota	Cílová hodnota
Celková rozloha sanovaných lokalit v ČR vztažená k určitému datu	Plocha v m ²	195 473,5	5 427 919,7
Kubatura vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu	m ³	7 789,4	184 164,7
Plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů	Plocha v m ²	37 930,0	276 800,6
Počet zpracovaných analýz rizik	Analýzy	22,0	63,0

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

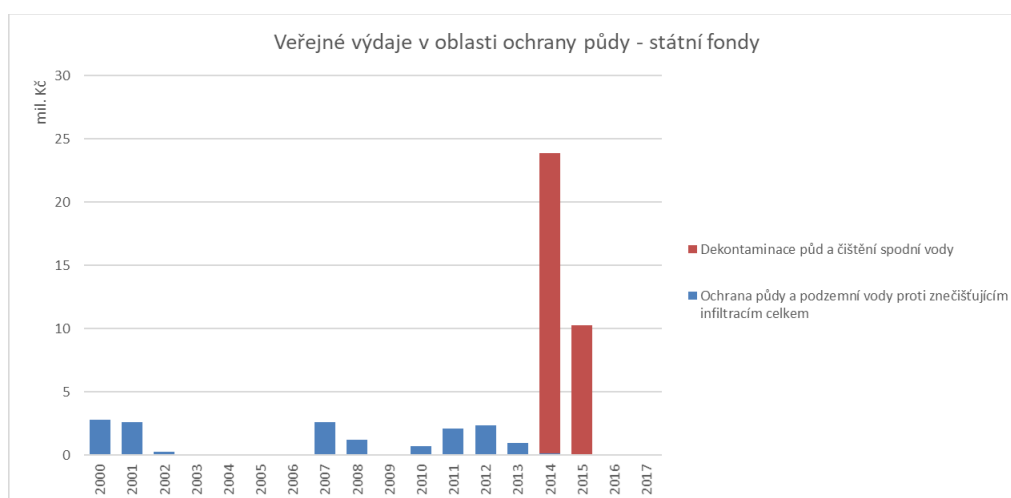
Tabulka Výdaje státního rozpočtu, fondů a územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Popis činností	Zdroj	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	CELKEM 2000-2017
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím in	Státní rozpočet včetně předfinancování prostředků z fondů EU	87 003	144 965	137 975	79 097	49 547	54 059	697 713	746 277	33 624	11 295	2 673 057
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		170 926	170 808	245 267	355 389	122 023	192 901	504 863	514 550	15 196	1 179	3 435 961
Monitoring půdy a podzemní vody		0	0	93 755	26 275	45 053	22 892	12 286	32 426	1 066	0	235 671
CELKEM STÁTNÍ ROZPOČET		257 929	315 772	476 997	460 761	216 624	269 851	1 214 863	1 293 254	49 885	12 474	6 344 689
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím in	Státní fondy (zejména SFŽP ČR, SZIF MZe či SFDI MD)	2 794	0	732	2 095	2 331	928	109	0	0	0	15 680
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		0	0	0	0	0	0	23 756	10 274	0	0	34 031
CELKEM STÁTNÍ FONDY		2 794	0	732	2 095	2 331	928	23 865	10 274	0	0	49 710
Ochrana půdy a podzemní vody proti znečišťujícím in	Územní rozpočty obcí a krajů	21 411	23 114	3 582	13 718	12 381	9 874	14 699	34 196	59 323	56 529	335 974
Dekontaminace půd a čištění podzemní vody		34 006	70 240	85 366	78 346	27 926	15 029	8 525	56 370	4 021	10 470	840 153
Monitoring půdy a podzemní vody		5 554	6 436	14 055	9 503	13 325	10 260	7 205	4 757	3 061	3 714	119 719
CELKEM ÚZEMNÍ ROZPOČTY		60 971	99 790	103 003	101 567	53 631	35 162	30 428	95 323	66 405	70 714	1 295 846

Výdaje státního rozpočtu v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

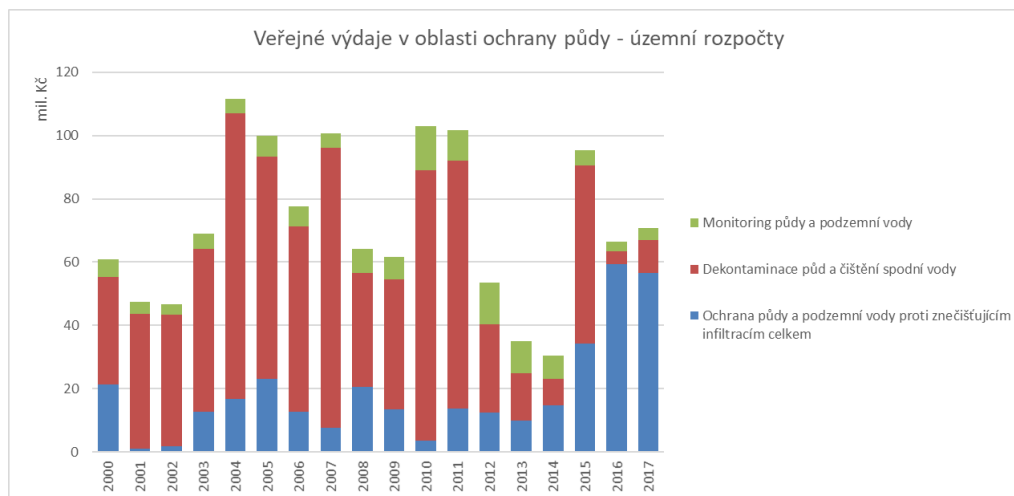

Výdaje státních fondů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Výdaje územních rozpočtů v oblasti omezování a regulace kontaminace a ostatní degradace půdy, 2000–2017 [tis. Kč], zdroj: MF ČR

Vedlejší mimotržní efekty plnění specifického cíle a implementace opatření

Tabulka Vyhodnocení vedlejších mimotržních efektů plnění cíle 4.2.4

Efekt	Hodnocení
Zranitelnost ČR vůči změně klimatu	Bez dopadu
Ekosystémové služby – regulační	Pozitivní dopad
Ekosystémové služby – zásobovací	Bez dopadu
Ekosystémové služby – kulturní	Bez dopadu
Ekosystémové služby – podpůrné	Bez dopadu
Zdraví lidí	Pozitivní dopad
Majetek občanů, infrastruktura	Pozitivní dopad

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Vyhodnocení opatření a nástrojů cíle 4.2.4

Opatření 4.2.4.1 Realizovat národní inventarizaci kontaminovaných míst v ČR

Věcný přehled plnění opatření

Evidence kontaminovaných míst je prováděna prostřednictvím SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst). Aktivní inventarizace včetně prioritizace je součástí Národní inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM). Projekt NIKM byl spolufinancován z fondů Evropské unie (jmenovitě z Fondu soudržnosti v rámci OPŽP).

Plnění opatření formou řešení projektů geologických prací, geologickým mapováním, dokumentací a inventarizací identifikovaných ploch, odběrem a geochemickou analýzou geologických materiálů, vyhodnocením a vypracováním odborných zpráv. Dále je opatření naplňováno v rámci výkonu státní geologické služby prováděném Českou geologickou službou dle §17 zákona č. 62/1988 Sb.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA
- ČGS

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Nevyžaduje legislativní opatření.
Financování		Financování probíhá z Fondu soudržnosti EU v rámci OPŽP, kofinancování ze strany MŽP zajištěno.

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Projekt NIKM byl spolufinancován z fondů Evropské unie (jmenovitě z Fondu soudržnosti v rámci OPŽP 2017–2013 (oblast podpory 4.2 – Odstraňování starých ekologických zátěží). První etapa projektu NIKM měla celkový rozpočet 100 650 335 Kč (příspěvek EU (Fond soudržnosti) činil 85 552 785 Kč. Druhá

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

etapa projektu NIKM má celkový rozpočet 135 244 340 Kč (příspěvek EU (Fond soudržnosti) činí 114 957 689 Kč).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
OPŽP 2007–2013 (projekt NIKM, oblast podpory 4.2)		15,1 mil. Kč			
		20,2 mil. Kč	85,6 mil. Kč (FS EU)		
		(kofinancování ze státního rozpočtu, resp. rozpočtu MŽP)	115,0 mil. Kč (FS EU)	235,9 mil. Kč	Informace MŽP, CENIA

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- Projekt NIKM (Národní inventarizace kontaminovaných míst) – předmětem projektu je inventarizace a základní zhodnocení kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst na území České republiky. Výstupem bude celostátní databáze, v níž bude mít každé místo, resp. lokalita, svůj záznam, který bude obsahovat informace o dané lokalitě a její hodnocení z hlediska charakteru dalšího postupu a naléhavosti řešení podle toho, jaké riziko představuje lokalita pro lidské zdraví a životní prostředí.
- projekty geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování NIKM (Národní inventarizace kontaminovaných míst) – II. Etapa – projekt v rámci OPŽP pro roky 2014–2020. Již schválena žádost o poskytnutí dotace. Odbor 750 schválil a vydal Závazné stanovisko. Kofinancování ze strany MŽP také schváleno.

Průběžné plnění formou projektů geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS).

Do budoucna bude pokračovat systematická Aktualizace registrů, databází a mapových aplikací rizikových geofaktorů a podpora metodického výzkumu. Terénní dokumentace a vyhodnocování geofaktorů ve vybraných územích ČR a jejich zpřístupnění veřejnosti na www.geology.cz v následujících letech. Plánována aktivní inventarizace včetně prioritizace, která bude součástí Národní inventarizace kontaminovaných míst.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2006/21/ES (o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES)
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, CENIA, ČGS
Informační	Relevantní databáze (DB SEKM (www.sekm), DB NIKM (bude k dispozici jako výstup příslušného projektu), katalogy a registry ČGS (např.: Katalogu geohazardů (http://www.geology.cz/aplikace/geohazardy/) nebo Registr rizikových úložných míst (http://mapy.geology.cz/rroum/) aj.)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, je v současné době prakticky realizováno prostřednictvím 2. etapy projektu NIKM, po jehož realizaci by mělo být provedeno zhodnocení jeho výstupů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Opatření 4.2.4.2 Stanovovat a dodržovat priority odstraňování kontaminovaných míst

Věcný přehled plnění opatření

Plnění opatření formou zadávání zakázek sanačních geologických prací, analýz rizika, studií proveditelnosti a popřípadě dalších nápravných opatření. Povinnost zaznamenat výsledky prací do databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) včetně vyhodnocení priorit dle Vyhlášky MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek (potvrzení o záznamu do SEKM je součástí povinné přílohy závěrečné zprávy).

Dále je opatření naplňováno poskytováním informací k jevu 64 (staré zátěže území a kontaminované plochy) dle Přílohy 1 Vyhlášky č. 500/2006 Sb., Část A – Územně analytické podklady obcí – podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území.

Aktivní inventarizace včetně prioritizace je součástí Národní inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM). Projekt NIKM byl spolufinancován z fondů Evropské unie (jmenovitě z Fondu soudržnosti v rámci OPŽP 2007–2013).

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA
- ČGS
- ČIŽP
- MF ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Stanovování priorit je součástí závěrečných zpráv o sanaci, zajišťují příslušné sanační firmy. Z hlediska zajištění agendy v rámci MŽP jsou však personální kapacity na MŽP nedostatečné.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Vyhodnocení priorit je povinné dle Vyhlášky MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací. Prioritní sanační práce jsou každoročně stanoveny ve spolupráci s MF a ČIŽP.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Financování

Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace opatření

Nedostatečné personální zajištění na MŽP.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Součástí rozpočtu sanačních prací. Vývoj inovované databáze SEKM v. 3 hradí MŽP. Projekt NIKM byl spolufinancován z fondů Evropské unie (jmenovitě z Fondu soudržnosti v rámci OPŽP 2007–2013 (oblast podpory 4.2 – Odstraňování starých ekologických zátěží). První etapa projektu NIKM měla celkový rozpočet 100 650 335 Kč (příspěvek EU (Fond soudržnosti) činil 85 552 785 Kč. Druhá etapa projektu NIKM má celkový rozpočet 135 244 340 Kč (příspěvek EU (Fond soudržnosti) činí 114 957 689 Kč). Kofinancování NIKM ze strany MŽP je zajištěno.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
OPŽP 2007–2013 (projekt NIKM, oblast podpory 4.2)		15,1 mil. Kč			
		20,2 mil. Kč (kofinancování ze státního rozpočtu, resp. rozpočtu MŽP)	85,6 mil. Kč (FS EU) 115,0 mil. Kč (FS EU)	235,9 mil. Kč	Informace MŽP, CENIA

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- projekty geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS)
- projekt NIKM (Národní inventarizace kontaminovaných míst)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuveдено

Synergické a protichůdné efekty

Přínosem jsou synergické efekty při naplňování cílů a opatření v oblasti antropogenních rizik, ochrany půdního a horninového prostředí, povrchových a podzemních vod.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračování naplňování databáze SEKM. Vytvoření inovované aplikace SEKM v.3, aktivní inventarizace včetně prioritizace bude součástí NIKM (Národní inventarizace kontaminovaných míst).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Průběžné posuzování a schvalování realizovaných prací, vyhodnocování kategorií priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží a v návaznosti na to nepřetržitá aktualizace databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) a i ÚAP (Územně analytických podkladů).

Průběžné plnění formou projektů geologických prací, geologického mapování, projektů výzkumu a vývoje (metodiky) a průběžná aktualizace relevantních databází (Registry ČGS).

Aktivní inventarizace včetně prioritizace bude součástí Národní inventarizace kontaminovaných míst. Plánováno každoroční stanovování priorit pro odstraňování SEZ stanovené ve spolupráci MF, MŽP a ČIŽP.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Vyhláška MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek. Metodický pokyn MŽP k plnění databáze SEKM včetně hodnocení priorit, Věstník MŽP č. 3, březen 2011.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, CENIA, ČGS
Informační	Relevantní databáze (DB SEKM (www.sekm), DB NIKM (bude k dispozici jako výstup příslušného projektu), katalogy a registry ČGS (např.: Katalogu geohazardů (http://www.geology.cz/aplikace/geohazardy/) nebo Registr rizikových úložných míst (http://mapy.geology.cz/rroum/) aj.)
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se doporučuje jako zbytečné vypustit. Prioritizace odstraňování kontaminovaných míst je přímo zakotvena v SEKM.

Uvedené opatření se plní průběžně, realizováno prostřednictvím průběžného posuzování a schvalování realizovaných prací, vyhodnocování kategorií priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží a v návaznosti na to nepřetržitou aktualizací databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) a i ÚAP (Územně analytických podkladů). Opatření je dále prakticky realizováno prostřednictvím 2. etapy projektu NIKM, po jehož realizaci by mělo být provedeno zhodnocení jeho výstupů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Opatření 4.2.4.3 Zajistit průběžnou evidenci ekologické újmy na území ČR a její aktualizaci

Věcný přehled plnění opatření

Evidenci zatím provádí Česká inspekce životního prostředí. Dále je při geologických pracích, analýz rizika, studií proveditelnosti a popřípadě dalších nápravných opatření zajištěna povinnost zaznamenat výsledky prací do databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) včetně vyhodnocení priorit dle Vyhlášky MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek (potvrzení o záznamu do SEKM je součástí povinné přílohy závěrečné zprávy).

Zároveň však ekologická újma není prakticky evidovaná skrze zákon o ekologické újmě, ale je řešena dle složkových zákonů. Tzn. v rámci evidence ekologické újmy je uvedena položka – počet = 0.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- ČIŽP
- AOPK

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Personální zabezpečení plně pokrývá realizaci opatření.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zákon týkající se ekologické újmy existuje, nicméně nejsou sledovatelné případy. Problematický je průnik působnosti složkových zákonů a zákona o ekologické újmě.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Finanční prostředky by měly být v případě potřeby součástí rozpočtů sanačních prací.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Překážky implementace opatření

Nedostatek případů ekologické újmy a zkušeností s jejich řešením.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nebyly řešeny žádné relevantní projekty

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Přínosem jsou synergické efekty při naplňování cílů a opatření v oblasti antropogenních rizik, ochrany půdního a horninového prostředí, povrchových a podzemních vod.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Pokračovat v aktualizaci databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) a i ÚAP (Územně analytických podkladů). Zavést centrální evidenci ekologické újmy jako součást databáze SEKM.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě, včetně prováděcích předpisů. Vyhláška MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek. Metodický pokyn MŽP k plnění databáze SEKM včetně hodnocení priorit, Věstník MŽP č. 3, březen 2011.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, ČIŽP a AOPK
Informační	Relevantní databáze (DB SEKM (www.sekm), DB NIKM (bude k dispozici jako výstup příslušného projektu). Pro podrobnější informaci o celkové činnosti: http://www.mzp.cz/cz/stare_ekologicke_zateze

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Dobrovolné

nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, realizováno prostřednictvím evidence prováděné ČIŽP. Z hlediska praktické realizace, resp. hodnocení implementace opatření, je však problematický dosavadní nedostatek zkušeností s řešením případů ekologické újmy, který vyplývá z nízkého počtu těchto případů.

Problematický je průnik působnosti složkových zákonů a zákona o ekologické újmě. Tento problém by mohl být odstraněn novelizací legislativy a přesného vymezení evidence ekologické újmy v kontextu působnosti ostatních zákonů.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Opatření 4.2.4.4 Zpracovat analýzy rizik na kontaminovaných místech s prioritou A (aktuální kontaminace) a P (potenciální kontaminace) včetně posouzení zdravotních rizik

Věcný přehled plnění opatření

V rámci odstraňování starých ekologických škod jsou přednostně realizovány sanace lokalit s prioritou A v souladu se Směrnicí FNM ČR a MŽP pro přípravu a realizaci zakázek řešících ekologické závazky při privatizaci č. 4/2017. Stanovení seznamu priorit pro jednotlivé roky ve spolupráci s ČIŽP a Ministerstvem financí.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- ČIŽP
- MF ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. U sanací vzniklých před privatizací nedostatečné zadávání nových zakázek z důvodu složité administrace a účasti zástupců MŽP v komisích. Při velkém počtu zadávání nelze zajistit personální obsazení.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná. Neexistuje legislativa pro odstraňování starých zátěží.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Finanční zabezpečení sanací zátěží vzniklých před privatizací včetně zajišťování analýz rizika je nyní dostatečné, nedaří se však je každoročně čerpat v plánované výši (3,5 mld. Kč). Finanční zdroje jsou součástí rozpočtů sanačních prací.

Překážky implementace opatření

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Rozpočty sanačních prací	nespecifikováno	nespecifikováno	nespecifikováno	Informace MŽP
OPŽP 2007-2013, PO4, OP4.2	33,0 mil. Kč (státní rozpočet)	419,7 mil. Kč (fondy EU – FS)	452,7 mil. Kč	Jedná se o proplacené prostředky příjemcům v rámci analýzy rizik (výpočet CENIA na základě podkladu SFŽP ČR)
OPŽP 2014-2020, PO3, SC 3.4	40,5 mil. Kč (státní rozpočet)	260,5 mil. Kč (fondy EU – FS)	301,0 mil. Kč	Jedná se o schválené CZV, stav k březnu 2019 (výpočet CENIA na základě podkladu SFŽP ČR)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- nebyly řešeny žádné relevantní projekty

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Ke zvýšení efektivity implementace opatření se doporučuje zjednodušení administrace zadávání nových zakázek.

Synergické a protichůdné efekty

Přínosem jsou synergické efekty při naplňování cílů a opatření v oblasti antropogenních rizik, ochrany půdního a horninového prostředí, povrchových a podzemních vod.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Každoroční stanovení seznamu priorit pro následující rok a další jednotlivé roky ve spolupráci s ČIŽP a Ministerstvem financí. Pokračovat v aktualizaci databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst).

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Usnesení vlády ČR č. 51/2001. Vyhláška MŽP č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek. Směrnice FNM ČR a MŽP pro přípravu a realizaci zakázek řešících ekologické závazky při privatizaci č. 3/2004. Metodický pokyn MŽP k plnění databáze SEKM včetně hodnocení priorit, Věstník MŽP č. 3, březen 2011.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP a ČIŽP
Informační	Relevantní databáze (DB SEKM (www.sekm), DB NIKM (bude k dispozici jako výstup příslušného projektu). Pro podrobnější informaci o celkové činnosti: http://www.mzp.cz/cz/stare_ekologicke_zateze
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně, u sanací vzniklých před privatizací je však problematické nedostatečné zadávání nových zakázek z důvodu složité administrace. Problémy jsou i v rámci legislativního kritéria (neexistující legislativa pro odstraňování starých zátěží)

Na základě uvedených údajů lze konstatovat, že implementace tohoto opatření je v souladu se specifickým cílem SPŽP a rovněž se specifickými cíli prioritní osy 4, resp. oblastí podpory 4.2 OPŽP 2007–2013. V rámci tohoto programu bylo realizováno celkem 127 analýz rizik za 453 mil. Kč, tj. finanční náročnost jedné analýzy rizika činila v průměru 3,6 mil. Kč. Plnění mělo vliv na omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik v ČR. V navazujícím programu OPŽP 2014–2020 bylo za tímto účelem do března roku 2019 schváleno dalších 70 analýz rizik v celkovém objemu přes 300 mil. Kč CZV, tj. cca 4,3 mil. Kč na jednu analýzu.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Do budoucna se doporučuje posílit personální kapacity i zintenzivnit práce na přípravě relevantní legislativy. Předpokládá se pokračování aktualizace databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst).

Opatření se týká prioritizace a přípravy sanačních projektů, je potřeba opatření racionalizovat, aby se navzájem nepřekrývala. Navrhujeme sloučit opatření na inventarizaci kontaminovaných míst, provádění analýz a prioritizaci (4.2.4.1, 4.2.4.2 a 4.2.4.4) a vyčlenit opatření na zadávání projektů a vlastní realizaci sanačních a rekultivačních zásahů.

Opatření 4.2.4.5 Odstraňovat staré ekologické zátěže vzniklé před privatizací a vzniklé činností Sovětské armády v ČR

Věcný přehled plnění opatření

U sanací po SA vzhledem k omezení finančních zdrojů (10 mil. Kč ročně) pouze průběžná realizace ukončovacích prací – likvidace sond, analýzy rizika.

U sanací zátěží vzniklých před privatizací průběžné plnění na základě jednotlivých usnesení vlád, rozhodnutí daných správním orgánem a uzavřených ekologických smluv. Každoroční stanovování priorit pro odstraňování SEZ stanovené ve spolupráci MF, MŽP a ČIŽP.

Dále je opatření naplňováno průběžnou inventarizací starých ekologických zátěží v databázi SEKM, resp. kontaminovaných míst a vyhodnocováním kategorií priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- ČIŽP
- MF ČR

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. U sanací vzniklých před privatizací nedostatečné zadávání nových zakázek z důvodu složité administrace a účasti

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

		zástupců MŽP v komisích. Při velkém počtu zadávání nelze zajistit personální obsazení.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná. Neexistuje legislativa pro odstraňování starých zátěží, není věcně ani časově omezena sanace po SA.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Finanční zabezpečení sanací po SA ve výši 10 mil. Kč ročně stačí pouze na ukončovací realizace. Finanční zabezpečení sanací zátěží vzniklých před privatizací je nyní dostatečné, nedaří se však je každoročně čerpat v plánované výši (3,5 mld. Kč)

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné další překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Finanční prostředky čerpány v rámci rozpočtu MŽP a Privatizačního fondu ve správě MF. Sanace bývalých základen po Sovětské armádě je financována ze státního rozpočtu z kapitoly 315, program odstraňování škod po Sovětské armádě. Od roku 2012 jsou to prostředky ve výši 10 mil. Kč ročně. Náklady hrazeny na základě konkrétních rozhodnutí vlády z privatizačních prostředků Ministerstva financí v souladu se zákonem č. 178/2005 Sb. §5 odst.3 písm. c). ČIŽP nemá povinnost a dané kompetence ke sledování nákladů na sanace kontaminovaných míst.

Vynaložené finanční prostředky MF se týkají pouze ekologických smluv uzavřených dle UV č.51/01 s konkrétními nabyvateli.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci opatření z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Privatizační fond MF	700 mil. Kč (státní rozpočet)	x	700 mil. Kč	Informace MŽP
Rozpočet MŽP	10 mil. Kč ročně (státní rozpočet)	x	10 mil. Kč ročně	Informace MŽP
OPŽP 2007-2013, PO4, OP4.2	299,8 mil. Kč (státní rozpočet)	4 740,7 mil. Kč (fondy EU – FS)	5 040,4 mil. Kč	Jedná se o proplacené prostředky příjemcům v rámci sanace SEZ (výpočet CENIA na

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

				základě podkladu SFŽP ČR)
OPŽP 2014-2020, PO3, SC 3.4	411,0 mil. Kč (státní rozpočet)	2 352,6 mil. Kč (fondy EU – FS)	2 763,6 mil. Kč	Jedná se o schválené CZV, stav k březnu roku 2019 (výpočet CENIA na základě podkladu SFŽP ČR)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- sanace areálů bývalé Škody Plzeň (nyní HQU International), Škody Auto Mladá Boleslav, Unipetrol Litvínov, Vítkovice Ostrava, Třinecké železárny, laguny OSTRAMO

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Zjednodušení administrace zadávání nových zakázek.

Synergické a protichůdné efekty

Přínosem jsou synergické efekty při naplňování cílů a opatření SPŽP v oblasti antropogenních rizik, ochrany půdního a horninového prostředí, povrchových a podzemních vod.

Naplňování opatření daných orgánem státní správy zpravidla ČIŽP dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, plnění daných limitů – narovnání ekologických škod.

Problém při naplňování cílů opatření je pomalé zadávání nových zakázek, kde se nedaří nahradit výpadek minulých let, kdy bylo zadávání silně redukováno až pozastaveno (důvod: nedostatek finančních prostředků) a pomalý nárůst počtu nových zakázek (důvod: zdlouhavé zadávání zakázek), především u opatření ukládaných podle § 42 odst.2, kde sanační práce jsou financovány MF.

Nápravná opatření ukládaná podle vodního zákona (254/2001 Sb.) sice naplňují status opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy na životním prostředí, ale podle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, v platném znění, nebyla pro odstranění kontaminovaných míst včetně (SEZ a ekologických zátěží) žádná opatření dosud uložena.

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

U sanací po SA zahájeno zadávání velké zakázky na sanaci letiště Boží Dar v délce trvání 6 let. U sanací zátěží vzniklých před privatizací nadále pokračovat dle stanovení priorit.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly (privatizační fond MF).
Administrativně právní	Povinnost zajišťovat nápravu ekologických škod po bývalé Sovětské armádě byla uložena MŽP usnesením vlády ČR ze dne 6. ledna 1993 č. 2.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

	Postup řešení Zásadami pro poskytování prostředků z rozpočtu Ministerstva životního prostředí na financování nápravy ekologických škod po bývalé Sovětské armádě z roku 2008. Obsaženo a řešeno zákonem č. 178/2005 Sb., o zrušení FNM ČR, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 179/2005 Sb. Ekologické smlouvy uzavírány na základě jednotlivých usnesení vlády s konkrétním nabyvatelem privatizovaného majetku. Opatření k nápravě závadných stavů (ekologických zátěží včetně starých ekologických zátěží) ukládáno ČIŽP dle vodního zákona (254/2001 Sb.) s určením cílových sanačních limitů a termínů plnění opatření.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, ČIŽP a MF ČR
Informační	Relevantní databáze (DB SEKM (www.sekm), DB NIKM (bude k dispozici jako výstup příslušného projektu). Pro podrobnější informaci o celkové činnosti: http://www.mzp.cz/cz/stare_ekologicke_zateze Veřejně přístupný zdroj pro verifikaci dat: http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/hospodareni/ekologicke-zavazky-statu
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní částečně, problematické je však legislativní zajištění (neexistující legislativa pro odstraňování starých zátěží, není věcně ani časově omezena sanace po SA).

Na základě uvedených údajů lze konstatovat, že implementace tohoto opatření je v souladu se specifickým cílem SPŽP a rovněž se specifickými cíli prioritní osy 4, resp. oblastí podpory 4.2 OPŽP 2007–2013. V rámci tohoto programu bylo proplaceno celkem více než 5 mld. Kč za realizaci 56 sanací starých ekologických zátěží v rozsahu cca 180 ha, tj. na jednu sanaci SEZ bylo vynaloženo cca 90 mil. Kč, resp. 28 mil. Kč na 1 ha sanované plochy. Plnění mělo vliv na omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik v ČR. V navazujícím programu OPŽP 2014–2020 bylo za tímto účelem do března roku 2019 schváleno dalších více než 30 projektů sanace SEZ v celkovém objemu 3 465 mil. Kč CZV, tj. cca 111,8 mil. Kč na jeden projekt sanace. Je však nutno upozornit, že tyto finanční informace se týkají všech realizovaných sanací SEZ, tedy nikoliv jen těch po SA, kterých je dle předpokladů pouze malá část.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Do budoucna se doporučuje posílit personální kapacity i zintenzivnit práce na přípravě relevantní legislativy a rovněž zefektivnit systém zadávání zakázek a čerpání finančních prostředků.

Opatření 4.2.4.6 Sledovat expozice a dopady polutantů ze sanovaných ekologických zátěží na zdraví lidí a monitoring složek životního prostředí vztahující se k sanovanému místu

Věcný přehled plnění opatření

Na základě pravidelného vyhodnocování programu monitorování DIAMO, státní podnik jsou sledovány expozice obyvatel a možný vliv sanovaných míst na životní prostředí.

Systemizace je řešena ve formě povinného doplňování informací do Systému evidence kontaminovaných míst. Opatření je realizováno také skrze analýzy rizik a průzkum kontaminovaného území. Náležitosti jsou ukotveny následovně:

- Metodický pokyn MŽP k plnění databáze Systém evidence kontaminovaných míst včetně hodnocení priorit
- Metodický pokyn MŽP pro průzkum kontaminovaného území
- Metodický pokyn MŽP Analýza rizik kontaminovaného území, březen 2011

V rámci uzavřených smluv s dodavateli sanačních prací odd. sanací pravidelně realizuje v jednotlivých lokalitách kontrolní dny a vyjadřuje se k etapovým, ročním a závěrečným zprávám o provedené sanaci, vč. postsanačního monitoringu.

Národní program životní prostředí obsahuje relevantní podoblast 3, s následujícími aktivitami:

- Řešení havarijního stavu skladů odpadů;
- Odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží;
- Dlouhodobý a postsanační monitoring starých ekologických zátěží;
- Dlouhodobé projekty sanací starých ekologických zátěží;
- Sanace havarijních stavů

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd
- ČGS

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní atd.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

- řešení havarijního stavu skladů odpadů;
- odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží;
- dlouhodobý a postsanační monitoring starých ekologických zátěží;
- dlouhodobé projekty sanací starých ekologických zátěží;
- sanace havarijních stavů

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Neuvedeno.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly.
Administrativně právní	Zákon č. 18/1997 Sb. „Atomový zákon“ a jeho prováděcí předpisy.
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, MZd
Informační	Roční zpráva „Zpráva o vyhodnocení programu monitorování“ jak z hlediska radiační ochrany, tak i dalších faktorů ovlivňujících ŽP. www.diamo.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Uvedené opatření se plní průběžně, jeho realizace probíhá např. v rámci pravidelného vyhodnocování programu monitorování DIAMO, státní podnik, během kterého jsou sledovány expozice obyvatel a možný vliv sanovaných míst na životní prostředí. Systemizace je řešena ve formě povinného doplňování informací do Systému evidence kontaminovaných míst.

Monitoring a minimalizace environmentálních dopadů sanace kontaminovaných míst na jednotlivé složky životního prostředí vychází ze složkových zákonů. Problematiku není třeba řešit zvláštním opatřením. Opatření je zbytečné a doporučujeme ho vypustit.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Opatření 4.2.4.7 Definovat a aplikovat preventivní opatření vedoucí k předcházení vzniku kontaminovaných míst a případů ekologické újmy

Věcný přehled plnění opatření

Předcházení vzniku kontaminovaných míst při dobývání nerostů je zakotveno v báňské legislativě, dodržování je sledováno OBÚ. Svahové nestability nelze považovat za ekologickou újmu, jedná se o rizikové geofaktory.

Přehled dalších aktivit k evidenci a odstraňování ekologické újmy je uveden u opatření 4.2.4.3.

Míra implementace opatření během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

	Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZd
- ČGS

Hodnocení procesu implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace opatření dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace opatření

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci opatření

Neuvedeno.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace opatření

Neuvedeno

Synergické a protichůdné efekty

Obecné souvislosti s opatřeními na ochranu biodiverzity.

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

Plánované aktivity v rámci implementace opatření do roku 2020

Neuvedeno.

Nasazení nástrojů pro implementaci opatření dle jejich kategorií

Typ nástroje	Specifikace použití nástroje
Ekonomické	Evropské a národní dotační tituly. finanční zajištění k náhradě nákladů – například formou pojištění nebo bankovní zárukou
Administrativně právní	Zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon, v platném znění, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní správě, v platném znění a dle vyhlášky č. 369/2004. Mimo tyto předpisy nebyla definována jiná opatření. Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů Vyhláška č. 17/2009 Sb., o zajišťování a nápravě ekologické újmy na půdě Nařízení vlády č. 295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění Metodický pokyn MŽP k provádění podrobného hodnocení rizika ekologické újmy ze dne 7.5.2012, Příloha 1, Příloha 2 Metodický pokyn MŽP k provádění základního hodnocení rizika ekologické újmy ze dne 2.11.2012
Sankční	nespecifikováno
Koncepční (plánovací)	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR, resp. navazující Politika ochrany klimatu v ČR
Institucionální	Spolupráce MŽP, MZd
Informační	www.geology.cz
Dobrovolné	nespecifikováno

Souhrn vyhodnocení opatření a závěrečná doporučení

Opatření se plní průběžně. Lze rozlišovat preventivní opatření všeobecné povahy, která musí být přijímaná provozovatelem v době, kdy ještě neexistuje bezprostřední hrozba vzniku ekologické újmy (např. havarijní plány zpracováváné podle § 39 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb. nebo podle § 20 zákona č. 78/2004 Sb., popř. opatření vzešlá z posuzování vlivu záměru na životní prostředí (EIA) prováděného podle zákona č. 100/2001 Sb.), a speciální preventivní opatření, která musí být přijímaná

Prioritní oblast 4	Bezpečné prostředí
Strategický cíl 4.2	Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací
Specifický cíl 4.2.4	Sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží, a náprava ekologické újmy

provozovatelem v době, kdy zjistí bezprostřední hrozbu vzniku ekologické újmy. Tato preventivní opatření by měla být přijímána v důsledku události, jednání či opomenutí vedoucích k bezprostřední hrozbě ekologické újmy a jejich cílem by mělo být předejít vzniku ekologické újmy nebo ji minimalizovat (§ 2 písm. j) zákona č. 167/2008 Sb.).

Opatření doporučujeme sloučit s opatřením 4.2.4.3 k ekologické újmě. Preventivní opatření by měla vycházet ze zákona k ekologické újmě, kde doporučujeme navrhnout novelizaci v tom smyslu, aby jeho působnost byla jasně vymezena v kontextu složkových zákonů.

5. Vyhodnocení průřezových nástrojů pro realizaci politiky ŽP

Průřezový nástroj N.N.1. Zlepšit právní vymahatelnost složkových právních předpisů

Věcný přehled plnění nástroje

Zákon č. 369/2016 Sb. s účinností od 1. ledna 2017 umožňuje provedení kontroly spalovacího stacionárního zdroje umístěného v rodinném domě, v bytě nebo ve stavbě pro rodinnou rekreaci, vznikne-li důvodné podezření, že provozovatel spalovacího stacionárního zdroje umístěného v rodinném domě, v bytě nebo ve stavbě pro rodinnou rekreaci, nejde-li o prostory užívané pro podnikatelskou činnost, porušil některou z povinností podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší.

V oblasti ochrany ovzduší a ozonové vrstvy Země vykonává kontrolní činnost zejména ČIŽP.

Odbor 250 spolupracoval s odborem 780 na zpracování potřebných dat pro podkladovou analýzu.

Zavedením možnosti kontrol kotlů v domácnostech získala právní úprava v oblasti ochrany ovzduší na efektivitě, neboť plnění zákonem stanovených povinností, příp. jejich porušování, je ve vztahu ke spalování v „domácích“ zdrojích nejlépe možné právě prostřednictvím těchto kontrol na místě. Informace získané od územních samospráv jasně deklarují požadovaný efekt možnosti provedení kontroly, kdy ze 720 přijatých podnětů, na něž navazovalo 428 odeslaných písemných upozornění, došlo do finální fáze (uložení nápravného opatření/uložení sankce) pouze 52 z nich, preventivní efekt je tedy nepochybný.

Nově zákon stanoví povinnost při tvorbě PZKO spolupracovat s MŽP též obcím a krajům, tedy územní samosprávě, plnit povinnosti tak lze nyní vymoci nejen v rámci přenesené působnosti, ale také samostatné působnosti. Nově zákon také stanoví povinnosti provádět opatření uložená v PZKO, a to v co nejkratší době, kdy nyní je též povinností MŽP při tvorbě PZKO uvést rámcový časový plán plnění opatření, který je závazný.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 172/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci průřezového nástroje
Financování		Implementace nástroje je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Počáteční obavy úředníků ORP ve vztahu k postupu předcházejícímu kontrole a ze samotného výkonu kontroly.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Administrativní náklady spojené se samotným obstaráváním důkazů a provedení přímé kontroly domácností: 1 ORP: cca 44-48 tis. Kč/rok, Celkem ORP: cca 91 840-98 400 tis. Kč/rok

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
<i>Rozpočet obce</i>	Náklady na 1 ORP: cca 44-48 tis. Kč/rok Celkem ORP: cca 91 840-98 400 tis. Kč/rok		cca 91 840-98 400 tis. Kč/rok	

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

projekty neřeší implementaci tohoto nástroje

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

pokračovat v aplikaci právní úpravy

Synergické a protichůdné efekty

Synergický efekt s ústavním právem na příznivé životní prostředí a lidské zdraví.

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Pokračovat v aplikaci právní úpravy. Aktualizovat PZKO dle nové právní úpravy.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Získat od věcného odboru statistiku dat monitorujících kontroly kotlů v domácnostech.

Průřezový nástroj N.N.2 Vyhodnocovat a odstraňovat nekonzistenci a nadbytečnost právních předpisů, jejichž aplikace se dotýká oblastí životního prostředí a nakládání se zdroji

Věcný přehled plnění nástroje

Opatření je plněno prostřednictvím spolupráce na přípravě „Ekoauditu“ (viz opatření N.N.4) a účastí v připomínkovém řízení k novelizovaným právním předpisům upravujícím environmentální oblast. Usnesením vlády č. 10 ze dne 9. ledna 2017 byla schválena etapa Ekoauditu, jejíž plnění nyní probíhá; formou novelizace 5 environmentálních právních předpisů je řešeno 7 opatření zmírňujících nadbytečnost některých ustanovení.

V roce 2017 byly zahájeny práce na nové etapě „Ekoauditu“. MPO provedlo screening nových podnětů, které koncem roku 2017 předalo MŽP. V průběhu 2018 probíhají jednání a finalizace materiálu, který bude předložen do vlády do 31.12.2018 a bude obsahovat návrhy na úpravy zákonů č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, č. 254/2001 Sb., o vodách, č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě.

V roce 2018 proběhla novelizace zákona č. 201/2012 Sb., kde prošly velkou změnou zejména koncepční nástroje v rámci ochrany ovzduší. Jedná se o Národní program snižování emisí, jehož obsah je nově konkretizován samostatnou přílohou, což vede k přesnějšímu vymezení obsahové stránky Programu a současně také dopomáhá přehlednosti a jasnosti vyplývajících úkolů. Dále proběhla úprava Plánu zlepšování kvality ovzduší, kdy jejich současná podoba bude mít pozitivní vliv na konkrétnost opatření v nich obsažených.

Zavedením možnosti kontrol kotlů v domácnostech získala právní úprava v oblasti ochrany ovzduší na efektivitě, neboť plnění zákonem stanovených povinností, příp. jejich porušování, je ve vztahu ke spalování v „domácích“ zdrojích nejlépe možné právě prostřednictvím těchto kontrol na místě. Informace získané od územních samospráv jasně deklarují požadovaný efekt možnosti provedení kontroly, kdy ze 720 přijatých podnětů, na něž navazovalo 428 odeslaných písemných upozornění, došlo do finální fáze (uložení nápravného opatření/uložení sankce) pouze 52 z nich, preventivní efekt je tedy nepochybný.

V souvislosti s ISPOP je nově definován rozsah údajů, které jsou jeho prostřednictvím hlášeny, což má za výsledek přehlednější orientaci v poskytnutých údajích (díky formulářové a elektronické podobě), snadnější kontrolu a zrychlení administrativního procesu, společně s provázáním agendy různých právních předpisů.

Zároveň je v současné době finalizována příprava novelizace vyhlášky 415/2012 Sb. Jejímž úkolem je mj. také zohlednit nejnovější Závěry o BAT a novou úpravu transponovat také do národní legislativy.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 87/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Zákon č. 257/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
- Zákon č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Novela vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- svazy a asociace podnikatelské sféry (HK ČR, SP ČR)
- CzechInvest
- MŽP
- ČGS, spolupráce s MPO a ČBÚ

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity nejsou optimálně využívány
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření
Financování		implementace opatření je finančně dostatečně pokryto,

Překážky implementace nástroje

nejsou

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Opatření byla financována z běžných zdrojů, tj. byly financovány v rámci běžného financování pro chod daných organizací a útvarů. Finanční prostředky použité k implementaci byly alokovány v souladu s danými kapitolami státního rozpočtu.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Státní rozpočet, kapitola MPO	200 mil. Kč		200 mil. Kč	1 projekt v realizaci, 7 projektů ve výzvě č. 2

Tabulka Finanční náklady novelizace zákona č.87 /2014 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Orgán/ subjekt	Ustanovení	Účinnost	Administrativní zátěž	Mzdové prostředky	+ Režijní náklady – Vlastní příjmy	Jednorázové náklady
MŽP celkem	Od roku 2012 do r. 2016	–	3,6 mil. Kč/rok	0,7 mil. Kč/rok	17 mil. Kč	SR prostřednictvím kapitoly 315
MŽP celkem	Od roku 2017 nadále	–	2,8 mil. Kč/rok	0,7 mil. Kč/rok	–	SR prostřednictvím kapitoly 315
MZe	§ 20-§ 21	Od účinnosti zákona	–	0,8 mil. Kč/rok	–	2,5 mil. Kč
KÚ	§ 9	Od účinnosti zákona 2 roky	–	–	–	7 mil. Kč (tzn. 3,5 mil. Kč/rok)
KÚ	§11/2, §11/9, § 37/2	Od účinnosti zákona 3 roky	–	6,8 mil. Kč/rok	–	3 mil. Kč
KÚ	§ 15/1	Od účinnosti zákona do r. 2016	–	0,5 mil. Kč/rok	–	–
KÚ		§ 15/1	Od roku 2017 nadále	–	0,5 mil. Kč	– 225 mil. Kč/r. 2020 (event. – 450 mil. Kč/r. 2022)
ORP		§ 15/1	Od účinnosti zákona	–	– 6,48 mil. Kč/rok	–
OÚ	§ 14	Od účinnosti zákona	–	6 mil. Kč/rok	10 mil. Kč/rok	100 mil. Kč
ČIŽP	§ 20, § 21	Od účinnosti zákona	–	1,4 mil. Kč/rok	2,0 mil. Kč/rok	–
Celní správa	§ 15/1	Od účinnosti zákona	–	7 mil. Kč/rok	–	–
Celní správa	§ 20	Od účinnosti zákona 1. rok	–	–	–	4,5 mil. Kč
Celní správa	§ 20	Od účinnosti zákona	–	0,4 mil. Kč/rok	–	–
ČHMÚ	§ 3, § 5	Od účinnosti zákona	–	0,35 mil. Kč/rok	–	4, 3 mil. Kč
ČHMÚ	§ 3, § 5	Od účinnosti zákona 3 r.	–	–	–	295 mil. Kč, tj. 98 mil. Kč/rok
ČHMÚ	§ 10	Od účinnosti zákona	–	0,5 mil. Kč/rok	–	–

CENIA	§ 15/1	Od účinnosti zákona	—	0,7 mil. Kč/rok	1,3 mil. Kč/rok	—
CENIA	§ 15/6	Od účinnosti zákona 1 rok	—	—	—	0,5 mil. Kč
Občané	§ 16/2	Počínaje r. 2014	—	—	60 mil. Kč/rok	—
Občané	§ 17/5	Od účinnosti zákona	—	—	90 mil. Kč/rok	—
Občané	§ 19-§20	Od účinnosti zákona	—	—	1 – 2 mld. Kč/rok	—
Podnikatelé	§ 6	Od účinnosti zákona	—	—	5 mil. Kč/rok	64 mil. Kč
Podnikatelé	§ 8	Od účinnosti zákona 3 roky	(1,1 mil. Kč)	—	—	1,1 mil. Kč
Podnikatelé	§ 11/5	Od účinnosti zákona	1,2 mil. Kč	—	—	7 mil. Kč/3 roky
Podnikatelé	§ 12/4, § 37/2	Od účinnosti zákona 3 roky	(300 mil. Kč)	—	—	300 mil. Kč/3 roky
Podnikatelé	§ 15/1	Od účinnosti zákona do r. 2016	9 mil. Kč/rok	—	500 mil. Kč/rok	—
Podnikatelé	§ 15/1	Od roku 2017 do r. 2020e	9 mil. Kč/rok	—	900 mil. Kč/rok	—
Podnikatelé	§ 15/1	Rok 2022 a násl.	9 mil. Kč/rok	—	1 800 mil. Kč/rok	—
Podnikatelé	§ 16/2	Od r. 2013	—	—	—	50 mil. Kč
Podnikatelé	§ 20, § 21	Od účinnosti zákona	15 mil. Kč/rok	—	15 mil. Kč/rok	—
Podnikatelé	§ 20, § 21	Od účinnosti zákona	—	—	- 5 mil. Kč/rok	—

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

nástroj není podporován aktuálně probíhajícími projekty

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

neuvezeny

Synergické a protichůdné efekty

Synergické nebo protichůdné efekty nebyly identifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Do konce roku 2018 bude předložena zpracovávaná nová etapa Ekoauditů. Další aktualizace bude probíhat v letech 2019–2020 a následně každé dva roky.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Z hlediska MPO je plnění totožné s opatřením N.N.4

Průřezový nástroj N.N.3 Zvýšit nároky na aplikovatelnost a využívání metodik certifikovaných orgány státní správy

Věcný přehled plnění nástroje

Metodiky pro hodnocení RIA využívané MŽP jsou v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace, které jsou závazné. Nadto v roce 2017 bylo odborem 250 upozorněno Oddělení RIA ÚV o potřebě aktualizovat závazné metodiky procesu RIA z důvodu jejich neprovázanosti popř. neaktuálnosti (zejména hodinové náklady na výkon agendy). Od roku 2017 se odbor 250 také podílí na přípravě další závazné metodiky – Metodiky pro proces přezkumu účinnosti regulace.

Obecně je v rámci MŽP k dispozici jednotný protokol pro všechny odborné útvary a garanty, které konkrétní metodiky certifikují. Dále TAČR v rámci vyhlášení jakéhokoli programu při úvodních seminářích na tuto problematiku explicitně upozorňuje, že je třeba spolupracovat s potenciálním certifikátorem po celou dobu projektu. Dále TAČR klade důraz na implementační fázi projektů (implementační plán), kdy sleduje, jestli se výsledky (tzn. včetně metodiky) výzkumu „nedaly do šuplíku“, ale jsou k užítu (fáze trvá 3 roky).

Na úrovni MŽP není centrálně vedena kontrola o kvalitách a účelnosti výsledné certifikované metodiky ani následného využívání. Využívání metodik je řešeno na úrovni jednotlivých odborných útvarů (odborů či sekcí).

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace
- Metodika měření a přeměňování administrativní zátěže podnikatelů
- Metodika stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy
- Metodika hodnocení návrhů na tituly (programy) finančních podpor

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- TAČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Implementace nástroje nevyžaduje zvláštní legislativu
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

250: Implementace je problematická z pohledu často vágně zadaného projektového záměru, a tedy i nedostatečných výstupů pro následnou aplikaci. Je proto potřeba zvýšit spolupráci s TAČR a více participovat s dodavatelem v průběhu na tvorbě metodik, aby skutečně postihovaly potřebné požadavky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

RIA - cca 762 tis. Kč/ročně (dle Metodiky MV)

Certifikované metodiky jsou jedním z výstupů projektů VaV TAČR. Samotná metodika běžně nenavyšuje náklady na projekt VaV, je pouze jedním z výstupů.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
660: TAČR	660 nemá informace			

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Projekt: TA03021289, Stanovování migračních parametrů hornin s puklinovou propustností za použití fluorescenčních roztoků - Způsob provedení hydrogeologické stopovací zkoušky v puklinovém prostředí s využitím fluorescenčních stopovačů - (čj. 84404/ENV/16, 2099/660/16)
- Projekt: TA03020408: Monitoring chování puklinových systémů horninového masivu geofyzikálními metodami (2013-16)“ - Metodika prací se systémem SGI 11 (seismika, geoelektrika, internet), (čj. 66382/ENV/16, 1696/660/16)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů – Metodika kategorizace svahových nestabilit ohrožující dopravní koridory (čj. MZP/2017/660/259)
- Projekt TA04030824: Výzkum a hodnocení rizik svahových nestabilit v liniích hlavních plánovaných dopravních koridorů – Metodika určování sesuvného hazardu v prostředí ohroženém svahovými nestabilitami (čj. MZP/2017/660/260)
- Projekt: TA04021261 Predikce a minimalizace rizik poruch staveb způsobených bobtnáním zemin – Metodika: Identifikace a řešení problematiky zemin náchylných k bobtnání (čj. ENV/2017/41150)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly uvedeny

Synergické a protichůdné efekty

Implementace nástroje nemá synergické a protichůdné efekty

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Dokončení metodiky pro proces přezkumu účinnosti regulace.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Nebyly uvedeny

Průřezový nástroj N.N.4 Aktualizovat opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v ČR z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí spolu se zprávou o jejich dosavadním provádění

Věcný přehled plnění nástroje

Nástroj je pravidelně ve dvouletých cyklech realizován skrze předložení materiálu k projednání vládě: „Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí“ Jedná se o navázání na původní tzv. „EKOAUDIT“, který byl zaveden skrze usnesení vlády č. 1401/2005 na základě požadavku Rady hospodářské a sociální dohody ČR: „identifikovat problémové oblasti vybraných právních předpisů k ochraně životního prostředí ve vztahu k výrobní a podnikatelské sféře a stanovit opatření a termíny k jejich plnění“

V roce 2017 MPO zahájilo přípravu další etapy screeningem nových podnětů k úpravě environmentální legislativy. Oslovené průmyslové a zaměstnavatelské svazy, asociace a sdružení zaslaly 64 návrhů na změny právních předpisů. Při minulé aktualizaci „Ekoaudit“ na konci roku 2016, byla schválena předkládací zpráva usnesením vlády č. 10 z 9.1.2017, podle které bylo dosud splněno 37 úkolů a plnění 9 úkolů dosud probíhá.

V průběhu roku 2018 proběhla mezi MŽP a MPO jednání o nových úkolech, které by mohly být zapracovány v nové aktualizaci, kde se v současné chvíli nachází celkem 13 nových úkolů pro Ministerstvo životního prostředí, popřípadě Ministerstvo průmyslu a obchodu a zároveň je zde uveden přehled o dosavadním plnění všech úkolů z předchozích fází Ekoaudit.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Usnesení vlády č. 10 ze dne 9. ledna 2017 o návrzích na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí
- Usnesení vlády č. 72 z 30.1.2013 + příloha
- Usnesení vlády č. 54 z 28.1.2015 + příloha

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- Svazy a asociace podnikatelské sféry (HK ČR, SP ČR)

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici
Legislativa		Úprava legislativy je přímo součástí opatření, které je plněno, opatření je v gesci MŽP.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Využíváním nástroje dochází k podpoře konkurenceschopnosti a eliminaci nekonzistence a identifikované nadbytečnosti právních předpisů a dochází tak k překryvu s nástrojem SPŽP - N.N.2 Vyhodnocovat a odstraňovat nekonzistenci a nadbytečnost právních předpisů, jejichž aplikace se dotýká oblastí životního prostředí a nakládání se zdroji.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nástroj sám o sobě nevyvolává dodatečné náklady. Konkrétní podoba dopadů ekonomických, sociálních a environmentálních je závislá na samotném provedení navrhovaných změn v právních předpisech, ke kterým je vypracována RIA. Primárním pozitivním dopadem je na základě předložení návrhu změn ze strany podnikatelského sektoru snížení administrativní náročnosti podnikání a odstranění případné nekonzistence právních předpisů.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Není relevantní				

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Není relevantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeny

Synergické a protichůdné efekty

Nebyly identifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Do konce roku 2018 bude předložena zpracovávaná nová etapa Ekoauditů. Další aktualizace bude probíhat v letech 2019-2020 a následně každé dva roky.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Využíváním nástroje dochází k podpoře konkurenceschopnosti a eliminaci nekonzistence a identifikované nadbytečnosti právních předpisů a dochází tak k překryvu s nástrojem SPŽP - N.N.2.

Průřezový nástroj N.E.1 Optimalizovat nastavení podpor v oblasti životního prostředí (PRV, Operační programy, národní programy aj.) s cílem posílit pozitivní synergické efekty v oblasti životního prostředí a vyloučit negativní dopady

Věcný přehled plnění nástroje

V Operačním programu Životní prostředí pro období 2007 – 2013 byly sledovány synergické a komplementární vazby až na úroveň jednotlivých projektů.

Při nastavení strategie čerpání z Evropských strukturálních a investičních fondů na programové období 2014 – 2020 byla problematika hraničních oblastí mezi jednotlivými programy a jejich synergií a komplementarit pečlivě sledována, a to na národní úrovni, na úrovni Dohody o partnerství a na úrovni jednotlivých programů a jejich výzev, aby žádná z oblastí, kterou je vhodné v rámci tematické koncentrace z ESIF podporovat, nebyla vyloučena, a naopak aby nedošlo k překryvům podpory z různých dotačních titulů, a to jak z ESIF, tak z národních prostředků.

Nastavení podpor vychází z rámce, který je dán celostátní koncepcí zpracovanou pro oblast regionálního rozvoje. Pro jednotlivé podporované projekty platí, že jde-li o záměry, které jsou uvedeny v příloze č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., v kategorii I, podléhají procesu EIA, jde-li o kategorii II, probíhá povinně alespoň zjišťovací řízení.

Pro koordinaci programů ESIF (s ohledem na komplementární a synergické vazby) byla vytvořena celá řada koordinačních mechanismů s následujícími prvky:

- účast v monitorovacích výborech
- účast na platformách pro přípravu výzev
- účast na tematických pracovních skupinách (u OPŽP)
- mechanismus vykazování synergických a komplementárních vazeb řízený MMR
- ad hoc konzultace

V rámci aktualizace Národní strategie regenerace je také řešena problematika koordinace podpory revitalizace brownfield zejména z národních zdrojů mezi MPO, MMR, MŽP a MZe.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Operační program Životní prostředí 2014–2020
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, zejména prioritní oblast 3 Environmentální udržitelnost

- Národní podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MMR
- SFŽP
- MŽP
- MPO
- MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a institucionální kapacity jsou k dispozici
Legislativa		
Financování		

Překážky implementace nástroje

Nevhodné environmentální podpory

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Náklady na realizaci nástroje v případě OPŽP nelze kvantifikovat.

Cíle, priority a navržená opatření Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 :

- řízení a koordinace územní dimenze a jejího začlenění do příslušných odvětvových strategií s důrazem na specifické regionální potřeby či rozdíly (jde zejména o rozpracování adekvátní územní dimenze v odvětvových politikách s důrazem na oblasti a témata důležitá pro podporu regionálního rozvoje);
- finanční podpora regionálního rozvoje v působnosti ministerstev (§ 13 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů): rozvojové programy financovaných z ESI fondů; národní programy;
- finanční podpory regionálního rozvoje územních obvodů krajů (§ 13 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů);

- legislativních i nelegislativních nástrojů a opatření přijímaných v působnosti ústředních i územních správních úřadů.

Vzhledem k uvedené povaze a rozsahu zaměření podpor a vesměs pouze koordinační roli MMR nelze náklady na opatření se zaměřením na podporu v oblasti životního prostředí vyčíslit.

V dotačních titulech č. 1 a 2 podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova jsou výslovně uvedeny možnosti podpory akcí na obnovu a zřizování veřejné zeleně. Náklady vynaložené na projekty se zaměřením na podporu v oblasti životního prostředí se však samostatně nesledují.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Viz výše				

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

neuvedeny

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly uvedeny

Synergické a protichůdné efekty

Synergické efekty jsou podstatou nástroje.

Opatření z priorit P 6 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech a P 7 Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život jsou koncipována tak, že při aplikaci na shodném území mohou vytvářet synergické efekty (např. odstraňování zátěží, revitalizace území, snížení produkce odpadů nebo omezování negativních vlivů dopravy současně zlepšuje kvalitu prostředí v sídlech, ochranu a rozvoj krajinných hodnot).

Synergické a komplementární vazby OPŽP s další programy ESIF i vybranými národními programy jsou podrobně popsány v Příloze č.5 Programového dokumentu.

Opatření z priorit SRR ČR 14-20: P. 6 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech a P. 7 Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život jsou koncipována tak, že při aplikaci na shodném území mohou vytvářet synergické efekty (např. odstraňování zátěží, revitalizace území, snížení produkce odpadů, omezování negativních vlivů dopravy nebo udržitelné využívání vodních zdrojů současně zlepšuje kvalitu prostředí v sídlech, ochranu a rozvoj krajinných hodnot a posiluje preventivní opatření proti vzniku živelných pohrom).

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Zajištění koordinace přípravy operačních programů a nového PRV na období 2020+.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Neuvedeno

Průřezový nástroj N.E.2 Zavést hodnocení možných negativních dopadů na životní prostředí do procesu přípravy nových podpor (např. dotačních programů, daňových zvýhodnění) na základě metodiky, kterou zpracuje MŽP, a tím zabránit nežádoucímu zavádění podpor s významnými negativními dopady na ŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Stále nebyl sepsán postup přípravy programů. V r. 2018 vybrané odbory MŽP (O250 a O320) pracovaly na vyhodnocení, do jaké míry lze použít pro plnění úkolu metodiku CENIA z roku 2010. Společně s O150 pak bude diskutován návrh možné implementace metodiky a jejího institucionálního nastavení.

Byla zpracována studie škodlivých dotací pro biodiverzitu z hlediska Strategického Plánu pro biodiverzitu 2011–2020. V roce 2018 odbor 250 ve spolupráci s odborem 320 pracoval na vyhodnocení, do jaké míry lze použít pro plnění úkolu výše uvedenou metodiku CENIA z roku 2010. Společně s odborem 150 byl diskutován návrh možné implementace metodiky a jejího institucionálního nastavení.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Operační program Životní prostředí 2014–2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- SFŽP ČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Systém hodnocení dotačních titulů naráží na problém nedostatečného expertního pokrytí pro skutečné ekonomické hodnocení dotací z pohledu přínosů pro životní prostředí, což souvisí taktéž s potřebou definovat a vyčíslit ekosystémové služby.
Legislativa	Není relevantní	Legislativa není nutně pro hodnocení dotací potřebná

Financování

Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno

Překážky implementace nástroje

Politické priority a rezortismus brání implementaci nástroje. Nejedná se o politickou prioritu, je vnímáno jako omezení politického rozhodování o dotačních prioritách a velikosti dotačních alokací. Zároveň jednotlivé rezorty mají zájem dotovat vlastní oblasti, v důsledku by tak komplexní hodnocení dotačních titulů z pohledu dopadů na společnost jako takovou, omezovalo rezorty v zavádění a nastavení dotací, jakkoliv by rezorty měly brát v potaz svou úlohu jako jednotné státní správy/vlády.

Zároveň hodnocení naráží na nevěli poskytujících subjektů (např. SFŽP ČR) ke sdílení podrobných dat ohledně dotací a jejich příjemců, což je pro hodnocení dotací zásadní.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Neuvedeny

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

První variantou je systematické hodnocení dotačních titulů, který však naráží na problém nedostatečného expertního pokrytí pro skutečné ekonomické hodnocení dotací z pohledu přínosů pro životní prostředí.

Druhý přístup je založen na expertním odhadu a případném interním posudkovém řízení, což je ovšem administrativně nákladné a sporné co do dosahování účelu objektivního hodnocení dopadů. Jako určitý mezikrok se jeví možnost lepšího metodického vedení ze strany určených útvarů, které mají dotační tituly na starosti, co do využití dostupných dat a rozvíjení vhodných metod pro vyčíslování dopadů a zpětnou evaluaci účinnosti dotačních titulů v rámci stávajících kapacit.

Třetí variantou je nezavádět systematické hodnocení dotačních titulů jako takové (varianta 1), kterou s největší pravděpodobností nebude zavést v podobě tak, aby dosahovala svého účelu, ale dát úkol včetně dostatečného finančního zajištění CENIA provádět za určitou časovou periodu (např. co 2-3 roky) analýzu environmentálně škodlivých dotací a daňových výjimek, která by byla publikovaná v podobě publikace. Podobná publikace je vydávána v Německu, Itálii a Francii. Vhodná je kombinace s variantou 2, tedy většího důrazu na metodické vedení při nastavování dotačních titulů co do

odůvodnění potřebnosti a velikosti alokace dotací. Případným řešením z pohledu životního prostředí by mohla být povinná konzultace MŽP u všech dotací s dopadem na životní prostředí.

Synergické a protichůdné efekty

Nebyly identifikovány

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Bude pokračovat úvodní dialog v rámci MŽP, pokud bude návrhu dána politická podpora, bude pokračovat v mezirezortním dialogu.

Do budoucna je na zvážení spolupráce se SFŽP ČR a dalšími subjekty. Po interním návrhu metodiky ze strany MŽP je potřeba provést mezirezortní dialog ohledně možností implementace vlastního hodnocení.

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Nabízí se možnost nechat metodiku pro hodnocení vypracovat externím dodavatelem. Primárně by však měla být vyjasněna institucionální implementace, protože metodika se od toho musí odvíjet, jinak nepřeklene nedostatky pojmenované u personální a institucionální kapacity. Případně lze zvažovat i variantu povinného externího nezávislého hodnocení, což je však finančně nákladné.

Průřezový nástroj N.E.3 Pravidelně analyzovat efekty poplatků ve složkových zákonech a v případě potřeby navrhnout jejich úpravu s ohledem na dosahování cílů SPŽP

Věcný přehled plnění nástroje

V roce 2017 byla započata rešerše problematiky z právního a ekonomického pohledu pomocí české a zahraniční literatury, nastudování dřívějších studií MŽP, které byly provedeny externími zpracovateli (většina v roce 2008) a participace v pracovních skupinách OECD (PS pro daně a životní prostředí; PS pro propojování environmentálních a hospodářských politik). Následně bylo navrženo provést (interně) zpětný přezkum poplatků na ochranu životního prostředí v gesci MŽP z pohledu efektivnosti správy poplatků a efektivnosti dosahování ochrany nebo zlepšení životního prostředí.

Odbor 250 pracoval na evaluaci poplatku za znečištění ovzduší, byla provedena základní datová rešerše. V roce 2019 bude tento poplatek evaluován v rámci stáže národního experta v OECD ve formě případové cost-benefit studie. Studie bude sloužit jako analytický podklad pro přípravu nového zákona o ochraně ovzduší s plánovaným předložením vládě v roce 2020.

Poplatky v jednotlivých oblastech jsou řešeny věcnými odbory, v roce 2016 byla připravena úprava poplatků za odběry podzemní vody a vypouštění odpadních vod, která se však po projednání vládou nestala součástí novely vodního zákona. V přípravě je nový zákon o odpadech včetně úpravy poplatků v této oblasti.

V roce 2018 byl připravován nový zákon o odpadech a nový zákon o výrobcích s ukončenou životností. V návaznosti na ně budou v dalším období připraveny nové prováděcí právní předpisy. Nový zákon o odpadech nově nastavuje výši poplatků za ukládání odpadů na skládky. Poplatky mají znevýhodnit skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů. Nastavení výše a struktury poplatků posune nakládání s odpady k vyšším stupňům hierarchie.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) pro období 2015–2024
- Zpráva o plnění Plánu odpadového hospodářství ČR za období 2015–2016

Výstupy řešerše poplatků a využitelných datových zdrojů budou řešeny nelegislativním materiálem pro vedení MŽP s návrhy dalšího postupu dle výsledků pro jednotlivé poplatky.

Samotné ekonomické nástroje jsou řešeny legislativně – v případě daní samostatnými zákony, v případě poplatků v jednotlivých složkových zákonech na ochranu životního prostředí (např. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA
- SFŽP ČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Pro vlastní výkon evaluace nedisponuje MŽP dostatečnými personálními a expertními kapacitami, analýzy jsou často zadávány externě, nebo dochází k nastavování poplatkových systémů na základě negociace mezi ministerstvy a zájmovými skupinami.
Legislativa		Nový zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností. Legislativa není nutná, nicméně s ohledem na chabou spolupráci mezi rezorty a dalšími orgány veřejné správy v oblasti sdílení dat (např. od ČSÚ), se jeví jako vhodné navrhnout legislativně ukotvené práva a povinnosti pro sdílení dat, včetně administrativních dat v zájmu a mezi centrálními státními úřady.
Financování		Finanční zajištění je odvislé od množství a kvality vyhodnocování poplatků (ať už interně nebo skrze externí studie), současný stav hodnotíme jako nedostatečný.

Nové způsoby nakládání s odpady – krytí částečně OPŽP a hlavně soukromé zdroje financí.

Překážky implementace nástroje

Malá politická podpora, nesystémové nastavení sběru a zpracování dat, nesdílení dat, nedostatečné expertní a personální kapacity, chybějící koordinace analytiků/evaluátorů napříč státní správou. (Pro životní prostředí jsou zásadní nejen poplatky, ale i daně v gesci MD, MF, MPO a MZe).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Pokud budou na základě v analýze zjištěných nedostatků navržena vhodná opatření k nápravě, lze předpokládat větší efektivitu systému ekonomických nástrojů tzn. snížení administrativní zátěže pro státní správu (a v důsledku pro podnikatelský sektor), přizpůsobení nástrojů aktuálnímu stavu ekonomiky a životního prostředí a efektivnější ochranu životního prostředí.

Byla připravena RIA k novému zákonu o odpadech.

Finanční zajištění je odvislé od množství a kvality vyhodnocování poplatků (ať už interně nebo skrze externí studie), současný stav hodnotíme jako nedostatečný.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno				

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Žádný projekt v této oblasti neprobíhal

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvezeny

Synergické a protichůdné efekty

Synergickým efektem v oblasti odpadového hospodářství je omezování skládkování a rozvoj nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady.

Poplatky v jednotlivých oblastech jsou řešeny věcnými odbory, v roce 2016 byla připravena úprava poplatků za odběry podzemní vody a vypouštění odpadních vod, která se však po projednání vládou nestala součástí novely vodního zákona. V přípravě je nový zákon o odpadech včetně úpravy poplatků v této oblasti.

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Nový zákon o odpadech a prováděcí předpisy.

Podpora nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie nakládání s odpady. Výrazně vyšší zpoplatnění nižších stupňů hierarchie (skládkování).

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Nástroj lze ponechat, případně rozšířit o „zajištění organizačních a personálních kapacit pro takovou evaluaci“ nebo směřovat obecně k lepšímu využívání dat při tvorbě legislativy, včasnému a průběžnému zpracovávání RIA, zavedení systému zpětné evaluace ekonomických nástrojů a/nebo klíčové legislativy obecně apod.

Průběžná analýza efektivnosti ekonomických nástrojů na ochranu životního prostředí by měla být samozřejmou součástí SPŽP, přičemž je potřeba lépe koordinovat tyto nástroje napříč institucemi (zejm. MŽP, MF, MD, MZe, SFŽP).

Formální výstup v podobě analýzy je s ohledem na politický cyklus vhodné provést co 4 roky tak, aby vždy nové vládě byl předložen souhrnný materiál s možnostmi řešení. Průběžně pak O250 spolupracuje v rámci vypracovávání RIA s věcnými odbory. Dále je doporučeno předdefinovat nástroj ve smyslu jeho zaměření na analýzu adekvátnosti stanovených výší poplatků uvedených v jednotlivých složkových zákonech.

Průřezový nástroj N.I.1 Rozvíjet JISŽP na základě deklarovaných cílů a priorit SPŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Požadavky SPŽP spojené s rozvojem odborných informačních systémů (JISŽP) se realizují postupně podle aktuálně nastavené komunikace odborných útvarů s odborem informatiky.

Na základě Strategie ICT MŽP 2016–2020 probíhala příprava a realizace infrastrukturních a průřezových projektů k podpoře poskytování služeb odborných ICT agend oblasti ŽP:

- MoReDaS (Modernizace Rezortní Datové Sítě)
- RDC (Rezortní Datové Centrum)
- ESB (Environmental Service Bus – Environmentální sběrnice služeb)
- EAP (Environmentálně Analytická Platforma)

A k tomu se napojuje plnění bezpečnostních opatření a tvorba nástrojů dle ZKB i evropských nařízení eIDAS a GDPR.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Strategie ICT MŽP 2016–2020 (již schválena PV)
- Směrnice MŽP č. 5/2012 o zajištění koordinace rozvoje a provozu JISŽP (připravuje se aktualizace)
- Informační koncepce MŽP (v těchto dnech se aktualizuje a připravuje se obnova atestace dlouhodobého řízení ISVS)
- Zákon č. 365/2000 Sb. o ISVS, + prováděcí předpisy
- Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR 2012–2020
- Národní program reformy České republiky 2014

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP a jeho resortní organizace
- Externí dodavatelé ICT služeb

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a institucionální kapacity jsou k dispozici
Legislativa		Legislativa pro implementaci nástroje je k dispozici
Financování		Jsou čerpány prostředky z evropských fondů v rámci operačních programů (IROP, OPZ), Výše prostředků závisí na úspěšnosti žádostí u řídicího orgánu daného operačního programu. Finance jsou zajištěny v rámci vlastních zdrojů resortu pro rozvoj ICT.

Překážky implementace nástroje

- nesoulad termínů vyplývajících legislativy a časovou náročností potřebnou na jejich realizaci,
- změny kompetencí a organizačních struktur v průběhu naplňování cílů
- nedostatek finančních zdrojů pro tvorbu nástrojů v rámci rozvoje JISŽP
- nepřijetí všech požadavků ze strany poskytovatele dotace/řídicího orgánu operačních programů
- nedostatek personálních zdrojů při administraci veřejných zakázek, administraci projektů EU a managementu rozvoje IS

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Do roku 2020 je plánováno využít prostředků ve výši cca 600 mil. Kč, z nichž 85 % by bylo hrazeno z fondů EU. Výše prostředků závisí na úspěšnosti žádostí u řídicího orgánu daného operačního programu (IROP, OPZ). V rámci vlastních zdrojů programového financování na ICT rezortu bude k dispozici mezi 10 až 20 mil. Kč/ročně.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
IROP, OPZ			Cca 600 mil Kč do roku 2020	

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Platforma pro statistiku, reporting a analýzy (STaR)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

neuvezeny

Synergické a protichůdné efekty

Řešení jedné průřezové oblasti informačních systémů napomáhá a zlevňuje vytváření dalších nástrojů v jiných oblastech (např. sdílená helpdesková podpora se znalostní databází systému EnviHELP, nebo ohlašovací formuláře systému ISPOP).

Sdílení již jednou pořízených dat (mapové podklady, adresní údaje, data z monitoringu...).

Snižování administrativní zátěže i ke zvyšování efektivnosti v poskytování informací.

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Vycházejí ze Strategie ICT 2016–2020 a jejího strategického cíle (č. 6): Konsolidace a rozvoj odborných IS (JISŽP).

- Realizace rozvojových projektů za přispění evropských zdrojů na obnovu, modernizaci a logickou integraci stávajících IS (včetně GIS) a elektronizaci nových agend a expertních IS
- Implementace a zohlednění:
 - požadavků kybernetické bezpečnosti
 - požadavků na standardizaci řízení ICT
 - legislativních změn do IS
 - opatření ze strategií vládních a EU
 - opatření z mezinárodních smluv
 - aktualizace vnitřních předpisů a metodik MŽP

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Zajistit průběžnou informovanost odborných útvarů MŽP angažovaných v plnění průřezového nástroje. Zavést a dodržovat eskalační mechanismus nastalých hrozeb a indikovaných výstrah pro zvládnutí případných problémů.

Ze Strategie ICT MŽP vyplývá, že SPŽP by měla bez výhrad počítat s podporou a službami ICT i se zapojením moderních technologií do mechanismů prosazování záměrů této politiky. Až bude nalezen způsob pro hodnocení efektivity nástrojů environmentální politiky, může ICT a procesní metodika být rozhodujícím faktorem při zavedení hodnocení do praxe.

Průřezový nástroj N.I.2 Koordinovat aktivity směřující k budování a využívání systémů COPERNICUS pro potřeby managementu ŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Naplnění nástroje N.I.2 je zajišťováno každodenní činností Národního sekretariátu GEO/Copernicus (NSGC) zřízeného příkazem ministra č. 11 dne 24. 4.2014 (dříve Národní sekretariát GEOSS/GMES, založený 10.7.2010).

Z výčtu aktivit NSGC jde zejména o následující:

- měsíční schůzky NSGC

- mimořádné koordinační schůzky
- prezentace programu a možností DPZ (odborné sekce, kraje, resortní organizace aj.)
- publikační činnost (čtvrtletník Newsletter)
- PR skrze web NSGC, resp. CSP, resp. MŽP a relevantní tematické weby
- součinnost se zájmovými skupinami
- koordinace skrze KR-KA a výbory (meziřesort)
- mezinárodní spolupráce (účast v orgánech Evropské komise /CC, UF SB/, skrze MD v ESA, přesahy k EUMETSAT, resp. WMO, GEO (zastoupení v GEO HLWG)
- provoz webového rozhraní copernicus.gov.cz (informace s přesahy jsou dále umísťovány na czechspaceportal.cz, ale i web MŽP)
- každoročně pořádané konference českého uživatelského fóra Copernicus, pořádané od roku 2012.

Koordinační opatření jsou definovány usnesením vlády č. 103/2014 z 19.2.2014, jehož výstupem byla Zpráva o zapojení ČR do činnosti GEO a do budování integrovaného a udržitelného GEOSS a o účasti ČR na programu EU GMES/Copernicus za roky 2010–2013 a které ukládá zpracovat následnou Zprávu za období 2014–2016.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Nařízení EK a Rady č. 377/2014 (Evropský program pozorování Země GMES byl v roce 2012 přejmenován na program Copernicus a od roku 2014 přešel do své operační/provozní fáze).
- Příkaz ministra ŽP č. 11/2014 ze dne 24. 4. 2014, jehož přílohou je Statut NSGC- Národní kosmický plán 2014–2019 schválený usnesením vlády č. 872 z 27. 10. 2014
- Realizační plán Národního kosmického plánu 2014–2019
- Národní program reforem
- Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (usnesení vlády č. 815 z 8. 10. 2014)
- Akční plán Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (usnesení vlády č. 539 z 8. 7. 2015)
- Zpráva o zapojení České republiky do činnosti Skupiny pro pozorování Země (GEO), do budování integrovaného a udržitelného Globálního pozorovacího systému Země (GEOSS) a o účasti České republiky v programu Evropské komise pro globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti (GMES, resp. Copernicus)
- Usnesení vlády č. 303/2017 ze dne 19. 4. 2017

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MD
- PŘF UK
- ČUZK
- MV
- NÚKIB

- MMR
- CENIA

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity pro implementaci Pro agendu, která zaujímá ve VFR 2021-27 obrovský finanční balík prostředků (16 mld. EUR), je zlomek úvazku pro tuto agendu na úrovni MŽP nedostatečný.
Legislativa		legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná Vzhledem k povaze nástroje (pouze program EU) funguje implementace nástroje na dobrovolné bázi z rezortů a organizací, kteří se o problematiku zajímají, resp. mají záštitu ve vedení. Již se objevují první úspěchy v oblasti např. zemědělství (CAP), kde družicová data nahrazují kontroly v místě.
Financování		Implementace nástroje vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno.
		Vzhledem k výše uvedenému, není v kapitole MŽP-315 žádná rozpočtová položka pro implementaci programu Copernicus.

Překážky implementace nástroje

Nedostatečné zapojení širší veřejnosti a jednotlivých stakeholderů (průmysl/univerzity).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Položka: prostředky na akci se zahraniční účastí / 130 tis. ročně / zvyšování povědomí, prohlubování expertízy.

Položka: TAČR BETA 2: projekt na zmapování potenciálu využití DPZ v rezortu ŽP (4 mil. Kč).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
TAČR BETA			4 mil Kč	

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Copernicus User Forum 2012-18

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Viz doporučení pro aktualizaci SPŽP

Synergické a protichůdné efekty

- Zvyšování využívání dat z družic programu Copernicus a DPZ za využití volně dostupných datových zdrojů EU.
- Nárůst agendy, stagnující personální a finanční zajištění.

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

- Využívání služeb mezinárodní organizace ECMWF, poskytovatele služeb Copernicus (atmosféra, klima)
- Využívání synergií GEO/GEOSS a Copernicus, resp. EuroGEOSS
- Sledování přesahů v agendách MŽP, zejména v oblastech klimatu, SDGs, meteorologie, land cover a land use, kvality ovzduší, smart city atp.
- Sledování přesahů k mezinárodní organizaci WMO
- Spolupráce s EEA, poskytovatelem In-situ a služby CLMS Copernicus
- Podpora tvorby klíčových indikátorů pro hodnocení stavu životního prostředí využívající data DPZ (se zaměřením na využití dat z programu Copernicus), které jsou využívány jako nástroj pro:
 - hodnocení plnění stanovených cílů a priorit SPŽP ČR 2012-2020
 - hodnocení indikátorů definovaných v SPŽP, indikátoru 3.1.1 Využití území, 3.3.1 Suburbanizace, případně další vhodné identifikátory
 - tvorba nových indikátorů pro hodnocení stavu životního prostředí a stanovených cílů a priorit SPŽP, např. tvorba národní vrstvy krajinného pokryvu (přesah s tematickou oblastí uvedenou v Příloze II Směrnice INSPIRE)
 - podpora tvorby indikátorů environmentální bezpečnosti
 - hodnocení jiných národních a mezinárodních závazků v oblasti životního prostředí,

Závěrečná konference k projektu financovaného z TAČR Beta 2 (2019)

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Zvážit vytvoření Prioritní osy (případně specifického cíle) v rámci budoucího „Operačního programu Životní prostředí“ jako účinného nástroje pro podporu rozvoje využívání dat DPZ v rámci rezortu životního prostředí.

Průřezový nástroj N.M.1 Revidovat a aktualizovat stávající systém získávání relevantních analytických dat pro potřeby vyhodnocování změn v oblasti životního prostředí, zejména přírody a krajiny

Věcný přehled plnění nástroje

Stávající systém získávání analytických dat pro potřeby vyhodnocování změn v oblasti životního prostředí je zajišťován Informačním systémem statistiky a reportingu (ISSaR). Probíhá vývoj nového systému, který by jej měl nahradit, zatímco v roce 2017 byla uvedena do provozu aktualizovaná verze ISSaRu. Provoz systému vychází ze zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

Od 1. 1. 2016 nabylo účinnosti ustanovení § 3b odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), podle kterého orgány ochrany zemědělského půdního fondu zasílají údaje související s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, včetně údajů o odvozech za odnětí, do 30 kalendářních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Údaje jsou poskytovány prostřednictvím elektronické aplikace.

Výměna a sdílení dat mezi poskytovateli a dalšími uživateli se řídí principy sdíleného informačního systému o životním prostředí (Shared Environmental Information System – SEIS) - COM(2008)46.

Strategické (legislativní) materiály, které řeší implementaci nástroje

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- Změna zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace nástroje (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP a jeho resortní organizace
- ČSÚ

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace průřezového nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření

Financování

implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Doposud nejsou nastaveny indikátory pro komplexní hodnocení stavu a vývoje přírody a krajiny. V této oblasti chybí personální a finanční kapacity.

Doporučujeme věnovat pozornost rovněž obsahové stránce systému sběru primárních (zejména v případě poplatkových dat) a agregovaných dat s cílem zajistit dostupnost dat pro měnící se potřeby hodnocení stavu a vývoje životního prostředí. Dále rovněž doporučujeme zvážení, zda je nutné další budování složkových informačních systémů (např. nálezových databází) pro potřeby hodnocení dat, v případě, že je možné využít stávající IS.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Náklady jsou odhadovány na částku 8 mil. Kč na projekt, upřesnění ceny bude jedním z výstupů vstupní analýzy.

Náklady na úpravu složkových IS se budou lišit v závislosti na charakteru těchto systémů a jejich stáří. Je žádoucí, aby požadavek na implementaci funkcionalit nutných pro automatické sdílení dat byl standardně zahrnut v specifikacích při přípravě upgrade těchto složkových systémů.

Náklady vzniklé v souvislosti s vykazováním elektronickou cestou budou známy až po zpracování příslušné aplikace – t. č. je zpracována zadávací dokumentace. U zjišťování, které přechází do kompetencí MZe, bude situace obdobná.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci průřezového nástroje z jednotlivých zdrojů

Program (resp. kapitola, grant, příspěvky)	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno				

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Platforma pro statistiku, reporting a analýzy (STaR)

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuplatněny

Synergické a protichůdné efekty

Automatizovaný systém sběru a publikování agregovaných dat.

Zavedení automatizovaného systému sběru dat si vyžádá investice i na straně poskytovatelů primárních dat – úprava složkových IS s cílem umožnit automatizovanou výměnu dat.

Snížení administrativní zátěže a zefektivnění sběru poplatkových dat prostřednictvím IT.

Plánované aktivity v rámci implementace průřezového nástroje do roku 2020

Vývoj, testování a nasazení nového systému

Doporučení pro aktualizaci SPŽP

Pro následnou aktualizaci SPŽP doporučujeme název tohoto nástroje jednoznačněji specifikovat a zkonsolidovat s resortním statistickým zjišťováním. Je navrženo přidání dalšího gestora.

Průřezový nástroj N.M.2 Doplnit systém vhodných indikátorů pro sledování stavu ŽP a vyhodnocování SPŽP a vytvořit kritéria pro vyhodnocování prevence a zmírňování následků krizových situací na životní prostředí

Věcný přehled plnění nástroje

V rámci zpracování sady indikátorů zranitelnosti vůči změně klimatu bylo navrženo doplnění řady potřebných indikátorů, které se sledováním stavu ŽP souvisí – zejména:

- Tepelný ostrov města
- Plochy zeleně ve městech
- Povrchový odtok v zastavěném území
- Objem zpoplatněných srážkových vod
- Spotřeba vody na zasněžování
- Retenční kapacita krajiny
- Lesy s odpovídající cílovou druhovou skladbou
- Podíl lesů s uplatněním podrostního a výběrného způsobu hospodaření na území státu
- Průměrná velikost půdních bloků

Vhodné indikátory pro sledování stavu ŽP a vyhodnocování SPŽP jsou částečně řešeny a podchyceny v každoročně publikované Zprávě o životním prostředí ČR (Zpráva), a jsou doplněny statistickými daty ve Statistické ročence životního prostředí ČR (Ročenka), a od roku 2015 také doplněny prostřednictvím Zpráv o stavu ŽP v jednotlivých krajích ČR. Datové podklady jsou publikovány na webu Informačního systému statistiky a reportingu ISSaR: <https://issar.cenia.cz/>.

Z hlediska indikátorů SPŽP dochází ke zjišťování jejich aplikovatelnosti a reálné sledovatelnosti na základě uvedeného znění v SPŽP a navržené konstrukce indikátorů každoročně.

Zpráva o životním prostředí a přehled v ní publikovaných indikátorů není statická, ale je přizpůsobována aktuálním požadavkům MŽP a požadavkům Parlamentu ČR a také je dána dostupností dat.

V roce 2018 došlo ke změně konceptu Zprávy o životním prostředí, a to na základě diskuze mezi zpracovatelem (CENIA), garantem (MŽP) a také příslušnými výbory Parlamentu ČR. V sudý rok zpracování Zprávy o životním prostředí (tedy např. v roce 2018 pro zpracování a publikování Zprávy o životním prostředí ČR rok 2017) bude vycházet pouze souhrnné shrnutí Zprávy o životním prostředí, v lichý rok zpracování bude vycházet Zpráva o životním prostředí v plném rozsahu s plnou a aktualizovanou sadou indikátorů životního prostředí.

Struktura Statistické ročenky životního prostředí ČR je průběžně upravována dle požadavku uživatelů a dle dostupnosti dat.

Příprava indikátorů SPŽP dle potřeby nově připravované SPŽP pro období 2020+.

Revize již sledovaných indikátorů využitelných pro posuzování stavu ŽP. Přizpůsobení sady indikátorů aktuálním problémům životního prostředí ČR a posílení relevance hodnocení vůči cílům platných a aktualizovaných strategických a koncepčních dokumentů.

- Vznesení požadavků na konstrukci a zpracování nových indikátorů i s ohledem na potřeby nově zpracovaných či aktualizovaných strategií a koncepcí

- Využití dat z dálkového průzkumu Země (DPZ): aktuálně řešeno několik vybraných indikátorů: Zelené plochy ve městech, Tepelný ostrov, dále bude řešena problematika retence vody v krajině a nepropustnost území.
- Přizpůsobení a zpřístupnění výstupů indikátorů výsledným uživatelům.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Zpracování dlouhodobě alokováno v agendě CENIA.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zpracování Zprávy o životním prostředí je zakotveno v zákoně č. 123/1998 Sb.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Financování zpracování indikátorů je dlouhodobě součástí rozpočtu CENIA.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Rozpočet organizace CENIA, MŽP.

- Data (sběr, monitoring, verifikace, zpracování) – probíhá dle standardizovaných metodik (pro více účelů), nelze vyčíslit
- Zpráva o životním prostředí ČR – technické prostředky bez mzdových prostředků: cca 300 000 Kč/rok
- Zprávy o stavu životního prostředí v jednotlivých krajích ČR: technické prostředky bez mzdových prostředků: cca 50 000 Kč/rok

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x		x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- byla realizována výše uvedená činnost

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Vyhodnocení indikátorů zranitelnosti vůči změně klimatu v roce 2019 (stav k r. 2018)

Pokračující spolupráce se všemi oslovenými resortními a mimoresortními organizacemi: ČSÚ, ČUZK, MŽP, MZe, MD, MV, MF, MPO, a to na základě oficiální žádost náměstka ministra a také na základě podepsaného memoranda o spolupráci.

Dále pokračovat v úsilí získávání dat z dálkového průzkumu Země, které může vhodně rozšířit nebo doplnit problematiku hodnocení ve specifických oblastech (např. oblast využití území, zdravotní stav lesů a ekosystémů, znečištění ovzduší, atd.) a potenciálně snížit náklady na sběr dat (nicméně je třeba dbát na konzistenci datových řad, vhodnost těchto dat, jejich formátu a rozlišení i vypovídací schopnosti).

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován průběžně, s jeho implementací nejsou v zásadě žádné problémy.

Do budoucna se doporučuje navrhovat, resp. aktualizovat indikátory tak, aby navazovaly na stanovené cíle, opatření a nástroje. Upravit a doplnit definice některých indikátorů SPŽP (s důrazem na dostupnost dat, využití nových technologií/dálkový průzkum Země, využitelnost pro vyhodnocení více strategických materiálů, koordinace indikátorů s dotačními programy). Případně i doplnit nové indikátory ve vazbě na aktualizované cíle SPŽP. Zvýšit relevanci indikátorů pro hodnocení naplňování priorit SPŽP.

Jeví se vhodné nově vytvářené indikátory definovat s ohledem na nově přijímané a aktualizované strategie (indikátor využitelný při vyhodnocení více strategií) a dbát na jejich propojení s indikátory monitoringu dotačních programů.

Průřezový nástroj N.D.1 Podporovat uzavírání dobrovolných dohod s významnými znečišťovateli a dalšími zájmovými skupinami za účelem snižování dopadů na životní prostředí nad rámec legislativních požadavků

Věcný přehled plnění nástroje

Celkem bylo uzavřeno necelých 50 dobrovolných dohod. Nicméně většina uzavřených dohod nenaplnuje parametry „environmentálních dobrovolných dohod“ tak jak ji chápe mezinárodně uznávaná „definice“. Cílem většiny dobrovolných dohod uzavřených dohod MŽP je totiž „pouze“ koordinace činností, či výměna dat. Nejblíže se parametrům dobrovolných dohod blíží tři dohody uzavřené s významnými podniky v Moravskoslezském kraji.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- příslušné odborné útvary MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Aktuálně může být alokováno maximálně 0,1 úvazku, což je pro systematický postup absolutně nedostatečné. Aktivita jsou omezovány na ad hoc konzultace na základě oslovení odbornými útvary.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Vzhledem k dobrovolnému charakteru nástroje není žádná specifická legislativa potřeba, resp. se postupuje podle občanského zákoníku, resp. správního řádu.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Možnost č. 3 se realitě blíží nejvíce, byť nevystihuje situaci úplně přesně. Pro větší využití by bylo potřeba min. jednoho plného úvazku. Pro větší využití tohoto nástroje by pomohlo zavedení daňových úlev. V zemích, kde je uzavírání dobrovolných dohod využíváno, jsou právě daňové úlevy důvodem zájmu průmyslu a jeho

ochoty dobrovolně snižovat dopady své činnosti na životního prostředí.

Překážky implementace nástroje

Mimo nedostatek personálních kapacit, je hlavní bariérou pro větší implementaci již zmiňovaná absence daňových úlev, nebo jiných atraktivních pobídek.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Státní rozpočet. Pouze personální náklady na straně MŽP, případně SFŽP. Není možné vyčíslit.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikována	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- žádné projekty nejsou realizovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

V případě vyšších personálních kapacit by bylo možné postupovat proaktivněji.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- vzhledem k personálním kapacitám nejsou plánovány žádné aktivity

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován pouze částečně, problematické jsou zejména nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Aktuálně může být alokováno maximálně 0,1 úvazku, což je pro systematický postup absolutně nedostatečné. Aktivity jsou omezeny na ad hoc konzultace na základě oslovení odbornými útvary. Mimo nedostatek personálních kapacit, je hlavní bariérou pro větší implementaci i absence daňových úlev, nebo jiných atraktivních pobídek.

Vzhledem k nízké atraktivitě a z toho plynoucího malého využití je navrženo tento nástroj v nové státní politice neuvádět.

Průřezový nástroj N.D.2 Podporovat zapojování veřejnosti do péče o přírodní prostředí a krajinu a jejich ochranu včetně dobrovolnické práce organizované dle zákona o dobrovolnické službě

Věcný přehled plnění nástroje

Zapojování veřejnosti do péče o přírodní prostředí a krajinu a jejich ochranu včetně dobrovolnické práce je podporováno v rámci dotačního řízení MŽP na podporu projektů NNO. Toto opatření je částečně plněno podporou ze SFŽP – výzvy na EVVO. V rámci dotací Ministerstva vnitra je podporováno dobrovolnictví organizované dle zákona o dobrovolnické službě.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Ministerstvo vnitra
- ČSÚ
- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. V době platnosti SPŽP bylo personální zabezpečení agendy nedostatečné.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření je nedostatečná. Chybí další normy podporující tuto oblast (např. zákon o veřejné prospěšnosti).
Financování		Opatření nevyžaduje velké finanční zajištění, ale množství prostředků není dostačující.

Překážky implementace nástroje

Celkový pohled společnosti na dobrovolnou ochranu ŽP.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Dotace MŽP na podporu NNO/20 mil. Kč (2018), 10 mil. Kč (2012)/ z těchto dotací jde pouze část na podporu dobrovolnictví v ochraně ŽP.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Dotace MŽP na podporu NNO		20 mil. Kč (v r. 2018) (státní rozpočet)	x	x	z těchto dotací jde pouze část na podporu dobrovolnictví v ochraně ŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- koordinační projekty ČSOP
- projekty Hnutí Brontosaurus
- projekty Hnutí DUHA

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- dotační řízení na podporu projektů NNO, příprava Koncepce rozvoje dobrovolnictví v ČR

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je ve SPŽP dobře nadefinován a není nutná jeho revize, avšak jeho plnění nebyla věnována dostatečná pozornost. Uvedený nástroj je implementován pouze částečně, problematique je zejména nedostatečné personální zabezpečení agendy i neexistující legislativa (chybějící zákon o veřejné prospěšnosti a dobrovolnictví). I přes nižší finanční náročnost implementace nástroje je současné finanční zajištění nedostačující. Překážkou implementace opatření může být i celkový pohled společnosti na dobrovolnou ochranu ŽP.

Průřezový nástroj N.D.3 Využívat Národního programu čistší produkce k rozšiřování informací o možnostech aplikace eko-efektivních opatření v podnicích a podpoře realizace konkrétních projektů

Věcný přehled plnění nástroje

Vzhledem k personálním kapacitám nebyly realizovány na straně MŽP žádné aktivity v oblasti čistší produkce.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Neplněno

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- podporu poskytuje pouze tzv. Centrum čistší produkce, které aktuálně zabezpečuje organizace EMPRESS

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. V současné době je agenda zabezpečena fakticky pouze zbytkovými kapacitami na úrovni desetiny, či spíše setin procenta.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná. Vzhledem k dobrovolnému charakteru nástroje není pro jeho realizaci v zásadě legislativní úprava nutná. Nicméně pokud by byly přijaty legislativní úlevy (např. slevy na dani) určitě by to pomohlo rozvoji tohoto nástroje.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Přestože realizace opatření nevyžaduje velké finanční prostředky, pro jeho širší využití by bylo nutné zajistit prostředky pro pokrytí osobních nákladů.

Překážky implementace nástroje

Viz předchozí bod.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Aktuálně nejsou prakticky využívány žádné zdroje.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno		x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- aktuálně nejsou řešeny žádné projekty

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Viz předchozí bod.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

- vzhledem k personálním kapacitám nejsou plánovány žádné aktivity

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Plnění/implementace uvedeného nástroje je zcela nedostatečné, problematické jsou zejména nedostatečné personální kapacity – v současné době je agenda zabezpečena fakticky pouze zbytkovými kapacitami na úrovni desetiny, či spíše setin procenta, což vede k tomu, že do budoucna nejsou v rámci tohoto nástroje plánovány žádné aktivity. Mimo nedostatek personálních kapacit je další bariérou pro další rozvoj tohoto nástroje i absence legislativních úlev (např. slevy na dani).

Z kapacitních důvodů je navrhováno tento nástroj vypustit.

Průřezový nástroj N.D.4 Podporovat uplatňování moderních nástrojů environmentálního řízení v podnicích a dalších organizacích, především realizací Národního programu EMAS

Věcný přehled plnění nástroje

V rámci programu EMAS je nastaveno funkční institucionální zabezpečení. Registrace organizací v programu tedy průběžně probíhá (na udržovací bázi).

Program EMAS je zohledněn v rámci následující legislativy:

- Zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů (§ 9 Energetický audit odst. 2)
- Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci) (§ 20b Kontrola odst. 6)
- Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy (§ 14 Finanční zajištění preventivních opatření nebo nápravných opatření odst. 3)
- Zákon č. 135/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ CENIA

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Současné kapacity pokrývají pouze základní funkčnost programu EMAS. Pro jeho širší využití by bylo nutné navýšit personální kapacity v řádu jednotek, tak aby byla zabezpečena soustavná osvětová činnost, koordinace s dalšími resorty a případně byla pokryta zvýšená poptávka po registraci.
Legislativa		Legislativa pro implementaci opatření neexistuje nebo je nedostatečná. Program EMAS je upraven Nařízením EU č. 1221/2009 (EMAS III). Základní parametry Programu EMAS jsou tu dány. V mnoha státech Evropy je však podpora Programu

		EMAS postavena na řadě legislativních úlev. Legislativa ČR v několika málo případech obsahuje rovněž úlevy pro podniky se zavedeným EMS. Úlevy však nejsou natolik atraktivní, aby přesvědčily podniky k registraci v Programu EMAS. Ve většině případů pak mohou rovněž čerpat i podniky se zavedeným ISO 14001. Většina organizací pak pro získání úlevy využívá právě certifikaci dle zmiňované normy. Bylo by proto vhodné přijmout taková legislativní opatření, která budou zaměřena pouze na Program EMAS.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryta, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Bohužel není specifikován termín „velké finanční zajištění“. Pro větší využití programu EMAS je nutné navýšit prostředky na personální zajištění. Případně alokovat prostředky na informační aktivity zaměřené především na podniky.

Překážky implementace nástroje

Hlavní bariérou je nízké povědomí a pobídka, resp. existence konkurenčních nástrojů (zejména ISO 14001).

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Náklady na straně státu byly a jsou omezeny pouze na pokrytí mzdových prostředků příslušných pracovníků resortu (reálně se jedná o desetiny úvazku/ů).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- projekt BRAVER (jehož součástí je od roku 2016 i MŽP), jehož cílem je identifikace a návrh možných legislativních úlev pro podniky s EMAS (čímž by mělo dojít k navýšení počtu registrací v ČR)
- projekt ENHANCE se zaměřuje na mezinárodní spolupráci a přenos příkladů dobré praxe v rámci celé EU; důvodem pro zahájení projektu je především malý počet registrovaných organizací v ČR a klesající zájem o EMAS, který vyplývá z nedostatečné reakce a podpory udržitelného podnikání ze strany trhu i veřejných orgánů, a také nízkého povědomí veřejnosti

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

V případě schválení většího počtu legislativních úlev (které se ukazují jako nejefektivnější nástroj pro širší využití EMAS) by bylo jistě dosaženo vyššího počtu registrovaných společností.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Aktuálně v ČR probíhají dva mezinárodní projekty na výměnu zkušeností a dobrých příkladů podpory programu EMAS (BRAVER, ENHANCE). V návaznosti na tyto projekty budou navrženy legislativní úlevy, které byly v rámci projektů identifikovány jako potencionálně nejefektivnější, resp. budou navrženy a následně realizovány nejvhodnější způsoby komunikace další aktivity, které zvýší povědomí o tomto nástroji.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je sice implementován průběžně, avšak jeho širšímu uplatnění brání nedostatečné personální kapacity, které pokrývají pouze základní funkčnost programu EMAS. Pro jeho širší využití by bylo nutné navýšit personální kapacity v řádu jednotek, tak aby byla zabezpečena soustavná osvětová činnost, koordinace s dalšími resorty a případně byla pokryta zvýšená poptávka po registraci

S tím souvisí i nedostatečné finanční zajištění agendy – pro větší využití programu EMAS je nutné navýšit prostředky na personální zajištění, případně alokovat prostředky na informační aktivity zaměřené především na podniky. Velkou brzdou je rovněž i legislativa, která v ČR jen v několika málo případech obsahuje rovněž úlevy pro podniky se zavedeným EMS. Úlevy však nejsou natolik atraktivní, aby přesvědčily podniky k registraci v Programu EMAS. To vše, společně s existencí konkurenčních a lépe zajištěných nástrojů (zejména ISO 14001) vede k nízkému povědomí o tomto nástroji.

Vzhledem k potenciálu EMAS se doporučuje intenzivněji podpořit implementaci tohoto nástroje (např. prostřednictvím Národního programu životní prostředí (SFŽP)) a v rámci SPŽP ho tak ponechat.

Průřezový nástroj N.D.5 Podporovat rozšiřování výrobků s nižšími environmentálními dopady, zejména prostřednictvím Národního programu environmentálního značení a Pravidel uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy

Věcný přehled plnění nástroje

Informace MŽP (odbor 320):

Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s CENIA, či jejím prostřednictvím zabezpečuje udělování ekoznačky EŠV, resp. Ekoznačky EU. CENIA rovněž průběžně provádí revize „technických směrnic“, či tvorbu nových „technických směrnic“, které stanovují kritéria pro udělení ekoznačky EŠV, resp. ve spolupráci s MŽP připomínkuje návrh „Rozhodnutí EK“, kterými se stanovují kritéria pro udělení Ekoznačky EU. V oblasti veřejných zakázek tzv. GPP vydalo MŽP v dubnu 2018 metodiku pro uplatňování environmentálních parametrů ve veřejných zakázkách. Ve spolupráci s MPSV, resp. MMR se pak MŽP a CENIA realizují školení pro zájemce o zadávání s ohledem na životní prostředí.

Informace MMR:

MMR pořádá pravidelná školení k zákonu o zadávání veřejných zakázek, na kterých jsou zadavatelé seznamováni s možnostmi, které jim zákon v této oblasti poskytuje.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- CENIA
- MMR
- MPSV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Aktuálně jsou na agendu alokovány cca dva pracovní úvazky, což pro zajištění všech potřebných aktivit nedostatečné.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Základním dokumentem programu Ekoznačky EU je Nařízení EU č. 66/2010 k Ekoznačce EU. Národní program

		EŠV je založen na materiálu schváleném poradou vedení MŽP, resp. zákonem č. 2/1969, Kompetenční zákon. Pro GPP se opírají o usnesení vlády č. 531/2017. Vzhledem k dobrovolnému charakteru nástrojů je tento stav považován za dostačující.
Financování		Opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Bohužel není specifikován termín „velké finanční zajištění“. Environmentální značení je založeno na vyvolání poptávky po označených produktech. Té je dosahováno především pomocí osvětových kampaní, které jsou obvykle zdrojově náročné. Při efektivním vynaložení prostředků však mohou být realizovány úspěšné kampaně kdy postačí alokace v řádech jednotek milionů korun.

Překážky implementace nástroje

Nedostatečné povědomí veřejnosti a z toho vyplývající zájem o ekoznačky ze strany průmyslu.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Personální kapacity jsou financovány ze státního rozpočtu případně evropských fondů (INTERREG EUROPE). Část aktivit je hrazena z poplatků za udělení ekoznačky.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- žádné projekty nebyly realizovány

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Pokud byla osvětová kampaň již realizována, lze s relativně velkou jistotou tvrdit, že by bylo uděleno více licencí.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Informace MŽP (odbor 320):

Pro oblast environmentálního značení je plánována osvětová kampaň, jejímž cílem bude zvýšení povědomí spotřebitelů. V oblasti GPP jsou plánovány další semináře a školení pro zadavatele.

Informace MMR:

MMR plánuje i nadále pořádat pravidelná školení k zákonu o zadávání veřejných zakázek, na kterých bude informovat o možnostech společensky odpovědného zadávání. Úzce přitom spolupracuje s MPSV, které se na propagaci společensky odpovědného zadávání blíže specializuje.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován částečně, problematické jsou zejména nedostatečné personální kapacity, kdy jsou aktuálně na agendu alokovány pouze cca dva pracovní úvazky. Z hlediska finančního zajištění je konstatována potřeba finančních prostředků na obvykle zdrojově náročné osvětové kampaně. Tyto kampaně jsou přitom nezbytné pro vyvolání poptávky po označených produktech, resp. pro získání licencí, o které je díky nedostatečnému povědomí nižší zájem zejména ze strany průmyslu. Při efektivním vynaložení prostředků mohou být realizovány úspěšné kampaně s alokací v řádech jednotek milionů korun.

Z hlediska legislativního pokrytí implementace je konstatována dostatečná podpora, zejména prostřednictvím základního dokumentu programu Ekoznačky EU, kterým je Nařízení EU č. 66/2010 k Ekoznačce EU. Národní program EŠV je pak založen na materiálu schváleném poradou vedení MŽP, resp. zákonem č. 2/1969, Kompetenční zákon.

Vzhledem k potenciálu tohoto nástroje se doporučuje intenzivněji podpořit jeho implementaci (např. prostřednictvím Národního programu životní prostředí (SFŽP)) a v rámci SPŽP ho tak ponechat.

Průřezový nástroj N.D.6 Zvyšovat počet obcí, které aplikují Místní agendu 21 a zvyšovat úroveň realizace procesu MA21 v dané municipalitě

Věcný přehled plnění nástroje

Aktualizovaná sada kritérií (zjednodušení, menší administrativní náročnost), aktualizované Metodiky hodnocení pro různé typy municipalit, vzdělávání k UR – e-learning pro úředníky a zastupitele. Snaha o provázání MA21 s Konceptí veřejné správy 21+ (MV) a Strategií regionálního rozvoje 21+ (MMR). Zlepšení propagace. Akční plán 2019–20 v procesu tvorby.

Systémová /metodická, osvětová, konzultační a finanční podpora v rámci plnění Konceptu podpory MA21 v ČR a spoluprací s Národní sítí Zdravých měst ČR na základě dobrovolné dohody. V roce 2016 byl zpracován Akční plán ke Konceptu podpory MA21 pro období 2016–2018, Usnesení vlády ze dne 11. dubna 2016 č. 312. Po roce plnění zpracována monitorovací zpráva. (04/2017) Vedení a koordinace Pracovní skupiny MA21 RVUR (diskusní, metodická, evaluační a expertní platforma), Renominace do tohoto orgánu z resortů. Větší zapojení resortů a Úřadu vlády do spolupráce v rámci koordinované podpory MA21. Aktivní účast v PS pro Smart Cities, PS pro udržitelný rozvoj regionů a území a Výboru pro municipality (pracovní orgány RVUR). Spolupráce v rámci Evropské sítě udržitelného rozvoje, přenos zahraniční dobré praxe. Spolupráce s CENIA – aktualizace a upgrade webu a databáze MA21. Práce v území v rámci obhajob kategorie A a B. Průběžné konzultace pro municipality. Příprava 2 výzev z NPŽP (SFŽP) 2016 (vč. odborného věcného hodnocení všech projektů) a 2017 – výzvy na podporu oblasti ŽP, udržitelné spotřeby a výroby a dopravy v rámci MA21.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA
- SMO ČR
- NSZM
- D21

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Nedostatečné kapacity, které zásadním způsobem brání implementaci. Místní Agenda 21 je komplexní nástroj pro udržitelný rozvoj na lokální (regionální) úrovni. Zajistit podporu z národní úrovně vyžaduje zaměření na oblast komunikace s partnery na všech úrovních (mezinárodní/národní/regionální/ místní), koordinace stakeholderů (vertikálně i horizontálně), dále proces

		systémového vzdělávání a podpory municipalit (např. v procesech participace), propagaci nástroje a jeho aktualizaci. Nemá-li být podpora MA21 pouze deklarativní, je třeba i přímý kontakt v území. Přes konsensus o potřebě výše uvedeného je kapacita systémové podpory aktuálně 1 úvazek na MŽP (jehož menší část je využita k plnění administrativních povinností v rámci odboru) a 1,4 úvazku na CENIA k zajištění databáze MA21, kontrola správnosti vkládaných dat (plnění požadovaných indikátorů ze strany měst), web, správa dat z auditů měst v kat. C a jejich expertních kontrol. Aktuální jsou další plánované aktivity: převod dat – interních auditů měst v kat. A a B a jejich expertních oponentur v 10 oblastech z NSZM na CENIA ad. Přestože v Akčním plánu ke Konceptu podpory MA21 v ČR 2016–2018 (usnesení vlády 312 z 11.4.2016) bylo schváleno personální navýšení, reálně není možné jej dosáhnout. Navýšení personální kapacity je ale nezbytnou podmínkou, jak realizovat kroky nutné k pozitivním změnám v rámci SFŽP, podpořených přijetím Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR 2030 (usnesení vlády 292 z 19.4.2017), kde je cíl, uvedený v SFŽP, samostatným specifickým cílem.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Místní Agenda 21 je dobrovolným nástrojem, proto není otázka legislativy relevantní. Směřování k udržitelnému rozvoji je dílčím způsobem ošetřeno legislativou (stávající nebo v přípravě - např. odpadové hospodářství apod.), z velké míry je ale dán dobrovolným přístupem. Přestože i někteří lokální politici by uvítali legislativní zakotvení místní Agendy 21, resp. přístupů, vedoucích k UR, není to v ČR aktuální. Udržitelný rozvoj (a MA21 na místní úrovni) tak záleží na vzdělávání, osvětě a osobním přístupu všech, kteří se mají na realizaci podílet. Což je možné i v rámci současného legislativního nastavení (je to ale obtížné).
Financování		Obtížný (až nemožný) výběr jednoznačné odpovědi! Problémem je roztříštěný přístup k plnění cíle a dílčí zájmy jednotlivých aktérů. To se týká i financování. Zde jde jmenovat 5-letý projekt NSZM (50 mil., aktuálně požadované navýšení o 15 mil.). Projekt z OPZ (MPSV) na podporu MA21 věcně zaštitilo MV bez vědomí gestora MA21 (MŽP). Financování tak bylo požadavkem Akčního plánu podpory MA21, věcné plnění (aktivity) už byly naplánovány a realizovány zcela mimo koordinovaný koncept. Zde by bylo na místě označit bod 1 – může být utraceno až 65 mil. Kč bez valného dopadu na realizaci uvedeného opatření. Opatření vyžaduje samozřejmě určité finanční prostředky (základní financování by mělo být rozpočtové, nikoliv projektové) i určité personální kapacity. Co znamená "velké"

finance nebo finanční zajištění není definováno, proto nejsou zvoleny body 1 ani 2. Zvolení bodu 3 tedy neříká, že je vše finančně zajištěno ke spokojenosti, ale že realizace opatření závisí spíše na efektivním, zodpovědném a koordinovaném přístupu na národní úrovni než na potřebě opravdu velkého finančního zajištění.

Překážky implementace nástroje

Viz výše – přes veškerou snahu o koordinaci přetrvávají roztržité zájmy, resortismus, nedostatek kapacit na národní i místní úrovni a jejich kompetentnost. Spolupráce v mnoha případech deklarativní. Neefektivní financování z OPZ s omezeným vlivem/mimo vliv gestora MA21. Obecně pak politická podpora spíše deklarativní než skutečná.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Revolvingový fond MŽP, Fond environmentální odbornosti z Programu švýcarsko-české spolupráce MŽP, NPŽP/SFŽP, OPZ. MA21 nemusí být podporována komplexně z jednoho zdroje, proto další (dílčí) zdroje nejsou identifikovatelné.

Rámcově bylo v posledních 10 letech z MŽP poskytnuto cca 100 mil. Kč (směrem k NSZM – jako poskytovatele i příjemce služeb). Dále viz výše: 5-letý projekt NSZM (50 mil., aktuálně požadované navýšení o 15 mil.) – projekt z OPZ (MPSV) na podporu MA21 věcně zaštitilo MV bez vědomí gestora MA21(MŽP). Financování tak bylo požadavkem Akčního plánu podpory MA21, věcné plnění (aktivity) už byly naplánovány a realizovány zcela mimo koordinovaný koncept. Zde by bylo na místě označit bod 1 - může být utraceno až 65 mil. Kč bez valného dopadu na realizaci uvedeného opatření.

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
kap. MŽP		cca 100 mil. Kč (státní rozpočet)	X	cca 100 mil. Kč	odhad MŽP
OPZ (MPSV)		nespecifikováno (státní rozpočet)	nespecifikováno (evropské fondy)	65 mil. Kč	(50 mil. Kč + aktuální požadavek na navýšení o 15 mil. Kč) informace MŽP

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- projekty NSZM – byly ale směřovány zejména na platící členy NSZM, proto je počet MA21 cca konstantní

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Po koordinované dohodě a spolupráci s gestorem by prostředky z OPZ mohly být využity efektivněji.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Aktualizovaná sada kritérií (zjednodušení, menší administrativní náročnost), aktualizované Metodiky hodnocení pro různé typy municipalit, vzdělávání k UR – e-learning pro úředníky a zastupitele. Snaha o provázání MA21 s Konceptí veřejné správy 21+ (MV) a Strategií regionálního rozvoje 21+ (MMR). Zlepšení propagace. Akční plán 2019-20 v procesu tvorby.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je sice implementován průběžně, problematické jsou zejména nedostatečné personální kapacity, kdy jsou v resortu MŽP aktuálně na tuto komplexní agendu alokovány pouze cca dva pracovní úvazky. Realizace nástroje závisí zejména na efektivním, zodpovědném a koordinovaném přístupu na národní úrovni než na potřebě opravdu velkého finančního zajištění. Z dosavadní zkušenosti totiž vyplývá, že přes veškerou snahu o koordinaci přetrvávají kromě nedostatku kapacit na národní i místní úrovni a jejich kompetentnosti i roztržité zájmy i resortismus. Spolupráce je v mnoha případech deklarativní a probíhá neefektivní financování z OPZ s omezeným vlivem/mimo vliv gestora MA21 (MŽP). Obecně pak je politická podpora spíše deklarativní než skutečná. Je proto třeba masivnější podpory nástroje vzhledem k tomu, že se ČR přihlásila k plnění SDGs a má MA21 i ve strategickém rámci ČR 2030 (buď administrativním či legislativním ukotvením jako povinného nástroje či podporou financování příslušných projektů).

Opatření/nástroj je však natolik obecné a platné, že je možné jej ponechat ve stávajícím stavu. Bylo by vhodné, aby se spolugestorem stalo MMR, jednání probíhají. Též by bylo vhodné spolugestorství MV, což se ale jeví jako nereálné.

Průřezový nástroj N.IN.1 Zajistit potřebnou metodickou podporu a vzdělávání státní správy v oblasti kontroly a vymáhání práva ŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Vzdělávání státní správy v oblasti EVVO

V roce 2017 přijala vláda usnesení č. 531 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy; jako jeden z úkolů usnesení (III.d) pro MŽP je do 31. prosince 2017 připravit, uveřejnit a zajistit diseminaci školení, jehož obsahem budou základní principy ochrany životního prostředí a environmentálně odpovědného chování. Tento úkol je průběžně plněn.

Státní správa je jednou z hlavních cílových skupin Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR. V rámci jeho plnění a na základě usnesení vlády byly ve spolupráci s MV a Institutem pro veřejnou správu vytvořeny dva e-learningové kurzy, které kromě jiného informují o základních zákonech ochrany životního prostředí, souvislostech a ochraně jednotlivých složek. Jejich obsah dává základní přehled o ŽP a kompetencích státní správy k jeho ochraně a přispívá tak k přijímání informovaných rozhodnutí. Pro nezáměr však nebyl otevřen ani jeden termín pro rok 2015 a 2016. V předchozích letech byl zájem minimální.

Za rok 2018 nevyhodnoceno.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- příslušné odbory MŽP
- MV
- Institut pro veřejnou správu

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity	x	nehodnoceno
Legislativa	x	nehodnoceno
Financování	x	nehodnoceno

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Rozpočet MŽP.*Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů*

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno		x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- e-learningové kurzy

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Navrhujeme e-learningové kurzy aktualizovat po obsahové stránce a zařadit je do systému vstupního vzdělávání na MŽP. Cílem je také nárůst jejich využívání v nabídce Institutu pro veřejnou správu. MŽP zvažuje začlenění tohoto úkolu do nově připravovaného Státního programu EVVO (předpoklad schválení vládou – 1. pol. roku 2016).

V roce 2016 schůzka MV, IVS a MŽP – závěry:

- MŽP připraví podkladový materiál – program vzdělávacího kursu, který přispívá k naplňování Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR a předloží jej k projednání na RVUR (RVVS) se žádostí o přijetí usnesení doporučující vládě usnesením zavázat jednotlivé resorty k zařazení této problematiky do vzdělávání státních zaměstnanců.
- MŽP zpracuje program vzdělávacího kursu jako nový (nepůjde tedy o aktualizaci) vzhledem k rozsahu úprav a možnosti čerpání peněz z projektů.

Otázka vzdělávání úředníků ÚSC – za současné platné právní úpravy nemůže stát v zastoupení MŽP získat akreditaci, pokud bude požadavek, je možné řešit akreditaci prostřednictvím IVS.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován průběžně, problematický je ovšem „zásah“ tohoto nástroje. Přestože jsou kurzy dlouhodobě v nabídce Institutu veřejné správy, dosud je absolvovalo jen několik úředníků. Absolvování bohužel není povinné a kurzy jsou poskytovány za poplatek. V souvislosti s novým zákonem o státní službě by bylo vhodné pokusit se tyto kurzy zařadit např. do povinného vstupního vzdělávání státních úředníků a učinit z nich standard environmentálního povědomí veřejné správy jako celku. Rovněž je nutné zapojení inspekčních orgánů (ČIŽP) do školení těch, kteří mají co do činění s kontrolou a/nebo vymáháním práva v oblasti životního prostředí.

Průřezový nástroj N.IN.2 Zlepšit metodickou podporu výkonu státní správy, zkvalitnit činnost autorizovaných osob i státních organizací a veřejné správy ve vztahu k ochraně životního prostředí, resp. ochraně přírody a krajiny, včetně vhodného hospodaření v nivách, ekologické správy vodních toků, vymezování a realizaci ÚSES i vymezování, ochrany a správě systému sídelní zeleně

Věcný přehled plnění nástroje

MMR průběžně vystupuje na akcích, případně pořádá akce, na nichž jsou jednou z cílových skupin autorizované osoby, úředníci státní správy na úseku ochrany životního prostředí popř. z dalších úseků souvisejících s ochranou, správou a plánováním krajiny. V roce 2018 vystoupil zástupce MMR např. na pražském květnovém semináři Českomoravské komory pro pozemkové úpravy a na konferenci na téma Krajina v územním plánování 21. století, pořádané Asociací pro urbanismus a územní plánování v dubnu 2018 v Mikulově.

MMR ve spolupráci s MŽP také organizuje workshopy pro pořizovatele a projektanty územních studií krajiny.

V listopadu 2017 proběhl v Praze 1. workshop pořizovatelů a projektantů k územní studii krajiny; na jaře 2018 následovaly dva miniworkshopy pro projektanty; 2. listopadu 2018 proběhl v Praze 2. workshop pořizovatelů a projektantů k územní studii krajiny. Prezentace z workshopů jsou k dispozici na <https://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Stavebni-pravo/Informace-Udalosti/Uzemni-planovani>.

V oblasti průběžné metodické podpory a zkvalitnění činnosti veřejné správy a autorizovaných osob stanovuje řadu úkolů Politika architektury a stavební kultury ČR. K 1. 10. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Dle § 114 odst. 3 písm. b) tohoto zákona zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny mj. u architektonických a stavebních služeb.

Probíhala autorizace podle zákona o ochraně přírody a krajiny

- Vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, vydána v roce 2018 s účinností od 1. 8. 2018 (nově upravuje náležitosti „naturového posouzení“ a upřesňuje náležitosti v zájmu sjednocení praxe autorizovaných osob v zájmu zlepšení výkonu státní správy).
- V roce 2018 byla zahájena příprava Metodiky zpracování hodnocení vlivu závažných zásahů na přírodu a krajinu.

Dále probíhala metodická podpora výkonu státní správy v ochraně přírody a krajiny. Jednotlivé organizační útvary dle své působnosti publikují průběžně metodická sdělení k aplikaci příslušné právní úpravy ve Věstníku MŽP.

V roce 2018 to byly následující:

- Sdělení odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP k postupu při povolování odchylného při ochraně ptáků a výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů v souvislosti se zajištěním péče o handicapované živočichy prostřednictvím záchranných stanic (Věstník MŽP, leden 2018, částka 1)

- Sdělení odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o zajištění zpracování souhrnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality (Věstník MŽP, leden 2018, částka 1)
- Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny MŽP k vymezování, navrhování a schvalování zonace na území národních parků ČR (Věstník MŽP, červen 2018, částka 4)
- Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny MŽP k vymezování, navrhování a schvalování klidových území národních parků v ČR (Věstník MŽP, červen 2018, částka 4)
- Sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního MŽP k výkladu pojmu „přírodě blízké koryto vodního toku“ a pojmu „vodní nádrž“ obsažených v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (Věstník MŽP, září 2018, částka 6)
- Aktualizace metodického návodu odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny – preventivní hodnocení území kraje nebo obcí (Věstník MŽP, září 2018, částka 6)

Zástupci příslušných odborných útvarů MŽP se s metodickými vstupy (prezentacemi) účastní regionálních i celostátních setkání orgánů ochrany přírody – porad krajských úřadů s obcemi, porad resortních organizací (ČIŽP).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MMR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny. Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

		Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Metodická sdělení (viz věcné plnění).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky. Ze strany MMR probíhá metodická a osvětová činnost v rámci běžné činnosti MMR, nevyvolává tedy dodatečné náklady nad rámec běžného rozpočtu MMR. V rámci MŽP byly kromě vlastních prostředků využity i prostředky Strukturálních fondů prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány žádné překážky.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Financování z rozpočtových kapitol MŽP a MMR, případně ze Strukturálních fondů (Evropský sociální fond) (např. prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost).

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- projekt „Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy“
- projekt „Vytvoření a realizace programu odborného vzdělávání úředníků pro efektivní výkon státní správy ochrany ovzduší v České republice“

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Neuvedeno

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Průběžná vystoupení zástupců MMR na dalších akcích pro veřejnost, autorizované osoby a orgány veřejné správy.

V rámci autorizace podle zákona o ochraně přírody a krajiny:

- Změna vyhlášky č. 468/2004 Sb., o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny (předpoklad vydání 2019)

- Metodika zpracování hodnocení vlivu závažných zásahů na přírodu a krajinu (předpoklad 2019)
- Metodická podpora orgánů ochrany přírody (Sdělení ve Věstníku MŽP) při posuzování závažnosti zásahu ve smyslu § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny
- Metodická podpora činnosti autorizovaných osob pro hodnocení podle §67 ZOPK v rámci dvoudenního pracovního setkání autorizovaných osob a zástupců MŽP, případně dalších orgánů státní správy (2019, 2020)

Pokračující metodická podpora výkonu státní správy v ochraně přírody a krajiny bude v letech 2019 a 2020 průběžně reagovat na potřeby praxe.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován průběžně, s jeho implementací nejsou v zásadě žádné problémy.

Do budoucna se plánuje další metodická podpora výkonu státní správy i průběžná vystoupení zástupců MMR a MŽP na akcích pro veřejnost, autorizované osoby a orgány veřejné správy.

Průřezový nástroj N.V.1 Podporovat výzkum a analýzy zaměřené na nákladovou efektivnost politik, vedoucí k minimalizaci nákladů na dosažení cílů vytýčených v SPŽP

Věcný přehled plnění nástroje

Plnění nástroje je každým rokem součástí návrhu státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace, je součástí jednotlivých programů účelové podpory, a proto je realizováno poskytovateli účelové podpory.

Plnění ze strany TA ČR probíhá průběžně v rámci jeho výzkumných programů – u tohoto opatření zejména Beta a Beta2 – podpora výzkumných potřeb podle požadavků MŽP; TA ČR umožňuje rovněž (omezenou) podporu tohoto opatření v rámci programu Epsilon, která je však využívána pro tuto oblast minimálně.

V rámci podpořených projektů TA ČR bylo indikováno 11 projektů.

Příklady podpořených projektů:

- Expertní systém pro hodnocení technologie a ekonomiky produkce a využití biopaliv
- Metodika pro zefektivnění kontroly inspekčních orgánů v oblasti implementace evropské legislativy vztahující se na chemické látky (Nařízení CLP, REACH)
- Nové metody pro hodnocení plnění strategických dokumentů MŽP

Věcné plnění nástroje je zajišťováno prostřednictvím zákona o státním rozpočtu a také usnesením vlády k příslušným programům VaVal.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- ÚV VVI
- RVVI
- GA ČR
- TA ČR
- MŽP
- MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity jsou k dispozici.
Legislativa		Legislativa existuje, viz věcné plnění nástroje.

Financování

Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly specifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

TAČR 11 projektů: celkové náklady 52 875 tis. Kč (podpora 39 730 tis. Kč)

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Vypsané a řešené projekty v rámci programu Beta a Beta2.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Bez specifikace.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Každým rokem v rámci přípravy návrhu státního rozpočtu na VaVal. Podpora relevantních projektů v rámci programů TAČR.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován průběžně.

Průřezový nástroj N.EVVO.1 Podporovat vzdělávání a informovanost státních zaměstnanců v problematice životního prostředí

Věcný přehled plnění nástroje

Problematika životního prostředí, resp. seznámení se s postupy správního/služebního úřadu v oblasti environmentální výchovy a osvěty je součástí povinného obsahu vstupního vzdělávání všech zaměstnanců. Tato povinnost vychází na základě usnesení vlády ze dne 26. října 2015 č. 865 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech čl. 14 odst. 3, písm. e), a dále služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 9 ze dne 29. října 2015, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech čl. 14, odst. 3 písm. e). Konkretizace obsahu vstupního vzdělávání úvodního je plně v kompetenci daného úřadu.

Dále probíhá zvyšování environmentální gramotnosti v rámci výuky na VPŠ a SPŠ v Praze a Holešově, kde v rámci vzdělávacího programu oboru 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost je realizováno v těchto vzdělávacích oblastech a obsahových okruzích:

- Společenskovední vzdělávání;
- Přírodovědné vzdělávání;
- Vzdělávání pro zdraví;
- Právní vzdělávání;
- Bezpečnostní příprava;
- Geografické vzdělávání.

Učivo environmentálního vzdělávání je součástí rámcově vzdělávacího programu, a to průřezového tématu 8. 2. Člověk a životní prostředí. Na MŽP byl navíc vytvořen školicí materiál pro úředníky státní správy: Základní principy ochrany životního prostředí a environmentálně odpovědného chování

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MV
- MMR
- MŠMT

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity jsou k dispozici, nejsou vždy plně využívány a plně kompetentní.
Legislativa		Legislativa existuje, viz věcné plnění nástroje, není však dostatečná, v zákoně není specifikováno průběžné vzdělávání, proto by bylo vhodné doplnit § 20, odst. a)

		zákona č. 312/2002 Sb. rozšířit např. formulací "prohlubování jazykových znalostí A ZNALOSTÍ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ".
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky

Překážky implementace nástroje

Nebyly specifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Státní rozpočet, nelze specifikovat více		x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Informovanost týkající se životního prostředí je řešena v rámci širšího vzdělávacího rámce, bez specifických projektových aktivit.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Opatření k zavedení povinného školení v problematice životního prostředí, konkrétně podporovat vzdělávání a informovanost státních zaměstnanců v tomto směru, nevyžaduje příliš velké finanční náklady, bylo by je možno realizovat např. formou e-learningu, obdobně vzdělávání úředníků ÚSC.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Zabezpečit odpovídající znalosti a informovanost v problematice životního prostředí u zaměstnanců rezortů a všech stupňů veřejné správy.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Uvedený nástroj je implementován průběžně.

Průřezový nástroj N.EVVO.2 Podporovat zvyšování environmentální gramotnosti v celé společnosti, u všech hlavních cílových skupin

Věcný přehled plnění nástroje

Nástroj je plněn řadou dílčích opatření, která přímo souvisí s naplňováním Státního programu EVVO a environmentálního poradenství na léta 2016–2025, kde je řada opatření s gescí MŽP, která se věnují EVVO a MŽP je zároveň i koordinátorem plnění opatření s gescí ostatních rezortů, zejména pak MŠMT. V rámci EVVO pak MŽP zavedlo 4 prioritní témata, která jsou aktuálně nejvíce potřebná rozvíjet: Kontakt s přírodou, Místně zakotvené učení, Udržitelná spotřeba a Klimatická změna v souvislostech. Na plnění řady systémových úkolů Státního programu MŽP v roce 2017 uzavřelo Smlouvu o dlouhodobé spolupráci v oblasti EVVO se Sdružením Pavučina (na léta 2017-2018).

MŽP aktuálně (do konce roku 2018) připravuje vyhodnocení Akčního plánu na léta 2016–2018 ke Státnímu programu EVVO a zároveň nový Akční plán na následující období 2019-2021.

V roce 2017 byla založena Pracovní skupina pro EVVO a EP, která je klíčovým poradním orgánem pro oblast EVVO a EP a organizačně spadá pod Výbor pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj při Úřadu vlády.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- NNO: BEZK, SSEV Pavučina
- Česká školní inspekce
- řešitelé zakázek v rámci programů TAČR MV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní, přičemž je vnímán prostor na podporu ze strany MŠMT.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření vyžaduje velké finanční prostředky, které jsou limitovány. Aktuálně se daří zajišťovat prostředky pro neinvestiční aktivity v rámci EVVO. Gestor aktuálně pociťuje nedostatek finančních prostředků pro investiční akce (např. neexistence podpory z OPŽP)

Překážky implementace nástroje

Neexistují.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
		SFŽP/NPŽP – cca 50 mil. Kč ročně – klíčový efekt na plnění opatření			
		Dotační program MŽP pro NNO – cca 6 mil. Kč ročně – doplňkový zdroj			
		Krajské rozpočty – většina krajů 1-2 mil. Kč ročně, ale Praha např. více než 20 mil. Kč – důležitý efekt v podpoře lokálních projektů	x		
		OPVVV – doplňkový zdroj pro školy			

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Podpora cca 15 pilířových projektů národního rozměru na EVVO každé 2 roky (např. Ekoškola, Enersol apod.), také podpora tematických kampaní (Klima se mění, Strom svobody, Uklidíme svět, Zero waste, Bydlíme pasivně apod.) - podpořeno z NPŽP.

Dlouhodobá spolupráce v EVVO – od roku 2017 - podpora systémových aktivit na podporu systému EVVO (např. národní konference EVVO, certifikace středisek, výměna dobré praxe EVVO apod.).

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Bez specifikace.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Aktuálně je připravován Akční plán na léta 2019-2021, který bude specifikovat opatření pro následující období. Je v plánu pokračovat v systémových aktivitách na podporu EVVO (prostřednictvím smlouvy o dlouhodobé spolupráci v EVVO) a zároveň chce garant připravit plán financování EVVO, který bude podkladem pro další, pravidelné výzvy v rámci NPŽP. Dalším plánem je se v rámci EVVO zaměřit na 2 subtémata, a to sucho (v rámci tématu klima v souvislostech) a předcházení vzniku odpadu (v rámci udržitelné spotřeby).

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je plněn řadou dílčích opatření a dlouhodobě probíhá jeho průběžné plnění. Je však doporučeno nástroj podpořit finančními prostředky na investiční akce.

Průřezový nástroj N.EVVO.3 Zvyšovat environmentální povědomí veřejnosti o životním prostředí podporou systematické informovanosti, osvěty a ekoporadenství

Věcný přehled plnění nástroje

Obecné environmentální poradenství nemá aktuálně tak pevně zakotvený systém jako environmentální vzdělávání. V ČR existuje jen několik environmentálních poraden a nedaří se vyhlášovat výzvy na jejich podporu. Částečně probíhá přesun poradenství na internet. Proto se spíše aktuálně jedná o systémové změně v oblasti ekoporadenství. MŽP (po vzoru Valonska) navrhuje postupně podpořit zavádění ekoporadců přímo na obecních či krajských úřadech. Za tímto účelem se v roce 2018 začala připravovat nová kvalifikace „Environmentální poradce“ v rámci Národní soustavy kvalifikací. Síť současných ekoporaden by pak v rámci nového systému měla klíčovou roli jako školící či rekvalifikační subjekty pro zájemce o kvalifikaci v daném oboru.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity nejsou dostatečné pro implantaci. Dostatečně není řešeno např. v rámci agend na krajských úřadech. Poradenstvím se zabývá část NNO, které jsou ale podfinancované a závislé na dotačních výzvách.
Legislativa		Legislativa je v přípravě, jedná se o je standard v rámci Národní soustavy kvalifikací (NSK) s názvem "Environmentální poradce", který by mohl pomoci k zájmu o vyškolení nových ekoporadců pro municipality.
Financování		Implementace opatření vyžaduje velké finanční zajištění, které není k dispozici nebo je limitováno. Potřebné financování je trojího druhu: 1. na provoz sítě ekoporaden jako metodických center pro ekoporadenství (SFŽP), 2. vyškolení poradců pro města a kraje (MŽP/MPSV), 3. financování poradců na městech/krajích (fin. zdroje municipalit).

Překážky implementace nástroje

Nedostatečné personální, institucionální, legislativní i finanční prostředky. Nedostatečné obhájení potřeby environmentálního poradenství před širokou veřejností.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x		x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nespecifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Podpořit personální a také finanční kapacity na regionální úrovni.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Vzhledem k neukotvenému systému ekoporadenství se aktuálně jedná o systémové změně v této oblasti s cílem podpořit ze strany MŽP zavádění ekoporadců přímo na obecních či krajských úřadech.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje klesá z důvodu podlimitních personálních a finančních kapacit. Implementaci by podpořil ukotvený systém ekoporaden, alespoň na úrovni krajských úřadů.

Průřezový nástroj N.EVVO.5 Zajistit provádění a plnění úkolů vyplývajících pro Českou republiku z Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuská úmluva)

Věcný přehled plnění nástroje

ČR je smluvní stranou Aarhuské úmluvy od roku 1998, ratifikace proběhla v 7/2004. Aarhuská úmluva je v ČR naplňována především v rámci procesů SEA a EIA. Veřejnost je oprávněna účastnit se procesu územního plánování (ve všech jeho fázích), EIA a SEA, ale i vlastních správních řízení, ve kterých je rozhodováno o zásazích a záměrech v krajině podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dalším nástrojem pro participace veřejnosti je zapojování se v procesu MA21 a MAS.

Přístup k informacím je každoročně ze strany MŽP a spolupracujících organizací zajištěn každoročním zpracováním a vydáním Zprávy o ŽP ČR a také zprávami o životním prostředí v krajích ČR. Navíc je k dispozici webová prezentace agregovaných data Informační systém statistiky a reportingu (ISSaR: <https://issar.cenia.cz/>). Jednotlivé resorty navíc zveřejňují dílčí zprávy a datové výstupy, které jsou pravidelně publikovány a zveřejňovány. K prezentaci a práci s prostorovými daty je zajištěn provoz a správa Národního Geopórálu INSPIRE.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- všechny resorty a jejich resortní organizace
- krajské úřady
- MAS, obce

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Ratifikace Aarhuské úmluvy z 25.6.1998 v ČR ratifikována 6.7.2004; zákon o právu na informace o životním prostředí č. 123/1998 Sb. Ve znění pozdějších předpisů.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Dostupnost datových sad pro nově vznikající fenomény, příprava metodik pro hodnocení jednotlivých fenoménů. Nízká zapojenost veřejnosti nad rámec garantovaný zákonem.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nespecifikováno.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikováno.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Budou podporovány participativní aktivity veřejnosti, budou podporována sdružení pečující o krajinu. V rámci aktualizace Informačního systému statistiky a reportingu budou aktualizovány datové sady nad rámec Zprávy o ŽP a zprávách o ŽP v krajích ČR, zejména se jedná o data hodnotící zranitelnosti ČR k dopadům jednotlivých projevů změny klimatu a dále je také v řešení prezentace dat k udržitelnému rozvoji jak na národní, tak mezinárodní úrovni (v návaznosti na cíle Agendy 2030).

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je dlouhodobě průběžně plněn, je zajištěna jak participativní účast veřejnosti na plánování veřejného prostoru, tak je zajištěn přístup k informacím.

6. Vyhodnocení průřezových nástrojů mezinárodní spolupráce

Průřezový nástroj N.EU.1 Plnit závazky plynoucí ze stávající environmentální legislativy EU, v oblasti řízení vedených proti ČR pro nesplnění povinností vyplývajících z této legislativy (tzv. EU Pilot a infringementových řízení) zajistit efektivní komunikaci mezi dotčenými subjekty a najít vhodné řešení s cílem dosáhnout ukončení řízení a předejít zahájení řízení proti ČR před Soudním dvorem EU

Věcný přehled plnění nástroje

Průběžné plnění závazků vyplývajících z environmentálního EU práva – ve spolupráci s resortními organizacemi MŽP probíhá monitoring ze strany věcně příslušných útvarů, reporting Evropské komisi a EEA v souladu s požadavky EU práva. Z pohledu tzv. infringementové prevence – ve spolupráci s věcně příslušnými útvary, OL a ČIŽP indikování případů možného nesouladu s EU právem s apelem na přijímání nápravných opatření (s informací do PV MŽP); efektivní vypořádávání již zahájených EU Pilot či infri řízení; průběžné sledování judikatury SDEU.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- ČIŽP
- AOPK
- ČHMÚ
- CENIA
- KÚ

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální kapacity jsou k dispozici, ale nejsou plně využívány, nejsou z odborného hlediska plně kompetentní, a to vzhledem k tomu, že horizontální povaha opatření s průřezovým dopadem vyžaduje vysokou úroveň znalosti, komunikace a koordinace napříč více subjekty (věcné útvary MŽP, ostatní resorty, externí subjekty jako obce, krajské úřady atd.). Povaha opatření je navíc dlouhodobého rázu a slabinou tak bývá fluktuace lidí.

Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Je však k povaze nástroje irelevantní hodnotit.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto. Je však k povaze nástroje irelevantní hodnotit.

Překážky implementace nástroje

Horizontální povaha opatření a z toho plynoucí střet pohledů různých subjektů (resortů, hospodářských subjektů, nevládních organizací atd.) na plnění závazků plynoucích z EU práva. Konstruktivní kompromis se nalézá těžko. Vzhledem k povaze nástroje jde o kontinuální výzvu v celku dost závislou na lidském faktoru a také politickém klimatu.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nerelevantní		x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Vzhledem k povaze nástroje irelevantní hodnotit.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Vzhledem k průřezové povaze opatření a nástrojů je doporučeno v následné aktualizaci SPŽP jako spolugestory tohoto opatření doplnit odbory v rámci sekce státní správy, sekce ochrany přírody a krajiny a sekce technické ochrany životního prostředí.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Jedná se o nástroj, který je nutné plnit průběžně. Proto povaha aktivit zůstává stejná: Průběžné plnění závazků vyplývajících z environmentálního EU práva - ve spolupráci s resortními organizacemi monitoring ze strany věcně příslušných útvarů, reporting Evropské komisi a EEA v souladu s požadavky EU práva; tzv. infringementová prevence - ve spolupráci s věcně příslušnými útvary, OL a ČiŽP indikování případů možného nesouladu s EU právem s apelem na přijímání nápravných opatření (s informací do PV MŽP); efektivní vypořádávání již zahájených EU Pilot či infri řízení; průběžné sledování judikatury SDEU.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je dlouhodobě aktivně plněn, vzhledem k jeho povaze by potenciální riziko jeho implementace přispělo snížení fluktuace zaměstnanců.

Průřezový nástroj N.EU.2 Aktivně vystupovat při projednávání nových legislativních, nelegislativních a strategických dokumentů EU na všech úrovních projednávání ve strukturách EU s dopadem na životní prostředí s cílem prosazovat zájmy ČR

Věcný přehled plnění nástroje

MŽP postupuje v souladu se schválenými koordinačními mechanismy a schvaluje pozice ČR pro jednání v EU prostřednictvím Resortní koordinační skupiny MŽP a Výboru pro EU. Pozice ČR následně MŽP prosazuje v rámci Rady EU, Evropské komise i Evropského parlamentu. MŽP aktivně přistoupilo k implementaci Strategie podpory Čechů v institucích EU, což rovněž zajišťuje úzkou spolupráci s orgány EU

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Institute poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA
- ČHMÚ
- VÚV
- další resorty a instituce

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření (Koncepte politiky ČR v EU, Strategie podpory Čechů v institucích EU).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, vzhledem k povaze nástroje irelevantní.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

	Částka dle zdroje financování	Poznámka

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)	Částka celkem	
Nelze vyčíslit (analýzy odborných útvarů, cestovní náklady, náklady na vyslání expertů)		x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Vyslání 4 národních expertů do EK - financování ze zvláštní položky VPS.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nespecifikováno.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Jedná se o nástroj, který je nutné plnit průběžně. Proto povaha aktivit zůstává stejná jako v roce hodnocení. Resort MŽP se i nadále bude zapojovat do projednávání legislativních a nelegislativních návrhů, i nadále podporuje vysílání zaměstnanců do struktur EK.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

ČR se aktivně zapojuje do projednávání legislativních i nelegislativních návrhů v institucích EU ve všech fázích procesu projednávání, podporuje zapojení zaměstnanců v tomto procesu.

Průřezový nástroj N.EU.3 Aktivně působit v evropských institucích – např. Evropská agentura pro životní prostředí (EEA), síť inspektorů IMPEL (Implementation and Enforcement of Environmental Legislation)

Věcný přehled plnění nástroje

ČR se aktivně zapojuje do aktivit EEA, a to na všech úrovních její činnosti. Zástupce ČR se pravidelně účastní jednání řídicí rady EEA, která zpravidla probíhá třikrát ročně v Kodani, a prosazuje zde priority ČR, a to například v rámci připomínkování ročních i víceletých pracovních programů EEA. Zástupce ČR se v roce 2018 stal místopředsedou řídicí rady a zapojil se do pracovní skupiny, která se zabývá hodnocením agentury EEA a sítě Eionet, které zpracovává Evropská komise a ČR se do něj zapojila i v rámci veřejné konzultace a účasti na semináři řídicí rady na toto téma. Hodnocení se týká období od konce posledního hodnocení (léto 2012) do roku 2016. Výsledkem tohoto hodnocení Evropskou komisí, které má být zveřejněno na podzim 2018, může být i revize nařízení, kterým byla agentura založena a které stanovuje její mandát. V roce 2018 se po sedmi letech (naposledy 2011) uskutečnila tzv. country visit EEA, které se zúčastnil i výkonný ředitel EEA Hans Bruyninckx, na semináři v Praze se setkal se zástupci české sítě Eionet a diskutoval s nimi o aktuálních otázkách. Zástupci resortních organizací se v rámci sítě Eionet aktivně podílejí na její činnosti, a to jak v rámci Národních referenčních center (NRC), tak v rámci Evropských tematických center (ETC), přičemž ČR byla zastoupena ve všech šesti ETC v letech 2014–2018 a získala zastoupení i v konsorciích sedmi ETC na období 2019–2021. Působení ČR v EEA je každoročně vyhodnocováno ve zprávě, která je předkládána poradě vedení MŽP.

ČR je aktivně zapojena v síti IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law) tedy síť EU pro provádění a vymáhání práva životního prostředí a má své zástupce ve všech pěti expertních skupinách (expertní skupina: pro průmysl a ovzduší, pro odpady a přeshraniční přeprav odpadů, pro vodu a půdu, pro přírodu, pro průřezové nástroje a přístupy) a každoročně se účastní Valného shromáždění IMPEL, pracovních skupin i projektů. Hlavním přínosem je čerpání zkušeností z jiných evropských zemí a vzájemná spolupráce. V lednu 2018 (18/01/2018) vydala Evropská komise Sdělení „Opatření EU ke zlepšení dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a správy věcí veřejných v této oblasti“ (Environmental Compliance Assurance dále jen ECA), při jeho vzniku sehrál IMPEL klíčovou roli. Dokument je součástí širší iniciativy k lepší právní úpravě (Better regulation) a navazuje na Sdělení „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“. Součástí Sdělení je Akční plán, jehož cílem je zajistit vyšší soulad s evropskou environmentální legislativou a zlepšit environmentální správu. Jsou zde identifikovány nejčastější příčiny nesouladu, jako jsou nepochopení pravidel, kriminalita, nedostatek investic aj. Ty mohou být řešeny prostřednictvím různých nástrojů, které v jednotlivých ČS spravují různé orgány (inspekce, kontroly, vymáhání, sankce a další). Ke každému z bodů Akčního programu jsou v průběhu roku 2018 pořádána jednání (workshopy, které mají za úkol připravit dokumenty), a kterých se zástupci MŽP/ČIŽP aktivně účastní. IMPEL také koordinuje spolupráci mezi sítěmi IMPEL, ENPE (European Network of Prosecutors for the Environment) a EUFJE (European Union Forum of judges for the environment – Fórum soudců pro ŽP) – ta je úzce provázána s EnviCrimeNet. Memorandum o spolupráci mezi sítěmi IMPEL, ENPE a EnviCrimeNet bylo podepsáno v roce 2017 (na společné konferenci v Oxfordu) a formalizuje spolupráci mezi sítěmi, která započala v roce 2016. V tomto roce bude navrženo nové znění dokument „IMPEL, ENPE & EUFJE Framework Partnership Agreement, including Specific Grang Agreements, with the European Commission“. ČIŽP (Pavla Říhová) je také členkou sítě EnviCrimeNet (EnviCrimeNet - síť pro policii zaměřená na kriminální činy v oblasti ŽP), která je úzce provázána se sítí EUFE, a řeší mj. wildlife crime and pollution crime. Působení ČR v síti IMPEL je každý rok vyhodnocováno ve zprávě, která je předkládána poradě vedení MŽP.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- CENIA jakožto koordinátor EIONET sítě a národní kontaktní bod
- Všechny spolupracující resortní a mimoresortní organizace a malé a střední firmy spolupracující organizace v síti EIONET
- ČIŽP jakožto národní kontaktní bod pro IMPEL

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci. Implementaci nástroje pokrývá odbor mezinárodních vztahů MŽP ve spolupráci s CENIA, která obstarává roli národní kontaktního místa (NFP). Agenda spojená s implementací však v současnosti narůstá i vzhledem k vyšší aktivitě ČR (členství v byru řídicí rady, zapojení v pracovních skupinách). Focal pointem pro IMPEL je ČIŽP. Odbor mezinárodních vztahů MŽP s ČIŽP úzce spolupracuje. Vydáním nového sdělení Evropské komise počet jednání narostl, a jsou zapojeny i další odbory (např. odbor legislativy).
Legislativa		Legislativní opatření nejsou pro proces implementace tohoto nástroje relevantní.
Financování		Členství a aktivní zapojení ČR v EEA neobnáší žádné finanční náklady (nad rámec příspěvku ČR do rozpočtu EU). Pro IMPEL – roční členský poplatek 5000,- EUR

Překážky implementace nástroje

Neexistují.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
Bez finančních výdajů ze strany ČR.					
Náklady na cesty a veškeré aktivity hradí EEA.					
Setkání české sítě Eionet probíhají v prostorech MŽP.	x		x	x	x
IMPEL hradí expertům (vždy jednomu z ČR) náklady na cesty.					

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Zástupci ČR jsou zastoupeni v projektech obou sítí, což zajišťuje podporu implementace tohoto nástroje.

EEA: jednotlivá evropská tematická střediska.

IMPEL: Implementace směrnice o průmyslových emisích, - Projekt o skládkách, - Zlepšení implementace a prosazování směrnice o elektronickém a elektrickém odpadu, - Dělení správných věcí a povolování, - Implementační výzvy a projekt na Satelitní pozorování a drony.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

ČR se bude nadále aktivně zapojovat v EEA. Jakožto místopředseda řídicí rady bude mít větší možnost ovlivňovat další směřování EEA a prosazovat v něm priority ČR. Směřování EEA bude však do velké míry souviset s výsledky hodnocení agentury, které nejsou v této chvíli známy. I vzhledem k zastoupení ČR ve všech sedmi ETC bude mít ČR přístup ke všem dostupným informacím a datům.

ČR bude zapojená do všech pěti expertních skupin IMPELu (Expertní skupina pro průmysl a ovzduší, pro odpady a přeshraniční přepravu odpadů, pro vodu a půdu, pro přírodu, pro průřezové nástroje přístupy) a bude se aktivně účastnit Valných shromáždění.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

ČR se aktivně zapojuje do činností EEA i IMPEL, a to jak v rámci povinných agend plynoucích z členství ČR, tak z dobrovolných aktivit v rámci soutěžených zakázek (např. ETC). Nástroj je tak dlouhodobě aktivně implementován. S ohledem na Poziční dokument IMPEL-Next Generation se však doporučuje intenzivnější zapojení inspekce do aktivit IMPELu a dále se doporučuje spolupráce ČIŽP na organizování

školení v oblasti kontroly a vymáhání práva ŽP, jak předpokládá i Akční plán EU k zlepšování dodržování práva a řízení životního prostředí COM(2018)10.

Průřezový nástroj N.MEZ.1 Aktivně se zapojovat do spolupráce a aktivit v rámci mezinárodních mezivládních organizací a programů globálního i regionálního charakteru zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje (UNEP, HLPF, EHK OSN, ISDR OSN, OECD, GEF, GCF atd.) a uplatňovat v národních podmínkách standardy a plnit závazky přijaté v rámci členství ČR v těchto mezinárodních organizacích

Věcný přehled plnění nástroje

Zástupci ČR se pravidelně a aktivně účastní všech důležitých jednání MeO v oblasti ŽP a udržitelného rozvoje – globálního charakteru: UNEP (UNEA), OECD (EPOC), EHK OSN, WHO, UNESCO, GEF, implementace SDGs aj.; regionálního charakteru: REC, vodní úmluvy MKOL, MKOD, MKOOpZ aj. – a zároveň ČR plní stanovené a dohodnuté závazky plynoucí z členství.

Aktivní spolupráce průběžně, ČR jako místopředsednická země Ministerského zasedání Rady OECD v červnu 2015, přijetí SDGs na podzim roku 2015 v New Yorku, další zasedání UNEA v roce 2016 v Nairobi, plánované Hodnocení politik životního prostředí ČR OECD (EPR) v letech 2017-2018. Proběhla aktivní spolupráce při zpracování Hodnocení politik ŽP ČR ze strany OECD (koordinace, mise, stáž v OECD, příprava závěrečného jednání, výměna informací aj.); velmi aktivní zapojení do aktivit UNEP (kandidatura do byra UNEA-3), EHK OSN (Aarhuská úmluva – byro) apod. ČR v současném Byro UNEA obsadila jedno ze dvou viceprezidentských křesel určených pro region Východní Evropa. Tuto pozici zastává náměstek ministra životního prostředí Ing. Vladimír Smrž až do konce shromáždění UNEA-3 v prosinci 2017.

MŽP každoročně zpracovává tzv. „Vyhodnocení činnosti MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v uplynulém roce a schvaluje tzv. „Priority MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v aktuálním roce.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci nástroje. Znění v legislativě, strategickém materiálu: konkrétní opatření, cílové ukazatele a ukazatele plnění. Včetně připravovaných materiálů.
Financování		Implementace nástroje je finančně dostatečně pokryto.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Naplňováním tohoto nástroje dochází k podpůrným a synergickým efektům pro naplňování dalších nástrojů např. N.MEZ.2 Usilovat o racionalizaci a zefektivnění mezinárodní správy udržitelného rozvoje a životního prostředí v kontextu implementace Agendy 2030 jak ve vztahu k návrhům na vznik nových mezinárodních institucí, tak i zejména ve vztahu k vnitřním reformám stávajících mezinárodních organizací. Dále dochází k podpůrným a synergickým efektům při naplňování nástroje N.MEZ.3 S přihlédnutím k prioritám ČR a EU v oblasti racionalizace a zvýšení efektivity mezinárodní správy se zapojit do vyjednávání vzniku nových pro ČR relevantních mezinárodních organizací a iniciativ zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje, vč. krajiny, a pravidelně hodnotit přínosy stávajících členství v MeO. Naplňováním opatření či využívání nástroje dochází k naplňování i dalších opatření/cílů.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Každoročně je zpracováván „Výhled transferů“ do MeO a MEAs a aktualizace „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“ vyplývající z UV č. 317 ze dne 2. května 2013 o v gesci MZV s úkolem informovat o působení a přínosech členství v každé MeO, za níž mají ministerstva gesci (součástí i vícenáklady). Náklady jsou skutečně vynakládány.

Při vyhodnocení ekonomických a sociálních souvislostí považujeme za vhodné (tam kde byla zpracována) vycházet z RIA či obdobných analýz.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány, gestor a spolugestor za podpory oslovených a spolupracujících institucí aktivně participují na plnění nástroje.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nadále pokračovat v řešené agendě.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje přispívá k naplňování dalších souvisejících nástrojů a cílů, požadavky byly aktualizovány v rámci aktualizace střednědobého vyhodnocení SPŽP.

Průřezový nástroj N.MEZ.2 Usilovat o racionalizaci a zefektivnění mezinárodní správy udržitelného rozvoje a životního prostředí v kontextu implementace Agendy 2030 jak ve vztahu k návrhům na vznik nových mezinárodních institucí, tak zejména ve vztahu k vnitřním reformám stávajících mezinárodních organizací

Věcný přehled plnění nástroje

Racionalizace a zefektivnění zapojení do mez. správy ŽP a UR se děje skrz pravidelné každoroční „Vyhodnocení činnosti MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v uplynulém roce a přijetím tzv. „Priorit MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v aktuálním roce. Současně provádí MZV ve spolupráci s relevantními resorty a organizacemi aktualizaci tzv. „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“ (UV č. 317 z 2.5.2013) s cílem informovat o působení a přínosech členství v každé MeO, za níž mají ministerstva gesci (součástí i vícenáklady).

ČR přispívá ke zvýšení efektivnosti mezinárodní správy udržitelného rozvoje prostřednictvím svého členství v Hospodářské a sociální radě OSN (ECOSOC) a od července 2017 prostřednictvím předsednictví stálé představitelky ČR při OSN v ECOSOC. ČR si za prioritu svého předsednictví zvolila téma "Participace občanů na formulaci veřejných politik" a usiluje o to, aby mezinárodní společenství věnovalo větší pozornost problematice dobrého vládnutí jako předpokladu udržitelného rozvoje.

ČR aktivně vystupovala při jednáních o implementaci Agendy 2030 na úrovni EU a podporovala přijetí a implementaci závěrů Rady EU "A sustainable European future: The EU response to the 2030 Agenda for Sustainable Development" z června 2017, které požadují vypracování implementační strategie a vytvoření institucionálních předpokladů pro implementaci.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno částečně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. MŽP každoročně zpracovává tzv. „Vyhodnocení činnosti MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v uplynulém roce a schvaluje tzv. „Priority MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v aktuálním roce. MŽP se podílí na aktualizaci „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“.
Financování		Implementace nástroje je finančně dostatečně pokryta.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Naplňováním tohoto nástroje dochází k podpůrným a synergickým efektům při naplňování dalších nástrojů např. N.MEZ.1 Aktivně se zapojovat do spolupráce a aktivit v rámci mezinárodních mezivládních organizací a programů globálního i regionálního charakteru zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje (UNEP, HLPF, EHK OSN, WHO, ISDR OSN, OECD, GEF, GCF atd.) a uplatňovat v národních podmínkách standardy a plnit závazky přijaté v rámci členství ČR v těchto mezinárodních organizacích;

N.MEZ.3 S přihlédnutím k prioritám ČR a EU v oblasti racionalizace a zvýšení efektivnosti mezinárodní správy se zapojit do vyjednávání vzniku nových pro ČR relevantních mezinárodních organizací a iniciativ zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje, vč. krajiny, a pravidelně hodnotit přínosy stávajících členství v MeO.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Každoročně je zpracováván „Výhled transferů“ do MeO a MEAs a aktualizace „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány, gestor a spolugestor za podpory oslovených a spolupracujících institucí aktivně participují na plnění nástroje.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Nadále aktivně pokračovat v řešené agendě.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje přispívá k naplňování dalších souvisejících nástrojů a cílů, požadavky byly aktualizovány v rámci aktualizace střednědobého vyhodnocení SPŽP.

Průřezový nástroj N.MEZ.3 S přihlédnutím k prioritám ČR a EU v oblasti racionalizace a zvýšení efektivity mezinárodní správy se zapojit do vyjednávání vzniku nových pro ČR relevantních mezinárodních organizací a iniciativ zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje vč. krajiny a pravidelně hodnotit přínosy stávajících členství v MeO

Věcný přehled plnění nástroje

Od roku 2013 se MŽP řídí UV č. 218 z 25. 7. 2012, resp. UV č. 317 z 2. 5. 2013 a snaží se trvale usilovat o maximální efektivitu výkonu členství ve všech MeO, kterých je členem. MŽP také respektuje úkol z UV č. 218 „nevstupovat do případných nových významných finančních závazků ve vztazích k MeO bez předchozího souhlasu vlády. V tomto smyslu vstoupilo MŽP nově do GCF (prohlubování spolupráce od roku 2014) a IPBES (2014). Současně v roce 2013 vstoupil v platnost pro ČR Nagojsko-kualalumpurský doplňkový protokol o odpovědnosti a náhradě škod ke Cartagenskému protokolu o biologické bezpečnosti a Protokol o udržitelném cestovním ruchu k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat. V tomto smyslu také vstoupilo MŽP nově do Federace EUROPARC (2016).

Naopak od roku 2018 již nebude MŽP platit příspěvek NP Českého Švýcarska v rámci této MeO.

ČR vystoupila z mez. organizací, kde účast nebyla dostatečně přínosná (EEB; 2012), v jiných MeO naopak došlo ke snížení členského poplatku ČR (REC Moldova, Planta Europa, IUCN, Water Convention).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. MŽP každoročně zpracovává tzv. „Vyhodnocení činnosti MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v uplynulém roce a schvaluje tzv. „Priority MŽP v mezinárodní environmentální agendě“ v aktuálním roce. Veškerá rozhodnutí MŽP jsou realizována zejména tak, aby docházelo především ke zvyšování efektivity zapojení ČR ve stávajících MeO.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Naplňováním tohoto nástroje dochází k podpůrným a synergickým efektům při naplňování dalších nástrojů např. N.MEZ.1 Aktivně se zapojovat do spolupráce a aktivit v rámci mezinárodních mezivládních organizací a programů globálního i regionálního charakteru zabývajících se problematikou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje (UNEP, HLPF, EHK OSN, WHO, ISDR OSN, OECD, GEF, GCF atd.) a uplatňovat v národních podmínkách standardy a plnit závazky přijaté v rámci členství ČR v těchto mezinárodních organizacích; a také N.MEZ.2 Usilovat o racionalizaci a zefektivnění mezinárodní správy udržitelného rozvoje a životního prostředí v kontextu implementace Agendy 2030 jak ve vztahu k návrhům na vznik nových mezinárodních institucí, tak zejména ve vztahu k vnitřním reformám stávajících mezinárodních organizací.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Každoročně je zpracováván „Výhled transferů“ do MeO a MEAs a aktualizace „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“ vyplývající z UV č. 317 z 2. 5. 2013 o v gesci MZV s úkolem informovat o působení a přínosech členství v každé MeO, za níž mají ministerstva gesci (součástí i vícenáklady).

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány, gestor a spolugestor za podpory oslovených a spolupracujících institucí aktivně participují na plnění nástroje.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

MŽP kontinuálně sleduje dění v mezinárodní oblasti týkající se udržitelného rozvoje, objektivně posuzuje účast resortu ve všech MeO a MEAs a to stávající i potenciální (např. ECMWF). Nadále dochází k prohlubování účasti EUROPARC aj.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje přispívá k naplňování dalších souvisejících nástrojů a cílů.

Průřezový nástroj N.MULTI.1 Plnit závazky plynoucí z již ratifikovaných mnohostranných environmentálních smluv a aktivně se zapojit do jejich dalšího vývoje na mezinárodní úrovni

Věcný přehled plnění nástroje

U jednotlivých změn MEAs se připravují příslušná schválení na úrovni ČR podle toho, zda se jedná o mezinárodní smlouvu prezidentské nebo vládní kategorie.

Tyto změny již byly ratifikovány prezidentem:

- Změny Kjótského protokolu (Dauhá, 2012), obecně dosud nevstoupily v platnost,
- Změna přílohy A Stockholmské úmluvy (Ženeva, 2013), pro ČR již vstoupila v platnost 22.8.2015 (publikováno ve sbírce mez. smluv pod č. 47/2015 Sb. m. s.),
- Změny přílohy III Rotterdamské úmluvy (Ženeva, 2013), pro ČR vstoupily v platnost 10.8.2013 (publikováno ve sbírce mez. smluv pod č. 5/2015 Sb. m. s.),
- Změny přílohy IX Basilejské úmluvy (Ženeva, 2013), pro ČR vstoupily v platnost 27.5.2014 (publikováno ve sbírce mez. smluv pod č. 7/2015 Sb. m. s.),
- Změna přílohy A a C Stockholmské úmluvy (Ženeva, 2015), pro ČR vstoupila v platnost 15.12.2016 (publikováno ve sbírce mez. smluv pod č. 62/2016 Sb. m. s.),
- Změna protokolů CLRTAP,
- Změna Montrealského protokolu z Kigali.

Tyto byly schváleny ministrem ŽP:

- Změny příloh I a II Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (Bangkok, 2013), pro ČR vstoupily v platnost 12.6.2013,

Změna přílohy Dohody o ochraně populací evropských netopýrů (Brusel, 2014), pro ČR vstoupily v platnost 16.11.2014.

Za období od roku 2012 nebyl evidován případ neplnění MEAs ze strany ČR, vyjma dvou stížností projednávaných Výborem pro plnění Aarhuské úmluvy na nedostatečnou implementaci Aarhuské úmluvy v ČR. V roce 2014 přijalo zasedání smluvních stran Aarhuské úmluvy rozhodnutí o nedostatečném plnění úmluvy ČR v otázce obecné implementace čl. 6, 7 a 9 úmluvy a v konkrétním případě přístupu veřejnosti k rozhodování v oblasti přípravy národní žádosti o přidělení bezplatných povolenek v rámci systému ETS, včetně specifikace dalšího postupu. Tyto oblasti jsou proto pro ČR prioritami implementace Aarhuské úmluvy v příštích letech.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.

Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Vychází z mezinárodních platných úmluv.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Každoročně je zpracováván „Výhled transferů“ do MeO a MEAs a aktualizace „Úplného kategorizovaného seznamu členství ČR v MeO na úrovni státu nebo resortu“.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány, gestor a spolugestor za podpory oslovených a spolupracujících institucí aktivně participují na plnění nástroje.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Plnění MEAs: Pokračovat ve standardním plnění, včetně posílení implementace Aarhuské úmluvy.

Zapojení do vývoje MEAs: Podílení se na změnách MEAs dle agendy jednotlivých MEAs, jak to situace vyžaduje.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Ponechat opatření ve stávajícím znění. (Je evidována možnost formálního doplnění spolugesce MZV)

Průřezový nástroj N.MULTI.2 Zapojit se do vyjednávání nových pro ČR relevantních environmentálních smluv a vytvářet podmínky pro jejich ratifikaci na národní úrovni (např. Minamatská úmluva o rtuti, Pařížská dohoda k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu)

Věcný přehled plnění nástroje

V době platnosti SPŽP 2012–2020 se ČR a jednotliví gestoři zapojili do sjednávání několika MEAs

- Minamatská úmluva o rtuti (Kumamoto, Minamata, 2013),
- Protokol o udržitelné dopravě ke Karpatské úmluvě – gesce Ministerstvo dopravy /MŽP spolupracující resort/(Mikulov, 2014),
- Dohoda mezi EU a jejími členskými státy na jedné straně a Islandem na straně druhé o účasti Islandu na společném plnění závazků EU, jejích členských států a Islandu v druhém kontrolním období Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (Brusel, 2015).
- Mimoto probíhá v ČR ratifikační proces Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání (Nagoja, 2011). V souvislosti s tím se připravuje nový zákon pro implementaci protokolu v podmínkách ČR.
- ČR se také zapojuje do přípravy nové mezinárodní smlouvy v režimu ochrany klimatu.
- MMR v součinnosti s MŽP implementuje v současné době „Akční plán ke Strategii rozvoje udržitelného cestovního ruchu v Karpatech“ v souladu se závěry IV. zasedání COP IV. (září 2014, Mikulov).
- Protokol o udržitelném rozvoji cestovního ruchu je v současné době implementován MMR v součinnosti s ÚÚR Brno a příslušnými kraji (MSK, OLK, ZLK, JMK) se spoluzapojením zástupců obcí, podnikatelské subjekty, NNO a další aktéry regionálního rozvoje Karpat (MAS Leader).
- Byl zahájen proces ratifikace Protokolu o udržitelné dopravě k rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat.
- MZd se účastní pravidelných jednání v Bruselu v rámci pracovních skupin pro Vnější a vnitřní politiku rybolovu. V rámci těchto jednání je možné zapojení se do vyjednávání nových smluv souvisejících zejména s mořským rybolovem - tzn. ne zásadních pro Českou republiku, ale zásadních pro přístup EU vůči mořskému rybolovu

Následně prezident ČR ratifikoval tyto smlouvy:

- Nagojský protokol (č. 36/2016 sb. m. s.),
- Minamatskou úmluvu (č. 53/2017 sb. m. s.),
- Pařížskou dohodu (č. 64/2017 sb. m. s.).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

- MMR
- MD
- MPO
- MZe

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Vychází z mezinárodních platných úmluv (Pařížská úmluva ratifikována 5.10.2017).
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky..

Překážky implementace nástroje

Vzájemná spolupráce gestorů nástroje.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Odbor cestovního ruchu MMR zabezpečoval organizační výdaje spojené se zasedáním COP IV. V Mikulově (200 000 Kč).

Další výdaje spojené s naplňováním Karpatské úmluvy v rámci předsednictví ČR Karpatské úmluvě na léta 2014-2017 budou každoročně upřesňovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Zpracovatel doporučuje posílit vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými gestory (zejména vůči MPO).

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Podílení se na sjednávání nových MEAs, jsou-li relevantní pro ČR, ať již z pohledu vnitrostátního nebo z pohledu členství v EU. Budou probíhat bilaterální jednání mezi státy Karpatské úmluvy dle opatření Akčního plánu ke koordinaci platformy pro výměnu příkladů dobré praxe z jednotlivých států.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Ponechat opatření ve stávajícím znění

Průřezový nástroj N.MULTI.3 Vyhodnocovat plnění relevantní ustanovení Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci v zemích postižených velkým suchem s ohledem na řešení otázky eroze půd

Věcný přehled plnění nástroje

ČR se zatím nedeklarovala jako země postižená desertifikací ve smyslu Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci (UNCCD). Postižené země jsou takové, které na svém území evidují postižené oblasti, tj. suché, polosuché nebo suché sub-humidní oblasti postižené nebo ohrožené desertifikací. Desertifikací se rozumí degradace půdy v suchých, polosuchých nebo suchých sub-humidních oblastech (v těchto oblastech se poměr ročních srážek k roční potenciální evapotranspiraci pohybuje v intervalu od 0,05 do 0,65). Některé oblasti jižní Moravy, příp. Polabí mohou dosahovat horní hranice tohoto intervalu (viz index aridity na území ČR 1971–2000, Mojžíř Kohut, ČHMÚ).

Podrobnější informace k erozi půdy lze najít v Situační a výhledové zprávě k půdě Ministerstva zemědělství z listopadu 2015 a 2018:

<http://www.apic-ak.cz/situacni-a-vyhledova-zprava-puda.php>

VÚMOP vyvinul ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství protierozní kalkulačku – internetovou aplikaci pro podporu rozhodování v oblasti protierozní ochrany půdy: <https://kalkulacka.vumop.cz/?core=account>.

Dne 29.7.2015 vláda schválila materiál Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody (MZe a MŽP). Realizace opatření má vést k získání podkladů a údajů, které umožní přípravu Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky.

Za účelem podpory opatření k zadržování vody v krajině byl novelou zákona 334/1992 Sb. z roku 2016 byl upraven postup stanovení poplatků za vynětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, kdy zábor ZP pro vodní nádrže, tůňe, mokřady apod. je od poplatku osvobozen.

V rámci protierozní ochrany půdy formou snižování povrchového odtoku jsou řešena nejruznější zasakovací opatření, jako důlkování brázd brambor, setí do krycí meziploidy, zřizování přerušovacích a zasakovacích pásů napříč dlouhých nepřerušovaných spádní, budování zasakovacích protierozních průlehu nebo příkopů, aj.

K problematice sucha se konají mnohé semináře, téma je řešeno v rámci velkých konferencí, např.

- Seminář „Sucho a degradace půd v ČR“ (7.10.2014, Brno) se konal u příležitosti 20 let sjednání UNCCD za účelem zvyšování povědomí o problémech spojených se suchem a možnostech, jak těmto problémům čelit, a to konkrétně v podmínkách České republiky. Bylo mj. konstatováno, že lze predikovat i vyšší riziko větrné a vodní eroze zejména během extrémně suchých let v oblastech, které jsou již v současnosti tímto ohroženy (jižní Morava a Polabí).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření, nejzásadnější je Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Jako překážku implementace nástroje lze identifikovat stále neschválenou protierozní vyhlášku.

Synergicky naopak působí materiál pro schůzi vlády a novela zákona č. 334/1992 Sb.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

- Intersucho
- HAMR
- Protierozní kalkulačka

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Schválit protierozní kalkulačku. Vzájemný soulad mezi jednotlivými aktivitami obou gestorů v rámci hospodaření s půdou a krajinou.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Sledovat vývoj koncepčních materiálů, podobně jako je výše uvedený materiál pro schůzi vlády, či případně vytváření/aplikaci dalších nástrojů, jako je protierozní kalkulačka.

Sledovat vývoj významu sucha vzhledem k tomu, že do budoucna lze očekávat prodlužování a prohlubování jednotlivých period sucha.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Pro období po roce 2020 se doporučuje věnovat zvýšenou pozornost suchu a posoudit aktualizaci současného opatření v SPŽP, i s ohledem na budoucí vyhodnocování výsledků realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody a implementaci budoucí Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky.

Průřezový nástroj N.BIL.1 Rozvíjet bilaterální spolupráci se sousedními zeměmi ČR a usilovat o zlepšení životního prostředí v přeshraničních oblastech zejména v oblasti kvality ovzduší, vod a ochrany přírody a krajiny a plnit závazky plynoucí z již ratifikovaných bilaterálních smluv ve všech oblastech životního prostředí

Věcný přehled plnění nástroje

Prioritou po jmenování nového vedení ministerstva v lednu 2014 bylo pokračování aktivního dialogu s Německem, Polskem, Rakouskem a Slovenskem.

Německo:

- V průběhu let 2014/2015 se podařilo významně zintenzivnit spolupráci s Německem.
- V roce 2014 proběhlo bilaterální setkání ministra Richarda Brabce s německou spolkovou ministryní ŽP, ochrany přírody, výstavby a bezpečnosti reaktorů Barbarou Hendricks, na kterém byla diskutována zásadní témata česko-německé spolupráce (ochrana ovzduší, přírody a klimatu). Ministr se také setkal s bavorským státním ministrem pro životní prostředí Marcelem Huberem. Při této příležitosti bylo podepsáno Prohlášení o spolupráci v oblasti ochrany přírody. Toto Prohlášení stvrdilo znovuoživení česko-bavorské spolupráce jak na úrovni ministerstev, tak na úrovni NP, která v minulých letech stagnovala. Na základě Prohlášení byla také ustanovena česko-bavorská pracovní skupina pro ochranu přírody, která poprvé zasedala dne 13. listopadu 2014 v Přimdě i za účasti ředitelů NP Šumava a Bavorský les.
- V roce 2015 dále proběhla setkání se saským státním ministrem životního prostředí T. Schmidtem a novou bavorskou ministryní životního prostředí U. Scharf, která dále stvrdila výrazné prohloubení česko-německé spolupráce.
- Dále pravidelně zasedala česko-německá Společné komise pro ŽP, jejíž poslední zasedání se uskutečnilo ve dnech 21.-22.10.2014 v Praze. Na tomto zasedání se zástupci obou zemí mimo jiné dohodli na zintenzivnění česko-německé spolupráce v oblasti ochrany klimatu a přírody a na oživení česko-německých pilotních projektů.
- Pravidelně také zasedaly česko-německé pracovní skupiny pro ochranu ovzduší a přírody, a bilaterální orgány pro oblast ochrany vod, včetně Komise pro hraniční vody.
- MŽP se také aktivně účastnilo na přípravě strategického materiálu MZV, tzv. česko-německého Strategického dialogu. Příslušný dokument byl 3.7.2015 podepsán ministry zahraničních věcí.
- Dne 10. 1. 2017 proběhlo 15. zasedání Česko-německé komise pro životní prostředí, kde byla diskutována průřezově všechna významná témata.
- Dále proběhla jednání jednotlivých pracovních skupin. V rámci PS pro ochranu ovzduší jsou stále intenzivně řešeny tzv. zápachové epizody v Krušnohoří. V červnu 2017 proběhla exkurse saských zástupců samospráv do závodu Unipetrol Litvínov, která byla z německé strany velmi kvitována. V oblasti ochrany přírody se dne 18. 9. 2017 poprvé uskutečnil společné zasedání česko-saské a česko-bavorské PS pro ochranu přírody. Došlo tak k cenné trilaterální diskusi o některých tématech (velké šelmy, kompatibilita právních předpisů).
- Na červen a posléze v září 2017 bylo plánováno setkání Richarda Brabce se spolkovou ministryní životního prostředí B. Hendricks, ale bylo nejprve německou stranou a podruhé českou stranu zrušeno.
- dne 9.8.2017 došlo v Praze k podpisu dlouhou dobu připravované Dodatkové dohody k mezinárodní smlouvě o potoku Rauschenbach, kterému byl přítomen nově dosazený velvyslanec SRN v Praze.

Polsko:

- Spolupráce s Polskem na poli životního prostředí probíhá zejména v rámci Dohody o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí.
- Hlavním cílem bylo snížení znečištění ovzduší v Moravskoslezském kraji a Slezském vojvodství.
- Z tohoto důvodu také Ministerstvo životního prostředí České republiky iniciovalo vznik česko-polské pracovní skupiny pro ochranu ovzduší (1. setkání 10.11.2009), která se pravidelně scházela 1x ročně.
- Dále se spolupráce se soustředila na dokončení vyjednávání návrhu aktualizované Dohody mezi vládou ČR a vládou Polské republiky o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství.
- Dohoda byla po osmnácti letech společného vyjednávání dne 12.11.2014 schválena vládou ČR a v roce 2015 vstoupí v platnost.
- Velmi aktivně pokračovala také spolupráce Krkonošských národních parků. Dne 30.6.2014 se v Krkonošském NP konalo setkání ministrů životního prostředí ČR a Polska u příležitosti veřejné akce tzv. „Den Krkonoš“. Hlavním cílem uvedené akce byla propagace Krkonoš a zvýšení turistického zájmu o uvedenou oblast. V rámci této akce byla podepsaná Dohoda o spolupráci mezi Správou Krkonošského NP a Správou Karkonoskiego Parku Narodowego.
- dne 20. dubna 2015 byla podepsaná ministry životního prostředí nová Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství. Na základě Dohody se ve dnech 21. - 23. září 2016 uskutečnilo 1. zasedání Česko-polské komise pro hraniční vody.
- V roce 2016 dominovalo společné spolupráci téma hrozícího poklesu podzemních vod v česko-polském pohraničí související s očekávaným rozšířením licence (koncese) na těžbu ložisek hnědého uhlí v povrchovém dole Turów. Z tohoto důvodu byla ustanovena česko-polská pracovní skupina expertů pro řešení problematiky vlivu činnosti dolu Turów na české území a pracovní skupina na vládní úrovni, které se pravidelně schází.
- Dne 7. dubna 2017 se setkali ministři ŽP CZ a PL a probrali všechny klíčové otázky spolupráce v ŽP.
- Pravidelně se schází CZ-PL pracovní skupina pro ochranu ovzduší a nově se obnovila spolupráce v rámci pracovní skupiny pro posuzování vlivů na ŽP, která se setkala po dlouhé době v březnu 2016.
- Zástupci zemí se setkávají i kvůli problematice ochrany klimatu.

Rakousko:

- V rámci spolupráce s Rakouskem probíhala aktivní komunikace zejména prostřednictvím rakouského velvyslanectví v Praze.
- Dále pokračovala činnost kontrolního výboru na základě Dohody o spolupráci v oblasti lesa proti šíření lýkožrouta smrkového přes hranice států na území Šumavy.
- Spolupráce s Rakouskem pokračovala také v oblasti hraničních vod – v květnu 2014 se uskutečnilo 22. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody a během roku probíhala setkání zmocněnců komisí pro hraniční vody.
- V roce 2017 došlo ke krátkému setkání Richarda Brabce s rakouským ministrem životního prostředí A. Rupprechterem, nedošlo již k avizovanému setkání v létě 2017 v pohraničí.
- Ve dnech 5.- 6.10.2017 proběhlo již 3. úspěšné zasedání Česko-rakouské stále pracovní skupiny pro životní prostředí.
- Dále probíhají pravidelná jednání kůrovcového výboru podle platné mezinárodní smlouvy.
- Nadále probíhá intenzivní spolupráce v rámci Česko-rakouské komise pro hraniční vody.

Slovensko:

- Dobré a pravidelné vztahy se Slovenskem v oblasti životního prostředí fungují zejména v rámci spolupráce na hraničních vodách (udržování čistoty hraničních vodních toků, plavební a hraniční otázky), v odpadovém hospodářství, ochraně ovzduší a ochraně přírody.
- MŽP ČR spolupracuje pravidelně se SR v rámci Česko-slovenské komise pro hraniční vody, která byla založena na základě „Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách“.
- Ministři ŽP se pravidelně setkávají u příležitosti zasedání vlád.
- Každoročně se setkávají na pracovní úrovni také zástupci odborů ochrany ovzduší, kteří si vyměňují především informace týkající se implementace legislativy EU týkající se problematiky ochrany ovzduší.
- V únoru 2017 byla zahájena spolupráce CZ-SK komise pro spolupráci v oblasti ŽP. U příležitosti 1. zasedání Komise se setkali také ministři životního prostředí. V rámci Komise započala ještě intenzivnější spolupráce v oblasti ochrany biodiverzity, vodohospodářství, odpadového hospodářství, EIA a multilaterální spolupráci.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Řešeno dílčími bilaterálními dohodami mezi ČR a SR, Polskem, Německem a Rakouskem.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Dílčí mezinárodní projekty v oblasti přeshraniční spolupráce, jak na národní – resortní spolupráci, tak na úrovni regionální nebo lokální, např.

- Air Silesia
- Projekty v rámci přeshraničních projektů v jednotlivých euroregionech
- Prostřednictvím Operačních programů, programu Interreg Europe aj.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Spolupráce s Německem v oblasti ochrany ŽP bude nadále rozšiřována. Úspěšně probíhá společný česko-německý energeticko-klimatický dialog, v jehož rámci se dne 5. 10. 2017 uskutečnilo již 2. zasedání pracovní skupiny pro ochranu klimatu. Budou se konat pravidelná každoroční setkání expertních skupin (ochrana ovzduší, přírody a vod), česko-německé Společné komise pro ŽP i mezivládních pracovních skupin pro přeshraniční spolupráci (Sasko, Bavorsko). V případě vyhlášení nízkoemisních zón v ČR bude podepsáno připravené memorandum o vzájemném uznávání emisních plakiet pro motorová vozidla.

MŽP bude se SRN nadále úzce spolupracovat i v rámci globální spolupráce na ochranu klimatu, kdy se ČR zapojila do německého programu Climate Finance Readiness Programme (program je koordinován GIZ a Spolkovým ministerstvem pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). Další linii spolupráce představuje tzv. Europäische Klimaschutzinitiative, v jejímž rámci Spolkové ministerstvo životního prostředí přislíbilo podpořit některé projekty související s ochranou klimatu na lokální úrovni.

Také ve vztahu k Rakousku je plánován další rozvoj vzájemných vztahů. Počítá se s uskutečněním již 4. zasedání Stálé česko-rakouské pracovní skupiny pro životní prostředí (v roce 2018 v Rakousku). Nadále budou probíhat pravidelná zasedání česko-rakouské komise pro hraniční vody.

Řadu aktivit očekáváme i ve spolupráci s Polskem. Bude nadále pokračovat spolupráce v rámci pracovních skupin pro hraniční vody, ochranu ovzduší, ochranu přírody a posuzování vlivů na ŽP. S ohledem na hrozbu poklesu podzemní vody v česko-polském pohraničí související s plánovaným rozšířením dolu Turów bude probíhat aktivní jednání obou stran v rámci expertní skupiny a skupiny na vládní úrovni.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je průběžně implementován.

Průřezový nástroj N.BIL.2 Rozvíjet bilaterální spolupráci s vybranými partnerskými zeměmi, zaměřenou na ochranu všech složek životního prostředí s důrazem na šíření moderních environmentálních technologií

Věcný přehled plnění nástroje

Klíčovými tématy pro dvoustrannou spolupráci je přenos vyspělých environmentálních zkušeností, znalostí a politik na úrovni partnerských institucí MŽP či šíření českých environmentálních technologií, zejména formou podpory podnikatelského sektoru zaměřeného na ochranu všech složek ŽP.

Švédsko:

- Ze Švédska ČR čerpá know-how v oblasti odpadového hospodářství, Smart Cities a udržitelného rozvoje.
- 16. května 2011 se ve stockholmském úřadu vlády setkání ministra T. Chalupy se švédským protějškem Andreasem Carlgrenem, téma: další směřování Evropy v otázce snižování emisí, diskuse o prioritách svých rezortů.

- 7. října 2014 na základě požadavku švédského a finského velvyslanectví setkání Niklase Bennwika a Lasse Vesterinena s ŘO energetiky a ochrany klimatu P. Zámyslickým ohledně pozic ČR k energeticko-klimatickému rámci EU 2030.
- 27. listopadu 2014 pořádalo Velvyslanectví Švédského království Švédsko-české fórum o nakládání s odpady – téma: umožnění výměny zkušeností a podpora spolupráci mezi oběma zeměmi v oblasti nakládání s odpady.
- 9. prosince 2014 setkal s ŘO M. Pastvinský a zástupce vv SE N. Benvikem a projednali možnosti aktuální spolupráce.
- na konci roku 2014 se švédské velvyslanectví obrátilo na MŽP se žádostí o podporu ve věci endokrinních disruptorů.
- 19. – 20. května 2015 - na MŽP česko-švédský seminář k problematice adaptace a mitigace na změnu klimatu za účasti SE expertů.
- 5. června 2015 se na švédském ministerstvu pro klima a ŽP ve Stockholmu uskutečnil česko-švédský seminář k tématům udržitelného rozvoje a SDGs.
- 5. – 6. června 2015 navštívil ŘO 750 K.Bláha partnery ve Stockholmu – téma: Minamatská úmluva
- srpen–září 2015 je plánována cesta zástupců odboru 120 a zástupců vybraných měst do Stockholmu, téma: Smart Cities – zkušenosti, příklady
- Kromě účasti švédských expertů na konferenci ke Smart Cities v Ostravě se na jaře 2016 uskutečnil česko-švédský kulatý stůl k odpadovému hospodářství za účasti českých a švédských expertů, NGO, zástupců veřejnosti a stakeholderů. V listopadu 2016 se na MŽP uskutečnil diskuzní seminář za účelem představení studie „The Circular Economy and Benefits for Society - Jobs and Climate Clear Winners in an Economy Based on Renewable Energy and Resource Efficiency“, která vznikla v rámci aktivit Římského klubu. Na téma odpadového hospodářství proběhl v dubnu 2017 seminář pořádaný MŽP, v říjnu 2017 uspořádala švédská strana v Praze mezinárodní konferenci Beyond Sustainability.

Izrael:

- 3/2012 - jednání Pracovní skupiny pro životní prostředí při Česko-izraelské smíšené obchodní komoře (ČIOK) v Izraeli – účast zástupce odboru mezinárodních vztahů
- 10/2013 – účast MŽP a SFŽP na veletrhu WATEC v Izraeli
- 12/2013 - ministr přijal na MŽP izraelského velvyslance
- V posledních dvou letech probíhá intenzivní spolupráce na téma sucho (podpis společné deklarace v rámci G2G a následný podpis ministerské deklarace, 2 cesty pana ministra do Izraele a dva specializované semináře v Praze k tématu sucho). Byla zahájena příprava sjednávání mezinárodní smlouvy o spolupráci v oblasti ochrany vod, odpadového hospodářství a ochrany ovzduší.

Thajsko:

- Šíření českých technologií a know-how
- 5/2013 - uspořádalo MŽP přednášku pro 87 člennou thajskou delegaci. Tematicky byla přednáška zaměřena na úlohu státu v ochraně životního prostředí zejména v hlavním městě a zaangažovanost místní komunity v procesu.
- Dne 30. srpna 2016 přijalo MŽP ČR delegaci Thajského království složenou ze zástupců státní správy jednotlivých regionů. Měla zájem zejména o zkušenosti ČR v oblasti nakládání s odpady (sběr a zpracování odpadu ve městech, přípravy plánů odpadového hospodářství, zapojení obyvatel do sběru a třídění odpadu a také systém poplatků za ukládání odpadu).

Vietnam:

- probíhá vyjednávání o návrhu Memoranda o spolupráci s Vietnamem na podporu a rozvoj spolupráce v oblasti osvěty – CITES
- V roce 2016 probíhala tradičně aktivní spolupráce s Vietnamem. V rámci implementace podepsaného Memoranda o spolupráci navštívila ČR delegace vietnamského Ministerstva přírodních zdrojů a ŽP. Studijní program byl zaměřen na implementaci environmentálních závazků v obchodních a ekonomických smlouvách. Diskutována byla také oblast ochrany přírody (CITES), zapojení ČR do GCF, ochrana vod a odstraňování starých ekologických zátěží. Jednání proběhla na MŽP ČR, ČIŽP a SFŽP.
- Ve dnech 12. - 13. července 2016 se v Praze uskutečnilo 5. zasedání česko-vietnamské Smíšené komise pro hospodářskou spolupráci za účasti zástupce MŽP. Výsledný Protokol obsahuje kapitolu o spolupráci v oblasti ŽP. Vietnam je jedna z vybraných zemí, kde se čeští experti od roku 2015 účastní projektů v programu „Climate Finance Readiness“ vytvořeného v rámci GCF německou vládou. Ve Vietnamu se nyní připravuje pilotní projekt zaměřený na zlepšení konkurenceschopnosti místních cukrovarů prostřednictvím zvýšení energetické účinnosti a využití energie z obnovitelných zdrojů při spalování biomasy.

Malajsie:

- 2012 - MŽP navštívila malajsijská obchodní delegace (odpadové hospodářství)
- 7/2012 - státní návštěva prezidenta ČR v Malajsii, kde jediným ministrem v delegaci byl ministr ŽP ČR
- 10/2013 - zástupce MŽP (ředitel odboru odpadů) se zúčastnil mezinárodní konference a veletrhu environmentálních technologií IGEM 2013 v Kuala Lumpur
- 2/2014 - navštívil MŽP místopředseda vlády malajského státu Sarawak, do ČR přijel s doprovodnou obchodní delegací
- V rámci PROPED se zástupkyně MŽP zúčastnila veletrhu MIECF 2017 v Macau, kde byly prezentovány zkušenosti MŽP a rezortních organizací v oblasti vody.
- V říjnu 2017 NM Vladislav Smrž na veletrhu IGEM 2017 a konferenci „Powering Green Cities“ v Malajsii podpořil misi výrobců zelených technologií z ČR. Během návštěvy Malajsie ve dnech 10. – 13. října 2017 nabídl NM Smrž české know-how v oblastech jako je kvalita ovzduší, vodní a odpadové hospodářství. Velký potenciál pro budoucí spolupráci obou zemí představují sanace kontaminovaných lokalit v záplavových oblastech a prevence přírodních rizik. Malajsie samotná projevila zájem o znalosti v rámci off-river storage – zadržování vody v deštivých měsících a její následné použití v letních měsících.

Velká Británie

Velká Británie je pro Českou republiku v oblasti životního prostředí, energetiky a změny klimatu strategickým partnerem, a to zejména kvůli expertnímu zázemí britské strany i podobným zájmům v mnoha oblastech spolupráce, přestože bilaterální spolupráce České republiky a Velké Británie ve zmíněných oblastech není formálně upravena mezivládní či mezipřevodní smlouvou. Vzájemná spolupráce probíhá zejména s britským Ministerstvem pro životní prostředí, výživu a záležitosti venkova (DEFRA), Ministerstvem pro energetiku a změnu klimatu (DECC) a s britským velvyslanectvím v Praze.

- **25. ledna 2011** britské velvyslanectví zorganizovalo seminář „Lessons of Moving to Low Carbon Economy“, který byl organizován v Praze ve spolupráci s MŽP - představení tzv. „2050 Pathway Calculator“ jako výsledek dlouhodobého projektu „2050 Pathway Analysis“.
- **18. února 2011** - zdvořilostní snídáně ministra ŽP Tomáše Chalupy s britskou velvyslankyní Sian MacLeod.
- **25. – 26. březen 2011** - při příležitosti neformálního setkání ministrů životního prostředí evropských zemí EU v maďarském Gödöllő - zdvořilostní schůzka ministra ŽP Tomáše Chalupy s Chrisem Huhnem, ministrem pro energetiku a změnu klimatu.

- **24. října 2011** se v Londýně - mezinárodní konference pro střední a východní Evropu „Low Carbon Finance Forum“, kterou pořádal Gregory Barker, juniorní ministr pro energetiku a klima UK. Akce se konala bez účasti zástupců MŽP.
- **31. října 2011** - bilaterální setkání s Carolinou Spelman, ministryní pro životní prostředí, výživu a rozvoj venkova Velké Británie a Chrisem Huhnem, ministrem pro energetiku a změnu klimatu Velké Británie.
- **21. listopadu 2011** - ve spolupráci s britským velvyslanectvím v Praze mezinárodní konference „Chytrý zákon pro moderní ekonomiku (Climate Change Act)“, Na tuto konferenci byl pozván mj. i ministr Tomáš Chalupa. Konference se konala za účasti zástupců MŽP.
- **leden 2012** - I v Praze seminář na téma užití Green Deal v UK a pozice obou států k prioritám DK PRES za účasti zástupců MŽP.
- **duben 2012** - vv Velké Británie v Praze uspořádalo mezinárodní seminář o zkušenostech se zaváděním a využitím Green Investment Bank (GIB) ve Velké Británii. Na seminář byli britskou stranou pozváni zástupci zemí střední a východní Evropy (Chorvatsko, Slovensko, Slovinsko, Rakousko, Polsko, Bulharsko, Rumunsko). Za Českou republiku se semináře zúčastnili zástupci MŽP a SFŽP.
- **září 2012** – v Praze ve spolupráci s Velvyslanectvím Velké Británie - mezinárodní konference k představení studie: Finanční řešení pro čistou energii pro střední a východní Evropu. Studie byla zpracována pod záštitou Cambridgeského programu pro vedení v udržitelnosti (CPSL) ve spolupráci s Regionálním centrem pro výzkum energetické politiky (REKK) na Korvínově univerzitě v Budapešti. Konference se zúčastnili zástupci MŽP i SFŽP.
- **9. října 2012** - na MŽP setkání se zástupci DEFRA a britského velvyslanectví v Praze. Hlavním tématem byly **otázky týkající se rámcové směrnice o půdě**. Za ČR se schůzky zúčastnili zástupci MŽP a MZe, VÚ meliorací a ochrany půdy Praha, Centra pro výzkum toxických látek v prostředí Brno.
- **3. března 2014** při příležitosti Rady EU pro ŽP dne v Bruselu se na pozvání britské strany setkal ministr R. Brabec se svým kolegou Edwardem Daveym, ministrem pro energetiku a změnu klimatu. Hlavním tématem schůzky byl klimaticko-energetický rámec pro období 2020 – 2030.
- **14. dubna 2014** britská velvyslankyně J. E. Jan Thompson zorganizovala pracovní oběd při příležitosti příjezdu profesora Jima Skea, místopředsedy 3. pracovní skupiny Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z Centra environmentální politiky Imperial College London do Prahy. Profesor Jim Skea v Praze přednesl v budově AV ČR závěry třetí části nové zprávy IPCC na přednášce nazvané „Jak zmírnit klimatickou změnu?“ Přednáška se konala za spolupráce britského velvyslanectví, Komise pro životní prostředí AV ČR, Klimatické koalice, Informačního centra OSN a nadace Heinrich Böll Stiftung. Akce se zúčastnil ředitel oboru energetiky a ochrany klimatu P. Zámyslický.
- **28. května 2014** - na britském velvyslanectví v Praze setkání s Edwardem Davey, ministrem pro energetiku a změnu klimatu. Českou delegaci vedl NM J. Kříž. Hlavním tématem jednání byl klimaticko-energetický rámec pro období 2021 – 2030.
- **12. – 13. června 2014** - pracovní setkání se zástupci britského Ministerstva pro energetiku a změnu klimatu, při kterém bylo projednána další možná podpora využití britského nástroje 2050 Pathway Calculator v podmínkách ČR. Představení projektu (na MŽP i vládě ČR) proběhlo v listopadu 2014.

- **8. září 2014** se na žádost britské strany konalo na MŽP zdvořilostní setkání ministra R. Brabce s J. E. Jan Thompson. Tématem setkání byla otázka změny klimatu a bilaterální spolupráce obou zemí v environmentální oblasti i oblasti změny klimatu. **Na jednání zaznělo pozvání ministra Edwarda Davey pro ministra či náměstka ministra a českých expertů na pracovní cestu do Londýna.**

28. října 2014 se při příležitosti Rady EU pro ŽP v Lucemburku uskutečnilo setkání ministra R. Brabce s Edwardem Davey, britským ministrem pro energetiku a změnu klimatu.

V rámci dvoustranné spolupráce s vybranými zeměmi MŽP podporuje a propaguje české environmentální technologie a služby. MŽP pro tento účel zřídilo a spravuje Databázi českých environmentálních technologií a služeb (ČETS). MŽP mimo jiné zasílá kontaktním osobám registrovaných společností nabídky na účast na konferencích, kulatých stolech nebo podnikatelských misích.

Sektor environmentálních technologií je součástí posuzování exportního potenciálu jednotlivých zemí z hlediska sektorových priorit při podpoře exportu (ve spolupráci s MZV, resp. jednotlivými ZÚ ČR v zahraničí). MPO podporuje české firmy se zájmem o export environmentálních technologií mj. prostřednictvím částečné úhrady jejich účasti na zahraničních oborových výstavách a veletržích. Obdobně postupuje agentura CzechTrade při podpoře firem v rámci programu „společné účasti na specializovaných výstavách a veletržích“. Ve spolupráci s exportní platformou Czech Water Alliance a vodohospodářskou asociací SOVAK bude v roce 2016 podpořena účast firem na veletržích Pollutec (Francie) a Ecology of Big City (Ruská federace).

Firmy s exportním zájmem v této oblasti se mohou také přihlásit do doprovodných akcí spojených se zahraničními cestami vrcholných státních představitelů ČR nebo s návštěvami cizích státních představitelů v ČR (obchodní mise, business fóra, semináře apod.).

MPO je gestorem smíšených hospodářských orgánů (smíšené komise a výbory pro hospodářskou spolupráci), které jsou zřízeny na základě dohod o hospodářské spolupráci a podobných dvoustranných instrumentů s řadou zemí na mezivládní resp. mezirezortní úrovni. Při činnosti těchto smíšených orgánů (příprava jednotlivých zasedání a realizace závěrů z jejich jednání) MPO spolupracuje s příslušnými rezortními ministerstvy, které pro agendu smíšených orgánů předkládají náměty a jejich zástupci se aktivit smíšených orgánů účastní. Na přípravná jednání zainteresovaných rezortů jsou zváni i experti MŽP s tím, že pokud je v dané relaci identifikován potenciál v jejich gesci, je sjednán příslušný zápis do protokolu z daného bilaterálního jednání. Jeho implementace je v kompetenci MŽP.

V případě MŽP je častým námětem podpora zájmu na sjednání memorand o spolupráci mezi MŽP a příslušnými ministerstvy partnerských zemí. Podporovány jsou i náměty spolupráce na firemní úrovni a rozpracované obchodní případy v oblasti exportu environmentálních technologií a zařízení na ochranu životního prostředí. V tomto směru například:

- při 8. zasedání Smíšené komise pro hospodářskou spolupráci mezi ČR a Indie (Dillí, leden 2015) byly kladně oceněny aktivity českých firem v projektech zavlažování v Indii a zdůrazněny možnosti spolupráce v dalších oblastech ochrany ŽP;
- při 6. zasedání Smíšené hospodářské komise mezi ČR a Tureckem (Ankara, duben 2015) byla vyjádřena podpora pro urychlené dokončení jednání MŽP ČR s Ministerstvem ŽP a urbanistiky Turecka o Memorandu o spolupráci;
- na připravovaném 10. zasedání Ekonomického smíšeného výboru (Peking, září 2015) bude MPO prezentovat zájem MŽP ČR na sjednání nového Memoranda o spolupráci mezi MŽP ČR s Ministerstvem pro ochranu ŽP ČLR.

Bhútán

- 2/2013 – návštěva Národní komise Bhútánu delegací MŽP vedenou NM T. Tesařem
- 11/2013 - návštěva ministra zahraničních věcí ČR J. Kohouta v Bhútánu. Ministra během návštěvy doprovázel NM T. Tesař, v rámci návštěvy bylo podepsáno Memorandum o spolupráci v oblasti ochrany přírody

Brazílie

- 1/2013 - navštívili MŽP dva zástupci brazilské delegace ze státu Minas Gerais
- 10/2013 - proběhlo na MŽP setkání NM Radky Bučilové a Narcio Rodriguese, tajemníka státu Minas Gerais pro vědu, technologie a vysoké školství s doprovodem. MŽP následně podpořilo realizaci projektu zaměřeného na zpracování studie v oblasti pevných odpadů a jejich sběru v regionu Minas Gerais.
- 11/2013 - NM Bučilová se zúčastnila cesty předsedy Senátu ČR do Brazílie, kde proběhla jednání s brazilskými partnery z ústředních orgánů a prezentace NM na podnikatelském fóru v Sao Paulu na podporu českých firem poskytujících environmentální technologie.

Čína

- 2012 - přijetí čínské delegace (ochrana mokřadů a impl. Ramsarské úmluvy)
- 12/2013 - přijetí čínské delegace (výměna informací v oblasti veřejných zakázek a příslušné legislativy)
- 1/2014 - přijetí čínské delegace („Leadership Training on Environmental and Climate Issues“)
- 11/2014 - přijetí čínské delegace (zkušenosti ČR v ochraně přírody; související administrativní a koordinační mechanismy (např. vyhlášení NP); implementace a provádění environmentálních norem)
- 4/2015 – bilaterální jednání ministra s velvyslankyní Číny (stav ŽP, kvalita ovzduší, energetika, envi technologie)

Indie

- 10/2012 - v indickém Hyderabadu – bilaterální jednání NM T. Tesaře s indickou ministryní ŽP a lesů J. Natarajan
- 2/2013 - NM T. Tesař navštívil ve dnech 5. - 9. února 2013 Indii a Bhútán
- 2013 - MŽP bylo osloveno s žádostí o podporu sjednání dohody mezi ZOO Praha a Central Zoo Authority of India
- 11/2013 - NM T. Tesař se zúčastnil v delegaci ministra zahraničních věcí cesty do Indie, Bhútánu a na Srí Lanku

Indonésie

- 7/2012 - státní návštěva prezidenta ČR v Indonésii. Jediným ministrem v delegaci byl ministr ŽP ČR
- 5/2013 - cesta ministra ŽP ČR s doprovodnou obchodní misí do Indonésie (odpadové a vodní hospodářství)

- 9/2013 – MŽP navštívila indonéská delegace pod vedením náměstka ministra životního prostředí Rasio Ridho Sani

Jižní Korea

- 5/2014 - setkání ministra s korejským velvyslancem
- 10/2014 - setkání ministra s korejským velvyslancem (COP 12 – CBD, podpis Memoranda)
- 10/2014 – MŽP navštívila korejská delegace 7 ředitelů regionálních správ (strategie ČR k hrozbě přírodních katastrof, envi politika v ČR)
- - Memorandum o porozumění – finální text již byl dojednán a čeká se na vhodnou příležitost k podpisu

Kanada

- 5/2014 - ministr Brabec se setkal s velvyslancem Kanady panem Otto Jelinkem
- 10/2014 - na Velvyslanectví Kanady v Praze se uskutečnil seminář o plazmových technologiích pro energetické a materiálové využití odpadu za účasti zástupců MŽP

Mongolsko

- 1/2012 - ministr T. Chalupa se v Praze sešel s ministrem energetiky a nerostných surovin Dashdorj Zorigtem
- 4/2012 - navštívil tehdejší I. NM Jakub Kulíšek Mongolsko, kde jednal o zapojení českých firem do oblasti sanace starých ekologických zátěží (v delegaci MPO)
- 3-4/2014 - navštívila ČR ministryně ŽP Mongolska, MŽP zajišťovalo program delegace po celou dobu pobytu

Nepál

- - 9/2013 - navštívila MŽP ČR nepálská delegace - zástupci Konfederace nepálského průmyslu. Delegace byla přijata na úrovni NM. V návaznosti na tuto návštěvu vyjádřila nepálská strana zájem o spolupráci zoologických zahrad.

Peru

- 7/2015 - ministr Brabec podepsal memorandum o spolupráci mezi ministerstvy ČR a Peru

Srí Lanka

- 2/2012 - navštívil MŽP ministr ŽP Srí Lanky (pracovní oběd s ministrem ŽP ČR a českými firmami, které působí na Srí Lance v oblasti ochrany životního prostředí)
- 3/2013 - navštívila MŽP srílanská delegace vedená ministrem pro ekonomický rozvoj Basilem Rajapaksou za účasti ministra životního prostředí a obnovitelných zdrojů energie Susila Premajyantha (slavnostní otevření nového slonince v ZOO Praha, kde žijí 2 slonice ze Srí Lanky - dar LK vlády, business seminář)
- 10/2014 - navštívila MŽP srílanská delegace ministra zavlažování a vodních zdrojů pana Nimala Siripala de Silvy (zpracování odpadů, zavlažování, úprava vodních zdrojů)

USA

- 6/2013 - návštěva české delegace vedená NM T. Tesařem v USA. Stěžejním bodem návštěvy byla otázka ochrany přírody a management národních parků a chráněných území.
- 9/2013 - navštívil USA (New York) NM M. Frélich u příležitosti výstavy „Česká příroda v New Yorku“ prezentované v Českém národním domě v NY.

Egypt

- 3/2012 - návštěva ministra ŽP ČR v Egyptě
- 2/2015 - studijní pobyt egyptských odborníků v ČR v rámci nástroje TAIEX. MŽP participovalo jako přijímající instituce. Ve spolupráci s VÚV TGM, ČHMÚ a Povodím Vltavy byly pro experty připraveny přednášky týkající se povodňové problematiky v ČR, především povodňového plánování, modelování, systémů včasného varování, krizového managementu, meteorologie a její role v předpovídání bleskových záplav

Senegal

- 5/2015 – pracovní cesta NM Dolejského do Dakaru, podepsáno Memorandum o spolupráci mezi MŽP ČR a MŽP Senegalu.
- 6/2015 – podepsána Prováděcí smlouva k Memorandu mezi MŽP, Českou zemědělskou univerzitou a spolkem Derbianus.
- 6/2015 – přijetí chargé d'affaires ZÚ Dakar na MŽP, projednávání připravované návštěvy ministra ŽP a udržitelného rozvoje Senegalu v ČR

Spojené arabské emiráty

- 5/2013 – cesta ministra s podnikatelskou misí do SAE (záštita ICC).

Bulharsko

- Dne 1.3.2012 se v Sofii uskutečnilo bilaterální jednání ministra T. Chalupy s bývalou ministryní životního prostředí a vody N. Karadjovou. Hlavním tématem jednání byla problematika změny klimatu s cílem sladění pozic obou zemí před zasedání Rady EU pro ŽP.
- Spolupráce probíhá v rámci Visegrádské skupiny, kde je Bulharsko pravidelným hostem a na úrovni Rady EU pro ŽP.
- Spolupráce probíhala také na úrovni Rady EU pro ŽP.

Rumunsko

- Spolupráce probíhá aktivně v rámci Visegrádské skupiny, kde je Rumunsko pravidelným hostem.
- Dne 24.4.2014 navštívili MŽP zástupci české a slovenské menšiny žijící v Rumunsku v oblasti Banátu. Diskuse byla zaměřena především na možnosti čerpání prostředků na projekty vedoucí ke zlepšení kvality života české a slovenské menšiny v Rumunsku.
- Dne 13.5.2014 se konalo setkání ministra ŽP R. Brabce s velvyslankyní Rumunska Danielou Gîțman. Na setkání tlumočila velvyslankyně zájem Rumunska o sjednání nezávazného memoranda ke spolupráci v oblasti ŽP.
- Ve druhé polovině roku 2014 se na žádost rumunské strany zahájilo vyjednávání o uzavření společného memoranda o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí. Z důvodu neshody v otázkách právní závaznosti nebyl konečný text memoranda prozatím dohodnut.
- Zástupci Rumunska (vedoucím delegace byl ministr ŽP) se zúčastnili 4. zasedání Konference smluvních stran Karpatské úmluvy v Mikulově (září 2014) a 5. zasedání implementačního výboru Karpatské úmluvy v Praze (únor 2014).
- Spolupráce na přípravě fotografické výstavy „KARPATY“ v létě 2014.
- Spolupráce probíhala také na úrovni Rady EU pro ŽP.

Belgie

- Bilaterální spolupráce s Belgií probíhá převážně na základě spolupráce s regiony (Valonsko, Vlámsko). K realizaci spolupráce s regiony jsou pravidelně připravovány Programy spolupráce koordinované na úrovni MZV. S Vlámskem byl dne 27.5.2014 v Bruselu podepsán nový Program spolupráce na období 2014–2017, v němž je zakotvena spolupráce v oblasti odpadového hospodářství, managementu chemických látek a environmentálního vzdělávání.

České firmy se v roce 2017 rovněž úspěšně prezentovaly na veletrhu ekologických technologií a výrobků ECO Expo Asia v Hongkongu. V srpnu 2017 se expert MŽP zúčastnil pracovního semináře „Workshop on Clean Energy Development Strategies“ na Tchaj-wanu.

V oblasti životního prostředí se také konaly v rámci podpory exportu následující akce CzechTrade:

Datum	Akce CzechTrade	Typ akce	Místo
20.4.2017	Veletrh EKOLOGIE 2017	Veletrh	Černá Hora Budva
25.4.2017	RENEXPO Water & Energy 2017	Veletrh	Srbsko Bělehrad
16.5.2017	African utility week 2017	Veletrh	Jihoafrická republika Cape Town
31.5.2017	SU ARNASY - Water Expo Central Asia 2017	Veletrh	Kazachstán Astana
5.9.2017	KazBuild-AquaTherm 2017	Veletrh	Kazachstán Almaty
5.9.2017	THE GREEN EXPO 2017	Veletrh	Mexiko Mexico City
20.9.2017	Elektro & Gradzevinarstvo 2017	Veletrh	Černá Hora Podgorica
4.10.2017	Aktuální problematika vodovodů a kanalizací	Akce s účastí CzechTrade	Chorvatsko Vodice
4.10.2017	ECOFAIR/ENERGETIKA Belgrade 2017 - NOVUMM 2017/044N	Veletrh NOVUMM	Srbsko Bělehrad
9.10.2017	Podnikatelská misi českých výrobců a dodavatelů zelených technologií do Malajsie a veletrh IGEM 2017	Akce bez účasti CzechTrade	Malajsie Kuala Lumpur
17.10.2017	WASMA 2017	Veletrh	Rusko Moskva
7.11.2017	AQUA UKRAINE 2017 - NOVUMM KET 2017/062K	Veletrh NOVUMM KET	Ukrajina Kyjev

15.11.2017	Mezinárodní vodohospodářský veletrh – SAJAM VODA 2017	Veletrh	Srbsko Bělehrad
17.5.2016	Aquatherm Ukraine 2016	Akce bez účasti CzechTrade	Ukrajina
4.10.2016	Obchodní mise českých výrobců a dodavatelů zelených technologií do Malajsie	Akce bez účasti CzechTrade	Malajsie
26.10.2016	AQUATECH MEXICO 2016	Akce s účastí CzechTrade	Mexiko

a výstavy a veletrhy – české oficiální účasti.

Přehled ČOÚ v roce 2017

1. NANOTECH, Tokio (Japonsko) - nanotechnologie, termín 15. 02. - 17. 02. 2017
2. Ecology of BIG CITY, Petrohrad (Ruská federace) - ekologie, termín 05. 04. - 07. 04. 2017
3. BIO International Convention, San Diego (Spojené státy americké) - biotechnologie a biomedicína, termín 19. 06. - 22. 06. 2017
4. Aktuální problematika vodovodů a kanalizací, Vodice (Chorvatská republika) - vodohospodářství, termín 04.10. - 08. 10. 2017

Přehled ČOÚ v roce 2016

1. NANOTECH, Tokio (Japonsko) – nanotechnologie, termín 27. 01. - 29. 01. 2016
2. Ecology of BIG CITY, Petrohrad (Ruská federace) – ekologie, termín 06. 04. - 08. 04. 2016
3. BIO International Convention, San Francisco (Spojené státy americké) – biotechnologie a biomedicína, termín 06.06. - 09. 06. 2016
4. Pollutec, Lyon (Francouzská republika) - vodohospodářství a životní prostředí, termín 29. 11. - 02. 12. 2016

Přehled ČOÚ v roce 2015

1. BIO International Convention, Philadelphia (Spojené státy americké) - biotechnologie a biomedicína, termín 15. 6. - 18. 6. 2015
2. Aktuální otázky v dodávkách vody a řešení odpadních vod 2015, Šibenik (Chorvatská republika) - vodohospodářství, termín 21. 10. - 25. 10. 2015
3. Caspian – Technologies for Enviroment, Baku (Ázerbájdžánská republika) – vodohospodářství a životní prostředí, termín 18. 11. - 20. 11. 2015

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV
- MPO

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Řešeno v rámci materiálu „Exportní strategie ČR pro období let 2012 – 2020“ a „Aktualizace Exportní strategie ČR 2012 – 2020“
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Synergické efekty při naplňování nástroje identifikovány byly: Aktivní bilaterální spolupráce zaměřená na ochranu různých složek životního prostředí jednoznačně přispívá k synergickému efektu naplňování dalších opatření/cílů. Jak vyplývá z konkrétních provedených aktivit, bilaterální spolupráce pokrývá většinu složek životního prostředí.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Nebyly identifikovány.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Opatření bude i nadále plněno průběžně a v souladu s aktuálními prioritami Ministerstva životního prostředí v mezinárodní environmentální agendě.

Jižní Korea – Předpokládá se podepsání připraveného Memoranda o spolupráci. V návaznosti na 3. zasedání Smíšené komise pro ekonomickou spolupráci mezi ČR a Korejskou republikou dne 20. září 2017 vyplynul oboustranný zájem o užší bilaterální spolupráci.

ČLR – Od roku 2016 byl zaznamenán z čínské strany velký zájem o předání českých zkušeností s vodním hospodářstvím. MŽP bude i nadále podporovat přenos českých environmentálních technologií a proexportní environmentální aktivity v Číně. V roce 2018 se předpokládá uskutečnění návštěvy v Beijing Water Authority a provincii Liaoning.

Vietnam – V návaznosti na Deklaraci o spolupráci v problematice CITES jsou realizovány aktivity, jejichž cílem je posílit povědomí o oblasti nelegálního obchodu s ohroženými druhy. Bude pokračovat spolupráce v rámci projektů GCF. Rusko - V rámci PROPED jsou na rok 2018 naplánovány 2 incomingové mise ruských expertů, které se budou týkat odpadového a vodního hospodářství. Předpokládá se přijetí delegace na MŽP.

Kambodža – Zařazení Kambodži mezi prioritní země zahraniční rozvojové spolupráce umožňuje realizaci environmentálních aktivit. V připravovaném Programu ZRS ČR pro Kambodžu na období 2018-2023 je jedním z hlavních témat udržitelné nakládání s přírodními zdroji a to se zaměřením na dostupnost pitné vody. V rámci implementace Úmluvy CITES bylo navrženo prohloubení spolupráce. Cílem je výměna zkušeností, a to zejména v oblasti environmentálního vzdělávání a prevence.

Izrael – bude se nadále rozvíjet těsná spolupráce, zejména v oblasti boje se suchem. Byla zahájena příprava sjednávání mezinárodní smlouvy o spolupráci v oblasti ochrany vod, odpadového hospodářství a ochrany ovzduší. Ta by měla být podepsána v rámci plánovaného společného zasedání vlád ČR a Izraele v Praze. Předpokládá se rovněž setkání na úrovni ministrů. Opatření bude i nadále plněno průběžně a v souladu s aktuálními prioritami Ministerstva životního prostředí v mezinárodní environmentální agendě.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Nástroj je průběžně implementován, probíhá spolupráce všech gestorů a spolupracujících subjektů.

Průřezový nástroj N.BIL.3 Podporovat proces rozšiřování EU a poskytovat zkušenosti kandidátským zemím pomocí bilaterální spolupráce i realizací twinningových projektů (fondy EU)

Věcný přehled plnění nástroje

MŽP dlouhodobě spolupracuje se zeměmi usilujícími o vstup do EU, aktivně se podílí zejména na předávání zkušeností z oblasti předvstupního procesu a budování kapacit příslušných institucí. Spolupráce má nejčastěji formu výměny odborných znalostí, setkávání expertů či organizace tematických seminářů. Rámec pro spolupráci tvoří Memoranda o spolupráci, která jsou uzavřena s Albánií, Černou Horou a Srbskem. S Makedonií tvoří základ spolupráce Protokol o spolupráci v oblasti ochrany ŽP.

Srbsko

- V květnu 2013 se konala oficiální návštěva ministra Chalupy v Srbsku. Ministr se sešel s ministryní pro energetiku, rozvoj a ochranu životního prostředí paní Zoranou Mihajlovič. U příležitosti setkání byl podepsán dvouletý program spolupráce na roky 2013 – 2015.
- V letech 2016-2017 probíhá projekt České rozvojové agentury „Dokončení návrhu základního systému sledování vlivu klimatické změny na biodiverzitu v Srbsku“. V říjnu 2017 bylo podepsáno Memorandum o porozumění mezi MŽP ČR a UNEP, na jehož základě MŽP poskytne UNEP částku 20 mil. Kč na program, jehož účelem je připravit Srbsko a další státy Balkánu po technické a odborné stránce na získání přístupu k finančním prostředkům Zeleného klimatického fondu.

Albánie

- Dne 23. ledna 2012 MŽP navštívila albánská delegace a zajímala se o zkušenost MŽP z předvstupních jednání do EU a agendu eko-inovací a eko-efektivitě.
- Ve dnech 20. - 21. září 2012 se v Tiraně konala významná regionální konference ke změně klimatu, které se zúčastnil ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu.
- MŽP se účastnilo 4. zasedání Smíšené česko-albánské komise pro ekonomickou spolupráci, která se konala v červnu 2015 v Praze. Zájem je o institucionální a bilaterální spolupráci především v oblastech hospodaření s přírodními zdroji, odpadovém hospodářství, monitoringu ŽP a zlepšení kvality ovzduší. Ředitelé Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a Národní agentury pro chráněná území Albánie podepsali dne 13. 10. 2015 v Praze memorandum o spolupráci. Na konci června 2016 uskutečnila návštěva albánské delegace v čele s Kledi Xhaxhiu, náměstkem ministra ŽP Albánské republiky, a Zamirem Dedejem, ředitelem Národní agentury pro chráněná území. Hlavním tématem jednání se zástupci MŽP ČR byla ochrana přírody se zaměřením na tvorbu plánů hospodaření v národních parcích, případné možnosti

twinningového projektu s tímto zaměřením a problematika odpadů. V červnu 2017 podpořilo MŽP účast albánského experta na Letní škole RECETOX

Makedonie

- V dubnu 2013 navštívila MŽP delegace makedonských expertů se zájmem o téma geneticky modifikovaných organismů a systém bezpečnosti v ČR. Návštěva ČR byla součástí projektu, který v Makedonii realizovalo makedonské MŽP za podpory UNEP/GEF.
- V polovině prosince 2013 se zástupci MŽP účastnili semináře v rámci programu TAIEX. Seminář pod názvem „Ambient Air Quality“ byl zaměřen na budování institucionálních kapacit na lokální úrovni, jež by byly nápomocny implementaci nařízení 2008/50/ES ke kvalitě venkovního ovzduší a čistého ovzduší pro Evropu.
- MŽP podpořilo účast makedonského experta na Letní škole RECETOX (červen 2016).

Bosna a Hercegovina

- V roce 2014 MŽP podpořilo v rámci twinningové rezervy například zpracování studie na rozšíření biomasové kotelny a systému centrálního zásobování teplem v obci Nemila v Bosně a Hercegovině.
- dne 24. 5. 2017 navštívila MŽP delegace expertů ze Sarajeva a regionů BaH, kteří se zajímali o zkušenosti ČR v oblasti udržitelné energetiky, tj. zejména podpora využívání obnovitelných zdrojů energie, zejména biomasy, mechanismy projektového financování a projekty vedoucí ke zlepšování kvality ovzduší. BaH je zemí programovou zemí české ZRS, tzn. běží zde projekty pro ochranu ŽP.

Černá Hora

- V červnu 2015 se expert ČH z Centra ekotoxikologického vývoje v Podgorici účastnil Letní školy environmentální chemie a ekotoxikologie, kterou pořádalo Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí (RECETOX) při Masarykově univerzitě Brno. ČH otevřela v lednu 2017 s EK vyjednávání o kapitole 27 "Životní prostředí". Zástupce MŽP se účastnil 4. zasedání Smíšeného výboru pro hospodářskou a průmyslovou spolupráci 19.-20.4.2017 v Budvě, kde byl vyjádřen zájem o spolupráci v oblasti odpadového a vodního hospodářství.

Turecko

- V říjnu 2017 navštívila MŽP turecká delegace vedená Ahmetem Yücelem, náměstkem ministra pro evropské záležitosti Turecka. Předány byly české zkušenosti s využíváním Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI) v oblasti ochrany životního prostředí.

V souladu se zahraničními prioritami MŽP byla v minulých letech, v rámci pomoci zemí usilujících o vstup do EU a zemí Východního partnerství, podpořena účast zástupců vybraných zemí na Letní škole environmentální chemie a ekotoxikologie pořádané Centrem pro výzkum toxických látek v prostředí (RECETOX) při Masarykově univerzitě, které je zároveň také Regionálním centrem pro podporu implementace Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech pro region střední a východní Evropy. V roce 2012 se letní školy účastnili experti ze Srbska, Moldavska, Turecka, Ukrajiny a Běloruska, v roce 2014 zástupce Moldavska, v roce 2015 zástupci Arménie, Černé Hory, Moldavska a Srbska.

MŽP se také aktivně zapojuje do realizace projektů Evropské unie implementovaných v rámci nástroje twinning. Od roku 2012 Česká republika prostřednictvím MŽP participovala na 3 twinningových projektech v oblasti životního prostředí.

Mezi lety 2010-2012 probíhal twinningový projekt „Podpora Ministerstva pro ochranu životního prostředí Ukrajiny při implementaci zákona o ekologické auditu“ („Support to the Ministry for Environmental Protection of Ukraine for the Implementation of the Law on Ecological Audit“), na kterém se ČR podílela jako junior partner Rakouska. V souladu s projektovým plánem asistovaly partnerské instituce z Rakouské republiky (Standardizační agentura Rakouské republiky) a České republiky (MŽP) ukrajinské straně při posilování kapacity příjemce pomoci – Ministerstva pro ochranu životního prostředí Ukrajiny – ve zlepšování environmentální legislativy, která se týká ekologického auditu, také při jeho vlastní implementaci ve shodě s *acquis communautaire* a s relevantními ujednáními.

Aktivní spolupráce se Srbskem probíhala v letech 2011–2012 formou twinningového projektu „Posílení administrativních kapacit pro implementaci systému řízení kvality ovzduší“, který vedlo v Srbsku jako hlavní partner MŽP ČR spolu s Německem. Projekt byl ohodnocen jako velmi úspěšný nejen srbským MŽP, ale i delegací Evropské komise.

Od roku 2013 spolupracuje ČR s Rakouskem na realizaci twinningového projektu „Strengthening Management of Protected Areas of Georgia“. Projekt byl 5.6.2015 slavnostně zakončen, některé dílčí aktivity budou dobíhat ještě v průběhu léta 2015. Za ČR se na realizaci projektu podílelo AOPK ČR a Správa KRNP. Záměrem projektu byla podpora udržitelného rozvoje chráněných území Gruzie prostřednictvím spolupráce při vytvoření jejich efektivního managementu.

V červnu 2015 byl ukončen projekt „Strengthening Management of Protected Areas of Georgia“, na jehož implementaci MŽP spolupracovalo s Rakouskem (MŽP v projektu působilo jako juniorní partner). Cílem bylo posílení systému ochrany ŽP prostřednictvím efektivního managementu chráněných území. Na realizaci se podílelo MŽP ČR, AOPK ČR a Správa KRNP.

Od září 2017 se ČR jako člen konsorcia Španělsko/Nizozemí/ČR podílí na realizaci twinningového projektu v Gruzii zaměřeného na vytvoření právní úpravy k řešení průmyslového znečištění a rizik. Za ČR je zapojena CENIA.

Zemím západního Balkánu byly v rámci twinningu v září 2017 předány zkušenosti z oblasti financování odpadového hospodářství.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV
- MPO

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění

Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci nástroje.
Financování		Implementace nástroje je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

V případě participace na twinningových projektech jsou náklady MŽP nulové, projekty jsou financovány z prostředků Evropské komise.

Bilaterální projekty – například podpora účasti expertů z vybraných zemí na letní škole RECETOX – jsou financovány z takzvané twinningové rezervy MŽP. Jedná se o prostředky uspořené z příspěvků na administraci twinningových projektů.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Různé twinningové projekty, TAIEX projekty atd.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

I nadále bude pokračovat spolupráce se zeměmi usilujícími o vstup do EU, především pak se státy západního Balkánu a Tureckem.

Zástupce MŽP se bude účastnit příslušných zasedání Smíšených výborů pro ekonomickou spolupráci v gesci MPO. V rámci těchto výborů je problematika ŽP jedním z nosných témat včetně přesahu na oblast českých environmentálních technologií a firem.

MŽP bude rovněž pokračovat v podpoře zapojování českých expertů a institucí do realizace evropských nástrojů twinning a TAIEX v kandidátských a potenciálně kandidátských zemích.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace opatření probíhá průběžně.

Průřezový nástroj N.BIL.4 V souladu se stávající Konceptí zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010-2017 a s Agendou 2030 pro udržitelný rozvoj prosazovat oblast životního prostředí jako klíčovou v rámci ZRS

Věcný přehled plnění nástroje

Zahraniční rozvojová spolupráce (ZRS) spadá od roku 2010 do gesce Ministerstva zahraničních věcí (MZV). Koordinaci ZRS zajišťuje vedle MZV také mezíresortní Rada pro ZRS; na implementaci ZRS se podílí Česká rozvojová agentura (ČRA) v součinnosti se zastupitelskými úřady ČR v daných zemích. Role MŽP spočívá především v expertíze ve specifických oblastech. Odborníci z MŽP a rezortních organizací se podílejí na přípravě projektů ZRS, jejich implementaci a hodnocení. Zástupci MŽP se rovněž účastní

zasedání Rady pro ZRS, která zajišťuje mezíresortní koordinaci a koherenci mezi cíli a prioritami ZRS a ostatními nástroji vládní politiky v rozsahu daném Statutem Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci (příloha UV č. 1439/2007 ze dne 19. 12. 2007). V rámci Rady pro ZRS prosazuje MŽP důraz na environmentální aspekty rozvojové spolupráce a účastní se jednotlivých pracovních skupin této Rady.

Usnesením vlády č. 591 z 21. 8. 2017 schválena Strategie zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018–2030, která navazuje na Agendu 2030 pro udržitelný rozvoj i na Strategický rámec Česká republika 2030. Oblast životního prostředí je zohledněna jak v průřezových prioritách (šetrný přístup k přírodním zdrojům a ochrana životního prostředí a biodiverzity), tak v tematických prioritách (zejména Udržitelné nakládání s přírodními zdroji, v návaznosti na SDG 6 a 13). Byly zde definovány cíle a priority na období po roce 2018. Jedním z hlavních cílů je Udržitelné nakládání s přírodními zdroji, změna klimatu zůstává jako průřezové téma všech aktivit ZRS ČR.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- MŽP
- MZV
- ČRA

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření. Zahrnuto v Koncepti zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010-2017 (UV č. 366 ze 24.5.2010) a Strategii zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018–2030 (UV č. 591 z 21. 8. 2017)
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto, případně nevyžaduje velké finanční prostředky.

Překážky implementace nástroje

Překážky nebyly identifikovány.

Byly identifikovány synergické efekty: Podporou sektoru životního prostředí v projektech ZRS je přispíváno k naplňování Rozvojových cílů tisíciletí (Millennium Development Goals – MDGs), potažmo SDGs (Sustainable Development Goals), úspěšné projekty rovněž podporují šíření moderních environmentálních technologií českých firem.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Ze strany MŽP jsou přímé náklady na ZRS nulové. Investice formou využívání kapacit expertů MŽP a rezortních organizací.

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Projekty v jednotlivých dílčích oblastech: Voda a sanitace, Vláda a občanská společnost, Výroba a dodávky energie, Obecná ochrana životního prostředí a Prevence a připravenost na katastrofy.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Pro prioritní země české ZRS (Gruzie, Moldavsko, Bosna a Hercegovina, Zambie, Etiopie a Kambodža) byly vypracovány Programy spolupráce na období 2018-2023. Environmentální projekty budou i nadále tvořit výraznou část české ZRS v těchto zemích.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje dlouhodobě aktivně probíhá.

Průřezový nástroj N.BIL.5 Spolupracovat na rozšíření přenosu zkušeností ČR do zemí západního Balkánu, do regionu jihovýchodní a východní Evropy, Kavkazu a střední Asie s prioritním důrazem na státy Východního partnerství, v souladu s prioritami české zahraniční politiky

Věcný přehled plnění nástroje

Dlouhodobě probíhá podpora zemí západního Balkánu, jihovýchodní a východní Evropy, zemí Kavkazu a zemí střední Asie. Aktivity navazují na dlouhodobou spolupráci navázanou v minulosti.

Gruzie: pořádání kulatých stolů k odpadovému hospodářství, semináře k problematice EIA a SEA, realizace twinningového projektu (2017-2019), příprava projektu na léta 2018-2021 „Zajištění udržitelné správy chráněné krajinné oblasti Aragvi“

Arménie: spolupráce v oblasti chemických látek a odpadů. projekty z mezinárodních zdrojů (UNDP, NATO, UNIDO).

Moldavsko: rozvoj spolupráce v ŽP – ZRS na základě sjednaného Memoranda, programu dvoustranné rozvojové pomoci pro Moldavsko 2018–2023. projekt na harmonizaci legislativy se směrnicí EU pro správu odpadních vod (2016-2018), seminář Platformy podnikatelů pro ZRS, regionální jednání CEE před COP Minamatské úmluvy

Ukrajina: projekty ČRA a MZV – B2B (odpadové hospodářství, organická hnojivá, využití odpadních surovin, podpora NNO), účast na "Waste Management in Local Communities: V4 Experience of Rural Development for EaP Countries", mezinárodní Letní školy o toxických látkách.

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

- Resortní organizace MŽP poskytující data a hodnocení

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity plně pokrývají implementaci v rámci vlastních kapacit resortu MŽP.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
		personální kapacity MŽP	fondy TAIEX, twinning EU, twinningová rezerva MŽP	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

TAIEX projekty, twinningové aktivity.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Návrh na sloučení nástroje N. BIL 5 a N.BIL 3.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

Bilaterální spolupráce se zaměří na tradiční partnery: Gruzii, Moldavsko, Arménii. Pro spolupráci s těmito státy v oblasti ŽP je potřebný právní základ (memorandum s Gruzii z r. 2011, Moldavskem z r. 2014 a společná deklarace s Arménií z r. 2014).

Ve spolupráci s Gruzii bude cílem: udržet vysokou úroveň spolupráce v ochraně přírody (prostřednictvím činností AOPK ČR a KRNP, projektů ČRA a mezinárodních organizací), posilovat spolupráci v oblasti prevence průmyslových rizik (realizace twinningového projektu ve španělsko/nizozemsko/českém konsorciu do roku 2019, projekty ČRA); posílit spolupráci v oblasti prevence změny klimatu a systémech včasného varování (prostřednictvím ČHMÚ, ČGS, projekty ČRA a zapojením českých expertů do implementace programu Climate Finance Readiness); podporovat

přenos zkušeností v oblasti ochrany ŽP na komerčním základě účasti na jednání Smíšené hospodářské komise a podporou firem prosazujících environmentální technologie. Vysoká úroveň spolupráce by měla být potvrzena setkáními ministrů ŽP. V roce 2019 či 2020 by měla proběhnout návštěva ministra v Gruzii.

Aktivity s Moldavskem budou zaměřeny především na antropogenní znečištění a jeho řešení moderními postupy, kde se zúročí přidaná hodnota ČR ve formě zkušeností získaných při řešení obdobných problémů v průběhu transformace. Bude se jednat zejména o spolupráci v oblastech voda a sanitace a zpracování odpadů, a to dle programu dvoustranné rozvojové spolupráce na léta 2018-2023.

Další spolupráce s Arménií bude soustředěna především na oblast ochrany přírody. Základem pro přípravu projektů bude memorandum uzavřené mezi agenturami ochrany přírody obou zemí. Spolupráce se má zaměřit na pilotní inventarizace lesů a jejich „zařízení“ jako podklad pro plán péče a řízení lesní hospodaření ve vybraných oblastech, studii současného turistického využití NP Dilijan a strategii dalšího rozvoje a monitoring v NP Sevan. Pokračovat by měla úspěšná spolupráce v oblasti managementu chemických látek, která je podporována rovněž z prostředků mnohostranných smluv a mezinárodních organizací (NATO, Science for Piece, UNIDO). Spolupráce bude podpořena návštěvou náměstka ministra v Arménii.

Podpis Memoranda o spolupráci s ministerstvem ekologie a přírodních zdrojů Ukrajiny a rozvoj vztahů s Ukrajinou bude podmíněn aktivní snahou ze strany Ukrajiny.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení

Implementace nástroje dlouhodobě aktivně probíhá. ČR dlouhodobě podporuje země usilující o vstup do EU a další země Kavkazu a střední Asie. ČR se také dlouhodobě podílí zapojení českých expertů v rámci předávání zkušeností, ať už účasti na workshopech nebo seminářů, nebo v rámci twinningových projektů.

Spolupráce je zaměřena na tradiční partnery, aktivity v rámci spolupráce jsou zaměřeny na oblast ochrany přírody, lesů, kvality vody a řešení antropogenních zátěží. Pozornost je věnována také dopadům projevu změny klimatu.

Průřezový nástroj N.BIL.6 Napomáhat zapojení českých firem do mezinárodních programů Světové banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj

Věcný přehled plnění nástroje

ČR graduovala z operací EBRD a SB institucí a stala se čistě donorskou zemí. Jsou pořádány semináře pro informování českých podnikatelských subjektů o spolupráci se SB i EBRD. Záměrem SB i EBRD je navyšovat podíl investic do projektů zaměřených na oblast životního prostředí a změny klimatu do roku 2020 na 40 % (EBRD), resp. 28 % (SB) celkových investic.

ČR se zapojila do dvou rámcových programů EBRD (Udržitelné využívání zdrojů, konkrétně podpora vodohospodářského a energetického sektoru, a Udržitelné financování zdrojů – skončené projekty v Gruzii, Arménii nebo Tádžikistánu).

Míra implementace nástroje během období realizace politiky 2012–2020 (ve škále neplněno – plněno částečně – plněno průběžně – splněno)

Plněno průběžně

Instituce poskytující odbornou podporu implementace opatření (informační podpora, monitoring, výzkumná činnost)

➤ MFČR

Hodnocení procesu implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Tabulka Hodnocení implementace nástroje dle jednotlivých hledisek

Kritérium	Hodnocení	Zdůvodnění
Personální a institucionální kapacity		Personální a administrativní kapacity pokrývají implementaci.
Legislativa		Legislativa dostatečně podporuje implementaci opatření.
Financování		Implementace opatření je finančně dostatečně pokryto.

Překážky implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Specifikace finančních zdrojů a finančního čerpání (nebo dle projektů/programů)

Tabulka Specifikace finančního čerpání pro implementaci nástroje z jednotlivých zdrojů

Program kapitola, příspěvky)	(resp. grant,	Částka dle zdroje financování		Částka celkem	Poznámka
		Národní zdroje (specifikace)	Mezinárodní zdroje (specifikace)		
nespecifikováno	x	x	x	x	x

Hlavní řešené projekty podporující implementaci nástroje

Nebyly identifikovány.

Náměty na posílení efektivity a finanční hospodárnosti implementace nástroje

Nebyly identifikovány.

Plánované aktivity v rámci implementace nástroje do roku 2020

MFČR bude i nadále v rozsahu svých kompetencí usilovat o zapojení českých subjektů do projektů IFIs a hledat další možnosti spolupráce s IFIs a českých subjektů na třetích trzích. I nadále budou pořádány semináře pro zapojení českých firem do mezinárodních programů.

Souhrn vyhodnocení nástroje a závěrečná doporučení